



**Tragovima
nastanka i postojanja**

Nakladnik
Narodno sveučilište Dubrava

Za Nakladnika
Sandra Banić Naumovski

Urednik
Krešimir Kvočić

Recenzenti
Dr. sc. Ivana Crljenko
Dr. sc. Tihomir Žiljak

Autorski prilozi
Zvezdana Antoš, Antun Čajko Šešerko, Miroslav Dolenec Dravski, Tomislav Gojak, Ivica Kiš, Krešimir Kvočić, Vlasta Mladić Obad, Juraj Papić, Ivica Percl, Vladimir Rosić, Vesna Špalj Senta, Željko Šturlić, Svebor Vidmar

Suradnici u pripremi priloga
Sandra Banić Naumovski, Ljiljana Grabar, Lucija Franić Novak, Iva Lehunšek Panić, Maja Marohnić, Domenika Salamunić

Grafičko oblikovanje
Studio Orlović

Lektura i korektura
Krešimir Kvočić

© Narodno sveučilište Dubrava, Zagreb, 2023.

Nijedan dio ove knjige ne smije se umnožavati, fotokopirati ni na bilo koji način reproducirati bez Nakladnikova pisanog dopuštenja.

ISBN 978-953-99227-8-6

CIP dostupan u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, 001231867

Tragovima nastanka i postojanja



NARODNO SVEUČILIŠTE DUBRAVA
Zagreb, 2023.

SADRŽAJ

Proslov (<i>Krešimir Kvočić</i>)	7
Crtice o Dubravi kroz stoljeća (<i>Krešimir Kvočić</i>)	10
<i>Za život i rad privlačno i poželjno mjesto</i>	11
Nastanak i razvitak Narodnog sveučilišta Dubrava (<i>Krešimir Kvočić</i>)	22
Prvo desetljeće – <i>Razdoblje postupnog osamostaljivanja</i>	23
Drugo desetljeće – <i>Više naklonosti prema umjetnosti</i>	34
Treće desetljeće – <i>Poticati stvaralaštvo, stvoreno širiti</i>	43
Četvrto desetljeće – <i>Doba promjena i novog uzleta</i>	51
Peto desetljeće – <i>Nezaobilazni čimbenik kulture i obrazovanja</i>	63
Šesto desetljeće – <i>Od rastrošnosti prema održivosti</i>	89
Odabrani detalji za cjelovitiju sliku (<i>Krešimir Kvočić</i>)	106
Dječje kazalište Dubrava (<i>Krešimir Kvočić</i>)	108
<i>Slavna prošlost, prepoznata sadašnjost, obećavajuća budućnost</i>	109
Likovna djelatnost (<i>Krešimir Kvočić Svebor Vidmar</i>)	136
<i>Prvi i jedini stalni dubravački izložbeni prostor</i>	137
Hrvatska tradicijska kultura (<i>Krešimir Kvočić</i>)	220
<i>Očuvati blago neprolazne vrijednosti</i>	221
Akcije i manifestacije (<i>Krešimir Kvočić</i>)	230
<i>Stvaralački sudjelovati u događanjima</i>	231
Produkcije (<i>Krešimir Kvočić</i>)	248
<i>Predstaviti, da bi se upoznalo što vrijedi vidjeti</i>	249
Ples i rekreacija (<i>Vesna Špalj Senta</i>)	252
<i>Od entuzijazma prema profesionalizmu</i>	253
Učenje jezika (<i>Vlasta Mladić Obad</i>)	270
<i>Znanje jezika kao nemjerljivo bogatstvo</i>	271
Glazba (<i>Krešimir Kvočić</i>)	276
<i>Zanimanje za glazbu nikad nije prestajalo</i>	277
Film i video (<i>Krešimir Kvočić Željko Šturlić</i>)	288
<i>Filmoljupci prerasli u filmaše</i>	289
Informatika (<i>Krešimir Kvočić</i>)	316
<i>Postupni odmaci od računalnog opismenjavanja</i>	317
Opći i tehnički poslovi (<i>Krešimir Kvočić</i>)	322
<i>Neprijetečeni, a svima potrebni</i>	323

Kazivanja suvremenika	326
<i>Zrnca iz duhovnog vrenja i zrenja u stoljeću najbržih promjena (Krešimir Kvočić)</i>	327
<i>Prošlost i sadašnjost zalog su razvoja budućnosti (Vladimir Rosić)</i>	329
<i>Vječni problem – pomanjkanje prostora (Juraj Papić)</i>	333
<i>Iz središta na rub grada i obrnuto (Antun Čajko Šešerko)</i>	336
<i>Malobrojni, ali vrsni suradnici (Tomislav Gojak)</i>	339
<i>Galerija Dubrava – domicil vizualnih frekvencija (Miroslav Dolenec Dravski)</i>	342
<i>Slobodni umjetnik u Dubravi (Ivica Percl)</i>	345
<i>Glazbena slušaonica – pun pogodak (Ivica Percl)</i>	347
<i>Razdoblje dalekosežnih stvaralačkih početaka (Zvezdana Antoš)</i>	350
<i>Kako temporalnu kreaciju uobličiti ekstemporalnom (Ivica Kiš)</i>	354
Ustrojstvo, upravljanje, zaposlenici i suradnici (Krešimir Kvočić)	358
<i>Propitati potrebe, promijeniti ustrojstvo</i>	359
<i>Upravno vijeće</i>	362
<i>Čelnici Sveučilišta</i>	372
<i>Zaposlenici od 1958. do 2018.</i>	372
<i>Vanjski suradnici</i>	376
Strategija razvitka ustanove od 2005. do 2008. godine (Krešimir Kvočić)	378
<i>Plan budućnosti prerastao u stvarnost</i>	379
Suradnja – sudionici i oblici (Krešimir Kvočić)	386
<i>Od kućnog praga do europskih metropola</i>	387
Dokumenti institucionalnog pamćenja (Krešimir Kvočić)	392
<i>Trajna svjedočanstva postojanja</i>	393
Priznanja i nagrade (Krešimir Kvočić)	396
<i>Prepoznate vrijednosti, vrednovani uspjesi</i>	397
Viđeni očima drugih (Krešimir Kvočić)	402
<i>Izvrsnost privlačna u javnosti</i>	403
Sažetak	405
Izvori i literatura	413

PROSLOV

Knjiga koju ste upravo počeli listati nije ljetopis, premda bi se iz njena naslova moglo i drukčije zaključiti. Nije napisana ni s nakanom da procjenjuje i vrednuje odnose između mogućeg i ostvarenog u šest desetljeća (1958. – 2018.) zahvaćenog postojanja i neprekidnog rada današnjeg Narodnog sveučilišta Dubrava, premda se od toga u njoj ne bježi. Ona je, zapravo, presjek značajnijih događanja tijekom tog razdoblja, opširnijih uvida s raznovrsnim pokazateljima o pojedinim stvaralački obilježenim povijesnim razvojnim odsječcima, ali se ponekad, načas, odmakne od ovovremenosti i pokušava naznačiti predvidljive planove razvitka u dogledno vrijeme.

Polazi se od činjenice da je nemoguće podjednakim marom i žarom prikazati slijed različitih općekulturnih, obrazovnih ili umjetničkih događanja u proteklih šezdeset godina. U tome nas priječi više razloga.

Temeljni je, svakako, da je to više nego li jedan cijeli ljudski radni vijek koji je teško objektivno prikazati jer je štošta u međuvremenu prepušteno zaboravu ili se, pak, zadržalo u, katkad, maglovitim prisjećanjima. Nažalost, ni s pisanim izvorima, najsigurnijim tragovima prošlosti, ponekad nije bilo sreće. Ili ih uopće nije bilo, ili su za pojedina razdoblja iz tko zna kojih razloga trajno izgubljeni. Naposljetku, raspoloživi prostor priječio je da se piše nadugo i naširoko, sve u želji da se obuhvati, makar tek spominjući, sve ono što svakako valja zabilježiti, ali se i u tome nije u potpunosti uspjelo.

Stvoriti na takvim temeljima vjerodostojnu sliku osebnog ljudskog stvaralaštva, jer to je jedina preokupacija u ovoj knjizi, zadatak je težak i odgovoran, ali, unatoč svemu, ostvariv. Kad bi za pojedine povijesne odsječke nedostajalo arhivske građe, posegnulo bi se za iskazima niza pouzdanih pripovjedača, suvremenika tih događanja. Usporedbama njihovih kazivanja o istim zbivanjima i uvidom u dostupne oskudne činjenice koje su neizravno potvrđivale sve ili barem značajnije dijelove izrečenog, strpljivo su slagane kocice našega povijesno-razvojnoga mozaika.

Jedno je u svemu tome posve sigurno: cijeli je taj zamašni posao započet i okončan gotovo u posljednji trenutak. Koju godinu kasnije, ne usudimo se niti spomenuti desetljeće, možda to više ne bi bilo moguće. Jer, već i sada u potrazi za svjedočanstvima živućih, krug je sudionika bio uži nego što se pretpostavljalo. A bez toga, praznine u onome što je ostalo nezapisano ili se kao zapis nepovratno izgubilo, ne bi se moglo popuniti.

Svima koji su na bilo koji način pomogli u nastanku ovog isječka o kulturno-obrazovnoj povijesti Dubrave, jer se onu cjelovitu još nitko nije odvažio napisati, neizmjereno smo zahvalni. Čitateljima je ostavljeno da prosude je li se u ovoj nakani uspjelo zabilježiti zna-

čajne trenutke u šest desetljeća ove ustanove, nastojeći odveć ni hvaliti ni kудiti, već pokazati da i u ovom slučaju plodonosnoj današnjici korijene valja tražiti u ne baš tako davnj prošlosti. Prijedeni put, promatran s takvog vremenskog odmaka, mukotrpni je hod između ostvarljivih mogućnosti i nepresušnih potreba. Pomiriti te dvije krajnosti nije nikome i sumnjamo da će ikada ikome uspjeti.

Zato ova knjiga bilježi, prateći postupno, šezdesetljetno razdoblje djelovanja Narodnog sveučilišta Dubrava, sva ona početna nesnalaženja, brojne uspone i poneke padove, katkad i zvjezdane trenutke, nastojeći u svemu tome pronaći i ukazati na klice neprekidnog razvitka.



**CRTICE
O DUBRAVI
KROZ STOLJEĆA**



ZA ŽIVOT I RAD PRIVLAČNO I POŽELJNO MJESTO

Više slučajna otkrića nego sustavnija arheološka istraživanja, dokazuju da je područje današnje Dubrave i u davno, prapovijesno doba bilo nastanjeno i da su njime, otkad sežu povijesni podatci, prolazili značajni putni pravci.

Tragova života iz kamenoga doba bilo je u medvedničkim špiljama, gdje su pronađeni ostaci oruđa i oružja, danas pohranjeni u domicilnim zbirkama muzejskih artefakata.

U 4. i 3. stoljeću prije Krista ovo područje naseljavaju Iliri. Za vrijeme cara Oktavijana, u 1. stoljeću prije nove ere, starosjedička ilirska plemena doživjela su i ovdje zlu sudbu: Rimljani ih pokoravaju, romaniziraju i jedini spomen na njih je naziv stvorene pokrajine – Ilirik, a njen ovdašnji, sjeverni dio bješe imenovan Panonia Savia. Novoosvojeni prostor čuvaju na granicama u utvrdama rimske legije, a unutrašnjost provincije nadzire rimsko pješastvo u kohortama. Njima su pridodane kao pomoć konjičke čete, popunjene panonskim Ilirima. Uobičajeno, cijelu su provinciju ubrzo isprepleli uređenim i održanim cestama. Njihovih ostataka našlo se i na području Dubrave, važnom raskrižju onodobnih prometnica.

SPOMENICI RIMSKE VLADAVINE

Domišljati su Rimljani iskoristili osvojenu ilirsku gradinu da bi u njoj podigli castrum, svoj tabor. Od tih tabora, jer bili su brojni, s vremenom su nastali municipiji, samostalni gradovi. Andautonija je takvo gradsko naselje nastalo na municipijalnom pravu plemenske zajednice panonskih Ilira koji su nastavili područje uz Savu i Medvednicu. Taj grad čije iskopine možemo vidjeti u nedalekom nam Ščitarjevu, na desnoj obali Save, imao je oblik kvadra s međama podaleko protegnutim. Na istoku su počinjale u Rugvici i završavale u zapadnom Podsusedu. Nama je zanimljiv ovaj drugi smjer, sjever-jug. Sezao je od bregovite Medvednice sve do obala Save.

Kroz Andautoniju je prolazila glavna cesta, povezujući Sisciju (Sisak) i Poetovio (Ptuj). Ta *magna via*, tek jedna od brojnih rimskih cesta, prolazila je kroz Dubravu i Granešinu do Čučerja, nastavljajući dalje na sjeverozapad.

Propast Rimskog carstva 476. godine dovodi do silne pomutnje među njegovim podanicima, osobito na ovim prostorima. Sta-

rosjedilačko stanovništvo, zastrašeno najezdom hordi barbara, spas traži na Medvednici. U tom razdoblju počinju nicati prva naselja na skrovitim sjevernim brežuljcima okruženim šumama i bogatim vodom iz gorskih potoka.

Stoljeća rimske vladavine ostavila su stvarne tragove. Herkulov žrtvenik iz Čučerja, poprsje Rimljanina iz III. stoljeća pronađeno u Trnavi, novac iz Dupca te rimsko kupalište u Čučerju, spomenici su iz epohe koja je ostavila dragocjene dokaze za tvrdnju da se civilizacija ovdje mjeri već tisućljećima.

Nebrojena su barbarska plemena uspjela u 7. stoljeću dovesti do propasti i nekoć moćnu Andautoniju. Iscrpljivali su ju i pustošili sve dok je mogla odolijevati i ostati nepokorena.

NASELJA NAZVANA PO SLAVENSKIM BRATSTVIMA

Tek u 10. stoljeću počinju nastajati prva stalna naselja na dubravačkom ozemlju, a žitelji su im Slaveni. Plemenski su ustrojena na rodbinskim vezama. Krvno srodstvo više obitelji valjan su im razlog da se povežu u bratstvo. Zajedničko im je ime, posjedi i imovina. Bili su slobodni ljudi, navikli na zemljoradnju. Na čelu bratstva bio je starješina, s nešto većim pravima i ovlastima od ostalih članova.

Zaposjevši većinom sjeverno i dijelom jugoistočno područje današnje Dubrave, pazili su da im u blizini bude kakva tekućica za sigurnu opskrbu pitkom vodom ljudi i stoke, a osobito im je značajno bilo pronaći ili krčenjem šume i raslinja stvoriti dovoljno plodne zemlje za usjeve. Imena tih bratstava, možda i nije poznato, ostavila su neizbrisivi, tisućljetni onomastički trag. Nazivi pojedinih dubravačkih naselja vuku korijene još iz tog razdoblja!



Kartografska skica rimskih cestovnih pravaca kroz ovo područje

Zemljište uz potok Jalševac zaposjelo je bratstvo Braton. Od imena njihova člana Čutko, nastao je naziv naselja Čugovec. Donko je poslužio za izvedenicu znanog nam Dankovca. Malo ćemo zastati u razmišljanju, jer Godigoja u prvi mah možda i ne povežemo s Degidovcem.

Najbrojnije je u plemenu Krasun bilo bratstvo Opor. Svidjelo im se i ostali su živjeti u Oporovcu, prethodno ga označivši svojim imenom. Dva bratstva, Retka i Cehna, zaputila su se malo južnije: po njima su nazvani Retkovec i Čulinec.

U 10-om stoljeću vlada hrvatski kralj Tomislav. Obrativši se od Mađara na Dravi, njemu i državi s hrvatskim imenom priključuje se Panonia Savia. Nakon smrti posljednjega vladara iz dinastije Trpimirovića, 1091. godine, na hrvatsko prijestolje dolazi ugarski kralj Ladislav. Za njegove će vladavine započeti niz promjena koje će stoljećima značajno utjecati na društveni položaj većine stanovništva i načina privređivanja za život.

CRKVA STEKLA ZEMLJU KRALJEVSKIM DAROVNICAMA

Zagrebačku biskupiju osnovao je 1094. godine kralj Ladislav Arpadović, a istodobno je utemeljen i Prvostolni kaptol zagrebački. Tim činom Zagreb je postao središte biskupije, podložne na početku, pretpostavlja se kaločkoj, a kasnije, sve do sredine 19. stoljeća, ostrogonskoj nadbiskupiji.

Isprva su Kaptol činila 32 svećenika, zbog posebnih dužnosti nazvanih kanonicima. Zbor kanonika obavljao je bogoslužje u stolnoj crkvi, pomagao je biskupu u upravljanju biskupijom, ali, osobito u srednjovjekovnom razdoblju, imali su značajnog upliva na ukupni život u Hrvatskoj. Osim zauzimanja za neprekidnu obranu zemlje, skrbili su o gradnji javnih ustanova, vojnih utvrda i primjerenom opremanju vojske. Prihode ubrane s brojnih zemljišnih posjeda, dobivenih od vladara, ostalih hrvatskih velikaša i građana, trošili su za netom navedene državne, ali i za vlastite potrebe.



Isprava nadbiskupa ostrogonskog Felicijana iz 1134. godine, između ostalog prvi put spominje ime grada Zagreba i donosi vjerodostojne podatke o osnivanju Zagrebačke biskupije (preuzeto: Enciklopedija opća i nacionalna u 20 knjiga, VI. knjiga Ei-Fr, Proleksis d. o. o., Večernji list d. d., Zagreb, 2005.

U nastojanju da učvrsti svoju vlast, kralj je pojedine posjede u vlasništvu castruma, darovao crkvi. Tom kraljevom odlukom dotad slobodna bratstva dobivaju novog gospodara. Kao crkveni podanici bili su obvezni obrađivati otad njihova zemljišta i skrbiti o nasadima na njima. U ispravi pripisanoj kralju Emeriku Arpadoviću iz 1201. godine podrobno se opisuju biskupski posjedi u okolini Zagreba. Saznajemo da postoji selo Čučerje (Ziseria), potok Trnava (Tornewa) te šuma (sila) Dubrava, bez naznake gdje se nalazi.

Od 13. do 14. stoljeća nizom kraljevskih darovnica i Branovec, Trnava te Granešinski Novaki postaju u konačnici vlasništvo Kaptola. Vlasnici tih posjeda ili dobivenih privilegija, da bi se i pravno osigurali, tražili su od vladara ispravu kojom potvrđuje njihovo vlasništvo. To je 1328. godine učinio Kaptol zatraživši od kralja Karla Anžuvina pisanu potvrdu vlasništva posjeda. U toj se ispravi spominju svi njihovi posjedi između Oporovca i Resnika.

Kako je iz godine u godinu sve više takvih isprava, u 14. stoljeću navode se gotovo sva sela na području današnje Dubrave: Čučerje (1201.), Branovec, Čugovec, Dankovec i Jalševac (1328.), Oporovec (1217.), dok se Čulinec, Resnička Trnava, Resnički gaj i Retkovec kao toponimi pojavljuju u 13. stoljeću. Naziv Granešina javlja se u 16. stoljeću, a Medvedski breg, Slanovec i Trstenik spominju se tek u 17. i 18. stoljeću.

U svim tim selima žitelji su bili kmetovi različitih gospodara: zagrebačkog biskupa, kaptola i moćnijih kanonika. Obrađujući njihove posjede, morali su im davati određeni dio uroda, a što je preostalo, ostavljali su sebi za život. Uz to, obveza im je bila držati puteve prohodnima i popravljati ograde župnih dvorova. Veća sela poput Čučerja ili Granešine brojila su do trista, a sva ostala ispod stotinu stanovnika.

KRČENJEM DUBOVA NASTAJE DUBRAVA

Značajnije promjene događaju se u 19. stoljeću. Dubravački teritorij razdijeljen je u tri općine: Čučerje, Granešina i Resnik Tada su i sjedišta župa. One pripadaju kotaru Zagreb. Tek u četrdesetim godinama istoga stoljeća, dotad guste šume hrasta ili *duba*, otkud je i izvedeno ime Dubrava, dijelom su iskrčene uz današnju prometnu žilu kucavicu – ulicu Dubravu i tu započinje naseljavanje. U popisu naselja iz 1842. godine uvrštena je Dubrava sa 9 stanovnika u 3 kuće! U Donjoj Dubravi u to doba nema niti jedne kuće. Pouzdano se zna da je 1862. godine čak i više od četvrtine šumom prekrivenog područja posječeno i pretvoreno u obrađivo ili zemljište za napašanje stoke. Tim krčenjem proširen je koridor sjevernije i južnije od današnjeg središnjeg dijela Dubrave, ali i uz potok Štefanovec na zapadu i potok Trnavu na istoku. Uz zagrebački Kaptol, vlasnici zemlje manjih površina postaju i imućniji seljaci iz okolnih sela. Postupno i crkva prepušta u vlasništvo dio svojih posjeda seljacima. Od sredine ovoga stoljeća u središnjem dijelu Dubrave povećava se, istina pomalo, broj stanovnika: već ih je između 15 i 25. Nešto kasnije, 1869. godine, u svim podsljemenskim selima i zaseocima živi 3.600 stanovnika!

Krajem 19. i u prva dva desetljeća 20. stoljeća završava višestoljetno gospodarenje zemljištem najvećeg vlasnika – crkve. Postaje privatno vlasništvo seljaka koji na njoj i privređuju, otkupljeno novcem, raskidanjem feudalno-kmetских odnosa ili stečeno provedenom agrarnom reformom 1919. godine. To je utjecalo i na širenje postojećih naselja i začetak novih na neizgrađenim površinama.

Drvo kao najrašireniji i najdostupniji materijal za gradnju kuća, zamjenjuje opeka. Dotad su zidanice nicala unutar župnih dvo-



Hrastova, šuma duba, nekoć znatno raširenija, povod je nazivu Dubrava

rova, takve su bile i ladanjske kuće plemstva, pokoja školska zgrada ili dom imućnijih seljaka. U životu osim mukotrpnog rada ima i trenutaka za opuštanje. Tradicionalna okupljališta su crkve, škole i kakvi drugi pogodni prostori, pogotovo za blagdana. U njima se, prema svojevrsnim tradicijskim obrascima svetkovalo i zabavljalo, ali i upoznavao mlade naraštaje i s tom, vedrijom i bezbrižnijom stranom života, da bi je doživjeli, prihvatili i prakticirali.

To su začeci autohtonog društvenog života koji neće ostati imun i prema utjecajima što su nam dolazili s doseljavanjem pripadnika drugih naroda u razdoblju vladavine Austro-ugarske monarhije, ne samo u gradove, a sa sobom su donosili i običaje europske građanske provenijencije.

ZAVIČAJNA KULTURNA BAŠTINA

U tom razdoblju, zahvaljujući najčešće zauzimanju učitelja, na vrijeme su prepoznate mnoge vrednote zavičajne kulturne baštine. Pojedini među njima, uz potporu viđenijih mještana, okupljaju u društva i mlado i staro kako bi njegovali, ali i očuvali i razvijali autohtone običaje, glazbu i ples, lokalni govor ili vještim rukama samoukih obrtnika i graditelja načinjene začuđujuće jednostavne i oblikovno privlačne predmete svakodnevne ili povremene uporabe. Pouzdano svjedočanstvo i neiscrpan izvor korisnih saznanja o životu i radu u pojedinim dubravačkim naseljima, može se iščitati i u školskim i uspomenicama kulturno-prosvjetnih društava,

ali i župnim ljetopisima, podebljim knjigama rukom pisanim. Šteta je što nisu dostupne javnosti, jer bi štivo u njima pročitano, moglo pripomoći da se iz tko zna kojih razloga potisnuto ili zaboravljeno duhovno blago obnovi i zaživi kao još jedan dokaz ne samo kulturnog identiteta.

Ilustrativni je primjer, sa stoljetnom tradicijom iza sebe, i Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo Bosiljak iz Čučerja. Njihov samosvojni i virtuozni glazbeno-plesni izraz, upotpunjen je i autentičnim uprizorenjem mjesnih svadbenih običaja. Svjesni da bi odatost izvornosti i tradiciji mogla s vremenom izblijediti, nastojali su u različitim razdobljima ovjekovječiti svoja postignuća zapisima na nosačima slike i zvuka i monografskim pregledom svega učinjenog tijekom svog dugog postojanja.



Ohrabruje što nemali prinos djelovanju tog društva daju i članovi koji su u traganju za vlastitim domom izabrali Čučerje kao trajnu adresu i prigrlili sve ono što su Čučerci po podrijetlu, iz generacije na generaciju prenosili i ljubomorno čuvali.

OGLEDNI DUBROVNIK NA PERIFERIJ

U razdoblju od 1. do kraja 2. svjetskog rata, Dubrava je bila sastavni dio Sesveta. Sve to vrijeme na njenom zapadnom ulazu nalazila se mitnica za naplatu gradskih pristojbi, koja ju dijeli od Zagreba. Poljoprivrednom proizvodnjom i prodajom povrća, voća i peradi na zagrebačkim tržnicama, stanovništvo je privređivalo za život. Manji dio postao je radnicima u sesvetskim ili zagrebačkim tvornicama.

Kad je Kaptol tridesetih godina 20. stoljeća odlučio prodati nekih 200 jutara zemljišta tada još pustog prostora između današnjih ulica Dubrava, Grižanske, Oporovečke i Avenije Gojka Šuška, tko bi pomislio da će na njemu ubrzo početi gradnja kuća u pravilnim uličnim nizovima poput mreže. Znanom Janekovićevom parcelacijom 1935. godine, stvoreni su uvjeti za gradnju urbanog naselja. Ponuđeno je na prodaju 400 parcela. Zagrebački dnevni list Večer nastajanje tog naselja s ushitom najavljuje: "Predstoje svi uvjeti da Dubrovnik kraj Zagreba postane najljepše, najpravilnije i najzdravije naselje naše periferije, odnosno novoga grada, čija budućnost leži na istoku." Nije se odmah gradilo puno obiteljskih kuća, jer se očekivala pitka voda, odvodnja, opskrba električnom energijom.

Istodobno započeta parcelacija kaptolskog zemljišta u Donjoj Dubravi nije imala iste učinke, štoviše suprotne. Parceliranje uz

glavnu cestu Dubrava-Sesvete potrajalo je do 1942. godine, kada se do krajnjeg zapadnog dijela Dubrave protegnula tramvajska pruga i započeo stalni javni gradski prijevoz putnika. Obris današnje ulice Dubrava mogli su se naslutiti još 1937. godine kada ona postaje gradilište obiteljskih kuća s ponekim poslovnim prostorom i glavna prometnica prema središtu Zagreba i prema istoku tadašnje države.

Gradnja prvoga stambenoga naselja višekatnica započela je u Studentskom gradu 1949. godine. Ne miruju ni graditelji obiteljskih kuća: sve ih je više. Znatno kasnije nastaje po tipu gradnje slično naselje Grana-Klaka. Sjeverna podsljemenska naselja, nekako u isto doba bivaju povezana pionirskom željeznicom od današnje ulice Dubrava, središta istoimenog područja grada u nastajanju, do Slanovca, zacijelo tadašnjom zagrebačkom atrakcijom.



Naslov teksta iz zagrebačkog dnevnog lista Večer 1935. o nastajanju naselja Dubrovnik kraj Zagreba

POSLEDICE MIGRACIJSKOG VALA

Niz je administrativnih promjena ili zadržavanja sadašnjih granica Dubrave provedeno od 1945. do 1990. godine. U početku djeluju mjesni narodni odbori¹ u sastavu kotara Zagreb, a između 1951. i 1952. godine izvršna vlast pripada rajonima². Od 1952. godine postoje dvije općine u Gornjoj Dubravi: periferne općina Dubrava, koja obuhvaća i cijelu Donju Dubravu kao dio Grada Zagreba i Granešina, općina smještena u kotarske međe Zagreba. Već 1955. godine nastaje općina Zagrebačka Dubrava, u koju su ušle prethodne dvije općine. Značajnijih promjena nema do 1967. godine kada Grad Zagreb preuzima ovlasti svih dotadašnjih općina. Nekako u to doba počinje i razvitak zagrebačke mjesne samouprave osnivanjem mjesnih zajednica.

Grad kao jedinstvena općina potrajat će do 1974. godine kada se osniva Općina Dubrava. Ona je obuhvatila prostor koliki i općinske međe Zagrebačke Dubrave iz 1955. godine, ali bez naselja Resnik.

Posljednja promjena dogodila se 1990. godine. Prestaju postojati sve zagrebačke općine, dok u lokalnim okvirima djeluju mjesne zajednice do kraja siječnja 1994. godine: njih 17 u Gornjoj i 9 u Donjoj Dubravi. Sve do potkraj godine 2000. u Zagrebu nema nikakvog oblika mjesne samouprave. Tada su, istodobno s preostalih 15 u Gradu Zagrebu, osnovane gradske četvrti Gornja i Donja Dubrava.

Poratna industrijalizacija u drugoj Jugoslaviji i snažni migracijski val koji je doslovno zapljusnuo sve velike gradove, a pogotovo Zagreb, ostavio je itekakvog traga na promjenu demografske i socijalne strukture u njima

i najčešće stihijsko korištenje prostora. Donio je i značajne probleme akulturacije pridošlica, nikakvu ili nedovoljnu prometnu povezanost i komunalnu te opremljenost osnovnim društvenim i urbanim sadržajima rubno izniklih naselja. U Dubravi je to ostavilo tolikoga traga da se posljedice osjećaju i do danas, a rješenja u pojedinim dijelovima s nestrpljenjem još uvijek iščekuju. Gradile su se tada ubrzano privatne obiteljske kuće.

Bespravna gradnja trajala je desetljećima, izraženije u Donjoj, a nije zaobišla ni Gornju Dubravu. Pribjegavali su joj doseljenici s obiteljima, s nešto ili ništa uštede i slabo plaćenim radničkim zanimanjima, kojima je najvažnije bilo osigurati kakav-takav krov nad glavom. Dubrava, tada gradska periferija, s jeftinim parcelama, bila je jedini izbor. Kuće su doslovno niknule preko noći. Planskoj gradnji primjerenih zdanja, škola, vrtića, liječničkih ordinacija, zatim trgovina namirnicama i ostalim potrepštinama, pošta, banaka i inih gradskih sadržaja, nije bilo ne samo dovoljno, već su bile i neravnomjerno raspoređene. Vodovod, kanalizacija, telefon, plin, asfalt na ulicama, odvoz kućnog smeća, bit će godinama teme rasprave s lokalnim ili gradskim vlastima ili samoinicijativnih, često privre-

menih i skupih rješenja. Riječ samodoprinos vjerojatno se tada najviše izgovarala, jer su pridodani novci građana znali otvarati i vrata onih s najmanje sluha za njihove potrebe.

Izrastaju i industrijski pogoni na doskorašnjim livadama, množe se trgovačka i uslužna poduzeća, obrtnici postaju značajna gospodarska snaga. Uz Autodubravu, Tvornicu autobusa Zagreb, Jugoton (danas Croatia Records) i Jadran film kao najpoznatije, niz je većih i manjih tvrtki sa sjedištem u Dubravi, koje će desetljećima posloovati, nastojeći svojim razvitkom biti poticaj i ostalima da ovdje presele i otpočnu poslovanje. Dubrava i gospodarski jača, postaje i mjesto za ulaganje i privređivanje, a ne samo mahom radničko-službenička spavaonica.

Kad su ove osnovne potrebe makar i dijelom bile zadovoljene, s pravom se očekivalo i tražilo barem dio onoga što je značajnom broju Zagrepčana, nastanjenom tek kilometar-dva, a ne 6-7 ili 10-ak kilometara od središta grada, bilo normalno i očekivano. Kino, kazalište, plesnjak, knjižnica i čitaonica, dječje igralište i ostale blagodati gradskoga života, ubrzo su se nametnuli kao potrebe, nakon što su riješena ili su bila izgledna, ona brojna egzistencijalna pitanja. U ovom segmentu



| Panoramski pogled na Donju Dubravu (iz arhive lista Dubrava)

dubravačke svakidašnjice, mogli su štošta korisnoga učiniti svi koji su se bavili kulturnim djelatnostima, pogotovo profesionalno. Takva javna ustanova, nastala u razdoblju početnih masovnijih doseljavanja u Dubravu, bila je samo jedna.

Osnutak Narodnog sveučilišta "Zagrebačka Dubrava" čin je ondašnje političke odluke. Njoj se može zahvaliti da je dalekosežno utjecala na dostupnost i zadovoljavanje većine potreba lokalnog stanovništva u obrazovnim sadržajima koje im ne nude institucije formalnog obrazovanja, ali i u sustavnom približavanju, poticanju, stvaranju i širenju kulturnih dobara i neprekidnom pridobijanju ne samo publike, već sve više i sudionika u različitim kulturnim događanjima.

DUBRAVAČKE URBANE VIZURE

Već od početka osamdesetih godina prošloga stoljeća mijenjaju se dubravačke vizure. Planska gradnja počinje oblikovati urbanu jezgru uz glavnu prometnicu na potezu istok-zapad. Slobodne površine zauzima za-

huktala stanogradnja, a i prateći sadržaji bivaju sve češće zgotovljeni do useljenja.

Jedan od njih, Dubravi itekako značajan i potreban, zdanje je Kulturnog centra. Kamen temeljac položen mu je na kraju sedamdesetih godina i za kratko je vrijeme trebao biti dovršen. Dobro odabranom lokacijom, smjestio se doista u središte Dubrave. Površinom prostora u početku gradnje, više je nego zadovoljavao prvenstveno kulturne potrebe u dužem razdoblju.

Na prijelazu dva tisućljeća, promjene su tolike da je slobodnog prostora u središtu Dubrave sve manje. Unatoč tolikoj gradnji, uglavnom stanova i osjetno manje poslovnih prostora umjerene katnosti, s nizom novih ulica i nekoliko magistralnih prometnica, Dubrava je zacijelo jedinstveno urbano područje bez ijednoga trga!

Podsljemensko rezidencijalno područje moglo bi u dogledno vrijeme izgubiti pravo da ga takvim nazivamo. Iako se i tamo može govoriti o gradogradnji, ponavlja se priča o zbijenim, nepravilno raspoređenim obiteljskim, sada više ne donjodubravačkim prizemnicama, već višekatnim zdanjima i za po nekoliko obitelji.



| Prometno-poslovna žila kucavica, ulica Dubrava, od zapada prema istoku

Unatoč nezaustavljivoj gradnji na sve strane, Dubrava uspijeva očuvati neizmjer-no bogatstvo, zelenilo kojega je u malokom predjelu grada još toliko ostalo i otvorenost plućima grada – Zagrebačkoj gori.

SVAKODNEVNE MIJENE NABOLJE

S prolaskom tramvaja do Dupca 2000. godine štošta se promijenilo. Premda u nju i nadalje doseljavaju novopridošli Zagrepčani, sve češće ona je izbor žitelja iz ostalih dijelova ovoga grada. U njoj ostaju ili joj se vraćaju, generacije Dubravčana koji su to i rođenjem.

Rasprostrta na nešto manje od 52 km², Dubrava je postala domom, trajnim ili privremenim, za 98.200 stanovnika, što je iskazano u Popisu stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine Zanimljivo, prosječna dob stanovništva doseže približno 39 godina, što je u zagrebačkim okvirima značajan, premda opadajući pokazatelj vitalnosti. Dio je grada Zagreba, teritorijalno podijeljen na dvije gradske četvrti lokalne samouprave – Gornju i Donju Dubravu. Vijećnici u njima raspravljaju i odlučuju izravno o nizu značajnih pitanja za život sugrađana, a kad nisu mjerodavni za njihovo rješavanje, obrazložene prijedloge ili pitanja upućuju lokalnim institucijama, resornim gradskim uredima ili Skupštini grada Zagreba, tražeći od njih da se uključe u rješavanje pojedinih problema. Građanima je za različite potrebe dostupno 14 objekata mjesne samouprave u Gornjoj i njih 9 u Donjoj Dubravi, ukupne površine neznatno manje od 4.000 m².

Mrežom predškolskih ustanova uspijevaju se zadovoljiti narasle potrebe za sigurnim i kvalitetan smještaj djece. Uz 10 osnovnih, učenici pohađaju i tri srednje škole. I zdrav-

stvena skrb dobro je organizirana i ordinacijama opće prakse ravnomjerno pokrivena. Blizu je i Klinička bolnica Dubrava. Sportu i rekreaciji pridaje se velika pozornost, što potvrđuje i postojanje niza dubravačkih klubova u različitim sportovima i rangovima natjecanja, dok su rekreativcima ponuđeni stalni programi i u zatvorenim i na otvorenim prostorima, primjereni svakoj dobnoj skupini. Prometni položaj Dubrave je takav da osim lokalnog, iz godine u godinu prihvaća i sve teže podnosi rastući tranzitni, prije svega automobilski promet.

Došlo je i do značajnije promjene u gospodarskoj strukturi. Osjetno se smanjuje njen industrijski udio jer su preostali prostori predviđeni za druge namjene. Stalni je rast u području trgovine, a ni uslužni i proizvodni obrti ne gube tržišnu bitku.

I značajnim doseljavanjem novog stanovništva u posljednjih desetak godina, ali i školovanjem onih koji tu već žive, nabolje se promijenila i slika o obrazovanjem stečenim stručnim kompetencijama.

Dostignuti urbani standard ostvaren je kapitalnim gradskim ulaganjima, a naslijeđe ne tako daleke prošlosti – neplanske gradnje, planski se rješava lokalnim tzv. malim komunalnim akcijama. I rast cijena nekretnina i promet njima, još je jedan pokazatelj da se mijenja na predrasudama i stereotipima stvoreno doživljavanje Dubrave kao periferije koju je najbolje zaobilaziti.

Dubrava je po mnogočemu, dakako i po dostupnim kulturnim događanjima i ponuđenim obrazovnim sadržajima, postala za život i rad itekako privlačno i poželjno mjesto.



**NASTANAK
I RAZVITAK
NARODNOG
SVEUČILIŠTA
DUBRAVA**



PRVO DESETLJEĆE 1958.–1968.

RAZDOBLJE POSTUPNOG OSAMOSTALJIVANJA

Svojedobno je bilo uobičajeno da poticatelj u osnivanju ne samo narodnih sveučilišta bude nekadašnji Socijalistički savez radnog naroda Hrvatske. Bolji poznavatelji tadašnjih prilika prisjetit će se da je to bio neupitni način i obveza njegove općinske organizacije. U tome niti Dubrava nije bila iznimka. Međutim, sve sličnosti s ostalima kao da s time prestaju.

Zamisao o osnivanju “ustanove sa zadatkom da radi na općem, kulturnom i političkom obrazovanju omladine i odraslih”, objelodanila je ondašnja najmasovnija društveno-politička organizacija još 1955. godine. Premda se već tada prvi puta u lokalnim službenim dokumentima spominje Narodno sveučilište “Zagrebačka Dubrava”, sve će još sljedeće tri godine ostati na imenu, zamišljenom obliku bez ostvarenog sadržaja djelovanja.

Bez imalo sumnje, goleme su bile potrebe da se već tada žiteljima Dubrave, čije su općinske međe zaokruživale približno 100 km², dvostruko više ozemlja negoli danas, približe i ponude makar i mrvice prvenstveno duhovnog stvaralaštva čovječanstva. Pozadinu opredjeljenja da se utemelji nesporno značajna ustanova, valja nam tražiti ne toliko u doista stvarnim potrebama, koliko u urednom izvršavanju jednog između inih političkih zadataka.

Pozornijim listanjem onodobnih proračunskih dokumenata na općinskoj razini, lako je razabrati da iskazana htijenja nisu imala ni izdaleka potrebno novčano pokriće. Općinski će proračun između 1955. i 1958. godine u specifikacijama dotacija njihovim dubravačkim korisnicima uredno navoditi “SSR-NH općine Zagrebačka Dubrava”, spominjući među njegovim brojnim kolektivnim članovima i Narodno sveučilište. Zajedljivi bi promatrač primijetio da će općinskoj administraciji trebati pune tri godine da nauči pisati puni naziv te kulturno-obrazovne ustanove, dodajući joj mjesno ime. Bitna je promjena nastala tek 1958. godine kad Narodno sveučilište “Zagrebačka Dubrava” postaje zasebna, osjetno veća proračunska stavka.

NEUPITNA POTREBA I NEDOSTATNA POTPORA

Značajnu je ulogu u raskoraku između podstreka za utemeljenjem i stvarnog početka rada imalo pitanje prikladnog prostora i opreme, uz tehnička pomagala neophodna za ozbiljniji početak rada. Ništa bolje nije bilo ni sa stručnim ljudstvom. Početnu godinu-dvije gotovo sve su odradili volonteri. Prvi tajnik volonter Narodnog sveučilišta “Zagrebačka Dubrava” bio je Vladimir Rosić, tada učitelj u dubravačkoj I. osmogodišnjoj školi, današnjoj Osnovnoj školi “Ivan Mažuranić”.



Prva spominjanja u planskim dokumentima Narodnog sveučilišta “Zagrebačka Dubrava”, još su daleko su od njegova stvarnog postojanja i početka sustavnog djelovanja



Preslika zapisnika Općinskog vijeća Narodnog odbora općine Zagrebačka Dubrava u kojemu se 10. 2. 1959. godine navodi Cerska ulica 1 kao Dom kulture Zagrebačka Dubrava

Čitanjem požutjelih stranica zapisnika sa sjednica Narodnog odbora općine Zagrebačka Dubrava između 1955. i 1961. godine, tek ove posljednje spominje se adresa Cerska 1, točnije, dvorana, a time i cijela zgrada kao neupitno sjedište Sveučilišta. Primijetili smo da u tom razdoblju neprekidno u proračunu, na istoj adresi, dotacijama pokrivaju i troškovi održavanja Doma kulture. Višenamjenski je

to prostor mnogih korisnika i zadugo neodređenoga vlasnika. I u nekoliko tada raštrkanih dubravačkih naselja, poput Čučerja, Oporovca ili Resnika, postoje društveni domovi, prostori za svakovrsna okupljanja, ne jednom iskorišteni za predavanja, tečajeve ili različite predstave u razdoblju dok se Sveučilište postupno osamostaljivalo.

OD RADIONICE DO VIŠENAMJENSKE DVORANE

Prvotno, za vrijeme Drugoga svjetskog rata, zgrada u Cerskoj 1 bila je povećana njemačka vojna radionica za popravak kamiona. Izgrađena je 1942. godine. Osim velikih metalnih rolo vrata u sredini za ulazak vozila, na zgradi nije bilo drugih otvora.

U poslijeratnom razdoblju počele su prve preinake i dogradnje. Odmah poslije rata zgrada služi kao vatrogasni dom. Prostor je dopuštao uređenje stana za domara i nekoliko manjih prostorija za "društveni" život, što je podrazumijevalo i rad tadašnjih društveno-političkih organizacija.

Kako tada u središnjem dijelu Dubrave nije bilo prikladnog prostora za javno, organizirano okupljanje, vatrogasci su morali potražiti novi smještaj, a njihov se privremeni dom 1954./1955. godine počeo preuređivati u Dom kulture. U sklopu te prenamjene prostora uređena je i višenamjenska dvorana. Zabave su tada bile ako ne jedini, onda zacijelo najčešći ciljani oblik društvenog okupljanja i druženja. Takva bi priredba obično počela kulturno-umjetničkim programom (učenički skečevi i recitacije, nastupi folklornih skupina), a poslije toga slijedila bi opuštена zabava s plesnom glazbom. Isti scenarij primjenjivan je i u novouređenom dubravačkom Domu kulture.

Godinama će, sve do danas, poslije nekoliko dogradnji i preuređenja, zgrada u Cerskoj 1 služiti za različite sastanke, političke skupove, ali ponajviše za kazališne, katkad i filmske predstave, rjeđe koncerte, te raznovrsne tribine i priredbe.

Dio tih programa ustalio se već od prvih dana u određenim terminima, pa adresu Cerska 1 poodavno susrećemo na novinskim stupcima sa svakidašnjim zagrebačkim kulturnim vodičima.

U činovničkim izvješćima moglo se pročitati kako je status Sveučilišta “bio neodređen”, a posljedica toga je njegova “vrlo slaba i nesigurna materijalna baza”, temeljena na već spominjanim proračunskim dotacijama “društvenim organizacijama, a koje su (dotacije, op. autora) uvijek bile oskudne i nesigurne”. Unatoč svim pobrojanim nedaćama, zalaganje nekolicine entuzijasta pomoglo je da se vrlo brzo prevladaju početna nesnalaženja i privuku ne samo znatiželjnici, već i polaznici koji su došli stjecati znanje u različitim područjima ljudskih djelatnosti.

Ispočetka povremenih i ne baš brojnih i čestih, predavanja je ubrzo na desetke. Najviše zanimanja stanovništvo je iskazivalo za zdravstvena i tehnička pitanja te političke događaje. Osim u središnjem dijelu Dubrave, kinopredstave su zaredale i po, tada, udaljenijim naseljima. Zabilježeno je da su najzanimljiviji bili filmovi “iz zabavno-umjetničkog i naučnog života”. Mnoge su se stvari potkraj pedesetih godina prošloga stoljeća u nas gledale statističkim očima. Tako doznajemo da je predavanja i kinopredstave posjećivalo prosječno 120 ljudi.

Osim tečajeva solfeđa, harmonike i klavira, poneke kazališne predstave ili koncerta klasične glazbe, bilo je i prigoda za smotre vokalnih i zborova s instrumentalnom pratnjom te glazbenih sastava dubravačke mladeži.

Prekretnicom bismo mogli nazvati dokument s nadnevkom 12. veljače 1958. godine. Tada je, naime, Savezu narodnih sveučilišta Narodne Republike Hrvatske upućena pristupnica za ućlanjenje. U registru članova Narodno sveučilište “Zagrebačka Dubrava” bit će upisano znatno kasnije, tek 31. svibnja 1959. godine. Postati članom tog saveza nije se moglo bez formalno i stvarno prethodno zadovoljenih statutarno utvrđenih uvjeta. Mogli bismo taj čin nazvati i prvim korakom

prema budućoj samostalnoj ustanovi. Dotad će proći još nešto više od dvije godine.

I te dvije godine nije se čekalo prekriženih rukû. Sveučilište i njegov rad sve više se osjećaju u Dubravi.

Osnovni su oblici rada u sekcijama, seminarima i tečajevima, uz već uobičajena brojna predavanja i priredbe. Promjene koje teže boljitku i za sveučilišta, donosi početkom šestog desetljeća dvadesetoga stoljeća zakonska odredba po kojoj im je mjesto u novom sustavu financiranja školstva. Društveni fondovi za školstvo novčano će ubuduće podupirati narodna sveučilišta i kao odgojno-obrazovne ustanove.

POTVRĐENA SAMOSTALNOST, UTVRĐENI ZADATCI

Rješenje što ga je 19. rujna 1961. godine donio Narodni odbor općine³ Zagrebačka Dubrava, osiguralo je dotadašnjem Narodnom sveučilištu “Zagrebačka Dubrava” najvažnije – statusno priznanje. Ono je proglašeno samostalnom ustanovom. Utvrđeni su mu i okvirni društveni zadatci: kroz predavanja, seminare, tečajeve i organiziranje kulturno-umjetničkih priredbi te priredbi poučnog sadržaja, cilj je upoznati ... “radne ljude s tekovinama svih grana i umjetnosti”, ali istodobno i poraditi ... “na općem, kulturnom i političkom obrazovanju omladine i odraslih”.

Novoutemeljena ustanova promijenila je i naziv. Postala je Narodno sveučilište “Božidar Adžija”⁴. Tako su, naime, odlučili odborници Narodnog odbora općine Zagrebačka Dubrava na sjednici održanoj 19. rujna 1961. godine. Rješenje je donijeto prema Osnovnoj uredbi o ustanovama sa samostalnim financiranjem iz 1953. godine.



Rješenjem Narodnog odbora općine Zagrebačka Dubrava od 19. 9. 1961. godine, tadašnje Narodno sveučilište "Zagrebačka Dubrava" postalo je samostalna ustanova, ali je i promijenila naziv

Istodobno, na temelju Općeg zakona o školstvu iz 1958. godine, odbornici su odlučili osnovati Školu za opće obrazovanje radnika, također kao samostalnu ustanovu. Njena je zadaća da prema propisanom nastavnom planu i programu, primjerenim metodama te s odgovarajućim nastavnim kadrom omogućiti odraslim polaznicima opće obrazovanje i stjecanje potrebne školske kvalifikacije. Te će zadatke ... "ustanova izvršavati u uskoj suradnji sa Narodnim sveučilištem kao odgojno-obrazovnom ustanovom i u okviru njenog djelovanja na obrazovanju odraslih".

Tijekom sljedećih nešto više od pet godina Škola za opće obrazovanje radnika doista će samostalno, ali tijesno surađujući s Narodnim sveučilištem "Božidar Adžija", nastaviti ostvarivati utvrđene joj zadatke. U počet-

ku se nije moglo niti naslutiti da će se ovakav oblik obrazovanja uspjeti održati gotovo dva desetljeća.

No, vratimo se nakratko u početne godine rada Sveučilišta.

Uz već spomenute sadržaje ponuđene žiteljima Dubrave, među današnjim generacijama koje su se primakle mirovinama, zapamćena su raznovrsna događanja koja su imala odjeka i drugdje u Zagrebu. Između 1958. i 1963. godine svi su programi ostvarivani u Cerskoj 1, osim večernje škole za odrasle, koja je radila u učionicama stare osnovne škole u Borskoj ulici. Preuređeno zdanje u Cerskoj 1 tada je jedino imalo višenamjensku dvoranu, a bez nje nezamislivo je bilo upustiti se u pripremu bilo čega s očekivanim masovnijim odzivom gledatelja.

Već od 1958. godine triput tjedno mogle su se pogledati filmske predstave. Pokretna filmska aparatura na 16 mm⁵ omogućila je žiteljima okolnih naselja – Čučerja, Oporovca, Resnika, Resničkog gaja, Granešine, Miroševca, Slanovca i drugih, uz, nešto rjeđe, publiku u učionicama dubravačkih središnjih osnovnih škola, svake hvale vrijedan uvid u domaće i svjetsko filmsko stvaralaštvo.

Nekako u isto doba neslućenu su popularnost stekli televizijski prijenosi, osobito sportskih natjecanja, bez premca nogometa te zabavnoglasbenih festivala. Tada se, naime, na prste ruku moglo nabrojiti vlasnike televizijskih prijamnika u Dubravi. Stoga je skupno gledanje televizijskog programa u dvorani Cerske 1 bilo uzdignuto gotovo na razinu rituala u kojemu se naprosto mora sudjelovati. Ovakvo zajedničko gledanje odre-

đenih televizijskih emisija zadržalo se sve do sredine šezdesetih godina prošloga stoljeća, jer su otad prijammici televizijskog programa postali dostupniji većini stanovništva.

Plesne večeri održavane jedan dan u tjednu te subotom i nedjeljom, posebna su priča. Uz glazbu uživo “Robota”, “Crno-bijelih” i ostalih tada već popularnih ili vokalno-instrumentalnih sastava tek na početku očekivano uspješne karijere, najčešće se tražilo tek malo slobodnog mjesta na plesnom podiju.

Što tek reći za “Veseli petak”? U uvijek kratoj dvorani izredali su se brojni pjevači, među njima i legende naše estrade, sportaši, glumci, pjesnici, književnici i ostali umjetnici. Svi su nastupali uživo i to je tom izuzetno popularnom događanju davalo posebnu draž.

Da smo u pravu kad govorimo o razdoblju postupnog osamostaljivanja tijekom prvog desetljeća postojanja Sveučilišta ne bi se moglo zaključiti iz rješenja što ga je na temelju Općeg zakona o školstvu iz 1958. i 1960. godine donio Narodni odbor općine Maksimir na sjednici održanoj 25. veljače 1963. godine. Kako je i Dubrava teritorijalno i administrativno pripojena općini Maksimir, istu sudbinu doživjelo je i njeno Sveučilište. U Maksimiru je, naime, 31. svibnja 1960. godine tamošnji Općinski odbor SSRNH osnovao Narodno sveučilište “Otokar Keršovani”⁶. Spajanjem ova dva sveučilišta, osnivač novoga postaje Narodni odbor općine Maksimir, već spomenutoga nadnevka.



Preslika odluke o osnivanju Škole za opće obrazovanje radnika kao samostalne ustanove u Zagrebačkoj Dubravi

I ZNANI I NEZNANI NA “VESELOM PETKU”

Tko da nabroji sve znane i neznane koji su tijekom nekoliko godina bili gosti izuzetno popularnih večeri, nikad istog sadržaja, imenovanih jednostavno – “Veseli petak”?

Pjevači su nastupali uz pratnju glazbenika uživo. Sa sportašima se se obično razgovaralo o njihovu putu do slave i uspjeha. Glumci, pisci, pjesnici i ini tvorci umjetničkih djela govorili bi o svom stvaralačkom činu, ostvarenim ili tek zamišljenim duhovnim preokupacijama, s tim da se ponekad moglo poslušati njihovu izvornu interpretaciju pjesme ili kakvoga proznog ulomka.

Nabrojiti sve goste bilo bi nemoguće. Spominjemo tek nekoliko njih koji su svojim kreativnim ili interpretativnim stvaralaštvom ostavili traga sve do naših dana. Među pjevačima su: Zdenka Vučković, Višnja Korbar, Ana Štefok, Arsen Dedić i Vice Vukov. Neugasla je pjesnička slava Vesne Parun ili dječjih književnika Mladena Kušeca i Ratka Zvrke. Nebrojeno su puta u Cerskoj 1 nastupili, nekoć među dječom neslućeno popularni, Mendo i Slavica⁷.



KOME SPAJANJE DONOSI BOLJITAK?

Osnivač je odredio da se nova samostalna ustanova naziva Narodno sveučilište "Otokar Keršovani". Određeni su mu zadatci: "putem predavanja, seminara, tečajeva, organiziranjem kulturno-umjetničkih priredbi te priredbi poučnog značaja – upoznaje radne ljude sa tekovinama svih grana nauke i umjetnosti te radi na općem, kulturnom i političkom obrazovanju omladine i odraslih". Ne čini li nam se to odnekud poznatim?

Provedeno spajanje imalo je značajnog, negativnog odraza na ostvarivanje već uhdanih programa u Dubravi. Između 1964. i 1966. godine zamire većina aktivnosti. Ostaju tek prorijeđene filmske projekcije, plesne večeri i povremene priredbe. Itekako je vrijedno spomena u ovom razdoblju svojevrstne stagnacije u dubravačkoj kulturno-obrazovnoj ponudi, otvorenje Doma omladine i pionira u Cerskoj 1, upravo 1964. godine. Privući će programima mlade u najosjetljivijim godinama i omogućiti im da svestrano razvijaju često neotkrivene stvaralačke potencijale.

TALENTIRANI SU NAPREDOVALI

Klub omladine magično je privlačio u prostore svog doma generacije i generacije mladih u završnim razredima osnovne škole i srednjoškolce. Kako i ne bi kad je program rađen prema njihovim sklonostima i željama. U tom mnoštvu mladeži različitih sklonosti, brzo se otkrilo tko čemu teži i što mu najbolje leži. Gotovo da nije bilo toga u čemu se nisu mogli okušati!

Cilj je bio odvratiti ih od utjecaja s ulice, a istodobno omogućiti im da kroz razne oblike obrazovanja steknu ili nadopune znanja iz njima zanimljivih područja.

Obrazovni program obuhvaćao je: Tribinu aktualnih događaja, Filmsku i Sportsku tribinu, Školu za život, različite seminare i tečajeve te pomoć u učenju učenicima nedostatnog znanja. Program za rekreaciju bio je zaista raznovrstan: sportsko-zabavni život (sekcije za stolni tenis, šah, rukomet, košarku, foto, kino i glazbena sekcija), kazališne predstave, plesne večeri, izleti... I najmlađi su dvaput mjesečno mogli pogledati pojedine filmske i kazališne predstave.

Tijekom godina svojim znanjem, umijećem, riječju, tek otkrivenim talentom, izdvajali su se pojedinci koji su znali odabrati put daljnjeg napredovanja. Za sobom su znali povući i ostale, možda ne toliko uspješne. Tu trebamo tražiti ishodište današnjeg dubravačkog rukometa, košarke, šaha, dramskih družina... Njihovi su uspjesi, ponekad, mogli biti ubrojeni u zvjezdane trenutke i ove ustanove i sredine u kojoj djeluju.

Ako išta vrijedi zabilježiti, onda je to pokretanje tečajeva higijenskog minimuma za ugostitelje i trgovce 1964. godine, kako bi ih osposobili za stručno rukovanje živežnim namirnicama. Srodni su im bili tečajevi higijensko-tehničke zaštite, tada obvezni u pojedinim djelatnostima za obavljane određenih poslova. Održavani su prema potrebama i zahtjevima tadašnjih radnih organizacija. Godinu dana kasnije, opet u Dubravi, Sveučilište je postalo nositeljem programa pomoći radnim organizacija u izradi tada izuzetno brojnih normativnih akata, u sklopu Centra za društveno-ekonomsko obrazovanje. Tečaj higijenskog minimuma opstao je desetak, a stručna pomoć u izradi normativnih akata približno pet godina.

U gotovo trogodišnjem razdoblju kada u Dubravi tek životari područno Sveučilište, na nekoliko lokacija u Maksimiru, čak i podalje od njegova središta, niz je stalnih ili povremenih događanja.

Iz Dubrave je i uprava Sveučilišta preseljena u Fijanovu 6, a u Švarcovoju 18 radi redovno kino sa svakodnevnim filmskim projekcijama. I u društvenom domu u središtu Markuševca postavljeni su nepokretni kinoprojektori i triput tjedno prikazuju se cjelovečernji filmovi. Slično je i na Bijeničkoj cesti te u dubravačkom naselju Studentski grad. Filmovi na 35 milimetarskoj vrpci⁸ su na rasporedu jednom ili dvaput tjedno, a preostalo vrijeme, ovisno o zanimanju posjetitelja, popunjava se različitim zabavnim programima. Naravno, već znani i prihvaćeni obrazovni i programi kulture, našli su svoje stalno mjesto i vrijeme neusporedivo više u maksimirskom negoli u raspoloživim dubravačkim javnim prostorima i na pozornicama.

PREKRETNICA S POVRATKOM U DUBRAVU

U veljači 1966. godine požar u Fijanovoj 6 nehotice izaziva nepopravljivu štetu, progutavši dio poslovne dokumentacije, ali i donosi značajnu promjenu, zapravo prekretnicu. Kako se uprava Sveučilišta silom prilika seli u Dubravu, u ulicu Prosinačkih žrtava 1 (današnja Dubrava 1), ubrzo se i većina programa počinje ostvarivati u Dubravi. Štoviše, pojavili su se i pojedini novi programi. Naime, od 1966. godine osnovnoškolsko obrazovanje odraslih postaje djelatnost ove ustanove, jer mu se pripaja Škola za opće obrazovanje odraslih. Ona nastavlja raditi po verificiranom programu u zgradi u koju je netom preselila uprava Sveučilišta.

Uz tečajeve sviranja harmonike, glasovira i gitare te svladavanja solfeđa, Cerska 1 naglo oživljava i postaje svakodnevno stjecište ljudi, mahom mlađih, željnih zabave, ali i učenja. Tu se pripremaju prigodne proslave značajnijih nadnevaka i blagdana, na smotre pristižu glazbeni i ini stvaralački raspoloženi amateri, svake godine nepresušnim marom i umijećem izrađene različite tehničke naprave izlažu članovi Narodne tehnike. I sva ona već spominjana, itekako prihvaćena i posjećena događanja, koja su izvjesno vrijeme zaobišla Dubravu, opet su nadohvat ruke onima koji su već pomislili da je sve otišlo u nepovrat.

Samo jednom tijekom svoga postojanja Sveučilište je otvorilo autoškolu. Radila je četiri godine. Prvi su joj polaznici upisani 1967. godine. Uz teorijsku pripremu za polaganje vozačkog ispita, praktični dio, vožnju, vježbali su na jednom sveučilišnom Fiatu 750 i još nekoliko unajmljenih vozila u vlasništvu vanjskih suradnika-instruktoru.

Potkraj prvog desetljeća rada Sveučilišta jasno se uočavalo da razdoblje postupnog osamostaljivanja uspješno završava. Ne tre-

ba zanemariti i činjenicu da se većina postavljenih zadataka obavljala doista profesionalno, a ono što još nije uspjelo, bilo je na najboljem putu da tu razinu uskoro dosegne. Svakako valja spomenuti da je većina programa bila svima dostupna besplatno, s izuzetkom tečajeva i zabavi namijenjenih događanja. Ukusi i potrebe publike i polaznika programa Sveučilišta s vremenom su se ipak promijenili. Na to su itekako utjecali zaposlenici i brojni vanjski suradnici koji su te programe pomno osmišljavali i strpljivo ostvarivali, profilirajući na taj način, između ostaloga, stalnu i znalačku publiku i brojne polaznike željne ovladavanja različitim znanjima i umijećima nedostupnim im u sustavu formalnog obrazovanja.

Svi su oni postali izbirljiviji i zahtjevniji u svojim očekivanjima i to su nedvosmisleno i iskazivali. Na to se moralo odgovoriti poželjnim odgovorom, brzo i učinkovito. Kakvim, doznat ćemo u nastavku.



*Zgrada u Cerskoj 1 sredinom šezdesetih godina
dvadesetoga stoljeća*



DRUGO DESETLJEĆE 1968.–1978.

VIŠE NAKLONOSTI PREMA UMJETNOSTI

Iako je Narodno sveučilište “Otokar Keršovani” i 1968. godine, kada ulazi u drugo desetljeće postojanja, sve do sljedeće, tko zna koje promjene komunalnog ustrojstva grada Zagreba, službeno jednako programima “pokrivalo” područje Maksimira i Dubrave, stvarnost je bila ponešto drukčija. Ipak, ne u tolikoj mjeri koliko se donedavno zanemarivalo kulturne, obrazovne i zabavne potrebe Dubravčana. Stizali su i prigovori i prijedlozi s maksimirske strane da se pokuša ujednačiti dostupnost i raznovrsnost spomenutih programa. Premda je na tom području bilo čak i više što vlastitih, što unajmljenih prostora, kakva korist od toga kad nisu bili prilagodljivi različitim potrebama. Većina ih je, naime, bila primjereno uređena i opremljena za kinopredstave.

Prevagu u korist Dubrave u pogledu zamjetno bolje i planske i stvarne pokrivenosti kulturno-obrazovnim programima Sveučilišta valja nam tražiti u tri čimbenika. Svrishodniji postojeći prostori svakako pritom prednjače. Ne treba zanemariti ni činjenicu da je uprava ove ustanove imala sjedište upravo na tom području. Treći je čimbenik povezan s drugim. Naime, već u dosadašnjim preuređenjima prostora ne samo u Cerskoj 1 te pri kupnji potrebne opreme i tehničkih pomagala, više je dubravačkih poduzeća izravno ili neizravno dalo značajnu potporu. U mnogim će akcijama proteklih godina svo-

Radove na preuređenju prostora često su obavljali zaposlenici ustanove





jevrski pokrovitelji biti Jadran film, Jugoton, stolarsko poduzeće Jelen i trgovačka poduzeća Nama, Dubrava, Moslavka, Autokaroserija Dubrava... Spomenuli smo samo one najznačajnije iz tog razdoblja. Pojedini i danas posluju, dio njih pod drugim imenom.

U početnim godinama ovog desetljetnog ciklusa, programima obrazovanja pridavat će se još uvijek više pozornosti. Ne zadugo, jer postupno se događaju značajne promjene. Njima je prethodio prestanak osposobljavanja zaduženih za izradu normativnih akata u tadašnjim radnim organizacijama 1970., zatvaranje vrata autoškole 1971. te okončanje obveznog osposobljavanja ugostitelja i trgovaca u tečajevima higijenskog minimuma 1973. godine. Zahvaljujući spomenutoj izdašnjoj potpori iz različitih gradskih i lokalnih blagajni i pomoći i na druge načine, građevinskim zahvatima uređeni su novi, što je najvažnije namjenski prostori. Stvorene su pretpostavke za sustavno i društvenom trenutku primjereno, na višoj razini nego dotad, ostvarivanje niza postojećih, ali i novih programa, s osjetno više naklonosti prema umjetnosti.

To potvrđuje i činjenica da se nakon povremenih gostovanja renomiranih kazališnih kuća, od 1970. godine ansambl drame Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu igra nekoliko godina predstave na našoj pozornici. Itekako prihvaćena novost, posljedica je potpisanoga ugovora s Gradskim fondom za unapređivanje kulturnih djelatnosti, koji je osigurao najveći dio novca za stalna kazališna gostovanja. Šest godina kasnije, u proračunu SIZ-a⁹ kulture, predviđena je stavka igranja kazališnih predstava dvaput mjesečno. U goste su nam s komornim predstavama dolazili HNK, Teatar u gostima i Zagrebačko kazalište mladih. Za ove besplatne predstave, ulaznice su dijeljenje u mjesnim zajednicama¹⁰ i radnim organizacijama.

Odmaklom profesionalizacijom poslova u Sveučilištu, započetom nedugo nakon njegova utemeljenja, ostvareni su važni preduvjeti da se, korak po korak, započnu ostvarivati i zahtjevniji programi. Njih počinju ostvarivati sve brojniji vanjski suradnici, a vode ih stručni zaposlenici ove ustanove.

Premda u području kulture, slabi zanimanje za kulturno-zabavne programe pokrenute još u trenutku osnivanja, pa oni prestaju tijekom 1970., dok su plesne večeri potrajale sve do 1974. godine. Kinodvorana u Studentskom gradu, u kojoj su godinama prikazivani filmovi, sredinom sedamdestih poslužit će i za glazbene tečajeve, ali i povremene kazališne predstave.

Od 1974. godine, nakon jedne u nizu zagrebačkih komunalnih reorganizacija, tadašnje Narodno sveučilište "Otokar Keršovani" postaje i djeluje kao općinska ustanova Dubrave, sve više okrećući se djelatnostima u kulturi, a napuštajući pomalo pojedine obrazovne programe. Iste godine izgubilo je pravo na višegodišnje korištenje prostora u Ulici prosinačkih žrtava 1, tako da se sva događanja otad vežu uz obližnju Cersku 1.

Uvodnim prisjećanjima vratili smo se pola stoljeća unatrag. Te 1968. godine u Cerskoj 1 započela je ozbiljnija dogradnja uz već postojeće zdanje. Umjesto privremenog sanitarnog čvora na južnoj, desnoj strani zgrade, podignuti su zidovi i stavljen je krov koji će na izvjesno vrijeme udomiti postojeći Klub omladine Dubrava, ali i omogućiti otvaranje vrata nečemu čega Dubrava nikad do tada nije imala – galerije.

PRVI STALNI IZLOŽBENI PROSTOR

Smještena je u prostor dotadašnjeg domarskog stana koji je prethodno preuređen za novu namjenu. Kako se sve u Cerskoj 1 vrtilo oko mladeži, i vlastitim snagama uređeni izložbeni prostor početno je nazvan Galerija mladih. Ime mu je tada doista odgovaralo: izlagali su, mahom, još neafirmirani, mladi i perspektivni likovni umjetnici, ali i već poznati likovnoj javnosti.

Prvotna Galerija mladih otvorena je samostalnom izložbom crteža Nives Kavurić Kurtović. Dogodilo se to 25. studenoga 1968. godine. U prostoru ove galerije, kojega su osmislili arhitekti Antoaneta Pasinović i Grujo Golijanin, održano je otvorenje za pamćenje u kojem su sudjelovali: primabalerina Maja Bezjak, baletni solist Guy Perkov, pijanist Stjepan Radić te pjesnici Danijel Dragojević i Dubravko Horvatić. Niti dvije godine kasnije bit će preimenovana u Galeriju "Dubrava".

Potreba i zamisao da se uredi takav prostor postojala je i ranije, no, ne bi se ostvarila ni sada da nije bilo dobre volje i ustrajnosti u nakani da to oživotvore nekoliko entuzijasta u Sveučilištu. S obzirom na izrazito heterogeni sastav stanovništva Dubrave, od trenutka otvaranja vrata ove galerije, program njenog rada morao se prilagoditi u zadacima i postavljenim ciljevima, ipak zadanim uvjetima. Zato je javnosti omogućeno dobiti uvid u nova likovna ostvarenja iz raznih područja, uz praćenje aktualnosti u likovnom životu znatno šire od lokalnih granica, omogućivši i mladima da se prvi put predstave sa svojim stvaralačkim traganjima i dosezima. Iz godine u godinu rastao je broj izložbi, a među izloženim likovnim djelima sve više ih je i s potpisima renomiranih stvaratelja, uz one koji su to u dogledno vrijeme postali.

OAZA LIKOVNIH AKTUALNOSTI

Strpljivo i polako, s jasnim ciljem “približiti posjetiteljima sve što je aktualno u likovnom stvaralaštvu Grada, a povremeno i šire – Republike i inozemstva, ne stvarajući ograničenja u odnosu na autorovu dob ili stilsku pripadnost...”, usudujemo se tvrditi da Galerija “Dubrava”, a to joj ubrzo postalo trajnije ime, sustavno odgaja dubravačku likovnu publiku. Sadržajno različit program, od izložbi slika, kipova, crteža, grafika, fotografija, keramike..., zazirat će od kvantitete, a naglašavati kvalitetu.

Vodeći otpočetak računa o pluralističkoj sceni, Galerija “Dubrava”, kazao je davno Josip Škunca, njezin suradnik i umjetnički voditelj od prvoga dana, “nije preferirala nijedan umjetnički smjer, već se opredjeljivala za kvalitetu, za ozračje takve komunikacije koja potiče i gradi prostor kreativne slobode, ali i odgovorne ljudskosti”. To znači da su radikalna očitovanja bila u drugom planu, ali ne i zanemarena.

Takvim se pristupom već od prvih dana želi privući i naviknuti i najmlađe da posjećuju izložbe, jer, pridobije li ih se na tome, lakše će ih biti učiniti sudionicima i ostalih ovdašnjih ili gradskih kulturnih događanja.



Od 1975. godine, kada je dograđen dio zgrade, prestaje seljenje i Galerija Dubrava dobiva trajniji zasebni prostor. To omogućuje da se sudu javnosti prepuste i amaterski likovni pokušaji, uz već spomenuta profesionalna ostvarenja, za koja je financiranje programa sredinom ovog desetljeća preuzela Samoupravna interesna zajednica kulture.

RECEPT ZA AKTUALNOST I PRIVLAČNOST

Nadaleko se pročula i izazvala neviđenu pozornost uistinu posebna – Škola za život. Pretpostavljamo da nije teško dokučiti komu je bila namijenjena. Danas je nezamislivo izreći koliko je dubravačke mladeži dvaput tjedno dolazilo slušati cikluse predavanja u skupinama, ali nećemo se prevariti ako ustvrdimo da ih je bilo na tisuće. Recept kako se to radi i pritom stalno ostaje aktualan i privlačan, dolazili su tražiti mnogi s raznih strana.

ŠKOLA ZA ŽIVOT NA DOBRU GLASU

Kad je potkraj 1966. godine u okviru Narodnog sveučilišta "Otokar Keršovani" otvoren Klub omladine, već se znalo da će se u njemu raspravljati o različitim, toj dobi zanimljivim pitanjima. Dvije godine kasnije, 1968., započela je raditi i neobična škola s itekako ozbiljnim temama. Bila je na tako dobru glasu da se pročula daleko izvan Zagreba. Štoviše, pohvala pristigla iz glavnoga grada tada zajedničke države i posjeti zainteresiranih samo su potvrđivali svrhovitost nakane da se takvo što pokrene.

Ono što tadašnja mladež nije mogla doznati svladavajući školski program ili pitajući odrasle za suvisla objašnjenja problema nadasve u svom pubertetskom dijelu života, neopterećena predrasudama ili stidljivošću, učila je na predavanjima, gledajući edukacijske filmove i sudjelujući u razgovorima o različitim pitanjima iz svakidašnjeg života.

O raznolikosti tema tek nekoliko naznaka. U središtu pozornosti bilo je zdravlje pojedinca, promatrano u njegovu socijalno-psihološkom okruženju. Iz tako široke odrednice lako je naslutiti da se raspravljalo i o odnosima u obitelji, među spolovima, o različitim oblicima ovisnosti i društveno neprihvatljivom ponašanju. Nisu zaobiđene ni pojedine općeobrazovne teme, pravila lijepog ponašanja, zatim estetska te pitanja likovne i glazbene kulture.

Između zaista brojnih stručnih predavača izdvajamo tek jednoga, u nas glasovitog dr. Marijana Košičeka¹¹.

DOŠLI PRIVREMENO, OSTALI TRAJNO

Gledano po dugoročnom značaju, preseljenje Dječjeg kazališta Centar u Dubravu i traženje privremenoga smještaja za nj, sljedeći je događaj koji će značajno odrediti ovdašnju kulturnu zbilju. Od 1976. godine ono je udomljeno u prostoru Sveučilišta, a tri godine kasnije promijenilo je ime u Dječje kazalište Dubrava. Privuklo je brojnu djecu i mladež željnu ovladati umijećem glume pod vodstvom iskusnih dramskih pedagoga te amaterske kazališne družine.

Odjeci njegova samozatajnog i nikakvim tvarnim dobrima vrednovanog rada u dotad proteklih dvadesetak godina, mogli su se pročitati na stranicama ne samo dnevnog tiska. I u Dubravi prvotno postavljen cilj nije se

mijenjao. Davno je, sada već pokojni Božidar Širola, rado isticao da nastoji skloniti djecu s ulice i pridobiti ih da uče stvarati i pripremati se za životna iskušenja kroz njima primjerenu igru, neprimjetno im usadjujući ljubav prema bližnjima, svijetu prirode koji nas okružuje, ali ne samo tome. Putujući godinama s tisućama mališana najčešće iz svijeta u svijet bajke, uspijeva se među njima razvijati nešto neprocjenjivo vrijedno – osjećaj za razliku između pravde i nepravde, dobra i zla. U tom svijetu stalnih preobrazbi, ostalo je ono najprivlačnije: okupljanje praćeno znatiželjom i vječnim preispitivanjem hoće li se uspjeti ostvariti zajedničke želje i ciljeve kroz sadržaje rada do kojih se dolazilo stapajući ponekad različita viđenja, sklonosti i težnje, iza kojih mora slijediti neupitna poruka čim se digne zastor na pozornici.

MALOGLUMAČKI PČELINJAK I MRAVINJAK

Tek što je završio jesenski upisni rok, počinje maloglumačko buđenje i oslobađanje stvaralačke energije u dječjim dramsko-plesnim studijima. To traje osam mjeseci, s pokusima dvaput tjedno po sat i pol. Već na prvi poziv javio se neočekivani broj djece. Većinom su pohađali osnovne škole 29. novembar (Dr. Ante Starčevića), 8. maj (Marije Jurić Zagorke) i "Ivan Mažuranić".

Počinjali su sa satovima scenskog govora, pokreta, plesnog i glazbenog izraza. Radi se marljivo i zdušno kao u pčelinjaku i mravinjaku: surađuje se, prijateljuje i uzajamno potpomaže. Počne njih 120-ak zagrijanih za glumu, dio ih i odustane, jer u tome što su tek započeli, ne pronadu sebe.

Zanimljiv je i prvi zadatak ovog studija od dolaska u Dubravu. U njega su se uključili, kao dubravačko pojačanje, scenograf Antun Crljen i glazbeni suradnik Stjepan Matanović. Prema zamisli Rudolfa Zubčića, ujedno režisera i koreografa, na scenu se postavljala predstava Iz bajke u bajku do Djeda Mraza. U naslovu spomenute bajke bile su još njih tri: Ivica i Marica, Zlatna lopta i Mačak u čizmama. U nju je bilo uključeno 30-ero djece i nešto mladeži. Kasnije je taj projekt dovršen u samostalnu predstavu Iz bajke u bajku, obnavljanu nekoliko sezona.

Drugu premijernu predstavu, Heidi, na sceni su igrali odrasli glumci, ali i dio polaznika dubravačkih dječjih dramsko-plesnih studija.

Nije sve išlo jednostavno. Dostokorašnji beskućnici u mnogočemu su se morali snalaziti kako su znali i umjeli. S kostimima i kulisama pomagali su im godinama iz tehničke službe HNK u Zagrebu. Posudba kostima za odrasle bila je besplatna, a za dječje se plaćao materijal i šivanje. Plaćali su ih Dječjem kazalištu Dubrava pojedine gradske i dubravačke trgovačke, uslužne i ine radne organizacije. Pojačalo, regulator rasvjete, reflektori, zvučnici, magnetofoni i koješta drugog, nabavljeno je iz prihoda odigranih predstava. Koliko je tada sve bilo skupo, potvrđuje činjenica da je za kupnju jedne projekcijske žarulje trebalo odigrati kazališnu predstavu pred dupkom punim gledalištem!

Pojedini će među tom djecom, ipak, opčarani tim neočekivanim iskustvom mladaca u glumi i obraćanju gledalištu, u njoj pokušati potražiti i naći životni poziv.

Godinu dana poslije stvoren je i radi i Dramski studio Dubrava. Okupio je srednjoškolce i studente, a zanimljivost je što su svi njegovi članovi, uz pomoć stručnog umjetničkog rukovodstva, sami birali, pisali ili dopunjavali tekstove koje će igrati, ali i postavljali predstave na scenu, što je podrazumijevalo i skrb o scenografiji, kostimografiji i režiji.

Preteču Dramskog studija Dubrava valja nam tražiti već u razgranatom radu Doma pionira i omladine, organizacijskoj jedinici Sveučilišta u tom razdoblju. On je bio otvoren djeci i mladeži kako bi slobodno vrijeme mogli iskoristiti za različite oblike "društvenog, kulturno-estetskog i zabavnog života". Između ostaloga, u njemu su radili: pionirski dramsko-recitatorski i baletno-ritmički studio, dječji pjevački zbor, harmonikaški orkestar, dok se o aktualnostima iz književnosti





Kinoprojektori s kojih će se prikazivati filmovi na filmskoj vrpici tridesetak godina

i znanosti saznavao tijekom stalnih tribina “Cvrčak”, a filmski noviteti prikazivani su u čak i premijerno i manje-više redovitim projekcijama na više mjesta u Dubravi i bližoj okolici.

Od 1977. godine započinje stalna suradnja Sveučilišta i Festivala djeteta u Šibeniku, a odnosi se na tehničku potporu u filmskim projekcijama. Naime, godine 1975. kupljena su dva pokretna 35 milimetarska kinoprojektora, proizvedena u ondašnjem SSSR-u. U kratkom razdoblju u radu s njima stečeno je dovoljno iskustva te se moglo razmišljati o nizu filmskih projekcija, dotad najudaljenijim od Zagreba.

O kulturnim i drugim potrebama odraslih također se stalno razmišljalo, a postupno, potkraj ovoga razdoblja dio njih se počeo približavati njihovu mjestu rada ili stanovanja. Uz likovne izložbe, povremene kazališne predstave i koncerte uglavnom klasične glazbe, naglasak je bio na tribini “Mozaik”,

raznovrsnoj po sadržajima: kultura življenja i rada, zdravlje, ekološka pitanja, aktualnosti iz politike i znanosti, korištenje slobodnog vremena itd.

Posebno izdvajamo književne tribine koje bez premca vodi u literarnim krugovima s pravom zapaženi, ali i nepravедno marginalizirani Miroslav Dolenec Dravski, i sam Dubravčanin po prebivalištu. Njegova rječitost, upornost i vizionarska predanost zamišljenom cilju u posljednje 2-3 godine na kraju sedamdesetih prošloga stoljeća, ostavit će uskoro neizbrisivi trag.

Kad već govorimo o kulturnim ostvarenjima, još sredinom sedamdesetih godina prošloga stoljeća u nekim dokumentima Sveučilišta spominje se, a u onima o razviku na razini općine čak i naglašava, potreba gradnje novog zdanja koje će postati kulturno središte Dubrave. Općinsko rukovodstvo s čelnicima USIZ-a¹² kulture grada Zagreba uskoro će najaviti da su obavljene sve pripre-

me za polaganje kamena temeljca doma namijenjenog kulturi kakvog Dubrava nikada nije imala.

Škola za osnovno obrazovanje odraslih radi najviše u ulici Prosinačkih žrtava 1 sve do 1975. godine. Tada mora iseliti dijelom u Cersku 1 i prostore još nekoliko dubravačkih osnovnih škola. Od početka njenoga samostalnoga rada unutar Sveučilišta, 1966. godine, do desetljeća kasnije, pohađalo ju je više od 2.000 polaznika. Njih 1.673 uspjelo je završiti školovanje i dobiti svjedodžbe. Zanimljivo je da nastava nije provedena samo u Dubravi. Naime, ispostava ove dubravačke "večernje škole" bilo je u još nekoliko hrvatskih gradova.

Od ostalih obrazovnih programa sve se svelo na manji broj tečajeva glazbe, plesa i likovnog stvaralaštva.

Premda još uvijek doživljavana tek kao četvrt ovom gradu na kućnom pragu, uvijek poput neke prislonjenice kojoj je gotovo u svemu upravo taj grad nasušni oslonac, Dubrava zapravo počinje ozbiljnije mijenjati ukupni dojam o sebi. Nekako potkraj sedamdesetih godina prošloga stoljeća brojni su Dubravčani i po rođenju Zagrepčani postali punoljetni građani rodnog im grada. U njemu su, već prema sklonostima, mogli, a većinom i jesu, baštinili niz vrednota miljea u kojem se kreću i u njima će uživati kao posjetitelji u slobodnom vremenu ili će se prikloniti stvaralaštvu različitih oblika i time dati vlastiti prinos novim vrijednostima. Pridodajmo, neminovni su pritom bili i novi pogledi i očekivanja, ali i zahtjevi na kulturno-obrazovnom planu, među žiteljima u sredini koja je postala njihov, počesto i trajni životni izbor.



TREĆE DESETLJEĆE 1978.–1988.

POTICATI STVARALAŠTVO, STVORENO ŠIRITI

Dubrava se u tom razdoblju ubrzano prostorno širi, nažalost, i nadalje najčešće stihijskom, nelegalnom gradnjom, a znatno se povećava i broj njenih stanovnika. Urbana gradogradnja, mahom bliže središnjoj prometnici, Ulici prosinačkih žrtava, utječe i na donekle poodmaklu promjenu dotadašnje socio-obrazovne strukture stanovništva, u kojoj su dotad prednjačila radnička zanimanja. Sve više je visokoobrazovanih, s podosta slobodnog vremena, boljeg imovinskog statusa, ali i osjetno širih kulturnih, umjetničkih i inih potreba i zahtjeva, koji doseljavaju u stambene zgrade što ubrzano niču. Pojedinci među njima su jasno i sve češće javno zagovarali takve nove kulturne potrebe, štoviše, poticali na različitim institucionalnim razinama, mjerodavnim da se od tako predloženog barem dio i ostvari. Što je još značajnije, u tome su i sudjelovali na različite stvaralačke načine. Mnoga u ovoj knjizi spomenuta imena i prezimena vrsnih suradnika ove ustanove, povezana su s Dubravom, trajno ili izvjesno razdoblje, kao njezini stanovnici. Iz toga je proizašla obveza da se više kulturna, a manje obrazovna djelatnost usmjeri prema onome što je potrebno i zanimljivo većini građana u ovom dijelu grada.

Pokretanje novih i oživljavanje dosadašnjih oblika kulturnog života već se naslućivalo kao niz zadataka i priželjkivani cilj još potkraj prethodnoga desetljeća postojanja



Sveučilišta, u kojemu će ono imati važnu ulogu. Narodno sveučilište "Otokar Keršovani" postaje općinsko središte za kulturu. Ovim promjenama uzrok je, djelomično, moguće tražiti i u polaganju kamena temeljca najavljanog velebnog zdanja Kulturnog centra u Dubravi. U Galeriji "Dubrava" i u Centru za kulturu, ustrojenom 1979. godine, kada, nekako istodobno, poradi reforme obrazovnog sustava prestaje raditi Škola za osnovno obrazovanje odraslih, temeljna preokupacija postaje "animacija i difuzija kulture u mjesne zajednice i radne organizacije, razvitak amaterizma" i, manje nego dosad, "organiziranje raznih oblika tečajeva". Povremeno se ostvaruju i produkcijski programi, jer se za njima također iskazala potreba.

ZRELOST I PROGRAMSKA DORAĐENOST

Zakoračivši u treće desetljeće postojanja, kao da se počela uočavati zrelost i dorađenost u ostvarivanju pojedinih programa. Potvrđuju to i sve češća društvena priznanja. Spomenimo da je Galeriji Dubrava 1979. godine dodijeljena Nagrada općine Dubrava. Dobio ju je i Dramski studio Dubrava nakon nekoliko prestižnih priznanja kritike i publike na festivalima dramskih amatera.

Vratimo li se netom naznačenim zadacima i postavljenom cilju, za ostvarivanje kojih je utrošeno desetak godina, odmah je uočeno kako se mora detaljno utvrditi posto-



jeće stanje i nove potrebe u kulturi, te načini kako djelotvorno ostvariti te promjene. Ponuđeno je i rješenje, negdje 1981. godine. Htjelo se pronaći dragovoljce za *animatore kulture* u mjesnim zajednicama i radnim organizacijama i osposobiti ih za taj posao. Tu su i postignuti, u pojedinim slučajevima hvaljevniji, rezultati. Ne bi se to moglo u potpunosti ustvrditi i za izradu kulturološke karte Dubrave, istraživački projekt započet 1983. godine, koji je trebao dati odgovore kakve su kulturne potrebe u manjim teritorijalnim i radnim cjelinama. Prema tim bi saznanjima ne samo Sveučilište ubuduće planiralo i prilagođavalo programe sukladno u anketama iskazanim potrebama.

DOGAĐANJA ŠIREG ODJEKA

Od početka povijesnog pregleda u ovome desetljeću ne bismo smjeli zaboraviti više kulturnih događanja u Sveučilištu, pri čemu su pojedina imala i šireg odjeka. Uz opredjeljenje da se potiče stvaralaštvo, nekako prirodno pristaje osvještavanje na upravljačko-financijskim razinama širenju stvorenoga svugdje, iskaže li se za to dovoljan interes i opravdana potreba.

Galerija Dubrava u redovni program od 1979. godine uvrštava ubuduće stalni pregled – *Likovni život Dubrave*, za stvaratelje koji ovdje žive i rade. Izložbe počinju seliti i u prikladne radne prostore, a ponekad i u društvene domove. Primjerna suradnja ostvarena je s nedalekom Tvornicom autobusa Zagreb, u kojoj su neprekidno postavljane izložbe, a njihova su otvorenja bila najčešće uz prigodne popratne programe.

Od 1979. godine djeluje likovna skupina amatera. Godinu dana kasnije radi i likovna radionica, uvodeći zainteresirane u svijet

slikanja pod stručnim vodstvom. Već na samom početku, dvadesetak mladih zdušno je prionulo svladavanju znanja i vještina potrebnih da samostalno uzmognu slikati. To se može smatrati pretečom nečega što će, znatno kasnije, prerasti ovu zamisao i pokrenuti različita traganja i stvaralački zapažene likovne amaterske izričaje. I nije ostalo samo na tome. Od 1982. godine likovna radionica radi već dvaput tjedno, u likovnom kabinetu ondašnje novoretkovečke Osnovne škole “Dr. Ivan Ribar”, danas Osnovnoj školi Retkovec. Razlog je bio itekako važan. Škola je omogućila izvrsne uvjete za stvaranje likovnih djela. Uz vrsnog voditelja u svojim nastavničko-profesorskim redovima, posjedovala je i peć za pečenje keramike. Na taj je način uspješno otvorila vrata sugrađanima u mjesnom okruženju, ali i započela toliko potrebnu međuinstitucijsku suradnju u obostrano zanimljivom programu.

Već tada su članovi likovne radionice na kraju izabrane poduke, izlagali svoje radove u Galeriji “Dubrava”.

Nastavljaju se kulturne tribine “Mozaik” i “Cvrčak” za posjetitelje različite životne dobi. Zajedničko im je da su na zanimljiv način zahvatile tada privlačne teme.

“Mozaik” se bavio, bez obzira na dob posjetitelja, trenutnim zbivanjima i trajnim vrijednostima u kulturi. O njima su izlagali, ali i odgovarali na pitanja publike, stručnjaci u području kulture u gradu Zagrebu. Tematski se znalo približiti putopise, običaje, ljude i krajeve, sport, zaštitu prirode i štošta drugog, širem krugu u nekom trenutku posebno interesantnog.

Drugačiji je pristup bio u “Cvrčku”. Najmlađi su se mogli susresti s poznatim dječjim piscima, dramskim i estradnim umjetnicima i filmskim stvaraocima. Zanimljivost je i prethodna temeljita priprema mladih posjetitelja za pojedini susret, kako bi mo-

gli sudjelovati u predviđenim razgovorima ili upućenije doživljavati čitanje tekstova ili prikazivanje filmova. Očito, bilo je to sustavno pridobijanje, odgajanje i zadržavanje publike sklone stalnim posjetima različitih kulturnih, umjetničkih i njima srodnih događanja. Osim u prostoru Sveučilišta, tribine su održavane i školama i domovima mjesnih zajednica.

Utemeljen početkom travnja 1980. godine kao obećavajući projekt Centra za kulturu ustanove, pojavio se *Književni klub Dubrava*. Maestralno ga je vodio Miroslav Dolenec Dravski¹³, nenadmašni znalac u nizu područja ljudskog stvaralaštva i istinski umjetnik izgovorene i pisane riječi. Odmah tiskaju knjigu poezije, a kasnije će ih biti još, dakako i s proznim izričajem. To su i jedina značajnija nakladnička ostvarenja u dotadašnjoj povijesti ove ustanove.

PREGRŠT KNJIGA PROBRANOG ŠTIVA

Cjelovečernja svakotjedna druženja darovitih pojedinaca, znanih ili na putu u umjetničke krugove, osobito vičnih peru i posjetitelja pristiglih s nakanom da uživaju u onome što će im oni kazivati, izabравši ponajbolje iz svojih poetsko-proznih samopromatranja i doživljaja vlastitog, stvarnog ili zamišljenog okruženja, ostavila su itekako značajan pisani trag. Ta redovita sijela, prostor i vrijeme su podredila autorskim izvedbama djela, njihovoj analizi i otvorenoj i živoj raspravi o umjetnosti u svakom pogledu. Bilo je to deset neponovljivih godina otvorenih vrata Književnog kluba "Dubrava", svima s osebujnim smislom za zahvaćanje različitih tema i neslućene oblike sadržajno-jezične interpretacije onoga što je pobudilo njihov stvaralački interes. Tiskan je niz knjiga nevelikog broja stranica, pjesničko-pripovjednih svakogodišnjih zbornika, ali nerijetko i istodobnih naslova posvećenih samo opusu darovitijih klupskih članova.

Počelo je s, nazvahu ga, književnim bulletinom *Proljeće u Dubravi*, 1980. godine. Godinu kasnije objavljen je zbirka pjesama Mirka Jirsaka *Sadra i pijesak*. Zajednička zbirka *Sjećanja su jača od čovjeka*, Luke Belobrka i Tome Gele, tiskana je 1982. godine. *Kronika potkožnih senzacija*, zbornik je književnik radova članova ovog kluba, otisnut 1983. godine. Naslov *Tragovi, slutnje, znamenja*, krasio je knjigu, izbornik proze 13 autora, izašlu iz tiskare 1984. godine. Zbornik radova za 1985. godinu, naslovljen je *Zvijezde u kamenim krošnjama*. Sljedeće godine tiskano je čak pet naslova: *Popevke i smehlive droptinice* Ljubice Konjević, *Striptease* Blanke Dovjak Matković, *Oskolki serdca/Krhotine srca* Marije Čaplinski, dvojezično, ukrajinsko/hrvatski, *Lov na vepra* Predraga Jirsaka, zbirka pjesama s grafikama Dalibora Jelavića i *Dajte mi sjeme mira*, zbornik radova, mahom poetskih, 21 člana. *Magdaleni Kolar Đudajek* izdana je 1987. godine knjiga *Zagorje moje—jen pušlec i kušlec*. U posljednje dvije nakladničke godine, otisnuti su: poetski plakat *U dosluhu sa školjkama Miroslava Dolenca Dravskog* i zbirka pjesama Katarine Filipaj *Svjetlucanja u predvečerje*, 1988. godine, zatim pjesnička zbirka *Između orača i kamena* Katarine Granić Vručinić te u povodu njegove 10. obljetnice postojanja, posljednji klupski zbornik, *Malo prizivanje dobrog duha*, 1991. godine.

Osobni je pečat *Glazbenoj slušaonici*, ne- svakidašnjoj tribini, dao njen voditelj Ivica Percl¹⁴. Ostala su o njoj medijski zabilježena i zavidno posjećena predstavljanja različitih autora, interpretatora i skupina te snimci antologijske vrijednosti brojnih proslavljenih imena iz svijeta glazbe, poezije, proze... Uspjelo se i u nečemu još značajnijem. Naime, ovako zamišljena i ostvarivana tribina imala je neslućeni javni odjek, jer suiskusni voditelj i njegovi probrani gosti vješto motivirali posjetitelje da budu dijelom i sukreatori takvih susreta. Naime, cilj je bio upoznati ih s radom i stvaralaštvom različitih autora, interpretatora ili glazbenih skupina. Pritom se slušala glazba s gramofonskih ploča ili uživo izvedena. Tako se istodobno moglo, što je doista bila rijetkost, upoznati pojedine glazbene instrumente iz različitih razdoblja njihova nastanka i primjene, stvoriti mjerila slušanja klasične, moderne ili pop glazbe i o svemu, bez ikakvog ustezanja pred glazbenim znalcima i nespornim autoritetima, razgovarati o brojnim teorijskim i stvaralačko-interpretativnim pitanjima.

Nakana da se što obuhvatnije pristupi glazbi, vidljiva je i iz podjele tema na cikluse: Autorska pjesma, Klasika nam priča ili Upoznajmo instrumente. I ova je tribina nemali broj puta ostvarena u nekom od uobičajenih prostora izvan ove ustanove, pred publikom sklonoj nesvakidašnjem događanju što bliže kućnom pragu.

Izvjesne podudarnosti uspoređujući je s prethodnom, nalazimo u pristupu posjetiteljima *Filmske tribine*. Zadatak joj je bio da se prikazivanjem filmova raznih filmskih žanrova, uz prethodna stručna objašnjenja, nakon toga i gledanja filma, potom i razgovora o njemu, što je više moguće približe i protumače dostignuća u toj umjetnosti. Tada se smatralo da je to značajan korak u širenju filmske kulture, ali i toliko potrebnog nastojanja da se to preko filma prenese na znanost, glazbu, tehniku, sport...



Naslovnice dijela tiskanih knjiga Književnog kluba Dubrava



Glazbena slušaonica ugostila je mnoge velikane glazbene scene

Sve češće gostuju i glumci nekoliko zagrebačkih kazališnih kuća, više je i glazbenih koncerata, redovno rade Dramski studio i Dječje kazalište Dubrava, koje je u ovom razdoblju gostujući obišlo gotovo svaki kutak Hrvatske. Uz stalne filmske projekcije, ponekad i izvan matične kuće, priređuju se i povremene tribine.

Premda osjetno manje nego prije, nastavljaju se ili su pokrenuti i neki obrazovni programi. Uz tečajevi gitare i harmonike i ne spominjemo prekid. Tečaj krojenja i šivanja javlja se oko sredine osamdesetih, a tek znatno kasnije organiziran je zamašni program osposobljavanja članova delegacija i delegata u skupštinama SIŽ-ova i Skupštini općine.

“U susret kulturi” zajedničko je ime niza animacijskih akcija na općinskoj razini, s namjerom da se potakne dragovoljno “sudjelovanje u kulturnim aktivnostima, stvaralaštvo, komunikacija i zajedništvo”. Pokrenuta je 1986. godine, kada i druga akcija, “Predstavljamo vam mjesnu zajednicu...” Obje su itekako dobro prihvaćene. Produkcijски programi (koncerti, kazališne i filmske predstave, izložbe, edukativni programi) sve češće su u prostorima mjesnih zajednica i radnih organizacija. Dogodine, sve se ovo ponovilo, dodajući nove i još privlačnije detalje. Bitna razlika je što su podaci prikupljeni o kvaliteti života mjesne zajednice javno predstavljene te godine, uvršteni u Mapu kulture Dubrave.



Tiskani pozivi i prijavnice za sudjelovanje i anketni listići o očekivanjima nakon provedene akcije

KULTURA KAO NAČIN ŽIVOTA

Novost je bila i značajnije uključivanje Centra za kulturu u još jednu važnu i djelotvornu, dvomjesečnu, proljetnu akciju – “Uljepšajmo Dubravu”, pokrenutu također 1986. godine.

S obzirom da nije bila kratkog vijeka, a privukla je pozornost šire, ne samo lokalne javnosti, zaslužuje nekoliko naznaka, jer je uključivala kreativno sudjelovanje sugrađana, uz natjecateljski sluh i duh, nešto osobno. Na samom je njenom početku ishod bio sveden tek na estetski učinak, što je već dogodine prošireno na znatno višu razinu.

Naime, ocijenjeno je neophodnim dodati joj poticanje unapređivanja opće razine kvalitete svakidašnjeg života. Osim uljepšavanja životne i radne sredine, osobiti je naglasak stavljen na sadržaje koji mogu unaprijediti međuljudske odnose i što nam je činiti da zaštitimo vrijednosti prirodnog okoliša. Slogani-pozivi, već su druge godine održavanja glasili: *Unaprijedimo međuljudske odnose, Zaštitimo prirodni okoliš i Uljepšajmo svoju sredinu*. Ukratko, nastojalo se, i u tom se itekako i uspijevalo, a mnogo kasnije će u istom okruženju sve ovo biti dijelom trajnijeg predloška u nastojanju da se što više ljudi potakne na raznoliko stvaralaštvo. Tamo gdje žive, pa čak i rade, to bi uveliko humaniziralo uvjete i način života, prihvaćajući kulturu kao njegov sastavni dio. Tu je pretpostavku stvarni život i potvrdio, svake hvale vrijednim promjenama nabolje.

Uz samu najavu, na niz su adresa poslani tada donekle neuobičajeni proglasi i letci s prijavnim i anketnim listom za sve koji odluče sudjelovati. Samu akciju pratile su najave u tisku, te radijskim i televizijskim programima, a pisalo se i govorilo i o njenoj sjajnoj završnici. Nekoliko desetaka donatorskih tvrtki nagradilo je pobjednike u natjecanjima.

POTICAJNI IZVOR PLODONOSNIH DOMIŠLJANJA

Pet je godina potrajalo traganje za relevantnim podatcima koji bi, tragaču, Narodnom sveučilištu "Otokar Keršovani", ukazali na put preobrazbe ove ustanove, ali u drugom dokumentu, Mapi kulture Dubrave.

Ona je, bješe napisano ..."zbir dokumenata u različitim medijima o kulturnim iskazima građana Dubrave, o naporima da se ti iskazi upoznaju i spoznaju, te o akcijama koje se poduzimaju radi poticanja kvalitete dometa i kulturnog preobražaja". Prepričano, kultura je shvaćena kao način života, a ne kao prethodno utvrđena vrijednost koju treba učiniti dostupnom da bi bila prihvaćena.

Mapa kulture Dubrave prema tome nije tek spremište različitih činjenica i dokumenata, već i sama, za njenog oblikovanja, postaje svojevrsni način kulture, ali i poticajni izvor plodonosnih domišljanja. Može mnogomu poslužiti.

Primjerice, može poslužiti i kao polazna osnova za izrade nekolicine programa, ne samo u području kulture. Ona, između ostalog, sadrži respektabilan broj npr. kronološki uloženi listova i kartona s tekstovima i grafičkim prikazima, tablicama, crtežima, zbirkama filmova, audiozapisa, izvornih dokumenata i kojčeg drugog, ali korisnog.

Ta je građa bila raspoređena u tri područja: način života, istraživanja i akcije. U istraživanjima i akcijama uspjelo se prikupiti i pripremiti za javno predstavljanje, spomenimo tek dio građe, sljedeće: hortikulturni dometi i uočavanje estetske sastavnice (Uljepšajmo Dubravu), problemi ekološke kulture (Čučerje i urbane transformacije), kulturne autentičnosti ("žuta kuća"), modeli praznovanja (Predstavljamo mjesnu zajednicu...), socijalne interakcije (Građanin pred šalterom)...

Mapa kulture je, prema prethodnom ilustrativnom prikazu, samo jedan stručno utemeljeni prilog kritičkog razmatranja kulturne prakse. To se postiže analizom postojećih oblika i stanja i stalnim dopunjavanjem ili preinačavanjem već postojećeg ili novounijetog u nju. Svojestveno joj je otvarati pitanja i poticati dijalog, ali i ponuditi konačna mišljenja i stavove. Itekako iskoristivo za animacijsku ulogu ustanova kulture.

Ljestvica očekivanja sve znatiželjnije, upućenije i, zašto ne priznati, zahtjevnije dubravačke ne samo kulturne javnosti, podignuta je na samom kraju ovog razdoblja više od stvarnih mogućnosti. To bi zapravo trebalo radovati, jer se napokon sustavnije počelo stvaralački djelovati, pa se imalo što i pokazati. Moguće usporavanje u tim nastojanjima, čak i kad bi izazvalo upitne poglede i

umjereni broj onih zašto, mogao se shvatiti i kao toliko potreban podstrek, jer se i u skućenim i ograničavajućim prostorima pojavljivalo sve više onih što su s pravom svrstavani u vjerne polaznike i posjetitelje.

Slutio se, međutim, početak vremena korjenitih promjena, u kojima mnogo toga neće biti isto kao dotad.



Dijelom uređen i suvremeno opremljen prostor u Kulturnom centru, ubrzo je prepoznat i doživljen kao središte (razno)vrsnih, ne samo mjesnom stanovništvu privlačnih događanja

ČETVRTO DESETLJEĆE 1988.–1998.

DOBA PROMJENA I NOVOG UZLETA

Potkraj osamdesetih godina prošloga stoljeća došlo je do svojevrsnog kraćeg zastoja u razvitku Sveučilišta. Produbljivala se iz dana u dan društvena kriza, model samoupravljanja na svim razinama nije davao očekivane učinke, naslućivali su se ili već i događali ozbiljni gospodarski potresi i politička previranja.

Unatoč svemu, 1988. godine, prve u četvrtom desetljeću postojanja Sveučilišta, osmišljeni su i pokrenuti novi programi. Bili su to tečajevi, u novoosnovanom Plesnom centru, kojima je bila zadaća širenje plesne kulture (društveni ples, balet, ritmika, plesna rekreacija...). Videorekordere, danas već dio audiovizualne povijesti, potkraj iste godine, mnogi si nisu mogli priuštiti. Tada je već počinjala era otvaranja videoteka, čemu se priključilo i Sveučilište. U Cerskoj 1 otvoren je posebno uređen prostor, naizgled neobično nazvan – Videoteka Videocikl. Početak rada bio je dohodovno više nego obećavajući, kao i kod ostalih, premda, zakratko, bez postojanja primjerenog kodeksa tržišnog ponašanja u toj djelatnosti.

Započela je izrada ključnog dokumenta, Osnova programa Kulturnog centra u Dubravi i njegove programske orijentacije, jer se bližio završetak njegove gradnje i skoro useljenje u dovršene i uređene namjenske prostore tog velebnog zdanja. Sretna je okolnost da je u posljednjoj godini ovog desetljeća

došlo do toliko potrebnog stručnog pojačanja s dvoje visokoobrazovanih zaposlenika. Ubrzo su i pokazali i dokazali što sve i koliko mogu učiniti u kontekstu predlaganja i provedbe programa koji utiru toliko potrebne putove bržeg i održivog razvitka, s nizom prodornih i provedivih zamisli. Pojavljuju se, međutim, i prvi znaci teškoća u financiranju programa ponuđenih SIZ-ovskim skupštinama, pa se već te godine od podosta toga moralo odustati.

Spomenuti zastoj moguće je donekle objasniti i sušom brojnijih, izazovnijih i prodornijih ideja, a kako su one izostale, tadašnji model financijske potpore programima u samoupravnim interesnim zajednicama, ograničio se samo na ono u praksi već ustaljeno i provjereno. To je bilo dostatno tek za puko preživljavanje. Pridodamo li tome nedostatak i neprimjereni prostor i godinama ozbiljnije nemijenjano unutarnje ustrojstvo, naslućuje se otkud su proizašle razvojne teškoće.

Doba neminovnih promjena i novog uzleta ubrzo je uslijedilo. Sretna je okolnost dovršetak gradnje dijela Kulturnog centra u Dubravi. U njemu od početka 1991. godine i Sveučilište koristi značajni dio novouređenoga i ogledno opremljenoga prostora, tada već približno 1.800 m², a u Cerskoj 1, tek od 1994. godine blizu 700 m².

Dok se čekalo na preseljenje, napokon su učinjene ustrojstvene promjene. Kao nositelji razvitka različitih programa unutar Sveučilišta javljaju se zasebni odjeli, tada i iz marketinških razloga nazvani centrima. Njihovim je stručnim i nerijetko već i iskusnim voditeljima, čiji se broj, zbog stvarnih potreba, iz godine u godinu povećavao, omogućeno da kreativnije i samostalnije, ali i odgovornije porade na osvježavanju postojećih ili, što je još važnije, stvaranju niza novih programa. U tom su i uspijevali, bez obzira na izrazito složene okolnosti u kojima se tada radilo i

živjelo, s nekakvim nedokučivim i dotad ne-doživljenim zanosom i željom da oplemene i učine podnošljivijom ratom opterećujuću stvarnost i sugrađanima i sebi.

Posve je razumljivo da su se već za kratko vrijeme vidjeli ohrabrujući učinci. Osjetno raste broj polaznika u školama i tečajevima, ustanova postaje prepoznatljiva ne samo u Dubravi, već i u ostalim gradskim četvrtima. Itekako je uočljivo da pozorno prati sve brže promjene u različitim ljudskim djelatnostima, posebice u znanosti, obrazovanju i umjetnosti, nastojeći sve značajnije pomake brzo prilagoditi potrebama svojih sugrađana. Na takav način slijediti suvremene trendove iziskuje, osim stručnosti, primjerenu tehničku potporu, te, možda najvažnije, opredjeljenje da napretka ni u čemu nema bez neprekidnog ulaganja.



Dio centara ostvaruje obje vrste programa, a i međusobna suradnja je dijelom uhodana pojava. Postupno se počinju ostvarivati možda manje zahtjevni zajednički projekti, jer je gotovo pet ratnih godina u tom razdoblju utjecalo na potrebe, vrstu i mogućnosti izvedbe pojedinih programa. Katkad se to pretvorilo i u neizvjesnost hoće li se nešto najavljeno uopće dogoditi! No, radilo se i stvaralo kao da takvo okruženje nije dio životno-radne svakodnevice. Česte uzbune i odlasci u skloništa za vrijeme Domovinskoga rata, zajedno s polaznicima obrazovnih ili posjetiteljima kulturnih programa na obje lokacije, bili su prigoda da se neformalno propituje, vrednuje i zagovara široki kulturno-obrazovni dijapazon, već i ostvarenih, tek začetih ili tek u natuknicama o poželjnosti naznačenih, ali i obećavajućih tematskih područja, zanimljivih ne samo Dubravčanima.

Zdanje Kulturnog centra postaje vrlo brzo privlačno mjesto i svojevrsna prestižna točka svakodnevnih brojnih susreta i interesnog okupljanja vezanih uz neprekidno šireću lepezu stalnih ili povremenih kulturno-obrazovnih događanja. Osobito onih o kojima se u Dubravi moglo dotad tek čeznutljivo sanjati, a drugdje ih je u Zagrebu već odavno bilo.

PREVAGNULI ARGUMENTI BUDUĆIH KORISNIKA

U završnici dovršavanja gradnje te zgrade, na sreću se odstupilo od niza projektnih rješenja te drugačijim rasporedom pregradnji raspoloživog, tek manjeg dijela cijelog zdanja, dobilo se osjetno više različitih vrstama kulturnih i obrazovnih programa primjernog ili prilagodljivijeg prostora. Bio je to dobrodošao primjer kompromisnog rješenja, pri čemu su prevagnuli neoborivi argumenti

budućih korisnika, zaposlenika ustanove različitih struka. Oni su, s raznovrsnim i bogatim iskustvima ne samo u osmišljavanju i oblikovanju programa kulture i obrazovanja, dali nedvojbeno do znanja da su dorašli, s istim kreativnim pristupom, na najbolji mogući način uobličiti prostor s poželjnom dugoročnom, izvedbi prilagođenoj razini programskih zahtjeva. Vrijeme je pokazalo, učinili su to nadasve uspješno.

Uz to, pristigla oprema u te prostore, svojom je funkcionalnošću i kvalitetom itekako odskakala u odnosu na ono s čime su raspolagale, primjerice, obližnje škole, te su tehnički uvjeti za ostvarivanje programa ustanove, bili naprosto iznadprosječni.

I tehnološki se ubrzano napreduje, jer već 1991. započinje era informatizacije na tada ključnim poslovima sa dnevno obilno rastućom količinom podataka koji iziskuju trenutnu i kvalitetnu obradu. U tom je razdoblju nabavljen i prvi fotokopirni stroj u ustanovi za preslike formata A4 i A3, bez mogućnosti povećavanja i smanjivanja izvornih dokumenata. S obzirom da je u Dubravi bilo tek nekoliko fotokopiraonica udaljenijih od ove lokacije, a na prvom katu iste zgrade bila je već smještena Knjižnica Dubrava, dodatno proširujući ponudu na mogućnost različitih razina knjiškog uvida u brojne oblike općeljudskog stvaralaštva, svakodnevno su u Videoteci Videocikl, u prizemlju, komercijalnu uslugu fotokopiranja godinama koristili brojni sugrađani, pogotovo zbog njenog dugog radnog vremena.

INFORMATIZACIJSKI IZAZOVI I ISKORACI

Informatizacija je doista bila izazov. Pristupilo joj se prije ostalih, učilo se osnove računalstva da bi se moglo koristiti računalnu opremu koja je postupno pristizala i znatno unapređivala i olakšavala svakodnevni posao zaposlenika ustanove.

Početak se smješta u ožujak 1991. godine. U tek otvorenom prostoru Videoteke Videocikl, na vidnom su mjestu računalo i monitor. Članstvo i posudbe videokaseta vode se računalno, za DOS prilagođeni program sjajno služi, postupno se proširuje s novim mogućnostima evidentiranja i pretraživanja. Zaposlenici uče u hodu korisničke programske postavke, na igličnom pisaču ispisuju se pregledi filmskog fonda, nastaju i prvi katalozi ponude.

Nekako istodobno započinju, u istom softverskom okruženju, pripreme za prijelaz na računalno vođenje računovodstveno-knjigovodstvenih poslova. Temeljna korisnička znanja tada svi stječu iz rijetkih priručnika, a najčešće učeći raditi kroz razgovore s programerima koji su stalno osluškivali potrebe zaposlenika i nudili nova rješenja za poslovanje.

Snažni informatizacijski iskorak bilježi se s otvaranjem informatičke učionice s deset radnih stanica, profesorskim računalom i laserskim pisačem. Naravno, sve je bilo umreženo. Od te, 1994. godine, kad u sljedećih 5-6 godina slijedi uzlazna crta u potražnji za različitim oblicima stjecanja računalnih znanja i vještina među polaznicima svih dobnih skupina, započeli su i značajniji iskoraci u opremanju i računalnom osposobljavanju većine zaposlenika, kojima je ta vrsta znanja bila prijeko potrebna u svakidašnjem radu. Prvi tečaj u svladavanju DOS-a nekolicina zaposlenih pohađala je u Pučkom otvorenom učilištu u Ulici grada Vukovara 68. Kasnije je računalno osposobljavanje i usavršavanje zaposlenika bilo besplatno u Informatičkom centru ustanove.



| Prvi i najdugovječniji laserski pisač ustanove i dio periferne računalne opreme s početka informatizacije

OD OBRISA DO MNOŠTVA PRIVLAČNIH PROGRAMA

Od početka devedesetih i u sljedećih sedam-osam godina, unatoč stalno prijetećim ratnim događanjima nadomak Zagreba, u obje zgrade što ih je koristilo Sveučilište sve više je novih programa, uz postupni osjetan porast u njima, s osobitim zanimanjem i očekivanjima priključenih polaznika i posjetitelja. Ne bez razloga.

Zdanje Kulturnog centra doista je smješteno u središnji dio Dubrave, dostupno na više načina, a najvažniji je, zacijelo, javnim gradskim prijevozom. Nije prošlo puno vremena da postane prepoznato po nizu toga novoga, napose u kulturi i obrazovanju, što je u Dubravi dotad bilo gotovo nemoguće očekivati.

Dok se pripremalo najavljeno i s nestrpljenjem očekivano preseljenje u Kulturni centar, stručni su zaposlenici neznatno, krajem osamdesetih, i osjetno produktivnije, na početku devedesetih godina prošlog stoljeća, prionuli poslu i stvorili obrise drugačije programske orijentacije. Pojedini su programi doživjeli značajnu preobrazbu. Oni s naznakama duže neprivlačnosti postupno su napušteni, dok se u nastanku novih težilo promišljanjem o sadržajima, oblicima izvedbe i dobnom obuhvatu, ponuditi svakome ponešto. Bilo je tu i nesvakidašnjih prvijenaca, štošta prviput uopće zahvaćenog, uz to pomno, znalački i privlačno uobličeno, tako da je katkad od svega u tom mnoštvu, nešto i s nevjericom dočekano i doživljeno.

Pet ratnih godina utjecalo je i na stvaranje takvom okruženju itekako potrebnih programa. Među njima valja spomenuti odlaske hrvatskim vojnicima na obližnje bojišnice gdje su nastupali viđeniji estradni umjetnici. Aukcije darovanih slika renomiranih likovnih stvaralaca omogućile su da se pomogne djeci poginulih branitelja, prije svega domicilne,

145. brigade Hrvatske vojske. I djeca brojnih prognanika i izbjeglica nisu bila zaboravljena. U njihovom neizvjesnom svakodnevnom životu povremeno su poseban osjećaj radosti unosile kazališne predstave Dječjeg kazališta Dubrava, koncerti Big band syntha Dubrava ili darovi podijeljeni u više prigoda, stvoreni počesto i rukama njihovih vršnjaka, polaznika različitih kreativnih tečajeva u ustanovi. To se osobito pamtilo.

Od 1992. godine počelo se postavljati i etnografske izložbe, uslijedio je povratak i ostalim tradicijskim vrednotama, među njima i sviranju tambura, prije svega namijenjenom djeci i mladeži. Neočekivan odjek imao je osobni pristup u učenju sviranja glasovira, jer su već u početku raspoloživi termini bili značajno popunjeni. Gitara ne gubi popularnost, štoviše, brzo će se pojaviti napredni polaznici tečaja zainteresirani za orkestralno muziciranje, ali i nadalje uz stručno vodstvo kao i dotad i povremene lokalne javne nastupe.



Etnografske izložbe na osobit su način prikazale običajno bogatstvo blagdana Božića

Nekoć vrlo popularni tečaj sviranja harmonike, za kratko je vrijeme potisnulo novo glazbalo neslučenih mogućnosti, synthesizer. Počeo ga je i godinama nastavio voditi nenadmašni glazbeni pedagog, prof. Ivan Kršek, ujedno i tvorac zasebnog priručnika što je umnožavan i bio je pouzdani vodič, jer ih tada, takve vrste gotovo nije bilo, a poslužio je za više generacija polaznika. Stručno i entuzijastički vođena poduka sviranja na synthesizeru dala je u kratkom vremenu niz darovitih pojedinaca, sposobnih za orkestralnu izvedbu probranih naslova iz glazbene baštine, ali i skladbi čije nastajanje vežemo uz to doba, na nizu nastupa ne samo na pozornicama ustanove.

Učenje jezika i nekoliko informatičkih programa za učenike i odrasle polaznike, u kratkom su razdoblju, brojem upisanih, nadmašili i optimistična očekivanja. Dotad ih nije bilo jer je nedostatak prostora i potrebne opreme priječio pokretanje sadržaja za kojima je mjesno okruženje tada naprosto vapilo. Nešto kasnije zaživjele su i godinama trajale mnogima znane instrukcije, dodatne poduke najčešće iz matematike, materinjeg i stranih jezika, ne samo radi ispravljanja negativnih ocjena, već i podizanja onih dobrih, među učenicima voljnim da učenjem više postignu. Potvrda tome bio je skokovit rast broja polaznika, brzi odgovor na iskazane potrebe u stupnjevanju i jezične i informatičke neformalne, tečajne poduke.



Naslovnice priručnikâ za poduku sviranja na synthesizeru



Vlastiti priručnici godinama su bili dodatna pomoć odraslim polaznicima niza informatičkih tečajeva

NATJECATELJSKI DUH OSNAŽIVAO PRIHODOVNE USPJEŠNICE

Učenje jezika, mahom engleskog, njemačkog i talijanskog, posudba videokaseta s probranim filmskim naslovima za gledanje na, tada, kućnim videorekorderima i, donekle slabije, početni oblici računalnog opismenjavanja za djecu i odrasle, s pravom se mogu nazvati tadašnjim ne samo mjesnim kulturno-obrazovnim uspješnicama. Po mnogočemu, a najprije nezapamćenom polazničko-članskom interesu, što godinama ne jenjava, već raste, jer sadržajno-oblikovna ponuda ne samo da je po svemu novum u okruženju, nego nema ni premca, dok učinci i za njihovu prvu poslovno i prihodovno iskazanu godinu, nadmašuje sva očekivanja. Značajni prihodi usmjereni su i u ostvarenje niza kulturnih događanja, od jednokratnih, do onih koji su uspjeli zaživjeti i potrajati, bez ili s nedovoljnom namjenskom proračunskom potporom iz gradske blagajne.

Zanimljiva je činjenica iz tog razdoblja da je, niotkud potaknut, naprosto se razvio natjecateljski duh među zaposlenicima i vanjskim suradnicima izravno uključenim u stvaranje i izvedbu samofinanciranih, na tek rastućem tržištu prepoznatih po vrsnosti, primjerenih tadašnjim mogućnostima, potrebama i zahtjevima, sugrađanima nedostajućih programskih sadržaja. Premda se nije radilo o Olimpijadi u našem dobu, geslo uz nju vezano – Citius, altius, fortius, praktično je (za)živjelo i brže, više i hrabrije, na što upućuje slogan na latinskom, bio je ne samo misao vodilja, već i oblik svakodnevnog stvaranja i ponašanja. Najprije u Centru za učenje jezika, neznatno kasnije u Videoteci Videocikl i nešto kasnije u Informatičkom centru.

Sustavno se, istodobno, gradila i dugoročnije postavljala, razvijala i osnaživala njihova zasebna tržišna ponuda, utječući svjesno ili nesvjesno, da u konačnici, proizvede više nego poželjan zajednički učinak. Privučen jednim proizvodom, polaznik ili posjetitelj pod istim krovom otkrivao je da ima još nešto zanimljivoga za zadovoljiti svoje interese, čemu se za zadovoljstvom priključivao na putu do novih spoznaja. Bilo je to razdoblje najjačeg stručno-kadrovskog, programskog i prostornog širenja ustanove dotad, začinenog poletom ljudi u stvaralački najboljim godinama, ne samo željnih, već i sposobnih svakovrsnog, društveno vrijednog i u svakom pogledu poticajnog (samo)dokazivanja.

BROJNE, BRZE I UČINKOVITE PROMJENE

Zbog raznovrsnosti i kvalitete programa, te njihove brojnosti, od 1991. do 1995. godine uspjelo se privući brojne posjetitelje ne samo s područja Dubrave, nego i iz ostalih dijelova Zagreba. U svakoj od tih godina, ali i kasnije, dodao bi se pokoji, u svakom pogledu primamljiv sadržaj, prema kojemu, najčešće, brojni sugrađani nisu ostajali ravnodušni.

Izdvaja se, između ostaloga, 1993. godine osmišljeno i kasnije godinama ostvarivano *Ljeto u Dubravi*. Otad datira i *Čarobno dvorište* u Cerskoj ulici 1, odredište na kojemu se zabavilo mnoštvo najmlađih stanovnika Dubrave. Ubrzo je to postalo omiljeno mjesto okupljanja djece, ne samo iz Dubrave, nego i iz ostalih dijelova Zagreba. Tijekom programa djeca su korisno provela slobodno vrijeme gledajući i predstavu Dječjeg kazališta Dubrava. Nakon predstave bi poslušali koncert

omiljene estradne zvijezde i zaplesali u *Discu za klince i klinceze*. Potom bi svoje dojmove zabilježili crtanjem u likovnoj radionici, ili bi učili kako izraditi omiljeni lik iz lutkarske predstave. Napredniji su mogli naučiti i ple-

sne korake. Čarobno dvorište u Cerskoj ulici doista je imalo posebnu čaroliju, jer je svaki put bilo ukrašeno dječjim crtežima koje je mogla izbrisati jedino prva ljetna kiša.

MATIČNA ADRESA ZAGREBAČKOG FOLKLORNOG AMATERIZMA

Očigledno nije prošla nezapažena posebna skrb za tradicijsko nasljeđe s hrvatskim predznakom, stvaranjem zasebnog odjela koji će se time baviti u ustanovi već 1991. godine. Isprva podužeg naziva, Centar za čuvanje i njegovanje hrvatskih narodnih tradicija, ubrzo je naznaku njegovanje promijenio u razvijanje, između ostalog i zbog novopridodane mu zadaće – preuzimanja organiziranog okupljanja i zajedničkog rada zagrebačkih folklornih amatera u Folklornu djelatnost grada Zagreba. Tinski rad niza vrsnih stručnjaka, etnologa i folklorista, zamišljen je kao stalna potpora nastojanjima da se na znanstvenim postavkama pristupi izradi i primjeni metodologije praćenja i vrednovanja programa članica, zatim poradi na istraživanju stanja i potencijala te revitalizaciji izvornosti zagrebačkih folklornih skupina, društava i ansambala, sustavnom obrazovanju stručnih voditelja, te manifestacijskom predstavljanju stvaralačkih dometa na Smotri folklornih amatera grada Zagreba. Na kraju, stručni sud o godišnjem radu, uspjesima ili poteškoćama, s naznakama što se pod time podrazumijeva, objavljivat će se ubuduće u biltenu spomenute smotre.

Sve je za Narodno sveučilište "Dubrava" počelo 1995. godine s višednevnim 18-im događanjima amaterske folklorne scene grada Zagreba, jer je tada postalo matična kuća zagrebačkog folklornog amaterizma. Smotra folklornih amatera grada Zagreba, tad se preselila u dvorane zagrebačkih kazališta, malu dvoranu Koncertne dvorane Vatroslava Lisinskog, narodna sveučilišta i centre za kulturu u Dubravi, Sesvetama, Novom Zagrebu i Velikoj Gorici. Kasnije će i drugdje. To je bio nastavak, uz neizbježne preinake koje tijekom vremena donosi, da se konceptijski i organizacijski dorade preduvjeti nastupanja na smotri, što ih prije 17 godina postavila Zajednica Saveza kulturno-umjetničkih društava. Došao je, stoga, trenutak za odmak od koreografiranog folkloru i poticanja povratka autentičnom – plesu, glazbi, ali i narodnim nošnjama. Ozbiljni pokazatelji ukazali su na zamor i osipanje još uvijek živuće zagrebačke folklorne amaterske scene.

Već od samog početka odziv mogućeg članstva bio je izvanredan. Okupilo se čak 75 folklornih skupina, društava i ansambala iz Zagreba i njegove okolice, što je tada uključivalo i Veliku Goricu.

Posla isuviše, stručnog i poduzetnog, hoće li se i tko će u njemu uspjeti te koliko dugo ustrajati?



| *Nezaboravna ljetna događanja u hladovini lipa u Cerskoj 1*

U pomalo već legendarnoj Cerskoj 1, nakon njenog, dotad najzamašnijeg preuređenja i dogradnje 1994. godine, nešto više prostora dobilo se osobito za Dječje kazalište Dubrava i Galeriju "Dubrava", ali i više stalnih i povremenih programa.

Među ove trajnije, svakako se ubraja ustrajni, premda pomalo neprimjetni, uvijek članstvom brojni scenski poligon Dramskog studija, čvrsto naslonjen na itekako primjetno Dječje kazalište Dubrava, uhodane i rado gledane, ali još uvijek neprofesionalne produkcije.

Uz to, glavnina pratećih, općih i tehničkih službi i zaposlenika u njima, dobili su, pri-

mjereno naraslim potrebama, urede na jednom mjestu. I ne samo to. Naime, postupno je nabavljen i zamijenjen dotrajali uredski namještaj primjeren drugačijim poslovnim potrebama. Informatičko opremanje i s njime povezano osuvremenjivanje, ubrzavanje i olakšavanje svakodnevnih administrativnih i računovodstvenih poslova, bilo jedini mogući odgovor na skokovito narasli broj polaznika i posjetitelja te sudionika programa, što je iziskivalo brze i učinkovite svakodnevne promjene i izvršavanje različitih obveza u kratkim rokovima, s poslovično nedovoljnim brojem zaposlenika.

NAJAVLJENO, PRIMIJEĆENO, SVE BOLJE POSJEĆENO

Uzalud sve ako ono što pripremiš za posjetitelje i polaznike primjereno ne najaviš da bi to oni na vrijeme mogli primijetiti, opravdane su primjedbe, katkad sa značajnom dozom ljutnje izrečene među zaposlenicima koji su od, počesto mukotrpno pripremljenih programa, umjesto zadovoljstva publike, doživljavali razočaranje s polupraznim gledalištem. Slično se događalo i s programima namijenjenim polaznicima čije pohađanje je zahtijevalo odrađenu višemjesečnu satnicu.

Tako osviješten problem pomnijom raščlambom i spoznavanjem mogućih uzroka, ukazao je na pojačanu potrebu promotivno-marketingške naravi, kako bi se o različitim događanjima pravodobno i cjelovito upoznala što šira javnost.

Na tom se tragu djelotvorno poradilo i sustavno se započelo slati obavijesti različitim komunikacijskim kanalima. Ovisno o vrsti programa, mogućem broju sudionika u njemu, ali i umjetničkom ili kakvom drugom renomeu pozvanih izvođača, rastao je broj tiskanih letaka, pozivnica i plakata. Njihovo nastajanje bilo je dvojako. Tekstualne poruke pisali su zaposlenici, uz pomoć izvođača koji su davali podatke o sadržajnoj strani. Grafičko oblikovanje, ono manje zahtjevnije, opet su radili pojedini zaposlenici, dok su složeniji poslovi bili povjereni profesionalnim vanjskim suradnicima. Tisak se sveo na fotokopiranje u ustanovi, na različitim bojama papira, odnosno u tiskari, pogotovo za tisak u boji.

U Dubravi je bilo nekoliko oglasnih ploča ustanove na mjestima kojima se svakodnevno kretao značajan broj sugrađana, gdje su redovito lijepljeni plakati. Raspodjela letaka obavljala se na različite načine, dok su osobne pozivnice bile poslane poštom.

Već tada se kroz uspostavljenu suradnju s dnevnim listovima, objavljivane najave događanja u vrlo čitanim rubrikama značajnih gradskih vijesti. Isti se obrazac najava primjenjivao i na radijske objave.

U tom razdoblju, s obzirom na navike ne samo ciljane publike, učinci su bili solidni.

Godine 1994. uslijedilo je četvrto preimenovanje: umjesto dosadašnjeg naziva Narodno sveučilište "Otokar Keršovani", prihvaćeno je u Gradskoj skupštini Grada Zagreba mjesno prepoznatljivije ime, Narodno sveučilište Dubrava.

Ovo desetljeće obilježeno je zacijelo brojinim, brzim i učinkovitim promjenama na svim razinama u ustanovi. Porasla je institucijska prepoznatljivost i javna vidljivost, što potvrđuje broj posjetitelja i polaznika programa. Uz financijsko praćenje provedbe programa iz gradskog proračuna, iz godine u

godinu rastao je i vlastiti prihod od itekako tržišno prihvaćene ponude. Upravo je taj prihod omogućio da se pokrenu i održe samofinancirajući programi i pokriju plaće zaposlenika koji ih ostvaruju i svi prateći im, nemali troškovi.

Programska prilagodba obrazovnih programa zahtjevima i potrebama mogućih korisnika bila je uspješna, zbog doista velike potražnje, a u širem okruženju i nije bilo ozbiljnije ponude konkurencije. Već spominjani stvaralački žar zaposlenika, ali i vanjskih suradnika, uspio se dugo zadržati i, štoviše,

stvoriti pozitivnu, donekle i natjecateljsku klimu tko može više i bolje ponuditi i polaznicima prenijeti operativno primjenjivog znanja i vještina, u području svog podučavanja.

Osim u obrazovanju, taj nagli skok nabojke u proširenju izvedbenih prostora, suvremeno uređenih i opremljenih, kao da su i u programima kulture bili snažan okidač za privlačenje i stvaranje nove publike, što su

prepoznali i vrsni umjetnici, s počesto i maestralnim glazbenim i scenskim izvedbama probranih djela.

Promjene, a nije ih bilo mali broj u tako kratkom vremenu, bile su toliko potreban, snažan poticajni vjetar u leđa za nove uzlete, s nedvojbjenim, dalekosežnim učincima, prije svega na mjesnom kulturno-obrazovnom planu.



Iz godine u godinu rastao je broj sudionika i posjetitelja u više dvorana diljem Zagreba i svaka se Smotra folklornih amatera Zagreba s nestrpljenjem iščekivala



*Prihvaćeni i posjećeni koncerti klasične glazbe u
plesnoj dvorani Kulturnog centra*

PETO DESETLJEĆE 1998.–2008.

NEZAIBILAZNI ČIMBENIK KULTURE I OBRAZOVANJA

Svakodnevica lišena još nedavnih ratnih trauma, nesplasnuli polet iz prethodnog desetljeća, značajnije proračunsko-prihodovno pokriće stalno rastućeg broja svih programa i stvaralački pogledi usmjereni prema budućnosti, značajnije povećanje radnog prostora, okvir su u kojemu ustanova izrastala u nezaobilaznog čimbenika kulture i obrazovanja. I što je još važnije, takav prestižan društveni položaj postupno se, s pravom, širio sve dalje od mjesnih, dubravačkih međa.

Znanje, iskustvo, profesionalizacija, uvođenje niza novoga, vrsnost i prepoznatljivost, kako u kulturi, tako i u obrazovanju, postali su nit vodilja, sigurni putokaz i čvrsta poveznica između zamisli i postavljenih ciljeva razvitka Sveučilišta. Ni olako, ni preko noći, ali ni zauvijek. Takav pristup razvijan je duže od desetljeća. Svjesno se stremilo stvaranju snažne i pokretački usmjerene ustanove, sposobne da oblikuje, prije svega, mjesni kulturni krajolik. To ne znači da će se u najvažnijoj društvenoj zadaći zadržati samo na tome. Kako će vrijeme odmicati, pogled je sve više, nakon izraženije naklonosti dubravačkih polaznika i posjetitelja onime što im je bilo dostupno, bio usmjeravan prema bližim ili daljim, domaćim ili stranim, najčešće, ali ne isključivo, gradskim prostorima.

PROZOR I ZA POGLEDE DALJE OD OBZORA

Prošlo je tek osam, što ratnih, što poratnih godina, otkako je 1993. godine CARNET – Hrvatska akademska istraživačka mreža počela upravljati nacionalnom domenom Republike Hrvatske – .hr. Na podnijeti zahtjev za dodjelom imena, ubrzo je CARNET registrirao besplatnu domenu – ns-dubrava.hr. Datum otkad se počinje koristiti je 19. travnja 2001. godine.

S obzirom da je domena zapravo jedinstvena adresa određenih internetskih stranica, poput adrese stanovanja ili mjesta rada na koje nam stiže pošta, uloga joj je pronaći ne bilo koju, već imenovanu internetsku stranicu ili sadržaje na njoj. To znači da posao nije završen, osim što je stvoren prvi preduvjet. Tek se zakupom virtualnog smještajnog prostora, znanih web hosting usluga, za smještaj i pokretanje svoje stranice te slanje i primanje e-pošte s vlastite domene. Jednostavna i pamtljiva domena imat će itekakve marketinške učinke, osobito ako se iza nje budu nalazile širem krugu posjetitelja zanimljive objave različitih događanja.

Isprva, najlakše je bilo posložiti i u kratkom vremenu početi koristiti blagodati elektroničke pošte s ns-dubrava.hr domenom. Internetska stranica www.ns-dubrava.hr, na samom početku i nije bila nešto osobito privlačno. Jednostavna grafička rješenja i nemaštovit izgled, premalo dostupnih i u tom trenutku potrebnih obavijesti, jer se pripremljene sadržaje za objavu nosilo u obližnju informatičku tvrtku na disketama, već zaboravljenom mediju za pohranu, da bi se, ne tako često, ti sadržaji podizali na ustanovinu internetsku stranicu.

Potrajalo je to, uz izvjesne prilagodbe i poboljšanja, još dvije i pol godine. Tada je, od 2004. godine, potpuno preoblikovana internetska stranica i postupno je omogućeno da administratori budu pojedini zaposlenici Sveučilišta. Premda već od samih početaka, otad www.ns-dubrava.hr postaje istinski prozor i za poglede daleko od obzora, na ono probrano od svakodneвно stvorenog ili predstavljenog, ne samo u Cerskoj 1 ili dubravačkom Kulturnom centru, ali i drugdje, izvan domicilnih prostora.

Za prve dvije godine ovog desetljeća može se reći da su razdoblje naglašenog propitivanja prevladavajućeg javnog zanimanja za u ovoj ustanovi prethodno, što je bolje moguće najavljena, potom i proizvedena kulturna događanja. Bilo bi ih teško pobrojiti, kamoli zapamtiti. Pojedina su zaživjela dugoročno, no, nemali je broj njih, jer nisu izazvali očekivani odjek, ubrzo trajno napušten ili, kad je bilo moguće, temeljito preoblikovan. U jednom trenutku, s obzirom na tadašnje prilike uznapredovalu tehničku opremljenost, počeo

se vlastitim snagama stvarati, za lakše snalaženje zainteresiranih, programska knjižica. Već na početku bila je podeblja, sa nizom sadržajno i grafički jasno raspoređenih i cjelovito prikazanih ne samo osnovnih obavijesti o onome što ova kuća ciklički proizvodi i nudi pretežno u području obrazovanja i nešto manje kulture. Bio je to pun pogodak, sve češće se tražio primjerak više i dotiskivanje je, na vlastitim fotokopirnim strojevima, bio posao što se sa zadovoljstvom opetovano obavljao.

Iz godine u godinu njihov broj je neprekidno rastao. To je bila posljedica savjesnog, vještog, temeljitog i znalačkog obavljanja poslova visokostručnih i motiviranih zaposlenika. Mnogi među njima ovdje su započinjali radni vijek ili su s već stečenim iskustvom davali svakom kulturno-obrazovnom proizvodu ove ustanove posebni, dotad neviđene ili nedoživljene sadržaje ili oblike, pridonoseći njihovim novim iskustvenim gledateljsko-polazničkim spoznajama. To je i prvi, možda i najvažniji korak u stvaranju najvažnijeg, po(d)učene i vjerne publike.

MAŠTOVITI NAZIVI PRIVLAČE I ZADRŽE

Pouzdanom promatraču tadašnjih zbivanja, makar i s osjetnim vremenskim odmakom, zacijelo neće promaknuti niz zanimljivosti u svakom pogledu. Sve više programa kulture ili onih mješovitih, kulturno-obrazovne naravi, ostvarivat će se, ovisno o različitim mogućnostima i potrebama, i izvan prostora Sveučilišta, širom Zagreba i dijelom Hrvatske. Svugdje je dobrodošao gost koji može i hoće prenijeti u neku drugu sredinu što je sam ostvario, sve češće i na razini vrsnosti, razbijajući na taj način ustaljenu im životnu ili radnu kolotečinu, ali oplemenjući ih i novim duhovno-tvarnim vrednotama, u što je Narodno sveučilište Dubrava tada već izraslo.

Već i nasumce izdvojena događanja u tom desetljeću, ukazat će na doista širok tematski zahvat i programsko oživotvorenje mnogočega vrijednog, ali neprepoznatog ili zaboravljenog, itekako dobro svugdje prihvaćenog u novom izvedbenom ruhu. Nekako sredinom tog desetljetnog razdoblja nastalo je više, čak i dugovječnijih, programa kulture. Dio



Naslovnica i unutarnja stranica jedne od prvih programskih knjižica



Najava Dana Dubrave i na baneru postavljenom na početku ulice Dubrava

njih zacijelo će ostati zapamćen i po maštovitim nazivima, a u njihovoj autorskoj tvorbi kao da su se, s marom, umješno i uspješno, natjecali njihovi tvorci, najstručniji zaposlenici Sveučilišta. Upravo je ta maštovitost, katkad i zagonetnost, u nazivu pojedinog događanja, privlačila i što je najvažnije, uspijevala zadržavati i sudionike i posjetitelje. Nerijetko su ovi posljednji, osobno se ubrzo priključili i kao vrijedni sustvaratelji.

U nekoliko godina nakon početka ovdje zahaćenih deset godina, još se povremeno nazirala stvaralačka nesigurnost, ali, premda zamijećeno sa zadržkom, to značajem nadmašuju sve brojnije sadržajno-izvedbene natruhe pojedinih budućih, itekako primamljivih događanja. Katkad se čak i pokušalo i ostvarilo više kulturnih i dijelom obrazovnih programa za koje još nije došao pravi trenutak. Izvođačko-gledateljsko prihvaćanje i u takvom obliku, davalo je podstrek da se poradi na poboljšanjima u svim mogućim pogledima.

OPROBATI SE I DOKAZATI U NAJBLIŽEM OKRUŽENJU

Posve je razumljivo da je najbliže okruženje, gdje je naoko sve poznato, prostor u kojemu se najlakše iskušati, ali i potvrditi za kolike su stvarne kulturno-obrazovne i umjetničke vrijednosti sposobni i voljni zaposlenici Sveučilišta. Godišnji programi rada vrve novostima, najbolji sud o prepoznatim potrebama i primjernim sadržajima daju podatci o skokovitom rastu broja polaznika, posjetitelja i sudionika. Mjesta izvedbe sve češće su u pojedinim drugim, zatvorenim i otvorenim prostorima i podalje od zgradâ u Cerskoj 1 i Dubravi 51 a.

Potvrda toga su i programski učinci, doduše zbog brojnosti probrani i navedeni u obliku s dovoljno obavijesnih natuknica.

Spomena je vrijedan višegodišnji projekt *U svakom kvartu ekopark*, još iz 2001. godine.



Započeo je izradom donjodubravačkog ekoparka u Kapucinskoj. Plod je suradnje s tadašnjim Zavodom za prostorno planiranje i zaštitu okoliša grada Zagreba.

Pri obnovi parka sve je podređeno sadržajima koji omogućuju edukaciju u prirodi i podizanje ekološke svijesti, kako najmlađih, tako i starijih građana. Tijekom provedbe, spoznalo se da bi bezimeni prostor parka valjalo preimenovati u Perivoj Ivane Brlić Mažuranić, što je kasnije i učinjeno. Postojao je itekakav razlog za taj čin.

Naime, u sklopu ekoparka predviđen vrt-pričaonica u kojem se nalaze drveni likovi iz bajke Šuma Striborova upravo Ivane Brlić Mažuranić. Do 2007. godine izrađeno je 15 bajkovitih likova, što je plaćeno s gradskim proračunskim novcem, dok su trošak uređenja parka platili Gradska četvrt Donja Dubrava i mjesni gospodarstvenici.

Premda hrastove skulpture u konačnici nisu postavljene na predviđena mjesta u parku, već krase predvorje dubravačkog Kulturnog centra, ostaje trajni trag populariziranja kulturne baštine Hrvatske, likova iz književnog djela Ivane Brlić Mažuranić i umjetničke djelatnosti eminentnog umjetnika, autora skulptura Roberta Zdarileka.

Nemjerljiv je doprinos dugoročnog ekoprojekta *Zelena i crna karta Dubrave* u osvještavanju očuvanja prostora u kojemu živimo. Cilj mu je bio da najmlađi upoznaju okruženje u kojemu žive da bi ga zavoljeli, ali i očuvali.

Upoznavanje s prirodnim, potocima, livadnim zajednicama, zanimljivostima iz flore i faune, kvalitetom zraka, zatim i kulturnim zanimljivostima Dubrave, cjelinama narodnog graditeljstva i sakralnim građevinama, uključivalo je i mjesta stalnog ili povremenog onečišćenja okoliša.

Sva prikupljena i provjerena saznanja, uz stručno vodstvo, ucrtana su u kartu tako da

prirodne i kulturne zanimljivosti predstavlja ju poželjne zelene točke, dok su mjesta onečišćenja upozoravajuće crne točke. Najvažniji dio projekta bio je prikupljanje podataka u ponešto širem okolišu, te terenska edukacija najmlađih.

Dvomjesečni projekt *Jedna godina, jedan muzej*, vezan uz Arheološki muzej u Zagrebu i njegov Arheološki park Andautonija¹⁵ u Ščitarjevu, ostvaren je 2002. godine.

Dok su djeca vrtičke dobi upoznavała hijerogliffe pišući njima svoja imena ili tražila cvijet na kamenim spomenicima u muzejskom lapidariju, osnovnoškolci su pogledavši stalni postav, u muzejskim radionicama također tragali za cvijetom i viđeno na kamenim monumentima, likovno su iskazali. Zacijelo ih je oduševilo postati načas arheologom, jer su iskapali, mjerili i sastavljali arheološke predmete.

Još zanimljiviji im je bio nastavak u rimskoj Andautoniji. Uz stručno vodstvo prethodno su pogledali što je sve u tom antičkom gradu već sačuvano od propadanja, a onda su se kreativno okušali u iskapanju keramičkih ostataka u posebnom pješćaniku, ispiranju pronađenih nalaza, sastavljanju razlupanih keramičkih predmeta, rimskim igrama – mlin, dvanaestorici i igri loptom, ili su se odijevali poput Rimljana, u tunike i togu.

Zanimanje je bilo doista veliko i u projektu su, sukladno mogućnostima, sudjelovala 4 dječja vrtića i 6 osnovnih škola s područja Dubrave, s ukupno 258 djece. Na godinu se sve ponovilo i u Hrvatskom povijesnom muzeju.

USKLAĐIVAČI PRVOG HRVATSKOG TJEDNA CJELOŽIVOTNOG UČENJA

Kao dugogodišnja i poduzetna članica Hrvatske zajednice pučkih i otvorenih učilišta, organizatora događanja, ustanova je prihvatila da usklađuje među sudionicima ostvarenje prvog Tjedna cjeloživotnog učenja u Republici Hrvatskoj. Ostvaren je od 13. do 20. svibnja 2002. godine pod pokroviteljstvom Stjepana Mesića, predsjednika Republike Hrvatske.

Jasnim geslom – Vrijeme je za... učenje!, Hrvatska se u to doba svrstala među brojne zemlje koje su pravodobno shvatile i pridale važnost trajnom učenju, sudjelujući u poticanju i stvaranju tada osobito naglašavanog "društva koje uči".

Sama zamisao ostvarenja Tjedna cjeloživotnog učenja postojala je i ranije. Da se oživotvorila, svakako je pridonijela suradnja Hrvatske zajednice pučkih otvorenih učilišta s Institutom za međunarodnu suradnju Njemačkog saveza visokih narodnih škola. To je povezano s projektom Doprinos stabilnosti jugoistočne Europe kroz jačanje lokalnih i regionalnih struktura obrazovanja odraslih – Pakt o stabilnosti, u kojemu su na različite načine sudjelovali i pojedini zaposlenici Sveučilišta, stekavši pritom dragocjena znanja, vještine i iskustva.

Pozivu Hrvatske zajednice pučkih otvorenih učilišta, odazvalo se devet članica, pučkih otvorenih učilišta – u Daruvaru, Koprivnici, Kutini, Novskoj, Ozlju, Puli, Šibeniku, Velikoj Gorici i Zagrebu. Stoga je i Tjedan cjeloživotnog učenja bio svehrvatski.

Sveučilište je za svečani početak cjelotjednih događanja u spomenutim gradovima pripremilo tribinu naslovljenu Cjeloživotno učenje i lokalna zajednica: stvarnost, potrebe, perspektive. Njoj je tijekom sljedećih sedam dana pridodano niz zornih primjera o pojedinim sadržajima i oblicima neformalnog i informalnog obrazovanja/učenja ustanove, pritom ne izostavljajući niti jednu dobnu skupinu.

Odziv je bio veći i od očekivanog, tako da se uspjelo javnosti dovoljno široko predstaviti zamisao o cjeloživotnom učenju i kako je ostvariti, usmjeriti pozornost prema svima, bez obzira na način kako tko u tome sudjeluju i učiniti osjetljivom životnu sredinu za sve ono čemu se cjeloživotnim učenjem smjera i u konačnici postiže.

OLAKO SHVAĆENO SPLASNULO ZANIMANJE POLAZNIKA

Mora se priznati, nije sve išlo ni sjajno ni bajno. Osjetniji pad polaznika učenja jezika i informatike zamjećuje se već 2003. godine. Zanimljivo, u izvještajima vezanim za učenje jezika prvi je puta ispušten taj značajni podatak o ukupnom broju polaznika dotad, s pravom, zbog brojnosti, njihovog stalnog rasta ili zadržavanja blizu dostignute razine, s manjim odstupanjima nadolje. Stoga je nagli pad u toj godini doživljen tek kao odstupanje za koje se nisu temeljito istražili uzroci i poduzele djelotvorne mjere za prevladavanje moguće krize već na njenom začetku.

Cjenovno, gotovo iz dana u dan, sve dostupnija informatička oprema, postupna pojava besplatne informatičke poduke u školama, ali i u pojedinim prema tehnici i tehnologiji usmjerenim društvenim, valja napomenuti probitačnijim organizacijama, dostupnost učenja na daljinu u najpogodnije vrijeme, uz prespore ili čak izostale posve određene odgovore iz ove ustanove, na tržištu razgranatom i preplavljenom svakovrsnom ponudom informatičke poduke, bili su zvono za uzburku. Izgleda da sve te naznake mogućeg kraha i u ovom, sve donedavno pouzdanom tržišnom sidru ustanove, nitko nije zamijetio, kamoli ozbiljno shvatio. Sve je odjednom krenulo strelovito nizbrdo i zakašnjeli pokušaji da se nešto učini, ostajali su manje-više bez promjena nabolje.

I višegodišnjoj prihodovnoj perjanici ustanove, Videoteci Videocikl, ne cvatu više dotadašnje bujne dohodovne ruže. Premda nedugo nakon početka ovog desetljetnog razdoblja VHS kasete počinje zamjenjivati DVD-i kao kvalitetniji medij za prikazivanje filmova na plejeru umjesto viderekordera, osjeća se sve veća zasićenost filmofila dostupnim im za gledanje. Nesmiljena nelojalna



Zajednički oblikovanom plakatu dodavane su mjesečne posebnosti sudionika i pripremljenih događanja



Učenje jezika gotovo desetljeće i pol bilo je na nedodirljivom vrhuncu

konkurencija, uvjetovana paketna ponuda filmova u kojoj se među desetak naslova nađe jedva dva-tri vrijedna gledateljske pozornosti, raznolikost televizijskog programa s mnoštvom kvalitetnih emisija, filmova, ali i sportskog programa, te osjetniji pad kupovne moći stanovništva, tek su izraženiji razlozi sve očitije silazne putanje dotad omiljenog, donekle i kulnog mjesta ne samo posudbi za kućno gledanje filmova.

Bez značajnijih pomaka nabolje u poslovanju, unatoč pojedinim, više uljepšavajućim potezima koji su zaobišli ispravljanje sve očitijih nedostataka, tri su izdvojena primjera nastavila postojati, tavoreći duže vrijeme.

Posljednji značajniji graditeljski zahvat u Cerskoj 1 veže se uz 2002. godinu. Tada je nakon skoro desetljeća odgađanja, jer se u gradskom proračunu nije tako dugo mogao namaknuti potreban novac, izgrađena omanja samostojeća zgrada u jugozapadnom dijelu dvorišta s natkrivenom vanjskom pozornicom. Unutra je napokon dobiven prostor za smještaj scenografije Dječjeg kazališta Dubrava, dijela nepričvršćenih reflektora za rasvjetu pozornice, pogotovo na gostovanjima, ali i manju radionicu za jednostavnije

popravke u zgradi, na uređajima i opremi, te stroja za pranje rublja u kojem se peru kazališni kostimi.

Uz 2003. godinu veže se, nakon dugo vremena, pomalo neočekivano, nakladnički pokušaj da se na niti 20-ak stranica otisne svojevrsna monografija posvećena 45. obljetnici Narodnog sveučilišta Dubrava te 35-godišnjici Galerije Dubrava. Gotovo sve poslove do samog tiska obavilo je deset zaposlenika ustanove. Ta tanka knjižica preteča je ove, zamašnije knjige, jer je u trenutku njenog nastanka potvrdila da i u kući kojoj je bila posvećena, postoje sposobne i stručne snage za svladavanje i zahtjevnijih nakladničkih zadataka.

Već nakon izlaska iz tiska te prve monografije, nastavljeno je prikupljanje različitih podataka, obavljeno je niz razgovora s generacijski katkad vrlo udaljenim suvremenicima događanja povezanih s postankom i razvitkom ove ustanove. Bez njihovih, katkad i maglovitih (pri)sjećanja, štošta bi ostalo vječnom zagonetkom u razvojnom nizu Sveučilišta, pogotovo u prva dva desetljeća, oskudna s vjerodostojnim dokumentima.



Desetak godina Videoteka Videocikl stjecala je i uspijevala zadržati brojno članstvo ne samo probenom ponudom filmova



Naslovna i unutarnja stranica "pokusne" monografije iz 2003. godine

AMBICIOZNI, USMJERAVAJUĆI I POTICAJNI RAZVOJNI PUTOKAZ

Zgotovljena tekstualno-tablična strategija razvoja Narodnog sveučilišta Dubrava u provedbenom dijelu uključila je i 2008. godinu, a u njoj i 50. obljetnicu njegova postojanja i neprekidnoga rada. Na ukupno 396 stranica stvoren je prvi, ambiciozni, usmjeravajući i poticajni putokazni dokument ustanove duži od jedne godine! Stvarali su ga svi tadašnji zaposlenici raspoređeni za obavljanje stručnih poslova osmišljavanja, pripreme i izvedbe programa kulture i obrazovanja u različitim područjima, uz značajan udio zaposlenika što su rješavali svakodnevna pitanja opće, zajedničke i tehničke naravi.

Ustrojstvo, znatnim dijelom, i prema njemu organizirani rad Narodnog sveučilišta Dubrava tada, sezalo je još u daleku 1989. godinu. U izradi strategije razvoja, pokazalo se, upravo je ustrojstvo tada bilo prednost, a ne nedostatak.

Svrstano u kategoriju zagrebačkih centara za kulturu, u mnogočemu je Narodno sveučilište Dubrava bilo podudarno s njihovom djelatnošću. No, znatno se razlikovalo po vrsti i broju ukupnih programa, broju i strukturi posjetitelja i polaznika programa, izvorima njihova financiranja, raspoloživom prostoru i opremi te broju stalno zaposlenih i vanjskih suradnika u ostvarivanju svoje javne uloge.

S obzirom da se na razini ustanove, u odnosu na ostale zagrebačke centre za kulturu, osjetno odmaklo u primjeni informacijskih tehnologija u poslovanju, što je itekako važan strategijski resurs, ocijenilo se da naglasak valja staviti na još bolju tehničku opremljenost. Time bi se učinio značajan iskorak u digitalizaciji, pohranjivanju, prijenosu i obradi podataka i nastavilo bi se širiti korištenje interneta i elektroničkog poslovanja te suvremenih tehnologija, od multimedijских sustava, sve do virtualnih organizacija i virtualnog poslovanja, koji su budućnost što je već zakucala na vrata.

Ovaj plan budućnosti, podložen promjenama, tijekom četverogodišnjeg praćenja njegova ostvarivanja, najvećma je postao stvarnost.

Zanimljivo je, bez obzira na njenu opsežnost, upravo je ova strategija razvoja u evaluacijskom postupku nositelja projekta, izabrana za predstavljanje u zborniku radova iz 2008. godine, nazvanom Organizacijski razvoj i strateško planiranje u kulturi; Grad Zagreb, u kategoriji centara za kulturu i narodnih sveučilišta.

Ulični festival s promjenama pojedinih mjesta održavanja, to je ukratko *Dubrava art fest*. Događao se nekoliko godina u povodu početka nove školske godine, darujući djeci i odraslima besplatni kulturno-zabavni program, zagovarajući cjeloživotno učenje i stvaralački usmjereno korištenje slobodnog vremena. Privlačne radionice na ulicama omogućile su da stanovništvo Dubrave ne

samo izravno upozna ili proširi saznanja o programima kulture i obrazovanja na lokalnoj razini. To je utjecalo na značajnije pomake u decentralizaciji kulturno-umjetničke ponude, prema mogućnosti šireg izbora još kvalitetnijeg i dostupnijeg korištenja dragoćenog slobodnog vremena i rast zanimanja za to među većinom sugrađana.



I *Karta Dubrave* bila je zanimljiv istraživački pothvat po tematskom pristupu i ishodu. Projekt je započeo 2004. godine i protegnuo se, s razlogom, poduže. U širokom obuhvatu, prikupljanje i obrada podataka o kulturno-povijesnim i prirodnim znamenitostima Dubrave, uz vodstvo više dokazanih stručnjaka, glavnina posla ostavljena je za odraditi djeci i mladima od 10 do 16 godina. Svrstani u tri skupine, istraživači prirode, istraživači narodne baštine te istraživači povijesti i novog doba, upustili su se terenska istraživanja na području Dubrave. Zanimalo su ih narodno graditeljstvo, arheološki nalazi, sakralni objekti, spomenici, Grad mladih, urbane cjeline, stare fotografije, te posjeti lokalnim i gradskim institucijama. Surađivali su s mnogima: Područnim uredom Dubrava, Jadran filmom, ZET-om, Croatia Recordsom, Muzejom grada Zagreba, Arheološkim muzejom u Zagrebu, Muzejom Prigorja u Sesvetama, Arhivom grada Zagreba, Državnim arhivom i Nadbiskupskim duhovnim stolom.

Na zasebnoj internetskoj stranici www.ns-dubrava.hr/kartadubrave predstavljeni su već u početku prikupljeni podatci i ona je postala snažno pokretačko i razmjenjivačko mjesto za davanje i primanje obavijesti svima zainteresiranim za baštinu Dubrave.

Prikupljeni materijal predstavljen je i izložbom *Dubrava – fragmenti iz povijesti*, u sklopu Dana Dubrave 2005. godine. Ostao je kao stalni postav na zidu predvorja Kulturnog centra.



Što se krije u vodi dubravačkih potoka, saznalo se uzimanjem uzoraka i njihovim ispitivanjem

MANIFESTACIJA NESLUĆENE PRIVLAČNOSTI

Premda se u različitim plansko-izvještajnim dokumentima spominje i dvije godine ranije, s učincima koji su navijestili da ima neslućenu prodornost i poticajnu privlačnost, ali, istodobno se i spoznalo, kako joj valja priskrbiti i bolje, šire i sadržajnije izvedbene temelje, da bi *Dani Dubrave*, mnogoljudna mjesna manifestacija, postala održiva. Stvarni njen, u prethodnom obrisu zamišljeni početak, seže u 2004. godinu. Ostalo, na najboljem je putu da preraste u urbanu predaju kojoj su okviri neprekidno preuski.

SVESTRANOST DANA DUBRAVE

Većinom su početci naporni i neizvjesni. Pogotovo kad su početno postavljeni ciljevi prožeti željom da se sve odmah ostvari na najbolji mogući način. Toga nije bilo ni malo i visoko podignuta letvica izazivala je gotovo sumnje u bezbroj pitanja ili mišljenja o konačnom ishodu.

Što se, zapravo, zamislilo? Danima Dubrave utkana je svestranost kao prevladavajuća odrednica. Stoga nije bilo nemoguće zacrtati i očekivati da će se uspjeti ..."oživjeti Dubravu, objediniti, uskladiti i iskoristiti sve ono što je u njoj najbolje, kako bi se dala snažna potpora kulturi kreativnog korištenja slobodnog vremena, osvještavanju potrebe za suradnjom, suživotom i tolerancijom među svim njenim stanovnicima. Dodamo li ovome i uporna nastojanja za stvarnim unapređenjem kvalitete života u Dubravi, šaljemo jasne poruke da Dubrava zaslužuje šire prepoznavanje kao kvart u kojem je poželjno i živjeti i raditi." To su, manje-više neko vrijeme bile ponavljane poruke svečanih sjednica Gradske četvrti Donja Dubrava i Gradske četvrti Gornja Dubrava od trenutka zaživljavanja ove manifestacije.

Dani Dubrave sa svojom su ukupnom programskom ponudom, bili predodređeni utjecati na postupno širenje prostora tolerancije i demokracije, stavljajući u prvi plan istinske vrijednosti u ostvarivanju zahtjevnih, zajedničkih programa kulture u malim zajednicama.

Naravno, treba znanja, snage i umijeća da se objedine različiti, ponekad i teško spojivi sadržaji u program koji je odraz onoga ponajboljega što Dubrava ima kao kulturno-povijesnu, prirodnu i narodnu baštinu ili je plod značajnih, često nigdje ili nedovoljno iskazanih, stvaralačkih mogućnosti Dubravčana kojih je iz dana u dan sve više.

Otpočetak je sve usmjeravano prema nizu kulturno-zabavnih i sportsko-rekreativnih događanja na više dubravčkih lokacija. Program je nastajao kao plod stvarne suradnje više ustanova, klubova, udruga, pojedinaca i tvrtki iz Dubrave i Zagreba. Mnogi nisu, što se očekivalo, mogli odoljeti izazovu da znaju, imaju i mogu što vrijedno reći ili pokazati, u čemu se prestižnom odmjeriti i dokazati u Dubravi, što će biti doživljeno moćnim, odjeknut će i postati ne samo kvartovski važnim.

Gotovo polovicu svake godine, od nekoliko godina djelovanja KC kluba – kluba urbane kulture, otvorio je vrata mladima i njima drugdje nedostupnim mogućnostima za iskazivanje ili stjecanje ponekom neobičnog znanja i vještina. Da bi se sve ostvarilo, bila su potrebna i nemala ulaganja. Učinak na kreativno-zabavnoj razini ih je nadaleko nadmašio.

Štošta se tu moglo vidjeti, upoznati, svladati ili u čemu naposto okušati. Između ostalog, postavljeni mobilni bike i skate park

omogućio je izravni uvid u bikerske, rolerske i skate vještine. DJ radionica dala je uvid i praktični uvod u osnove poslova puštanja glazbe s različitih medija i u različitim prigodama. Popularnost grafita i njihovih slikovnih ili slovničkih, često raskošnih umjetničkih poruka u javnim prostorima, zahtijevali su i bolje upoznavanje. Radionice žongliranja i hip-hop i break dance performansi, bila su mjesta posebnih osobnosti sa zahtjevnom izvedbenom energijom. Digitalni tisak vrsta

je rasprostranjene tiskarske tehnike gdje se tekst i slika grafički oblikuju na računalu, dok za to ne trebaju tiskarski slog, film i tiskovna forma, što mladima i njihovim sve širim potrebama otvara novo polje djelovanja. Moderna radionica otvorila je nova razmišljanja i poglede na suvremeno oblačenje i različite trendovske analize. Na kraju, neizbježne su i bile i PC igrice te njihova uloga i udio u slobodnom vremenu mladih.

Dvadesetak godina kasnije, s nazivom *Uljepšajmo Dubravu* koji se mnogima učinio poznatim, dva proljetna mjeseca, do početka ljeta, podučavalo se, biralo između postojećeg i prijavljenog za sudjelovanje, na kraju i izložilo, sve što je ovaj kvart (u)činilo da se svi di svakom oku. Raskošnim cvijećem, najljepše uređenim vrtom, balkonom ili prozorom.

Zaredale tribine za građanstvo iz područja hortikulture, dale su niz korisnih naputaka i odgovora pozvanih uglednih stručnjaka na mnoštvo pitanja o osnovama oblikovanja vrta i okućnice, živici, cvjetnjaku, travnjaku, ružičnjaku, kamenjaru, ali i onome što učiniti da se pogled svrne i zadrži na cvjetnom prozoru.

I nešto se ni na koji način ne smije izostaviti u ovom podužem nabranjanju. To je naprosto bujajuće zanimanje za (re)kreativne programe ljudi treće životne dobi, uočljivo zapravo gotovo cijelo to desetljeće, okrenuto i po povlaštenim cijenama tržištu. Tečajno i radionički zamišljeno okupljanje raspršilo se u više područja. Od više oblika rekreativnog vježbanja, yoge, učenja stranih jezika, osnova informatike i internetskog povezivanja, hrvatskog narodnog rukotvorstva iglom, koncem i slamom, do crtanja i slikanja, keramike i primijenjene umjetnosti.

Među polaznicima treće životne dobi bilo ih je, osim Dubravčana, i iz Sesveta, Maksimira, Centra, Novog Zagreba, Trešnjevke i Črnomerca. Zaokupili su ih sadržaji koji potiču kulturu življenja, stvaralaštvo, odgovornost



Događanja za Danâ Dubrave splet su međusobno dodirnih i dopunjućih viđenja i prikaza života i rada u nizu područja svakodnevnog kvartovske zbilje



Nakon stručnih savjeta o hortikulturnom uređenju okoliša i doma u kojem žive, mnogima je uspjelo načiniti nevjerojatno maštovite i dojmljive preobrazbe

za zdravlje i kvalitetu života, optimizam, pozitivno razmišljanje i međusobnu povezanost. Posebno u toj dobi, treba li što više?

Ono što se s oprezom slutilo, ubrzo se i potvrdilo. Sa 108 mjesta za gledatelje, mala dvorana, kako je otpočetak nazvan u svakom pogledu ugodan i udoban prostor s omanjom pozornicom, uređen i opremljen početkom 2007. godine, iz tjedna u tjedan privlačila je sve više posjetitelja. Kako i ne bi, raznovrsni sadržaji naprosto su plijenili pozornost svih koji su nju navratili. Nešto svakodnevno korisno naučiti ili se uživajući zabaviti.

Sva su događanja podijeljena na pojedine dane u tjednu.

Tako je *Zeleni ponedjeljak* predviđen za ineraktivne tribine koje potiču razvitak svijesti o kulturi življenja kao dopunama postojećih sličnih radionica i događanja i osvrtao se je na rekreaciju i relaksaciju. *Uljepšajmo Dubravu* nastavak je sustavnih hortikulturnih savjeta kako da sve što se u toj nakani čini, dovede do očekivanog ishoda. *Putopisi* su vodili u pojedine manje poznate bliže ili dalje zemlje svijeta, ali su dali i zapažen pregled

svih hrvatskih nacionalnih parkova. *Popularna znanost* pozabavila se pojedinim manje poznatim pojavama vezani uz postojanje čovjeka kao živog bića.

Za opuštenije korištenje slobodnog vremena bio je *Filmski utorak*, ponudio je filmske klasike, alternativni neprofesionalni i amaterski film te hrvatske i strane filmove suvremene produkcije za koje kinodistributeri nisu pokazali zanimanje. *Filmski četvrtak* nastojanje je da se tek djelomično vrte kinoprojekcije prikazivanjem aktualne filmske produkcije. Srijede su naizmjenično ostavljene za *Teatar srijedom*, s pomno izabranim kazališnim naslovima i vrsnim glumcima, zatim *Književne večeri*, okrenute značajnijim suvremenim hrvatskim prozaistima i poetama, dok se *Likovna srijeda* prihvatila pregleda nekoliko stilskih razdoblja, odnosno odabranih motiva. Naposljetku, *Glazbeni petak* odredila je akustičnost dvorane, primjerena za koncerte šansone, jazz, bluesa, bebopa, etno i world glazbe, što je bio pun pogodak, jer nedostatak sličnih događanja nije bio samo u Dubravi, nego i na širem području grada Zagreba.



Treća životna dob ne mora biti vrijeme mirovanja, već otkrivanje i ostvarenje novih interesa



Obećavajući popularno-znanstveni i kulturno-zabavni početci u maloj dvorani

STVARALAČKI S RUBA PREMA SREDIŠTU GRADA

Podosta je vremena proteklo dok su se stručni zaposlenici Sveučilišta odvažili ozbiljnije iskoračiti podalje od mjesnog, poznatog okruženja. Bila je to mudra odluka. U drugom i drugačijem kulturnom krajoliku, premda je riječ o nekoliko kilometara udaljenosti, odlazi se predstaviti i pokazati što se zna i umije tek kad je u svemu izvedbenom gotovo sve isključeno kao moguća nepoznanica ili uzrok neuspjeha.

Dovoljna su nam tri primjera za potvrdu da profesionalnost ne poznaje prepreke ili ih vješto zaobiđe ako se iznenada pojave. S ruba prema središtu grada Zagreba krenulo se itekako pripremljeno.

Prvi korak bilo je uključenje ustanove u Dane europske baštine, 2004. godine, na poziv Ministarstva kulture Republike Hrvatske. Tema je bila *Fantastični bestijarij Zagreba, Hrvatske i Europe*, prikazan na gradskim pročeljima. Točnije, nastojalo se saznati koliko su slični likovi na pročeljima zgrada u Zagrebu i Kopenhagenu i može li se govoriti o srodnosti elemenata spomeničke baštine. Predstavljene likovi u razgovorima s autorima programa, ali i kasnijeg edukativnog obilaska uz stručno vodstvo, razgledavanja i upoznavanja likova iz bestijarija s pročelja u nekoliko središnjih gradskih ulica, bili su valjan povod za vlastito slikarsko i modelarsko viđenje i kreaciju novih likova te prigodnu izložbu.

Povratak tim usnulim čuvarima Zagreba, Hrvatske i Europe sljedeće je godine nastavljen s marnim radom vezanim za popularizaciju znanja o kulturno-povijesnoj baštini Europe putem priča o likovima s pročelja zgrada. Više je godina potrajalo to složeno kretanje kroz iznimno maštoviti svijet *garguja* – likova s pročelja zgrada, povijesti zgrada, te posebice stvaralački iskaz njihovih autora.



Slikarsko-modelarski doživljaj i prikaz likova s pročelja zagrebačkih zgrada u likovnim radovima sudionika u projektu

Tijekom 2006. godine stvarana je mreža podataka o zajedničkim kulturno-povijesnim elementima na europskoj razini. Ona je vjerodostojna podloga za nastanak raznovrsnih popularnih edukativno-kreativnih sadržaja i nastojanja (igre, karte, filmovi, slikovnice, knjige) da upoznavanje s europskom baštinom za djecu, mlade i odrasle bude privlačno i cjelovito. Upravo takvu ocjenu dobili su ustanova i uključeni zaposlenici za besprijeorno odrađeni posao. Stručni posjeti europskim kulturnim centrima 2007. godine iskorišteni su za proširenje temelja na kojima će rasti ovaj sveeuropski projekt.

Tjedan dana bilo je dovoljno za nesvakidašnja događanja u Tkalčičevoj ulici, nazva-

na *Proljeće u Tkalči*. Tik do središnjeg gradskog trga, a u njoj pustoš. Okupljeni galeristi iz ulice prihvatili su dubravački prijedlog o manifestaciji koja će joj udahnuti života. Krenulo se s ciklusom otvorenja izložbi i prigodnih koncerata. Potvrdilo se da ta lokacija krije neslućene mogućnosti za kulturna i turistički usmjerena događanja s naglaskom na predstavljanje probranih dostignuća likovne, glazbene, plesne i dramske umjetnosti.

Godinu kasnije, kreće u srpnju *Tkalča art fest*, upravo s netom pobrojanim poželjnim događanjima, ali se otišlo i dalje. Kazališne, plesne i lutkarske predstave te kreativne likovne radionice i multimedijalna događanja postali su dio svakodnevice. Odjednom je ta ulica bogate prošlosti i suvremene užurbanosti doživljena i oživljena kao mjesto susreta i prostor neposrednog i najkvalitetnijeg umjetničkog izražavanja.



Podjela predviđenih stvaralačkih i gledateljskih sadržaja na kraće cikluse potvrdila se kao sjajno odvažnuta mjera. To oživljavanje gradske jezgre kreativno-zabavnim i poučnim programima ponudilo je brojnim posjetiteljima, drugačiji, neobičniji i izvorniji pogled na njihovu gradsku svakodnevnicu, a onima novima, poglavito turistima, zanimljiv i originalan način upoznavanja Zagreba. Ne treba zaboraviti da je za najavu događanja korišteno tek nešto postera i letaka, a najdjelotvornija su bila usmena podsjećanja i pozivi žitelja i zaposlenika te ulice, što su zdušno i sa zadovoljstvom svakodnevno činili.

Trajno podsjećanje na taj ostvareni projekt zapaženi je katalog vezan uz izložbe u postavima tamošnjih galerija još prve godine.

Svakodnevno višesatno programsko usklađivanje Adventa u srcu Zagreba, na Trgu bana Josipa Jelačića, od 3. do 23. prosinca 2006. godine, bio je najozbiljnija provjera doraslosti za besprijekorno organizacijsko sudjelovanje u manifestaciji s brojnim sudionicima i još brojnijim gledateljima. To je preteča nečega što će ni desetljeće kasnije vinuti Zagreb u sam vrh svjetski najprivlačnijih turističkih destinacija, a tek će se ponešto drugačije nazvati.

Tada je to izgledalo kao znalački skrojeni okvir u kojemu ima dovoljno promišljenoga mjesta da se ostane zabavan i poželjan i sljedeći puta. Naime, vješto se ispreplitalo na prostranom trgu i golemoj pozornici svega pomalo. Na sceni su prikazani tradicijski božićni običaji uz izvorne božićne napjeve, sljedio bi zabavno-glazbeni i plesni program, koncerti su imali humanitarnu pozadinu, igrane su dječje kazališne predstave, prikazivani su crtani filmovi, nastupali su mađioničari, klaunovi i žongleri, dolazio je sveti Nikola... Na kraju, paljene su svijeće na adventskom vijencu, uz prigodni program.

| *I znalački opremljen katalog pridonio je osvještavanju postojanja neprepoznatih vrednota drevne Tkalčićeve ulice*



Adventska događanja na središnjem zagrebačkom trgu, otpočetak su svojom raznovrsnošću i izazivanjem razdraganosti, plijenila pozornost i mlađih i starijih posjetitelja

Ovo prikazivačko detaljiziranje i osjetno odstupanje u odnosu na većinu prethodno napisanog, možda će kod čitatelja izazvati određenu vrstu začudnosti. To i jest cilj, jer se želi naglasiti, na odabranim primjerima, nove obzore u promišljanju i ponašanju, što je dokaz o rastućem profesionalizmu u pristupu i obavljanju svakodnevnih poslova najpozvanijih zaposlenika. Uz to, nastoji se i ukazati da za njih ni očigledno, sve češće usložnjavanje radnih zadataka, ne predstavlja nikakvu prepreku. Štoviše, tada se to doživljavalo kao profesionalni izazov, potvrda odanosti poslodavcu i, zašto ne, u poslovnim krugovima uvjerljiv način samodokazivanja neprijepornih vlastitih radno-stručnih vrijednosti.

ZNATI, HTJETI, IMATI I DRUGIMA DATI

Iz osjetno bogatije, time i raznovrsnije zagrebačke kulturno-obrazovne i umjetničke proizvodnje, oduvijek se, na različite načine, nesebično pomagalo i davalo i drugima diljem Hrvatske. Činilo se to a različite načine, dogovorno su birani sadržaji i izvedbeni oblici zanimljivi pojedinoj sredini, jer i povod i svrha gotovo nikad nisu bili isti. Ono uvijek isto svelo se na dvije riječi – međužupanijska suradnja, pri čemu se nije gledalo tko je, što je sve i koliko dao ili primio.

Koliko li je samo puta gostovanje imalo humanitarni predznak, kad se putovalo da bi

se ono što se imalo i drugima dalo, jer se nastojalo dobročinstvima makar malo olakšati život drugoga, nepoznatog nam u mnogo pogleda.

To nije bila prepreka da se u Dječjem vrtiću Ilok i Osnovnoj školi Ilok u jednom travanjskom danu 2001. godine odigraju kazališne predstave Dječjeg kazališta Dubrava Patkica Žutkica i Športići i športice. Sredinom lipnja sljedeće godine u prognaničkom naselju Dumače pokraj Petrinje, za ratom stradala područja isto je kazalište izvelo predstavu Tri hrčka. U suradnji s Društvom "Naša djeca" iz Petrinje, početkom prosinca 2005. godine ostvarena je poludnevna radionica izrade tradicijskih ukrasa od slame, kako to rade bački Hrvati Bunjevci: slika, božićnih čestitki i ukrasa za bor. Sudjelovalo je petnaestak polaznika, učitelja razredne nastave, odgajatelj i roditelja koji su stečeno znanje i vještine prenijeli djeci i mladima. Tada je to još bilo područje od posebne državne skrbi.

S kakvim li je tek odobravanjem i odjekom u nekoliko hrvatskih gradova praćen program kulture za dječje odjele bolnica, naslovljen Razveselimo najmlađe, s potpisom Narodnog sveučilišta Dubrava iz 2007. godine. Od potkraj ožujka do potkraj studenoga odigrano je šest predstava s tadašnjeg repertoara Dječjeg kazališta Dubrava u Općoj bolnici Koprivnica, Općoj bolnici Bjelovar i Općoj bolnici Vukovar s dva gostovanja, te Kliničkoj bolnici Split i Kliničkoj bolnici Osijek s jednim gostovanjem.

Uz kazališne predstave svog kazališta, gdje god je to bilo moguće, djecu od 8 do 15 godina na liječenju u bolnicama, poticalo se u kreativnim radionicama na razgovor i promišljanje o sadržaju viđenog scenskog djela. Zacijelo je time boravak u bolnici malim bolesnicima bio manje traumatičan, a neizravno i roditeljima, jer djeca dobro uzvraćaju na nove sadržaje koji im pomažu u poboljšanju duhovnog i emotivnog stanja. Što je možda



Ostaju trajno zapamćena i često stvaralački poticajna događanja koja su im, makar i nakratko, ustaljenu prognaničku svakodnevicu učinila posebnom i drugačijom



Predstava i radionica nakratko su potisnuli osjećaj usamljenosti dok su djeca liječena u bolnicama i mogla im da se duhovno i emotivno bolje osjećaju

najvažnije, potaknuto je promišljanje o razvoju ovakvog programa na lokalnoj razini.

Znatno drugačiji bili su pojedini jednokratni ili višegodišnji oblici suradnje različitih sudionika u više županija. Katkad su probrani oblici kulturno-obrazovnih i umjetničkih ostvarenja nastalih unutar zagrebačkih gradskih međa bili ne samo dokaz osebujnosti, vrijednosti i prodornosti te stvaralačke prakse, već i osjetno podizanje kvalitete, broja i vrsta programskih sadržaja te njihove prilagođenosti željama i očekivanjima onih kojima je sve to namijenjeno, bez obzira na dob. Pogotovo je to bilo značajno u jadranskim turističkim odredištima. Nerijetko su takva događanja upravo u takvim sredinama imala značajnog udjela i na poticanje promjena u takvom okruženju, usmjerenim na zanimljivostima i prostorima kreativnosti otvoreniju svakodnevicu, što se moralo odraziti i na rast niza pokazatelja ukupno gledanog poslovanja lokalne zajednice.

Za drugu Međužupanijsku izložbu tradicijskog tekstilnog rukotvorstva, održanu u Pučkom otvorenom učilištu u Ivanić Gradu, potkraj 2003. godine, izloženi radovi polaznica tečajeva šlinganja i hrvatskog narodnog veza u Narodnom sveučilištu Dubrava, poslužili su, osim za zorni prikaz o ovladanim posebnim rukotvornim umijećem i vještinama, za nešto još važnije. Priređen je okrugli stol s temom *Malo poduzetništvo žena*, kao prigoda da se o tradicijskom tekstilnom rukotvorstvu razgovara ne samo u kontekstu stvaralački iskorištenog slobodnog vremena, već i mogućnosti da to postane način djelomičnog popunjavanja prihodom kućnog proračuna ili čak i oblika samozapošljavanja i trajnog zanimanja.

S Turističkom zajednicom općine Dobrinj na otoku Krku, sve je započelo u srpnju i kolovozu 2003. godine i nastavilo se zamalo cijelo desetljeće. Prve godine, jedan dan u tjednu,

triput na vrhuncu turističke sezone, preselilo bi se s kreativno-zabavnim programom za djecu i mladež, osmišljenim i pripremljenim u ovoj ustanovi.

Bilo je za svakog ponešto na tamošnjim plažama, ali i mjesnom trgu. Glazbeno-ple-sne radionice omogućile su natjecanja najmlađih plesača i pjevača amatera. Radionice krčkog suvenira izradu su usmjerile u područja kulturno-povijesne, tradicijske i prirodne baštine. Za hobby-art radionice izabrana je izrada ukrasno-uporabnih predmeta atraktivnim suvremenim hobby-art materijalima, dok se u likovnim radionicama sve podredilo "Morskom crtežu" za najmlađe polaznike.



Tradicijsko tekstilno rukotvorstvo ne mora biti samo svrhovito iskorišteno slobodno vrijeme, već i poduzetnička zamisao pretvorena u zanimanje

Dogodine se svemu dodalo još dva tjedna i dva dana u njima dotadašnjih i novih događanja. Novost su bile glazbeno-plesne večeri *Pokaži što znaš* te sportsko-zabavne igre u moru. Za godinu 2005., dodaje se još jedan dan i tjedan, manifestacija je nazvana Kulturno ljeto na otoku Krku i prvi se puta izvodi i predstava Bijeli klaun Dječjeg kazališta Dubrava. Sve će se ponoviti i godinu kasnije, ali sada u Šilu i Dobrinju. Dodatak je samo večernji koncert benda Pravo vrijeme.



Koncert sakralne glazbe za glas i orgulje, naslovljen *Večer starih majstora*, potkraj kolovoza 2006. godine, bio je pokušaj da se i u Tučepe dovedu vrhunski glazbenici, što je u Dubravi već dugo bio uhodani postupak. Tamo su nastupili dr. sc. Hrvojka Mihanović-Salopek, orgulje i Vinko Maroević, solist Opere HNK, tenor.

Krajem svibnja i početkom lipnja 2007. godine, na poziv Gradskog ureda za poljoprivredu i šumarstvo, Narodno sveučilište Dubrava sudjelovalo je i predstavilo se na manifestaciji *1001 delicija*, održanoj u Splitu. Tada se predstavilo s licitarskom radionicom suradničkog, obiteljskog svjećarsko-medicarskog obrta Tomica Marica iz Oporovca. Blizu 200 posjetitelja svih dobnih skupina, upoznalo je kako nastaju licitari, posebice oni u obliku srca.

Ostajemo u istoj godini, ali na plaži u Šilu i dobrinjskom trgu, gdje se čak osam dana u srpnju i kolovozu ostvaruju višejezični programi. U njima sudjeluju tamošnji otočni stanovnici i turisti. Ponavlja se dobro prihvaćeno: kazališna predstava, glazbeno-plesni program za djecu i odrasle, te kreativne radionice za izradu umjetničkih suvenira na temu baštine otoka Krka. Korak dalje predstavlja koncert klasične glazbe u crkvi Svetog Antona u Dobrinju, u izvedbi Nine Kobler, sopran i Sande Majurec Zanata, čembalo.

Vrednovanjem tog programa, zapažen je značajan odziv ne samo otočnog stanovništva nego i turista iz različitih govornih područja i sudjelovanje u programu, što je ukazalo na razvoj i rast tolerancije i međusobno boljeg razumijevanja na međukulturalnoj razini. Ostvareni cilj itekako vrijedan svega uloženog u njega.

Plaže Šila i gradski trg u Dobrinju, postali su višegodišnja pozornica na kojoj su brojni sudionici, mahom turisti, otkrili i pokazali što sve znaju i mogu stvaralački učiniti

EUROPSKA PREISPITIVANJA I PRIŽELJKIVANJA

Mogao se već naslutiti i ovaj završni, europski iskorak. Prethodilo mu je mnogo toga. Nastojalo se, prije svega, temeljitije istražiti i upoznati različite oblike ustrojstva, a s time i djelovanja, europskih kulturnih institucija gradsko-kvartovskog tipa. Sličnosti ili značajnije razlike s poticajnim razvojnim sastavnicama, prilagodljivim i primjenjivim i u zagrebačkoj kulturnoj zbilji, predstavljale su suženiji okvir za uspostavljanje suradnje.

Još 2006. godine započinje gotovo dvogodišnja stalna internetska razmjena radno-stvaralačkih iskustava, prepoznavanje i odabir nesvakidašnjih stvaralačko-proved-

benih uzoraka među primjerima dobre prakse i propitivanje o mogućim oblicima šire i plodonosnije suradnje s dva centra kulture u rubnim prstenima Pariza: Maison populaire i Le Forum de Blanc-Mesnil.

Godinu dana kasnije, za stručnih posjeta tim centrima, iskazane su obostrane sklonosti za temeljitijim uvidom u sadržajno-izvedbene odrednice nekih programa kulturno-obrazovnog značaja. Između ostalog, tada su za Dubravu bile privlačne francuske umjetničke rezidencije i njihov način poticanja osjetljivosti i porasta zanimanja sugrađana za oblike umjetničkog stvaralaštva u centru za kulturu koji i na takav način stvara kulturne proizvode.

ZA POČETAK PRIVLAČNI I ZNATIŽELJNI EUROPARTNERI

Do izlaska na europsku kulturno-obrazovnu scenu valjalo je štošta proći i u koječemu se iskušati, slažući jednu za drugom, neupitne potvrde o stvaralačkoj darovitosti i zenitu u poduzetnosti dijela najstručnijih zaposlenika ustanove. I dok se Republika Hrvatska korak po korak, kroz složenu proceduru, primicala članstvu u Europskoj uniji, znalci su na ono što je Sveučilište stvaralo, gledali kao na vrijednost koja zaslužuje ulazak u nove i drugačije prostore još izraženijeg (samo)potvrđivanja.

Moralo se nametnuti ozbiljnim prijedlozima za moguću kulturnu i s njome povezanu suradnju u području obrazovanja. Sve je ozbiljnije počelo 2006. godine, prvo pismima, a ubrzo i posjetima srodnim ili sličnim centrima za kulturu u nekoliko europskih zemalja i više njihovih gradova. Ako se na početku više primalo nego davalo, valja to pripisati možda urođenom oprezu i ostavljanju dovoljno prostora za spoznaje i procjenu o mogućim probitcima ne samo za kuću u ime koje se sve radi, već i za šire okruženje. Ubrzo se ispostavilo da se može puno toga korisnoga prenijeti kolegama neuključenim u provedbu, što će im koristiti kao predložak za vlastiti kulturni ili obrazovni proizvod ili će nešto od prihvaćenoga biti pogodan okvir za međusobnu suradnju sa značajnim i dugoročnim sinergijskim učinkom.

Očito, znanje, vještine, iskustvo i postignuća ove ustanove, poticanjem i snaženjem potrebe za povezivanjem i poznanstvima s prekograničnim istovrsnim institucijama, svrstala su je, za početak, među privlačne, znatiželjne možda prethodne europartnere.



Stručni posjeti i povezivanje s inozemnim kulturno-obrazovnim institucijama, donijeli su niz korisnih saznanja i omogućili su stvaranje i izvedbu dotad čak i nepredvidljivih programa

Francuskim je sugovornicima osobito zanimljivo bilo upoznati što se događa na sceni hrvatskog dječjeg kazališta, ali i način ukupnog djelovanja Međunarodnog dječjeg festivala u Šibeniku, gdje je u njegovoj dugoj povijesti upravo Narodno sveučilište Dubrava prisutno kao ozbiljan i pouzdan kreator filmskog programa u različitim ulogama. Uz to, predložili su da se uz prethodni dogovor e-poštom, pripremi jednodnevno izravno internetsko audiovizualno javljanje s glazbenih tečajeva kako bi se neposredno steklo saznanje o onom najboljem u poduci glazbe na obje strane.

Nažalost, ništa od navedenog nije odmaklo dalje od spoznaje da je ostvarivo i izvan sredine u kojoj je nastalo i tamo ostalo i dugoročno održivo.

Zanimljivo, nije se ostalo samo na pripremanju za nekakve međunarodne suradnje u budućnosti, jer se 2007. godine bilježe i tri, za kulturu ne samo Zagreba, značajna događanja.

Za Survival tour, putujući program urbanih intervencija, umjetničkih radionica i relacijskih projekata, koji se tijekom sedam dana nastanio u javnom prostoru oko i unutar Narodnog sveučilišta Dubrava, s pravom se može reći da je izazvao nemalo iznenađenje ne samo u Dubravi. Osmišljen je u kustoskom kolektivu Komplot sa sjedištem u Bruxellesu, a podržale su ga umjetničke institucije u Belgiji, Rumunjskoj, Njemačkoj, Turskoj i Francuskoj te su s različitim događanjima u svim tim zemljama i osebujnom zagrebačkom kolektivnom *Izložbom kakvu zaslužujete*, donijele niz poticajnih promišljanja koja su slojevito zadirala znatno šire od pojedine lokalne kulturne zbilje. Šest od deset umjetnika predstavljenih na izložbi, živjelo je u Dubravi, gdje su zdušno propitivali fenomen intervencije unutar urbanističke jezgre same četvrti, u različitim medijima: crtežu, skulpturi, videu, instalaciji... Zacijelo, ovaj projekt značajan je i za širu hrvatsku umjetničku scenu, jer je upisao Zagreb na kartu višestranog, jedinstvenog europskog istraživačko-stvara-

lačkog nastojanja da se u urbanom okruženju pokuša odgovoriti na otvorena mjesno važna pitanja, uključujući lokalnu zajednicu u traženje odgovora u kreativnim traganjima kroz umjetnost.

Uspostavljanje suradnje s Ministarstvom vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske, Francuskim institutom u Zagrebu i belgijskim partnerima, značilo je još jedno kulturološki moćno i plodno polje za otvaranje ustanove u međunarodnim okvirima, kroz dugoročni izložbeni program hrvatskih autora iz inozemstva i međunarodnih autora.

Počelo je s izložbom Francuska veza, čime je zaživjela zamisao da se u Galeriji Vladimir Filakovac izlažu djela hrvatskih umjetnika koji žive u dijaspori, a nedovoljno su poznati hrvatskoj javnosti.

Posljednji susret, opet vezan uz Pariz i Francusku, i sve ono što će uslijediti dvije-tri godine kasnije, s još uspješnijim nastavkom,

neočekivano će brzo iznjedriti izlazak na javnu scenu neusporedivo najznačajniju manifestaciju povezane s nazivom ove kuće. Naime, tijekom boravka u tom gradu, itekako okrenutom umjetničkom stvaralaštvu, usputno se saznalo da je na plodno tlo naišla zamisao o sveeuropskom promišljanju o životnijoj umjetnosti i iskazanim željama Europe za promjenama što bi do toga dovele. To se osobito odnosilo na kazalište i različite izvedbene oblike scenskih uprizorenja.

Jedan od stručnih susreta u okviru okruglih stolova *Scénoscope*, zahvatio je temu *Izvedbene umjetnosti: želja za Europom?*, pod pokroviteljstvom Université Sorbonne Nouvelle – Paris 3. Održan je 4. lipnja 2007. godine u pariškom kazalištu Théâtre National de la Colline. Cilj mu je bio preispitati suvremene izvedbene prakse i mreže djelovanja na europskom kontinentu. Naglašeno se predlagalo i zalagalo za razmjenu mišljenja i iskustava svih protagonista, na okruglim stolovima i otvorenim prezentacijama. Pozvan



| Izložba koju zaslužujete, bila je doživljaj Dubrave na neponovljiv umjetnički način

je da sudjeluje na okruglom stolu naslovljenom *Europske mreže: između pukotina* i Leo Vukelić, tadašnji voditelj Dječjeg kazališta Dubrava. S obzirom na temu, pripremio je prikaz o dječjem kazalištu u Hrvatskoj, njegovim suvremenim formama te o mrežama u koje se uključuje.

Među sudionicima ovog skupa iz Francuske, Poljske, Italije i Hrvatske, posebno treba izdvojiti Eleonoru Rossi. Ova francuska redateljica, dramska pedagoginja, glumica i dizajnerica interkulturalnih projekata, osmislila je još 2005. godine upravo nešto takvo i obrazložila je i potaknula provedbu projekta međukulturalne manifestacije Europska noć kazališta, u listopadu 2008. godine. Sve dotad i ponešto otad o toj organizacijski i izvedbeno nadasve smjeloj zamisli, pisat će u nastavku.

Kratkog daha i ne osobitog i pamtljivog traga, pokazat će vrijeme, bila je 2007. godine uglavljena suradnja između zagrebačke Dubrave i austrijskog grada Knittelfelda. Nekoliko naizmjeničnih susreta u kojima je ova ustanova pripremila niz reprezentativnih kulturno-umjetničkih i zabavnih događanja, nije imalo istovrstan odgovor Zagrebu, ali je bio valjan razlog za prestanak takvih druženja.



Plakat što poziva na pariški cjelodnevni susret posvećen izvedbenim umjetnostima i željama da one, osobito kroz prekogranična gostovanja, postanu javno dobro dostupno većini stanovnika tog kontinenta

NEPREPOZNATE NAZNAKE KRAJA PROCVATA

Slika djelovanja ustanove nije s ovime potpuna. Još nekoliko rečenica naznačit će što se, bez naglašavanja, događalo, pomičući postupno značajne planove i predviđanja prema očekivanom ili još i boljem svršetku.

Dječje kazalište Dubrava bilo je zaokupljeno doista ozbiljnim poslom. U čemu god se moglo i za što su pribavljene suglasnosti mjerodavnih, dotadašnji amaterizam zamijenjen je profesionalizmom. Od glumaca do redatelja i njihovih sustvaratelja kazališne predstave u različitim, na sceni neophodnim umjetnički usmjerenim strukama, do stalne tehničke potpore u osnovnim potrebama, zvuku i svjetlu. U tom razdoblju započele su i likovne radionice uz kazališne predstave. Otpočetak su namijenjene pripremljenom dolasku djece predškolske i osnovnoškolske dobi koja se izrađivala ukrasno-uporabne predmete vezane uz temu odgledane kazališne predstave.

Filmsko stvaralaštvo naslonjeno na dostignuća proslavljene Zagrebačke škole crtanog filma pomalo se od nje odmiče, gradeći vlastiti put razvoja. Isto se može reći i za nastojanje da dokumentarni film u ovoj ustanovi i nadalje ostane djelo isključivo njihovih mladih autora.

Likovni život dobio je na razmahu otvorenjem prostranog, prvog namjenski uređenog galerijskog prostora u gradu Zagrebu od 1945. godine, ali i još širom ponudom stručno vođenog svladavanja umijeća slikanja, crtanja, keramike, grafike, primijenjene umjetnosti i ilustracije i stripa.

Koncertna događanja počinju preseljavati i u prikladne sakralne dubravačke prostore, a povremena gostovanja na jadranskoj obali ili u kontinentalnom dijelu zemlje, dio su



| I dojmljiviju kazališnu scenografiju za predstave Dječjeg kazališta Dubrava počeli su oblikovati profesionalci

uspješnih dogovora o suradnji, katkad i više-godišnjoj.

Ples i rekreacija stekli su polaznike koji baš i nisu skloni češćim promjenama, ali se ne ustručavaju iskazati zanimanje za kakve svjetske trendovske novitete i naznaku da bi bili dobrodošli kao dodatak u postojećoj programskoj ponudi.

Doista, na kraju ovog itekako plodnog desetljeća, kada je ustanova prema broju zaposlenika, privređenim prihodima, raspoloživom prostoru, vrstama i oblicima stvaranih programa, obuhvatu posjetitelja i polaznika, dosegla, za ono doba, vrhunac ili već spominjane zvjezdane trenutke, počele su sve više nazirati različite prijetnje daljnjem napretku.

U tom trenutku ili nisu bile prepoznate i nije im se pridao potreban značaj među odgovornima, ili se naprosto željelo, uz kakvu-takvu spoznaju o izglednoj silaznoj putanji, što duže ostati ovjenčan zamišljenim lovorovim vijencem, simbolom najboljih, pobjednika, još od antike, premda se u zacrtanom smjeru razvoja pojavilo više ozbiljnih napuklina.

Unatoč ovakvim zabrinjavajućim naznakama u razdoblju nespornog procvata, Sveučilište se s pravom može nazvati nezaobilaznim čimbenikom kulture i obrazovanja. I ne bilo kakvim, već kvartovskim, gradskim, međuzupanijskim i postupno, prepoznatim i na međunarodnoj razini. Naravno, time se može i treba dičiti.



*Koncerti su klasične glazbe, uglavnom tijekom turističke sezone,
katkad preselili i na jadranske trgove u večernjim satima*

ŠESTO DESETLJEĆE 2008.–2018.

OD RASTROŠNOSTI PREMA ODRŽIVOSTI

Upovijesti postojanja Narodnog sveučilišta Dubrava, posljednje obuhvaćeno, šesto desetljeće, slika je krajnjih suprotnosti. Razdoblje je to u kojemu se klatno poduzetnosti u prvoj polovini kretalo između plodnih stvaralačkih traganja i ostvarenja, ali i neprimjerenih, idilične opuštenosti i pogubne rastrošnosti. U drugoj, moralo se ustrajati na što plodonosnijim radnim učincima, povratku u podizanju značajno izgubljene javne vidljivosti i, posebice, okretanju vlastitim stvaralačkim snagama i sveopćoj štednji kao presudnom čimbeniku višegodišnje samoobnove.

I dok bi se na samom početku ovog desetljeća moglo govoriti i o izvjesnom samozadovoljstvu i opijenosti postignutim, te na krilima takvog uvjerenja i podosta neobjašnjive radno-stvaralačke bezbrižne nezainteresiranosti za ono što slijedi već sutra, među značajnim dijelom najstručnijih zaposlenika, kraj je bio u znaku ozbiljnog traganja za uzrocima očigledne rastrošnosti i njihovu uklanjanju. Naravno, uvijek je, u svemu tome, cilj bio samo jedan: opstati održivo stvarajući.

Još uvijek se osmišljavalo više programa različite kvalitete nego što ih je moglo dobiti zatraženu, uglavnom pozamašnu gradsku proračunsku potporu za njihovo ostvarenje. Prema odobrenom ili sve teže zarađenom,



uz to učestalije i nedostatno predviđenom za pojedini ili od pojedinog vlastitog programa uprihodovanom novcu, nije se uvijek odnosilo s marom dobrog gospodara.

Neminovna pogubna posljedica, poslovni gubitak, iz godine u godinu je rastao. Naime, više se potrošilo od onoga s čime se raspolagalo, premda se znalo da su i doznačavana sredstva svake godine, za podjednaki broj prihvaćenih programa javnih potreba u kulturi Grada Zagreba, postupno smanjivana. O uzrocima se, jer nije ih mali broj, piše na više mjesta u ovoj knjizi, jer se povezuju uz različite okolnosti i vrijeme njihova nastanka.

Godinama prvaci u prihodovanju, učenje jezika i informatička poduka te videotečno iznajmljivanje filmova, u nekoliko godina prihode su sveli na u brojkama iskazani značajan negativni predznak. Najvažnije, to se nastavilo zamalo cijelo desetljeće, a da se nije ništa odrješito poduzelo. Naprotiv.

Stvaralo se zahuktalo, ne mareći za znano, sve češće prekoračenje planiranih programskih troškova: umjesto prestanka, stvarani su novi. Pridodajmo tome i osjetno smanjene prihoda u odnosu na rashode u već spominjanom dijelu obrazovnih i filmskoj i video djelatnosti, što se objedinjuje u ukupni, stalno rastući rashod ustanove, bez ozbiljnije naznake prestanka. Na mnogočemu se moglo uštedjeti smanjenjem troškova za pojedine programske potrebe, a da to uopće ne utječe na kakvoću i predviđenu količinu ostvarenja. Svakogodišnje nenaplaćene tečajnine mjerile su se desetcima tisuća kuna, sa zanemarivim postotkom naplate do trenutka zastare. Vlastiti prihodi nisu dostajali za podmirenje plaća i ostalih materijalnih primanja zaposlenika kojima je sve to osiguravano iz tog izvora. Njihov broj se, gledano u duljem razdoblju mijenjao, jer su postupno prihvaćana obrazloženja i zahtjevi te su pojedina radna mjesta postajala gradski proračunski trošak,

Događanja s brojnim posjetiteljima i sudionicima s vremenom će se prorijediti i ostat će samo sjećanja kao na svepoticajni Dubrava art fest

no, za plaće i sve što uz njih ide, moralo se namicati iz prihoda ustanove, neko vrijeme zamalo za trećinu zaposlenih. Uz sve to, svake godine ti su se izdatci povećavali ne samo zbog uvećanog radnog staža, već i drugih materijalnih primanja na koje su imalo zakonsko pravo, a počesto se nije moglo isplanirati više od približnog rasta te vrste troškova.

Ipak, i u takvim nepredvidljivim okolnostima stvoreno je u prvih nekoliko godina ovog desetljeća, više naširoko usmjerenih, prepoznatljivih kulturnih proizvoda. Oni su plod stečenih znanja i vještina pronicljivijih i vještijih zaposlenika, njihova poznavanja ne samo domaće, već i europske kulturno-obrazovne i umjetničke scene te prema inovativnim ishodima usmjerenih promišljanja. Sve češći i temeljito pripremljeni posjeti u bližem ili daljem okruženju i upoznavanje i zaokupljenost s drugačijim kreativnim praksama, potaknuli su ih da po mnogočemu iskoče iz postojećih obrazaca oblikovanja kulturnog miljea i okrenu se više i posjetiteljima kao poželjnom sustvaralačkom čimbeniku.

Premda ne odveć širok krug poduzetnijih zaposlenika ustanove, za sve češćih je prekograničnih susreta tijekom studijski usmjerenih putovanja u zemlje s različitim pristupom i dostupnošću općoj javnosti kulturno-obrazovnih događanja, snažio vlastito samopouzdanje i gradio osjećaj doraslosti i složenijim i slojevitijim istovrsnim zadacima u najbližem, ali i podaljem okruženju. Pomnim su raščlanjivanjem nastojali i u značajnoj mjeri i uspijevali, stvoriti drugačije programske predloške, baštineći ponajbolje drugdje viđeno, stvaralački tako oblikovano da budi interese i pogađa očekivanja kvartovskih sudionika, čije će prihvaćanje ili odbijanje biti putokaz u čemu ustrajati ili od čega bez oklijevanja odustati.



Studijska putovanja u više europskih zemalja i razmjena iskustava s tamošnjim profesionalcima u kulturi i obrazovanju, uvijek su donosila makar i manje obostrane pomake

DORASLOST ZAHTJEVNIJIM IZAZOVIMA

Godina 2008. bila je, koje li slučajnosti, početna u pokretanju zadugo najznačajnijeg kulturnog projekta Sveučilišta, ali i završetka provedbe prve Strategije razvoja Narodnog sveučilišta Dubrava u razdoblju od 2005. do 2008. godine. Ne baš cijelo to desetljeće, možda do njegove sredine, bit će razdoblje uočljive zrelosti i pamtljivog prinosa ove ustanove u području kulture i dalje i šire od određenih joj, prvenstveno mjesnih granica. Izvještalo se drugačije planirati i ostvarivati programske zadatke i ciljeve, jer se prethodne četiri godine, htjelo-ne htjelo, moralo razvojno razmišljati i djelovati, prepoznavajući u sve brojnijim prekograničnim susretima s profesionalcima na sličnim poslovima i u sličnim institucijama, to kao jedini mogući put stalnog napredovanja.

Nažalost, ta hvalevrijedna praksa nije nastavljena na očekivani način, donošenjem nove strategije razvoja. Umjesto toga, kao svojevrsni odjek, koji se sve brže i brže stišavao, prethodni, dugoročnije posloženi planski okvir, postupno je prerastao u kolotečinu sa sve manje stvarnog uvida u nepredvidljiva događanja u širem okruženju i valjanim odgovorima za ono što i neočekivano dolazi.

Unatoč ne baš po razvoj poticajnim prethodnim zapažanjima, ostvarenja su, možda i zbog tromosti sustava, dotadašnju plansko-provedbenu zahuktalost uspjela i bez pojedinih važnih sastavnica zadržati na razini doraslosti i zahtjevnijim izazovima. Do takvih je saznanja mogao doći tek izuzetno upućeni promatrač u zbivanja na mjesnoj i gradskoj kulturno-obazovnoj sceni, a takvih baš i nema odveć. Sjaj, opravdani, uspjeha, privlačniji je nego sumorna predviđanja čak i mogućeg kraha. Stoga, vratimo se ovoj privlačnijoj strani.



S gotovo četristo stranica, Strategija razvoja Narodnog sveučilišta Dubrava u razdoblju od 2005. do 2008. godine, ako ništa drugo, dokument je za čiji je nastanak trebalo temeljito promijeniti dotadašnje obrasce razmišljanja i djelovanja zaposlenika

SMJELI POKRETAČ, REVNI NASTAVLJAČ

Dva su neistodobna, posve nova područja stvaralački i samoprijegorno obilježenog djelovanja, ostavila dublji, ako ne i trajni trag i dokaz o neupitno dosegnutom vrhu u zrelosti Sveučilišta.

Prvi se odnosi na odvažni iskorak potkraj 2008. godine i pokusno ispitivanje sklonosti posjetitelja da jednu noć u godini posvete scensko-izvedbenim umjetnostima i svemu što ih na bilo koji dostojan i povezujući način prati i čini još privlačnijim. Sve netom napisano odnosi se na nultu Noć kazališta, što ju je organiziralo Dječje kazalište Dubrava, a iza svega je uz to čvrsto stalo Narodno sveučilište Dubrava, otad i pokretač nesvakidašnjeg projekta. U početno preispitivanje uključilo se tada i Šibensko kazalište. Dva su kazališta za noć 25. listopada 2008. godine pripremila šest kazališnih predstava i isto toliko popratnih programa. Učinak je bio donekle neočekivan, čak tisuću zadovoljnih posjetitelja naprosto je dalo snažan vjetar u leđa Noći kazališta i zeleno svjetlo za njen izlazak u širu javnost.

Za 2009. godinu veže se prva Noć kazališta, tada već pomaknuta u treću subotu mjeseca studenoga. Prihvaćena je entuzijastički diljem Hrvatske, isprva u gradovima i njenim kazalištima i institucijama okrenutim toj umjetnosti.

O brzom prerastanju tog projekta u respektabilnu scensko-izvedbenu manifestaciju, možda najbolje govore brojčane usporedbe.

Dok je u prvoj, tada jednodnevnoj Noći kazališta sudjelovao 21 hrvatski grad, u kojima su 43 hrvatska kazališta odigrala 85 kazališnih repertoarnih predstava, a uz njih je ostvareno i 55 popratnih programa, u čemu je uživalo 30.000 posjetitelja, u devetoj je Noći kazališta, 2017. godine, štošta bilo drugačije.



Nazvana nultom, Noć kazališta bila je projekt kojemu je bila potrebna stvarna provjera mogućnosti i sposobnosti da se pretvori u nešto, tada još nedokučivo i veliko

Manifestacija (p)ostaje višednevna, proširila se u 48 hrvatskih mjesta i gradova, 142 kazališta, nezavisnih kazališnih družina, drugih javnih ustanova i amaterskih skupina, ponudili su 141 kazališni program, u čemu prednjače kazališne predstave, a svemu je pridodano i 50-ak popratnih izložbi, otvorenih proba, koncerata, razgledavanja kazališnih prostora... Jedina je nepoznanica broj posjetitelja, jer su sudionici u žaru napora da im sve što su nakanili ostvariti, bude u najmanju ruku besprijekorno, zaboravili, unatoč i naknadnim podsjećanjima, uobičajeno javiti taj značajan pokazateljski broj i jednu od ključnih potvrda uspješnosti. Procjene, premda nezahvalne, dosegle su blizu 40.000 posjetitelja.



Noć kazališta, privlači iz godine u godinu sve brojnije sudionike i posjetitelje manifestacije, više nego što se u početnim godinama ostvarivanja moglo pretpostaviti i očekivati

Za 2017. godinu, uoči skore, desete obljetnice manifestacije, zapažene su značajne promjene i približavanje njenim izvornim stremljenjima. To se, uz ostalo, odnosi na četiri kazališne premijere i pet toliko potrebnih i poželjnih inozemnih gostovanja.

Već u prvoj godini pokrenutog projekta, Dječje kazalište Dubrava samo si je odredilo ulogu koordinatora, pretpostavljalo se, buduće manifestacije. Među prvim koracima bilo je otvaranje službene internetske stranice, na adresi www.noc-kazalista.com, postavši otpočetak mjesta umrežavanja svih sudionika scenskih uprizorenja i ostalih zbivanja predviđenih u toj ili kasnije i više noći, namijenjenih gledateljima koje takve najave privuku i odluče se na posjet.

Pridodajmo da je i promidžbi od prvog dana pridavana zaslužujuća pozornost. Uz

prepoznatljivi logotip, zastave manifestacije, plakate različitih veličina, programske letke, majice, bedževe i neke druge predmete u dostatnim količinama za procijenjene potrebe, nije proteklo odviše vremena kad se počelo najavljivati Noć kazališta objavljivanim radijskim jingleovima i televizijskim spotovima.

Najave i praćenje u tiskanim i posebice elektroničkim medijima iz godine u godinu rastu i ne svode se tek na objavu šturih vijesti, već je sve više znalački pripremljenih osvrta s različitih gledišta o kazalištu i onome što ga na bilo koji način uza nj veže. Isto se može reći i za brojnije, osobito neposredno prije samog nadnevka manifestacije, objavljene razgovore s odabranim sugovornicima, neupitnim ili dobro upućenim poznavateljima kazališne djelatnosti o njihovima viđenjima tih događanja.

FRANCUSKA ZAMISAO, HRVATSKI PROIZVOD – NOĆ KAZALIŠTA

U početku bijahu nesvakidašnja zamisao i gorljiva želja da se pokusno preispita ima li u nakani o pokretanju manifestacijske nepoznanice – Noći kazališta, dovoljno izvedbene i životodajne snage i vještine kod samog pokretača. Oslonivši se znatnim dijelom, dovoljnim za početak, na ostvarive odrednice interkulturalne La Nuitée, noći probdjevane uz kazališnu pozornicu i dostupnost gledatelju svega na njoj i iza nje, već poznate nam Eleonore Rossi, započelo je stvaranje izazovnog manifestacijskog predloška, s(p)retnog spoja francuskog idejnog kvasca i hrvatske kulturno-proizvodne umješnosti.

Na djelu se ovo ubrzano vrenje i sazrijevanje odluke da se nakon uspješne provjere, 2008. godine s nultom Noći kazališta, kad je Zagreb i ovu ustanovu pohodila i njena idejna začetnica, hvaleći doživljenu odvažnost i zagovarajući neodgodiv nastavak budućeg, vizionarski prepoznatog, sveokupljajućeg, makar i samo hrvatskog, kazališnog događanja, dokazalo itekako poticajnim.

Tek troje zaposlenika i nekoliko vanjskih suradnika, izravno su pripremali i revno usklađivali sve ono što je počinjalo mjesecima ranije, kako bi se objavljenog datuma, kasnije i više njih, sve predviđeno besprijekorno ostvarilo. To je potrajalo nekoliko godina, kad se istom broju zaposlenika priključuje i dio novih, dorašlih za pojedine zahtjevnije poslove. Kako su godine odmicale, a sudjelovanje u manifestaciji postalo pitanje prestiža, promidžba i odnosi s javnosti povjereni su iskusnim profesionalcima. To je itekako zapaženo, a najveća potvrda uspješnosti ove promjene je stalni rast medijskog zanimanja za ovu manifestaciju i praćenje i podupiranje, osobito u manjim mjestima, gdje takvih događanja stalno nedostaje, ozbiljnih nastojanja da se u nju uključi i ostane trajnim sudionikom.

Od 2010. godine manifestacija je prerasla u European Theatre Night, ovdje poznatiju Europsku noć kazališta. Priključile joj se nekoliko europskih zemalja. Većina je nastavila trajno sudjelovati.



Nekoliko godina majice s posebnim sloganima o Noći kazališta, zamijenile su one sa, za pojedinu godinu odabranom, grafički oblikovanom slovno-slikovnom porukom

Osim u Republici Hrvatskoj, gdje je Narodno sveučilište Dubrava i njeno Dječje kazalište Dubrava kao nacionalni koordinator otpočetak dobio pokroviteljstvo i financijsku potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske za pripremu i provedbu Noći kazališta, niti u jednoj od ostalih zemalja sudionica u proteklih devet godina takvo nešto se nije dogodilo. To je i jedan od najznačajnijih, naravno zabrinjavajućih razloga, što se teško uspostavljene veze i toliko potrebni dijalog, upravo na interkulturalnoj razini, često prekine. Da bi se saznalo tko je novi nacionalni predvodnik ove manifestacije, katkad su potrebna uporna istraživanja, jer su na različite načine određeni i ne osobito javno vidljivi.

IZRAVNO DO EUROPSKIH ZNANJA I ISKUSTAVA

Nekoliko stručno-pozivnih putovanja zaposlenika ustanove u bliže europske zemlje uključio je stjecanje toliko potrebnih drugačijih znanja i iskustava. Već se na samom početku spoznalo da je mnogo toga ili prilagodljivo ili možda s neznatnim izmjenama odmah primjenljivo u području hrvatske kulture i obrazovanja.

To je bilo itekakvo ohrabrenje i snažan poticaj da se što prije i poduzetnije krene u poprilično drugačije nego dotad, zahtjevnije, složenije, više timske nego zasebne, brojne međunarodne susrete, kulturne razmjene i sudjelovanja na raznim europskim festivalima. I na samom početku ugodno i ohrabrujuće saznanje: Sveučilište je na europskoj razini prepoznato kao tvorac visokokvalitetnih programa, ali i isto takvih stručnih suradnika koji su ih proizveli!

Putovalo se i obostrano mijenjajući smjere i adrese kraćih boravaka. Čas smo bili

gosti, čas smo nekoga ugostili. Ne bez razloga. Pročulo se o čemu se ovdje može ne samo otvoreno, stvaralački i prema suradnji usmjereno razgovarati, nego i kako preuzimati niz primjera dobre, više kulturne, ponešto i obrazovne prakse.

Sam početak ostvarivanja partnerskih projekata i programa dogodio se u trenutku dva doista nespojiva poslovna čina. Prvi je dostignuti vrhunac razvitka ustanove u svakom pogledu, dok drugi prijeti financijskim krahom u svakom trenutku!? Kako pomiriti takve istodobne oprečnosti? Nastavilo se kao i dotad, uza sve češće ukazivanje mjera-davnima da je prijetnja svakim danom sve ozbiljnija, a snage sposobne da se svemu uspješno othrvaju, još nisu uvjerljivo pokazale da to mogu i učiniti.



Stručna putovanja i sve brojniji susreti sa zaposlenicima u nekoliko europskih kulturnih centara, potvrdili su da prema njima tek u ponečemu zaostajemo, dok u mnogočemu vidno odskakujemo, što je bilo presudno za lakši pristupni partnerski postupak

VJEŠTI I POUZDANI PROJEKTI VODITELJI

Od 2008. godine Narodno sveučilište Dubrava stalno sudjeluje, ali i organizira programe na međunarodnoj razini. Tada postaje i član Mreže europskih kulturnih centara (ENCC), ali nije uspjelo u nakanama da to pretoči u trajnije zadržane novouspostavljene oblike kulturno-obrazovne suradnje.

Zanimljivo je da je ova ustanova 2010. godine sudjelovala na sastanku Mreže europskih gradova kulture u Pečuhu kao dotad jedini kulturni centar koji je bio sudionik na njihovim sastancima. Tada je Plzen izabran za Europsku prijestolnicu kulture, a Narodno sveučilište Dubrava ostvarilo je suradnje s Plzenom i Pečuhom i manje-više ih njeguje.

Zapažen izlazak na europsku kulturno-obrazovnu scenu, obilježiti će niz ostvarenih projekata kroz Grundtvig partnerstva, Leonardo strukovno partnerstvo i program Mladi na djelu, što ih je financirala Agencija za mobilnost i programe Europske unije.

Sve je počelo s 24 mobilnosti, usmjerenih obrazovanju odraslih. Projekt je nazvan Art express pressing stress i ostvaren je od 2010. do 2012. godine. Slijede Volonterski projekti za starije – Senior Clubbing in Poland and Croatia i Social, Art and Culture: Cultural Discoveries Pathways in Europe, oba od 2011. do 2013. godine. Projekt To smo mi! Naše mjesto, naša kultura! – This is us! Our place, our culture!, pokrenut je 2012. godine, kada i drugi, Stvarno aktivno sudjelovanje – Real active participation – R. A. P., ali je prvi završen 2013., dok je drugi potrajao do 2015. godine. Posljednja dva, Pre-oblikuj svoje susjedstvo – Recreate your neighborhood i Europski nakit od perlica – od narodne nošnje do tržišta – EU jewelry from beads – from traditional costume to the market, ostvarivana su od 2013. do 2015. godine.

Partnerske zemlje Hrvatskoj, u navedenim projektima bile su: Belgija, Bugarska, Češka, Francuska, Island, Italija, Mađarska, Litva, Poljska, Portugal, Španjolska i Velika Britanija.



Sva ta kretanja, ti odlasci u, zatim povratci iz više europskih zemalja, okretali su novu stranicu stečenih ili drugima prenijetih znanja, vještina i iskustva, iz različitih životnih situacija, primjenljivih i drugdje kad ustreba

Tinta potrošena za potpise na provedbenim ugovorima prvih europskih projekata Sveučilišta brzo se osušila, vremena za gubljenje više nije bilo. Prionulo se svesrdno opsežnom poslu, potrajao je nekih šest godina, a kakvom sve i s kojim ishodom, vrijedno je makar i u kraćim naznakama zabilježiti.

ŠIRENJE PROSTORA ZA RAZNOVRJNI ŽIVOT

I površniji pogled na osnovne odrednice sedam ostvarenih projekata, neće nikoga ostaviti ravnodušnim, jer kao da iz svakog od njih naprosto isijavaju silnice sposobne ne baš u tren, ali zasigurno nakon nekog vremena, učiniti nam život prohodnijim i smislenijim, ukratko, itekako vrijednim življenja.

Vjerojatno će i kraći prikazi koji slijede, potvrditi prethodno iznijeti životan stav.

Informalnim i neformalnim učenjem može se pozitivno utjecati na osobni rast, smanjenje stresa te stjecanje novih znanja i vještina kod osoba pogođenih nezaposlenošću. To je moto projekta nazvanog *Art express pressing stress*. Susreti i osobno traženje u likovnosti, folkloru, relaksaciji, komunikaciji, tradicijskom rukotvorstvu i dramskom stvaralaštvu, utječu na smanjenje, čak i nestanak stresa.

Na kraju, nastali priručnik s primjerima dobre prakse i internetska stranica, mogu dati pouzdane odgovore kako postupiti u naizgled bezizlaznim okolnostima.

Volonterski projekti za starije – Senior Clubbing in Poland and Croatia, povezali su dva seniorska kluba, u dva centra za kulturu, u dvije zemlje. Neformalno i informalno obrazovanje kroz volonterski rad u kulturi, radionice, festivali, kulturna događanja, tematski izleti, umjetnički kampovi, druženja uz projektne teme: tradicijska kultura, umjetnost i kultura, komunikacija i relaksacija, stvorili su nove



Doista se s malo zajedničkog rada i korištenja bogatog životnog iskustva, ali i dodatnim učenjem, može u kraćem roku znatnije preobraziti okolina u kojoj se živi u još poželjnije mjesto življenja

pogleda i dovoljno stvarnog i virtualnog prostora za bogatiji i sadržajno raznovrsniji život i u toj dobi.

Belgijski, britanski, francuski, talijanski i hrvatski stručnjaci okupili su se da bi usporedili iskustava svake od zemalja sudionica u smislu djelovanja koje nadilazi dimenzije društvenog, umjetničkog i kulturnog u europskim praksama. Projekt tomu posvećen, *Social, Art and Culture: Cultural Discoveries Pathways in Europe*, obuhvatio je usporedbe metoda rada, razmjene, analize i procjene utjecaja na publiku, profesionalce i teritorij na kojem djeluju.

To smo mi! Naše mjesto, naša kultura! – This is us! Our place, our culture!, naziv je za potporu učenja kroz volontiranje u programima kulture i ekologije te međunarodne i međugeneracijske suradnje, važnog elementa cjelovitog učenja za odrasle polaznike.

Uključivanje mladih u procese donošenja odluka u lokalnoj zajednici i povezivanje urbane kulture s lokalnim donositeljima političkih odluka, može se bez zadržke nazvati, kao i projekt, *Stvarno aktivno sudjelovanje – Real active participation – R. A. P.*

Dostižni cilj projekta *Pre-oblikuj svoje susjedstvo – Recreate your neighborhood*, jest unapređenje života u gradskim četvrtima gdje djeluju institucije koje sudjeluju u projektu kombiniranjem ekologije, održivog razvoja i edukacije u urbanim edukacijskim vrtovima, permakulture¹⁶ s izglednim stalno rastućim interesom za umjetnost i obrtničke tečajeve.

Europski nakit od perlica – od narodne nošnje do tržišta – EU jewelry from beads – from traditional costume to the market, složeniji je projekt s istraživanjem, podukom i pripremom novog zanimanja i plasmana proizvoda na tržište. Istraživanjem se nastoji što bolje upoznati zajedničku baštinu, sličnosti i razlike u tradi-

cijskom nakitu od perlica u Hrvatskoj, Bugarskoj, Rumunjskoj, Mađarskoj i Češkoj. Izrada zajedničkog modula i priručnika, dodana su vrijednost prethodnoj poduci i elementi potpore za uspješan plasman tradicijskog nakita na tržište. U konačnici, zajednički se nakanilo predložiti novo zanimanje, perličara, na razini Europske unije.



Perlice, posložene i povezane u različite oblike, tvore privlačne ženske urese, a njihova tvorca, ovisno o prethodnoj poduci i odluci, može svrstati u rjeđu vrstu zanimanja

GODINE USTRAJNOG RADA I NEUGASLE NADE

Istodobno, na mjesnoj razini, barem u šest godina ovog šestog desetljeća, stvara se kao u najbolja vremena. Mogući dojam da možda i nije tako, štoviše, da je Dubrava zanemarena, već će i površan uvid u događanja za ovdašnje žitelje, i ne samo njih, biti odmah odagnan.

Taj zahuktali proizvodni, sve više kulturni i neusporedivo manje obrazovni pogon, stvarao je počesto kao na pokretnoj traci, postajući, ne bez razloga, sve vidljiviji, podjednako i prepoznatljiviji. Na vlastitim mrežnim stranicama objavljeni programi, nerijetko su doslovno preuzimani ili uz manje preinake izvođeni u pojedinim zagrebačkim kvartovskim centrima za kulturu, ali i u mnogoljudnijim prigradskim i nešto udaljenijim urbanim sredinama s istim ili sličnim ustanovama, kao da su im oni nedvojbeni tvorci!

Takva, odmjereno nazvana posudba, u konačnici je bila itekako poticajna. Postupno su "posuđivači", ohrabreni uspjehom tih noviteta u vlastitim sredinama, spoznali da se i sami mogu okušati, pokazati i dokazati više-manje valjano stvaralačko znanje i umijeće. Naravno, u različitim, međusobno preklapajućim, najmanje znanstvenim, a naglašeno pojedinim umjetničkim područjima poljima i granama, administrativnim jezikom rečeno. To je zaseban, pomalo nedokučiv, ali poticajan svijet, u kojemu se susreću i tvorbeno prepliću razum i mašta, prerastaju u nešto moćno i izražajno, čvrstih, nosivih i gradivih ne samo temelja. Već i nasumce pobrojane tek programske uspješnice iz tog razdoblja, kod upućenijih bi pratitelja kulturno-obrazovnih zbivanja mogao izmamiti kakvu osobnu potvrdu uspješnosti u ovome javno vidljivom poslu. I ne samo u Zagrebu.

Noć kazališta i Dani Dubrave iz godine u godine rastu. Potvrđuje se to trajanjem, sadržajima, izvedbenim oblicima, brojem sudionika i posjetitelja, široj i užoj područnoj rasprostranjenosti. Uz to, razvojni pravci gotovo da i nemaju ozbiljnijih ograničenja, ali bilo kakvo odgađanje da se tim manifestacijama doda više prodornosti i životnosti, ne trpi više odgađanja.

Baštinarnica se vjerojatno najcjelovitije pozabavila i ostavila značajne, ponajprije stvarne tragove i svjedočanstva u izrađenim predmetima, nadahnutim kulturno-povijesnom i prirodnom baštinom Zagreba, s posebnim naglaskom na područje zagrebačke Dubrave.

Privlačnost ne gubi ni Kreativni sat u bolnici, donoseći barem nakratko trenutke istinske radosti među najmanje i najosjetljivije pacijente u zagrebačkim bolnicama s dječjim odjelima, s najtežim dijagnozama.

Dječje kazalište Dubrava postupno vraća posjetitelje, godišnje izvede najmanje dvije premijerne predstave, a radionice vezane uz njih, dobrodošao je oblik neformalnog stjecanja različitih znanja i vještina, kroz osobno viđenje i odabrani način vlastitog iskaza tog doživljaja.

U području likovnosti, Galeriji Vladimir Filakovac dugo jedinom izložbenom prostoru u Dubravi i nakon preseljenja iz Cerske ulice u Kulturni centar, u istoj toj zgradi pridružila se Fotogalerija Dubrava. Sam naziv otkriva što će se tamo moći pogledati.

Glazbena koncertna događanja, osim već uobičajenih, povremeno su i u sakralnim prostorima, obližnjim crkvama s kvalitetnim orguljama.

Svakako veseli što približno dvije godine u Sveučilištu djeluju dječji tamburaški ansambl i dječji folklor, a vode ih vrhunski profesionalci, što je vidljivo i po brzom uvežbanom-



Stvorene i očuvane replike predmeta svrstanih u baštinu, najbolji su način da mladi naraštaji nešto zorno saznaju i zapamte

sti za zasebne i zajedničke nastupe. Njihovo postojanje još je jedna potvrda da hrvatska tradicijska kultura uvijek ima ne samo vjerne zagovornike, već i najmlađe u ukupnoj populaciji, sposobne da ono baštinjeno od predaka, otrgnu zaboravu i održe ga nadahnjujućim i živim.

Zaredala su tuzemna i inozemna festival-ska priznanja, što struke, što publike i pozivi da se postignuća animacije na tabletima, uz pomoć samorazvijenih i iskušanih računalnih aplikacija u Školi crtanog filma "Dubrava", učine dostupnim i u više europskih, po filmskom stvaralaštvu itekako poznatih zemalja. Žanje se iznadprosječan urod na filmskom polju nakon godina i godina uspješne i obilnom urodu usmjerene sjetve, nastavljajući ozbiljna traganja u još netaknutim stvaralaštvu pogodnim nišama sedme umjetnosti i poprilično toga što je čini.

Ono što svakako ne veseli, neslavni je ishod postojanja jedine matične djelatnosti

na gradskoj razini u ustanovi – kulturno-umjetničkog amaterizma. Još od 2015. godine ne priprema se više Smotra folklornog amaterizma grada Zagreba. Otad više nema niti dobro posjećenih nastupa niza kulturno-umjetničkih društava, folklornih ansambala i skupina na pozornici u Cerskoj 1, čak niti onih s dubrvačkog područja!

Ples i rekreacija idu uglavnom poznatim stazama sa zavidnim brojem priključenih u tim programima, među kojima podosta njih to čini godinama.

Prijeđen je trnovit put od ozbiljno prijetjećeg nestanka, uzrokovanog dotad nikad doživljenim, golemim financijskim raskorakom između prihoda i rashoda, do postupnog preustroja ustanove na organizacijskoj razini i ustrajanja na snaženju svih onih čimbenika koji djelotvorno utječu na dostizanje u ključnim dokumentima zacrtanih promjena, usmjerenih na što brži izlazak sa silazne i što brži uspon uzlaznom razvojnog putanjom. U

takvim okolnostima činilo se to hrabrim i razumnim potezom, zapravo jedinim mogućim.

To je prepoznalo i novoimenovano Upravno vijeće i bez oklijevanja je, na samom vrhuncu, uz itekako ozbiljnu prijetnju strmoglavog iščeznuća, započelo tražiti izlaz iz nasljeđa prethodnika. Temeljito se raščlanilo tadašnji organizacijski oblik poslovanja, utvrđeni su uzroci i bez zadržke su donošene preporuke i odluke o njihovu uklanjanju. Dosljedno su podupirali sva nastojanja usmjerena na što brži izlazak iz krize koja je na izvjesno vrijeme prekinula ili usporila planirani razvoj i duže vrijeme u znatnoj mjeri na različite načine utjecala i na redovno poslovanje ustanove.

Naravno, već spomenuto klatno toliko se zaljuljalo na rashodovnu stranu, da se na prelasku s prve u drugu polovinu desetljeća pristupilo bolnim rezovima. Potporu takvim mjerama dao je u početku manji dio zaposlenika koji su ranije prepoznali, a pojedini višekratno upozoravali na prijetnje ne samo razvitku, nego, još pogubnije, opstanku same ustanove. Uz upozorenja da takvu upravljačko-radnu praksu treba bez odlaganja mijenjati, dok ne bude prekasno, naznačili su i neminovne pravce djelovanja, usmjerene prema dugoročnoj održivosti. Na tom je tragu značajnim dijelom i ovaj zaključni povijesni prikaz.

KRAKAT VIJEK UZNAPREDOVALIH PREKOGRANIČNIH DOGAĐANJA

Premda su potrajala tek dvije-tri godine, od 2012. godine započeta gostovanja, najčešće i uzvratna, u više inozemnih gradova, bila su obećavajuća u razvojnom pogledu, ali su naprasno prekinuta. Tinjajuća kriza u poslovanju Sveučilišta, sve brže je izlazila na vidjelo: nije bilo dovoljno novca za nastavak stvaralačkog uzleta.

Na svom je vrhuncu ubrzano prorijedila, za tadašnje narasle potrebe dovoljnu količinu osmišljenih i ostvarivanih, prvo domicilnih programa kulture. Moglo bi se reći da su tematski, sadržajno i izvedbeno znalački pogađali u žižu različitih interesa. Takvu su sudbinu doživjela i ova prekogranična, uznapredovala događanja. Umjesto opstanka i daljnjeg razvoja, vrata su im na različitim inozemnim scenama, istina i nevoljko, bila ubrzo trajno zatvorena. No, pogledajmo što je postalo već pomalo izbljednulo povijesni isječak.

Suradivalo se nekoliko kulturnih centara u Europskoj uniji. Doista je bio obećavajući početak s Kulturzentrum-om GEMS iz Singena. Zajednički se prionulo produkciji Dramskog studija Dječjeg kazališta Dubrava s LAG Theatar Pädagogik Baden-Württemberg). Trebala je to postati dugoročna suradnja na području razvoja kazališne (dramske) pedagogije i razmjene voditelja, ali sve je završilo nakon ovoga prvijenca. Ništa bolje nije bilo ni s Njemačko-hrvatskom zajednicom iz Karlsruhea, jer se svelo na organizaciju programa kulture u povodu primanja RH u Europsku uniju, u srpnju 2013. godine.

Uz to, ostvareno je nekoliko međunarodnih umjetničkih radionica fraktala, mađarskog tradicijskog nakita i plesna radionica s poljskim voditeljem. U Mariboru, Europskoj prijestolnici kulture 2012. godine, organiziran je koncert Hrvatskog gajdaškog orkestra i radionica koju je vodio Stjepan Večković.

Doista šteta što je do ovakvih značajnih kulturnih i umjetničkih pomaka došlo u prijelomnom trenutku, kad želje za nastavkom nije moglo pratiti poprilično toga potrebnoga, bez čega nije bilo moguće očekivati poželjna ostvarenja.

VJESNICI DJELOTVORNOG OPORAVKA

Odužili su se strepnja, očekivanje i nada, jer sveukupni oporavak ustanove nije išao glatko i nije potrajao kratko. Nije bilo lako odagnati, prethodno čak i nespomenuta nemila događanja, jer ih je najbolje što prije zaboraviti. Ipak, vrijedni su spomena kao pouka i poruka za budućnost.

Već samo saznanje o ovršenom žiroračunu za neplaćeni utrošak plina za grijanje obje zgrade, najave još nekih tvrtki da će učiniti isto da se domognu zarađenog novca, ubrzano osipanje dijela vanjskih suradnika zbog poduzetog kašnjenja isplate naknada za ono što su uredno odradili, dovoljan su razlog za zabrinutost. Dodamo li tome nemogućnost nabave osnovnih potrepština za ostvarivanje programa, među kojima su i oni s plaćenim tečajnicama, te neprekidno i neizvjesno skupljanje novca za svaku plaću, sve to je potiralo vjerovanje u dobar ishod, ne samo započetog, već i poodmaklog, višestrano usmjerenog, svekolikog poboljšanja, nakon strmolavog nazatka.

Ipak, već su (na)slutili prvi vjesnici što se najavilo da uskoro počinje čvrst i siguran, k tome stvaranju okrenut hod na vlastitim nogama.

Unatoč i nepredvidljivim, ponajviše financijskim poteškoćama, uspješno su okončani svi projekti financirani sredstvima Europske unije. Kao novoj članici, mnoga su se vrata širom otvorila Hrvatskoj, između ostalih, za nove iskorake u kulturi i obrazovanju. S obzirom na postupni povratak izgubljene vjerodostojnosti i potrebe da Sveučilište poboljša poprilično obezvrijeđeni glas o sebi, došlo je do kraćeg prekida zaokupljenošću europskim projektima i programima.

Uz osjetniji pad broja prijavljenih programa s kojima se natjecalo i nastojalo da posta-

nu gradske javne potrebe u kulturi između 2014. i 2017. godine, ostalo je dovoljno, moglo bi se reći programskih perjanica, tako da se ustanova samo izvjesno vrijeme zagubila, ali ne i izgubila u javnom prostoru. Ni tada se nije sjedilo prekriženih ruku, čekajući da netko drugi poduzme što djelotvorno za sigurno ozdravljenje.

U posljednjoj godini šezdesetljetnog postojanja, mnogima obeshrabrujući gubitak smanjen je do obećavajuće razine, mogućeg i skorog prijelaza iznad crte, gdje kriza više nije svakodnevno radno okružujuće opterećenje. Nepune četiri godine potrajalo je razdoblje svakojakih kušnji. Uspjelo se svemu odgovoriti na razvojnem putu na primjeren način. Potvrdilo se mnogokratno dokazano iskustvo, da sve počinje od nečega, stvarno ili naoko malog, ali da, umnoženo, itekako kroji sudbinu većeg i moćnijeg, kako ga obično doživljavamo.

Na nekoliko primjera tih "sitnica", kad dovoljno dugo potraju, nestala bi, kao što jesu, mnoga carstva, doživljavana neuništivima. Vraćamo se ovoj ustanovi. Raščlambe uvriježenih ponašanja, ukazale su na štošta nerazumno. Godinama su ostajali nenaplaćeni golemi iznosi tečajnica polaznika, a oni su ugovorene različite tečajeve, čak s potvrđama o tome, uspješno završili. Na službena je putovanja nerijetko odlazio nepotreban broj zaposlenika, ne jednom i onih, ni na koji način vezanih uz svrhu takvog odlaska i njegove buduće dobitne učinke na ukupno poslovanje. Pokretna telefonija podignuta je do razine gotovo nekog dohodovno snažnog proizvodnog sustava, gdje međusobno komuniciranje s visoko podignutom letvicom ograničenja, kao da izravno utječe na osjetno poboljšanje prihodovanja. Neujednačeno i ničim uvjerljivim utemeljeno i objašnjeno, ali i provođeno, bilo je ugovaranje i isplaćivanje naknada vanjskim suradnicima za obavljanje različitih poslova. Uz to se veže i činjenica

da su za obavljanje pojedinih takvih poslova, svi visokostručni zaposlenici bili sposobni, ali su tek tu i tamo obavljali ono što su davno trebali osvijestiti kao osobni radni zadatak. Primjera ima još, ovi su imali itekakvog udjela u nizu godišnjih gubitaka.

Nekoliko je odluka ravnatelja, čelne osobe ustanove, poduprte smislenim zaključcima Upravnog vijeća, gotovo preko noći promijenilo određene obrasce ponašanja. Naravno, nabolje.

I ti i takvi, već na samom njihovom pojavnom početku prepoznati vjesnici, moglo bi se kazati i najavitelji i potvrditelji da se ide dobrim putem, prema dostižnom oporavku, donijeli su ne samo olakšanje, već i ohrabрили na ustrajnost u nastavku, podižući toliko potreban, vidljivo posustali, ali ne i iščezli polet među, sada prevagnulom većinom zaposlenika.

O tome će, možda, više pisati netko drugi, u kakvoj budućoj važnijoj prigodi, zasad i u nepredvidljivom uobličanju.



**ODABRANI
DETALJI
ZA CJELOVITIJU
SLIKU**



Najopširnije poglavlje ove knjige istodobno je donekle i sustavni i skokoviti uvid, manje ili više vješt spoj osobnih pogleda i na činjenicama utemeljenih prikaza brojnih početaka, mijena, trajanja ili prestanka pojedinih kulturnih ili obrazovnih zbivanja.

Ovi su zapisi plod izravnih iskustava, osobnih zapažanja, izbora i izdvajanja, ali i prešućivanja svega onoga što je, moguće i nepravedno, ocijenjeno, u razvojnom pogledu, nedovoljno značajnim, čak ni spomena u nekoliko riječi. Skokoviti prijelazi kroz vrijeme neka ostanu shvaćeni kao potreba da se odmakne od uobičajenoga, a naglasi ono što će se moći dugoročnije smatrati nesvakidašnjim prinosom i prilogom ustanove u stvaranju, prije svega, poželjnog kulturnog krajolika.

Unatoč takvom opredjeljenju, izbor će se možda doživjeti škrtim i nedorečenim i po broju spomenutih ili opisanih događanja, ali i pojedinaca zaslužnih za njihovo svrstavanje, sve do razine izvrsnosti. Tek uzgred, valja još jednom podsjetiti da ova knjiga nije ni stvarana s nakanom da odgovori na sva moguća pitanja o nastanku i razvitku ove ustanove i neizbrojivim pojedincima koji su tome sudjelovali.

**DJEČJE
KAZALIŠTE
DUBRAVA**

SLAVNA PROŠLOST, PREPOZNATA SADAŠNJOST, OBEĆAVAJUĆA BUDUĆNOST

Svagda će kazalište biti svojevrsna igra, tijekom koje na osobit način nastoji spoznati život. Kazalište je igra slika, kretnji i zvukova. Ne bilo kakva, već smisljena na poseban način. Upoznati čovjeka iznutra, osloboditi ga svih brojnih prepreka što mu određuju i uređuju život, to je uloga koju će kazalište uvijek imati i nastojati ostvariti.

“Ovo je i dalje jedno od zaista rijetkih mjesta gdje se mogu zabaviti i naći oduška i najmlađi poklonici glume i plesa, možda buduće estradne zvijezde, jer među današnjima dosta ih je počelo baš ovdje i ovako – zanosno i amaterski”, pisao je Večernji list davne 1971. godine o, tada Dječjem kazalištu Centar, a sadašnjem Dječjem kazalištu Dubrava. Isti taj zanos ostao je i do današnjih dana, što se može vidjeti u svakoj novoj predstavi za djecu koja se igra u tom kazalištu.

PRIVREMENO UDOMLJENI, OSTALI TRAJNO

I Dječje kazalište Dubrava nije iznimka u ovakvim razmišljanjima o širim interesima podređenoj ulozi. Starije je po nadnevku osnutka i od svoga udomitelja Sveučilišta, u razdoblju kad za njega nije nitko odveć mario. Naime, još 1955. godine utemeljeno je na Savskoj cesti 19 kao Dječje kazalište Donji grad, a osnivač i prvi umjetnički voditelj bio mu je legendarni hrvatski kazališni stvaratelj za djecu Mladen Širola. Tada to dječje kazalište nije imalo svoju dvoranu.

Dugonja, Trbonja i Vidonja, prva je predstava premijerno izvedena u kazalištu 12. prosinca 1955. godine prema Širolinom tekstu i u njegovoj režiji. Nekoliko godina kasnije kazalište mijenja naziv u Dječje kazalište Centar i seli u nove prostorije u zagrebačkoj Vodnikovoj ulici 4. Kazalište je od samih početaka bilo vođeno entuzijazmom samih osnivača i nji-



Mladen Širola, osnivač i prvi umjetnički voditelj preteče Dječjeg kazališta Dubrava



Ručno oslikani plakati za kazališne predstave Dječjeg kazališta Centar

hovah nasljednika, a okupljalo je djecu Zagreba i okolice od 4 godine nadalje u dramskim, glazbenim i plesnim tečajevima. Polaznici su pohađali ritmiku, klasični balet, sviranje na harmonici, glasoviru, tamburama, a sudjelovali su i u radu glumačkog i kazališnog studija. Nakon nekoliko godina nesmiljene bitke za krov nad glavom i zaista loših uvjeta rada, Dječje kazalište Centar u Vodnikovoj, dobilo je 5. studenoga 1970. godine novouređenu dvoranu, a svečanost otvorenja obilježila je premijerna izvedba djela Augusta Šenoe *Postolar i vrag* u dramatizaciji Mladena Širole i režiji Vladimira Jagarića.

Večernji list će, 9 studenoga 1970. godine, objaviti osvrt o tom događaju pod naslovom *Velika radost*, objašnjavajući u podnaslovu što ju je izazvalo: Premijera Postolara i vraga u Dječjem kazalištu Centar.

“Radost djece bila je velika. Mala novouređena dvorana dvorišne zgrade u Vodnikovoj 4 bila je puna iskrenog navijačkog žara što

su ga izazvale dogodovštine mudrog i simpatičnog postolara. Iskreni angažman malih gledalaca bio je od velike pomoći glumačkom ansamblu. U Zagrebu danas djeluju tri kazališta za mlade od kojih dva nemaju svoje kazališne zgrade. Pojava četvrtog dječjeg kazališta i druge kazališne dvorane ublažava, bar malo, kritičnu situaciju u kojoj su dječje scenske ustanove Zagreba.”

Od osnivanja do 1971. godine, ovo je kazalište izvelo blizu 600 predstava, a svaki mjesec bila je održana i jedna svečana premijera. Nakon smrti Mladena Širole, s istim žarom i ljubavi kazalište je nastavila voditi njegova supruga Fanika, a kao tajnik, glumac i tehnički voditelj, uvelike joj je pomagao Antun Čajko Šešerko. Nakon Fanike Širole, umjetnički voditelji kazališta bili su i Vladimir Jagarić i Dragan Sučić.

U požaru koji je izbio 2. travnja 1974. godine zbog dotrajalih električnih instalacija u potkrovlju kazališnih prostorija, izgorio je veliki dio arhive i kazališnih kostima. Požar je ugašen, ali se nikada nije ugasio neizmjerni žar ljudi koji su u radili u ovom kazalištu.

Nakon požara kazalište se našlo pred ozbiljnim problemom: nisu više imali dvoranu u kojoj će igrati predstave. Tadašnji tajnik Antun Čajko Šešerko i direktor Narodnog sveučilišta “Otokar Keršovani” Juraj Papić, u razgovoru o tom problemu dolaze do zamisli da kazalište iz Vodnikove presele na istočnu stranu grada.

Nije se dugo čekao poziv u Dubravu. Dječje kazalište Centar, nazvano tako još 1962., seli u sadašnje prostorije u Cerskoj 1 već 1976. godine. Udomljavanje je, isprva, zamišljeno privremenim rješenjem, ali povijest će tu nanakanu opovrgnuti: ostaju trajno.

Današnji naziv, Dječje kazalište Dubrava, nosi od 1979. godine.

ENTUZIJASTI KOJI NE ZASLUŽUJU ZABORAV

Dječje kazalište Dubrava zadužili su kroz povijest svojim radom i entuzijazmom, kreativnošću, upornošću i neizmjernom ljubavi prema teatru koji postoji radi najmlađih, osim umjetničkih voditelja i mnogi drugi. Nije ih mali broj, ali ti entuzijasti naprosto ne zaslužu zaborav. Pogotovo što su pojedinci zdušno obavljali više poslova bez kojih ne bilo života ni na ovim daskama koje život znače!

Glumci, ne praveći razlike između profesionalaca i amatera, bili su: Davorin Babić, Ivanka Benković, Stjepan Blas, Antun Brkić, Maksimilijan Cenčić, Miran Cenčić, Božena Czund, Antun Čajko Šešerko, Antun Crljen, Dražen Čretni, Ivan Dabro, Dubravka Deželić, Ljubomir Dimitrovski, Silvija Fulgozi, Drago Grečl, Krunoslav Gregoran, Darko Halapija, Ljiljana Hercigonja, Damir Horvat, Božena Horvatić, Tajana Horvatić, Andrej Ilčić, Jasmina Gulija, Ante Jurić, Tanja Knezić Draganić, Jadranka Kolundžić, Stjepan Korpar, Ivan Krce, Iva Lehunšek Panić, Viktor Leljak, Ivan Lovrić, Ljubomir Lovrić, Ivan Matošević, Krunoslav Matošević, Vitomir Matošević, Željko Mavrović, Zinka Milinković, Trpko Mitrovski, Anđelko Mlinarić, Tomislav Matulić, Zvezdana Mešnjak-Heina, Marija Mazarekić, Alojz Nežmah, Rajna Novak, Miljenko Oberman, Franjo Pejković, Gordana Pondeljak, Tiburcije Pišl, Ivica Orešković, Miroslav Petretić, Vesna Ravenščak, Ivan Rebac, Katarina Ročić-Čmarec, Nikola Schrenk, Siniša Schrenk, Josip Sivec, Ivana Starčević, Vera Stenzl, Dragan Sučić, Sanja Sumrak Radoš, Zoran Šindija, Zlata Škrilin, Beata Štengl, Sonja Šoš, Vjera Šuman, Tomislav Trčak, Stjepan Zebić, Željko Zlamal i Iva Žižanović.

S očekivanom generacijskom smjenom, koja se dogodila potkraj 2001. i početkom



Kazališni amateri okupljeni u Dječjem kazalištu Dubrava, nizali su scenske uspješnice gotovo tri desetljeća, na matičnoj i pozornicama diljem Hrvatske

2002. godine, na dubravačkoj kazališnoj sceni za djecu, ali i iza nje, pojavila su se nova imena i prezimena. Amateri, dotad u većini, pomalo odstupaju pred naletom profesionalaca, koji su unijeli podosta živosti i drugačijeg poimanja kazališta. Nove glumačke snage čine: Miljenka Androić Marić, Petar Atanasoski, Igor Baksa, Csilla Barath Bastaić, Vicko Bilandžić, Davor Dokleja, Judita Franković, Hrvoje Horvat, Karolina Horvat, Sven Jakir, Maja Katić, Igor Kovač, Maja Kovač, Ivana Krizmanić, Dean Krivačić, Mario Krstanić, Zrinka Kušević, Valentina Lončarić, Jelena Lopatić, Ana Maras, Željko Mavrović, Vlatko Panić, Jelena Perčin, Ines Poljak, Siniša Pužić, Ana Sabo, Mitja Smiljanić, Antonija Stanišić, Vesna Ravenščak, Đuro Rogina, Dino Škare, Valentina Šokec, Marija Tadić, Željka Vujanović i Jelena Vukmirica. Glume i k tome pjevaju u operi-bajci za djecu: Zorica Antoniće, Marta Babić, Gorana Biondić, Davorka Horvat, Ivana Kladarin i Zdenko Niessner, a kao plesačice su se dokazale Maja Kovač i Dora Blažević.

Posljednjih deset godina u kazališnim su se predstavama ovog kazališta pojavili brojni glumci s različitim trajanjima karijera, od početnika, do onih s više glumačkog iskustva. Oni su: Ranko Stojić, Dina Ćuka, Nina Benović, Svetlana Patafta, Marija Kolb, Bruno Kontrec, Lada Bonacci, Dunja Fajdić, Marta Bolfan Ugljen, Matija Kezele, Jadran Grubišić, Luka Juričić, Tomislav Krstanić, Igor Kovač, Aleksandra Stojaković, Mladen Kovačić, Mijo Pavelko, Ana Majhenić, Blanka Bart, Goran Koši, Andrea Giordani, Marina Bažulić, Yaniv Shentser, Gregor Horvat, Ivan Štok, Dina Ekštajn, Ivana Miletić Piškori, Petar Banda, Zvonimir Kvesić, Anđela Ramljak, Nataša Kopeč, Mia Anović Valentić, Slaven Španović, Matija Čigir, Bernard Tomić, Morana Dolenc, Iskra Jirsak, Iva Nimac, Davorina Bakota, Tena Belčić, Stela Švob, Petar Cvirn, Ana Mrak, Arijana Pospisil, Pavle Vrkljan, Marijana Cirkeni, Manda Sviben, Asja Jovanović, Lidija Kraljić Zavišić, Nikolina Ljuboja, Ivan Horvat, Robert Španić, Monika Mihajlović, Matija

Major, Ana Takač, Ana Marija Štefanac, Tana Mažuranić, Barbara Videc i Svebor Kamenski Bačun.

Osjetno su u ovom razdoblju poboljšane mogućnosti zahtjevnijeg oblikovanja i upotrebe scenske rasvjete i zvuka sa potrebama prilagođenim tehničkim rješenjima i nabavom kvalitetnih uređaja i opreme. O osvjetljavanju i ozvučenju scene od 2002. godine skrbio je zaposlenik Kristijan Kiternaš, kojega nakon nekoliko godina rada zamjenjuje Dino Čosić. Rasvjetu oblikuje vanjski suradnik i nekadašnji glumac na istoj sceni, Dražen Čretni.

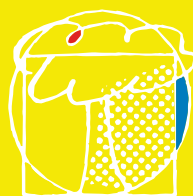
Uz osnivača, Božidara Širolu, kao redatelji su se ogledali: Slavko Andres, Vladimir Jagarić, Stela Lukičić, Borislav Mrkšić, Tahir Mujičić, Dragan Sučić, Mary Šembera, Stjepan Zebić i Rudolf Zubčić sve do 1996. godine. Otad se javlja i niz novih: Boris Kovačević, Stjepan Matanović, Vladimir Stojšavljević, Zoran Skalik, Antun Crljen, Franka Perković Gamulin, Dora Ruždjak Podolski, Aida Bukvić, Mario

Kovač, Dražen Ferenčina, Damir Mađarić, Oliver Frlić, Anica Tomić, već spomenuti Marius Schiener, Dario Harjaček, Lana Bitenc i Ivan Plazibat.

Njima su se kasnije pridružili: Melita Rundek, Mario Kovač, Svetlana Patafta, Zdenko Niessner, Renata Carola Gatica, Helena Petković, Miran Kurspahić, Peter Kus, Ivana Miletić Piškor, Saša Božić, Ksenija Zec, Tamara Kučinović, Morana Dolenc, Iva Lehunšek Parnić, Sanja Tropp Frühwald, Till Frühwald, Zoran Skalicki, Luka Vucić, Ivana Peroš, Hrvoje Horvat i Sandra Banić Naumovski.

Njih obično ne vidamo, ali su na bilo koji način vrsni sustvaraoci primjer(e)nog scenskog ugođaja, više daju kazalištu nego što od njega očekuju i nikada neće izaći na kraju predstave i još jednom se pokazati i nakloniti gledateljima.

Kao dramaturzi ostaju zapamćeni Borislav Mrkšić i Slavko Andres, a od 2002. godine to su radili Dubravko Mihanović, Amir Bukvić,



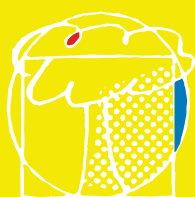
Pozornica u Cerskoj 1 postupno je opremana, tako da sadašnji izgled i tehničke mogućnosti sežu još u prvo desetljeće 21. stoljeća

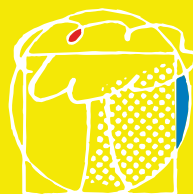
Vladimir Stojšavljević, Lana Bitenc, Jelena Kovačić, Pavo Marinković i Ivor Martinić. S uspješnim dramaturzijama različitih tekstova i u osjetno manjoj mjeri sa samom izgradnjom dramskoga djela i njegova funkcioniranja na pozornici, u posljednjem, šestom desetljeću postojanja Sveučilišta, dokazali su se: Lana Bitenc, Mario Kovač, Dario Harjaček, Renata Carola Gatica, Natalija Manojlović, Rona Žulj, Ajda Roos, Maja Kovač, Saša Božić, Ksenija Zec, Tamara Kučinović, Bruno Margetić, Tomislav Zajec, Martina Juričić, Tana Mažuranić i Hrvoje Horvat.

Koreografiju su potpisivali Sonja Kastl, Ruža Jurković, Zlata Lanović, Stela Lukičić, Mary Šembera i Rudolf Zubčić, a tek nešto

kasnije Jasna Čižmek Tarbuk, Snježana Abramović, Andrea Široki i Martina Maričić. U razdoblju poslije 2008. godine, koreografijom su bili zaokupljeni: Martina Maričić, Kristina Bajza Marčinko, Dora Blažević, Sandra Banić Naumovski te Sanja i Till Frühwald.

Kao scenografi spominju se: Latica Ivanišević, Ivica Kiš i Antun Crljen, a u posljednjih 20-ak godina niz je novih imena: Ivo Knežević, Željko Zorica-Šiš, Leo Vukelić, Jasmina Kosanović, Mirta Čakanić, Tomislav Prgomet, Nikola Krnjaić, Ivan Turčin, Miljenko Sekulić, Igor Pauška, Ivan Turčin, Miljenko Sekulić, Mirta Vekić, Petra Glad, Gulnaz Fatikhova, Sofija Waldgoni, Gordana Bakić Vlahov, Igor Dobranić, Morana i Drago Dolenc.





Ono što gledatelji, zaokupljeni kazališnom predstavom, rijetko kada pozornije osmotre, jer im obično izmakne iz vidokruga ili im nije dostupno, reflektorska rasvjeta s više strana usmjerena prema pozornici i uglavnom nevidljivi uređaji za upravljanje zvukom i svjetlom na pozornici

Nisu zaboravljeni ni kostimografi: Fanika Širola, Latica Ivanišević, Ivica Kiš i Vera Radonić te odnedavno Barbara Bourek, Karla Martina Franić, Iva Matija Bitanga, Ana Horvat, Tomislav Prgomet, Vinka Krnić, Ana Detoni, Ana Franjić i Katarina Radošević Galić. Od 2008. godine isto u činili: Ana Detoni, Ana Franjić, Jasmina Kosanović, Slavica Grdinić, Ana Horvat, Neven Mihić, Katja Šunjić, Iztok Hrga, Katarina Pohl, Zdravka Ivandija Kirigin, Morana Dolenc i Igor Dobranić.

Autorski pečat lutkama i rekviziti davali su: Damir Gajski, Vinka Krnić, Iva Matija Bitanga i Leo Vukelić. U posljednjih deset godina u tome su uspijevali i: Vinka Krnić Markovinović, Amanda Prenkaj, Dunja Fajdić, Silvo Metelko, Ana Kravanja, Kaja Avberšek, Gulnaz Fatikhova, Tamara Kučinović i Morana Dolenc.

Uglazbljivali su ili na druge načine u predstavi glazbeno pomagali: Igor Kuljerić, Karlo Kraus, Nedjeljka Mišić i Stjepan Matanović, a u 21. stoljeću to su činili Krešimir Seletković, Mario Mirković, Igor Karlić, Damir Šimunović,

Dunja Knebl, Nenad Kovačić, Marko Gajer, Ante Mažuran, Ivan Josip Skender, Kristijan Kiternaš, Tomislav Hajak, Vlatko Panić, Danijela Petrić, Ivan Josip Skender, Tomislav Babić, Darko Jeftić, Frano Đurović, Mihael Nikolić, Nikša Marinović, Peter Kus, Hrvoje Radnić, Stjepan Tribuson, Igor D. Savin, Igor D. Savin ml., Mark Mrakovčić i Ružica Kobaš.

Duži je popis zaslužnih za stvaranje zamišljenog zvučno-svjetlosnog ugođaja u predstavama. Neki među njima već su spomenuti i kao glumci: Ivan Dabro, Stjepan Korpar, Ljubomir Lovrić, Zoran Šindija, Tomislav Trčak, Željko Zlamal i Ljubo Jurčić. Nasljednici su im bili: Dražen Čretni, Damir Gvojić, Borut Bučinel, Marino Frankola, Tamara Kučinović, Gordana Bakić Vlahov, Vesna Kolarec, Alen Marin i Marinko Radočaj.

Zanimljive detalje na sceni, ali i oko nje, revno su, nešto kraće od tri desetljeća, svaki od njih u različitom vremenskom odsječku, bilježili fotografskim aparatom Hrvoje Ramađa, Božidar Raos, Leo Vukelić i Mario Besprska.

POSVUDA RADO VIĐENI GOSTI

Podosta je od te davne prakse u radu s djecom i mladeži ostalo živjeti sve do naše ga doba. Okupljeni u raznorodne sekcije (ritmika, balet, lutkarstvo, glazbeni tečajevi...), mladi su spoznavali i učili što u scenskoj igri znači i poručuje slika pokret ili zvuk.

Opstati duže od šezdeset godina može samo kazalište koje nikada ne zatvara vrata profesionalnim glumcima, redateljima, piscima i glazbenicima. Ta amaterska družina, kakva je oduvijek bila i dijelom i ostala, oslonivši se na njihovu potporu i stručnu pomoć, sve će protekle godine neprekidno preispitivati vlastite domete, ne posustajući u ambicijama.

Od 1976. godine, kada su se trajno skrasili u Dubravi, osim na stalnoj pozornici u Cerskoj, odigrali su na tisuće predstava u zatvorenim i otvorenim prostorima gotovo u svim dijelovima Hrvatske. Pohodili su: Ogulin, Gospić, Đakovo, Petrinju, Đurđenovac, Novsku, Novu Gradišku, Čakovec, Čazmu, Kostajnicu, Gvozd, Zabok, Garešnicu, Vrbovec, Bjelovar,

Osijek, Ludbreg, Kutinu, Popovaču, Karlovac, Dugu Resu, Jastrebarsko, Topusko, Slatinu, Vukovar, Borovo, Sisak, Križevce, Koprivnicu, Ivanić Grad, Županju, Šibenik, Rijeku, Dubrovnik, Varaždin, Vinkovce, Oroslavje, Bedekovčinu... Zavirili su i u one kutke naše zemlje koje možda nećete naći ni na boljim zemljovidima. Vrsniji su zemljopisni znalci možda čuli za Semeljce, Čadavicu, Kunovec, Drnje, Ivansku, Sigetec, Golu, Hum na Sutli...

Gostovali su i izvan današnjih nam granica. Gledali su ih, poodavno, u Brčkom i Podgorici, a bliže ovom dobu u Ljubljani, Beogradu, austrijskom Knittelfeldu, Ankari i Sarajevu.

Dječje kazalište Dubrava pripremi godišnje najmanje dvije premijere. Nastoji njegovati predstave u kojima igraju rastom mali i veliki glumci, ali ne zazire ni od lutkarskih. U godini dana odigraju i do 180 predstava za dogovorene, najviše đачke posjete, dok nedjeljom, a od 2015. godine subotom, igraju za građanstvo. Dojmljiv je, ali očito i potvrđuje njihovu postojanu kvalitetu, prosječni godišnji broj gledatelja: premašuje 30.000!



Jedno u nizu gostovanja u mjestima gdje je izvedba kazališne predstave uvijek prvorazredni mjesni događaj koji katkad, ne ponovi li se, preraste i u usmenu legendu

UMJETNIČKI VODITELJI – ISKUSNI PROFESIONALCI

Od 1973. do 1994. godine za umjetničko vođenje kazališta bio je zadužen Rudolf Zubčić. U tom razdoblju odigrane su sljedeće predstave: Vila lutaka (1970.), Nevidljivi Jurić (1971.), Carev paž (1974.), Bajka o zlatnoj ribici (1974.), Lizinka (1974.), Baš-Čelik (1975.), Bijeli jelen (1976.), Heidi (1977.), Gavranovo '79. (1979.), Snjeguljica (1979.), Zlatni zubić medvjedića Tipa (1980.), Smrt Smail-age Čengića (1980.), Sedmi kontinent (1980.), Zobeida, princeza naftimanska (1981.), Iz bajke u bajku (1982.), Mudri cigo (1982.), Šuma Striborova (1984.), Pošla koka na pazar (1984.), Doživljaji mačka Toše (1985.), Jaje harambaša (1985.), Patkica Žutkica (1986.), Jazavac pred sudom (1986.), Ježevo suđenje lisici (1988.), Zimska bajka (1988.), Čarobna frulica (1989.), Uplašeni vuk (1990.), Vilibald i jednooki div (1991.), Novela od Stanca (1992.), Kućica tvrđavica (1992.), Tri hrčka (1992.), Radosti božićne noći (1993.).



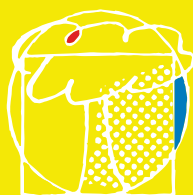
Scena iz najdugovječnije i po broju izvedbi vjerojatno nikad dostižne kazališne predstave Patkica Žutkica



I plakati za kazališne predstave svjedočili su o odmaku prema često spominjanoj, posvemašnjoj profesionalizaciji, gdje god se to moglo ostvariti

Umjetnički voditelj, ali kao zaposlenik Sveučilišta, što će ubuduće postati praksa, od 1994. do 1999. godine, bio je Boris Kovačević. Dovoljno je bilo vremena da budu uvježbane i nastave se igrati predstave: Čudnovata repa (1995.), Badnjak sreće (1995.), Doček sv. Nikole (Djeda Božićnjaka) (1996.), Kola bez konja (1996.), Začarani žabac (1996.), Bumba Bambo (1997.), Timpetina (1997.), Princeza Okruglica i Miško Valjušak (1998.), Mudriji od mudroga (1999.), Ledendvor (1999.) i Športice i športići (1999.). Primjećuje se da u pojedinim godinama ima i više od dvije premijerne izvedbe na ovoj sceni.

Borisa Kovačevića nasljeđuje tek 2004. godine Franka Perković Gamulin. Ona prije toga, 2000. godine kao vanjska suradnica obnavlja i adaptira Čarobnu frulicu iz 1989. godine. Već na početku njena rada primjetan je osebujan pristup: većina neizostavnih poslo-



Fotografija: Uspješna koprodukcijska predstava Luda šuma dugo se zadržala na hrvatskim i slovenskim pozornicama, zapamćena i po zvucima dotad neviđenih, neobičnih glazbala

va u nastanku pojedine predstave povjerena je dokazanim profesionalcima, koji su ubrzo posvema zamijenili dotadašnje amatere. Itekako primjetna promjena bili su glumci na sceni, generacija studenata završne godine Akademije dramske umjetnosti ili oni što su nedugo nakon diplome prihvatili izazov igranja pred najzahtjevnijom publikom – djecom. Ustrojila je i u kratkom razdoblju uigrala brojčano malen zaposlenički tim s jasnom podjelom poslova, načinom i rokovima izvršavanja i, iznad svega, stručnim i odgovornim ponašanjem, kako bi nemali ciljevi koje je postavila pred ovo, tada još amatersko kazalište, bili ostvareni.

U kazalištu su do 2005. godine pripremljene i igrane ove predstave: Lažeš Melita (2000.), Bagan (2001.), Norci (2001.), Kako je deva dobila grbu (2002.), Ma i Ta (2002.), Mala sirena (2003.), Postolar i vrag (2004.), Bijeli klaun (2004.), E, moj Pinokio (2004.), Igra (2005.) i Dugonja, Trbonja i Vidonja (2006.). Ponovnom adaptacijom predstave iz 1955. godine, Dugonja, Trbonja i Vidonja, proslavljeno je 50 godina od osnutka ovog kazališta, uz prigodnu izložbu kostima iz fundusa i starih kazališnih spisa. Voditeljica Dječjeg kazališta Dubrava, naziv koji obuhvaća više poslova i kompetencija od dotadašnjeg umjetničkog voditelja, Franka Perković Gamulin,

uspjela je slavljeniku izboriti status profesionalne kazališne grupe, a u međuvremenu je postalo članom ASSITEJ-a (Međunarodne udruge kazališta za djecu i mlade) i UNIMA-e (Međunarodne lutkarske udruge).

S dolaskom Lea Vukelića na mjesto voditelja 2006. godine, Dječje kazalište Dubrava ulazi u bliže nam povijesno razdoblje s predstavama: Pingvini ne znaju ispeći kolač sa sirom (2006.), Maturanti (2006.), Ivica i Marica, opera bajka u koprodukciji s Udrugom Mala opera iz Zagreba (2007.), Blizanke (2007.), Regoč i Kosjenka (2007.), Grga Čvarak (2007.) i Gašpar i napitak zločestoće. Ova posljednja nastala je u suradnji s prvim inozemnim redateljem, Mariusom Schienerom (2007.). To je godina za pamćenje sa čak pet premijera!

U sljedećim je godinama isti voditelj ostvario nekoliko koprodukcijskih predstava, a na pozornice su pristigli brojni zanimljivi naslovi: Hej! Ima li ovdje koga? (2008.), Psima ulaz zabranjen (2008.), Vitez od pola (2009.), Povuci-potegni (2009.), Oh, kako je lijepa Panama (2009.), Mačak u čizmama – glazbena bajka u koprodukciji s Udrugom Mala opera iz Zagreba (2010.), Boje duge (2010.), Matilda (2010.), Nasilje – koprodukcija s The/Arto projektom (2010.), Matovilka ili o pohlepi (2011.), Ogledalce, ogledalce... (2011.), Mala djeca, veliki ljudi (2011.), Svinje (2011.), Polja mašte (2012.), Luda šuma – koprodukcija s Gledališćem Glej i Federacijom, Slovenija (2012.), Pinokio – koprodukcija s Plesnim atelierom Naiva (2012.), Zagreb gori (2013.), Ups! Uvijek pravac sjever (2013.), Cvilidreta (2014.), te Minimi – koprodukcija prekratkog daha s VRUM-om i Prostorom Plus (2014.).

Nakon njegova odlaska, sredinom 2016. godine, nastupit će zamalo jednogodišnje razdoblje bez zaposlenika, kazališnog voditelja.

Od ožujka 2017. godine, viša stručna suradnica – voditeljica Dječjeg kazališta, kako se već neko vrijeme naziva to radno mjesto,

postaje Sandra, Banić Naumovski. U toj nepunoj godini dana, dokad u ovoj knjizi bilježimo spomena vrijedna događanja u ovoj ustanovi, sudjelovala je u postavljanju sljedećih naslova: Kako je Potjeh tražio istinu, Mali princ, Ezop u crticama, Gusari i Tajna predmeta u čizmi.

Za razliku od svojih prethodnika, ova je kazališna voditeljica odmah najavila iskoračke prema nekim dotad nedotaknutim, nepućeni bi kazali graničnim područjima vezanim uz kazališnu djelatnost, posebice usmjerene prema publici, napose posjetiteljima do kojih treba doprijeti, da bi to postali i ostali. Svoje bogato iskustvo u pisanju projekata što će se, prihvati li ih se nakon provedenih natječaja, financirati namjenskim sredstvima iz različitih fondova Europske unije, ali i iz drugih, domaćih izvora, nakanila je koristiti i na svome novom radnom mjestu, donoseći time toliko poželjne promjene. No, to će biti tema za neku drugu prigodu.

Na valu započete i ozbiljno provedene profesionalizacije, cjelokupni kazališni pogon postupno se mijenja i ustrojava, sukladno raspoloživim mogućnostima, po uzoru na veće kazališne kuće. On se uključuje i u ostvarivanje samostalnih ili zajedničkih programa ustanove, kad se u njima pojavljuje kao njegova sastavnica ono što je proizvod upravo tog pogona.

Kazalište od 1993. godine ima značajnog udjela u pripremi i ostvarenju Ljeta u Dubravi, a središnji dio programa kazališna je predstava za djecu i mladež. Uz različite promjene, bitne sastavnice takve manifestacije privlačit će vjerne posjetitelje doslovno iz cijelog grada, u razdoblju uobičajene zagrebačke kulturne suše, sljedećih petnaestak godina.

MOĆ KAZALIŠTA U NOĆI KAZALIŠTA

Vjerojatno je i Eleonora Rossi, zagovarajući oživotvorenje svoje zamisli, u kratkom razdoblju prerasla već u projekt, bila itekako svjesna da će ona ubrzo potvrditi kolika je zapravo moć kazališta. Premda još nije odmakla od početnog poticaja kazališnih zanesenjaka i približila se potvrdi mjerodavnih nacionalnih institucija da je ili da će biti dio sustava s osiguranom višestranom potporom, napose financijskom, nemože joj se odreći mogućnost objedinjavanja scenskih i izvedbenih umjetnosti. Uz to valja pridodati, jer nikoga ni zbog čega ne izdvaja poželi li sudjelovati, da je prostor manifestacijskog snajženja i širenja donekle i nesaglediv.

Dobro postavljen cilj u samom začetku, razvijati slojevite, smislene i svestrane odnose između gledatelja i svih što u kazalištu stvaraju, ključ je napretka. Već su 2008. godine, u pokusnom, samopropitujućem razdoblju s dva sudionika, upućeni pozivi za sudjelovanje u 27 članica Europske unije, zemalja kandidatkinja za pristup te zemalja izvan te asocijacije. Ne bez razloga. Naime, pokretač, Narodno sveučilište Dubrava, prepoznao je i vjerovao u razvojne mogućnosti te zamisli.

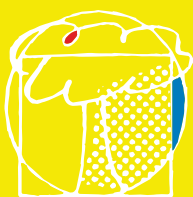
Vrednovanjem nulte Noći kazališta, uviđena je potreba za takvom manifestacijom u svakom kutku Republike Hrvatske. Uz pokroviteljstvo Ministarstva kulture Republike Hrvatske, na okruglom stolu ravnatelja hrvatskih kazališta, 27. travnja 2009. godine u sklopu Festivala hrvatske drame i autorskog



Pokusna ili nulta Noć kazališta, potvrdila je da gledatelji naprosto vape za događanjima koja odstupaju od poznatih im, bilo kojih obrazaca



Doživljaju Noći kazališta zacijelo pridonose i pomno izabrani popratni programi s različitim znanstveno-popularnim, kulturnim, obrazovnim, umjetničkim, ali i gastronomskim sadržajima



Prikupljeni pokazatelji o Noći kazališta ukazuju na zanimljive trendove vezane uz ovu manifestaciju, ali su i znaci koje valja pozorno motriti, jer ukazuju na neminovne jednostavnije ili korjenite promjene

kazališta Marulićevi dani, jedna od tema bila je predstavljanje i poziv za sudjelovanjem u manifestaciji Noć kazališta – noć otvorenih vrata, 2009. godine. Uvjerljivo im je predstavljeno sve već poduzeto, ali i nakane za sljedećih nekoliko godina. Bijaše i odjeka, najprije u većim gradovima, kasnije su se priključivali, jednako vrijedni, oni u manjim mjestima. Što su bolje znali, mogli i umjeli, nastojali su stalnoj, povremenoj i novoj publici darovati ono ponajbolje s vlastitih pozornica, dodajući sve što na primjeren i primjeren način dopunjuje i obogaćuje kazališno stvaralaštvo.

Francuska La Nuitée naznačila je općenitiji sadržajni okvir događanja, ostavljajući dovoljno prostora da Noć kazališta obuhvati sve ono što na različite načine iskazuje europsku interkulturnu dimenziju. Taj program ne može biti bilo kakav, već primjeren djeci, mladeži i odraslima kao gledateljima. Poželjno je poraditi na otvaranju europskih stvaralačkih perspektiva, posebice sve više zagovarano jezičnog miješanja, bilo u scenским izvedbama, bilo za susreta i rasprava na nekoliko jezika, s prijevodima dostupnim u stvarnom vremenu, koristeći tehnološke mo-

gućnosti, omogućujući sudjelovanje sudionika manifestacije u nizu europskih gradova. Posjetitelji iz različitih društvenih slojeva s pravom očekuju da za svakoga bude pripremljeno nešto programski zanimljivog. Uz to, za cjelonoćno bdijenje, poželjno je, i teže ostvarivo, osigurati nešto za prehranu i mjesto za spavanje, gledateljima i umjetnicima. Zamišljeni besplatni ulaz pridonio bi stvaranju svečanog i iznimnog ugođaja u Noći kazališta, svima, bez obzira na koji način u njoj sudjeluju.

Na taj bi se način postiglo novo i drugačije zajedništvo kazališne publike i kazališnih umjetnika u izuzetnom iskustvu. Tako je u osnovnim naznakama zamišljala Eleonora Rossi osebujno događanje što se za kratko vrijeme, nakon hrvatskog začetka, proširilo u Mađarsku, Češku, Slovačku, Austriju, Belgiju, Poljsku, Sloveniju, Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru i Srbiju.

Dio toga se ostvario, za dio ima naznaka da bi se moglo očekivati pomake nabolje, ali što-šta je i nadalje tek zamisao. Noć kazališta postala je, bez sumnje, prihvaćeni hrvatski kulturni proizvod. On ima i svoj životni vijek. Koliko će potrajati, odredit će brojni čimbenici. Živjet će sve dok ju gledatelji budu prihvaćali, željeli i dok se ne pojavi dostojna zamjena. Te činjenice usmjeravaju prema drugačijim i još neprimijenjenim oblicima djelovanja, da bi se pravodobno preduhitriло skraćenje postojanja ili prestanak same manifestacije.

Još 2015. godine pojedini pokazatelji potvrdili su svojevrsnu zasićenost dotadašnjim sadržajnim i izvedbenim oblicima manifestacije. Sve to se moglo očitati u manjem broju prijavljenih sudionika, ali i znatnijem padu broja programa i gledatelja, rastao je samo broj popratnih, organizacijski i izvedbeno najmanje zahtjevnih događanja.

Prostor je u razvojnem smislu za još prodornije zamisli doista neograničen. Noć ka-

zališta proizvod je s imidžom i pridobivenim gledateljstvom. Prođa na izbirljivom kulturnom tržištu još uvijek mu raste. Zna li se, ima li i neprepoznatih prostora potražnje? Pouzdanog odgovora nema.

Došlo se i do razdoblja zrelosti, koje, premda je najduže, ne traje vječno. Sve već viđeno, postupno će gledateljima postati dosadno, jer netko drugi ponudit će novo i na drugačiji način. Do odbojnog stava i nezainteresiranosti publike prema događanju koje ih je i godinama privlačilo, tek je jedan, presudan korak. Tada nastupa trenutak odluke: ništa ne mijenjati, preobličiti postojeće da bi se opet privukli posjetitelji, krenuti iznova s nečim posve novim, pazeći na stvoreni imidž i predodžbu u javnosti o uspješnosti ustanove.

Ukratko, i u razdoblju zrelosti Noć kazališta je izvanserijski kulturni proizvod. Pravi je trenutak da se izdvoji od svih ostalih, koji bi mu mogli postati isti ili slični. Prevagnut će ono što ide u korist izdvajanja i potvrde njegova imidža, dok ostali nisu ni pokušali, niti to mogu dosegnuti. Što bi to moglo biti, ostaje za odrediti.

Zaključno, vrijeme je za konceptijski redizajn i suvremene tehnološke iskorake. Noć kazališta i dosad je bila događanje koje okuplja, osvježtava, podučava, zabavlja i preispituje mogućnosti i oblike umjetničkog stvaranja i predstavljanja tog stvaralaštva. Sada je na redu svu tu brojnu i vjernu publiku zadržati, privući onu bez navike posjećivanja kulturnih programa i manifestacija i pridobiti ih da to trajno čine, a sve ih potaknuti da se iskažu kao učinkoviti sustvaraoci na kulturnoj sceni.

Moć manifestacije zasad je neupitna, moćnom je valja umjeti i znati što duže i zadržati.

SCENSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE DJECE I MLADIH

Dječje kazalište Dubrava njegovalo je dječji scenski izraz od samog osnutka. U Dramskom studiju stasali su i pojedini sadašnji članovi glumačkog ansambla ovog kazališta (Sanja Sumrak Radoš, Petar Atanasoski, Hrvoje Horvat, Stela Švob...).

Iako Dramski studio oduvijek postoji u kazalištu, tek od godine 2004. stručne programske poslove počinje obavljati zaposlenica ustanove. To čini s osobitim marom i žarom i postala je svojevrsni promicatelj poželjnih praksi u dramskoj pedagogiji ne samo u ovom nevelikom kazališnom carstvu.

Scensko obrazovanje mladeži predstavlja složeni i integrirajući oblik učenja kojim se razvijaju izražajne vještine te kultura govora, javnog nastupa, potpomaže razvitak kreativnosti, socijaliziranosti i samosvijesti. Isključivi cilj nije mu profesionalno bavljenje dramskom umjetnošću. Ključni učinak ovako osmišljenog scenskog obrazovanja mladih bit će upoznavanje vlastitih potencijala djece i mladih.

Od samog osnutka Dječjeg kazališta Dubrava, Dramski studio neraskidivo je bio povezan s djelovanjem kazališta. Kroz povijest, sve do danas, sa djecom i mladima predano su radili brojni vrsni dramski pedagozi. Među njima su: Mladen Širola, Vladimir Jagarić, Dragan Sučić, Slavko Andres, Rudolf Zubčić, Dubravka Deželić, Silva Fulgosi, Stjepan Blas, Stjepan Matanović, Borislav Kovačević, Zoran Skalicki, Maja Kovač, Mario Kovač, Sanja Sumrak Radoš, Iva Lehunšek Panić, Petar Atanasoski, Petra Bokić, Denis Patafta, Ana Šetka, Maja Katić, Zrinka Kušević, Anica Tomić, Judita Franković, Lidija Kraljić Zavišić, Nikša Marinović, Sanja Mataga, Dejana Čubrilo, Maja Dasović, Nada Vucić, Iva Matija Bitanga, Valentina Šokec, Diana Čosić, Stela Švob, Hrvoje

Horvat, Antonija Keškić, Davorina Bakota, Irena Kolar Vudrag, Ivan Horvat, Bruno Margetić, Una Štalcar Furač, Marija Lučić i Cvita Pastuović.

Posljednjih dvadesetak godina u Dramskom studiju djeluje i do dvadeset dramskih skupina. U stupnjevanim skupinama okuplja se svake godine dvjestotinjak, značajnim dijelom stalnih članova, u dobi od 5 do 20 godina. Sve posjećenije godišnje produkcije, potvrda su da te predstave, premda su amaterski uratci, zaslužuju iskazano zanimanje posjetitelja. Uostalom, dio njih izvede se i po nekoliko puta, uz glasno odobravanje publike na svršetku pojedine predstave, očito donoseći neporecivo snažnu poruku te šireći nesvakidašnju pozitivnu stvaralačku energiju nadaleko od svjetala pozornice s koje je odaslana.



Gluma, scenski pokret, lutkarstvo i scenografija, godinama pobuđuju zanimanje djece i mladih i u završnici svjedoče o njihovoj darovitosti, stečenom znanju i ovladanim vještinama u području scenske umjetnosti

STUDENSKO UMJETNIČKO VJEŽBALIŠTE

Neočekivana se ponuda 2014. godine na-
prosto nije mogla odbiti. Dječje kazalište Du-
brava pokrenulo je Studentski atelje Dubra-
va. Bio je to svojevrsni umjetnički poligon,
pobudio je zanimanje i ponudio studentima
hrvatskih umjetničkih akademija kazališnu
dvoranu u slobodnim terminima, potrebnu
tehničku potporu i promidžbu za eventualni
scenski uradak na kraju radnog ciklusa.

Godišnje se moglo odraditi 2-3 jednomje-
sečna ciklusa, u kojima je bilo predviđeno
najmanje 8 termina za pokuse. Skupina stu-
denata morala je prethodno predstaviti pro-
jekt prosudbenoj komisiji Sveučilišta. Pro-
jekte su mogli prijaviti redoviti studenti svih
umjetničkih akademija u Hrvatskoj, ali se
najviše ciljalo na studente produkcije dram-
skih akademija.

Prihvatanje projekta širom im je otvaralo
vrata neuobičajenog umjetničkog vježbališta.
Mogli su, između ostalog, isprobati pojedine

ideje i koncepte, predstaviti se javnosti i kriti-
čarima, odraditi obvezne praktikume, među-
sobno upoznati jedni druge, možda i pokre-
nuti kakve buduće suradnje. Kazališna dvora-
na bila im je na raspolaganju, sa svom tehnič-
kom potporom, minimalno dvaput tjedno.

U nekoliko se ostvarenih ciklusa pokaza-
lo da se i u kraćem razdoblju može uprizoriti
nešto scenski doista vrijedno. Za dvije godine
trajanja Studentskog ateljea Dubrava, bilo je
desetak izvedbi pet kazališnih predstava. Što
je sve presudilo prestanku, ostat će nepozna-
nica. Neuobičajeni poziv za prijavu na natje-
čaj iz travnja 2012. godine, naznačio je kao cilj
projekta poticanje fluktuacije ... "ideja među
studentima, njihovo međusobno prožimanje
i upoznavanje na svim razinama (glazbeni,
dramski i likovni studiji)", uz napomenu da to
"u stvarnosti nije čest slučaj".

Upravo taj drugačiji pristup, donio je toli-
ko nesputane stvaralačke svježine i odmaka
od rutine i nije ga trebalo pomalo naprasno
prekinuti i odustati, jer je i započet zbog ne-
sumnjive šire umjetničke dobrobiti.



*Glumački zahtjevni Kralj Gordogan, više puta igra-
na predstava, nikoga u gledalištu nije ostavljala
ravnodušnim*



*Posebnu, svevremenu priču, mogu bilo kada i bilo
gdje pričati očuvane inačice plakata za ovu nesva-
kidašnju predstavu*

NAJZNAČAJNIJE PREDSTAVE DRAMSKOG STUDIJA

Premda su u njima glumili glumci amateri, možda i bez primisli o bilo kakvom nastavku osim premijerne predstave, izvedbe su se očito približile profesionalnima, jer ih je publika opetovano pozivala i očekivala na sceni, na kraju, uvijek ispraćala dugotrajnim pljeskom. U tom, iz cjelokupne dotadašnje produkcije izdvojenom sedmogodišnjem razdoblju Dramskog studija, nije teško čak iz naslova predstava, zamijetiti više povezanih tema.

Štošta se ozbiljno i smisleno propitivalo. Uz postavljena različita općenita društvena pitanja, sagledavanje stvarnih i upućivanje na poželjne prakse, silnu zagovaračku energiju da se to i dogodi, koja se kao plimni val prelijevala u gledalište sa scene, prepoznalo se ono najvažnije, jasno izrečeno očekivanje da svatko od nas može na neki način pridonijeti tom pretpostavljenom i zagovaranom boljitku.

Usredotočenost na traženje što djelotvornijeg načina otklanjanja prijetećih uzroka za poslovanje ustanove s negativnim predznakom, odrazilo se i na nastavak dotadašnjeg slijeda stvaranja neprofesionalnih kazališnih uspješnica. Promijenile su se dotadašnje mogućnosti i u nekoliko sljedećih godina i ovdje je sve izgledalo kao preživljavanje. No, s obzirom na sjajan prethodni scenski urod, u okruženju koje postupno staje na zdrave i sigurne noge, neka nova, pomalo naslućivana poticajna klica, zacijelo će opet pasti na plodno tlo i naznačiti ne samo traganje nego i ostvarenje kakvog, opet vrsnog uprizorenja.

Dejana Čubilo: ***Dodir***, 2008.

Autorski projekt: ***Srce***, 2009.

Bruno Margetić: ***Mi ovdje negujemo dobre odnose***, 2009.

Autorski projekt: ***Nasilje (otvoreno, izravno i nevidljivo)***, 2010.

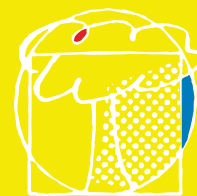
Ivana Sajko: ***Medeja***, 2010.

Sunčana Škrinjarić: ***Plesna haljina žutog maslačka***, 2011.

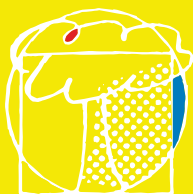
Corina Rues-Benz i Maja Kovač: ***Krug života***, 2013., u sklopu međunarodne suradnje s Kulturnim centrom GEMS iz Singena, Savezna Republika Njemačka.

Iva Lehunšek Panić: ***Strah***, 2013.

Radovan Ivšić: ***Kralj Gordogan***, 2014.



Niti jezik nije bio prepreka za uspješnu kazališno-amatersku međunarodnu suradnju s predstavom *Krug života*, izvedenom u Dubravi i njemačkom Singenu



PROPITIVANJE VRIJEDNOSTI NA FESTIVALIMA

Kazalište od prvih dana pa do danas, sudjeluje na raznim festivalima i kao organizator i kao sudionik. Spomenimo tek nekoliko značajnijih: Međunarodni festival kazališta lutaka PIF-Zagreb, SKAZ – Susret kazališnih amatera Zagreba, BOK Fest-Bjelovar, Međunarodni dječji festival u Šibeniku, Naj, naj, naj festival, Zagreb, ASSITEJ-ove Susrete profesionalno vođenih kazališta za djecu i mlade, Mini poletje-Ljubljana, Osječko ljeto kulture, Festival glumca u Vinkovcima, Nagrada hrvatskog glumišta.

Festivalski nastupi prigoda su za pogledati i produkciju ostalih domaćih, ali i stranih kazališta, ne samo za djecu. Osim što drugi ocjenjuju i vrednuju scenske domete ovog kazališta, i sami mogu, uspoređujući se s drugima, propitati vlastite vrijednosti i stvoriti objektivnu sliku o tome što ovo kazalište jest, a ne što bi moglo biti.

NAGRAĐIVANI UKUPNI I POJEDINAČNI USPJESI

Uz takav odnos priliče i nagrade, a one su zaista brojne. Od godišnje za ukupno dramsko stvaralaštvo na razini nekadašnje zagrebačke općine Dubrava, do najvišeg priznanja za najbolju amatersku predstavu u bivšoj zajedničkoj državi, obje 1979. godine.

One novijega datuma zaslužene su za najbolju predstavu, majstorsku glumu u ženskim i muškim ulogama, ali i najbolju režiju u predstavama igranim u nekoliko godina. Posebno je značajno što su sve te prestižne nagrade izborene u oštroj konkurenciji vrhnih profesionalnih kazališta iz cijele Hrvatske i imaju itekakvog odjeka i u stručnim krugovima i među publikom.

Uvijek do posljednjeg mjesta popunjeno gledalište za nastupa Dječjeg kazališta Dubrava na Međunarodnom dječjem festivalu u Šibeniku

PREDSTAVE DJEČJEG KAZALIŠTA DUBRAVA VREMENSKIM SLIJEDOM

Mladen Širola: **Dugonja, Trbonja i Vidonja**

Redatelj: Rudolf Zubčić, 1955.

Mladen Širola: **Čarobna frulica**

Redatelji: Vladimir Jagarić i Rudolf Zubčić, 1968.

Ferenc Molnar, Đurđa Dević: **Junaci Pavlove ulice**

Redatelj: Tahir Mujčić, 1969.

August Šenoa, Mladen Širola: **Postolar i vrag**

Redatelji: Vladimir Jagarić i Rudolf Zubčić, 1970.

Viktor Car Emin: **Nevidljivi Jurić**

Redatelj: Vladimir Jagarić, 1971.

Josef Bayer: **Vila lutaka**

Redateljice: Stela Lukičić i Mary Šembera, 1971.

Višnja Stahuljak: **Crveni kišobrani**

Redatelj: Dragan Sučić, 1972.

Alena Tomasova: **Lizinka**

Redatelj: Rudolf Zubčić, 1974.

Aleksandar Sergejevič Puškin, Rudolf Zubčić: **Bajka o zlatnoj ribici**

Redatelj: Rudolf Zubčić, 1974.

Josip Palada: **Carev paž**

Redatelj: Rudolf Zubčić, 1974.

Slavko Andres: **Baš čelik**

Redatelj: Rudolf Zubčić, 1975.

Vladimir Nazor, Radivoje Lola Đukić: **Bijeli jelen**

Redatelj: Rudolf Zubčić, 1976.

Johanna Spyri, Vojimil Rabadan: **Heidi**

Redatelj: Rudolf Zubčić, 1977.

Branko Ćopić, Vojimil Rabadan: **Bajka o sestrici Koviljki**

Redatelj: Rudolf Zubčić, 1977.

Mladen Širola, Slavko Andres: **Snjeguljica**

Redatelj: Slavko Andres, 1979.

Dramska grupa OŠ Ivana Mažuranića i Stjepan Matanović: **Gavranovo '79**

Redatelj: Rudolf Zubčić, 1979.

Ivan Mažuranić, Stjepan Zebić: **Smrt Smail-age Čengića**

Redatelj: Stjepan Zebić, 1980.

Maša Bambić: **Sedmi kontinent**

Redatelj: Rudolf Zubčić, 1980.

Borislav Mrkšić: **Zlatni zubić medvjedića Tipa**

Redatelj: Rudolf Zubčić, 1980.

Borislav Mrkšić: **Zobeida princeza naftimanska**

Redatelj: Rudolf Zubčić, 1981.

Razni autori: **Iz bajke u bajku**

Redatelj: Rudolf Zubčić, 1982.

Milan Čečuk: **Mudri cigo**

Redatelj: Borislav Mrkšić, 1982.

Ivana Brlić Mažuranić, Slavko Andres: **Šuma Striborova**

Redatelj: Slavko Andres, 1984.

Borislav Mrkšić: **Pošla koka na pazar**

Redatelj: Rudolf Zubčić, 1984.

Branko Ćopić, Borislav Mrkšić: **Doživljaji mačka Toše**

Redatelj: Borislav Mrkšić, 1985.

Borislav Mrkšić: **Jaje harambaša**

Redatelj: Rudolf Zubčić, 1985.

Nadežda Gernetova, Tatjana Gurevič: **Patkica Žutkica**

Redatelj: Rudolf Zubčić, 1986.

Petar Kočić, Rudolf Zubčić: **Jazavac pred sudom**

Redatelj: Borislav Mrkšić, 1986.

J. Zlonicki, Rudolf Zubčić: **Ježovo suđenje lisici**

Redatelj: Rudolf Zubčić, 1988.

Slavko Andres: **Zimska bajka**

Redatelj: Slavko Andres, 1989.

Slavko Andres: **Vilibald i jednooki div**

Redatelj: Slavko Andres, 1991.

Atanasković: **Uplašeni vuk**

Redatelj: Borislav Mrkšić, 1991.

Marin Držić, Borislav Mrkšić: **Novela od Stanca**

Redatelj: Borislav Mrkšić, 1992.

V. Velebit, Stjepan Matanović: **Kućica tvrđavica**

Redatelj: Rudolf Zubčić, 1992.

Borislav Mrkšić: **Tri hrčka**

Redatelj: Borislav Mrkšić, 1992.

Rudolf Zubčić: **Radosti božićne noći**

Redatelj: Rudolf Zubčić, 1993.

Stjepan Matanović, Rudolf Zubčić: **Čudnovata repa**

Redatelj: Rudolf Zubčić, 1995.

Mladen Širola: **Badnjak sreće**

Redatelj: Rudolf Zubčić, 1995.

Ljiljana Hercigonja, Boris Kovačević: **Doček svetog Nikole (Djeda Božićnjaka)**

Redatelj: Boris Kovačević, 1996.

Stjepan Matanović: **Kola bez konja**

Redatelj: Stjepan Matanović, 1996.

Mladen Širola, Boris Kovačević: **Začarani žabac**

Redatelj: Boris Kovačević, 1996.

Sanja Nikčević: **Bumba Bambo**

Redatelj: Stjepan Matanović, 1997.

Boris Kovačević: **Timpetina**

Redatelj: Boris Kovačević, 1997.

Borislav Mrkšić: **Princeza Okruglica i Miško Valjušak**

Redatelj: Antun Crljen, 1998.

Anto Gardaš: **Ledendvor**

Redatelj: Zoran Skalicki, 1999.

Mladen Širola: **Mudriji od mudroga**

Redatelj: Zoran Skalicki, 1999.

Radica Jurkin, Stjepan Matanović: **Športice i športići**

Redatelj: Stjepan Matanović, 1999.

Ivan Kušan: **Lažeš, Melita**

Redateljica: Franka Perković, 2000.

Mladen Širola: **Čarobna frulica**

Redateljica: Franka Perković, 2000.

Dubravko Torjanac, Vesna Kosec Torjanac: **Norci**

Redatelj: Stjepan Matanović, 2001.

Vladimir Stojsavljević: **Bagan**

Redatelj: Vladimir Stojsavljević, 2001.

Rudyard Kipling, Dora Ruždjak Podolski: **Kako je deva dobila grbu**
Redateljica: Dora Ruždjak Podolski, 2002.

Dubravko Mihanović, Franka Perković: **Ma i Ta**
Redateljica: Franka Perković, 2002.

Amir Bukvić: **Mala sirena**
Redateljica: Aida Bukvić, 2003.

August Šenoa: **Postolar i vrag**
Redateljica: Dora Ruždjak Podolski, 2004.

Damir Miloš: **Bijeli klaun**
Redatelj: Mario Kovač, 2004.

Dražen Ferenčina: **E, moj Pinokio**
Redatelj: Dražen Ferenčina, 2004.

Mario Kovač: **Igra**
Redatelj: Mario Kovač, 2005.

Mladen Širola: **Dugonja, Trbonja i Vidonja**
Redateljica: Franka Perković, 2006.

Ulrich Hub: **Pingvini ne znaju ispeći kolač sa sirom**
Redatelj: Damir Mađarić, 2006.

Ivica Ivanac: **Maturanti**
Redatelj: Boris Kovačević, 2006.

Engelbert Humperdinck, Danijela Petrić, Zdenko Niessner: **Ivica i Marica**
Redateljica: Franka Perković, 2007.

Erich Kästner: **Blizanke**
Redatelj: Oliver Frlić, 2007.

Ivana Brlić Mažuranić: **Regoč i Kosjenka**
Redatelj: Mario Kovač, 2007.

Ratko Zvrko, Jelena Kovačić, Anica Tomić: **Grga Čvarak**
Redateljica: Anica Tomić, 2007.

Pavo Marinković: **Gašpar i napitak zločestoće**
Redatelj: Marius Schiener, 2007.

Jostein Gaarder, Dario Harjaček: **Hej! Ima li ovdje koga?**
Redatelj: Dario Harjaček, 2008.

Melita Rundek: **Psimā ulaz zabranjen**
Redateljica: Lana Bitenc, 2008.

Italo Calvino, Ivor Martinić: **Vitez od pola**
Redatelj: Ivan Plazibat, 2009.

Mario Kovač: **Povuci-potegni**
Redatelj: Mario Kovač, 2009.

Janosch: **Oh, kako je lijepa Panama**
Redatelj: Marius Schiener, 2009.

Gioachino Rossini, Zdenko Niessner: **Mačak u čizmama**
Redatelj: Zdenko Niessner, 2010.

Svetlana Patafta: **Boje duge**
Autor i izvođač: Svetlana Patafta, 2010.

Roald Dahl, Oliver Frlić: **Matilda**
Redatelj: Oliver Frlić, 2010.

Zijah A. Sokolović: **Nasilje**
Redatelj: Zijah A. Sokolović, 2010.

Braća Grimm, Dario Harjaček: **Matovilka ili o pohlepi**
Redatelj: Dario Harjaček, 2011.

Ana Đokić: **Ogledalce, ogledalce...**
Redateljica: Svetlana Patafta, 2011.

Renata Carola Gatica, Natalija Manojlović, Lana Šarić: **Mala djeca, veliki ljudi**
Redateljica: Renata Carola Gatica, 2011.

Tomislav Zajec: **Svinje**
Redateljica: Helena Petković, 2011.

Miran Kurspahić, Rona Žulj: **Polja mašte**
Redatelj: Miran Kurspahić, 2012.

Ivana Miletić Piškor (prema knjizi Carla Collodija): **Pinokio**
Ideja i koncept: Ivana Miletić Piškor, 2012.

Autorski projekt: **Luda šuma**
Koncept, režija i glazba: Peter Kus, 2012.

Morana Dolenc: **Ups! Uvijek pravac sjever**
Redateljica: Morana Dolenc, 2013.

Prema tekstu Milana Markovića: **Znači Marko, kao Kraljević/Pazi vamo: Zagreb gori**
Režija, dramaturgija i pokret: Saša Božić i Ksenija Zec, 2013.

Autorski projekt: **Minimi**
Koncept, koreografija, režija: Sanja Tropp Frühwald, Till Frühwald, 2014.

Šime Storić: **Poljubiti ću je uskoro, možda**
Redateljica: Iva Lehunšek Panić, 2014.

Valentina Galijatović (prema motivima iz bajke braće Grimm): **Cvilidreta**
Redatelj: Paolo Tišljarić, 2014.

Braća Grimm: **Stoliću, prostri se!**
Redatelj: Zoran Skalicki, 2015.

Ivana Brlić Mažuranić: **Šuma Striborova**
Redatelj: Mario Kovač, 2016.

Bruno Margetić: **Zmaj u ormaru**
Redatelj: Zoran Skalicki, 2016.

Tomislav Zajec: **Pričokrad**

Redateljica: Ivana Peroš, 2016.

Braća Grimm: **Crvenkapica**

Redatelj: Zdenko Niessner, 2016.

Bruno Margetić: **Vjetropola**

Redatelj: Luka Vucić, 2016.

Ivana Brlić Mažuranić: **Kako je Potjeh tražio istinu**

Redatelj: Hrvoje Horvat, 2017.

Antoine de Saint-Exupéry: **Mali princ**

Redatelj: Mario Kovač, 2017.

Autorski projekt: **Ezop u crticama**

Redateljice: Sandra Banić Naumovski i Iva Lehunšek Panić, 2017.

Bruno Margetić: **Gusari**

Redatelj: Zoran Skalicki, 2017.

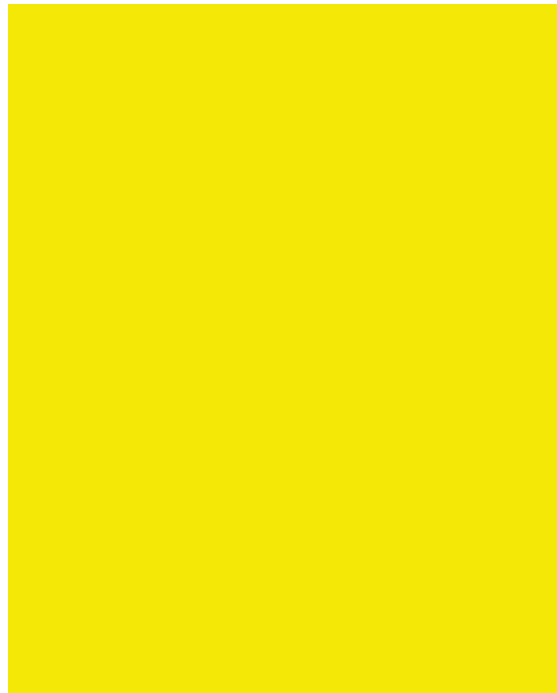
Autorski projekt: **Tajna predmeta u čizmi**

Redatelj: Hrvoje Horvat, 2017.



XX
XX

XX
XX



XX
XX

XX
XX

XX
XX



An abstract graphic design featuring thick black lines that form a frame and internal divisions. The top section is filled with a pattern of black dots. A yellow triangle is located in the bottom right corner. The text 'LIKOVNA DJELATNOST' is centered in the white space.

**LIKOVNA
DJELATNOST**

PRVI I JEDINI STALNI DUBRAVAČKI IZLOŽBENI PROSTOR

Kada je potkraj 1968. godine javnosti željnoj ikakvih, a nadasve probranih likovnih događanja, otvorila vrata Galerija mladih u Cerskoj 1, malo tko bi i slutio da će, mijenjajući prostore i nazive, ona i u petom desetljeću svoga postojanja ostati još uvijek prvi i jedini stalni izložbeni prostor u Dubravi.

Malo se istovrsnih prostora može pohvaliti s tako dugim kontinuitetom i renomeom poput sljednice Galerije mladih, u trećem navratu imenovane Galerije Vladimir Filakovac, koja već 50 godina uspijeva ostvariti dio kulturnih potreba građana Dubrave i Zagreba. Samostalna izložba crteža Nives Kavurić-Kurtović, početak je djelovanja. Dogodilo se to 25. studenoga 1968. godine u sklopu proslave tadašnjega Dana Republike. U prostoru Galerije, kojega su osmislili arhitekti Antoaneta Pasinović i Grujo Golijanin, održano je nesvakidašnje otvorenje u kojemu su sudjelovali primabalerina Maja Bezjak, baletni solist Guy Perkov, pijanist Stjepan Radić, te književnici Danijel Dragojević, Dubravko Horvatić i Stanko Juriša. Gotovo sve radove uređenja samog prostora izveli su djelatnici Sveučilišta.

PREDNOST KVALITETI BEZ DOBNIH GRANICA

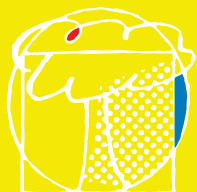
Galerija je u početku nosila ime Galerija mladih, djelujući u sklopu Narodnog sveučilišta "Otokar Keršovani" u Cerskoj ulici 1. Njezin umjetnički voditelj bio je Josip Škunca, novinar Vjesnika, dok je voditelj Galerije bio Vladko Perović, zadužen za organizacijska i tehnička pitanja.

Naziv Galerija mladih trebao je asocirati da kvalitetna umjetnost ne poznaje dobne granice. To je i istaknuto drugom izložbom glasovitog crtača Ivana Lovrenčića. No ubrzo, za nešto manje od dvije godine svog djelovanja, Galerija mladih promijenit će naziv zbog političkih pritisaka u Galerija Dubrava, koja će i nadalje ostati zagovornikom pluralističkih likovnih izraza na tadašnjoj sceni i snažan promicatelj duhovnih vrednota. Bez obzira o kojem se mediju radilo, crtežu, slici, skulpturi, keramici, fotografiji..., uvijek se prvenstveno tražila kvaliteta i autohtoni duktus autora.

U Savjetu Galerije od 1968. do 1973. bili su: Nataša Cetinić, Grujo Golijanin, Dubravko Horvatić, Vanja Kavurić, Nives Kavurić-Kurtović, Juraj Papić, Antoaneta Pasinović, Vladko Perović, Alojz Turk, Zdravko Tišljar, Simo Šarkanović, Josip Škunca, Dragan Orbanić, a kasnije Miroslav Šutej, Vera Fischer, Nada Gjurčević, Vjekoslav Antunović i Ratko Petrić.

Vizualnim identitetom Galerije Dubrava nadahnuo se pozabavio akademski kipar Ratko Petrić. Osim što je osmislio logotip Galerije Dubrava, svojom je tada otkvačenom tipografijom naslovnica kataloga, osigurao i njihovu prepoznatljivost ne samo među likovnim zanesenjacima.

Godine 1975. dolazi do proširenja zgrade Sveučilišta, tada se Galerija iz prizemlja seli na kat, dobivši svoj stalni izložbeni prostor. Taj je događaj proslavljen otvorenjem samostalne izložbe novih mobilnih kolaža Miroslava Šuteja. Treba samo podsjetiti da je Šutej 1969. godine prvi puta izložio mobilne kolaže upravo u Galeriji mladih, radi kojih će



Tridesetak godina ovaj je neveliki izložbeni prostor ostao otvoren za kvalitetne i samosvojne autorske likovne radove



Mobilni kolaži Miroslava Šuteja prvi su puta izloženi u Galeriji mladih 1969. godine

kasnije dobiti mnoga domaća i međunarodna priznanja i nagrade.

Tijekom 70-ih godina bile su zamijećene samostalne izložbe Ive Friščića, Vinka Fištera, Ratka Petrića, Vilka Žiljka, Eugena Kokota, Mire Vuće, Mangelosa (koji je za svog života samo nekoliko puta samostalno izlagao), Ljubomira Stahova, Ivice Šiška i Marijane Muljević.

Uz Galeriju primitivne umjetnosti i Galeriju Mirko Virius, Galerija Dubrava postaje jedan od glavnih nositelja naivnog izričaja u Zagrebu. Tu izlažu: Ivan Lacković Croata, Matija Skurjeni, Dragutin Jurak, Ivan, Josip, Mato i Milan Generalić, Ivan Rabuzin, Marica Mavec-Tomljenović i drugi. Upravo je u Galeriji Dubrava Ivan Lacković Croata prvi puta predstavio javnosti svoje originalne crteže.

Manifestaciju Likovni život Dubrave pokrenuo je 1978. godine likovni kritičar Josip Škunca. Radilo se o godišnjoj izložbi kojoj je cilj bio predstaviti ponajbolju likovnu produkciju vezanu za taj zagrebački kvart, akademskih ili samoukih umjetnika. Na njoj su nastupili mnogi autori od kojih će pojedini postati nezaobilazni dio naše likovne scene. To su: Vlado Martek, Antun Krešić, Svjetlan Junaković, Miro Vuco, Mladen Peranić, Ljerka Filakovac, Vladimir Kučina, Marcela Munger, Vatroslav Kuliš, Antun Crljen, Nikolina Ivezić...

Koliko je akademski grafičar Miroslav Šutej bio vezan za Dubravu svjedoči podatak da je Galerija proslavila 10. godišnjicu svog postojanja s njegovom samostalnom izložbom, uz šezdeset crteža pod nazivom Ruke. To je tada bila 89. izložba po redu iz redovnog programa.

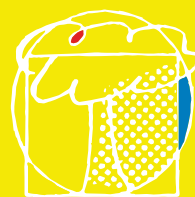
U povodu obilježavanja desete godišnjice Galerije Dubrava likovni kritičar Vladimir Maleković zapisao je u Vjesniku, 17. prosinca 1978. godine, pozitivan osvrt pod nazivom Veličina malenih: danas više nitko ne sum-

nja u postojanje takve institucije na takvom mjestu.

Godine 1979. Galeriji Dubrava dodijeljena je nagrada općine Dubrava za uspješno djelovanje.

IZLOŽBE SELE I DO TVORNICE

Iste godine započinje suradnja s Tvornicom autobusa Zagreb (koja se nalazila na mjestu današnje robne kuće Kaufland u Studentskom gradu) i trajala je sve do 1989. godine. Tamo je održano 14 izložbi koje su prvotno bile postavljene u Galeriji Dubrava, a zatim su odmah preseljene u prostore Tvornice autobusa Zagreb. Suradnja je započeta izložbom Likovni život Dubrave '79. Osoba za uspostavu i nastavak suradnje bio je slikar Mladen Peranić, grafički dizajner koji je radio za Tvornicu autobusa Zagreb.



Proizvodni prostori Tvornice autobusa Zagreb bili su hvalevrijedna iznimka u nastojanjima da se umjetničko stvaralaštvo što više približi širem krugu stanovništva

Od zapaženijih izložaba tijekom 80-ih godina, u Galeriji Dubrava samostalno izlažu: Hanibal Salvaro, Nenad Opačić, Jadranka Fatur, Ivan Lesiak, Vatroslav Kuliš, Boris Švaljek, Dalibor Jelavić, Hamo Čavrk, Marcela Munger, Antun Krešić, Dubravka Babić, Dimitrije Popović, Vlado Martek, Ljerka Filakovac i Ivica Propadalo.

U proteklih dvadeset godina od njenog osnivanja, postavljeno je u Galeriji Dubrava 185 izložbi iz redovnog i 79 izvan redovnog programa.

Likovni kritičar Josip Depolo napisao je u povodu 20. godišnjice postojanja Galerije Dubrava, kada je održana izložba Izbor iz fundusa, afirmirajući članak u Vjesniku, 8. studenoga 1988. godine pod nazivom: Nesebično zalaganje.

Tijekom 90-ih godina zapažene su izložbe: Milene Lah, Vatroslava Kuliša, Hanibala Salvara, Eugena Kokota, Dragice Cvek-Jordan, Vlade Marteka, Zlatka Kauzlarića-Atača, Ivana Lackovića Croate, Ratka Petrića, Vinka Fištera, Marcele Munger, Željka Prsteca, Daniela Butale, Luja Pintarića i Nikoline Ivezić.

U Domovinskom ratu Galerija Dubrava ostvarila je nekoliko dobrotvornih aukcija za prikupljanje sredstava za razne humanitarne potrebe. Uz to, organizirala je prigodne izložbe posvećene stvaranju slobodne i samostalne Republike Hrvatske.

Godine 1995. Narodno sveučilište "Otokar Keršovani" mijenja ime u Narodno sveučilište Dubrava. Prostor Galerije je 1996. godine ponovo adaptiran prema savjetu akademskog grafičara Miroslava Šuteja.

Galerija Dubrava proslavila je 1998. godine 30. obljetnicu kontinuiranog djelovanja izložbama Likovni život Dubrave, te izložbom Miroslava Šuteja pod nazivom Paško patak. U sklopu proslave predstavljena je i grafička mapa 30 godina Galerije Dubrava s grafika-

ma Dubravke Babić, Jadranke Fatur, Vatroslava Kuliša, Ivana Lackovića Croate, Ivice Šiška, Miroslava Šuteja i Dragice Cvek-Jordan.

Izložbeni program cijelo to vrijeme zadržao je visoku razinu kvalitete, a pojedine izložbe predstavljale su novum ne samo u Zagrebu kao značajnom likovnom središtu, već i znatno šire.

Početkom novog milenija izgrađena je tramvajska pruga od Dubrave do Dupca, što je omogućilo posjetiteljima iz ostalih dijelova grada da brže i lakše dođu do Narodnog sveučilišta Dubrava.

KONAČNO U NAMJENSKI IZGRAĐENOM PROSTORU

Godine 2001. Galerija Dubrava se iz Cerske 1 seli u nove prostore Kulturnog centra, Dubrava 51 a. Galerija se tako proširila na 141 m², čime je dobila i popratne prostorije za ured i fundus.

Taj svečani čin obilježen je 8. listopada otvaranjem izložbe ulja na platnu akademskog slikara Vatroslava Kuliša, umjetnika koji je prvu samostalnu izložbu imao upravo u Galeriji mladih 1969. godine. Treba naglasiti da je to bio prvi namjenski izgrađen galerijski prostor nakon Drugoga svjetskog rata u gradu Zagrebu!

Zatim, Galerija Dubrava mijenja ime 15. prosinca 2003. godine u Galerija Vladimir Filakovac, na prijedlog likovnog kritičara Milana Bešlića. Nazvana je po našem vrsnom animalistu, rođenom 1892. godine u Slavonskom Brodu, a veći dio svog života proveo je s obitelji nedaleko samog Kulturnog centra, u Osječkoj ulici 59.

Sam logotip Galerije, pozivnicu i katalog osmislio je akademik Miroslav Šutej. Ujedno



Svečano otvorenje Galerije Dubrava u novouređenom prostoru Kulturnog centra

je bio član Savjeta Galerije, zajedno s Milanom Bešlićem, Vasilijem Josipom Jordanom, Zlatkom Keserom i Peruškom Bogdanićem. Nakon Šutejeve smrti, 2005. godine, u Savjetu Galerije naslijedit će ga akademski slikar Željko Lapuh.

Prvo desetljeće dvadeset i prvog stoljeća obilježili su umjetnici poput Tihomira Lončara, Roberta Šimraka, Igora Rončevića, Nikole Koydla, Borisa Demura, Željka Jermana, Vlade Marteka, Petra Dolića, Ratka Petrića, Vinke Fištera, Duška Šibla, Zlatka Sirotića, Ivana Kožarića, Nika Titanika, Duška Maleševića i Ivice Kiša. Umjetnički savjet Galerije, što ga čine: Milan Bešlić, Peruško Bogdanić, Vasilije Josip Jordan, Vlado Martek i Željko Lapuh, pozornost je usmjerio na mlađe, perspektivne naraštaje, kao što su Sebastijan Dračić, Mario Čaušić, Josip Tirić, Nikola Vrljić, Marin Majić, Pavle Pavlović i Marko Zeman.

Od svibnja 2006. godine, nakon iznenadne smrti voditelja Galerije Vladka Perovića, na njegovo mjesto dolazi profesor likovne kulture Svebor Vidmar. On je u šest godina uspio digitalizirati arhivsku građu Galerije, od njezinog osnutka, pa sve do današnjih dana. Dostupna je na internetskim stranicama Narodnog sveučilišta Dubrava (<http://www.ns-dubrava.hr/galerija/arhiva-galerije/>).

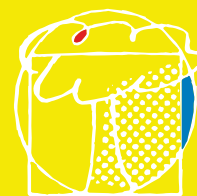


Zaslon s internetskom stranicom digitalizirane arhive Galerije Vladimir Filakovac

Manifestacije vezane uz blagdane Božića i Uskrsa omogućile su poznatim umjetnicima u Galeriji Vladimir Filakovac da na suvremen način pristupe zadanoj tematici religijskog karaktera. Među autorima na takvim skupnim izložbama izlagali su: Josip Poljan, Maja Dolenčić-Malešević, Ljubomir Stahov, Miro Vuco, Boris Demur, Vlado Martek, Ivan Kožarić, Božica Matasić, Alem Korkut, Gordana Bakić, Ivica Malčić, Tomislav Buntak, Snježana Ban, Paulina Jazvić, Sebastijan Dračić, Stjepan Šandrk, Igor Rončević, Lada Luketić, Hrvoje Šercar, Hrvoje Ljubić, Anto Kajinić, Ratko Petrić, Marcela Munger, Robert Zdarić, Vesna Šantak, Tomislav Kršnjavi, Zlatan Vehabović, Ivica Šiško, Dubravka Babić, Rudolf Sablić, Roberta Vilić, Sanja Pribić, Nikola Vrljić...

KULTUROLOŠKI MOST S HRVATSKIM UMJETNICIMA U INOZEMSTVU

U suradnji s Ministarstvom vanjskih poslova i Europskih integracija, uspostavljen je u tom razdoblju kulturološki most s hrvatskim umjetnicima koji žive u inozemstvu, organiziravši im u Galeriji Vladimir Filakovac skupne izložbe pod nazivom Francuska veza 2007. (izlagači: Lucie Bitunjac, Antoine Kapor, Josip Ago Skenderović, Dalibor Tanko, Velimir Trnski, Boris Krunić i Clara Tomić Bleibtreu) i Austrijska veza 2008. godine (izlagači: Vladimir Bedeniković, Edit Glavurtić, Herman Hemetek, Veronika Kokalj, Erich Novoszel i Dragutin Šantek). Iste godine održan je međunarodni projekt Izložba kakvu zaslužujete, belgijskog kustoskog kolektiva Komplot, u Galeriji Vladimir Filakovac. Na njoj su izlagali: Rossella Biscotti, Kevin van Braak, Delphine Deguislage, Filip van Dingenen, Yona Friedman, Laure Gatelier, Diana Gomez,



Skupne izložbe Francuska veza i Austrijska veza svjedočile su o stvaralačkim dometima hrvatskih umjetnika u njihovom novom radno-životnom okruženju

Tonka Maleković, Yan Renand i Studio Basar. Kustosica izložbe bila je Ivana Meštrov.

Godine 2008., u sklopu manifestacije Likovni život Dubrave, Galerija Vladimir Filakovac proslavila je 40. obljetnicu kontinuiranog djelovanja izložbom Iz fundusa Galerije – 40 godina postojanja. Na izložbi su predstavljena djela 37 autora: Dubravke Babić, Želimira Borića, Daniela Butale, Borisa Demura, Sebastijana Dračića, Vinka Fištera, Ive Friščića, Nikoline Ivezić, Nives Kavurić-Kurtović, Ivana Kožarića, Ivana Kuduza, Vatroslava Kuliša, Ivana Lackovića Croate, Milene Lah, Ivana Lesiaka, Tihomira Lončara, Ivana Lovrenčića, Vlade Marteka, Zdravka Pala, Ratka Petrića, Lade Primorac, Izidora Popijača Žige, Ivice Propadala, Ivana Rabuzina, Hanibala Salvara, Zlatka Sirotića, Ljubomira Stahova, Vesne Šantak, Duška Šibla, Diane Šimek, Miroslava Šuteja, Šimuna Šuteja, Martine Vrbanić i Milana Zoričića. To je bila 347. izložba zaredom iz redovnog programa Galerije.

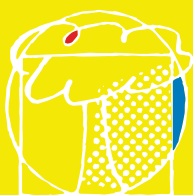
Valja spomenuti i dvije zanimljive izložbe suvremene hrvatske keramike u suradnji s ULUPUH-om pod nazivom Kiparsko u keramici, 2009., i Izazovi linije, 2012. godine. Kustosica obje izložbe bila je likovna kritičarka Višnja Slavica Gabout.

U drugom desetljeću dvadesetprvog stoljeća zapažene su izložbe Maje Dolenčić-Malešević, Dubravka Adamovića, Nenada Voriha, Dragutina Dade Kovačevića, Božidara Katića, Duje Medića, Ivana Antolčića, Nikoline Ivezić, Krešimira Katušića, Minje Bosanca, Vladimira Blažanovića, Ante Teskere, Krešimira Budena, Jagora Bučana, Alberta Kinerta, Monike Meglič, Melinde Šefčić, Igora Gustinija, Jelene Lovrec, Mladena Čulića, Melinde Kostelac, Bane Milenkovića, Domagoja Rogine, Petra Popijača, Franje Klopotana, Ji Suk Baek, Drage Juraka, Mije Vučić, Zvezdane Jembrih, Jure Kokeze, Zdenke Pozaić i Vlade Marteka.

IZLOŽBE MEĐUNARODNOG ZNAČAJA

Nizu izlazaka ustanove i na međunarodnu scenu, pridružila se i Galerija Vladimir Filakovac. Bili su to različiti oblici međusobno uspostavljene suradnje u području likovnosti, no, nedugo nakon toga sve je, pomalo neočekivano, utihnulo, bez pouzdanih naznaka mogućeg nastavka.

Godine 2010. održana je u Zagrebu i Budimpešti izložba polaznika tečajeva Narodnog sveučilišta Dubrava i Kulturnog centra XIII. okruga Budimpešte, nazvana Zajedno u različitosti/Together in diversity. Sljedeće, 2011. godine, uslijedile su: izložba iz fonda Galerije Vladimir Filakovac u austrijskom Knittelfeldu, a potom i izložba akademskih slikara Tihomira Lončara i Vladimira Megliča u Hrvatskom klubu Augusta Šenoe u mađarskom Pečuhu.



Pogled u kretanja u suvremenoj hrvatskoj keramici

Djela hrvatskih likovnih umjetnika privukla su pozornost posjetitelja izložbi, jer su rijetke mogućnosti da ih izravno pogledaju

Uspostavljena je i kulturna suradnja s umjetnicima iz Republike Makedonije, Ibrahimom Bedijem, 2013., i Blagoje Manevskim, 2017. godine, koji su samostalno izlagali u Galeriji Vladimir Filakovac.

U Savjetu Galerije, Zlatka Kesera zamijenio je Vlado Martek od 2012. do 2016. godine, da bi na kraju, uz Milana Bešlića, Željka Lapuha i Peruška Bogdanića, nove članice postale likovne kritičarke Iva Körbler i Marijana Paula Ferenčić.

OBOSTRANI UTJECAJ U PODIZANJU UGLEDA

O kakvoj se etabliranoj galeriji radi najbolje svjedoče podatci o umjetnicima koji su u istom prostoru izlagali više puta. Spominjemo ih nekoliko. Ivan Lacković Croata imao je u dugoj povijesti Galerije 10 samostalnih izložbi, od kojih jednu posthumno. Miroslav Šutej 9 puta je izlagao, Antun Krešić 8, Vlado Martek 7, Josip Generalić 6, Vatroslav Kuliš 6, Ratko Petrić 6, Hanibal Salvaro 5, Marija Branka Košković 5, Vera Fischer 4, Zlatko Čuljar 4, Krešimir Trumbetaš 4, Ljerka Filakovac 3, Vinko Fišter 3, Milena Lah 3, Vasilije Josip Jordan 3, Ivan Rabuzin 3, Vilko Žiljak 3, Renata Chalupa Prvan 3, Marcela Munger 3, Nikolina Ivezić 3...

Mnogi eminentni umjetnici upravo su na tom mjestu prvi puta samostalno izlagali. Uz Vatroslava Kuliša to su još bili: Renata Chalupa Prvan, Ivan Kuduz, Emil Robert Tanay, Marcel Bačić, Ljerka Žingerlin, Nik Titanik, Krešimir Buden (2Fast)...

Do 2002. godine većinu predgovora za kataloge izložbi napisao je likovni kritičar Josip Škunca. Uz njega, predgovore su još pisali: Željka Čorak, Boris Kelemen, Vanda Ekl,

Radmila Matejčić, Veselko Tenžera, Mladenka Šolman, Zdravko Poznić, Marina Baričević, Josip Depolo, Juraj Baldani, Tonko Maroević, Zdenko Rus, Antun Karaman, Zrinka Pillauer, Vladimir Crnković, Marijan Špoljar, Igor Zidić, Antun Maračić, Milan Bešlić, Željko Sabol, Marijan Susovski, Lilijana Domić, Marina Viculin, Darko Schneider, Ive Šimat Banov, Nada Vrkljan-Križić, Stanko Špoljarić, Andriana Škunca, Damir Grubić, Elena Cvetkova, Ante Vranković, Vladimir Rismondo ml., Ksenija Baronica, Vladimir Gudac, Olga Vujović, Feđa Vukić, Đuro Vandura, Nikola Albaneže, Jadranka Pintarić, Margareta Švetašov Šimat, Branka Hlevnjak, Višnja Slavica Gabout, Iva Körbler, Barbara Vujanović, Ivica Župan, Anita Zlomislić, Vanja Babić, Darko Glavan, Vinko Šebrek, Želimir Košćević, Ivana Mance, Jadranka Vinterhalter, Leila Mehulić, Ivana Školnik, Feđa Gavrilović, Goran Blagus, Željko Marcius, Žarko Paić, Jagor Bučan, Ivana Gabrić, Enes Quien, Marijana Paula Ferenčić, Martina Bratić, Sanda Stanačević Bajzek, Marito Mihovil Letica, Vlado Martek, Sonja Švec Španjol...

BROJAN I VRIJEDAN FUNDUS UMJETNINA

Do kraja 2017. godine ostvarene su 464 samostalne izložbe iz redovnog programa Galerije Vladimir Filakovac. Zahvaljujući kontinuitetu i održavanju visoke kvalitete likovnih programa, Galerija je uživala stalnu gradsku financijsku, ali i potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske. Niz godina bila je uvrštena na popis priznatih izložbenih prostora Hrvatske zajednice samostalnih umjetnika.

U proteklom razdoblju prikupljen je vrijedan fundus umjetnina, njih 345 do kraja 2017. godine, uglavnom od istaknutih umjet-

nika koji su u Galeriji izlagali. Među njima su i posebna likovna ostvarenja, svojevrsni motivsko-tematski stvaralački prvijenci, začetnici novih traganja i dojmljivih iskoraka u nepoznata područja likovne izražajnosti.

Uz to, izdano je i sedam grafičkih mapa u tehnici svilotisak – Ivana Lackovića Croate (*Mostovi* iz 1983., *U čast prirode* iz 1989., *Croatia rediviva* iz 1992.), Ivana Rabuzina (*Dubrava* iz 1985.), Josipa Generalića (*Hlebine* iz 1987.), Zlatka Nežića (*Tiha noć, sveta noć* iz 1995.), 30 godina Galerije Dubrava iz 1998. (s grafikama Dubravke Babić, Jadranke Fatur, Vatroslava Kuliša, Ivana Lackovića Croate, Ivice Šiška, Miroslava Šuteja i Dragice Cvek-Jordan).

LIKOVNE PREOBRAZBE URBANOG PROSTORA

Galerija je godinama, uz značajnije preki-de, pripremala pojedine likovne intervencije i akcije u urbanom prostoru Dubrave. Cilj je bio taj golemi prostor preobraziti, makar i na određenim točkama sa značajnijim svakodnevnim kretanjem ljudi, kako bi vizualno bio životniji, ali i osvježćivao među sugrađanima potrebu da i sami pridonesu, onime što i koliko mogu, u razbijanju sivila grada kao jednog u nizu čimbenika izazivanja različitih poremećaja ne samo našeg raspoloženja.



| Za brojne i vrijedne umjetnine, uređen je prostor u kojemu su pohranjene i zaštićene na primjeren način

U sklopu manifestacije *Uljepšajmo Dubravu*, 1987. godine, uz odobravanje brojnih sugrađana, oslikan je prolaz u blizini zgrade u kojoj se tada nalazila Općina Dubrava. Nesvakidašnji stvaralački izazov i godinama neizbljedjelo oslikavanje, potpisali u tada: Đorđe Jandrić, Helena Klakočar, Dubravka Lošić, Vladeo Martek, Anđelko Mikulić, Vesne Pokas i Manuela Vladić.

Dvije godine kasnije, u sklopu iste manifestacije, sa sličnim je pristupom oslikan zid osnovne škole ondašnjeg naziva Dr. Ivan Ribar, ovodobne osnovne škole Retkovec. U tome su sudjelovali umjetnici Antun Krešić i Vlado Martek.

Od travnja 2018. do travnja 2019. godine potrajala je umjetnička intervencija koja je u svakom slučaju pobuđivala na razmišljanje. U javnom prostoru Dubrave, umjetnica Tonka Maleković konceptualno se poigravala s temom plastičnih kontejnera, nazvavši svoje autorsko viđenje *Urbane plastike – vrste u nestajajnju*. Zanimljivo, suradnica u projektu bila je likovna kritičarka Ivana Meštrov, s bogatim iskustvom upravo u takvim zahvatima u prostoru. Za taj je projekt Tonka Maleković dobila nagradu na 43. zagrebačkom salonu 2009. godine.

U sklopu Dana Dubrave 2016. godine, nakon poduzetog prekida, oslikana je metalna ograda nasuprot Kulturnog centra u Dubravi, sa zapadne strane još uvijek gradilišta davno započetog Poslovnog centra. U tomu su sudjelovali: Lav Paripović, Sead Kartal, Kristijan Brkić i Damir Sobota.

I zid garaže u ulici Hrvatskog proljeća 40 dobio je novo umjetničko ruho. Dale su mu ga Ana Ratković i Marta Tuta, zaokupivši se neočekivanom temom – velike iguane, poduzetog gmaza iz tropskih područja, počesto i kućnog ljubimca, te pasanca, tvrdim oklopom oklopljenog sisavca.

TRI IZLAGAČKA PROSTORA ZA RAZLIČITE UMJETNIČKE PRAKSE

Uz Galeriju Vladimir Filakovac, postoje još dva izložbena prostora: Fotogalerija Dubrava, u kojoj je od 2012. godine priređeno više od pedesetak fotografskih izložbi i predvorje Kulturnog centra. To je izložbeni prostor primjeren predškolcima, osnovnoškolcima, srednjoškolcima, ilustratorima, karikaturistima te samoukim, primijenjenim i akademskim autorima koji njeguju više tradicionalni pristup umjetnosti. Sva tri navedena prostora zamišljena su kao sinergija različitih umjetničkih praksi, pri čemu se na neusiljen način omogućuje posjetiteljima, bez obzira na životnu dob, da razviju kritički doživljaj, apstraktno mišljenje i ljubav prema umjetnosti.

Ključni trenutak za daljnji razvoj predvorja Galerije dogodio se kada je akademska slikarica Dijana Nazor upoznala voditelja Galerije Svebor Vidmara sa Čedomilom Grosom, članom Fotokluba Zagreb. Na izložbi nazivanoj *Štagalj*, 2011. godine, dogovorena je suradnja i zacrtani su ciljevi djelovanja buduće galerije, isključivo okrenute fotografskoj umjetnosti.

Već 2012. godine u njoj se započelo ambiciozno raditi. Savjet Galerije činili su: Branka Hlevnjak, Barbara Vujanović, Vinko Šebrek, Čedomil Gros i Antun Krešić. Prva samostalna izložba bio je postav fotografija Vinka Šebreka, počasnog predsjednika Fotokluba Zagreb.

Godine 2015. predvorje Galerije Vladimir Filakovac preimenovano je odlukom Upravnog vijeća u Fotogalerija Dubrava. Prepoznatljivi logotip Galerije izradio je Svebor Vidmar. Čedomil Gros sudjelovao je u gotovo svim likovnom i tehničkim postavima, Biljana Knebl je dizajnirala većinu kataloga,

plakata i pozivnica, dok je Vinko Šebrek bio zadužen za predgovore. Za veliku potporu i pomoć u postavljanju izložbi uvijek su bilne pripreme Senka Jurković Gros i poznata fotografkinja Slavka Pavić.

Do sada su priređene 53 izložbe umjetničke i dokumentarističke fotografije probrane kvalitete. Među izlagačima u Fotogaleriji Dubrava valja spomenuti: Slavku Pavić, Vladka Ložića, Romea Ibriševića, Darka Bavoļjaka, Nedu Rački, Kseniju Španec, Dražena Lapića, Miljenka Marottija, Čedomila Groša, Ivanu Planinić, Krešimira Pletikosu, Davora Curića, Roberta Kriveca, Nikolu Šerventića, Biljanu Knebl, Davorku Trbojević, Anu Šesto...

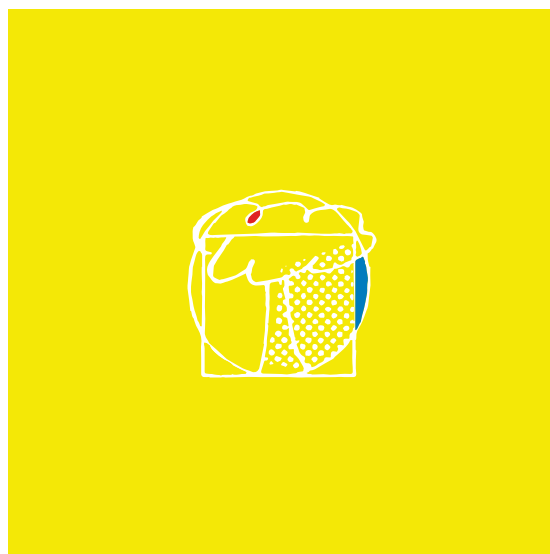
Od 2011. godine i izložba *Najfotografija međunarodnog uličnog festivala Cest is d'Best*, neprekidno se održavala u Fotogaleriji Dubrava. Upravo je ta manifestacija iznjedrila mnoge autore koji će kasnije samostalno izlagati u Fotogaleriji Dubrava.

Uz Vinka Šebreka, tekstove za kataloge izložbi u Fotogaleriji Dubrava pisali su: Vatroslav Kuliš, Branka Hlevnjak, Vladimir Superina, Vesna Špoljar, Boris Veličan, Marijan Grakalić, Borislav Božić, Robert Mlinarec, Filip Beusan, Dubravko Jelačić Bužinski, Ivica Ambuš Kiš, Sonja Švec Španjol, Svebor Vidmar, Martina Marić, Jasmina Bavoļjak, Zdenko Kuzmić, Nevenka Miklenić, Višnja Slavica Gabout, Banimir Butković, Krešimira Gojano-vić, Neva Lukić...

KRONOLOGIJA IZLOŽBI U GALERIJI VLADIMIR FILAKOVAC

1968.

Nives Kavurić-Kurtović, *Crteži*, 25. 11. – 5. 12. 1968., Galerija mladih, Klub omladine "Dubrava", Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Nives Kavurić-Kurtović, *Mondo spietato*, 1968., kombinirana tehnika, 70x70 cm

Ivan Lovrenčić, *Crteži*, 21. 12. – 30. 12. 1968., Galerija mladih, Klub omladine "Dubrava", Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

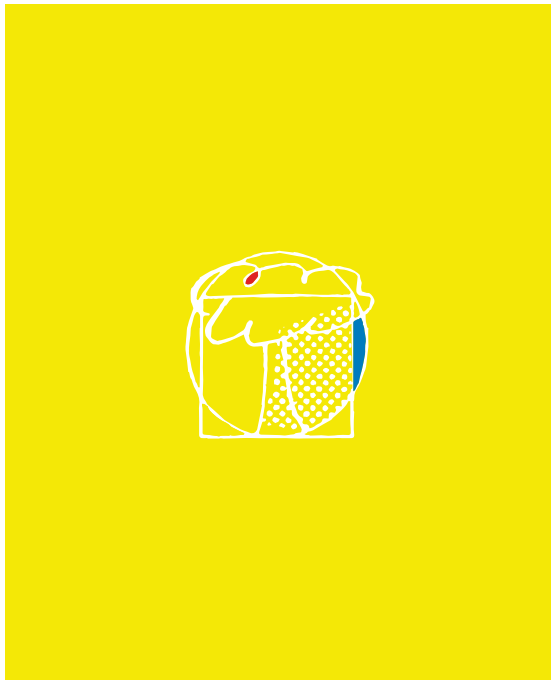
1969.

Vinko Bavčević, *Slike*, 14. 2. – 24. 2. 1969., Galerija mladih, Klub omladine "Dubrava".

Renata Chalupa Prvan, *Objekti i crteži*, prva samostalna izložba.

Vera Fischer, *Kolaži*, 7. 3. – 17. 3. 1969., Galerija mladih, Klub omladine "Dubrava", Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ivan Kuzmiak, *Kipovi i slike*, 21. 3. – 31. 3. 1969., Galerija mladih, Klub omladine "Dubrava", Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Vinko Bavčević, *Nadrealistička vizija*, 1969., kombinirana tehnika/papir, 35x96 cm

Boris Cikalovski, *Prostorno istraživanje "M"*, prva samostalna izložba, 4. 4. – 14. 4. 1969., Galerija mladih, Klub omladine "Dubrava", Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Miroslav Šutej, *Grafika, kolaži, objekti*, prva izložba mobilnih kolaža, 25. 4. – 10. 5. 1969., Galerija mladih, Klub omladine "Dubrava", Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Dora Hersen-Castro (Caracas), 26. 5. – 6. 6. 1969., Galerija mladih, Klub omladine "Dubrava", Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Vatroslav Kuliš, *slike*, prva samostalna izložba, 13. 6. – 23. 6. 1969., Galerija mladih, Klub omladine "Dubrava", Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ivo Đurović, *Keramika*, 19. 9. – 29. 9. 1969., predgovor: Radmila Matejčić, Galerija mladih, Klub omladine "Dubrava", Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

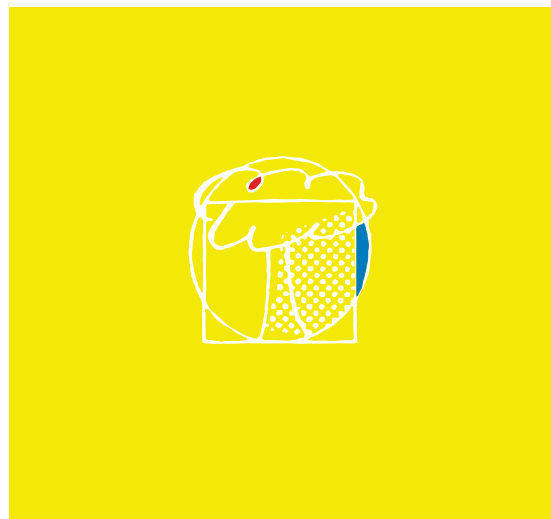
Slavko Marić, *Slike i crteži*, 8. 10. – 20. 10. 1969., Galerija mladih, Klub omladine "Dubrava", Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Hugo Mondecar, *Kolaži*, 10. 11. – 20. 11. 1969., Galerija mladih, Klub omladine "Dubrava", Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Slikarska kolonija na Voćarskoj, 28. 11. – 8. 12. 1969., Galerija mladih, izlagači: Mato Benković, Dragica Cvek-Jordan, Vilko Gecan, Viktor Goričan, Živko Haramija, Vasilije Jordan, Milena Lah, Ivan Lesiak, Velibor Mačukatin, Vanda Mayer, Pavao Perić, Mirko Rački, Rudolf Matutinović, Valerije Michieli, Josip Poljan, Branko Ružić, Slavko Šoša i Đurđena Zaluški, prijelom: Pavle Lugarić, tisak: Vjesnik, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani" i ULUH.

1970.

Marija Branka Košković, *Kolaži, serigrafije*, 11. 3. – 21. 3. 1970., Galerija mladih, foto: Pero Dabac, prijelom: Pavle Lugarić, tisak: Vjesnik, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Marija Branka Košković, *Xerigrafija 3*, 1969., serigrafija/papir, 46x47 cm

Jorg Hornberger (Beč), *Karikature*, 23. 3. – 2. 4. 1970., Galerija mladih, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Grujo Golijanin, prva arhitektonska izložba, 8. 4. – 18. 4. 1970., Galerija mladih, predgovor: Antoaneta Pasinović, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Branko Paradis, *Crtež, tempera, ulje*, 27. 4. – 7. 5. 1970., Galerija mladih, tekst: Branko Paradis, prijelom: Pavle Lugarić, tisak: Radionice Grafičkog školskog centra, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Dječji crtež, *Izložba učenika osnovnih škola u povodu 25. obljetnice oslobođenja Grada Zagreba*, 7. 5. – 17. 5. 1970., Galerija mladih, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Josip Turković, ulja, 22. 6. – 2. 7. 1970., Galerija mladih, tekstovi: Dubravko Horvatić, Vladimir Maleković, Vladimir Milak i Josip Škunca, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ivan Lacković Croata, *Crtež*, prva samostalna izložba crteža,

Božena Štih Balen, *Keramika*, 30. 10. – 10. 11. 1970., Galerija Dubrava, predgovor: Ivan Lacković Croata, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Wasil Ivanoff (Sofija), *Crteži*, 16. 11. – 20. 11. 1970., Galerija Dubrava, predgovor: Branislav Glumac, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Slobodan Tadić, *Camera obscura x2*, izložba kazališne fotografije, 20. 11. – 4. 12. 1970., Galerija Dubrava, predgovori: Ljerka Mifka i Željka Čorak, postav izložbe: Zlatko Tišljar, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Vanja Kavurić, *Iznutra i izvana*, crteži, prva samstalna izložba, 4. 12. – 14. 12. 1970., Galerija Dubrava, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

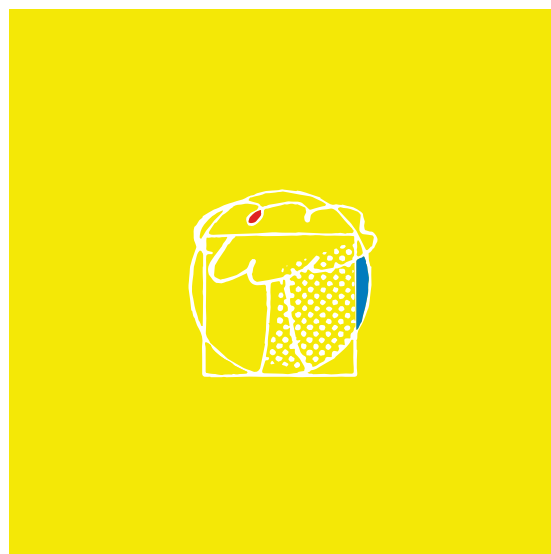
1971.

Podravski naivni krug Molve, 12. 2. – 22. 2. 1971., Galerija Dubrava, izlagači: Đuro Jaković, Martin Kopričanec, Josip Kovačić, Milan Nađ, Barbara Percač i Ivan Popec, tisak: Informator, štamparija Prosvjeta, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Kosara Crnković, *Lutke – izvorna narodna nošnja u malom*, 2. 4. – 12. 4. 1971., Galerija Dubrava, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Miroslav Šutej, *Šutejeve vježbe*, 16. 4. – 30. 4. 1971., Galerija Dubrava, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Dragutin Jurak, *Slikar fantazmapolisa*, 14. 5. – 24. 5. 1971., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Vladimir Maleković, fotografija: Nino Vranić, tisak: Informator, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



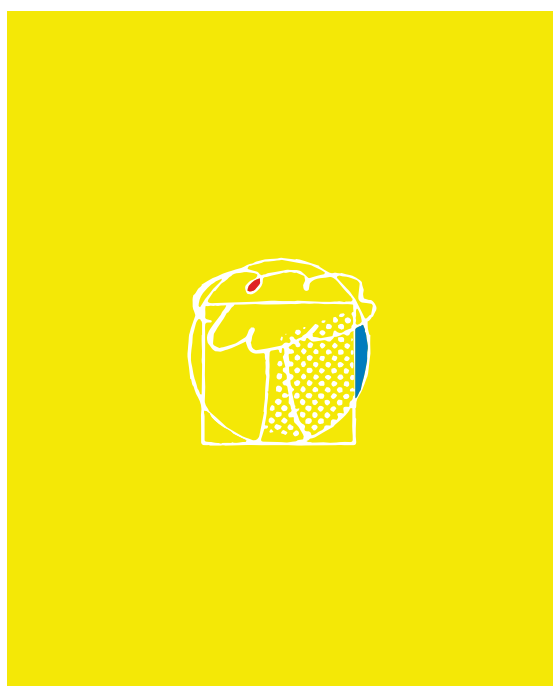
Dragutin Jurak, *Moj grad*, 1970., tuš, flomaster/svila, 37x41 cm

Tonka Petrić, *Crteži i ulja*, 28. 5. – 6. 6. 1971., Galerija Dubrava, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ivan Kuduz, *Crteži, serigrafije, slike*, prva samostalna izložba,

Emil Robert Tanay, *Slike*, prva samostalna izložba, 12. 11. – 22. 11. 1971., Galerija Dubrava, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Vinko Fišter, *Crteži, kolaž, slike*, 24. 11. – 6. 12. 1971., Galerija Dubrava, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Grad u mijeni, 1970., kombinirana tehnika/papir, 70x40 cm

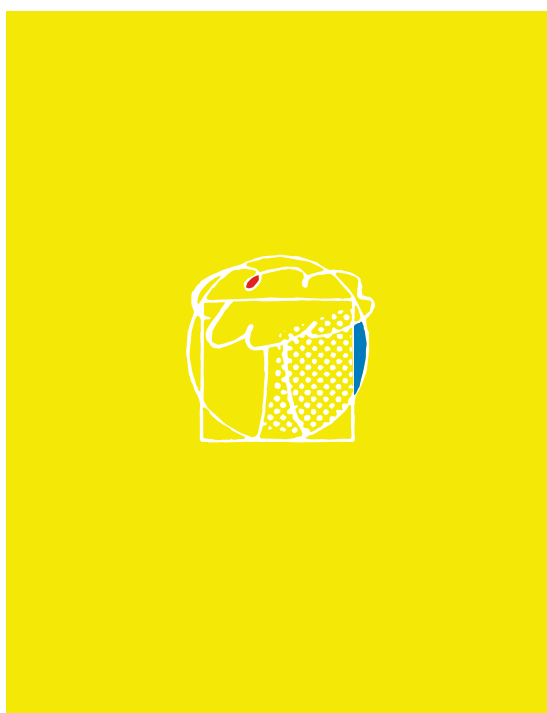
Helmut Bönitz (Göttingen), *Tempera – acryl – gvaš*,

Henry Hinsch (Göttingen), *Metalna plastika*, 10. 12. – 20. 12. 1971., Galerija Dubrava, (Centar za kulturu Narodnog sveučilišta i Gradski muzej Križevci, 28. 9. – 25. 10. 1971.), predgovor: Vladimir Milak, katalog: Centar za kulturu Križevci, urednik kataloga: Vladimir Srimšek, klišej: Cinkografija Vjesnik, tisak:

Tiskara Križevci, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani" i Centar za kulturu Križevci.

1972.

Ivo Friščić, *Prodor crte*, 28. 1. – 10. 2. 1972., Galerija Dubrava, predgovor: Josip Škunca, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Ivo Friščić, iz ciklusa *Prodor crte*, 1971., tuš/papir, 68x8 cm

Slobodan umjetnički svijet, *Učast Dana žena*, 6. 3. – 16. 3. 1972., Galerija Dubrava, izlagačice: Sonja Braović, Dragica Cvek-Jordan, Dina Hohšteter, Nives Kavurić-Kurtović, Vanja Kavurić, Milena Lah, Dafne Perković-Planinić i Đurđena Zaluški-Haramija, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

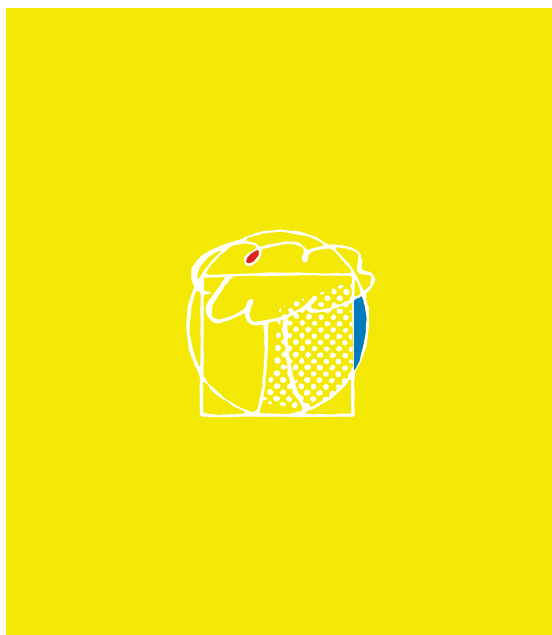
Edita Jugović, *Crteži i tempere*, prva samostalna izložba, 24. 3. – 4. 4. 1972., Galerija Dubrava, fotografija: Nada Orel, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Marcel Bačić, *Kolaži i projekti*, prva samostalna izložba, 14. 4. – 24. 4. 1972., Galerija Dubrava, Narodno sveučilište “Otokar Keršovani”.

Ivan Kuzmiak, *Informativna retrospektiva*, 8. 5. – 18. 5. 1972., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, oblikovanje kataloga: Ivo Friščić, fotografije: Boris Kovačić, Narodno sveučilište “Otokar Keršovani”.

Rudolf Schönwald (Beč), *Karikature*, 27. 10. – 7. 11. 1972., Galerija Dubrava, Narodno sveučilište “Otokar Keršovani”.

Ratko Petrić, *Skulpture – Teatar birokracije*, 17. 11. – 27. 11. 1972., Galerija Dubrava, predgovor: Josip Škunca, fotografije Marija Braut, tisak: Medicinska naklada, Zagreb, Narodno sveučilište “Otokar Keršovani”.



| Ratko Petrić, iz kataloga izložbe

Borka Avramova, *Terracotte*, Svetozar Domić, *Ulja*, 8. 12. – 18. 12. 1972., Galerija Dubrava, fotografije: Marija Braut, Igor Nikolić i Nino Vranić, tisak: Ognjen Prica, Narodno sveučilište “Otokar Keršovani”.

1973.

Vera Fischer, *Cvijeće i necvijeće*, ulja, 12. 1. – 25. 1. 1973., Galerija Dubrava, predgovor: Josip Škunca, Narodno sveučilište “Otokar Keršovani”.

Krešimir Trumbetaš, *Zapisi u drvu*, skulpture, prva samostalna izložba, 9. 2. – 22. 2. 1973., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Boris Kelemen, grafička oprema kataloga i plakata: Ratko Petrić, tisak: Medicinska naklada, Zagreb, Narodno sveučilište “Otokar Keršovani”.

Dimitrije Dimitrijević, *Crteži*, prva samostalna izložba, 23. 3. – 3. 4. 1973., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, design: Ratko Petrić, tisak: Medicinska naklada, Zagreb, Narodno sveučilište “Otokar Keršovani”.

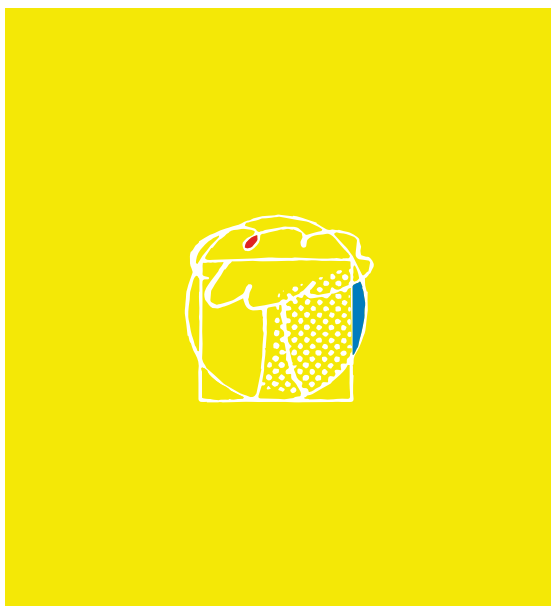
Nataša Cetinić, *Jedanaest malih kompozicija*, ulja, 13. 4. – 23. 4. 1973., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, design: Ratko Petrić, tisak: Medicinska naklada, Zagreb, Narodno sveučilište “Otokar Keršovani”.

Vesna Vinski, *Crteži i pasteli*, 27. 4. – 17. 5. 1973., Galerija Dubrava, predgovor: Josip Škunca, Narodno sveučilište “Otokar Keršovani”.

Vlasta Kukal, *Slike*, ulje na staklu, 30. 5. – 15. 6. 1973., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, design: Ratko Petrić, tisak: Medicinska naklada, Zagreb, Narodno sveučilište “Otokar Keršovani”.

Pet godina Galerije Dubrava, *Izložba iz fundusa*, 12. 12. – 22. 12. 1973, Galerija Dubrava, izlagači: Vinko Bavčević, Ivo Đurović, Vinko Fišter, Ivo Friščić, Vilko Gecan, Dina Hohšter, Dragutin Jurak, Nives Kavurić-Kurtović,

Marija Branka Košković, Vlasta Kukal, Ivan Kuzmiak, Ivan Lacković Croata, Ivan Lovrenčić, Ratko Petrić, Tonka Petrić, Miroslav Šutej, Ivan Turković i Vesna Vinski, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, design: Ratko Petrić, tisak: Medicinska naklada, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Naslovnica kataloga izložbe *Pet godina Galerije Dubrava*

1974.

Jasna Friščić, *Tuš, flomaster u boji, voštani pastel*, prva samostalna izložba, 20. 3. – 31. 3. 1974., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, design: Ratko Petrić, tisak: Medicinska naklada, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Matija Skurjeni, *Grafička mapa '72*, 10. 4. – 20. 4. 1974., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, dokumentacija i fotografije: Božo Biškupić, design: Ratko Petrić, tisak: Izdavački zavod JAZU, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Drago Belina, *Naivna drvena skulptura*, 24. 4. – 10. 5. 1974., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, suradnik: Vladko Perović, predgovor: Josip Škunca, dokumentacija i fotografije: Božo Biškupić, design: Ratko Petrić, tisak: D. R. Krešimir P., Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ivan Rabuzin, *Zabilješke, skice, nacrti*, 27. 11. – 7. 12. 1974., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, biografija: Ivan Rabuzin, design: Ratko Petrić, tisak: D. R. Krešimir P., Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Tomislav Petranović Rvat, *Crtež '74*, 12. 12. – 21. 12. 1974., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, biografija: Tomislav Petranović Rvat, design: Ratko Petrić, tisak: D. R. Krešimir P., Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Likovna sekcija ZET-a, 27. 12. 1974. – 10. 1. 1975., Galerija Dubrava, izlagači: Antun Kralj, Željko Kosović, Marija Krpan, Srećko Krznarić, Vito Majić, Darije Peroš, Damir Pilipić, Mile Prpa, Marija Sirotković, Antun Tomaš, Miljenko Vrač i Branko Živković, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, design: Ratko Petrić, tisak: D. R. Krešimir P., Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

1975.

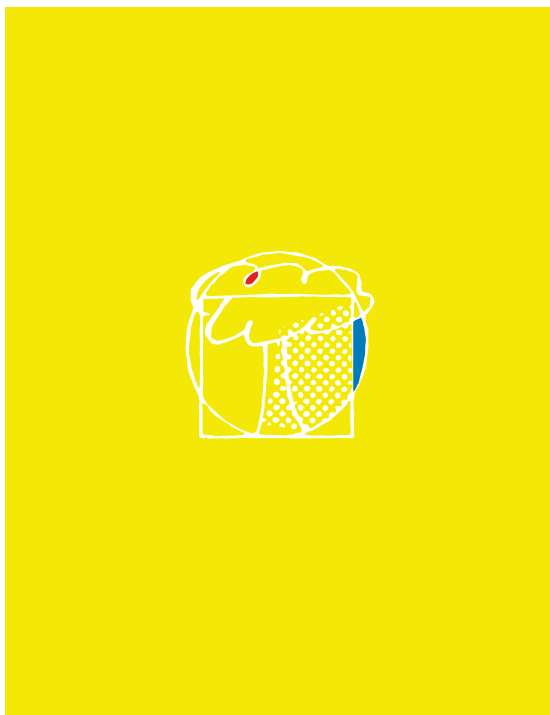
Josip Škerlj, *Dnevnik iz ateljea*, 15. 1. – 25. 1. 1975., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovori: Josip Škerlj i Josip Škunca, design: Ratko Petrić, tisak: D. R. Krešimir P., Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Grujo Golijanin, *TT – Televizijski teatar*, objekt, 30. 1. – 6. 2. 1975., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, design: Ratko Petrić, tisak: Interpro-

gres, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Marija Branka Košković, *Skice za grafike*, 12. 2. – 23. 2. 1975., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, design: Ratko Petrić, tisak: Interprogres, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ratko Petrić, *Slovo do slova = slovodoslova*, grafički dizajn, 27. 2. – 10. 3. 1975., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor i intervju: Josip Škunca, design: Ratko Petrić, tisak: Interprogres, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

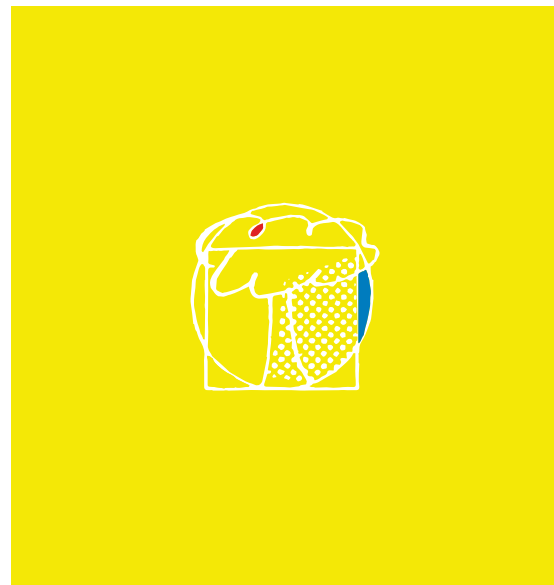


Ratko Petrić, *Orator*, 1972., serigrafija/papir, 70x100 cm

Mladen Peranić, *Crteži*, 13. 3. – 23. 3. 1975., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, design: Ratko Petrić, tisak: Tiskarna Slovenija, Ljubljana, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ingrid Opitz (Graz), *Crteži*, 26. 3. – 6. 4. 1975., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, design: Ratko Petrić, tisak: Interprogres, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Miroslav Šutej, *Mobilni kolaži*, (prva izložba u novouređenoj Galeriji), 28. 5. – 10. 6. 1975., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, intervju: Irina Subotić, design: Ratko Petrić, tisak: Izdavački zavod JAZU, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Plakat izložbe *Mobilni kolaži* Miroslava Šuteja

Nevenka Šafranić-Macolić, *Ulja '75*, prva samostalna izložba, 11. 6. – 22. 6. 1975., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, design: Ratko Petrić, tisak: Izdavački zavod Jugoslavenske akademije, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ljerka Žingerlin, *Ulja i crteži*, prva samostalna izložba, 15. 10. – 30. 10. 1975., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, design: Ratko Petrić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Vesna Prica, *Rastvaranje svjetla*, fotografije, 5. 11. – 20. 11. 1975., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, design: Ratko Petrić, tehnički postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Vid Skendrović, *Ulja i crteži*, prva samostalna izložba, 3. 12. – 15. 12. 1975., Galerija Dubrava, biografija: Vid Skendrović, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, design: Ratko Petrić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

1976.

Drago Sminderovac i Mladen Vukelić-Moro, *Govor naivnih*, skulpture i crteži, 22. 1. – 5. 2. 1976., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, tekstovi: Drago Sminderovac i Mladen Vukelić-Moro, design: Ratko Petrić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Robert Zeppel-Sperl (Beč i Venecija), *Autobiografija u slici*, tempere, 10. 2. – 20. 2. 1976., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Reinhard Urbach, design: Ratko Petrić, tisak: Izdavački zavod JAZU, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Lidija Kašpar-Stranić, *Grafička mapa Prostor*, serigrafije u boji, 4. 3. – 14. 3. 1976., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Vanda Ekl, postav izložbe: Lidija Kašpar-Stranić i Vladko Perović, design: Ratko Petrić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

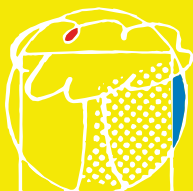
Bojan Stranić i Ivan Švertasek, *15+15 (komentari i mandleki)*, glazirana keramoplastika, 25. 3. – 7. 4. 1976., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Bojan Stranić i Vladko Perović, design: Ratko Petrić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Marica Mavec-Tomljenović, *Ulja i crteži*, 15. 4. – 25. 4. 1976., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, tekst: Marica Mavec-Tomljenović, dokumentacija i fotografije: Božo Biškupić, postav izložbe: Božo Biškupić i Vladko Perović, design: Ratko Petrić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Franjo Kovačić, *Skulpture*, **Ivka Matina-Marinković**, *Crteži*, 17. 6. – 30. 6. 1976., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, design: Ratko Petrić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ivan Lacković Croata, *Crteži i grafike*, Matija Lacković, *Skulptura u drvu*, 29. 10. – 10. 11. 1976., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, tekst: Giancarlo Vigorelli, design: Ratko Petrić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Mira Ličen, *Baredi – ciklus krajolika*, ulja, 11. 11. – 22. 11. 1976., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Sonja Hojer, postav izložbe: Mira Ličen i Vladko Perović,



design: Ratko Petrić, tisak: Zadržna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ivan Generalić i Josip Generalić, *Crteži i studije* (staklo, papir), 8. 12. – 21. 12. 1976., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Tomislav Šola, design: Ratko Petrić, tisak: Zadržna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Orlando Mohorović, *Objekti u prostoru*, studije, bilješke, akvareli, ulja, 28. 12. 1976. – 12. 1. 1977., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Orlando Mohorović i Vladko Perović, design: Ratko Petrić, tisak: Zadržna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

1977.

Virgilio Giuricin, *Istarski dimnjaci*, fotografije, 26. 1. – 8. 2. 1977., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Milan Zinaić, design: Ratko Petrić, tisak: Zadržna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



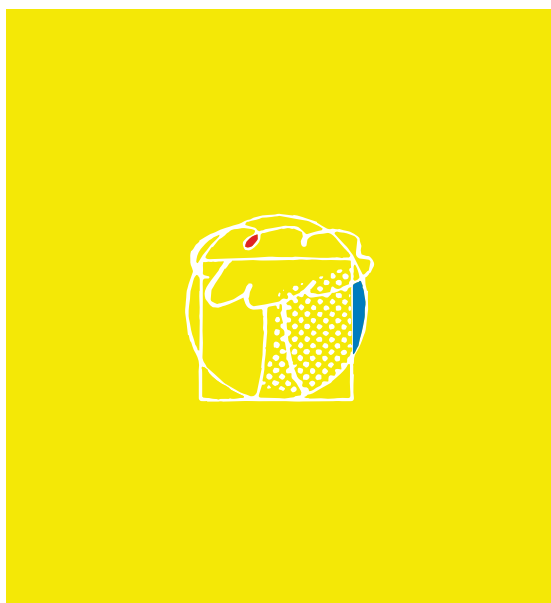
Albina Kudeljnjak, *Slike i crteži*, Krešimir Trumbetaš, *Skulpture u drvu*, 23. 2. – 7. 3. 1977., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Tomislav Šola, postav izložbe: Vladko Perović, design: Ratko Petrić, tisak: Zadržna štampa, OOUR¹⁷ Knjigotisak, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Quintino Bassani, *Pasteli*, Ljubomir Karina, *Skulpture i reljefi*, 30. 3. – 12. 4. 1977., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, fotografije: Miljenko Smokvina i Ljubomir Karina, postav izložbe: Vladko Perović i Ljubomir Karina, design: Ratko Petrić, tisak: Zadržna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Nadina Vatovec, *Ulja, pasteli, crteži*, prva samostalna izložba, 13. 4. – 25. 4. 1977., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, fotografije: Mladen Grčević, postav izložbe: Vladko Perović i Josip Škunca, design: Ratko Petrić, tisak: Zadržna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ivan Rabuzin, *Grafički listovi*, 27. 4. – 15. 5. 1977., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović i Josip Škunca, design: Ratko Petrić, tisak: Zadržna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Vilko Žiljak, *Vizualna istraživanja pomoću kompjutera* (kompjuterska grafika), 24. 5. – 7. 6. 1977., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Zdenko Rus, tekst: Vilko Žiljak, fotografije: Vilko Žiljak, postav izložbe: Vladko Perović, design: Ratko Petrić, tisak: Zadržna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Vilko Žiljak, *Simulacija prijelaza V.*, 1976., digitalna grafika/papir, 55x45 cm

Zlatko Čular, *Skulpture*,

Vasilije Jordan, *Bilješke i skice*, 11. 10. – 20. 10. 1977., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, tekstovi za katalog Zlatka Čulara: Boro Pavlović, Josip Škunca, Vanda Ekl, tekstovi za katalog Vasilija Jordana: Vasilije Jordan, Matko Peić, Saša Vereš, Stephane Rey, Josip Škunca, Alain Bosquet i "Le point", postav izložbe: Josip Škunca i Vladko Perović, fotografije za katalog Vasilija Jordana: Feđa Fatičić, Ivan Lesiak (Jordanov portret), prijevod za katalog Vasilija Jordana: Gordana Popović, design: Ratko Petrić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Hajrudin Kujundžić, *Tapiserije*, 22. 11. – 7. 12. 1977., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, tekstovi: Alberto Longatti, dr. Voss, Vladimir Maleković, Zdenko Rus, Walkmar Hauser, Radmila Matejčić, Vinko Zlamlak i Josip Škunca, design: Ratko Petrić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ivo Friščić, *Grafička mapa Eko i ciklus crteža Eko*, 21. 12. – 30. 12. 1977., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, fotografije: Šime Radovčić, design: Ratko Petrić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

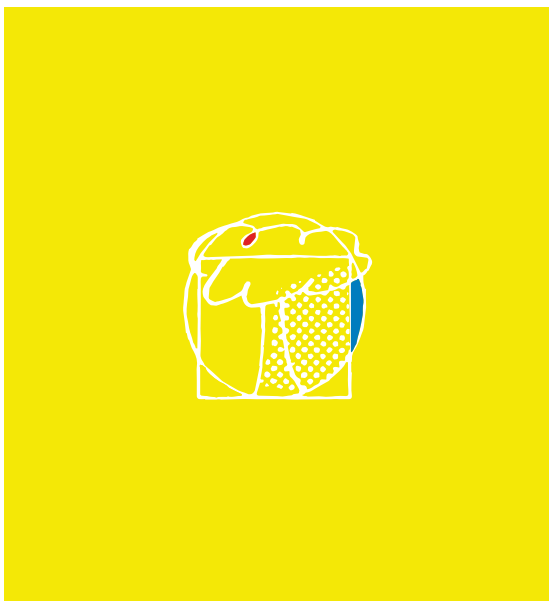
1978.

Ivan Antolčić, *Crteži, grafike i plakati*, 18. 1. – 31. 1. 1978., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, design: Ratko Petrić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Rasema Selimović, *Tapiserije*, 8. 2. – 21. 2. 1978., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, design: Ratko Petrić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Izražaj naivnih, skulpture i ulja, 22. 3. – 5. 4. 1978., Galerija Dubrava, izlagači: Dragica Belković, Bara Mustafa, Franciska Petelinšek, Kata Vizvari i Marica Mavec-Tomljenović, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, design: Ratko Petrić, tisak: Sveučilišna naklada Liber, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Mladen Peranić, *Iz koraljnog svijeta*, slike i crteži, 13. 4. – 26. 4. 1978., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, tekstovi: Radmila Matejčić i Vanda Ekl, postav izložbe: Vladko Perović, design: Ratko Petrić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Mladen Peranić, iz ciklusa *Iz koraljnog svijeta*, 1976., tuš/papir, 69x50 cm

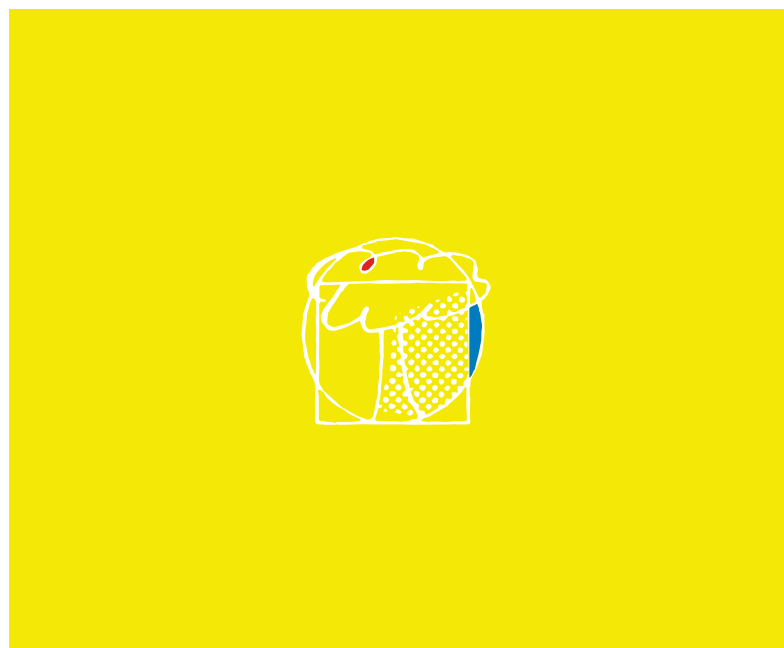
Likovni život Dubrave, 9. 5. – 23. 5. 1978., Galerija Dubrava, izlagači: Vjekoslav Antunović, Ljudmila Biželj, Ivan Filakovac, Ljerka Filakovac, Mirko Filakovac, Vladimir Filakovac, Vesna Imriš-Stančić, Majda Kaunic, Nikola Kranjc, Ivan Kuzmiak, Alfred Lojevski, Stjepan Međimorec, Marija Mikulčić, Marijan Novak, Mladen Peranić, Mladen Puškaš-Đegerec, Marija Hegedušić-Radoš, Antun Tomaš, Zlatko Župetić i Miro Vuco, urednik kataloga: Josip Škunca, tekst: Vladko Perović, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Mladen Kokot, design: Ratko Petrić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Eugen Kokot, *Iz grafičke mape Istarska fuga*, sitotisak u boji, 12. 10. – 25. 10. 1978., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, tekstovi: Veselko Tenžera i Vanda Ekl, fotografije: Eugen Kokot, design: Ratko Petrić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Umjetnička kolonija Primošten, slike i crteži, 7. 11. – 17. 11. 1978., Galerija Dubrava, izlagači: Constantini Ernani, Željko Hegedušić, Lidvina Luketa, Marijana Muljević i Ratko Petrić, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Jadranka Luketa, postav izložbe: Vladko Perović, design: Ratko Petrić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

10. godina Galerije Dubrava, katalog – studeni 1978., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovori: Vladko Perović i Josip Škunca, tekstovi: Tonko Maroević, Elena Cvetkova, Vladimir Maleković, Boris Kelemen, Ida Biard, B. Ratković, Josip Škunca, Giancarlo Vigorelli, Reinhard Urbach i Tomislav Šola, design: Ratko Petrić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Miroslav Šutej, *Ruke*, crteži, 21. 11. – 4. 12. 1978., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, design: Ratko Petrić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Plakat za izložbu *Ruke* Miroslava Šuteja

Stipe Nobilo, *Slike*, ulja na platnu, 5. 12. – 19. 12. 1978., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Mladenka Šolman, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Feđa Fatičić, design: Ratko Petrić, tisak: Zadruga štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Josip Generalić, *Slike, tapiserije i crteži*, 21. 12. 1978. – 12. 1. 1979., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, design: Ratko Petrić, tisak: Zadruga štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Plakat izložbe Josipa Generalića *Slike, tapiserije i crteži*

1979.

Mangelos no 9., *Energija*, 8. 1. – 20. 1. 1979., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, design: Ratko Petrić, tisak: Studio S, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Plakat jedne od rijetkih Mangelosovih (pseudonim Dimitrija Bašičevića) izložbi za života

Miro Vuco, *Centar za identifikaciju*, skulpture, 20. 2. – 5. 3. 1979., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Zdravko Poznić, postav izložbe: Zdravko Poznić i Miro Vuco, fotografije: Ivan Lesiak, design kataloga: Ratko Petrić, design plakata: Ico Vitez, tisak: Zadruga štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

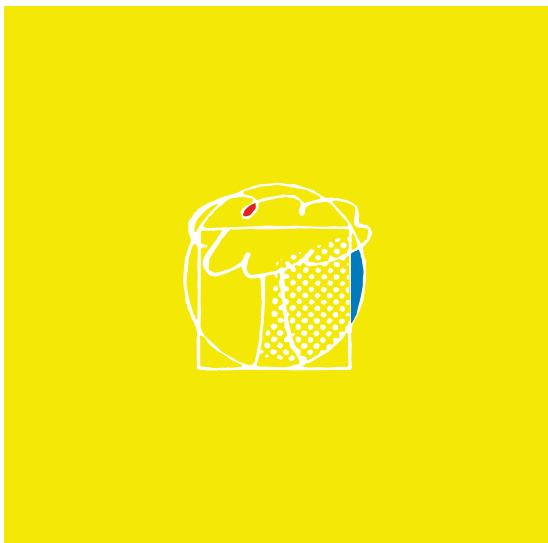
Ivan Lacković Croata, *Ja tražim svoju zvijezdu*, grafička mapa, 7. 3. – 19. 3. 1979., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe i prijelom: Vladko Perović, tisak: Zadruga štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Grupa Junij, 10. 5. – 25. 5. 1979., Galerija Dubrava, izlagači: Tone Demšar, Stane Jagodič, Enver Kaljanac, Kazuo Kitajima, Ratimir Pušelj, Boštjan Putrih i Vlasta Zábransky, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip

Škunca, tekst: Stane Jagodič, postav izložbe: Stane Jagodič i Vladko Perović, fotografije: Grupa Junij, plakat: Enver Kaljanac, tisak: Zadržna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ljerka Filakovac, *Ulja, pasteli, crteži*, 7. 6. – 21. 6. 1979., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, tekstovi: Marina Baričević, Andro Vid Mihičić i Juraj Baldani, postav izložbe: Ljerka Filakovac i Vladko Perović, tisak: Zadržna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ljubomir Stahov, *Ciklusi Heksapoda i Priroda*, 11. 10. – 23. 10. 1979., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovori: Josip Depolo i Tonko Maroević, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Zadržna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

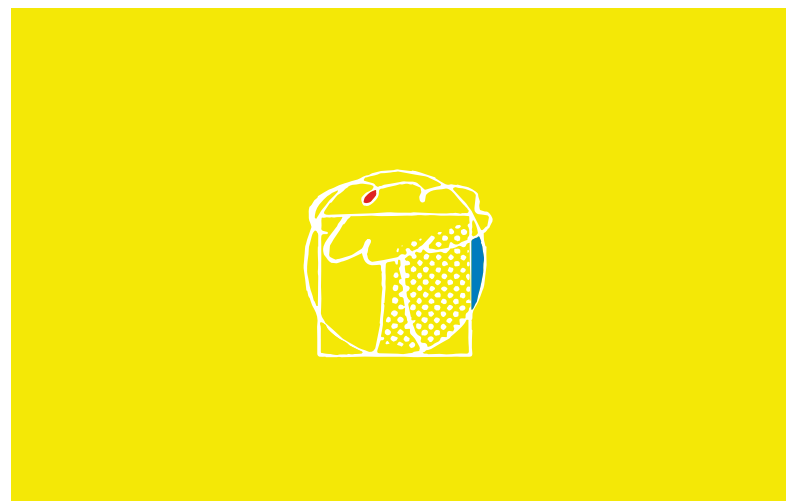


Ljubomir Stahov, *Koncert u prirodi*, 1978., bakropis/papir, 67x49 cm

Ivica Šiško, *Grafički listovi*, 12. 11. – 25. 11. 1979., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Zadržna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Likovni život Dubrave '79, 26. 11. – 10. 12. 1979., Galerija Dubrava, (Tvornica autobusa Zagreb, 13. 12. – 20. 12. 1979.), izlagači: Vjekoslav Antunović, Majda Kaunic, Jelena Juravić, Marcela Munger, Miro Vuco, Mladen Peranić, Antun Tomaš, Vjenceslav Medić, Nikola Kranjc, Josip Kolar, Zorko Vedrina, Antun Crljen, Marija Hegedušić-Radoš, Vlado Martek, Branko Kaić, Vatroslav Kuliš i Ljerka Filakovac, urednik kataloga: Josip Škunca, tekst: Vladko Perović, postav izložbe i design: Ratko Petrić, tisak: Zadržna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Marijana Muljević, slike, 12. 12. – 28. 12. 1979., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Zdravko Poznić, tisak: Grafo commerce, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Plakat izložbe Marijane Muljević

1980.

Zdravko Ćosić, *Slavonski krajolik*, ulja i akvareli, 30. 1. – 12. 2. 1980., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, tekst: Zdravko Ćosić, postav izložbe: Zdravko Ćosić, tisak: Zadržna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Izražaj naivnih, 21. 2. – 5. 3. 1980., Galerija Dubrava, izlagači: Ivka Matina-Marinković (ulja na staklu), Drago Smindrovac (tučeni bakar), Mladen Vukelić-Moro (tuševi na papiru), urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Majka, dijete i igra, 6. 3. – 19. 3. 1980., Galerija Dubrava, izlagačice: Borka Avramova (skulpture i reljefi), Dragica Cvek-Jordan (ulja), Nives Kavurić-Kurtović (kombinirana tehnika na drvu), Marica Mavec-Tomljenović (ulja) i Tonka Petrić (ugljen na papiru), urednik kataloga: Josip Škunca, tekstovi: Žarko Domljan, Josip Depolo, Ljubica Ramušćak, Marica Mavec-Tomljenović, Guido Quien, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

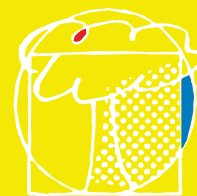
Ratko Perić, *Golim perom (Američki crtopis)*, izložba u povodu izdavanja grafičke mape, 20. 3. – 31. 3. 1980., Galerija Dubrava, predgovor: Zdenko Rus, design: Ratko Petrić, tisak: Učenička tiskara – Jordanovac, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani" i Centar za kulturu i informacije "Maksimir".

Trojica nagrađenih, 23. 4. – 12. 5. 1980., Galerija Dubrava, izlagači: Marojica Mitrović (akrilici na platnu), Lukša Peko (ulja na platnu) i Pero Šantić (ulja na platnu), urednik kataloga: Josip Škunca, tekstovi: Josip Škunca, Antun Karaman, urednik: Josip Škunca, izbor iz kritike: Antun Karaman, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Edith Merle, *Stroj za ručavanje*, keramika, 29. 9. – 15. 10. 1980., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Vlado Bužančić, postav izložbe: Edith Merle i Vladko Perović, fotografije: Višnja Serdar, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Predrag Gol, *Akvareli*, 3. 11. – 15. 11. 1980., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Stjepan Gračan, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Slavko Tomičević, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ivan Lacković Croata, *Fantazma*, grafički listovi u boji, 17. 11. – 30. 11. 1980., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović i Josip Škunca, fotografije: Ivan Lacković mlađi i Nino Vranić, plakat: Brano Horvat, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



| Plakat za izložbu Ivana Lackovića Croate

Likovni život Dubrave, (Vračarski dani kulture – Beograd, 25. 11. 1980.), 2. 12. – 8. 12. 1980., Galerija Dubrava, izlagači: Ljerka Filakovac, Ivan Filakovac, Nikola Kranjc, Vladimir Kučina, Vatroslav Kuliš, Mladen Peranić i Miro Vuco, urednik kataloga: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Čelik i nafta, VIII. jugoslavenska izložbe fotografije, nagrađeni radovi, 5. 12. – 30. 12. 1980., Galerija Dubrava, izlagači: Jasenka Odić-Jendrašić, Dragan Pešić, Janez Juvan, Franci Vi-

rant, Franc Korpar, Drago Bole, Marjan Parnoster, Vlado Solariček, Tihomir Pinter, Miroslav Nešić, Srđan Mohorić i Stojka Mičić, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani" i Galerija muzeja Sisak.

1981.

Jadranka Fatur, *Slike i crteži*, 26. 1. – 7. 2. 1981., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Zdenko Rus, postav izložbe: Jadranka Fatur, katalog i plakat: Ratko Petrić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



| Plakat Ratka Petrića za izložbu Jadranke Fatur

Izražaj naivnih, 9. 2. – 21. 2. 1981., Galerija Dubrava, izlagači: Jerko Biško (slike) i Mirko Borščak (skulpture), urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Dan žena, 2. 3. – 15. 3. 1981., Galerija Dubrava, izlagači: Vera Fischer (skulptura u žičanoj mreži i poliuretanu), Lidija Kašpar-Stranić

(slike) i Vesna Vinski (slike i pasteli), urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Lidija Kašpar-Stranić i Vladko Perović, fotografije: Marija Braut, Ivan Lesiak i Petar Kelemenčić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Izražaj naivnih, 16. 3. – 29. 3. 1981., Galerija Dubrava, izlagači: Ivica Fišter (slike) i Franjo Kovačić (reljefi i skulpture), urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ivan Lovrenčić, *Jure Kaštelan: Tifusari*, grafička mapa i 21 crtež u kombiniranoj tehnici, 11. 5. – 24. 5. 1981., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, tekst: Jure Kaštelan, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Branimir Baković, plakat: Ivan Lovrenčić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



| Plakat za izložbu Tifusari Ivana Lovrenčića

Nenad Opačić, *Iz ciklusa Život kiborga*, slike i crteži u kombiniranoj tehnici, 28. 5. – 12. 6. 1981., Galerija Dubrava, urednik kataloga:

Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, plakat: Nenad Opačić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ivan Baranjek, *Slike, monotipije i skulpture*, lipanj 1981., Galerija Dubrava, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe i odabir radova: Josip Škunca, plakat i fotografije: Drago Lavrić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Austrijski drvorez danas, 5. 10. – 23. 10. 1981., Galerija Dubrava, izlagači: Christof Donin, Linde Waber, Hans Fronius, Erich Steininger, Johannes Wanke, Herbert Fladerer, Anton Watzl, Egon Wucherer, Franz Traunfellner, Wilfried Zimmermann, Robert Hammerstiel, Hans Plank, Franz Jansky, Hubert Pointner, Rupert Vogelauer, Josef Hofer, Kurt Ingerl i Eva Choung-Fux, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Hanibal Salvaro Hani, 12. 11. – 25. 11. 1981., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović i Hanibal Salvaro Hani, fotografije: Daniela Lušin, plakat: Hanibal Salvaro Hani, tisak: Interprogres, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Likovni život Dubrave (4), *Uz Dan Republike*, 26. 11. – 8. 12. 1981., Galerija Dubrava (Tvoronica autobusa Zagreb, 9. 12. – 16. 12. 1981.), izlagači: Vjekoslav Antunović, Antun Crljen, Rajko Đurin, Zdravko Galić, Marija Hegedušić-Radoš, Vjekoslav Ivezić, Vladimir Kuharić, Vladimir Makar, Marcela Munger, Marijan Novak, Mladen Peranić, Ivica Percl, Damir Posilović, Mirko Rafaj, Dubravko Volarić, Ivica Volarić, Miro Vuco, Ljerka Filakovac, Miroslav Tučkorić, Vinko Šimić, Ivan Grubić, Majda Kunic i Renata Krčelić, urednik kataloga: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, žiri: Miroslav Dolenec, Vladko Perović i Josip

Škunca, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

1982.

Mitja Koman, *Fotografije*, 14. 1. – 22. 1. 1982., Galerija Dubrava, predgovor: Mladenka Šolman, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ivan Lesiak, *Krleža*, reljefi i crteži, 18. 2. – 28. 2. 1982., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, tekst: Ivan Lesiak, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Ivan Lesiak, *Krleža – skica II*, 1974., reljef/lim, 27,5x76 cm

Vera Fischer, *30 godina u traženju nađenog i drugim igrima*, 10. 3. – 24. 3. 1982., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, tekst: Vera Fischer, postav izložbe: Vladko Perović i Vera Fischer, dizajn: Vera Fischer, fotografije: Branko Balić, Marija Braut, Marijan Vitamvas, Igor Pomykalo, Ivan Lesiak i Vera Fischer, film: Marijan Hodak, tisak: Tomislav Seitz, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Vid Skendrović, *Slike*,

Jože Volarič, *Skulpture*, 29. 3. – 9. 4. 1982., Galerija Dubrava, (Galerija Mirko Virius, 19. 3. – 9. 4. 1982.), urednica: Zrinka Pillauer, predgovori: Josip Škunca i Zrinka Pillauer, tisak: Ognjen Prica, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani" i Društvo naivnih likovnih umjetnika Hrvatske.

Milena Lah, *Ptice*, skulpture, bronca, gips, fotografije, 19. 4. – 29. 4. 1982., Galerija Dubrava, tekst: Milena Lah, fotografije: Marija Braut, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

6. 4. svibanjski salon naive, 7. 5. – 25. 5. 1982., Galerija Dubrava i Galerija Mirko Virius, izlagači: Josip Generalić, Ivan Lacković Croata, Ivan Rabuzin, Karel Umek Kazoli, Ivan Večenaj, Mladen Vukelić Moro, Drago Belina, Dragica Belković, Josip Bičanić, Mirko Borščak, Zdenko Grgelj, Zlatko Grgelj, Midhat-Midho Hrnčić, Franjo Kovačić, Đorđe Kreća, Nedjeljko Mušac, Zvonimir Pasanović, Drago Sminderovac, Josip Šimić, Stjepan Škvorčić, Mirko Šolaja, Mato Tijardović, Krešimir Trumbetaš, Jozo Vila, Jože Volarič i Vjekoslav Žnidarec, urednik kataloga i stručni suradnik: Zrinka Pillauer, predgovor i izbor radova: Josip Škunca, fotografije: Petar Keleminčić, plakat: Foto-grafički atelier Centra za kulturu i informacije, tisak: Ognjen Prica, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani" i Društvo naivnih likovnih umjetnika Hrvatske.

Likovni život Dubrave, *Dječji crtež*, 8. 10. – 15. 10. 1982., Galerija Dubrava, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Franjo Klopota, *Fantazmagorije*, *Izražaj naivnih*, ulja na staklu i platnu, crteži, 4. 11. – 17. 11. 1982., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Vatroslav Kuliš i Boris Švaljek, 18. 11. – 5. 12. 1982., Galerija Dubrava, predgovor: Tonko Maroević, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Plakat zajedničke izložbe Vatroslava Kuliša i Borisa Švaljeka



Ivan Lacković Croata, *Deamoni* i *Lamentacije*, tuš i pero na papiru,

Matej Lacković, sedam skulptura, drvo, 21. 12. – 31. 12. 1982., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

1983.

Zvonimir Šepat, *Crteži*, pero i tuš na papiru, 13. 1. – 27. 1. 1983. Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Depolo, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Zvonimir Šepat, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

15 godina Galerije Dubrava – Ivan Lacković Croata, *Mostovi*, grafička mapa, *Izbor iz fundusa*, dokumentacija, 23. 2. – 13. 3. 1983., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca i Tomislav Gojak, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Naslovnica kataloga izložbe u povodu 15 godina Galerije Dubrava

Čelik i nafta, IX. jugoslavenska izložba fotografije, nagrađeni radovi, 28. 3. 1983., Galerija Dubrava, izlagači: Đoko Milekić, Aco Dmirović, Janez Juvan, Slobodan Štetić, Branko Milešević, Ladislav Panoš, Milan Nedeljković, Franc Sluga, Zoran Tomić, Slavko Pavlović, Tihomir Pinter i Goran Malić, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani" i Galerija muzeja Sisak.

Muzejski plakat, 17. 5. – 24. 5. 1983., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, tekst: Muzejski dokumentacioni centar, koncepcija: Ljerka Kanižaj, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Đuro Varat, 24. 5. – 10. 6. 1983., Galerija Dubrava i Galerija Mirko Virius, urednik kataloga: Zrinka Pillauer, predgovor: Neda Miranda Blažević, tisak: Ognjen Prica, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani" i Društvo naivnih likovnih umjetnika Hrvatske.

Viktor Goričan, *Krajolik*, ulja na platnu i lesnitu, **Velibor Mačukatin**, *Ženski akt*, kipovi u sadri, poliesteru i bronci, 31. 10. – 10. 11. 1983., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, tekstovi: Josip Depolo i Andro Vid Mihičić, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Velibor Mačukatin, *Sjedeći akt*, 1978./1983., gips, 32x15,5x20 cm

Likovni život Dubrave, 24. 11. – 5. 12. 1983., Galerija Dubrava, izlagači: Vladimir Kučina (keramika), Vlado Martek (slike i crteži) i Mladen Peranić (crteži), urednik kataloga: Josip Škunca, tekstovi: Josip Depolo, Milan Zinaić i Darko Venturini, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Jasna Ranogajec-Friščić, *Iz ciklusa O jabukama, Igra u igri, Super mali, Na horizontu događaja, I o drugim stvarima, Prostor iznenađenja*, crteži na papiru, 6. 12. – 17. 12. 1983., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Mario L. Vilhar, 19. 12. – 31. 12. 1983., Galerija Dubrava, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

1984.

Matija Skurjeni, *Crteži, grafike na platnu, serigrafije*, 10. 1. – 25. 1. 1984., Galerija Dubrava, (izložbeni prostor Osnovne škole Antun Augustinčić u Zaprešiću, 16. 12. – 23. 12. 1983., izložbeni prostor SOUR-a¹⁸ Podravka u Koprivnici, 3. 2. – 17. 2. 1984.), urednik kataloga: Zrinka Pillauer-Marić, koncepcija i realizacija: Vladimir Crnković, predgovor i bibliografski podatci: Vladimir Crnković, oprema i prijelom kataloga: Vladimir Crnković, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Kerš, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani" i Društvo naivnih likovnih umjetnika Hrvatske.

Marcela Munger, *Strukture*, kolaži, kombinirana tehnika i skice na papiru, 13. 2. – 29. 2. 1984., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Darko Čizmek, tisak: Dubravko Romek, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Plakat izložbe *Strukture*, Marcela Munger

Skulptura u pečenoj zemlji, 7. 3. – 21. 3. 1984., Galerija Dubrava, izlagači: Edith Merle, *Iz ciklusa Bo Bo i Divlje ptice* (skulptura), Bojana Švertasek (skulptura) i Branka Uzur (skulptura), urednik kataloga: Josip Škunca, postav izložbe: Edith Merle i Vladko Perović, fotografije: Danijela Lušin i Višnja Serdar, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Zlatni kist '83 – Grupa 69, 22. 3. – 4. 4. 1984., Galerija Dubrava, izlagači: Milan Emka Knežević (lavirani crteži), Vanja Kuljerić (pasteli) i Anton Stašić (ulja na platnu), urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, stručni žiri za dodjelu *Zlatnog kista '83*: Franjo Mrzljak, Ante Schramadei i Miroslav Šutej, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Boris Grgić, tisak: Krešimir Štefanović, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Hajrudin Kujundžić, *Podmorje*, ulje na platnu, ulje i pijesak na platnu, pasteli, pastel, ugljen i freskopigment, 16. 4. – 27. 4. 1984., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: dr. Radmila Matejčić, fotografije: Mitja Koman, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Mitja Koman, *Grad*,
Branko Marinkov, *Ljudi*,
Vladimir Vučinić, *Mali oglasnik u Dubravi*,
Portreti, Godišnja doba, izložba fotografije, 4.
 5. – 17. 5. 1984., Galerija Dubrava, urednik ka-
 taloga: Josip Škunca, predgovor: mr. Mladen
 Grčević, postav izložbe: Vladko Perović, tisak:
 Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučili-
 šte "Otokar Keršovani".

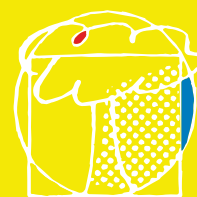
Marija Branka Košković, *Strukture*, crteži od
 1980. do 1984. godine, 17. 5. – 2. 6. 1984., Ga-
 lerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škun-
 ca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe:
 Vladko Perović, tisak: Zadružna štampa, Za-
 greb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Likovni život Dubrave (7), *Uz dan općine Du-
 brava*, 16. 10. – 25. 10. 1984., Galerija Dubra-
 va, (Tvornica autobusa Zagreb, 26. 10. – 2. 11.
 1984.), izlagači: Nenad Čulić, Ivan Filakovac,
 Ljerka Filakovac, Zorka Forko, Vladimir Kuči-
 na, Vatroslav Kuliš, Marcela Munger, Mari-
 ja Hegeđušić-Radoš, Mladen Peranić i Miro
 Vuco, urednik kataloga: Josip Škunca, pred-
 govori: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko
 Perović, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Na-
 rodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Dragica Lončarić i Nada Švegović-Budaj, 29.
 10. – 10. 11. 1984., Galerija Dubrava, (Galeri-
 ja Hlebina, 15. 9. – 12. 10. 1984.), predgovori:
 Vladimir Crnković, Marijan Špoljar, Igor Zi-
 dić, Josip Depolo i Božica Jelušić, koncepcija
 i realizacija: Vladimir Crnković, bibliografski
 podaci: Vladimir Crnković, oprema i prijelom
 kataloga: Vladimir Crnković, postav izlož-
 be: Vladko Perović, fotografije i fotoportreti:
 Aleksandar Saša Novković, fotoliti: Bruno
 Škaler, fotoslog: Ognjen Prica, Karlovac, Na-
 rodno sveučilište "Otokar Keršovani", Centar
 za kulturu, OOUR Muzej grada Koprivnica i
 Društvo naivnih likovnih umjetnika.

Franciska Petelinšek, 22. 11. – 6. 12. 1984., Ga-
 lerija Dubrava i Galerija Mirko Virius, urednik
 kataloga: Zrinka Pillauer-Marić, predgovor:
 Zrinka Pillauer-Marić, tisak: Ognjen Prica, Za-
 greb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani"
 i Društvo naivnih likovnih umjetnika.

Hamo Čavrk, *Vlati dna* – grafička mapa, *Dru-
 gačije jednostavno* – knjiga grafika i pjesama,
 Dalibor Jelavić, *Cobra* – grafička mapa, *Onaon*
 – knjiga pjesama i grafika, 17. 12. 1984. – 7. 1.
 1985., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Jo-
 sip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav
 izložbe: Vladko Perović, fotografije: Stanko
 Vrtovec, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Na-
 rodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Naslovnica kataloga izložbe Hamo Čavrk

1985.

Slavko Marić, *Krk*, ulja na platnu, 7. 2. – 21. 2.
 1985., Galerija Dubrava, (Tvornica autobusa
 Zagreb, 22. 2. – 5. 3. 1985.), urednik kataloga:
 Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, po-
 stav izložbe: Vladko Perović, tisak: Zadružna
 štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar
 Keršovani".

Bara Mustafa, *Izražaj naivnih*, skulpture u drvu, 5. 3. – 19. 3. 1985., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Dubravka Babić, *Pjeskolovka*, grafička mapa, Jasenka Tučan, *Slavonske ravnice*, tapiserije, gost izložbe: Olja Ivanjicki, *Crteži, grafike*, 1. 4. – 15. 4. 1985., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Višnja Serdar, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Hamo Čavrk, *Iz ciklusa Vlati*, akvatinta u boji, olovka u boji, tuš, tuš u boji, kombinirana tehnika na papiru, 23. 4. – 13. 5. 1985., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, portret: Marija Braut, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Likovni život Dubrave, *Izraz djece i omladine*, 23. 5. – 31. 5. 1985., Galerija Dubrava, (Tvornica autobusa Zagreb, 3. 6. – 10. 6. 1985.), predgovori: Josip Škunca i Željko Režek, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Mladen Peranić, *Koraljni pejzaž*, pastel, kombinirana tehnika, tuš i pero, 10. 6. – 25. 6. 1985., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, tekstovi: Josip Škunca, Radmila Matejčić, Vanda Ekl i Josip Depolo, postav izložbe: Vladko Perović i Mladen Peranić, fotografije: Mladen Peranić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Sava Sekulić, *Slike 1965. – 1985.*, ulje na kartonu i platnu, 16. 9. – 30. 9. 1985., Galerija Du-

brava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Vladimir Crnković, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ivan Rabuzin, *U povodu dana općine Dubrava*, grafička mapa *Dubrava*, 18. 10. – 30. 10. 1985., Galerija Dubrava, predgovor kataloga: Josip Škunca, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Antun Krešić, 5. 11. – 16. 11. 1985., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Vinko Kalčić, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Marko Čolić, tisak: Z. Bilić, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Maja Arčanin, *9 plus 7, ciklusi Vrt i Vrt s vratima*, akrilici na platnu,

Vesna Vinski, *9 plus 7, ciklusi Krčki ciklus, Zora, Jutro i cvijet i Proljetni dan*, akrilici na platnu, 19. 11. – 6. 12. 1985., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Mitja Koman i Krešimir Tadić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

1986.

Martin Mehkek, *Slike 1955. – 1985.*, 13. 1. – 27. 1. 1986., Galerija Dubrava, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Izražaj naivnih, 10. 2. – 27. 2. 1986., Galerija Dubrava, (Tvornica autobusa Zagreb, 28. 2. – 6. 3. 1986.), izlagači: Jerko Biško, ciklusi *Mali pejzaž i Pejzaž*, tuš i pero, akvarel, Marija Hegedušić-Radoš, ulje na staklu, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovori: Josip Škunca i Vinko Zlamalik, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Stanko Vrtovec, *Ciklusi ZOO-serija i Vrtovi*, grafički listovi, kombinirana tehnika, olovka i olovka u boji, 10. 3. – 25. 3. 1986., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Stano Vrtovec, portret: Vladimir Vučinović, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Vlado Martek, *Izložba posvećena biću*, slike, 14. 4. – 27. 4. 1986., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Antun Maračić, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Boris Cvjetanović, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Zoran Galić, *Flash*, ulja, 28. 4. – 12. 5. 1986., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Vatroslav Kuliš, *Ciklus gvaševa*, 19. 5. – 31. 5. 1986., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Milan Bešlić, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Mitja Koman, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Josip Generalić, *Izražaj naivnih*, grafički listovi (1984./1986.), 29. 9. – 12. 10. 1986., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovori: Josip Škunca i Vlado Bužančić, postav izložbe: Vladko Perović, foto-portret: Robert Rajtić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Likovni život Dubrave (9), *Uz dan općine Dubrava*, 17. 10. – 28. 10. 1986., Galerija Dubrava, (Tvornica autobusa Zagreb, 29. 10. – 7. 11. 1986.), izlagači: Vjekoslav Antunović, Ludmila Biželj, Antun Crljen, Nenad Čulić, Ivan Filakovac, Ljerka Filakovac, Marija Hegedušić-Radoš, Svjetlan Junaković, Jelena Juravić, Antun Krešić, Vladimir Kučina, Vlado Martek, Stjepan Međimorec, Marcela Munger, Stjepan Paulić, Mladen Peranić, Jasna Ranogajec-Friščić i Vladimir Tuđa, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Zvonimir Šepat, 10. 11. – 20. 11. 1986., Galerija Dubrava, predgovori: Željko Sabol i Milan Bešlić, prijevod: Alemka Kralj, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Keramika, *Godišnja izložba likovne radionice*, 4. 12. – 12. 12. 1986., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Vladko Perović, predgovor: Vladko Perović, postav izložbe: Vladko Perović i Vladimir Kučina, fotografije: Miroslav Dolenec, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Dimitrije Popović, *Ciklusi Korda i Judita*, grafička mapa, skice i studije, razne tehnike, 22. 12. 1986. – 10. 1. 1987., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, tekst: Dimitrije Popović, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Naslovnica kataloga izložbe Dimitrija Popovića

1987.

Nenad Čulić, *Čarobni izlet* – 1986., akvareli, tempere, olovke i olovke u boji, 2. 2. – 15. 2. 1987., Galerija Dubrava, (Tvornica autobusa Zagreb, 17. 2. – 27. 2. 1987.), urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, fotoreprodukcija: Foto studio 13, fotografija: Vladimir Glogović, dizajn kataloga: Nenad Čulić, tisak: ©opygraf, Zagreb, Narodno sveučilište “Otokar Keršovani”.

Đuro Griesbach, *Priča o violini*, izložba fotografija, 16. 2. – 28. 2. 1987., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, tekst: Đuro Griesbach, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Đuro Griesbach, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište “Otokar Keršovani”.

Nina Kujundžić, *Ciklus Promjene i Avantura*, akrilik na papiru, 5. 3. – 20. 3. 1987., Galerija Dubrava, (Tvornica autobusa Zagreb, 6. 3. – 18. 3. 1987.), urednik kataloga: Josip Škunca,

predgovor: Marijan Susovski, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Stanko Vrtovec, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište “Otokar Keršovani”.

Lidija Kašpar Stranić, *Zlatnikolaži* 1986./1987., 30. 3. – 12. 4. 1987., urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Marina Baričević, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Krešimir Tadić i Šime Radovčić, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište “Otokar Keršovani”.

Josip Generalić, *Promocija grafičkih mapa Hlebine i Mutanti*, 25. 5. 1987., Galerija Dubrava, predgovor: Josip Škunca, Narodno sveučilište “Otokar Keršovani”.

Miroslav Šutej, *Iz ciklusa Folk-crtež, Mladenka iz Markuševca*, kolaž na papiru, 6. 7. – 20. 7. 1987., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, tekst: Miroslav Šutej, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Stanko Vrtovec, tisak: Zadružna štampa, Zagreb, Narodno sveučilište “Otokar Keršovani”.

Ivan Filakovac, *Ciklusi Motivi iz Betine* (akvarel na papiru), *Skice s plaže* (kreda na papiru) i *Studije s Murtera* (olovka na papiru), 1. 10. – 15. 10. 1987., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafički obrazovni centar “Bratstvo i jedinstvo”, Zagreb, Narodno sveučilište “Otokar Keršovani”.

Likovni život Dubrave (10), *Deset godina kontinuiteta*, 19. 10. – 31. 10. 1987., Galerija Dubrava, (Tvornica autobusa Zagreb, 2. 11. – 8. 11. 1987.), izlagači: Slavko Androić, Sandra Banić, Ludmila Biželj, Antun Crljen, Ivan Filakovac, Ljerka Filakovac, Ivan Branko Imrović, Vatroslav Kuliš, Zvonimir Lukačić, Vlado Makar, Vlado Martek, Stjepan Paulić, Mladen Peranić, Ivan Pleić, Marija Hegedušić-Radoš, Srećko Režek i Antun Krešić, urednik katalo-

ga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Antun Kovačić, *Umjetnički nakit plemenitih metala, skulpture i emajl u bakru*, 4. 11. – 15. 11. 1987., Galerija Dubrava, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Marko Čolić, *Fotografije u boji 1975. – 1984.*, 24. 11. – 9. 12. 1987., Galerija Dubrava, (Tvornica autobusa Zagreb, 26. 11. – 9. 12. 1987., ciklus crno-bijele fotografije *Žena u interijeru*), urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Mario Bošnjak, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Marko Čolić, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

1988.

Mato i Milan Generalić, 21. 1. – 5. 2. 1988., Galerija Dubrava, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Dario Orioli, *Slikar Zagreba (prizori osamdesetih)*, ulja na platnu i akvareli, 22. 2. – 6. 3. 1988., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovori: Josip Depolo, Tonko Maroević i Željko Sabol, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ljerka Filakovac, *Crteži*, 7. 3. – 21. 3. 1988., Galerija Dubrava (Tvornica autobusa Zagreb, 8. 3. – 18. 3. 1988.), urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Juraj Baldani, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



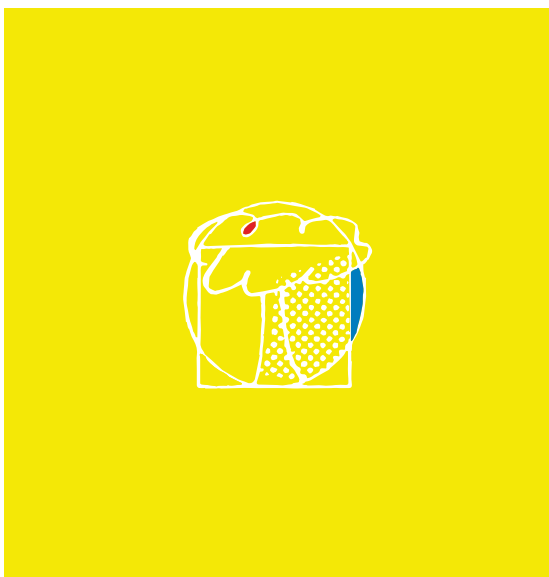
Izložba crteža Ljerke Filakovac, naslovnica kataloga

Vladimir Kovačić, *Nepal – Indija*, fotografije, 22. 4. – 6. 5. 1988., Galerija Dubrava, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Hamo Čavrk, *Teratologija*, mapa grafika i ciklus crteža, 23. 5. – 4. 6. 1988., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ivan Gašpić, *Ciklus Fuga Dalmatica*, crteži, 6. 6. – 18. 6. 1988., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Lilijana Domić, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Mitja Koman, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ivica Propadalo, *Gvaševi*, 3. 10. – 15. 10. 1988., Galerija Dubrava (Tvornica autobusa Zagreb, 17. 10. – 25. 10. 1988.), urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Tonko Maroević, postav izložbe: Vladko Perović, portret: Marko Čolić, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Ivica Propadalo, *Otoci slona i jednoroga*, 1986.,
gvaš/papir, 2x20x28 cm

Izbor iz fundusa, 30 godina Narodnog sveučilišta "Otokar Keršovani" i 20 godina Galerije Dubrava, 19. 10. – 9. 11. 1988., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Tomislav Gojak i Vladko Perović, suradnik i postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Miroslav Šutej, *Iz ciklusa Garoslav*, flomaster, tuš, 24. 11. – 8. 12. 1988., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Ješa Denegri, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Likovni život Dubrave (11), *Aktiv likovnih djelatnika Dubrave*, 19. 12. 1988. – 5. 1. 1989., Galerija Dubrava, izlagači: Slavko Androić, Ludmila Biželj, Nenad Čulić, Kristina Jeić, Svjetlan Junaković, Antun Krešić, Tomo Krmić, Vatroslav Kuliš, Vlado Makar, Vlado Martek, Doroteja Meštović, Drago Mihovec, Zlatko Nežić, Mladen Peranić, Ivan Pleić, Jasmina Podgorski i Vesna Vugrin, urednik kataloga:

Antun Krešić, postav izložbe: Antun Krešić i Vladko Perović, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

1989.

Antun Krešić, *Skice, crteži, slike, instalacije, performance*, 23. 1. – 8. 2. 1989., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Boris Demur, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Antun Krešić, lektor: Ivan Marković, oblikovanje kataloga: Antun Krešić, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ivica Šiško, *Crteži i grafike u povodu monografije "Šiško"*, 20. 2. – 5. 3. 1989., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca i Jean-Louis Depierris, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, portret: Ranko Marković, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Marija Branka Košković, *Patchwork* (1986. – 1989.), 7. 3. – 21. 3. 1989., Galerija Dubrava (Tvornica autobusa Zagreb, 8. 3. – 21. 3. 1989., *Crteži i grafike*), urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Mitja Koman, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ivan Lacković Croata, *U čast prirode*, grafička mapa, crteži, obojene grafike, 13. 4. – 29. 4. 1989., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ratimir Pušelja (Celje), *Slike*, akrili, 9. 5. – 22. 5. 1989., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Meta Gabršek-Prosenec, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Viktor Šest, 20. 6. – 3. 7. 1989., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Peter Može, postav izložbe: Vladko Perović, oblikovanje kataloga: Jurica Puhalo, tisak: GIRO "Naša djeca", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ratko Petrić, *Picassu (na vijest o smrti) i Hommage à Orwell*, crteži (1973. – 1989.), 18. 9. – 30. 9. 1989., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Likovni život Dubrave (12), *Likovni fundus Osnovne škole "Dr. Ivan Ribar"*, uz Dan općine Dubrava, Galerija Dubrava, 19. 10. – 31. 10. 1989., izlagači: Quintino Bassani, Željka Bašlin, Cata Dujšin-Ribar, Ljerka Filakovac, Bosiljka Kičevac, Marija Branka Košković, Antun Krešić, Vladimir Kučina, Ivan Lacković Croata, Mladen Peranić, Ivan Rabuzin, Josip Roca, Ljubo Škrnjug, Vesna Vinski i Dinko Vranković, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovori: Marija Tuksar i Vladko Perović, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Stipo Crnjak, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Vladimir Herceg, ulja na platnu i monotipije, 9. 11. – 23. 11. 1989., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Depolo, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Papirna konfekcija, Franjo Ptiček, Popovec-Sesvete, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

1990.

Jurica Puhalo, *Inverzija i iluzioniranje III*, preformance s glazbom s trake, 6. 2. – 18. 2. 1990., Galerija Dubrava, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Bojana Švertasek, *Ciklusi Zagorski bregovi, Kap po kap i Piljci*, pečena zemlja, 6. 3. – 21. 3. 1990., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Marina Viculin, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Stanko Herceg, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

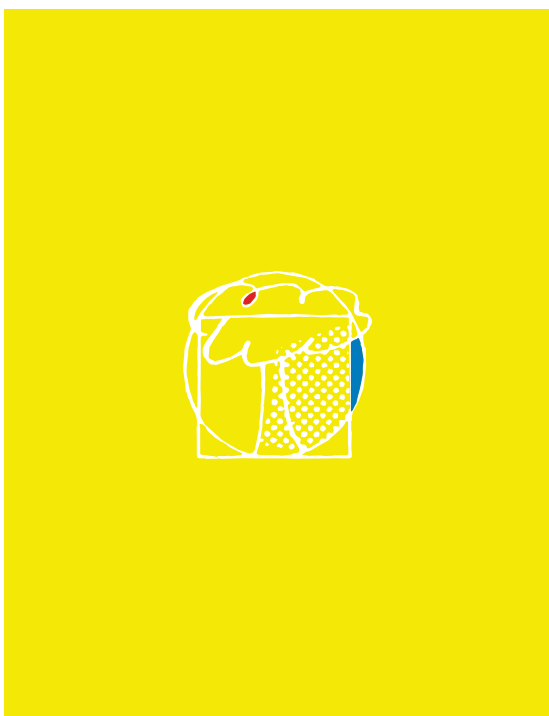
Milena Lah, *Vječiti Ikar*, crteži u boji, 25. 4. – 10. 5. 1990., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Darko Schneider, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafički

obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Tomislav Petranović Rvat, *Akvareli*, 14. 5. – 26. 5. 1990., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Ive Šimat Banov, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Goran Petrač, *Ciklusi Dvoje i Pokrov i dvoje*, tempere na papiru, 28. 5. – 13. 6. 1990., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Vesna Sokolić, *Ciklusi Zagorje i Doživljaji Jadrana*, pasteli, 1. 10. – 14. 10. 1990., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Branislav Glumac, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Vesna Sokolić, *Nad morem*, 1977., ulje/platno, 66x78 cm

Likovni život Dubrave (13), 5. 11. – 18. 11. 1990., Galerija Dubrava, izlagači: Antun Krešić (slike, pasteli), Vlado Martek (slike) i Mladen Peranić (crteži, pasteli), urednik kataloga: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Keramika, Godišnja izložba likovne radionice, 19. 11. – 25. 11. 1990., Galerija Dubrava i Osnovna škola "Dr. Ivan Ribar", urednik kataloga: Vladko Perović, predgovor: Vladko Perović, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani" i Osnovna škola "Dr. Ivan Ribar".

Jerko Biško, *Ulja, pasteli*,

Sofija Penavuša Naletilić, *Obojeno drvo*, 26. 11. – 10. 12. 1990., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Nada Vrkljan-Križić, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

1991.

Vatroslav Kuliš, *Gvaševi*, 11. 2. – 24. 2. 1991., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Lilijana Domić, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Luka Antičević, Margaretha M. Bauer i Peter Raunig (Klagenfurt), *Slike*, 25. 2. – 10. 3. 1991., Galerija Dubrava, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Vladimir Polić, *Ulja i pasteli*, 25. 3. – 7. 4. 1991., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovori: Milivoj Polić i Mirna Ja-

kić, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ivica Fišter, *Vrbe zimi*, ulja na staklu i akvareli, 22. 4. – 11. 5. 1991., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, fotografija: Ivica Fišter, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Mirko Stojić, *Izlaz u šetnju*, kombinirana tehnika na papiru, 27. 5. – 10. 6. 1991., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, fotografija: Mirko Stojić, tisak: Grafički obrazovni centar "Bratstvo i jedinstvo", Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Likovni život Dubrave (14), *Umjetnici za mir*, 30. 11. – 13. 12. 1991., Galerija Dubrava, izlagači: Nenad Čulić, Antun Krešić, Vlado Martek, Miljenko Sekulić, Mladen Peranić i Miro Vuco, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

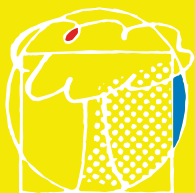
Ivica Propadalo, *Ciklus Ptice*, gvaševi, 18. 12. 1991. – 12. 1. 1992., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

1992.

Krešimir Trumbetaš, *Skulpture i crteži*, 10. 2. – 25. 2. 1992., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije

Oto Zake, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Sto godina foto-kluba "Zagreb", 100 godina, 100 fotografija, 100 autora, 9. 3. – 30. 3. 1992., Galerija Dubrava, izlagači: Zvonimir Baričević, Nela Barišić, Predrag Bosnar, Marija Braut, Damir Bršnjak, Pavao Cajzek, Vlado Cizelj, Jozo Četković, Petar Dabac, Tošo Dabac, Božidar Deduš, Stojan Dimitrijević, Nado Dittjo, Danilo Dučak, Feđa Fatičić, August Frajtić, Milan Füzy, Igor Gabrijelić, Dimitro Gebov, Darko Gereš, Zvonimir Golob, Boris Golub, Mladen Grčević, Zvonimir Grčman, Đuro Griesbach, Vladimir Guteša, Ignac Habermüller, Vladimir Hlady, Željko Hlebec, Oto Hohnjec, Maks Horvat, Darko Horvatić, Neven Hrestak, Branko Hrkač, Romeo Ibrišević, Branko Jerneić, Marijan Jošt, Zvonko Jovanović, Zlatan Juras, Mladen Juričić, Neno Kezić, Lana Kindy, Branko Knez, Branko Kojić, Mitja Koman, Tomislav Kovačić, Milena Kralj, Marijan Kučan, Dražen Lapić, Mario Lenković, Vladko Lozić, Branko Luš, Danijela Lušin, Marijan Ljubić, Ivica Magyar, Nino Marcutti, Božo Marijančić, Tomislav Marmelić, Ivan Medar, Mario Medeotti, Krešimir Mehičić, Enes Midžić, Laura Mizner, Luka Mjeda, Andrija Orlić, Ivan Oršić, Milan Pavić, Slavka Pavić, Ivo Pedišić, Ladislav Petrović, R. I. Picer, Dražen Pomykalo, Ivan Posavec, Šime Radovčić, Ante Roca, Dragutin Skobe, Žorž Skrigin, Đuro Slako, Vladimir Solariček, Georg Skrulj, Ivica Sudnik, Marijan Szabo, Vlasta Šinka, Velimir Šipoš, E. K. Šmid, Erika Šmider, Oskar Šnur, Zlatko Šurjak, Krešimir Tadić, Ivica Tišljar, Mladen Tudor, Mislav Vesović, Josip Vranić, Nino Vranić, Dinko Vranković, Stanko Vrtovec, Zlata Vucelić, Vladimir Vučinović, Zvonimir Zagoda i Vilko Zuber, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, koncepcija izložbe: Mitja Koman i Josip Vranić, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Naslovnica kataloga u povodu sto godina foto-kлуба "Zagreb"

Radoslav Viličić, *Ciklusi Preobraženje i Rođenje Kristovo*, ulja na platnu, 13. 4. – 26. 4. 1992., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović i Radoslav Viličić, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Hanibal Salvaro, *Tri eksperimentalne teme*, umjetnička keramika, 7. 5. – 23. 5. 1992., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Hanibal Salvaro i Vladko Perović, fotografije: Višnja Serdar, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Renata Chalupa Prvan, *Ciklusi Silikon i Crtopis*, crteži u kombiniranoj tehnici, 1. 6. – 17. 6. 1992., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Diana Sokolić, *Srebrna nit*, crteži i skulpture, 22. 9. – 1. 10. 1992., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Matko Peić, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Aco Dmitrović i Hrvoje Žučko, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Eugen Kokot, *Crteži*, ugljen i kreda na papiru, 5. 10. – 20. 10. 1992., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Likovni život Dubrave (15), *U povodu 750. obljetnice Zlatne bule Bele IV. i proglašenja grada Zagreba slobodnim i kraljevskim gradom*, 9. 11. – 25. 11. 1992., Galerija Dubrava, izlagači: Ludmila Biželj, Nenad Čulić, Ivan Filakovac, Ljerka Filakovac, Zvonimir Gračan, Ivan Branko Imrović, Antun Krešić, Vladimir Kučina, Vlado Martek, Zlatko Nežić, Mladen Peranić, Miro Vuco, gosti izložbe: Leonardo Baksa i Vannja Karamatić, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ivan Lacković Croata, *Croatia rediviva*, grafička mapa, 7. 12. 1992., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

1993.

Dragica Cvek-Jordan, *Ciklusi Djevojčice i Nevjeste*, slike, crteži i tapiserija, 25. 1. – 10. 2. 1993., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, tekst: Dragica Cvek-Jordan, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Zlatko Nežić, *Iluzija istvarnost*, crteži i akvareli, 22. 2. – 13. 3. 1993., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

U čast obitelji Filakovac, 15. 3. – 4. 4. 1993., Galerija Dubrava, izlagači: Vladimir Filakovac, Ivan Filakovac, Ljerka Filakovac i Mirko Filakovac, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Naslovnica kataloga skupne izložbe obitelji Filakovac

Vladimir Pandžić, *Novo nebo*, slike i objekti, 3. 5. – 16. 5. 1993., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Anđelko Mrkonjić, postav izložbe: Vladko Perović i Vladimir Pandžić, fotografije: Marin Topić, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Marija Branka Košković, *Patchwork*, crteži u kombiniranoj tehnici,

Miroslav Šutej, *Kaos*, crteži i kolaži, 24. 5. – 11. 6. 1993., Galerija Dubrava, urednik kataloga:

Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Hrid Matić, *Zvuk i slika*, 21. 6. – 2. 7. 1993., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Zvezdana Antoš, predgovor: Antun Celio Cega, tekst: Hrid Matić, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ivan-Ivica Percl, *Slike, crteži, pasteli*, 11. 10. – 22. 10. 1993., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Zvezdana Antoš, predgovor: Nada Vrkljan Križić, tekst: Hrid Matić, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Likovni život Dubrave (16), 25. 10. – 11. 11. 1993., izlagači: Nenad Čulić, Vlasta Delimar, Ivan Filakovac, Ljerka Filakovac, Kristina Jeić, Svjetlan Junaković, Antun Krešić, Vladimir Kučina, Vlado Martek, Zlatko Nežić, Danijel Šokec i Miro Vuco, Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Četiri zagrebačke umjetnice, *U povodu Dana Grada Zagreba*, 15. 11. – 27. 11. 1993., Galerija Dubrava, izlagačice: Vera Fischer, Milena Lah, Lidija Kašpar-Stranić i Ljerka Žingerlin, urednik kataloga: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Boško Rašica, *Scenografija*, 29. 11. – 12. 12. 1993., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Zvezdana Antoš, predgovor: Antun Celio Cega, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Josip Generalić, *Hrvatski Božić*, grafički listovi, 13. 12. – 28. 12. 1993., Galerija Dubrava,

urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

1994.

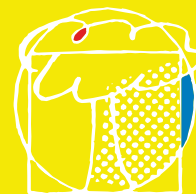
Aleksandar Augustinčić, *Scenografija Usnu-le ljepotice*, pasteli, 24. 1. – 5. 2. 1994., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Zvezdana Antoš, predgovor: Antun Celio Cega, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Kristina Jeić, *Ženski interijeri*, crtež u kombiniranoj tehnici, 7. 2. – 25. 2. 1994., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Danijel Šokec, *Studije i crteži*, tuš na papiru, 7. 3. – 24. 3. 1994., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Stanko Posavec, *I ljetu i more i more*, voštani pasteli, 11. 4. – 28. 4. 1994., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Stanko Špoljarić, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Goran Vranić, dizajn kataloga: Ivan Doroghy, fotoslog: Gredice, Zagreb, tisak: Tiskara Šolta, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Vlado Martek, *Crteži 1987. – 1994.*, 23. 5. – 5. 6. 1994., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Darko Šimičić i Vlado Martek, postav izložbe: Vladko Perović i Vlado Martek, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".



Naslovnica kataloga izložbe crteža Vlade Marteka

Zlatko Tušek, *Nove vizije*, crteži-grafike, 26. 9. – 8. 10. 1994., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Juraj Baldani, postav izložbe: Vladko Perović i Zlatko Tušek, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Likovni život Dubrave (17), 24. 10. – 10. 11. 1994., Galerija Dubrava, izlagači: Ivan Filakovac, Ljerka Filakovac, Kristina Jeić, Jasminka Konjević, Antun Krešić, Vladimir Kučina, Zlatko Nežić, Danijel Šokec i Miro Vuco, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Antun Krešić, *Mjera prostora – varijacije*, kombinirana tehnika, 28. 11. – 15. 12. 1994., Galerija Dubrava, urednici kataloga: Josip Škunca i Antun Krešić, tekstovi: Josip Škunca, Juraj Ivandić, Damir Grubić i Boris Demur, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Marko Čolić, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Sveta noć, 19. 12. 1994. – 6. 1. 1995., Galerija Dubrava, izlagači: Aleksandar Augustinčić, Ivica Antolčić, Antun Crljen, Mate Grgić, Lidvina Luketa i Ivan Lacković Croata, urednik kataloga: Zvezdana Antoš, predgovor: Antun Celio Cega, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

1995.

Zlatko Kauzlarić-Atač, *Izbor iz scenografskog opusa*, 23. 1. – 5. 2. 1995., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Zvezdana Antoš, autor koncepcije: Anton Celio Cega, predgovor: Anton Celio Cega, postav izložbe: Vladko Perović i Zlatko Tušek, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Nina Kujundžić, 6. 2. – 23. 2. 1995., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, intervju: Jadranka Vinterhalter, postav izložbe: Vladko Perović i Nina Kujundžić, fotografije: Stanko Vrtovec, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Ivan Lacković Croata, *Svjetlopiš godine*, mapa bakropisa, 27. 3. – 10. 4. 1995., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Božica Jelušić, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

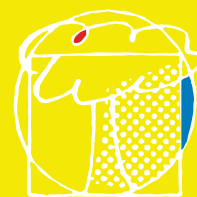
Zlatko Čular, *Iz ciklusa Tjeskoba i molitva*, patinirana terakota i pasteli na papiru, 22. 5. – 7. 6. 1995., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište "Otokar Keršovani".

Likovni život Dubrave (18), predstavljanje grafičke mape *Tiha noć, sveta noć* autora Zlatka Nežića, 18. 12. – 31. 12. 1995., Galerija Du-

brava, izlagači: Ivana Baučić-Bryndzová, Antun Krešić i Zlatko Nežić, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

1996.

Ratko Petrić, *Danse macabre*, skulpture, 4. 3. – 20. 3. 1996., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović i Ratko Petrić, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



Slika na naslovnici kataloga izložbe Ratka Petrića

Tamara Bader, *Aspekti*, slike, 25. 3. – 10. 4. 1996., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, Narodno sveučilište Dubrava.

Vinko Fišter, *Prostor i znak*, slike, 15. 4. – 5. 5. 1996., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, organizacija: Naklada MD, predgovor: Josip Škunca, dijapozitivi: Ivan Mulc Jurin, likovno oblikovanje kataloga: Vinko Fišter, priprema za tisak: Studio grafičkih ideja, Zagreb, tisak: Kratis, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Marcela Munger, *Polja*, slike, 13. 5. – 2. 6. 1996., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Andriana Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Likovni život Dubrave (19), 10. 6. – 25. 6. 1996., Galerija Dubrava, izlagači: Ivan Branko Imrović, Kristina Jeić, Svjetlan Junaković, Bruno Kokot i Velimir Rački, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Ivan Lacković Croata, *Mamon naših dana*, ulja na kartonu, tuš, 15. 11. – 6. 12. 1996., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Željko Prstec, *Zvuci tišine*, grafička mapa, 16. 12. 1996. – 7. 1. 1997., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

1997.

Diana Sokolić, *Iz ciklusa Aurora borealis i Zest*, crteži, 20. 1. – 3. 2. 1997., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Marina Baričević, postav izložbe: Marina Baričević i Vladko Perović, foto: Renata Škrinjar i Ivan Fabijan, tisak: Tiskara Puljko, Narodno sveučilište Dubrava.

Miroslav Huzjak, *Izražajne transformacije*, ciklus *Prigorski bregovi*, kombinirana tehnika na papiru, (*Kreativno-praktično oblikovanje u razrednoj nastavi*), 24. 2. – 16. 3. 1997., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe:

Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Ivana Baučić-Bryndzová, *Iz ciklusa Via croce i Život grobnica*, pasteli i kombinirana tehnika, 24. 3. – 12. 4. 1997., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Rosana Ratkovčić, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Jasminka Konjević, *Igra boja i svjetla*, ulja na platnu, 14. 4. – 26. 4. 1997., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Media Print, Narodno sveučilište Dubrava.

Irena Gašparić, *U znaku geometrije*, ulja na platnu i akrilici na kartonu, 12. 5. – 25. 5. 1997., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Damir Grubić, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Hrvatski velikani, *Izložba uz Dan državnosti*, spomeničke skice i studije, lipanj 1997., Galerija Dubrava, izlagači: Zlatko Čular, Milena Lah, Tomislav Ostoja, Ante Starčević i Miro Vuco, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Grafička škola, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Nenad Čulić, *Praskozorja*, slike i crteži, 13. 10. – 29. 10. 1997., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Elena Cvetkova, postav izložbe: Vladko Perović, oblikovanje kataloga: Nenad Čulić, tisak: Media Print, Narodno sveučilište Dubrava.

Likovni život Dubrave (20), 1. 12. – 15. 12. 1997., Galerija Dubrava, izlagači: Ludmila Milica Biželj, Antun Crljen, Nenad Čulić, Ivan Filakovac, Ljerka Filakovac, Ivan Branko Imrović, Kristina

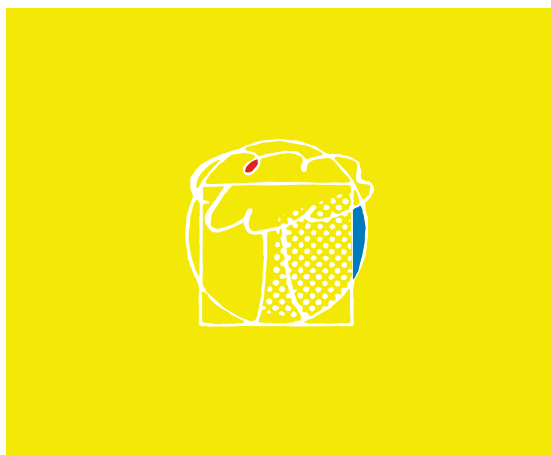
Jeić, Antun Krešić, Jasminka Konjević, Vladimir Kučina, Vatroslav Kuliš, Vlado Martek, Zlatko Nežić, Mladen Peranić i Velimir Rački, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, design: Vladko Perović, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Marica Mavec-Tomljenović, *Slike i crteži*, 22. 12. 1997. – 15. 1. 1998., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

1998.

Generalić – tri slikarska naraštaja, 16. 2. – 11. 3. 1998., Galerija Dubrava, izlagači: Ivan Generalić, crteži i grafike, Josip Generalić, akvareli, Goran Generalić, ulja na staklu, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Milena Lah, *Ciklus Vrijeme između dva kamena, Dubrovkinje i Molitva Velebita*, ulja na platnu, akrili na platnu, akrili na papiru, gips, 16. 3. – 5. 4. 1998., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

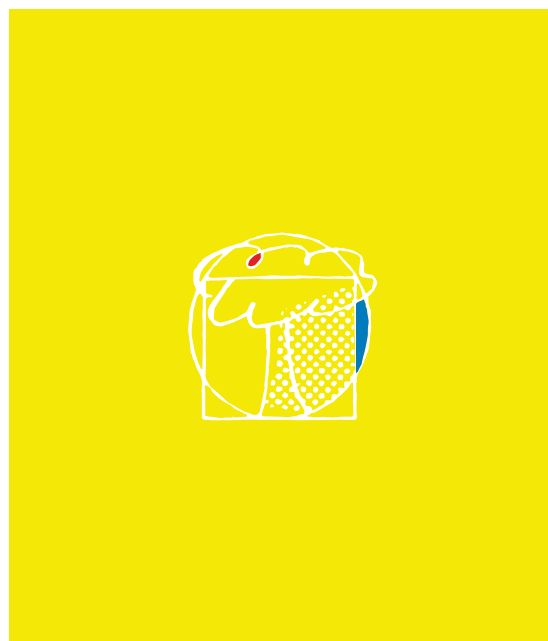


Milena Lah, *Dubrovkinja*, 1997., akril/papir, 26x37 cm

Željko Karaula, *Uskrsne teme*, izložba porculanskih i brončanih reljefa i maketa, 6. 4. – 18. 4. 1998., Galerija Dubrava, predgovor: Stan-ko Špoljarić, fotografija: Krešo Tadić, design kataloga: Željko Karaula, tisak: MABA-COM, Narodno sveučilište Dubrava.

Ivan Lacković Croata, *Ciklusi Thanatopolis (Krležin grad smrti) i Balade Petrice Kerempuha*, crteži i ilustracije, 11. 5. – 1. 6. 1998., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Vatroslav Kuliš, *Crteži*, 15. 6. – 5. 7. 1998., Galerija Dubrava, Narodno sveučilište Dubrava.



Vatroslav Kuliš, *bez naziva*, 1998., tuš/papir, 70x100 cm

Likovni život Dubrave (21), 28. 9. – 16. 10. 1998., Galerija Dubrava, izlagačice: Nikolina Ivezić, *Objekti*, Irena Jurković, *Slike i objekti*, Roberta Vilić, *Slike*, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Miroslav Šutej, *Paško patak*, crteži, 9. 11. – 28. 11. 1998., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Andriana Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: AN-KER, Narodno sveučilište Dubrava.

Nives Kavurić-Kurtović, *Sjećanje na 1968.*

Trideset godina Galerije Dubrava, predstavljanje grafičke mape, 11. 12. 1998., autori: Dubravka Babić, Dragica Cvek-Jordan, Jadranka Fatur, Ivan Lacković Croata, Vatroslav Kuliš, Ivica Šiško i Miroslav Šutej, (40 godina Narodnog sveučilišta Dubrava), Galerija Dubrava, urednik kataloga: Krešimir Kvočić, tekstovi: Ivica Rubić i Vladko Perović, postav izložbe: Vladko Perović, računalna priprema: Zlatko Bastalić i Krešimir Kvočić, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

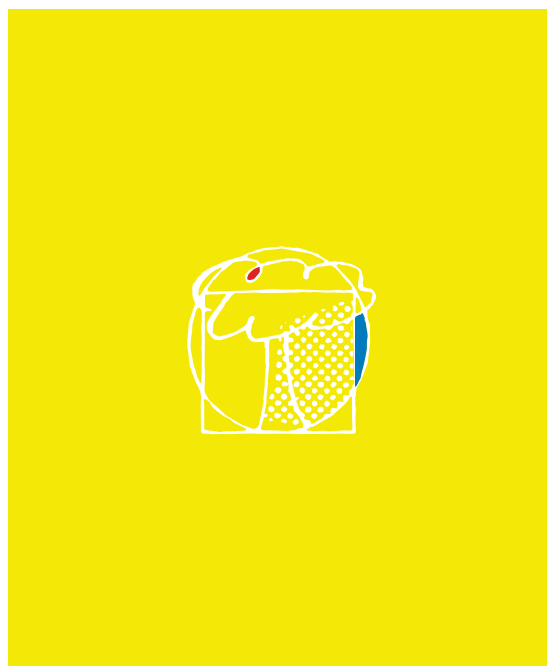
1999.

Vasilije Josip Jordan, *Izbor iz grafičkog opusa*, serigrafije u boji,

Dragica Cvek-Jordan, *Izbor iz grafičkog opusa*, serigrafije u boji, 8. 2. – 28. 2. 1999., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Milijana Škarica, *Ulja na platnu*, 8. 3. – 28. 3. 1999., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Stanko Špoljarić, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Daniel Butala, *Iz ciklusa Letači i Plivači*, sliko-crteži, 19. 4. – 8. 5. 1999., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Vladimir Vlado Bužančić, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



Daniel Butala, Iz ciklusa Letači, 1995., tuš/papir, 100x70 cm

Generacija 1992., 10. 5. – 16. 5. 1999., Galerija Dubrava, izlagači: Fedra Balen, Aljoša Basarić, Ana Marija Franić, Marijana Galović, Krešimir Kapulica, Boris Kugler, Nikša Lalin, Dorica Matjan, Tatjana Pervan, Petar Šalić, Svebor Vidmar, Anastazija Vunduk i Ivan Zafranović, urednik kataloga: Josip Škunca, organizator: Dorica Matjan, predgovor: Ante Vranković, postav izložbe: Vladko Perović, oblikovanje kataloga: Jagor Bučan, grafička priprema: Damaž, tisak: Topić, Narodno sveučilište Dubrava.

Luj Pintarić, *Inserti*, ulja na platnu i pasteli, 17. 5. – 6. 6. 1999., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Sergije Mihić, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Zdravko Đerek, *Prijatelji i čovjek*, kalendar za 2000. godinu, 7. 6. – 13. 6. 1999., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Božidar Kerin, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Nikolina Ivezić, *Horoskop kućanskih aparata*, 27. 9. – 15. 10. 1999., Galerija Dubrava, tekst: Edin Čahtarević, oblikovanje i tisak: Grafo-man, Narodno sveučilište Dubrava.

Carmen Bačura, *Raport*, ulja na platnu, 18. 10. – 6. 11. 1999., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Alen Novoselec, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Krešimir Trumbetaš, *Skulpture i crteži*, 8. 11. – 28. 11. 1999., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovori: Vladimir Crnković i Mladen Kuzmanović, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Oto Zake, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Likovni život Dubrave (22), *U susret Božiću*, 13. 12. 1999. – 10. 1. 2000., Galerija Dubrava, izlagači: Antun Crljen, Nenad Čulić, Ivan Filakovac, Ljerka Filakovac, Ljiljana Grohovac, Ivan Branko Imrović, Kristina Jeić, Irena Jurković, Antun Krešić, Tomo Krmić, Zlatko Nežić, Vesna Pavičić i Velimir Rački, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Vladko Perović, postav izložbe: Vladko Perović, design: Vladko Perović, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

2000.

Jagor Bučan, *Urbani krajolik*, suhi pastel, 21. 2. – 11. 3. 2000., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Vladimir Rismonodo ml., postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Karim Kurtović, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Krešimir Tadija Kapulica, Dorica Matjan i Svebor Vidmar, 13. 3. – 30. 3. 2000., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovori: Ante Vranković i Ksenija Baronica, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije:

je: Tomislav Jurica Kaćunić, Foto Studio centar i Svebor Vidmar, oblikovanje kataloga: Tomislav Jurica Kaćunić i Ivana Vulić, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



Svebor Vidmar, Iz ciklusa *Blokovi*, 1997., kombinirana tehnika/papir, 49x66 cm

Hanibal Salvaro Hani, 3. 4. – 16. 4. 2000., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović i Hanibal Salvaro, fotografije izložaka: Amir Šepić, fotografije pozadina: Ati Salvaro, oblikovanje kataloga: Artarea, grafička priprema i tisak: Skaner studio, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Likovnost – Uskrs – škola, Izložba učenika Škole primijenjenih umjetnosti i dizajna u Zagrebu, 16. 4. – 30. 4. 2000., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Marcela Munger, predgovor: Vladimir Gudac, postav izložbe: Vladko Perović i Vladimir Gudac, fotografije: Zvonimir Zagoda, lektorica: Foška Rajković, tisak: CFB, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Likovni život Dubrave (23), *Na pragu milenija – izložba u povodu Međunarodnog dana muzeja*, 3. 5. – 20. 5. 2000., Galerija Dubrava, izlagači: Nenad Čulić, Ivan Filakovac, Ljerka Filakovac, Ivan Branko Imrović, Nikolina Ivezić, Kristina Jelić, Svjetlan Junaković, Irena Jurković, Zlatko Nežić, Velimir Rački i Diana Sokolić, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, Narodno sveučilište Dubrava.

Zoran Galić, *Bljesak 2000*, crteži i ulja, 22. 5. – 10. 6. 2000., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Vesna Kajić, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Koraljka Polaček, *Ljudi i psi*, slike, 4. 9. – 13. 9. 2000., Galerija Dubrava, predgovor: Gorka Cvajner Ostojić, design i obrada teksta: Jasna Holjak, tisak: Hogar print, Narodno sveučilište Dubrava.

Tatjana Politeo, *Interium*, slike, 18. 9. – 28. 9. 2000., Galerija Dubrava, stručni suradnik i predgovor: Damir Grubić, fotografije: Zvonko Zagoda, oprema slika: Toni Politeo, grafička priprema i tisak: Skaner studio, Narodno sveučilište Dubrava.

Keramički tanjur 2000, 11. 10. – 28. 10. 2000., Galerija Dubrava, izlagači: Robert Baća, Vedrana Balković, Lidija Filipec Stanislav, Mate Franin, Ljuba Hahonin, Sergej Hahonin, Đurđica Horvat, Zorka Ivanović-Milley, Višnja Jelačić, Vlasta Ježić, Davorin Kiš, Ivančica Korošec, Vera Kovačić, Ivan Krajina, Marina Krstačić, Andrea Kržišnik Pušić, Ivan Lovrenčić, Giuseppe Lucietti, Višnja Markovinović, Karel Pavlinc, Zvezdana Perović, Ratko Petrić, Pompeo Pianezzola, Ankica Ribarević, Hanibal Salvaro, Cesare Sartori, Vania Sartori, Gligor Sazdovski, Franz Stähler, Ivan Švertasek, Vladimir Stanislav, Alessio Tasca, Vittore Tasca, Gizela Ulle Kovačić i Barbara Wieland, orga-

nizacijski odbor izložbe: Toni Biloslav, Franjo Kučko, Ankica Ribarević, Vladko Perović i Hanibal Salvaro, ocjenjivački sud izložbe: Ivan Antolčić, Toni Biloslav, Suzanne Fromme, Franjo Kodrić, Ratko Petrić, Ivan Švertasek i Olga Vujović, urednik kataloga: Hanibal Salvaro, predgovor: Olga Vujović, organizacija tiska: Franjo Kučko, fotografije: Amir Šepić, prijevod: Margaret Casman-Vuko, design kataloga: Artarea, grafička priprema: Miomir Mraz-Miki, tehnička realizacija i postav izložbe: Franjo Kučko i Hanibal Salvaro, tisak: Carpona print d.o.o., Krapina, Narodno sveučilište Dubrava, Artarea, Udruga za kulturu, zabavu i šport Sveti Križ Začretje.

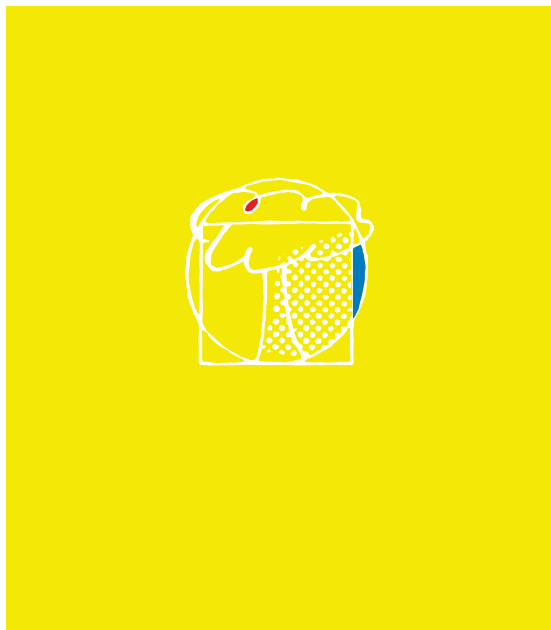
Dragutin Dado Kovačević, *T-sign*, grafičko oblikovanje majica, 6. 11. – 22. 11. 2000., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Dragutin Dado Kovačević i Vladko Perović, fotografije: Fjodor Fatičić, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Božić 2000., 11. 12. 2000. – 10. 1. 2001., Galerija Dubrava, izlagači: Ivan Antolčić, Tomislav Dilber, Ljerka Filakovac, Zoran Galić, Kristina Jelić, Irena Jurković, Antun Krešić, Zlatko Nežić, Velimir Rački, Ivan Roso i Milijana Škarica, urednik kataloga: Vladko Perović, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

2001.

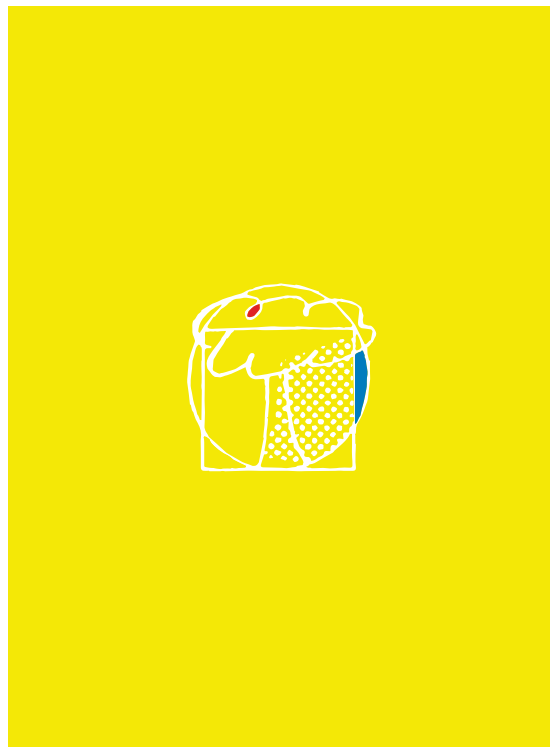
Tihomir Lončar, *Tri godišnja doba – post festum*, ulja na platnu, tempere, tuš, pero, kist, olovka i kemijska olovka, 12. 2. – 4. 3. 2001., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Miro Martinić, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Ljerka Filakovac, *Opus na prijelazu stoljeća* 1990. – 2001., akvareli, pasteli, tuš, pero, lavirani bajci i kreda, 12. 3. – 1. 4. 2001., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Studio MiK, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



Ljerka Filakovac, *ženski akt*, 1990./2001., akvarel/papir, 50x40 cm

izložbe: Vladko Perović, organizacija izložbe u Šibeniku: Pavle Roca, fotografije: Ante Verzotti, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



Želimir Borić, *bez naziva*, 1996., bakropis/papir, 34x50 cm

Likovni život Dubrave (24), *U susret Uskrsu*, 9. 4. – 29. 4. 2001., Galerija Dubrava, izlagači: Ludmila Milica Biželj, Jerko Biško, Leonardo Budimlić Majnarić, Nenad Čulić, Ljerka Filakovac, Marija Gagić-Đaković, Ivan Branko Imrović, Kristina Jelić, Antun Krešić, Tomo Krmić, Zlatko Nežić, Vesna Pavičić, Željko Prestec, Velimir Rački i Ivan Roso, urednik kataloga: Vladko Perović, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Školska knjiga d.d., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Želimir Borić, *Obrisi postojanja*, 14. 5. – 28. 5. 2001., Galerija Dubrava, (Galerija Svetog Krševana, Šibenik, 4. 6. – 18. 6. 2001.), urednik kataloga: Josip Škunca, izvršni urednik: Žorž Draušnik, predgovor: Josip Škunca, postav

Keramički pehari, 22. 10. – 6. 11. 2001., Galerija Dubrava, izlagači: Mohammad A. Al-Mairfi, Claudio Ance, Vedrana Balković, Emil Benčić, Inese Brants, Javier Cervantes, Andrew Chua Koon Wa, Ann Clifford, Suzzane Clifford, Andrea Čepiššáková, Vera Dajht Kralj, Greg Daly, Tjok Dessauvauge, Nada Detoni, Nadežda Efendić, Lidija Filipec-Stanislav, Mate Franin, Eleonora Grgac, Elzbieta Grosseová, Ljuba Hahonin, Sergej Hahonin, Bente Hansen, Đurđica Horvat, Elke Huda, Zorka Ivanović-Milley, Višnja Jelačić, Vlasta Ježić, Davorin Kiš, Ivica Kiš, Klaudija Klamper, Ivančica Korošec, Vera Kovačić, Ihor Kovalevych, Julia Kovalevych, Liudmyla Kovalevich, Andrea Veronica Kotliarsky, Irena Kramer, Marina Krstačić, Andrea Kržišnik Pušić, Kyung-So-

ok Lee, Branka Legović, Giuseppe Lucietti, Lidiya Maček-Stanić, Višnja Markovinović, Mirta Morigi, Samir Muller, Suku Park, Zvezdana Perović, Mirta Pertovt, Ratko Petrić, Pompeo Pianezzola, Ankica Ribarević, Hanibal Salvaro, Cesare Sartori, Vania Sartori, Gligor Sazdovski, Nenad Sokolić, Vladimir Stanislav, Jolanda Šabec, Irena Šeb, Vittore Tasca, Anika Teder, B'chira Triki Bovazizi, Mariana Velasquez, Ivica Vidrová Langerová, Karin Widnäs i Barbara Wieland, počasni odbor: Zdenko Antešić, Božidar Gerić, Milivoj Jurišić, Ivan Kranjčić, Ivan Lovrenčić, Saša Ljahnicky, Mato Milanović, Pompeo Pianezzola, Joško Raščić, Ivica Rubić i Ivan Švertasek, organizacijski odbor: Branko Arbanas, Darko Crha, Nermin Delić, Predrag Gol, Edita Janković-Hapavel, Ante Jurišić, Rosanda Krstinić-Guščić, Franjo Kučko, Valerija Mrkobrad, Vladko Perović i Hanibal Salvaro, ocjenjivački sud izložbe: Anna Cecilia Hillar, Andrea Mauro, Valerija Mrkobrad, Toni Politeo, Hanibal Salvaro, Franz Stähler i Janez Suhodolc, organizatori izložbe: Artarea i Udruga za kulturu, zabavu i šport Sveti Križ Začretje, suorganizatori izložbe: Dom kulture Dubrava – Zagreb, Gradska galerija Bihać, Gradski muzej Bjelovar, Općina Križ i Turistička zajednica Rab, urednik kataloga: Hanibal Salvaro, fotografije: Amir Šepić, prijevod: Nikolina Jovanović, dizajn kataloga i postera: Artarea, grafička priprema: Skaner studio, Zagreb, tehnička realizacija i postav izložbe: Franjo Kučko i Hanibal Salvaro, otpremništvo: Zagrebšped, tisak: Skaner studio, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Vatroslav Kuliš, ulja na platnu, 8. 10. – 8. 11. 2001., (prva izložba u novom prostoru Galerije, Dubrava 51 a), Galerija Dubrava, predgovor: Igor Zidić, prijevod: dr. Graham McMaster, fotografije: Luka Mjeda, design: Dubravka Rakoci, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: Tiskara Puljko, Narodno sveučilište Dubrava.



Naslovnica kataloga izložbe ulja na platnu Vatroslava Kuliša

Robert Šimrak, 19. 11. – 9. 12. 2001., Galerija Dubrava, predgovor: Feđa Vukić, design: Robert Šimrak, postav izložbe: Vladko Perović, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Božić 2001., 10. 12. 2001. – 15. 1. 2002., Galerija Dubrava, izlagači: Leonardo Budimlić Majnarić, Zlatko Čular, Ljerka Filakovac, Josip Generalić, Zrinka Jurić Avmedoski, Antun Krešić, Ivan Lacković Croata, Zlatko Nežić, Željko Prstec, Velimir Rački, Davorin Radić, Ivan Roso, Ivica Šiško i Robert Zdarilek, tekstovi: Lucija Franić Novak i Krešimir Kvočić, grafičko oblikovanje: Romana Stojčević, tisak: Tiskara "Župac", Narodno sveučilište Dubrava.

2002.

Igor Rončević, *Triglave*, izložba slika, 4. 2. – 21. 2. 2002., Galerija Dubrava, predgovor: Igor Rončević, postav izložbe: Vladko Perović, fotografije: Darko Bavoljak, tisak: Crograf, Narodno sveučilište Dubrava.

Grupa Contra, *Contra 4*, slike i skulpture, 25. 2. – 21. 3. 2002., Galerija Dubrava, izlagači: Vladimir Blažanović, Tihomir Lončar, Vladimir Meglič, Goran Petrač, Velimir Rački, Davorin Radić i Petar Ujević, urednik kataloga: Josip Škunca, izvršni urednik: Žorž Draušnik, predgovor: Đuro Vandura, likovni postav: Đuro Vandura i Vladko Perović, oblikovanje kataloga: Žorž Draušnik, diakolori: Miro Martinić, tisak: Kratis, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Zlatko Čular, *Muka Kristova*, emajl i pasteli, 25. 3. – 20. 4. 2002., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, likovni postav: Zlatko Čular, Josip Škunca i Vladko Perović, fotografije i dizajn kataloga: Zlatko Čular, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Damir Medvešek, *Sučeljavanje*, akrili na platnu, papiru i drvu, 29. 4. – 19. 5. 2002., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav: Damir Medvešek, fotografije: Vladimir Pondelak, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Likovni život Dubrave, 25 godina kontinuiteta, 27. 5. – 15. 6. 2002., Galerija Dubrava, izlagači: Nenad Čulić, Ljerka Filakovac, Ivan Branko Imrović, Kristina Jelić, Svjetlan Junaković, Zlatko Nežić i Miro Vuco, urednik kataloga: Josip Škunca, predgovor: Josip Škunca, postav: Kristina Jelić i Branko Imrović, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Željko Senečić, 30. 9. – 20. 10. 2002., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Milan Bešlić, predgovor: Milan Bešlić, postav: Milan Bešlić, tisak: Šolta, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Antun Krešić, *Slike/akrilici* 2001., 28. 10. – 19. 11. 2002., Galerija Dubrava, glavni urednik kataloga: Milan Bešlić, urednik kataloga:

Dubravko Adamović, predgovor: Milan Bešlić, likovni i tehnički postav: Dubravko Adamović i Vladko Perović, grafičko oblikovanje: Dubravko Adamović, diakolori: Marko Čolić, tisak: Reprocolor, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Nikola Koydl, *Slike*, 2. 12. 2002. – 4. 1. 2003., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Milan Bešlić, predgovor: Milan Bešlić, postav: Nikola Koydl i Vladko Perović, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

2003.

Davorin Radić, *Portreti i autoportreti*, 27. 1. – 22. 2. 2003., Galerija Dubrava, urednik: Josip Škunca, urednik kataloga: Žorž Draušnik, predgovor: Nikola Albaneže, postav: Nikola Albaneže i Vladko Perović, design kataloga: Žorž Draušnik, diakolori: Miro Martinić, tehnički urednik: Davor Filipčić, tisak: Kratis, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Ivan Kuduz, *Terra magica*, grafike i slike, 24. 2. – 15. 3. 2003., Galerija Dubrava, urednik kataloga: Milan Bešlić, predgovor: Milan Bešlić, postav: Ivan Kuduz i Vladko Perović, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



Ivan Kuduz, *Terra magica*, 2001., serigrafija/papir, 70x68 cm

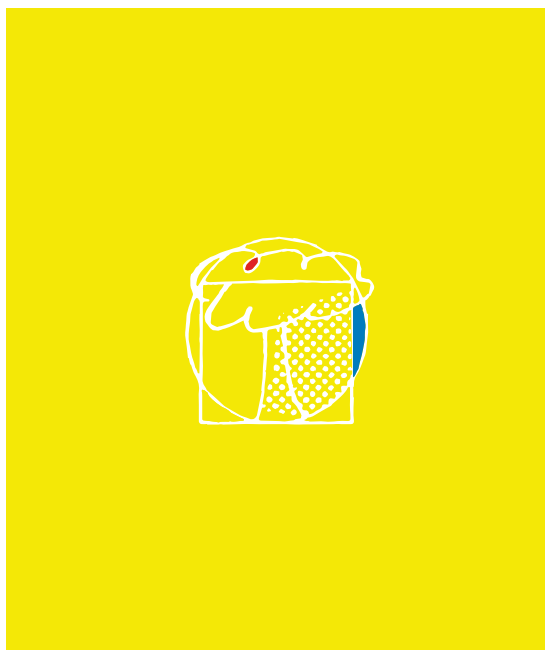
Grupa 3/6, *Recentni radovi*, 24. 3. – 12. 4. 2003., Galerija Dubrava, izlagači: Boris Demur, Željko Jerman i Vlado Martek, Galerija Dubrava, urednik kataloga: Josip Škunca, tekstovi: Boris Demur, Željko Jerman i Vlado Martek, postav: Grupa 3/6, Narodno sveučilište Dubrava.

Vesna Bašljan-Martinjak, *Likovni život Dubrave* (26), skulpture, 5. 5. – 22. 5. 2003., Galerija Dubrava, (Pučko otvoreno učilište – Krapina, 7. 11. – 22. 11. 2003.), urednik kataloga: Milan Bešlić, predgovor: Milan Bešlić, likovni postav izložbe: Milan Bešlić, dizajn: Filart, tisak: Hon-ing, Narodno sveučilište Dubrava.

Izbor iz fundusa Galerije Dubrava, *45 godina Narodnog sveučilišta Dubrava*, 29. 5. – 15. 6. 2003., Galerija Dubrava, urednici: Krešimir Kvočić i Vladko Perović, autor teksta: Krešimir Kvočić, tekstovi o centrima: Vladko Perović, Franka Perković, Domenika Salamunić, Lucija Franić Novak, Dunja Brankov, Željko Šturlić, Vlasta Mladić Obad, Vesna Špalj i Ljiljana Grabar, lektor i korektor: Krešimir Kvočić, računalni prijelom: Ljiljana Grabar, fotografije: Milivoj Gunc i fotodokumentacija NS "Dubrava", tisak: FS d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Vilko Žiljak, *Povodom 30. godišnjice izlaganja kompjutorske grafike*, 27. 10. – 15. 11. 2003., Galerija Dubrava, predgovor: Josip Škunca, Narodno sveučilište Dubrava.

Milan Zoričić, *Affresco*, 24. 11. – 12. 12. 2003., Galerija Dubrava, predgovori: Milan Bešlić i Ive Šimat Banov, fotografije: Damir Mijakovac, oprema radova: Nikša Zoričić, Knin, Narodno sveučilište Dubrava.



Milan Zoričić, *Affresco*, 2000./2003., akril/platno, 43x43 cm

Vladimir Filakovac, 15. 12. 2003. – 15. 1. 2004., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Milan Bešlić, autor izložbe: Milan Bešlić, predgovor: Milan Bešlić, dizajn logotipa Galerije Vladimir Filakovac i grafičko oblikovanje kataloga i pozivnice: Miroslav Šutej, fotografije: Goran Vranić, lektor i korektor: Krešimir Kvočić, prijevod na engleski: Mirjana Podvorac, Gordana Kosanović i Danka Ljubešić Žarko, likovni postav izložbe: Milan Bešlić, tehnički urednik: Vladko Perović, tisak: Šolta, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

2004.

Miroslav Šutej, *Blow up*, 3. 2. – 28. 2. 2004., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Milan Bešlić, autor izložbe: Milan Bešlić, predgovor: Milan Bešlić, fotografija autora: Marija-Branka Šutej, likovni postav izložbe: Milan Bešlić, tehnički urednik: Vladko Perović, grafička priprema i tisak: Skaner Studio, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Kristina Jeić, *Likovni život Dubrave (27)*, Iz ciklusa *Čudesna igra, Trave i Glazbala*, monotipije, 8. 3. – 31. 3. 2004., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Josip Škunca, fotografije: Antun Kolumbić, postav: Vladko Perović, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Željko Prstec, *Okvir za oblake i snove*, 5. 4. – 25. 4. 2004., Galerija Vladimir Filakovac, predgovor: Jadranka Pintarić, postav izložbe: Jadranka Pintarić i Željko Prstec, fotografije: Davor Puttar i Željko Prstec, oblikovanje kataloga: Nikola Hrženjak, Narodno sveučilište Dubrava.

Winton Afrić, *Iz ciklusa Bez oslonca – Kompozicija s figurom*, 26. 4. – 15. 5. 2004., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Ingrid Afrić, predgovor: Tin Turković, postav izložbe: Vlatko Perović i Winton Afrić, tisak: AN-KER, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Ženska odaja, 17. 5. – 6. 6. 2004., Galerija Vladimir Filakovac, izlagačice: Nelka Bakliža, Loara Blažević, Ana Jakić-Divković, Dijana Kočica, Sanja Pribić i Mirta Savani Profeta, urednik kataloga: Milan Bešlić, autorica izložbe: Sanja Pribić, predgovor: Sanja Pribić, fotografija: Darko Jakić, likovni postav izložbe: Nelka Bakliža, Loara Blažević, Ana Jakić-Divković, Dijana Kočica, Sanja Pribić i Mirta Savani Profeta, tehnički urednik: Vladko Perović, grafička priprema: Darko Jakić, tisak: Birotisak, Narodno sveučilište Dubrava.

Robert Zdarilek, *Brodovi*, 27. 9. – 16. 10. 2004., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Milan Bešlić, predgovor: Josip Škunca, fotografije: Robert Zdarilek, likovni postav izložbe: Robert Zdarilek, tehnički urednik: Vladko Perović, grafička priprema i tisak: AN-KER d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Mirjana Tomašević Dančević, *Kako nacrtati osjećaj?*, crteži, 18. 10. – 5. 11. 2004., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Milan Bešlić, autor izložbe: Mirjana Tomašević Dančević, predgovor: Margareta Sveštarov Šimat, likovno-grafičko oblikovanje: Ozana Blažeković Babić, In Visio d.o.o., likovni postav izložbe: Mirjana Tomašević Dančević, tehnički urednik: Vladko Perović, grafička priprema i tisak: AN-KER d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Vladimir Meglič, *Slike i skulpture*, 8. 11. – 25. 11. 2004., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Milan Bešlić, predgovor: Milan Bešlić, likovni postav izložbe: Milan Bešlić, tehnički urednik: Vladko Perović, grafička priprema i tisak: Šolta, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Hanibal Salvaro Hani, *Porotherm*, instalacije i skulpture, 29. 11. – 16. 12. 2004., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Hanibal Salvaro, predgovor: Josip Škunca, fotografije: Darko Bovoljak i Ati Salvaro, prijevod: Nikolina Jovanović, postav izložbe: Vladko Perović i Hanibal Salvaro, dizajn: Artarea, grafička priprema: Grafem, tisak: Kerschoffset, Narodno sveučilište Dubrava.

Ivan Lacković Croata, *Hommage à Ivan Lacković Croata*, crteži, 20. 12. 2004. – 15. 1. 2005., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Milan Bešlić, autori izložbe: Vladimir Crnković i Vladko Perović, predgovor: Vladimir Crnković, likovni postav izložbe: Vladko Perović, grafička priprema i tisak: Art studio Azinović, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava i Hrvatski muzej naivne umjetnosti.



| Plakat izložbe Ivana Lackovića Croate

| 2005.

Petar Dolić, *Skulpture i portreti*, skulpture, 7. 2. – 24. 2. 2005., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Milan Bešlić, predgovor: Milan Bešlić, likovni postav izložbe: Milan Bešlić i Petar Dolić, tehnički urednik: Vladko Perović, fotografije: Goran Stanzl, grafička priprema i tisak: Šolta, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Dragica Lončarić, *Minimus et maximus*, slike, 28. 2. – 18. 3. 2005., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Vladimir Crnković, koncepcija i realizacija izložbe: Vladimir Crnković, predgovor: Vladimir Crnković, prijevod na engleski: Graham McMaster, postav izložbe: Vladimir Crnković i Vladko Perović, grafička priprema i tisak: Art studio Azinović, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava i Hrvatski muzej naivne umjetnosti.

Uskrs 2005., slike, 21. 3. – 6. 4. 2005., Galerija Vladimir Filakovac, izlagači: Vladimir Blažanović, Antun Krešić, Tihomir Lončar, Vladimir Meglič, Zlatko Nežić i Davorin Radić, urednik kataloga: Milan Bešlić, tekst: Mirjana Piskulić, likovni postav: Vladko Perović, tisak: CFB, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Iva Bašić, *B*, slike, 11. 4. – 1. 5. 2005., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Milan Bešlić, autor izložbe: Iva Bašić, likovni postav: Iva Bašić, fotografije: Iva Bašić, grafička priprema i tisak: Studio BD&Co, Narodno sveučilište Dubrava.

Mirjana Marušić Gorska, *E40*, slike, 19. 5. – 7. 6. 2005., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Milan Bešlić, predgovor: Branka Hlevnjak, likovni postav izložbe: Branka Hlevnjak, tehnički urednik: Vladko Perović, fotografije: Nikola Kurti, grafička priprema i tisak: Zambelli, Rijeka, Narodno sveučilište Dubrava.

Dubrava – fragmenti iz povijesti, Likovni život Dubrave, fotografske slike, 20. 6. – 20. 8. 2005., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Vladko Perović i Dunja Brankov, autori izložbe: Vladko Perović, Dijana Dijanić i Jelena Rubić, izrada fotografija za izložbu: Foto studio Mik, Foto Milivoj, Foto studio Raf i Timped, grafičko oblikovanje: www.misch.hr, tisak: CFB, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Ivan Branko Imrović, *Majka i dijete*, skulpture i crteži, 26. 9. – 8. 10. 2005., Galerija Vladimir Filakovac, predgovor: Višnja Slavica Gabout, tehnički urednik: Vladko Perović, oblikovanje kataloga: Ivan Branko Imrović, tisak: Grafika Hrašće d.o.o., Narodno sveučilište Dubrava.



| Naslovnica kataloga izložbe Ivana Branka Imrovića

Petra Ružić, *Osvit željeza*, reljefi u metalu, 11. 10. – 2. 11. 2005., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Milan Bešlić, predgovor: mr. Predrag Haramija, likovni postav izložbe: Peruško Bogdanić i Petra Ružić, fotografije: Petra Ružić, grafička priprema i tisak: Visoka škola za sigurnost, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Vasilije Josip Jordan, grafike, 8. 11. – 27. 11. 2005., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Milan Bešlić, predgovor: Milan Bešlić, likovni postav izložbe: Milan Bešlić, tehnički urednik: Vladko Perović, fotografije: Goran Vranić, grafička priprema i tisak: Šolta, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Danijela G. Philipp, performans i instalacija, 1. 12. – 18. 12. 2005., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Milan Bešlić, tekst: Danijela G. Philipp, likovni postav izložbe: Danijela G. Philipp, grafička priprema: B5 grupa d.o.o., tisak: Digitalni studio Žiljak, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

2006.

Darko Škoda, *Pod maslinama*, ulja na platnu, 9. 1. – 28. 1. 2006., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Milan Bešlić, predgovor: Josip Škunca, likovni postav izložbe: Vladko Perović, Darko Škoda i Josip Škunca, tehnički urednik: Vladko Perović, grafička priprema i tisak: Danijel Marukić, Indugraf, Narodno sveučilište Dubrava.

Leonardo Budimlić Majnarić, *Križni put*, slike, 27. 3. – 20. 4. 2006., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Milan Bešlić, predgovor: Milan Bešlić, likovni postav izložbe: Vladko Perović, grafička priprema i tisak: Šolta, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Ratko Petrić, *Između A i Ž nalazi se...*, skulpture, 24. 4. – 20. 5. 2006., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Milan Bešlić, predgovor: Ive Šimat Banov, likovni postav izložbe: Ratko Petrić, tehnički urednik: Vladko Perović, fotografije: N. Brkić (portret) i Ratko Petrić (skulpture), grafička priprema i tisak: Šolta, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Izložba polaznika tečajeva Narodnog sveučilišta Dubrava, 12. 6. – 15. 6. 2006., Galerija Vladimir Filakovac, likovni postav izložbe: Diana Sokolić, tisak: CFB, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Iz zbirke Ivana Antolića Sobana, *Likovni život Dubrave*, slike, crteži i grafike, 19. 6. – 30. 6. 2006., Galerija Vladimir Filakovac, izlagači: Zdravko Ćosić, Vladimir Filakovac, Ivo Friščić, Krsto Hegedušić, Svjetlan Junaković, Drago Jurak, Ivo Kalina, Nives Kavurić-Kurtović, Albert Kinert, Željko Kipke, Edo Kovačević, Ivan Kožarić, Nikola Koydl, Vatroslav Kuliš, Ferdinand Kulmer, Rudolf Labaš, Ivan Lacković Croata, Ivan Lesiak, Ivan Lovrenčić, Vlado Martek, Petar Papp, Zlatko Prica, Kosta Angeli Radovani, Nikola Reiser, Josip Restek, Matija Skurjeni, Petar Smajić, Vilim Svečnjak, Ivo Šebalj, Vilko Šeferov, Zlatko Šulentić, Miroslav Šutej i Ivan Tišov, urednik kataloga: Željko Šturlić, predgovor: Josip Škunca, likovni postav izložbe: Josip Škunca, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Hrvatsko likovno društvo, *Vizualne senzacije*, slike, crteži i skulpture, 4. 9. – 15. 9. 2006., Galerija Vladimir Filakovac, izlagači: Rubina Abramović, Slavko Blažičko, Tajana Blažić, Antonija Cesarec, Darko Domišljanović, Ilja Ećim, Ines Fabijanić, Josip Fijucek, Snježana Filipčić, Zvonimir Gotal, Marija Hohoš-Novaković, Željko Horvat, Vera Huber, Višnja Jakšić, Juraj Jonke, Zdenka Kobašić, Branka Kopeti, Franjo Kovačević, Ana Pajan, Ljiljanka Stejskal, Željko Strelec, Marijan Tišljar-Matiš,

Zdravko Vuković, Marija Zvonar-Pađen, gosti izložbe: Andreja Krušelj i Vlado Tuđa, odabir radova: Milan Ilić, predgovor: Milan Ilić, postav izložbe: Josip Fijucek, Darko Domišljanić i Milan Ilić, organizacijski odbor: Snježana Filipčić i Josip Fijucek, tisak, Tiskara TEDA, Samobor, Narodno sveučilište Dubrava.

Vinko Fišter, *Radovi na papiru*, crteži, 25. 9. – 18. 10. 2006., Galerija Vladimir Filakovac (Galerija Kuriya, Sesvete, 9. 11. – 23. 11. 2006.), predgovor: Nikola Albaneže, koncepcija izložbe: Nikola Albaneže i Vinko Fišter, likovno oblikovanje kataloga: Vinko Fišter, fotografije: Amir Šepić, tehnički urednik: Mladen Sever, priprema za tisak: Media Nox, Tisak: Grafostil, Narodno sveučilište Dubrava.

Branimir Bartulović, *Zavičaj*, slike, 23. 10. – 18. 11. 2006., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Stanko Špoljarić, predgovor: Stanko Špoljarić, likovni postav izložbe: Stanko Špoljarić, grafička priprema i tisak: BMC d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Tradicija – trend, *Izložba radova polaznika tečaja hrvatskog narodnog rukotvorstva i etnonakita*, 20. 11. – 6. 12. 2006., Galerija Vladimir Filakovac, autorica izložbe: Lucija Franić Novak, urednik kataloga: Lucija Franić Novak, predgovor: Lucija Franić-Novak, fotografije: Denis Marohnić, tehnički postav izložbe: Marko Toth, Ljubica Hrستیć i Marija Horvatić, Narodno sveučilište Dubrava.

Božić 2006., slike, crteži, grafike i skulpture, 11. 12. 2006. – 5. 1. 2007., Galerija Vladimir Filakovac, izlagači: Željko Badurina, Gordana Bakić, Zlatko Čular, Maja Dolencić Malešević, Petar Dolić, Petra Grozaj, Paulina Jazvić, Eugen Kokot, Božena Končić-Badurina, Alem Korkut, Koraljka Kovač, Jasmina Krajačić, Velibor Mačukatin ml., Ivica Malčić, Zlatko Nežić, Josip Poljan, Petra Ševeljević, Roberta Vilić, Alan Vlahov i Miro Vuco, urednik katalo-

ga: Svebor Vidmar, tekst: Josip Žagar, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

2007.

Izidor Popijač – Žiga, skulpture i reljefi, 15. 1. – 2. 2. 2007., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Stanko Špoljarić, likovni postav izložbe: Stanko Špoljarić, fotografije: Romeo Ibrišević, grafička priprema: Tomislava Juroš, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

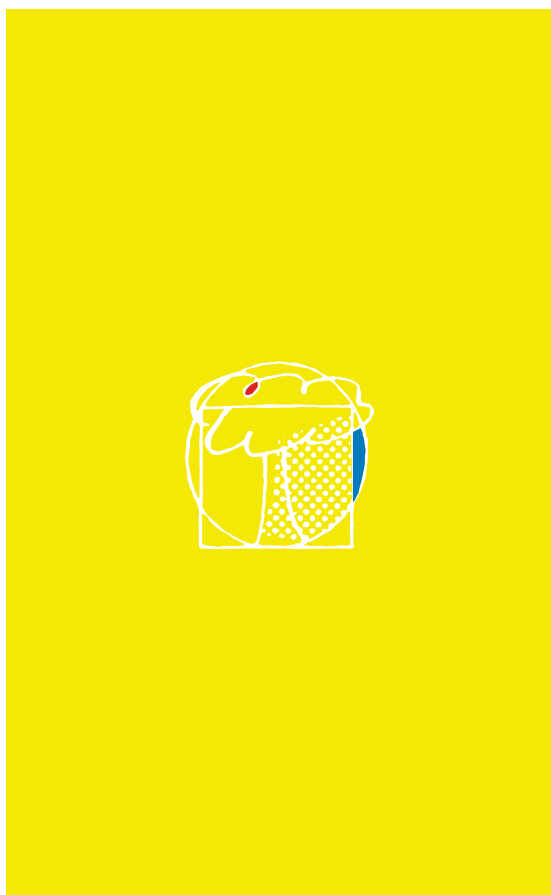
Ana Gezi, *Kult tijela u Hrvata 2*, slike, 19. 2. – 8. 3. 2007., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Iva Körbler, likovni postav izložbe: Iva Körbler i Ana Gezi, grafička priprema i tisak: N-DESIGN, Bjelovar, Narodno sveučilište Dubrava.

Renata Chalupa Prvan, *Oblaci... oblaci... prisutnost B*, slike, 12. 3. – 29. 3. 2007., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Milan Bešlić, likovni postav izložbe: Milan Bešlić, grafička priprema: Tomislava Juroš, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Uskrs 2007., slike, grafike i skulpture, 2. 4. – 19. 4. 2007., Galerija Vladimir Filakovac, izlagači: Nevenka Arbanas, Neven Bilić, Zlatko Bourek, Tomislav Buntak, Daniela Cikatić Javorčić, Sebastijan Dračić, Zoran Džapo, Vinko Fišter, Nikolina Ivezić, Ana Kadoić, Ante Kuduz, Vlado Martek, Marcela Munger, Ratko Petrić, Igor Rončević, Rudolf Sablić, Ivan Skvrce, Stjepan Šandrk, Zlatan Vehabović, Nenad Vorih, Josip Zanki i Robert Zdarilek, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Iva Körbler, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš,

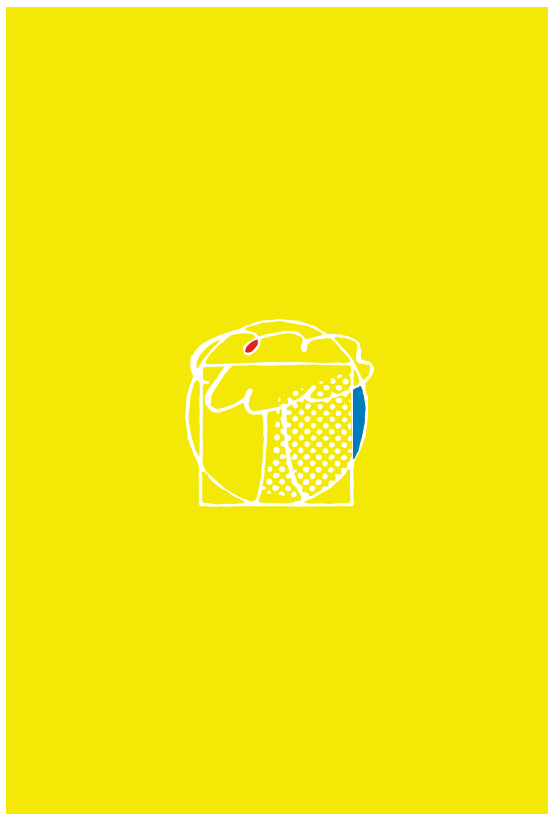
tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Zlatko Sirotić, *Istarski gradovi*, slike, 23. 4. – 10. 5. 2007., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Milan Bešlić, likovni postav izložbe: Milan Bešlić, grafička priprema: Tomislava Juroš, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



Zlatko Sirotić, *Boljun*, 2001., akril/platno, 100x120 cm

Duško Šibl, *Figure u pokretu*, slike, 14. 5. – 31. 5. 2007., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Milan Bešlić, likovni postav izložbe: Milan Bešlić, grafička priprema: Tomislava Juroš, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



Duško Šibl, *Faust*, 2004./2006., akril/platno, 90x120 cm

Izložba polaznika tečajeva Narodnog sveučilišta Dubrava, 12. 6. – 14. 6. 2007., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

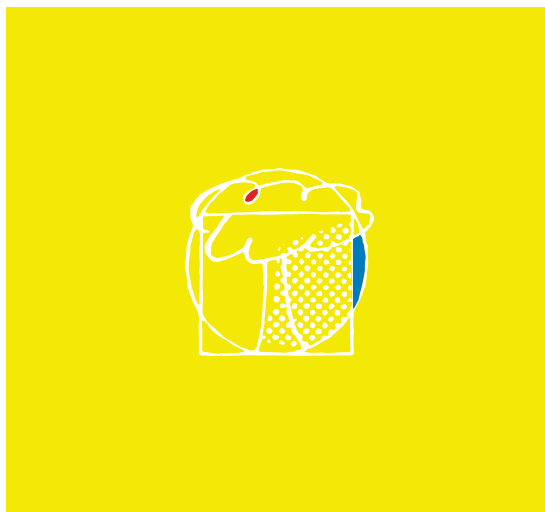
Likovni život Dubrave, crteži, slike, skulpture i video radovi, 18. 6. – 4. 7. 2007., Galerija Vladimir Filakovac, izlagači: Željko Badurina, Iva Bašić, Vinko Fišter, Ana Hušman, Nikolina Ivezić, Božena Končić-Badurina, Alem Korkut, Vlado Martek, Mirko Rafaj, Duško Štrbac, Roberta Vilić i Miro Vuco, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Barbara Vujanović, likovni postav izložbe: Barbara Vujanović i Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Francuska veza, *Izložba hrvatskih umjetnika iz Francuske*, slike, 9. 7. – 27. 7. 2007., Galerija Vladimir Filakovac, Galerija Mirko Virius, Galerija Ramasutra i Galerija Vrbnik, izlagači: Lucie Bitunjac, Antoine Kapor, Josip Ago Skenderović, Dalibor Tanko, Velimir Trnski, Boris Krunić i Clara Tomić Bleibtreu, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Milan Bešlić, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Izložba kakvu zaslužujete/The exhibition you deserve, crteži, fotografske slike, skulpture, instalacije, video radovi i urbane intervencije u Dubravi, 13. 9. – 20. 9. 2007., Galerija Vladimir Filakovac, izlagači: Rossella Biscotti, Kevin van Braak, Delphine Deguislage, Filip van Dingenen, Yona Friedman, Laure Gattier, Diana Gomez, Tonka Maleković, Yan Renand i Studio Basar, autori koncepcije izložbe: kustoski kolektiv Komplot iz Bruxellesa i Ivana Meštrović, tekst: Yona Friedman, grafičko oblikovanje letka: Tanja Perišić, Narodno sveučilište Dubrava.

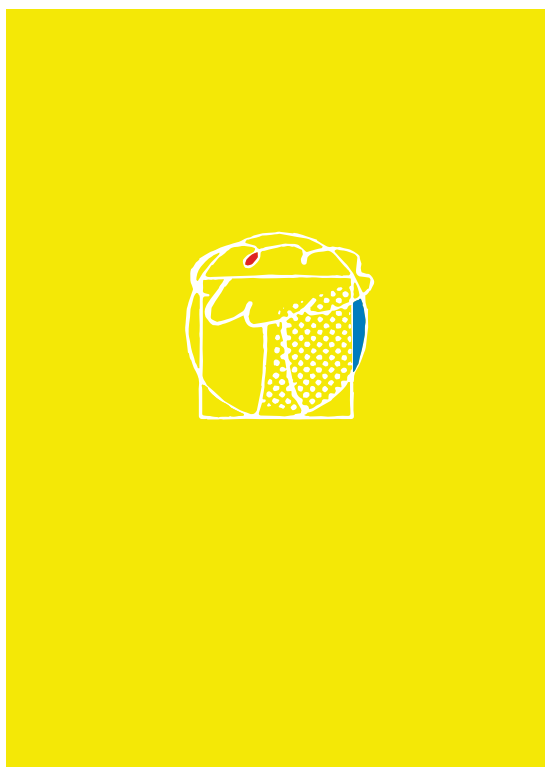
Zoran Džapo, *Prijestupničke subverzije*, slike, 1. 10. – 18. 10. 2007., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Ivica Župan, likovni postav izložbe: Ivica Župan i Zoran Džapo, fotografija: Mladen Radolović – Mrlja, grafička priprema: Vinko Baković, tisak: Welltrade d.o.o., Zadar, Narodno sveučilište Dubrava.

Zdravko Pal, slike, 29. 10. – 8. 11. 2007., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Jagor Bučan, likovni postav izložbe: Zdravko Pal, grafička priprema: Ana Silvonja/Grafiing, tisak: Grafiing, Narodno sveučilište Dubrava.



Zdravko Pal, bez naziva, 2007., akril/platno, 150x190 cm

Sebastijan Dračić, *Interijeri*, slike, 12. 11. – 28. 11. 2007., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Aleksandar Bravar, likovni postav izložbe: Sebastijan Dračić, grafička priprema: Tomislava Juroš, tisak: Grafiing, Narodno sveučilište Dubrava.



Sebastijan Dračić, bez naziva, 2007., ulje na platnu, 50x70 cm

Božić 2007., slike, crteži, grafike i skulpture, 3. 12. – 29. 12. 2007., Galerija Vladimir Filakovac, izlagači: Marijana Birtić, Ivica Blažić, Viktor Daldon, Boris Demur, Dalibor Jelavić, Jasminka Končić, Ivan Kožarić, Hrvoje Ljubić, Irma Markulin, Božica Matasić, Krešimir Nikšić, Zoltan Novak, Zdenka Pozaić, Hanibal Salvato, Ljubomir Stahov, Vesna Šantak, Tanja Tintor Keller, Tatjana Tkalec, Ivan Tomaso-
sović, Tanja Vujasinović i Vilko Žiljak, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Anita Zlomisljić, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

2008.

Gordana Špoljar Andrašić, *Stabla*, slike, 14. 1. – 30. 1. 2008., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Iva Körbler, likovni postav izložbe: Iva Körbler i Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, tisak: Bogadigrafika d.o.o., Koprivnica, Narodno sveučilište Dubrava.

Ivan Kožarić, *Presretan sam da sam sretan*, 4. 2. – 21. 2. 2008., crteži i skulpture, Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Ivica Župan, likovni postav izložbe: Ivica Župan, fotografije: Željko Šturlić, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

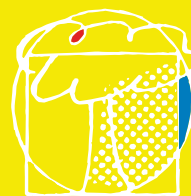


| Plakat izložbe Ivana Kožarića

Ivan Domagoj Vuco i Jasika Vuco Češnovar, slike, 25. 2. – 12. 3. 2008., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Iva Körbler, likovni postav izložbe: Iva Körbler, fotografije: Jasika Vuco Češnovar, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Uskrs 2008., slike, crteži, grafike i skulpture, 17. 3. – 3. 4. 2008., Galerija Vladimir Filakovac, izlagači: Renata Chalupa Prvan, Jadranka Fatur, Fedor Fischer, Ana Gezi, Željka Gradski, Petar Hranuelli, Anto Kajinić, Dragutin Dado Kovačević, Zlatica Kovačiček Poljan, Antun Krešić, Tomislav Kršnjavi, Ivan Kuduz, Sabina Ljubić, Iris Mihatov Miočić, Zdravko Pal, Izidor Popijač – Žiga, Lada Primorac, Ivica Propadalo, Dario Smetiško, Diana Sokolić i Ivica Šiško, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Ivica Župan, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Tihomir Lončar, slike, 7. 4. – 24. 4. 2008., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Milan Bešlić, likovni postav izložbe: Milan Bešlić, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



| Tihomir Lončar, *U vrtu*, 2007., ulje/panel, 50x70 cm

Šimun Šutej, digitalne grafike, 28. 4. – 14. 5. 2008., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Milan Bešlić, likovni postav izložbe: Milan Bešlić, grafička priprema: Tomislava Juroš, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Austrijska veza, *Izložba hrvatskih umjetnika iz Austrije*, slike i skulpture, 19. 5. – 4. 6. 2008., Galerija Vladimir Filakovac, aula Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija RH, Europski dom Zagreb i Austrijski kulturni forum, izlagači: Vladimir Bedeniković, Edit Glavurčić, Herman Hemetek, Veronika Kokalj, Erich Novoszel i Dragutin Šantek, članovi organizacijskog odbora izložbe: Dragutin Knežević, Davor Dujčić, Katharina Christine Hinić, Christian J. Ebner, Ivana Šeperić, Renata Bačić, Ivica Rubić i Svebor Vidmar, komisija za odabir radova: Stanko Špoljarić, Davor Dujčić, Christian J. Ebner i Svebor Vidmar, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Stanko Špoljarić, likovni postav izložbe: Svebor Vid-

mar, prijevod: Julija Goette, SPES – Centar za poduke i prevodilaštvo, lektura: Krešimir Kvočić, grafička priprema: Tomislava Juroš, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Izložba polaznika tečaja Narodnog sveučilišta Dubrava, 9. 6. – 11. 6. 2008., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, Diana Sokolić, Jasmina Kosanović, Mirjana Kranželić, Marija Čukman Kadija, Robert Zdarilek i Ljubica Hrštić, grafička priprema: Tomislava Juroš, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Likovni život Dubrave, *Iz fundusa Galerije – 40 godina postojanja*, 16. 6. – 3. 7. 2008., Galerija Vladimir Filakovac, izlagači: Dubravka Babić, Želimir Borić, Daniel Butala, Boris Demur, Sebastijan Dračić, Vinko Fišter, Ivo Friščić, Nikolina Ivezić, Nives Kavurić-Kurtović, Ivan Kožarić, Ivan Kuduz, Vatroslav Kuliš, Ivan Lacković Croata, Milena Lah, Ivan Lesiak, Tihomir Lončar, Ivan Lovrenčić, Vlado Martek, Zdravko Pal, Ratko Petrić, Lada Primorac, Izidor Popijač – Žiga, Ivica Propadalo, Ivan Rabuzin, Hanibal Salvaro, Zlatko Sirotić, Ljubomir Stahov, Vesna Šantak, Duško Šibl, Diana Šimek, Miroslav Šutej, Šimun Šutej, Martina Vrbanić i Milan Zoričić, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Milan Bešlić, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Hrvatski narodni vez, *Izložba radova polaznica tečaja*, 15. 9. – 25. 9. 2008., Galerija Vladimir Filakovac, autorica koncepcije izložbe: Lucija Franić Novak, urednica kataloga: Lucija Franić Novak, fotografije: Lucija Franić Novak, tehnički postav izložbe: Marko Toth, Ljubica Hrštić i Lana Kocet, tisak: Tiskara Župac, Narodno sveučilište Dubrava.



Mario Čaušić, *Spacemaker*, grafike, 29. 9. – 16. 10. 2008., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Ivana Rončević, likovni postav izložbe: Mario Čaušić, grafička priprema: Tomislava Juroš, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



| Plakat izložbe Marija Čaušića

Josip Tirić, slike, 20. 10. – 6. 11. 2008., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Vanja Babić, likovni postav izložbe: Josip Tirić, tehnički postav izložbe: Marko Toth i Zdravko Živanović, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Davor Vuković, *Varijacije*, slike, 10. 11. – 27. 11. 2008., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Mirjana Repanić Braun, likovni postav izložbe: Mirjana Repanić Braun, tehnički postav izložbe: Marko Toth i Zdravko Živanović, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Diana Sokolić, *Kaleidoskop*, slike, 8. 12. – 31. 12. 2008., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Darko Glavan, likovni postav izložbe: Diana Sokolić,

tehnički postav izložbe: Marko Toth i Zdravko Živanović, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

2009.

Nikola Vrljić, *Ptice, žabe i ostale čovjekolike životinje*, skulpture, 12. 1. – 29. 1. 2009., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Barbara Vujanović, likovni postav izložbe: Nikola Vrljić, tehnički postav izložbe: Marko Toth i Zdravko Živanović, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Kiparsko u keramici, keramika, 9. 2. – 25. 2. 2009., Galerija Vladimir Filakovac, izlagači: Robert Baća, Marina Tudjina Badurina, Emil Benčić, Đurđica Horvat, Dora Pezić Mijatović, Marina Olič, Vladimir Pecić, Irena Podvorac, Đurđica Skelin, Liljana Smodlaka i Sanja Stani, autorica projekta: Višnja Slavica Gabout, glavni urednik kataloga: Svebor Vidmar, urednik kataloga: Maša Štrbac, predgovor kataloga i biografski podaci autora: Višnja Slavica Gabout, prostorno-likovni postav izložbe: Višnja Slavica Gabout, tehnički postav izložbe: Marko Toth i Zdravko Živanović, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, prijevod na engleski: Tamara Budimir, tisak: Printera grupa, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava i ULUPUH.

Mirjana Tomašević Dančević, *Dnevnik traženja sjena*, fotografske slike, 2. 3. – 19. 3. 2009., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Branka Hlevnjak, likovni postav izložbe: Danijela Lušin i Mirjana Tomašević Dančević, tehnički postav izložbe: Marko Toth i Zdravko Živanović, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Uskrs 2009., slike, crteži, grafike i skulpture, 30. 3. – 16. 4. 2009., Galerija Vladimir Filakovac, izlagači: Snježana Ban, Jagor Bučan, Leonardo Budimlić Majnarić, Borna Demel, Sanela Đurinec, Ivan Branko Imrović, Vanda Jurković, Vatroslav Kuliš, Renata Ladović Meštrović, Lada Luketić, Dorica Matjan, Robert Mijalić, Ljerka Njerš, Jurica Puhalo, Zlatko Sirotić, Hrvoje Šercar, Emil Robert Tanay, Dinko Vranković i Branko Vujanović, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Nikola Albaneže, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Ana Šesto, *Pogledi*, fotografske slike, 27. 4. – 6. 5. 2009., Galerija Vladimir Filakovac, predgovor: Vinko Šebrek, dizajn: Nina Ivančić, Narodno sveučilište Dubrava.

Duško Malešević, *Mala retrospektiva*, slike, crteži i grafike, 11. 5. – 28. 5. 2009., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Stanko Špoljarić, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



Plakat izložbe Duška Maleševića

Izložba polaznika tečajeva Narodnog sveučilišta Dubrava, 8. 6. – 10. 6. 2009., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, tehnički postav izložbe: Marko Toth, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Nik Titanik, *Štefica Jambrišćak i prijatelji, Likovni život Dubrave*, digitalne grafike i karikature, prva samostalna izložba, 15. 6. – 2. 7. 2009., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Barbara Vujanović, likovni postav izložbe: Nik Titanik, tehnički postav izložbe: Marko Toth, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Fabijan Knežević, *Varijacije u kvadratu*, digitalne grafike, 21. 9. – 7. 10. 2009., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Iva Körbler, likovni postav izložbe: Iva Körbler, tehnički postav izložbe: Marko Toth, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Sara Lovrić Caparin, *Dematerija*, instalacija, 12. 10. – 28. 10. 2009., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Iva Körbler, likovni postav izložbe: Sara Lovrić Caparin, tehnički postav izložbe: Joško Bakula, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Ivica Kiš, *Ste[®]eos©opic@l*, fotografske slike, 2. 11. – 18. 11. 2009., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovori: Želimir Koščević i Ivica Kiš, likovni postav izložbe: Ivica Kiš, tehnički postav izložbe: Marko Toth, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Ars kopija, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Boris Demur i Vlado Martek, *Artmemorije*, crteži i kolaži, 23. 11. – 10. 12. 2009., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Ivica Župan, likovni postav izložbe: Boris Demur, Vlado Martek i Ivica Župan, tehnički postav izložbe: Marko Toth, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



| Plakat izložbe Borisa Demura i Vlade Marteka

Marin Majić, Pavle Pavlović i Marko Zeman, slike, 14. 12. – 31. 12. 2009., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Marijana Rimanić, likovni postav izložbe: Marin Majić, Pavle Pavlović i Marko Zeman, tehnički postav izložbe: Marko Toth, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: CFB d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



| Marko Zeman, *Glava*, 2008., kombinirana tehnika/medijapan, 82x48 cm

2010.

Izbor iz fundusa Galerije Vladimir Filakovac, *Izložba slika, crteža, grafika i skulptura u sklopu manifestacije Noć muzeja '10*, 29. 1. – 3. 2. 2010., Galerija Vladimir Filakovac, izlagači: Ivica Antolčić, Dubravka Babić, Leonardo Budimlić Majnarić, Tomislav Buntak, Daniel Butala, Boris Demur, Sebastijan Dračić, Ljerka Filakovac, Vinko Fišter, Ivo Friščić, Josip Generalić, Milan Generalić, Nikolina Ivezić, Dragutin Jurak, Nives Kavurić-Kurtović, Fabijan Knežević, Marija Branka Košković, Ivan Kožarić, Antun Krešić, Vatroslav Kuliš, Ivan

Lacković Croata, Milena Lah, Ivan Lesiak, Tihomir Lončar, Ivan Lovrenčić, Velibor Mačukatin stariji, Marin Majić, Vlado Martek, Marcela Munger, Zdravko Pal, Pavle Pavlović, Ratko Petrić, Tonka Petrić, Izidor Popijač – Žiga, Ivica Propadalo, Zlatko Sirotić, Diana Sokolić, Ljubomir Stahov, Vesna Šantak, Duško Šibl, Gordana Špoljar Andrašić, Miroslav Šutej, Šimun Šutej, Boris Švaljek, Nik Titanik, Krešimir Trumbetaš, Franjo Vujčec, Marko Zeman, Milan Zoričić i Vilko Žiljak, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Milan Bešlić, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, tehnički postav izložbe: Zdravko Kovačević i Marko Toth, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Ars kopija, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

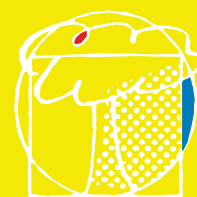
Petra Lidia Ševeljević, *A ZOO*, slike, 8. 2. – 25. 2. 2010., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Ivana Mance, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, tehnički postav izložbe: Zdravko Kovačević i Marko Toth, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Ars kopija, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Nataša Ljubetić, *Plehin put bb*, slike, 1. 3. – 17. 3. 2010., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Sandi Bulimbašić, likovni postav izložbe: Nataša Ljubetić, tehnički postav izložbe: Zdravko Kovačević i Marko Toth, grafička priprema: Nataša Ljubetić, lektura: Sandi Bulimbašić, tisak: Grafex, Split, Narodno sveučilište Dubrava.

Uskrs 2010., izložba slika, crteža, grafika i skulptura, 22. 3. – 8. 4. 2010., Galerija Vladimir Filakovac, izlagači: Dubravka Babić, Ivan Fijolić, Edit Glavurtić, Dejan Kljun, Dragutin Dado Kovačević, Vladimir Kučina, Nikša Lalin, Vjera Lalin, Velibor Mačukatin stariji, Duško Malešević, Josip Marić, Leila Michieli Vojvoda, Valerije Michieli, Daniela Pal Bučan,

Sanja Pribić, Josip Ago Skenderović, Gordana Špoljar Andrašić, Mirjana Tomašević Dančević i Nikola Vrljić, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Branka Hlevnjak, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Manag d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Donata Krznarić, *Dot 'till you drop*, slike, 12. 4. – 29. 4. 2010., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Ivana Mance, likovni postav izložbe: Donata Krznarić, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Manag d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



| Plakat izložbe Donata Krznarić

Maja Dolenčić-Malešević, *Mala retrospektiva*, 3. 5. – 19. 5. 2010., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Stanko Špoljarić, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, fotografije: Ivan Brezovec, prijevod: Janet Tuškan, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Manag d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Dubravko Adamović, *Retrogled*, 24. 5. – 10. 6. 2010., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Jadranka Vinterhalter, likovni postav izložbe: Dubravko Adamović, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Manag d.o.o., Zagreb, (vlastito izdanje dodatnog kataloga, urednik kataloga: Dubravko Adamović, predgovori: Andrej Mirčev, Borivoj Popovčak i Jadranka Vinterhalter, grafičko oblikovanje: Antun Krešić, fotografije radova: Goran Bešenski, Milan Božić, Antun Krešić i Mirjana Krešić, grafička priprema i tisak: Repro-color, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



| Plakat izložbe Dubravka Adamovića

Zajedno u različitosti/Together in diversity, Izložba polaznika tečajeva Narodnog sveučilišta Dubrava i Kulturnog centra XIII. okruga Budimpešte, 18. 6. – 19. 6. 2010., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Milan Bešlić, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, Maja Marohnić, Gyula Nagy i Aliz Tigyi, grafička priprema: Tomislava Juroš, prijevod: SPES d.o.o., Zagreb, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Manag d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Damir Nehyba, *Pariški kôd*, Likovni život Dubrave, fotografske slike, 21. 6. – 8. 7. 2010., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Višnja Slavica Gabout, likovni postav izložbe: Damir Nehyba, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Manag d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Together in diversity/Zajedno u različitosti, Izložba polaznika tečajeva Narodnog sveučilišta Dubrava i Kulturnog centra XIII. okruga Budimpešte, 27. 8. – 29. 8. 2010., Youth Cultural House u XIII. okrugu, Budimpešta, Mađarska.

Ivan Kožarić, *Optimistička okomica*, slike, crteži i skulpture, 18. 10. – 3. 11. 2010., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Ivica Župan, likovni postav izložbe: Ivica Župan i Ivan Kožarić, fotografije: Željko Šturlić, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Manag d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



| Ivan Kožarić, *Optimistička okomica*, 2010., akril/platno, 70x40 cm

Tea Hatadi, *Željezna zavjesa/Iron curtain*, instalacija i video rad, 8. 11. – 24. 11. 2010., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Vanja Babić, likovni postav izložbe: Tea Hatadi, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Manag d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Josip Šarić, *Čudnovati instrumenti*, slike, 29. 11. – 15. 12. 2010., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar i Josip Šarić, predgovor: Stanko Špoljarić, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, grafička priprema: Rubina Šarić, tisak: AN-KER. d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Robert Zdarilek, *Poklonstvo*, skulpture, 20. 12. 2010. – 5. 1. 2011., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Višnja Slavica Gabout, likovni postav izložbe: Robert Zdarilek, tehnički postav izložbe: Zdravko Kovačević i Marko Toth, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Manag d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

2011.

Vladimir Medanić, *Na plavom dlanu*, slike, 17. 1. – 2. 2. 2011., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Ive Šimat Banov, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Manag d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Nikola Toko Banović (Podgorica), *Transparentismo Montenegro*, slike, 7. 2. – 24. 2. 2011., Galerija Vladimir Filakovac, tekstovi: Milika Pavlović, Carlo Savini i Nikola Toko Banović, reprodukcije: Vjekoslav Bojat, grafičko oblikovanje: Ivan Živković, tisak: HKS Spektar, Narodno sveučilište Dubrava i Društvo Cr-

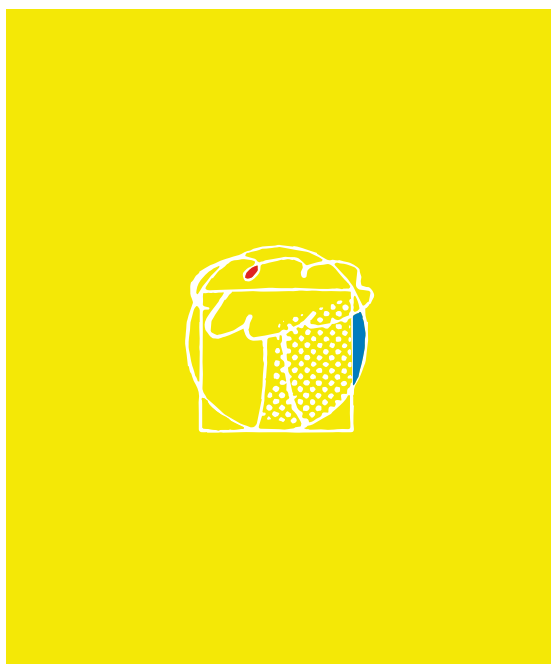
nogoraca i prijatelja Crne Gore "Montenegro" Zagreb.

Mirjana Vajdić, *Topografsko-botaničke karte*, slike, 28. 2. – 17. 3. 2011., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovori: Iva Körbler i Leila Mehulić, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Manag d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Dragutin Dado Kovačević, *PERFORMAnCIJE*, perforacije na papiru, 21. 3. – 6. 4. 2011., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Branka Hlevnjak, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar i Dragutin Dado Kovačević, fotografije: Feđa Fatičić, grafička priprema: Ivan Štefanek, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Art studio Azinović, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Uskrs 2011., slike, crteži i fuzija stakla, 11. 4. – 28. 4. 2011., Galerija Vladimir Filakovac, izlagači: Antun Krešić, Hrvoje Šercar i Vladimir Vrljić Ankin, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Milan Bešlić, likovni postav izložbe: Antun Krešić i Vladimir Vrljić Ankin, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Manag d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Nenad Vorih, *Svevremenski retro*, slike, 2. 5. – 19. 5. 2011., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Ivana Školnik, likovni postav izložbe: Nenad Vorih, fotografije: Nino Marcutti, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Manag d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



Nenad Vorih, *Communication*, 1996., akril/platno,
100x130 cm

Izložba polaznika tečajeva Narodnog sveučilišta Dubrava, 28. 5. – 7. 6. 2011., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Svebor Vidmar, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, Maja Marohnić, Janja Jukić i Diana Sokolić, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Manag d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Božidar Katić, *Individualna mitologija*, Likovni život Dubrave, slike, 10. 6. – 30. 6. 2011., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Matea Kolendić, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Manag d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Iz fundusa Galerije Vladimir Filakovac, slike, grafike i crteži, 1. 7. – 14. 7. 2011., Općina Knittelfeld, Knittelfeld, Austrija, izlagači: Ivica Antolčić, Daniel Butala, Boris Demur, Maja Dolenčić-Malešević, Sebastijan Dračić, Ljerka

Filakovac, Josip Generalić, Dragutin Jurak, Nives Kavurić-Kurtović, Ivan Kožarić, Donata Krznarić, Ivan Lacković Croata, Milena Lah, Ivan Lesiak, Tihomir Lončar, Ivan Lovrenčić, Vlado Martek, Marcela Munger, Ratko Petrić, Ivica Propadalo, Ivan Rabuzin, Zlatko Sirotić, Ljubomir Stahov, Duško Šibl i Miroslav Šutej, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Svebor Vidmar, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, prijevod: Kornelija Drokan, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Manag d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Nikolina Starčević, *Skrivene priče*, slike, 19. 9. – 29. 9. 2011., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Feđa Gavrilović, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Manag d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

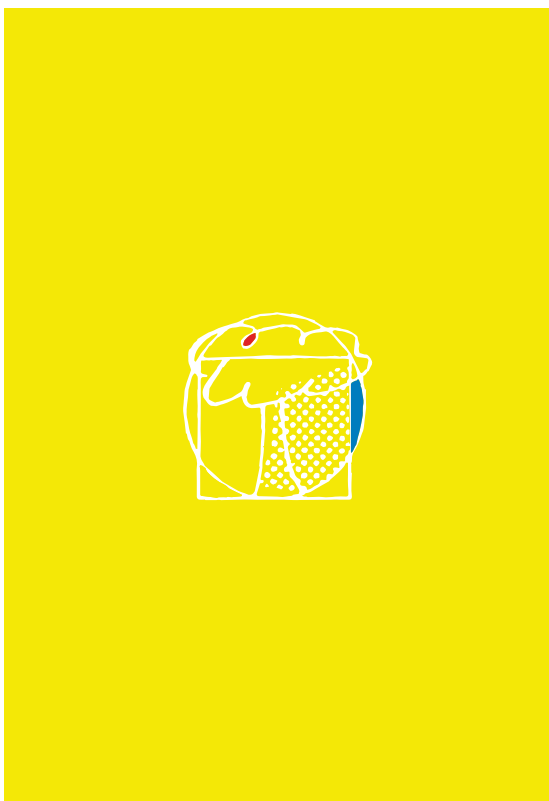
Tihomir Lončar i Vladimir Meglić, slike, 21. 9. – 8. 10. 2011., Hrvatski klub Augusta Šenoe, Pečuh, Mađarska, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Milan Bešlić, likovni postav izložbe: tehnički postav izložbe: Mihály Sárosacz, Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, prijevod: SPES d.o.o., lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Manag d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava i Hrvatski klub Augusta Šenoe, Pečuh, Mađarska.

Vlasta Ježić, *Memorijalna izložba*, keramika, 3. 10. – 14. 10. 2011., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Ivana Školnik, likovni postav izložbe: Darko Schneider i Ivana Školnik, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Sonja Hržina Majstorović, tisak: Manag d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Ivana Ožetski, *Sjene interijera*, slike, 17. 10. – 3. 11. 2011., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Niko-

la Albaneže, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Pressus studio d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Duje Medić, *Sunce*, crteži, 7. 11. – 30. 11. 2011., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Feđa Gavrilović, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Pressus studio d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



| *Duje Medić, Raditi, 2009., olovka/papir, 70x40 cm*

Dijana Nazor, *Vjesnici nebeske radosti*, slike, 5. 12. – 30. 12. 2011., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Stanko Špoljarić, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Pressus studio d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

2012.

Antonia Čačić, *Otisci*, slike, 16. 1. – 1. 2. 2012., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Nikola Albaneže, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar i Nikola Albaneže, grafička priprema: Antonia Čačić, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Ispis d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Izazovi linije, *Suvremena keramika i staklo*, 6. 2. – 22. 2. 2012., Galerija Vladimir Filakovac, Zagreb, (Gradska galerija Labin, 4. 4. – 18. 4. 2011., Galerija Decumanus, Krk, 7. 9. – 28. 9. 2012.), izlagači: Vedrana Balković, Andrea Bassi, Željka Bračko, Smiljana Brezovec Meštrić, Ivančica Cvitić Znidarčić, Nadica Eichhorn, Đurđica Horvat, Pamela Ivanković, Vera Kovačić, Željka Korbar, Andrea Kržišnik Pušić, Višnja Markovinović, Marta Milunić, Ljerka Njerš, Marina Orlić, Vladimir Pecić, Zdenka Pozaić, Neva Prpić, Karmen Ptičar, Boris Roce, Đurđica Skelin, Liljana Smodlaka, Sanja Stani, Blaženka Šoić Štebih, Marina Tudjina Badurina, Ivančica Vončina i Klaudija Vukman, autorica koncepcije i selektorica radova: Višnja Slavica Gabout, koordinatorice u projektu i suradnice u izložbi: Đurđica Horvat i Andrea Bassi, urednik kataloga: Višnja Slavica Gabout, predgovor: Višnja Slavica Gabout, prostorno-likovni postav izložbe: Višnja Slavica Gabout, prijevod na engleski: Tamara Budmir, grafička priprema: Kuna Zlatica, tisak: Printera grupa, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava i ULUPUH.

Sanela Đurinec, Lila Herceg i Vanja Trobić, *Preklapanja*, slike, 27. 2. – 15. 3. 2012., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Iva Potočnik, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, grafička priprema: Gordana Damjanić, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Paxgraf, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Linda Milić Kršnjavi i Tomislav Kršnjavi, *Uskrs* 2012., reljefi, 26. 3. – 12. 4. 2012., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Stanko Šoljarić, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Pressus studio d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Vladimir Vrljić Ankin, *More nemirno*, slike, 16. 4. – 3. 5. 2012., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Vladimir Vrljić Ankin, predgovor: Goran Blagus, likovni postav izložbe: Vladimir Vrljić Ankin i Svebor Vidmar, fotografija: Boris Krstinić, grafička priprema: Jasmina Vrljić, tisak: Pressus studio d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Ivan Antolčić, *Svečanost*, slike, 7. 5. – 22. 5. 2012., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Branika Hlevnjak, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar i Vladimir Straža, grafička priprema: Tomislava Juroš, fotografije: Svebor Vidmar, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Pressus studio d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Izložba polaznika tečajeva Narodnog sveučilišta Dubrava, *Dan sveučilišta za Dan grada Zagreba*, 26. 5. – 8. 6. 2012., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Svebor Vidmar, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, Maja Marohnić, Lucija Franić Novak, Janja Jukić, Diana Sokolić i Sanja Pribić, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Pressus studio d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Nikolina Ivezić, *My favourite*, *Likovni život Dubrave*, slike i objekti, 18. 6. – 6. 7. 2012., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Željko Marciuš, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar i Nikolina Ivezić, fotografije: Nikolina Ivezić, grafička priprema: Nikolina Ivezić, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Molinari studio d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



Plakat za izložbu Ivana Antolčića



Nikolina Ivezić, *All saints*, 2003., kombinirana tehnika, 120x120 cm

Krešimir Katušić, *Rubovi i pukotine*, skulpture, 10. 9. – 26. 9. 2012., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Žarko Paić, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar i Krešimir Katušić, fotografije: Emilija Šimić i Igor Ruf, grafička priprema: Emilija Šimić, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Molinari studio d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Nada Žiljak, *Infrared Art*, slike, 1. 10. – 18. 10. 2012., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Branka Hlevnjak, Narodno sveučilište Dubrava.

Đurđica Plemić-Radić, *Odrizi*, slike, 22. 10. – 8. 11. 2012., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Milan Bešlić, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, fotografije: Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Molinari studio d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Minja Bosanac, *Mala retrospektiva crteža*, crteži, 12. 11. – 29. 11. 2012., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Milan Bešlić, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, fotografije: Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Molinari studio d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



Plakat za izložbu Minje Bosanca

Ivana Žiljak Stanimirović i Vilko Žiljak, *21/12/12 Stop the final countdown*, digitalne grafike, 3. 12. – 27. 12. 2012., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Branka Hlevnjak, Narodno sveučilište Dubrava.

2013.

Hanibal Salvaro Hani, *Transmediteranski dijalozi*, *Izložba keramike u sklopu manifestacija Noć muzeja '13*, 25. 1. – 20. 2. 2013., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Davorin Kereković, likovni postav izložbe: Hanibal Salvaro Hani i Svebor Vidmar, fotografije: Darko Bovoljak, Hanibal Salvaro Hani i Višnja Serdar, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Molinari studio d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



Hanibal Salvaro, *Transmediteranski dijalozi*, 2012., keramika, 5x34x5 cm

9. Smotra likovnog stvaralaštva amatera Grada Zagreba, 25. 2. – 13. 3. 2013., Galerija Vladimir Filakovac, izlagači AMACIZ-a: Božica Bilić, Štefica Cerjan Štefanović, Lidia Cieslinska-Živčić, Vera Glavić, Željka Hodžić, Vesna Hrust, Marija Jelača, Cleo Kosanović, Ljiljana Hos Hebrang, Ivanka Pavušek, Dubravka Pegan, Bosiljka Petruša, Gorana Stojnić, Teresa Surla i Nada Tomšić, izlagači HLD-a: Snježana Babić, Marina Bedek, Božica Bilić, Ludmila Milica Biželj, Slavko Blažičko, Miro Cimer, Božena Cingulin, Jasna Dular, Nedjeljko Frane Erceg, Gordana Fijan, Snježana Filipčić, Zvonimir Gotal, Juraj Jonke, Vedran Klemen, Andreja Krušel, Vlastimir Lončar, Marijana Mirt, Ana Pajen, Višnja Peter, Željko Pevec, Vjera Stančić, Željko Strelec, Marija Škorić, Nevenka Šlogar Banjac, Ksenija Talijančić i Božica Žirović, izlagači LUA '09: Andrija Baša, Zlata Pujić, Adrijana Stojanović i Anita Videk-Lenček, izlagači AMA ARTEM: Elisabetta Hvala, Marija Tokić, Zdenka Idžotić, Dragica Vranjković, Atika Kovačević, Višnjica Kruhac Štefić, Marija Antonija Vranić, Stevo Matić-Stiv, Vilka Krešić, Tomislav Tolić, Marina Šuljić, Nada Čatipović i Valerija Jelčić, izlagači ULU GRUPA '69: Josip Božićević, Anka Bulić, Marijan Bubaš, Sonja Buzdon Mavar, Zlatko Delač, Jadranka Dolovčak, Sonja Đurić, Biserka Folnegović, Iris Grandić Smokvina, Marija Gregl, Ana Horvatiček Ivanišević, Marija Igaly, Ivanka Ilijanić, Ljubica Janković Lazarić, Jaroslav Kaderžabek, Branka Kopeti, Vesna Kovačević, Tereza Kuharić, Sonja Milotić Šesto, Ivo Ostojić, Romina Piteša, Ljiljana Pokupić Delević, Petar Pulišelić, Ljiljana Šćukanec, Sandra Šesto Āekić, Božidar Špikić i Vinko Zečić, stručno povjerenstvo za odabir radova: Sebastijan Dračić, Koraljka Kovač i Tomislav Vuković, urednik kataloga: Vladimir Āerek, tisak: Ars kopija, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava i Centar za kulturu i informacije Maksimir.

Vladimir Blažanović, *Uskrs* 2013., slike, 18. 3. – 4. 4. 2013., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Nikola Albaneže, likovni postav izložbe: Nikola Albaneže i Vladimir Blažanović, fotografije: Dubravko Crnković, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Molinari studio d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



Plakat za izložbu Vladimira Blažanovića

Dora Katanić, *The wall*, slike, 8. 4. – 25. 4. 2013., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Feđa Gavrilović, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar i Dora Katanić, fotografije: Gabriela Kočiš, lektura: Krešimir Kvočić, grafička priprema i tisak: Design Studio, Narodno sveučilište Dubrava.

Daniela Pal Bučan, *Zbilja i privid*, slike, 29. 4. – 16. 5. 2013., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Jagor Bučan, likovni postav izložbe: Daniela Pal Bučan i Jagor Bučan, fotografije: Goran Vranić, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Molinari studio d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Izložba polaznika tečajeva Narodnog sveučilišta Dubrava, 25. 5. – 7. 6. 2013., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Svebor Vidmar, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, Diana Sokolić, Sanja Pribić i Janja Jukić, fotografije: Svebor Vidmar i Diana Sokolić, grafička priprema: Svebor Vidmar, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Molinari studio d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Ante Teskera, *Filtriranje*, *Likovni život Dubrave*, 17. 6. – 4. 7. 2013., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Višnja Slavica Gabout, likovni postav izložbe: Ante Teskera i Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Molinari studio d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Krešimir Buden (zFast), *3D graffiti*, reljefi, prva samostalna izložba, 9. 9. – 26. 9. 2013., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Darko Bekić, fotografije: Siniša Uštulica, grafička priprema: Krešimir Buden, lektura: Vjekoslav Bošković, tisak: Tiskara Grafing, Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Stanko Posavec, *Pejzaži*, slike, 30. 9. – 17. 10. 2013., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Stanko Špoljarić, likovni postav izložbe: Stanko Špoljarić i Stanko Posavec, fotografije: Goran Vranić, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Molinari studio d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Slikari ramskog kruga, slike, 21. 10. – 7. 11. 2013., Galerija Vladimir Filakovac, izlagači: Mile Blažević, Martina Grlić, Andrija Ivanišić, Darko Markić, Igor Rončević, Stjepan Šandrk, Ivan Tomasović i Matko Vekić, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Milan Bešlić,

likovni postav izložbe: Milan Bešlić, fotografije: Foto studio E – Jure Badrov i Goran Vranić, grafička priprema: Tomislava Juroš, prijevod: Mascha Dabić, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Molinari studio d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava, Franjevački samostan Rama-Ščit i Župni ured Veliki Borištof.

Ibrahim Bedi (Skoplje), *Tragom ptica*, crteži, 11. 11. – 29. 11. 2013., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Milan Bešlić, likovni postav izložbe: Ibrahim Bedi i Svebor Vidmar, fotografije: Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Molinari studio d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



Ibrahim Bedi, *Tragom ptica VII*, 2012., kombinirana tehnika/papir, 70x40 cm

Petar Dolić i Bane Milenković, *Animalizam u suvremenoj hrvatskoj umjetnosti*, reljefi i slike, 16. 12. 2013. – 8. 1. 2014., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Marta Kuliš Aralica, likovni postav izložbe: Petar Dolić i Bane Milenković, fotografije: Goran Vranić, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

2014.

Ivan Domagoj Vuco, *Prostori beskraja*, slike, 13. 1. – 30. 1. 2014., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Ivana Gabrić, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, grafička priprema: Svebor Vidmar, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

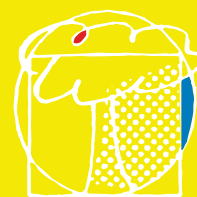
Gordana Špoljar Andrašić, *Memorabilijar II*, crteži, 24. 2. – 13. 3. 2014., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Iva Körbler, likovni postav izložbe: Gordana Špoljar Andrašić i Ivan Andrašić, fotografije: Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, prijevod na engleski: Sado Terzić, tisak: Bogadi-grafika d.o.o., Koprivnica, Narodno sveučilište Dubrava.

Željko Subić, *Ritam površine*, slike, 17. 3. – 3. 4. 2014., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Milan Bešlić, likovni postav izložbe: Željko Subić, fotografije: Željko Grganić, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Nenad Čulić i Antun Krešić, *Uskrs 2014.*, slike, crteži i grafike, 14. 4. – 24. 4. 2014., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor

Vidmar, predgovor: Elena Cvetkova i Darko Schneider, likovni postav izložbe: Antun Krešić, fotografije: Marko Čolić i Antun Krešić, grafička priprema: Margareta Jurekić, tisak: Reprocolor d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Damir Matijević, *Zagreb noću*, fotografske slike, 28. 4. – 15. 5. 2014., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Tonko Maroević, likovni postav izložbe: Damir Matijević, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



Plakat izložbe Damira Matijevića

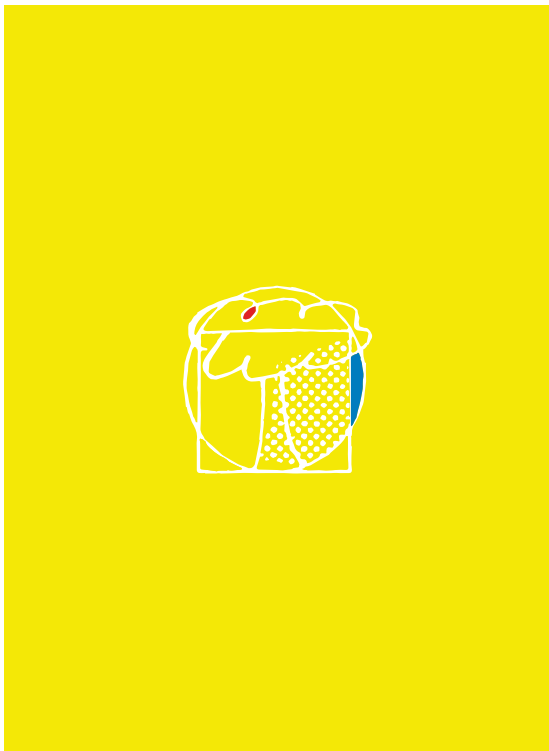
Izložba polaznika tečajeva Narodnog sveučilišta Dubrava, 26. 5. – 5. 6. 2014., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Svebor Vidmar, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, Diana Sokolić, Sanja Pribić, Janja Jukić, Maja Marohnić i Lucija Franić Novak, fotografije: Svebor Vidmar, Diana Sokolić i Lucija Franić Novak, grafička priprema: Svebor Vidmar, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Marija Lopac, *Insomnia 2*, Likovni život Dubrave, 9. 6. – 3. 7. 2014., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, pred-

govor: Ivana Gabrić, likovni postav izložbe: Marija Lopac, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Marina Đira, *Bodljikava žica u vizualnim umjetnostima: simbol čežnje za otvorenim prostorom*, kiparska instalacija i video rad (obrana doktorskog rada), 29. 9. – 21. 10. 2014., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Enes Quien, likovni postav izložbe: Marina Đira, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

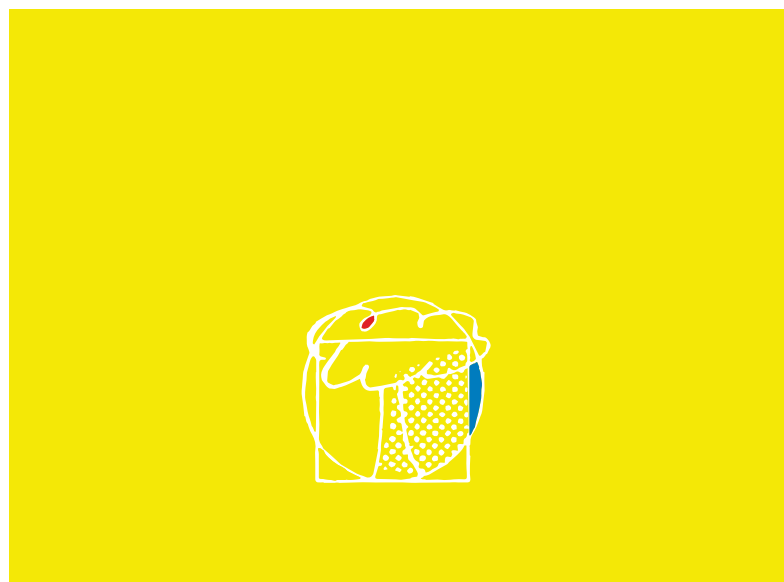
Jagor Bučan, *Glave*, frotaži, 24. 10. – 13. 11. 2014., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Ivica Župan, likovni postav izložbe: Daniela Pal Bučan, fotografije: Goran Vranić, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



Jagor Bučan, iz ciklusa *Glave*, 2013., frotaž/papir, 65x50 cm

Luana Brhanić i Jelena Kašić, *Storage boxes*, slike i objekti, 17. 11. – 3. 12. 2014., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Marijana Paula Ferenčić, likovni postav izložbe: Luana Brhanić i Jelena Kašić, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Albert Kinert, *Slike i pjesme*, slike, 8. 12. – 30. 12. 2014., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Branka Hlevnjak, likovni postav izložbe: Nada Žiljak, grafička priprema: Jana Žiljak Vujić, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Fotosoft d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



Plakat za izložbu Alberta Kinerta

2015.

Mirjana Vajdić, *Čari bara i močvara*, slike, 20. 1. – 5. 2. 2015., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Nikola Albaneže, likovni postav izložbe: Nikola Albaneže, i Mirjana Vajdić grafička priprema: Svebor Vidmar, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Monika Meglič i Melinda Šefčić, *Karneval paralelnih svjetova*, slike, 23. 2. – 18. 3. 2015., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Marijana Paula Ferenčić, likovni postav izložbe: Monika Meglič i Melinda Šefčić, grafička priprema: Monika Meglič, lektura: Krešimir Kvočić, Narodno sveučilište Dubrava.

Vesna Šantak, *Buđenje, Uskrs 2015.*, slike, 23. 3. – 9. 4. 2015., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Ivana Gabrić, likovni postav izložbe: Vesna Šantak i Ivana Gabrić, grafička priprema: Svebor Vidmar, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Edo Anušić i Vinka Mortigjija Anušić, slike i grafike, 13. 4. – 30. 4. 2015., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Anita Parlov, likovni postav izložbe: Vinka Mortigjija Anušić, Anita Parlov i Edo Anušić, grafička priprema: Vinka Mortigjija Anušić, lektura: Ivančica Čurić, Narodno sveučilište Dubrava.

Igor Gustini, *Izdvojeni vizualni dokumenti*, kolaži i akrilici na platnu, 4. 5. – 20. 5. 2015., slike i kolaži, Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Nikola Albanež, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

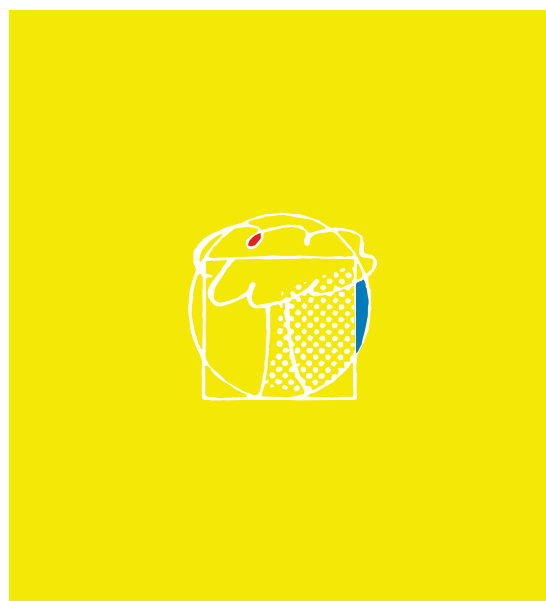
Izložba polaznika tečajeva Narodnog sveučilišta Dubrava, 25. 5. – 10. 6. 2015., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Svebor Vidmar, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, Marcela Munger, Ivančica Cvitić Znidarčić, Sanja Pribić, Sandra Turčin, Ana Jakić Divković, Maja Marohnić i Lucija Franić Novak, fotografije: Svebor Vidmar i Lucija Franić Novak, grafička

priprema: Svebor Vidmar, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Dražen Lapić, *Posebnosti okruženja*, Likovni život Dubrave, fotografske slike, 15. 6. – 2. 7. 2015., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Branka Hlevnjak, likovni postav izložbe: Damir Lapić, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

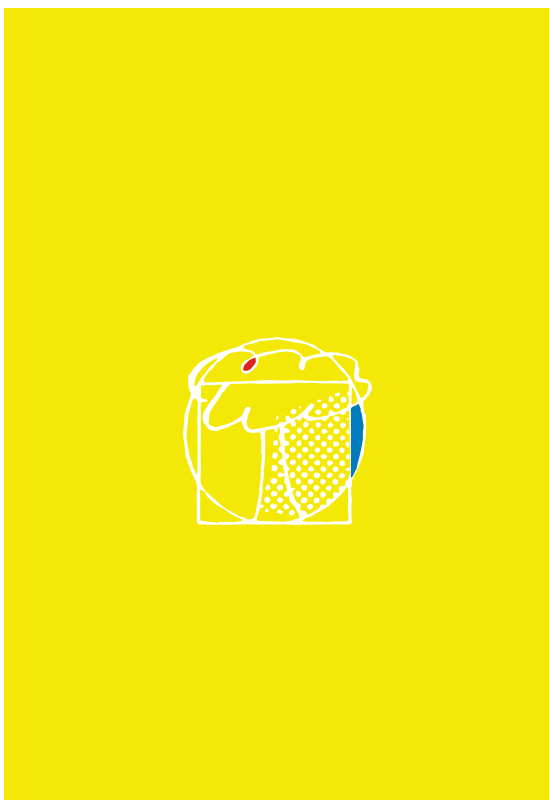
Karolina Utović, *Pričao mi deda*, slike, 14. 9. – 17. 9. 2015., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Željko Karaula, likovni postav izložbe: Karolina Utović i Veljko Tošev, grafička priprema: Svebor Vidmar, lektura: Vlasta Mladić-Obad, Narodno sveučilište Dubrava.

Jelena Lovrec, *In English, please!*, crteži i kolaži, 21. 9. – 7. 10. 2015., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Martina Bratić, likovni postav izložbe: Jelena Lovrec, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



Jelena Lovrec, *Migranti*, 2015., kombinirana tehnika/papir, 20x25 cm

Ana Barbić Katičić i Zdravko Pal, slike, 12. 10. – 29. 10. 2015., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovori: Vanja Babić i Jagor Bučan, likovni postav izložbe: Ana Barbić Katičić i Zdravko Pal, grafička priprema: Svebor Vidmar, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



Ana Barbić Katičić, Stanovi oligarha 2, 2015., silikon, akril/platno, 50x70 cm

Snježana Kodarić-Ivanković, *Glasna tišina*, crteži, 2. 11. – 19. 11. 2015., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Iva Körbler, likovni postav izložbe: Iva Körbler, grafička priprema: Svebor Vidmar, lektura: Vlasta Mladić-Obad, Narodno sveučilište Dubrava.

Grafičke vizije svjetlosti, digitalne grafike, 23. 11. – 10. 12. 2015., Galerija Vladimir Filakovac, izlagači: Janja Žiljak, Ana Hoić, Vesna

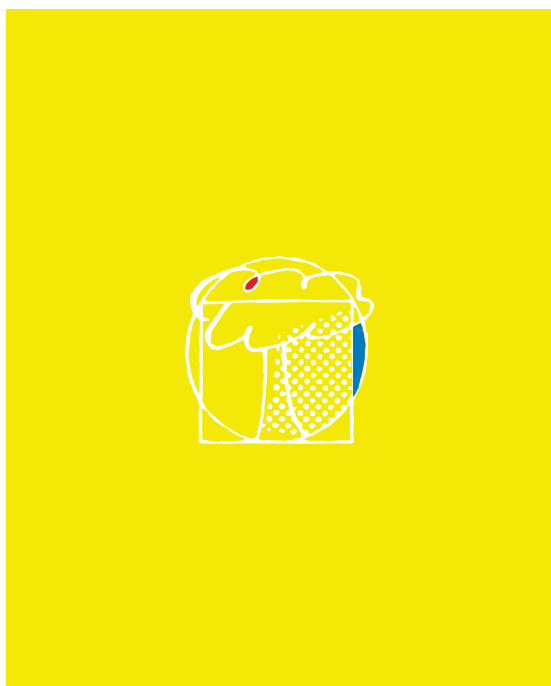
Uglješić, Ulla Leiner Maksan i studenti s kolegija dizajna Tehničkog veleučilišta u Zagrebu (Tomislav Banoci, Igor Barčanac, Ana Beverin, Marko Bosnar, Helena Bukovac, Ivan Čiš, Antonija Čutura, Goran Gracin, Želimir Grašić, Matija Juršić, Hrvoje Kovačiček, Ivan Leko, Tomislav Ludvig, Ivan Markanović, Dario Mijić, Paula Pintarić, Nikša Pirović, Mihaela Popović, Marija Pranić, Antonio Sinković, Marijan Petar Stanić, Goran Trtinjak, Ivana Tuđen i Hrvoje Turudić), urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Iva Kostešić, likovni postav izložbe: Janja Žiljak, Ana Hoić, Vesna Uglješić i Ulla Leiner Maksan, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Vladimir Grubešić, *Crteži*, 14. 12. – 30. 12. 2015., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Vladimir Grubešić, predgovori: Milan Bešlić i Branka Arh, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar i Milan Bešlić, grafička priprema: Andrej Juričić, lektura: Lana Hudeček, tisak: Zambelli, Rijeka, Narodno sveučilište Dubrava.

2016.

Dorica Matjan, *Muzika na vodi*, slike, 15. 2. – 10. 3. 2016., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Stanko Špoljarić, likovni postav izložbe: Stanko Špoljarić, grafička priprema: Svebor Vidmar, lektura: Vlasta Mladić-Obad, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Marcela Munger, *Između neba i zemlje, Uskrs 2016.*, slike i crteži, 14. 3. – 31. 3. 2016., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Marijana Paula Ferenčić, likovni postav izložbe: Marcela Munger i Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



Marcela Munger, *Prekrižje*, 2010./2014., kombinirana tehnika/papir, staklo, 66x77 cm

Mladen Čulić, *CTRL+Z*, digitalne grafike i slike, 4. 4. – 21. 4. 2016., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Mladen Čulić, likovni postav izložbe: Mladen Čulić, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Berislava Picek, *Metafora 2... Metaphor – Metaphore – Metafor – Metapher – Metafoor...*, fotografske slike, 25. 4. – 12. 5. 2016., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Višnja Slavica Gabout, likovni postav izložbe: Berislava Picek i Višnja Slavica Gabout, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Izložba polaznika tečajeva Narodnog sveučilišta Dubrava, 23. 5. – 2. 6. 2016., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Svebor Vidmar, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, Marcela Mu-

nger, Sanja Pribić, Marija Stojanović, Janja Jukić, Vinka Mareković, Vesna Klaić i Maja Marohnić, grafička priprema: Svebor Vidmar, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Mirko Rafaj, *Likovna tišina, Likovni život Dubrave*, crteži, 6. 6. – 30. 6. 2016., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Vlado Martek, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

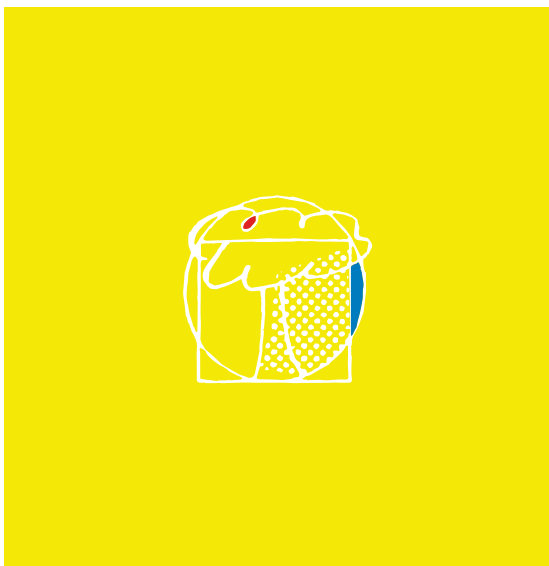
Likovni susreti Vugrovec 2015., slike i skulpture, 5. 7. – 20. 7. 2016., Galerija Vladimir Filakovac, izlagači: Iris Bondora Dvornik, Tamara Brmbota, Ana Divković, Nora Evtović, Irena Gayatri Horvat, Verica Jadanec, Ana Jakić Divković, Slađana Matić Trstenjak, Leila Michieli Vojvoda, Dubravko Mokrović, Dževdet Nikočević, Veronika Potočnik, Hristijan Sanev i Krunoslav Stojanovski, voditeljica likovnih susreta: Sanda Stanačev Bajzek, autorica koncepcije izložbe: Sanda Stanačev Bajzek, predgovor: Sanda Stanačev Bajzek, likovno rješenje naslovnice: Ivica Fišter, fotografija: Damir Zurub, grafička priprema: Pozor d.o.o., Zagreb, tisak: Graforad, Rugvica, Narodno sveučilište Dubrava i KUD Dragutin Domjanić.

Dubravka Bareza, *Osjećaj slobode*, slike, 19. 9. – 6. 10. 2016., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Milan Bešlić, likovni postav izložbe: Milan Bešlić, fotografije: Mara Bratoš, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Diana Šimek, *Salsa party*, slike i video rad, 10. 10. – 27. 10. 2016., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgo-

vor: Sanda Stanačev Bajzek, likovni postav izložbe: Diana Šimek, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Melinda Kostelac, *Rerotografija*, grafike, 31. 10. – 17. 11. 2016., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Iva Körbler, likovni postav izložbe: Iva Körbler i Melinda Kostelac, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

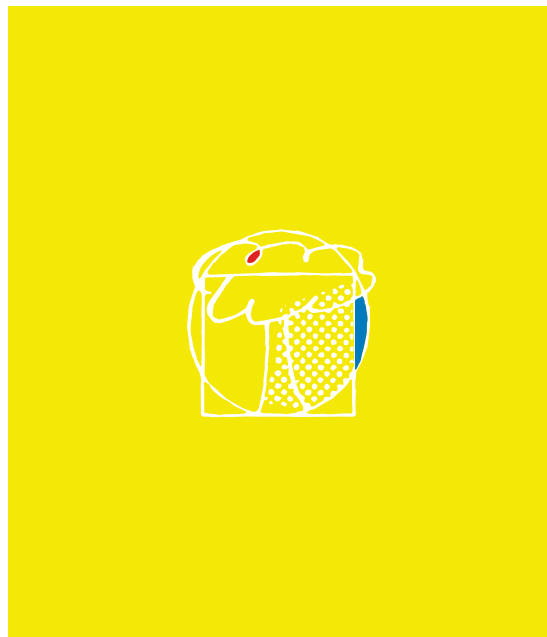


Melinda Kostelac, iz ciklusa *Rerotografija*, 2016., kolografika/papir, 100x70 cm

Branka Ridički, *Lica grada*, slike, 21. 11. – 8. 12. 2016., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Iva Körbler, likovni postav izložbe: Iva Körbler, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Bane Milenković, *Pas/Dog 2*, crteži u kombiniranoj tehnici, 19. 12. 2016. – 13. 1. 2017., Galerija Vladimir Filakovac, urednik katalo-

ga: Svebor Vidmar, predgovor: Iva Körbler, likovni postav izložbe: Iva Körbler, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



Bane Milenković, *Pas*, 2014., kombinirana tehnika/papir, 39x49 cm

2017.

Domagoj Rogina, *Plivač*, slike, 6. 3. – 30. 3. 2017., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Marijana Paula Ferenčić, likovni postav izložbe: Marijana Paula Ferenčić i Domagoj Rogina, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Ana Guberina, *Usredištenje*, *Uskrs 2017.*, slike, 3. 4. – 20. 4. 2017., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Marito Mihovil Letica, likovni postav izložbe: Ana Guberina, grafička priprema: Tomislava Juroš, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Miroslav Huzjak, *Treptaj*, slike, 24. 4. – 11. 5. 2017., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Jagor Bučan, likovni postav izložbe: Miroslav Huzjak, grafička priprema: Tomislava Juroš, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



| Plakat izložbe Miroslava Huzjaka

Izložba polaznika tečajeva Narodnog sveučilišta Dubrava, 22. 5. – 1. 6. 2017., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Svebor Vidmar, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, Marcela Munger, Sanja Pribić, Ana Jakić Divković, Janja Jukić, Maja Marohnić, Darko Bovoljak, Lucija Franić Novak i Vesna Klaić, grafička priprema: Svebor Vidmar, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Vladimir Kučina, *Keramičke slike*, *Likovni život Dubrave*, 5. 6. – 29. 6. 2017., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Marina Baričević, likovni postav izložbe: Vladimir Kučina, fotografije: Dragutin Perković, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



| Plakat za izložbu Vladimira Kučine

Petar Popijač, *Formativnost oblika modelirane skulpture u neutralnoj plovnosti podmorja*, instalacije i crteži, 3. 7. – 7. 7. 2017., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Feđa Gavrilović, likovni postav izložbe: Petar Popijač, grafička priprema: Petar Popijač, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



| Plakat za izložbu Petra Popijača

Zagrebački ljetni likovni salon 2017., *Imaginarni prostori*, slike, 10. 7. – 27. 7. 2017., Galerija Vladimir Filakovac, izlagači: Sabina Blažić, Jasminka Bukvić, Ana Cerovski, Antonija Ce-

sarec, Tihomir Cirkvenčić, Krešimira Gojanović, Zlatko Isaković, Denis Kaplan, Ivana Kolić, Branka Kopeti, Luka Koščak, Alfred Freddy Krupa, Elvira Ladišić, Marina Lapadatović, Jelena Martinović, Danko Merin, Boris Pecigoš, Stjepan Perković, Zvonko Petanović, Luka Piškur, Laura Šarabok i Mladen Žunjić, predgovor: Krešimira Gojanović, likovni postav izložbe: Krešimira Gojanović, Ivana Kolić, Boris Pecigoš i Denis Kaplan, grafička priprema: Krešimira Gojanović, lektura: Krešimira Gojanović, tisak: Alfa Koncept d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava i HDLU Zagreb.

Franjo Klopota, *Slike i crteži*, 11. 9. – 28. 9. 2017., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Iva Körbler, odabir radova: Franjo Klopota i Tvrtko Klarić, likovni postav izložbe: Iva Körbler, fotografije: Darko Gorenak, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.



Blagoja Manevski (Skoplje), *Crteži*, 2. 10. – 19. 10. 2017., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Milan Bešlić, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, fotografije: Stanimir Nedelkovski, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Zdravko Kopas, *Slikanje svjetlopisom*, fotografske slike, 23. 10. – 9. 11. 2017., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Tomislav Čop, likovni postav izložbe: Zdravko Kopas, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Ji Suk Baek, *Između*, slike, 13. 11. – 30. 11. 2017., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Sonja Švec Španjol, likovni postav izložbe: Sonja Švec Španjol, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

Drago Jurak, *Mala retrospektiva*, crteži, 4. 12. – 29. 12. 2017., Galerija Vladimir Filakovac, urednik kataloga: Svebor Vidmar, predgovor: Stanko Špoljarić, likovni postav izložbe: Svebor Vidmar, fotografije: Čedomil Gros, Stjepan Ćavar i Antonio Potočki, grafička priprema: Tomislava Juroš, lektura: Krešimir Kvočić, tisak: Euroval d.o.o., Zagreb, Narodno sveučilište Dubrava.

DAROVITOST I ZNANJE IZLAŽU SUDU JAVNOSTI

Nemamo svi jednakog dara da svoje osjećaje, želje, strahove, snove ili potrebe izrazimo slikom, riječju, zvukom. Najčešće ni mogućnosti. Vrijedi pokušati, bio je čvrsti stav Centra za likovni odgoj s Rokova perivoja kad su i u Dubravi odlučili pokrenuti sustavniji rad s darovitim pojedincima sklonim likovnom stvaralaštvu. Tečajevi su počeli u prostoru Sveučilišta 1993. godine. Davši početni zamah u najosjetljivijem razdoblju, kada do izražaja dolazi i znanje i bogato iskustvo, pokretači tečajeva njegovo su daljnje vođenje prepustili dubravačkom Sveučilištu.

Isprva stiješnjeni u neprikladnom prostoru i polaznici i voditelji s olakšanjem su dočekali preuređenje zgrade u Cerskoj ulici 1. Uz galerijski prostor koji su nastavili koristiti, uređena im je i zadovoljavajuće opremljena zasebna likovna oaza.

Akademski slikari i kipari vode početničke i napredne, još uvijek najpostojanije, tečajeve crtanja, slikanja i izradbe keramike. Dob nije prepreka za svladavanje programa. U tečajnim skupinama je između 10 i 15 polaznika. Sva pomagala (štafelaji, daske za crtanje, keramičke peći, pribor za obradu gline) i materijali za rad (olovka, papir, boja, glina...) čekaju ih na dohvat ruke u njihovoj likovnoj radionici.

Svaki od spomenutih tečajeva ima svoje posebnosti. Tehnike promatranja i određivanje privida (naoko postojećeg), kutovi i pravci u prostoru, analiza i građenje volumena, osnove kompozicije i tehnike crtanja različitim materijalima, tek su temeljne odrednice cjelogodišnjeg rada u tečaju crtanja. Kod slikanja pozornost je usmjerena na osnove kompozicije, ton, boje i njene inačice, te slikarske tehnike. Keramičare, pak, zaokuplja glina, njena priprema i dodatci, alati i rad s njima, crtanje i modeliranje zadanih slobodnih formi, te oksidi, glazure i emajli.

STVORENI UVJETI ZA VIŠESMJERNI RAZVOJ LIKOVNOSTI

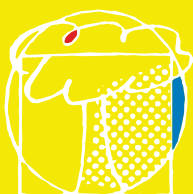
Dovršenjem, uređenjem i opremanjem dijela Kulturnog centra, na novu adresu, u Dubravu 51 a, seli zajedno s Galerijom Dubrava, 2001. godine i Likovni centar. U prostranoj, višenamjenskoj radionici, ipak najviše prilagođenoj razvijanju likovnosti, moglo se, napokon, primjerenije smjestiti sve potrebno za rad. Uskoro su pristigle i dvije najsuvremenije peći za pečenje keramike domaće proizvodnje, pa je time riješen dotad ozbiljan problem njihova održavanja.

Sve to se proćulo, pa uz ozbiljan, stručan i temeljit pristup u svladavanju programskih zadaća, iz godine u godinu postupno raste broj novih polaznika, dok je osipanje višegodišnjih zanemarivo. Ta činjenica samo je dodatno utjecala da se osim neformalnom, okuša i u formalnom obrazovanju, jer se uspjelo zadovoljiti vrlo zahtjevne programske prostorne, tehničke i kadrovske uvjete i za takav iskorak.

Stoga ustanovi krajem prosinca 2004. godine, nakon u travnju podnijetog zahtjeva, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa rješenjem odobrava "početak rada na izvođenju programa obrazovanja odraslih", rječju osposobljavanja za obavljanje poslova, kako je zatraženo, oblikovatelja uporabne i ukrasne keramike. Premda otad moguće, stidljivo i traženo, formalno obrazovanje nije odmaklo dalje od formalnog odobrenja njegova početka.

Od 1979. godine u prostorijama ondašnje Galerije održavani su brojni likovni tečajevi, među kojima: crtanje, slikanje i izradba keramike. Tako se dodatno razvijala ljubav prema umjetnosti.

Tečaj keramike započeo je s vanjskim suradnikom, akademskim kiparom Mirom Vu-



U kvalitetnim pećima domaće proizvodnje, pečeni, prethodno vješto oblikovani glineni predmeti polaznika, postali su (dugo)vječni

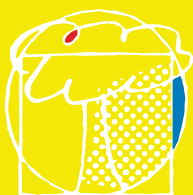
com. Nakon njega, kreće uspješna suradnja s osnovnom školom Dr. Ivan Ribar, današnjom osnovnom školom Retkovec, koju je vodio akademski slikar i keramičar Vladimir Kučina, od početka 80-ih godina. Nastali radovi u tim radionicama nekoliko su puta bili predstavljeni posjetiteljima u Galeriji Dubrava.

Moglo bi se ustvrditi da petnaestak godina i nema spomena vrijednih vijesti, sve dok Kulturni centar u Dubravi ne postade stalna adresa za većinu različitih tečajeva i radionica, tako i onih u području likovnosti. Njihov nešto manji broj, ali s više polaznika znatnih očekivanja, usmjerio je od 2006. do 2017. godine značajnu pozornost prema kvaliteti postojećih tečajeva i radionica. To se odnosilo na crtanje i slikanje, keramiku i Malu školu primijenjenih umjetnosti. Uz njih istodobno su, ali sporadično, održavani tečajevi Mala škole mode i dizajna, nešto kasnije i origami art radionica. Premalo zainteresiranih polaznika odredio im je sudbinu: nisu opstali.

Crtanje i slikanje vodili su: akademske slikarice Diana Sokolić i Marcela Munger te profesor likovne kulture Svebor Vidmar. Ubrzo je izložba polaznika tečajeva Narodnog sveučilišta Dubrava postala uobičajeni događaj tijekom mjeseca svibnja, praćen s tiskanim katalogom u kojemu su navedeni svi polaznici radionica i njihovi voditelji. Iz godine u godinu ta je izložba rasla u svojoj kompleksnosti, boljoj prezentaciji i javnoj vidljivosti likovnih djela polaznika izloženih u Galeriji Vladimir Filakovac.

Keramika je od svog manufakturnog pristupa, s promjenom voditeljice, poprimila prvotni edukativni karakter, što su sa zadovoljstvom prihvatili polaznici, sustavno stežući nova znanja i vještine, vezane uz taj medij.

Mala škola primijenjenih umjetnosti pojavila se kao hit-program i takav je položaj zadržala više od deset godina. Osmislila ju je akademska slikarica-grafičarka Ana Jakić Divković. Raznovrsnim je pristupom dje-



Ilustracijama u slikovnicama trebalo je dodati i smislen tekst, što je uključivalo još jednu stvaralačku disciplinu, onu literarnu

cu predškolske i osnovnoškolske dobi učila crtačkim, grafičkim, slikarskim i kiparskim tehnikama. Kasnije su ih ona uspješno kombinirala u maštovitu cjelinu primijenjenog karaktera, tematski vezanu uz pojedina godišnja doba ili kakav drugi izazovni stvaralački povod.

Valja izdvojiti nekoliko vrijednih dječjih ostvarenja Male škole ilustracije i stripa koja su izradili njezini polaznici. Od 2009. do 2011. godine otisnuta su i tri fanzina pod nazivom *THnWc*, što je u prijevodu značilo: *Trebam hitno na WC*. U pripremi fanzina vodila ih je Branka Hollingsworth Nara.

Između 2009. i 2017. godine tiskano je šest slikovnica, u čemu je sudjelovala i struč-

no usmjeravala u sve potrebne poslove, akademska grafičarka Sanja Pribić. To su: *Fleki i gitara*, *Plav-lav*, *Zbrka na Trokutosu*, *Avanture klavira u Šećernoj dolini*, *Doživljaji Diva na putu u New York*, te *Kiki Marko i profesor Perić*. Djeca osnovnoškolske dobi susrela su se pritom sa poviješću devete umjetnosti kao i svim prepoznatljivim karakteristikama tog medija. Pritom su osim likovnih i motoričkih vještina razvijali i one literarne. Uz to, djeca su naučila kako koristiti računalne programe za obradu stripa ili ilustracije, udubljujući se u aktualne teme koje su ih okruživale. Mala škola ilustracije i stripa postala je tako prepoznatljiv poligon za razvoj budućih strip-crtača u zdravom i poticajnom socijalnom okruženju.

PRISTUPAČNI PRIKAZI UMJETNIČKIH OSTVARENJA

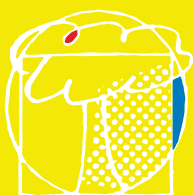
Galerija je, između ostalog, bila i nositelj raznih likovnih tribina i predavanja u nastojanju da se popularizira umjetnost, ali i bolje razumije pojedino likovno djelo, neko od stilskih razdoblja ili stilovi i pokreti koji su trajno obilježili našu civilizaciju.

Od 2006. do 2017. godine održani su u maloj dvorani Kulturnog centra 71 likovna tribina i predavanje. Predavačice su bile: Ivana Krušec, Ana Filep, Ivana Meštrović, Martina Božić, Ana Kovačić i Irena Borić.

Obrađivane su raznovrsne teme: *Prethistorijska umjetnost, Umjetnost drevne Mezopotamije, Egipatska umjetnost, Grčka umjetnost, Helenizam, Rimska umjetnost, Katakombe, Sedam*

svjetskih čuda, Mitologija u umjetnosti, Srednji vijek, Gotičke katedrale, Kršćanska umjetnost u slikarstvu, Renesanasa u talijanskom slikarstvu, Leonardo da Vinci, Rafael, Michelangelo, Barokna skulptura, Caravaggio, Rembrandt, Vermeer, Rubens, Romantizam u umjetnosti, Impresionizam, Vincent van Gogh, Cezanne, Secesija, Auguste Rodin, Fovizam, Pablo Picasso, Dadaizam, Nadrealizam, Frida Kahlo, Apstraktni ekspresionizam, Pop-art, Minimalizam, Videoumjetnost kao medij i umjetnost u javnom prostoru, Performans i izvedbene umjetnosti kroz drugu polovinu 20. stoljeća...

Detaljniji uvid u domaće teme odnosio se na: *Starogradsko polje na Hvaru, Dioklecijanovu palaču, Eufrazijevu baziliku, Šibensku katedralu, Gradsku jezgru Dubrovnika i Trogira, Vlaha Bukovca, Ivana Meštrovića, Viktora Kovačića i niz ostalih.*



Najavni plakati tribina ili predavanja o likovnoj umjetnosti daju tek osnovne tematske, datumske i naznake tko će biti u ulozi predavača, ali uspiju godinama privući ujednačeno očekivani broj pojetitelja



**HRVATSKA
TRADICIJSKA
KULTURA**

OČUVATI BLAGO NEPROLAZNE VRIJEDNOSTI

Put je već otpočetak bio popločan hvaljivijednim nakanama: stručno istražiti, znalački objasniti, primjereno o tome zainteresirane podučiti i sustavno javnosti predstavljati domete hrvatske tradicijske kulture i baštine koju nam je ona priskrbila. Krije se iza toga obilje tvarnoga i duhovnoga blaga koje nipošto ne zaslužuje naš zaborav.

Od 1991. godine Centar za čuvanje i razvijanje hrvatskih narodnih tradicija, jer o njemu se netom zborilo, stvarno je zaživio. Tada je u sljedećih nekoliko godina svoje djelovanje ograničio na šire područje Dubrave. Tematsko širenje s mjesne, dovelo je do zanimanja za hrvatsku tradiciju općenito. Bilježe se pokušaji spašavanja lokalne graditeljske baštine u drvu, tekstilnih rukotvorina, oživljavanje gotovo zamrlih starih obrta te vještine pučkog likovnog stvaralaštva.

NEPROLAZNOST TVARNIH I DUHOVNIH VREDNOTA

Brojne i zapažene etnografske izložbe i etnoradionice, nižu se od samoga početka (tkanje, vezenje, oslikavanje uskrasnih jaja, izrada božićnih ukrasa i pokladnih maski...) i u svemu su tome odigrale zapaženu ulogu. Ukazale su na blago neprolazne vrijednosti iz naše tvarne i duhovne kulture. Bile su prigoda ne samo da se vide, već i da dožive običaji svetkovanja značajnijih nadnevaka narodnog kalendara – Božića, Uskrsa, poklada, Ivanja... Medijski uvijek izuzetno praćene, pobudile su, barem znatiželju, ako već nisu mogle utjecati na našu neopravdanu ravnodušnost spram neprocjenjivoga blaga koje više od svega svjedoči tko smo i što smo bili i što bismo mogli i trebali ostati.



U proteklom razdoblju priređene su ove etnografske izložbe:

Tradicijska arhitektura Dubrave i Čučerje selo u Zagrebu, autorice Zvezdane Antoš, 1993.

Uskrсни i korizmeni običaji Oporovca i Granešine, autorice Lucije Franić Novak, 1995.

Božićni kruh u Hrvata, autorice Lucije Franić Novak, 1996.

Božić u Gradečkom Pavlovcu, autorice Lucije Franić Novak 1997./1998.

Uskrs u Dubrovčaku Lijevom i Topolju, autorice Lucije Franić Novak, 1998.

Hrvatska narodna glazbala, autora Krešimira Galina, 1998.

Obnova ruha otoka Mljeta i njegova primjena na tekstilnim rukotvorinama (u prigodi Međunarodne smotre folklor), autorice Lucije Franić Novak, 1998. (ista izložba postavljena je u Dubrovniku, Županji i Slavonskom Brodu).

Priča o našem hrvatskom Božiću, autorice Lucije Franić Novak, 2000.

Sav vam život bio Božić – Duhovni darovi o Božiću u hrvatskim gradovima 19. i 20. stoljeća, autora Lucije Franić Novak i Krešimira Kvočića, 2001.

Hrvatsko žensko tradicijsko pismo 1, (izložba radova polaznika tečajeva hrvatskog narodnog rukotvorstva), autorice Lucije Franić Novak, 2003.

Vrijeme drago, vrijeme blago – Tradicijsko darivanje u božićno doba u Hrvata, autora Lucije Franić Novak i Krešimira Kvočića, 2003.

Katalog izložbe naslovljen kao čestitka – *Sav vam život bio Božić, bio je pouzdan i trajniji vodič u traganjima i otkrivanju tek dijela izdvojenog, iz obilja čestitarskog duhovnog darivanja*



Detalj hrvatskog tradicijskog rukotvorstva pridodan suvremenoj odjeći svjedoči o postignutom skladu i potvrđuje da ovladavanje znanjima i vještinama za takvo što načiniti, ima višeslojni smisao

Hrvatsko žensko tradicijsko pismo 2 (izložba radova polaznika tečajeva hrvatskog narodnog rukotvorstva i etnonakita), autorice Lucije Franić Novak, 2004.

Znakovi Božića, autorice Lucije Franić Novak, 2004.

Tradicija-trend (izložba radova polaznika tečajeva hrvatskog narodnog rukotvorstva i etnonakita), autorice Lucije Franić Novak, 2006.

Posebna se skrb godinama vodila o brojnom sudjelovanju osnovnoškolaca iz Dubrave i Zagreba u prigodnim etnoradionicama za božićne i uskrсне blagdane. Prepoznatljive su i nadasve popularne etnoradionice oslikavanja uskrsnih pisanica na tradicijski način uz pomoć tekućeg voska, gdje izvorne kazivačice pokazuju djeci i mladima, ali i građanstvu, vještinu slikanja.

Ne manji broj polaznika okupljen je u i božićnim etnoradionicama izrade litarata i tradicijskih ukrasa, željnih ovladati tim zahtjevnim vještinama.

Preostalih deset godina Centar za hrvatsku tradicijsku kulturu, preimenovan početkom 2002. godine, jer novi naziv obuhvatnije zahvaća sve ono čime će se ubuduće baviti, otvara prostor tečajevima koji uče polaznike o primjeni originalnog predloška na predmet svakodnevne uporabe ili neki modni detalj. Mnogima su privlačni i posjećeni tečajevi iz hrvatskog narodnog rukotvorstva: veza, tkanja na okviru, čipkarstva, izrade etnonakita iz plastičnih i staklenih perlica, ručnog i strojnog šlinganja i zlatoveza.

Ovi tečajevi okupljaju polaznike srednje i starije životnu dob, dok je *Mala škola veza* tečaj koji polagano, po prilagođenom programu, privlači mlade, učeći ih pritom osnove veza, šivanja, ali i primjene tradicijskog u suvremenim varijantama rukotvorina.

Tečajevi košaraštva, tkanja i izrade lončarskih proizvoda, barem tada, ali ni kasnije, nisu odmakli dalje od (pokazne) pripreme.

Nedostatak prikladnog prostora često ograničava nesporne mogućnosti širenja ovakvih tečajeva u kojima se potiče tradicijska umjetnost, znanje ili vještina.

OČARAVAJUĆA OBIČAJNA RAZNOLIKOST

Ivanjski krijes – Ivan nam je kres nakuril, na ivanjsko navečerje..., manifestacija je kojom se dva desetljeća obilježava stari hrvatski običaj paljenja krijesa i scenski prikaz običaja *ladarica* ili *krijesnica* koji se pamti u Zagrebu i okolici, uoči blagdana Svetog Ivana Krstitelja, kao dio programa Dana Dubrave, ali i zasebno. Nastoji se obnoviti i potaknuti cikličko ponavljanje brojnih ivanjskih običaja koje bi se moglo pogledati i doživjeti uz pozornicu, kroz osebuje pjesme i plesove. Uz domicilne folklorne izvođače, nastupali su i gosti iz kontinentalnih dijelova Hrvatske, gdje su se slični običaji uspjeli očuvati.

Centar u svom dvadesetdvogodišnjem postojanju, iako brojno skromnijeg obuhvata polaznika, ali ne i posjetitelja pripremljenih programa, bio je prepoznatljiv u Dubravi, ali i u široj društvenoj zajednici, bilo da promiče ono što stvara Sveučilište, bilo da nešto predstavlja javnosti kao turističku ili baštinsku posebnost.

Ima i jedinstvenu, nikomu drugom povjerenu gradsku ulogu: dvadeset godina skrbilo je o radu i organizaciji središnjeg, godišnjeg, po trajanju najčešće jednomjesečnog događanja na niz pozornica diljem grada – Smotri folklornih amatera grada Zagreba. Znalo se pripremiti i izvesti i do 17 cjelovečernjih koncerata pojedine godine i sa 60-ak amaterskih društava, ansambala ili skupina.

Želja da u javnosti potvrđuju vlastitu vrijednost, cilj je kojemu streme folklorni amateri okupljeni u Folklornoj djelatnosti grada Zagreba. Programske odrednice ukazuju na raznovrsnost i tematsku širinu njihova djelovanja.

Uz stručno praćenje i vrednovanje programa i ostvarenja kulturno-umjetničkih društava, ansambala i skupina, neće izostati pomoć vrsnih stručnjaka u planiranju i ostvarivanju dijelova zajednički rađenih programa, navlastito u području plesne i glazbene kulture te valjanoj primjeni narodne nošnje na sceni. Tomu valja dodati prigodne koncerte (Božić, Uskrs, Ivanje, obljetnice KUD-ova) i



Sve što su sa zanosom uvježbavali tijekom godine u slobodno vrijeme, članovi amaterskih kulturno-umjetničkih društava, ansambala i skupina, samouvjereno i najbolje što su znali i umjeli, pokazivali su na više gradskih pozornica za vrijeme smotre

manifestacije (svečani radni koncerti, okrugli stolovi sa stručnim procjenama nastupa na tradicionalnoj Smotri folklornih amatera grada Zagreba npr.), te izdavačku i dokumentacijsku djelatnost (bilteni, fotografski i videozapisi nastupa društava i skupina).

Popratna su zbivanja: predstavljanje starih obrta iz okolice Zagreba ili i ponešto šire, dječjih i plesnih radionica za odrasle i revija narodnih nošnji. Za njih bi se s pravom moglo reći da su važan iskorak u nastojanju da se zornim prikazom pokuša i očuvati, ali i donekle urbanom životu i radu približiti, autohtone oblike duhovnoga i tvarnoga stvaralaštva iz bližih nam, još uvijek seoskih sredina.

Potkraj 2012. godine, s korjenitim statutarnim promjenama i hrvatska tradicijska kultura postaje dio ukupnog programa Centra za kulturu ove ustanove. I dotad i otad, javilo se i uspjelo kraće ili duže privlačiti potreban broj polaznika u, značajnijim dijelom, samofinancirane programe ili one za čiju su izvedbu i besplatno sudjelovanje financijska sredstva namaknuta iz različitih izvora. S više ili manje uspjeha pokušalo se predstaviti da bi ga se upoznalo, poticalo i naposljetku očuvalo, hrvatsko tradicijsko rukotvorstvo u nizu javnih oblika. Stručno osmišljene, pripremljene i znalački prenijete vještine i umijeća izrade u radionicama i tečajevima različitog trajanja, obuhvatile su: ručno i strojno šlenganje – bušeni vez, izrade zlatoveza preko kartona, pletenje košara od šiba, hrvatski tradicijski nakit, uz nakit istog podrijetla u više zemalja Europske unije, zatim vezenje, snovanje i tkanje, izradu čipke na iglu, batiće, lađicu ili čunak, izradu predmeta sa slamom bunjevačkih slamarki, izrade tradicijskih glazbala, pokladne, božićne i uskrсне radionice izrade maski, nakita za bor i blagdanski stol, oslikavanje i ukrašavanje pisanica različitim tradicijskim tehnikama izrade...

Današnjici su najbliže etnološke radionice nakon kojih će odgajatelji i nastavnici, uz proširena vlastita znanja i vještine, moći podučavati djecu predškolske i osnovnoškolske dobi kako, primjerice, izraditi ptičice od tijesta za Valentinovo ili što sve mogu izraditi od slame dječje ruke, prema predlošcima bunjevačkih slamarki.

U posljednjem desetljeću postupno opada broj dugoročnih, zapaženijih, izvedbeno složenijih i posjetiteljima bogatijih tradicijskih programa, no, njih nekoliko svakako zaslužuju pozornost.



Gotovo da nema značajnijeg pučkog umijeća o kojemu se nije barem nešto više saznalo, osobito u onom najvažnijem, nastojanju da se njime ovlada u izvornom izvedbenom obliku

EUROPSKI PODSJETNICI NA HRVATSKU TRADICIJSKU KULTURU

Kroz nekoliko je godina u tri projekta dostojno predstavljena hrvatska tradicijska kultura u domovini i svijetu. Pratili su ih i različiti, umješno grafički oblikovani materijali, uz primjereni medijski odjek na vješto pripremljena i vođena događanja.

Pritom se misli na izložbe Građa – tajanstveno žensko pismo, u Zagrebu 2008. i Muzeju odjeće i čipke u Bruxellesu 2009./2010. godine. Ove posljednje godine, lik dječaka, brončani kip, izrađen još 1619. godine, jedan od simbola belgijskog glavnog grada Bruxellesa, znan kao Manneken Pis, dobio je i hrvatsku dječračku nošnju iz okolice Vinkovaca. Uz svečani progam i nastup Stjepana Večkovića, člana Ansambla narodnih pjesama i plesova Hrvatske Lado, svirača i graditelja glazbenih instrumenata, domaćinima je ta narodna nošnja, izrađena u radionici vezenja i pletenja u Narodnom sveučilištu Dubrava, predana u gradskoj vijećnici. Jednom godišnje, u nju otad biva odjenut kip dječaka.



Zanimljivo je da briselski Muzej glazbenih instrumenata u svom fundusu nije posjedovao tambure. To je bio valjan povod da im se 2011. godine uruči šest inovativnih tambura u obliku licitarskog srca, znamenitog graditelja tambura Marijana Novaka, žitelja Dubrave. I to je učinjeno svečano, uz interaktivni koncert tamburaša članova SKUD-a "Ivan Goran Kovačić", uz stručni uvod muzikologa dr. sc. Joška Čaleta.

Sveučilište je u suradnji s četiri partnera iz europskih zemalja (Mađarska, Češka, Bugarska, Rumunjska), te partnerom iz Dubrovnika, provelo svoje prvo Leonardo da Vinci obrazovno partnerstvo pod nazivom Europski tradicijski nakit od perlica – od narodne nošnje do tržišta. To se ostvarivalo od 2013. do 2015. godine. Ciljevi projekta bili su: surađujući, istražiti tradiciju i kulturu izrađivanja nakita od perlica u pojedinim partnerskim zemljama, zajedničke karakteristike i dodirne točke, ali i različitosti uzoraka, kolorita i namjena. Uz to, trebalo je ovladati tehnikama crtanja uzoraka uz pomoć digitalnog dizajnerskog programa te razviti referentni okvir za zanimanje izrađivača tradicionalnog nakita od perlica, a uz pomoć suvremenog dizajna ponovo osmisliti tradicijski nakit i učiniti ga poželjnim i na tržištu.

Među posljednje, kao i prethodno spomenute, pripada i projekt Tradicija koja nas spaja. On je dao pamtljiv uvod, na usporednoj razini, po čemu smo slični ili se razlikujemo za Božić i Uskrs. Naime, od 2015. do 2017. godine, zavirilo se izravno u probrane obrasce hrvatske i kultura pripadnika nacionalnih manjina Zagreba, kroz prikaz prigodnih običaja, izložbe, radionice izrade predmeta iz običajnog kalendara u duhu hrvatske, poljske, ukrajinske, makedonske, slovačke, češke, bugarske tradicije. Uz sve to, moglo se i kušati tradicijska jela i obredna pića.

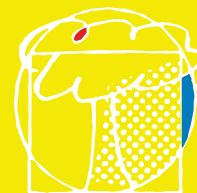
Hrvatsku narodnu nošnja koju dotad nije imao, Mannekenu Pisu izradile su polaznice na tečaju hrvatskog narodnog rukotvorstva u Narodnom sveučilištu Dubrava

NAJVEĆI PROGRAMSKI GUBITAK

Nesporno, najveći programski gubitak ustanove predstavlja njen prestanak matičnosti u području kulturno-umjetničkog amaterizma za Grad Zagreb. Koliko je poznato, to se dotad nije dogodilo niti jednoj kulturno-obrazovnoj gradskoj instituciji. Posljedica: 37. smotra folklornih amatera grada Zagreba, nedvojbeno velebna manifestacija, održana u razdoblju od 26. travnja do 15. lipnja 2014. godine, bila je i posljednja u organizaciji Narodnog sveučilišta Dubrava. Premda je i za sljedeću, 2015. godinu, upućena prijavnica ove ustanove na natječaj za javne potrebe u kulturi Grada Zagreba, u njoj predloženo nije se dojmilo prosudbenog tijela Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport.

Naime, Zajednica folklornog amaterizma grada Zagreba, osnovana 2008. godine, na poticaj zagrebačkih kulturno-umjetničkih društava i uz suglasnost Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport, poslala je istodobno prijavnicu s očito boljim organizacijsko-izvedbenim i cjenovnim pokazateljima i prijedlozima, što je i prihvaćeno kao javna potreba u kulturi za 2015. godinu. Već u trenutku osnivanja, Zajednica folklornog amaterizma grada Zagreba kao razlog svog nastanka navodi "međusobno povezivanje udruga folklornog amaterizma sa sjedištem na području Grada Zagreba u krovnu udruhu radi koordiniranja zajedničkog djelovanja usmjerenog na očuvanje hrvatske tradicijske kulture i folklorne baštine, te unapređenje djelatnosti folklornog amaterizma u Gradu Zagrebu podizanjem kvalitete stručnog rada i izvedbe folklornog programa udruženih članica". Dodaju li se ovome iskazani im djelatnost i ciljevi, bez ikakve sumnje, ponudili su i više i bolje zagrebačkim folklornim amaterima nego što su imali dotad, nažalost nepovratno.

Ciklus tribina Upoznajmo redovnike i redovnice s kojima živimo, u povodu Godine posvećenoga života, plod je suradnje ustanove i Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica iz Dubrave, tijekom 2016. godine. Na tribinama su multimedijalno predstavljene redovničke zajednice franjevac, kapucina, Družbe Kćeri Božje Ljubavi, Družbe sestara Kraljice svijeta i Isusovih malih sestara, iz Dubrave ili bližih gradskih četvrti.

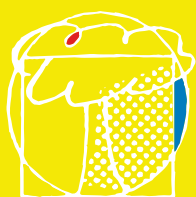


Najraširenije hrvatsko glazbalo tamburu, nije među svojim izlošcima posjedovao belgijski Muzej glazbenih instrumenata, ali mu ih je darivalo dubravačko Sveučilište

Brojke su neumoljive. Iz godine u godinu sve je manje novih programskih sadržaja vezanih uz hrvatsku baštinu duhovne ili tvarne naravi. Razumljivo, slabi zanimanje polaznika za sve ono što već dugo postoji. Tradicijske kulturne vrednote i oblici njezinog upoznavanja, njegovanja i očuvanja, u rasponu od mjesne do nacionalne, u programima ustanove sve manje su zastupljene i nestaju, ali nastavlja se i gubljenje njihove poželjne javne prepoznatljivosti i vidljivosti, unatoč nepostojanju objektivnih razloga da se takvo što događa. Jer, toliko je toga i u najbližem okruženju ostalo nezamijećeno, stručno obrađeno i na zanimljiv i suvremen način predstavljeno u široj javnosti. Učini li se to na poseban, novi način, posjetiteljsko, polazničko ili sudioničko zanimanje za ono s tradicijskom patinom, zacijelo neće izostati.

U suprotnom, tko će, kako i kada očuvati još uvijek postojeće blago neprolazne vrijednosti, što i nadalje jest uloga i svrha postojanja ove ustanove?

Izlošci rukotvorina nastalih na različitim tečajevima čije je izvorište u tradiciji i na njoj temeljenoj kulturi, ukazuju na postojanje interesa za očuvanje drevne baštine





**AKCIJE I
MANIFESTACIJE**

NEDOSTIŽNA POSJEĆENOST

Centar za programe akcija i manifestacija osnovan je 1996. godine, dok su mu začetci prepoznatljivi u pojedinim naznakama tijekom postojanja ustanove zamalo u većini njenih djelatnosti.

U sadašnjosti se programi akcija i manifestacija ostvaruju na lokalnoj i gradskoj, ali i međužupanijskoj i međunarodnoj razini. Moguće ih je podijeliti na nekoliko sadržajnih cjelina: manifestacije vezane uz godišnje običaje, programi za djecu tijekom školskih praznika, projekti, akcije i manifestacije iz ekologije življenja, radionice, projekti te akcije i manifestacije za promoviranje kulturno-povijesne, prirodne i narodne baštine, programi kulture za hospitaliziranu djecu te djecu i mlade s posebnim potrebama, programi urbane kulture, programi i manifestacije za promoviranje djelatnosti centara za kulturu i socio-kulturni programi za promoviranje ljudskih, prostornih te kulturnih i sportskih potencijala lokalne zajednice.

LABORATORIJ POTICAJNIH ZAMISLI I NAČINA OSTVARENJA

Centar za programe akcija i manifestacija bio je svojevrsan laboratorij novih ideja i načina njihova ostvarenja na razini cijelog Sveučilišta, koje, kada zažive i prihvati ih publika, postanu sastavni dio onih centara u ustanovi kojima tematski pripadaju. Uvida radi, izdvojeni su pojedini programi što su svoje početke imali u Centru za programe akcija i manifestacija: *Mala škola primijenjenih umjetnosti, tečajevi modnog dizajna, Mala škola grafike, Škola ilustracije i stripa*, likovne radionice *Susret tradicijskog i suvremenog*, likovne tribine – kasnije svi u okviru Likovnog centra, te radionice uz kazališne predstave – kao dio djelatnosti Dječjeg kazališta Dubrava.

Također, Centar tijekom godine organizira predstavljanje cjelokupnog programa na niz lokalnih i gradskih manifestacija, te na taj način predstavlja djelatnosti Sveučilišta.

Primjerice, programe akcija i manifestacija ustanove tijekom 2007. godine posjetilo je na lokalnoj i gradskoj razini blizu 80.000 posjetitelja, od čega je približno 22.000 posjetitelja programa koji su namijenjeni djeci i mladima do 18 godina, a nekih 58.000 posjetitelja u programima koji su namijenjeni svim dobnim skupinama. Desetak godina kasnije bit će to osjetno manje, o razlozima pokoja riječ nešto kasnije.

Osim pod pokroviteljstvom tada Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport, Gradskog ureda za zdravstvo, rad i socijalnu skrb, te Gradskog poglavarstva Grada Zagreba, programi akcija i manifestacija Narodnog sveučilišta Dubrava ostvareni su uz pokroviteljstvo ili za potrebe Turističke zajednice grada Zagreba, Gradskog ureda za poljoprivredu i šumarstvo, Ministarstva kulture Republike Hrvatske, Ministarstva za zaštitu okoliša i prostornog uređenja (Odjel za odnose s javnošću) i Ministarstva poljoprivrede i šumarstva.



I nadalje, u mnogoljudnim kulturnim događanjima prednjače odrasli, jer se mogu prikloniti svemu, dok djeca i mladi ipak biraju sebi primjerenije sadržaje



Ne predugo, za različita kulturna događanja iskazivale su i tvrtke, osobito u trgovačkim centrima, tražeći najčešće kazališnu predstavu i kreativne radionice za razbibrigu djece dok su im roditelji zaokupljeni nečim drugim u istom prostoru

Svoje mogućnosti za ostvarenje programa akcija i manifestacija, ustanova je nudila poslovnim tvrtkama i agencijama za odnose s javnošću s kojima je ostvarila uspješnu suradnju u ostvarenju velikih događanja na gradskoj razini. Neki od relevantnih gospodarskih subjekata za čije potrebe su organizirani programi kulture su: Imago, EP 64, Katapult, Večernji list, Solidum centar, Centar Branimir i Algoritam.

DOGAĐANJA U GRADSKIM ČETVRTIMA DONJA I GORNJA DUBRAVA

Manifestacije vezane uz godišnje običaje imaju dugogodišnju tradiciju održavanja u Narodnom sveučilištu Dubrava. Prvi u nizu je *Dječji fašnik u Dubravi*, koji se tradicionalno održava u subotu prije pokladnog utorka u Cerskoj 1. U ovom obiteljskom programu, uz prigodni glazbeni, plesni i radionički program, odabire se najbolja dječja, baby i obiteljska maska.

Manifestacije *Uskrs i Božić u Dubravi* objedinjuju niz kulturnih programa u organizaciji svih centara Sveučilišta. Održavaju se u razdoblju od mjesec dana prije Uskrsa i Božića, a sastoje se od prigodnih radionica za organizirani dolazak dječjih vrtića, osnovnih i srednjih škola, prigodne prodajne izložbe umjetnina u Galeriji Vladimir Filakovac, svečanog koncerta u crkvi Pohoda BDM u Čučerju, te kreativnih subota u dubravačkom Kulturnom centru.

Programi za djecu tijekom školskih praznika ciklus su od tri manifestacije: *Proljeće, Ljeto i Zima u Dubravi*, prepoznati su kao mjesto rad(n)og boravka ne samo djece i roditelja iz Dubrave, već i iz cijelog Zagreba.

Najstariji od ova tri programa je *Ljeto u Dubravi*, koji se održava jednom tjedno tijekom srpnja i kolovoza. Ljeto u Dubravi svoje je prvo izdanje imalo 1994. godine, a od samog početka program se sastojao od kazališnih predstava Dječjeg kazališta Dubrava i gostiju te kreativnih radionica, igraonica i dječjeg glazbeno-scenskog natjecanja. Iako započeto kao događanje kvartovskog karaktera, kazališni program Ljeta u Dubravi od 2005. godine poprima oblike međunarodnog dječjeg kazališnog festivala.

Programi *Proljeće i Zima u Dubravi* ostvaruju se od jednog do dva tjedna tijekom zim-

skih i proljetnih školskih praznika. Sastoje se od niza kreativnih radionica i igraonica u prijedpodnevnim satima (likovnih, glazbenih, plesnih, dramskih, lutkarskih, akrobatike i žongliranja, društvenih igara), te kazališnih predstava i filmskih projekcija u poslijepodnevnim satima.

Radionički programi tijekom Proljeća, Ljeta i Zime u Dubravi su besplatni, dok se prihod od ulaznica za kazališne predstave i filmske projekcije od 2003. godine darovao socijalno ugroženim obiteljima u suradnji s Caritasom Župe svetog Mihaela.

Petnaestak godina u dvadesetprvom stoljeću, programi za školske praznike dobivaju i zvučnije i maštovitije nazive, ne i drugačije sadržaje. Isprva su nazvani A sada! Praznici!!!, što je potrajalo nekoliko godine, a onda se pretvorilo u Oprostite, ja se odmaram!



Školski praznici su razdoblje u kojemu se staloženo može posvetiti nečemu zabavno-stvaralački plodotvornom, za što se dotad nije moglo pronaći dovoljno slobodnog vremena

Projekti, akcije i manifestacije iz ekologije življenja obuhvaćaju cikluse tribina, aktivnosti za djecu i mlade okupljene oko Ekokluba, ekomanifestacije te kvartovsko florističko natjecanje.

Ciklusi tribina organizirani su na temu hrane i zdravlja, relaksacije i rekreacije te hortikulture, a održavaju se u sklopu programa *Zeleni ponedjeljak* u maloj dvorani Kulturnog centra.

Ekoklub Narodnog sveučilišta Dubrava osnovan je 1999. godine, namijenjen je djeci i mladima, a sastoji se od likovne, dramske, aktivističke i istraživačke skupine. Polaznici likovne skupine u svom radu na temu prirodne baštine služe se otpadnim i prirodnim materijalom, polaznici dramske skupine svoja promišljanja o okolišu oblikuju u kazališne predstave, aktivisti obilježavaju datume iz ekokalendara, posjećuju ekodogađanja te organiziraju ekoakcije na lokalnoj razini. Istraživači Ekokluba odlaze na terenska istraživanja kako bi upoznali floru i faunu livada, šuma i potoka Dubrave te ekosustave u parkovima i naseljenim područjima svojih gradskih četvrti. Za sve polaznike Ekokluba i njihove goste nekoliko puta godišnje organizirani su izleti u parkove prirode i nacionalne parkove na području Hrvatske. Rezultati istraživanja, likovne izložbe, kazališne predstave te ekoakcije javno se predstavljaju građanima, dok su za djecu osnovnoškolske dobi organizirana vršnjačka edukativna predavanja u osnovnim školama Dubrave.

Potaknuti aktivnostima i kontaktima koje je ostvario Ekoklub, od 2008. godine organiziran je *Ekofestival*, jednodnevna ekomanifestacija što predstavlja profesionalne i amaterske kazališne predstave, te likovne i istraživačke projekte za djecu i mlade, jer u svome radu obrađuju ekološke teme. Postupno slabi zanimanje za spomenute teme, nije pronađen način da se Ekoklub vrati na nekadašnje poticajne staze i 2017. godine prestaje postojati.



Sajmovi, posebice sve traženijih etno i ekoproizvoda, postali su ogledna mjesta vještog povezivanja proizvodnje i kulture, zadirujući duboko u sve pore svakodnevnog života, čineći ga, sa sve rašinerijom ponudom stvarnih vrijednosti, ljepšim i lakšim nego što se doima

U 2006-oj godini Sveučilište je započelo organizirati *Sajam etno i ekoproizvoda*, značajnu manifestaciju za promoviranje ekologije življenja na lokalnoj razini. Sajam se smjestio na Tržnici Dubrava u Cerskoj 1 a, nastojeći revitalizirati ovu najstariju kvartovsku tržnicu. Kako je interes izlagača i kupaca bio sve veći, od proljeća 2008. godine sajmovi etno i ekoproizvoda organiziraju se ispred Kulturnog centra, u Dubravi 51 a, četiri puta godišnje. Uz stalnu ponudu etno i ekoproizvoda 40-ak renomiranih proizvođača prehrambenih ekoproizvoda, meda, ljekovitog i aromatičnog bilja, voća i povrća s obiteljskih gospodarstava, te suvenira inspiriranih hrvatskom narodnim baštinom, u popratnom programu tog sajma organizirana je prigodna prodaja vezana uz određena godišnja doba, demonstracija starih obrta, zatim likovne radionice za djecu, te glazbeni program.

Kvartovsko florističko natjecanje *Uljepšajmo Dubravu*, nakon što je prvi puta organizirano u razdoblju od 1986. do 1988., obnovljeno je 2006. godine. *Uljepšajmo Dubravu* sastoji se od ciklusa edukativnih tribina i terenskih radionica (rujan – ožujak), florističkog natjecanja (travanj – lipanj), te fotografske izložbe (lipanj – rujan). Na florističkom natjecanju u razdoblju od 2006. do 2008. godine sudjelovalo 90-ak sudionika. Mogli su se prijaviti u kategorijama naj-balkon, naj-prozor, naj-vrt i naj-travnjak Dubrave te njegovanje tradicijskih vrsta cvijeća i zelenila. Projekt je organiziran u suradnji s Poljoprivrednom školom u Dubravi.

Radionice, projekti te akcije i manifestacije za promoviranje kulturno-povijesne, prirodne i narodne baštine na lokalnoj razini, okupljeni su pod zajedničkim nazivnikom *Karta Dubrave*.

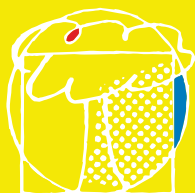
U sklopu projekta ostvarena je izložba o povijesnom razvoju Dubrave nazvana *Fragmenti iz povijesti Dubrave* (lipanj – rujan 2005.), te *Izložba fotografija stare Dubrave* (2005., 2006. i 2007. godine) koja je postavljena kao stalni postav u predvorju Kulturnog centra. Organizirani su *turistički obilasci* pojedinačnih objekata i područja, proglašanih kulturnim dobrima. Turistima privlačne znamenitosti obilježene su turističkim autobusom, turističkim tramvajem, ali i kao dio pješačkih planinarskih ruta. Od 2005. godine u Etnopodručju Severi, u suradnji sa stanovnicima istoimene ulice, organiziran je *Etnofest Severi*, manifestacija za popularizaciju narodne baštine.

Znatno kasnije, projektni zadatci Karte Dubrave traže potvrdu u pitanju: Moje mjesto na karti? Taj dodatak podsjeća na sve dosad učinjeno, ali i upozorava da posao treba i završiti. Projektom prikupljeni podatci o kulturno-povijesnim i prirodnim znamenitostima Dubrave, bili su neprocjenjiva podloga za sudjelovanje građana u obilježavanju znamenitosti poučnim natpisima i putokazima,

edukativno-kreativnu i turističko-animacijsku ponuda vezanu uz pojedine znamenitosti, te promociju tiskanog materijala o Dubravi s kulturološkom kartom.

Godine 2005. godine pokrenuta je kreativna radionica pod nazivom *Baštinarnica*. Ona okuplja mlade i odrasle, a polaznici, upoznavši raznovrsne likovne tehnike, stvaraju na temu prirodne i kulturno-povijesne baštine Dubrave.

Na razini grada Zagreba, od 2000. godine provodio se projekt pod nazivom *Bestijarij – usnuli čuvari Zagreba, Hrvatske i Europe*. Projekt se sastoji od raznovrsnih aktivnosti (radionice, terenska istraživanja, akcije) na temu graditeljske baštine grada Zagreba, Hrvatske i Europe, inspiriranih skulpturalnom plastikom – likovima s pročelja zgrada. U projektu sudjeluju mladi – srednjoškolci i studenti, a cilj mu je senzibiliziranje javnosti za skrivenu kulturno-povijesnu baštinu gradskih jezgri. Sam projekt međuzupanijskog je i međunarodnog značaja i provodio se u suradnji sa Studijom Artless.



Nerijetko i povijesne krhotine ili njeni obavjesniji odlomci, znaju potaknuti na razmišljanje i dodatno istraživanje svoje životne okoline i nova, uvijek dobrodošla saznanja

Programi urbane kulture obuhvaćaju događanja vezana uz KC klub, Hip-hop dan D, te umjetničke intervencije u urbanom prostoru Dubrave.

KC klub djelovao je od 2000. do 2007. godine, a okupljao je djecu i mlade oko niza žonglerskih, akrobatskih, grafiterskih i modnih radionica, u PC i Playstation igraonicama, te oko bike i skate parka.

Hip-hop dan D organiziran je od 2007. godine ispred Kulturnog centra. Činila su ga natjecanja hip-hop bandova, break-dance i hip-hop plesnog programa, vožnje na skate i bike parku, te hip-hop koncert.

Umjetničke intervencije u urbanom prostoru Dubrave, bile su projekt Narodnog sveučilišta Dubrava s nizom radionica i izložbenom prezentacijom pod pokroviteljstvom belgijskog i hrvatskog Ministarstva kulture. Tom se prigodom skupina kustosa i umjetnika iz belgijskog konteksta preselila u rezidencijalni boravak u zagrebački kontekst, ostvarivši niz radionica s lokalnim stanovništvom. Rezultat je bila izložbena prezentacija – *Izložba kakvu zaslužujete*, u rujnu 2007. godine.

U sklopu programa urbanih intervencija, umjetnica Tonka Maleković od rujna 2008. godine preispituje pojam grada kao živog organizma i građanske participacije kroz projekt *Plakatiranje dozvoljeno*, pri čemu je četiri kontejnera na lokacijama u zagrebačkoj Dubravi obilježila jednostavnim znakom-uputom – *Plakatiranje dozvoljeno*. Građani su pozvani dati svoj prinos u konstrukciji ovog zanimljivog i kritičkog umjetničkog djela.

Također, u sklopu projekta *Periskop-Akademija kao laboratorij*, Narodno sveučilište Dubrava surađuje s Akademijom likovnih umjetnosti iz Zagreba u koncepciji likovno-edukativnog projekta, u kojem se njeni studenti kroz niz razgovora i suradnji, uključuju u multidisciplinarnu platformu. Ona promi-



Fotografija: Urbana kultura razgranat je, slojevit i na svoj način posložen skup katkad i teže spojivih i uklopljivijih oblika stvaralaštva u krute životne obrasce većine, ali nesporne svježine i začuđujuće pokretačke energije

šlja o intervencijama u javnom prostoru, te prikupljena i obrađena iskustva iskazuju kao prijedlog intervencija u javnom prostoru samog kvarta.

Na kraju, ciklus *Urbanoteka* niz je tribina koje problematiziraju i osvještavaju povijesno naslijeđe modernizma zagrebačke Dubrave, ali i nastoje ukazati na trenutne urbanističke transformacije te gradske četvrti. Prigoda je to i poticaj za promišljanje, zajedno s lokalnom zajednicom, o poboljšanju uvjeta života u kvartu.

Novinarska redakcija, osnovana 2006. godine, namijenjena djeci i mladima, svoj je program ostvarivala kroz predavanja i praktične radionice tiskovnog i televizijskog novinarstva. Završni proizvod radionice su povre-



Raduje što su likovno intervencije u javnom prostoru ostavile dugo pamtećeg traga i osjećaj da minimalistički, nadahnuti zahvati, unose toliko potrebnu promjenu urbane bezličnosti u znatizeljno vidno polje većine prolaznika

meni bilteni i televizijske reportaže u kojima mladi polaznici potvrđuju stečeno znanje te istodobno dokumentiraju brojna događanja pripremljena u Narodnom sveučilištu Dubrava.

Programe kulture za hospitaliziranu djecu te djecu i mlade s posebnim potrebama ova ustanova organizira gotovo od samog početka svog djelovanja.

Program kulture za dječje odjele bolnica pod nazivom *Kreativni sat u bolnici*, provodi se od 1998. godine. Sustavno, kao dio programa Škole u bolnici, ostvaruje se jednom mjesečno od 2005. godine u Klinici za dječje bolesti Zagreb, te od 2006. godine i u Dječjoj bolnici Srebrnjak. Program se sastoji od kazališnih predstava Dječjeg kazališta Dubrava i gostiju, te kreativnih likovnih radionica.

U sljedećih desetak godina proširivan je na KBC Zagreb, Psihijatrijsku bolnicu za djecu i mladež u Zagrebu, ali i na opće bolnice Ogulin i Slavonski Brod.

Programi kulture za djecu i mlade s posebnim potrebama, većinom kazališne predstave i kreativne radionice, organiziraju se u suradnji s Centrom za autizam i Centrom za odgoj i obrazovanje djece i mladeži "Tomislav Špoljar".

Socio-kulturni programi za promoviranje ljudskih, prostornih te kulturnih i sportskih potencijala lokalne zajednice, objedinjeni su od 2005. godine u manifestaciji *Dani Dubrave*. Otad se ona održava svake godine u desetak dana od sredine lipnja, a sastoji se od petnaestak kulturnih i desetak sportskih događanja na čitavom dubravačkom području.

S Danima Dubrave nastoji se omogućiti stanovnicima bolje upoznavanje područja u kojem žive, ali i postojeće kulturne, odgojno-obrazovne, sportske i gospodarske subjekte u Dubravi. Cilj manifestacije je oživjeti Dubravu i objediniti, uskladiti i iskoristiti svekolike joj potencijale za promicanje kulture kreativnog korištenja slobodnog vremena, suživota i tolerancije njenih žitelja te unapređenje kvalitete života i prepoznavanje Dubrave kao kvarta u kojem je poželjno živjeti i raditi. Program se otpočetak ostvaruje u suradnji s gradskim četvrtima Donja i Gornja Dubrava, a u njemu sudjeluje četrdesetak ustanova, udruga ili klubova iz područja kulture i sporta, lokalne i gradske uprave i samouprave, te povremeno međuzupanijski i međunarodni partneri.

U sklopu *svečanog programa Dana Dubrave* je svečana sjednica Vijeća Gradskih četvrti Donja i Gornja Dubrava te polaganje vijenaca i paljenje svijeća za poginule branitelje iz Domovinskog rata u povodu Dana državnosti.

Program kulture Dana Dubrave podijeljen je na nekoliko cjelina: otvorenje izložbe ratnih fotografija 145. brigade HV-a i Sat povijesti, otvorenje likovne izložbe u Galeriji Vladimir Filakovac, koncert klasične glazbe u crkvi Pohoda BDM u Čučerju, premijerna



Dani Dubrave posebna su smotra i prigoda da se iz različitih životnih i radnih trenutaka izdvoji i predstavi sve ono najbolje, što potvrđuje kretanje prema boljitku i može biti poticajni čimbenik u traganjima onih koje poželee činiti isto

predstava Dječjeg kazališta Dubrava, proglašenje pobjednika florističkog natjecanja Uljepšajmo Dubravu, dan urbane kulture s Hip-hop danom D i graffiti jamom, Ivanjski krijes, Etnofest Severi, turistički obilasci i putovanje kroz prošlost Dubrave, Dan seniora, Dan dobrih susjeda, Kreativna subota kod Kulturnog centra sa sajmovima anitkviteta, eko i etnoproizvoda te kreativnim radionicama, finale glazbenog natjecanja za djecu i mlade Raspjevana Dubrava i završni koncert.

U sklopu *sportskog programa Dana Dubrave* organizirani su: nogometni i malonogometni turniri i natjecanja za djecu i odrasle, teniski i šahovski turnir, turniri u košarci, rukometu i boćanju, dječji kros, fišijada, cestovne biciklističke utrke te autoutrka.

Kao dio *međuzupanijske i međunarodne suradnje Dana Dubrave* do sada je ostvarena suradnja s Gradom Koprivnicom i Pučkim otvorenim učilištem Ivanić Grada te s Gradskom općinom Knittelfeld iz Austrije i Gradom Poddębice iz Poljske.

Nakon četiri godine zapaženog ostvarivanja, izuzetnog odziva sudionika, raznolikosti i izvrsnosti programa te na desteke tisuća posjetitelja, *Dani Dubrave* postali su spominjana, značajna i nerijetko preslikavana manifestacija i na razini grada Zagreba.



Sportsko-rekreativni sadržaji, uz brojne sudionike, privuku i brojne promatrače-navijače, ali i utječu da se mnogi među njima priključe i uvrste neku sportsku ili rekreativnu disciplinu u dio svog svakidašnjeg, zdravijeg načina života

UDIO U GRADSKIM AKCIJAMA I MANIFESTACIJAMA

Kao najveći gradski centar za kulturu, Narodno sveučilište Dubrava organizator je, koordinator ili sudionik mnogih važnih gradskih akcija i manifestacija.

Tkalča art fest manifestacija je koju je ustanova organizirala 2006. i 2007. godine s ciljem stvaranja kulturne ponude u ulici kojoj to nedostaje, a simbolom je grada Zagreba.

Dani centara za kulturu događanje je kojim se od 1998. godine predstavlja djelatnost gradskih ustanova, jer im je uloga učiniti dostupnom ponudu za zadovoljavanje iskazanih različitih potreba u kulturi, ali i obrazovanju, građanima ovog grada. Tijekom ove manifestacije svoje programe predstavlja trinaest zagrebačkih centara za kulturu. Narodno sveučilište Dubrava i Kulturni centar Peščenica, uz ostale centre kao suorganizatore, bili su organizatori ove manifestacije u razdoblju od 2004. do 2006. godine. Dani centara za kulturu po prvi puta su se tada održavali na glavnim gradskim trgovima – Trgu bana Josipa Jelačića, Trgu Petra Preradovića i Zrinjevcu, a trajali su od tri do sedam dana.

U ulozi koordinatora programa, Sveučilište je pridonijelo uspjehu i izvan naših granica zapaženim *Danima grada Zagreba* te, tada tek u povojima, *Adventu u srcu Zagreba*, 2006. godine.



Osim zamjetnog organizacijskog udjela, izvedbenim sudjelovanjem Sveučilište je godinama dokazivalo da ima što ponuditi u kulturnoj ili obrazovnoj djelatnosti, često i izvan i iznad dometa ostalih ustanova

NESEBIČNI DAROVI DRUGIM ŽUPANIJAMA

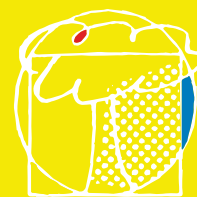
Pojedini programi svoju su izvrsnost postigli na lokalnoj i gradskoj, tijekom godina su zaživjeli i na međuzupanijskoj razini, ili obrnuto – programi koji su započeli kao međuzupanijska suradnja, sada su sastavni dio kulturne ponude ustanove za grad Zagreb.

Posebno se izdvaja program *Kreativni sat u bolnici*, koji se od 1998. organizira za hospitaliziranu djecu u zagrebačkim bolnicama, a od 2007. godine i na dječjim odjelima bolnica u Hrvatskoj: Koprivnici, Čakovcu, Bjelovaru, Osijeku, Vukovaru, Rijeci, Splitu i Dubrovniku. Nakon što je ova ustanova prepoznata po organiziranju programa kulture za djecu na područjima od posebne državne skrbi, koje organizira od 1994. godine, tijekom 2008. organiziran je u suradnji s Hrvatskim željeznicama – Hrvatskim željezničkim muzejom, program nazvan *Kreativni vlak*, namijenjen djeci iz manjih mjesta sa slabijom kulturnom ponudom. Sastojao se od gostovanja s kazališnom predstavom i kreativne radionice u muzejskom željezničkom vagonu. *Kreativni vlak* posjetio je Moravice i Ogulin.

Turističke zajednice i srodne institucije iz priobalne Hrvatske, prepoznale su izvrsnost manifestacija na otvorenom ove ustanove, koje objedinjuju kreativne radionice (likovne, glazbeno-plesne i sportske rekreacije), koncerte i kazališne predstave namijenjene građanstvu. Na njihov poziv sudjelovalo se u ljetnim kulturnim manifestacijama. U suradnji s Turističkom zajednicom općine Dobrinj od 2000. do 2008. godine, Sveučilište je organiziralo dio *Kulturnog ljeta* u Šilu i Dobrinju, a od 2008. godine započeta je suradnja s Centrom za kulturu Brač te je organiziran prvi ciklus kreativnih radionica u sklopu *Supetarskog ljeta*.

S obzirom na iskustvo u organiziranju navedenih programa, te višegodišnje iskustvo u organiziranju edukativnih likovnih i drugih radionica namijenjenih voditeljima diljem Hrvatske, javila se zamisao o osnivanju Edukativnog centra za potrebe razvijanja samostalnih programa kulture i umjetnosti (radionica i manifestacija) na području Hrvatske. No, na tome je i ostalo.

Ljetni kulturni krugovi na Čiovu i u Dobrinju, program je prilagođen potrebama turista, višejezičan, ostvarivan samo 2013. godine tijekom srpnja i kolovoza. Bili su ponuđeni i među stranim turistima izvrsno su prihvaćeni koncerti klasične glazbe, kazališne predstave za djecu i odrasle, radionice glazbenim, plesnim ili dramskom stvaralaštvu okrenutim sadržajima, ukratko, sve ono što i inače nedostaje u tim sredinama tijekom godine. Sudionici i posjetitelji su iskazivani u tisućama, dok je čak 25 osoba svrstano u izvođače različitih programa.



I putujući u muzejskom željezničkom vagonu, pripremalo se za neuobičajeni kazališno-radionički nastup na željezničkim tračnicama, u posjećenim je mjestima i ovakva kulturna ponuda bili poseban događaj

POŽELJNI I POZIVANI IZVAN DRŽAVNIH GRANICA

Od 2006. godine Centar za programe akcija i manifestacija prihvaća se istraživanja djelovanja europskih kulturno-obrazovnih ustanova s istom ili sličnom praksom, što označava početak razvitka dotad zanemarene međunarodne suradnje Narodnog sveučilišta Dubrava.

Ubrzo su uspostavljeni kontakti s mrežama ili pojedinim europskim centrima za kulturu ili srodnim ustanovama iz Francuske, Belgije, Austrije i Poljske. S njima se razvila suradnja u zajedničkom ostvarivanju umjetničkih i socio-kulturnih projekata te manifestacija s europskim predznakom.

S obzirom na stečeno iskustvo u različitim projektima i oblicima suradnje na domaćoj sceni, nije bez temelja želja i težnja da se stvaralačkim ogledanjem i dokazivanjem među sebi sličnima, koji za ulaznicu u svoj i krug sebi ravnih, traže u svakom pogledu učinkovitu kulturno-obrazovnu instituciju, naravno, koja se takvom može i pokazati i takvu tvrdnju i dokazati.

Osvrt na posljednjih desetak godina akciskom-manifestacijskih događanja bit će sažet, jer se mnogo toga i u prethodnim godinama ponavlja, a pojedine programske novosti kraćega izvedbenog daha i ne zaslužuju osobitu pozornost.

To se ne može reći i za već navedene programe financirane sredstvima Europske unije. O njima treba reći pokoju riječ više.

Sudionice dvogodišnjeg projekta *Art express pressing stress*, bile su Mađarska, Litva, Poljska, Hrvatska, Portugal i Španjolska. U svakoj je državi održan po jedan partnerski susret i na završetku je načinjen priručnik s primjerima dobre prakse i internetska stranica, oslonci za smanjenje stresa na povratka u uobičajeni život. Zanimljiv je bio i sastav hrvatskih sudionika: 16 odraslih osoba, od toga 10 starijih od 50 godina, 11 stručnih suradnika i voditelja, među njima 2 starija od 50 godina.

Druženja u klubovima seniora u Poljskoj i Hrvatskoj, volonterski su projekti za starije, nazvani *Senior Clubbing in Poland and Croatia*. Odabrane su teme za 12 volontera, starijih od 50 godina, 6 iz svake zemlje. Oni su bili zakupljeni kulturnim, umjetničkim i temama



Često spominjanim druženjima, s pravom se može pridodati stvaralački predznak, jer su im sudionici ljudi s različitim i bogatim životnim i radnim znanjima, umijećima i iskustvima, dobrodošlim pogotovo u djelovanju za opće dobro

povezanim uz komuniciranje i relaksiranje, primjerenim njihovoj dobi i dostatnim za razmatranje u 6 volonterskih razdoblja, po 3 u svakoj državi.

Stručnjake su dvije godine zaokupljala iskustva što sve, kako i gdje djeluje na publiku, profesionalce i područje na kojemu se nalaze, kad se prekorače zadani društveni, umjetnički i kulturni okviri. Održano je pet partnerskih stručnih skupova u sklopu projekta nazvanog *Social, Art and Culture: Cultural Discoveries Pathways in Europe*. Zemlje sudionice bile su: Italija, Francuska, Belgija, Velika Britanija i Hrvatska.

Čak u osam zemalja, Portugalu, Bugarskoj, Litvi, Velikoj Britaniji, Rumunjskoj, Poljskoj, Islandu i Hrvatskoj, volonterske skupine su dvije godine tragale što ih u ekološko-kulturnom kontekstu može potaknuti, osobito u poznijoj životnoj dobi, da činjenjem potvrde projektni naziv: *To smo mi! Naše mjesto, naša kultura!* – *This is us! Our place, our culture!*

Obistinilo se da mladi znaju i umiju ne samo ukazati na ključna pitanja, nego i djelovati da se u lokalnoj zajednici donose djelotvorne odluke, primjerene urbano-kulturnim potrebama i pogledima. *Stvarno aktivno sudjelovanje – Real active participation – R. A. P.*, bio je uspješan projektni zadatak u kojem su sudjelovale Italija, Mađarska i Hrvatska. Uključivanje Vijeća Gradske četvrti Donja Dubrava i Vijeća Gradske četvrti Donja Dubrava, značajno je pomoglo njegovu ostvarenju.

Pet partnerskih zemalja, Poljska, Francuska, Belgija, Rumunjska i Hrvatska, tražilo je načine da se udahne život oronulim gradskim četvrtima. Naziv projekta, *Pre-oblikuj svoje susjedstvo – Recreate your neighborhood*, smjerao je prema ustavnom podizanju zanimanja za umjetnost i obrtničke tečajeve unutar skupi-



Neslućene su, zapravo, gradbene mogućnosti nakita od perlica, bez obzira oslanja li se na tradicijske ili suvremene predloške kao moguće nadahnuće

ne odraslih polaznika svih partnerskih institucija, što bi bilo ishodište za početne korake u široj prostornoj preobrazbi.

Posljednji projekt, *Europski nakit od perlica – od narodne nošnje do tržišta – EU jewelry from beads – from traditional costume to the market*, zašao je dublje u strukovno područje. Višestрани i višeslojni pristup, podrazumijevao je okupljanje znalaca, razradu prikupljenih iskustava i najboljih oblika poduke izrade nakita od perlica, prema narodnim predlošcima iz Hrvatske, Mađarske, Rumunjske, Bugarske i Češke. Sve je bilo usmjereno prema nastanku načina izrade što će obuhvatiti zajedničke gradbene elemente, ali i ostaviti mjesta za dogradnju posebnosti pojedine zemlje. Takav pristup povezivao je obrtničku proizvodnju, kulturnu baštinu i gospodarski rast, jer je u konačnici težio u svijet rada uvesti novo zanimanje, perličara, za cijelu Europsku uniju.

BAŠTINJENA BAŠTINA U BAŠTINARNICI

I na domaćem tlu događalo se ponešto, svakako vrijedno zabilježiti. Moglo bi se ustvrditi da je dugogodišnji odgoj i obrazovanje putem umjetnosti, dao najviše u radio-nicama Baštinarnice. Vješte ruke i pronicljive oči polaznika različite dobi, stvarale su predmete nadahnute bogatom kulturno-povijesnom i prirodnom baštinom Zagreba, posebice pronađenom na područje zagrebačke Dubrave. Ovladavanje likovnim tehnikama za izradu ukrasnih predmeta, od mozaika, obrade i oslikavanja drva do grafika, pouzdani je put i preduvjet da od izvornika nastane predmet njemu u svemu sličan.

Bili su to rimski novčići izrađeni od lima i gline. U izradi drvenih triptiha prema uzorcima iz nekoliko dubravčkih crkava, posegnulo se za slikarskim metodama korištenim još od srednjeg vijeka.

Fragmenti drvenih građevina u ulici Severi, naselja Granešinski Novaki, bili su povod nastanka međusobno razmještenih drvenih reljefa i grafika, prema promotrenim i prihvaćenim pučkim graditeljskim uzorima.

Tehnikom mozaika zahvaćena je ovjekovječena zaštićena prirodna baština Dubrave, u čemu se našla niz zaštićen biljnih i životinjskih vrsta u različitim im staništima. Raspela, osobito krajputaši i njihova izrada, bili su povratak te 2009. godine sakralnoj dubravačkoj baštini. Sljedećih osam godina, nastavljeno je temeljito upoznavanje različitih likovnih tehnika, u potrazi za još uvjerljivijim likovnim izrazom.

Baštinjena baština, u Baštinarnici našla je sigurno utočište. Makar i u replikama, na jednom će se mjestu naći sve ono što će kod svake osobe pobuditi potrebu da mu sve to viđeno postane sastavni dio opće kulture.

MEĐUGRADSKA PROSLAVA HRVATSKOG ULASKA U EUROPSKU UNIJU

Već u siječnju 2013. godine započele su opsežnije međugradske pripreme svečanog obilježavanja ulaska Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije. Prigodni je program naslovljen Zagreb u Bruxellesu – Bruxelles u Zagrebu. Nakanilo ga se ostvariti između 15. i 19. studenoga 2013. godine.

Središnja proslava pristupanja bila je 1. srpnja 2013. godine na zagrebačkom Trgu bana Josipa Jelačića, kada je Hrvatska postala njena 28. zemlja članica i time je bio ostvaren jedan od najvažnijih državnih vanjskopolitičkih ciljeva. S time su, napokon, završeni dugotrajni i iscrpljujući pristupni pregovori kojima je prethodio zahtjev za punopravno članstvo od 21. veljače 2003. godine i dobivanje službenog statusa kandidata za to članstvo 18. lipnja sljedeće godine.

Ni nastavak nije počeo obećavajuće. Pristupni pregovori, koji su trebali započeti u ožujku, odgođeni su, jer je uvjet za njihov nastavak postala potpuna suradnja s Haškim sudom za ratne zločine počinjene na području bivše Jugoslavije. Pregovori su službeno otvoreni 3. listopada 2005. godine, nakon što je glavna haška tužiteljica potvrdila potpunu suradnju Hrvatske s Haškim sudom.

Kraći kronološki uvid u već pomalo zaboravljena pretpristupna događanja, tek su podsjećanje na značaj prijednog puta i priključivanja brojnoj i moćnoj zajednici europskih naroda.

Stoga su i višednevna kulturna događanja u oba grada, što su ih pripremile njihove ustanove iz te djelatnosti, bile ogledni primjer tada i u stvarnosti posve ravnopravne suradnje i razmjene onog ponajboljeg, u svrhu općeg dobra. Takav je bio i dugo dogovarani i pripremani program. Zavirit ćemo i u njega.

Svemu se pridružio Centar za kulturu i informacije Maksimir. Poslao je svoje vanjske suradnike u radionicu cirkuskih vještina u organizaciji Briselske škole cirkuskih vještina (École de Cirque de Bruxelles), partnerske ustanove tamošnjeg Centra La Venerie. Radionici u Bruxellesu, od 8. do 15. travnja 2013. godine, priključilo se i dvoje zagrebačkih sudionika.

Tijekom lipnja, u Zagrebu je predstavljen zajednički program briselskih centara za kulturu: Zinneke parada, manifestacija koja predstavlja dvogodišnje kreativno stvaranje lokalnog stanovništva i umjetnika kroz uličnu paradu glazbe, plesa i ujedinjene različitosti na ulicama i trgovima Bruxellesa. Zinneke paradu predstavio je Michael Woltech, glazbenik, animator i voditelj radionice iz Centra za kulturu – Maison de la creation, u dubravačkom Sveučilištu, 14. lipnja 2013. godine. Uz predstavljanje, u suradnji s francuskim partnerima, od 11. do 14. lipnja, održane su kreativne radionice s lokalnim stanovništvom. Ulična parada predstavila je učinke radionice održane 15. lipnja.

Za studeni 2013. planirana je razmjena scenskog programa (kazališnih predstava i glazbenog programa) u sklopu manifestacije Europska noć kazališta – u povodu ulaska Hrvatske u Europsku uniju, ali i uključivanja Belgije u tu manifestaciju. Pripreme za njeno sudjelovanje potrajale su zamalo polovinu te godine.

Od 15. do 19. studenoga, razmijenjeni su programi između ova dva grada i njenih ustanova kulture, Narodnog sveučilišta Dubrava i Culturel centre La Venerie. U Bruxellesu je boravila kazališna grupa Triko, izvela je predstavu Slavuj, a Christian Peter odigrao je predstavu Kikiriki. Prema izvornom tekstu Ivora Martinića, na francuskom je jeziku pročitano što je pisalo iza naslova Moj sin samo malo slabije hoda. Dodatak je bio nastup tamburaškog sastava Bisernica.

U Zagreb je stiglo ukupno 19 gostiju: bend OPMOC i družina okupljena oko izvedbe kazališne predstave Universe Singuliere. Taj program potpomoglo je i Veleposlanstvo Kraljevine Belgije u Zagrebu.

Dok je zagrebačko otvorenje bilo bez uobičajenih protokolarnih obveza, ono u Bruxellesu nije to moglo izbjeći. Prigodnim rječima obratili su se regionalni i gradski dužnosnici u kulturi, ravnatelji ustanova sudionica iz obje zemlje, te dr. sc. Mario Nobilo, veleposlanik Republike Hrvatske u Kraljevini Belgiji.

Premda nevelik broj izvođača, raznovrsnim je i probranim programskim sadržajima, uspio privući više od 2.000 posjetitelja na obje strane.

Na kraju, ne bi bilo nimalo začudno pitanje o razlogu izdvajanja ovog događanja.

To je bio prijelomni ne samo povijesni trenutak, već i početak razdoblja u kojemu je trebalo brzo dorasti i srasti s promjenama koje neizbježno postaju presudan dio životne i radne svakodnevice, da bi se u njoj, svi kojima je to važno, bolje i ugodnije osjećali, s pogledom usmjerenim prema doglednoj budućnosti.

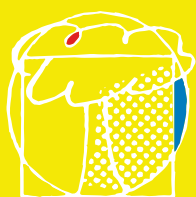
Svemu se ovome, s hrvatske strane, pristupilo bez opterećenja, pripreme su bile pravodobne, temeljite i sveobuhvatne. Uspjeh, dakako, očekivan. Prethodno iskustvo prekograničnog, timskog traganja dijela stručnih zaposlenika Sveučilišta za mogućim i neistraženim nišama, pogodnim za dugoročnije istraživačko-proizvodno kulturno-obrazovno djelovanje, svrstalo ih je među više-kratno potvrđene profesionalce. Od kojih se, s pravom, znatno više očekuje.

Posljednjih 4-5 godina, prije, za ovu prirodu, granične 2018., zapažena je neka vrsta uljuljanosti u lovorike, a razloga za takvo što nema ni u mašti, kamoli u stvarnosti.

Nije teško zamijetiti sve očitije smanjenje akcijsko-manifestacijskih zbivanja, ali i za-brinjavajuću nezaintesiranost za neminovni stvaralački zaokret, usmjeren prema odgovorima koji počinju sa znam, mogu i hoću, a sadržajno-izvedbena razrada programskih ponuda gotovo da pršti od stvarnih noviteta.

Sve ostalo podsjeća na besperspektivno osobno predavanje ugodnim mislima i osjećajima, dok se budućnosti ubrzano izmiče tlo pod nogama!

Izlošci rukotvorina nastalih na različitim tečajevima čije je izvorište u tradiciji i na njoj temeljenoj kulturi, ukazuju na postojanje interesa za očuvanje drevne baštine





PRODUKCIJA

PREDSTAVITI, DA SE UPOZNA ŠTO VRIJEDI VIDJETI

Najmlađi po postanju, Centar za produkcijske programe, navršio je tek nepune dvije godine postojanja na prijelazu u šesto desetljeće ustanove. Od početka studenoga 2006. do veljače 2007. godine obavljene su potrebne organizacijske pripreme i pokusni rad koji je zatim uslijedio u novouređenom prostoru Kulturnog centra. Sve dosadašnje programe ovaj je centar ostvario u predvorju i maloj dvorani tog zdanja, što ne znači da u budućnosti pojedine od svojih produkcija neće predstaviti i u nekim drugim prostorima.

Mala dvorana i predvorje Kulturnog centra u Dubravi u to su doba predstavljali zajedno jedan od najljepših i najsvrsishodnijih manjih, višenamjenskih prostora u gradu Zagrebu, a i znatno šire. Uz neveliku pozornicu, tada opremljenu najmodernijim uređajima i gledalištem sa 108 mjesta za sjedenje, još i prostrano predvorje u dvije razine, ostavlja niz mogućnosti za sadržajno raznolike izvedbe scenskih i multimedijalnih programa te projekata primjerenih ne samo ugodnom i korisnom provođenju slobodnoga vremena zainteresiranih posjetitelja, već i njihovu udjelu, sve do sudjelovanja, u takvim popularnim događanjima.

Sve je dotadašnjem radu bilo usmjereno u tri pravca djelovanja. Zapaženi projekt *Zeleni ponedjeljak* obuhvatio je niz putopisnih, ali i tribina na temu ekologije i zdrave prehrane. Uz to, kulturni život Dubrave obogaćen je s više desetaka kazališnih predstava eminentnih glumaca i gostujućih teatarara. Pridodajmo svemu i niz književnih tribina pod nazivom *Književna srijeda* s različitim temama i posjetom brojnih itekako znanih ili pisaca i publicista koji svojim stvaranjem pobuđuju znatiželju šire javnosti.

S tek nešto više od početnih godinu dana izravnog i neizravnog obraćanja, ali i svakorsnih nastojanja da se pridobije nova i zadrži publika kojoj su sva nabrojena događanja dobrodošli predah i odušak na kraju napornoga radnog dana, može se bez dvojbe zaključiti da je zadana misija ostvarena. Uspostavljen je kontakt s lokalnom publikom i stečeno njeno povjerenje, što se potvrđuje njihovim stalnim odzivom, sve češće i većim od raspoloživih prostornih mogućnosti, ali i nemalim brojem stručnih osvrta u tiskanim i elektroničkim medijima.

Osobito je značajno naglasiti da u radu i postignućima vezanim uz produkcijske programe vrlo važnu ulogu ima i suradnja s Likovnim, Glazbenim i Filmskim centrom Sveučilišta, zatim Knjižnicom Dubrava, ali i brojnim vanjskim suradnicima koji sudjeluju u svemu javnosti predstavljenom, kako bi ona mogla odabrati i upoznati što više onoga što svakako treba vidjeti ili doživjeti.

Značajnija javna vidljivost i prepoznatljivost, uz nastojanje da se usustavi odabir na što višoj umjetničkoj i zabavnoj, i ne samo tim razinama različitih produkcija, pomiče ovaj zapis za cijelo desetljeće naprijed. Naime, tek tada se uspjela ostvariti u prethodnoj rečenici naznačena zamisao.

Pomnim izborom onoga što će se i tko će to izvoditi, a svake godine je bilo najmanje jedno izvođačko zvučno ime sa stvarnim pokrićem za tu tvrdnju, privučeno je toliko stalnih posjetitelja, da se sve teže bilo dovinuti kako što pravednije u prodaji raspodijeliti raspoloživi broj ulaznica.



S različitim kolebanjima, od naziva, do prilagođenog izbora ukusima gledatelja iz razgranate ponude kazališnih predstava, stiglo se do općeprihvaćenog događanja, rijetkog u Zagrebu, kamoli li drugdje. Srijedom u kazalište, sa značajnim dometkom, kazališne predstave nezavisne scene, magnetski privlači publiku nekih desetak godina, osobito što se sve više primičemo kraju ovog, šestog desetljeća postojanja Sveučilišta. Mala dvorana u dubravačkom Kulturnom centru, komorni, najčešće kazališnim izvedbama zaposjednuti prostor, bila je posebno glumačko-gledateljsko susretnište. Prema dostupnim saznanjima, nigdje se u Hrvatskoj na jednom mjestu ne može pogledati gotovo sve vrijedno što na daskama koje život znače, proizvede sve brojnika, snalažljivija i vitalnija nezavisna scena.

U Dubravi to traje, nema znakova zasićenja, a sam program godinama je uvršten u javne gradske potrebe u kulturi. S obzirom da se i dvaput u pojedinom mjesecu, osim za poduže proljetno-ljetno-jesenske stanke, niže jedna za drugom kazališna predstava, mnoge od njih među gledateljima doživljene i ocijenjene kao uspješnice, žanrovski komedije, jer za ostalo nije bilo osobitog zanimanja, ne čeka se dugo nakon premijernih izvedbi. Namjenska proračunska potpora omogućila je većini dostupniju cijenu ulaznice nego drugdje, do te mjere da bi i prostranija dvorana bila popunjena.

Moglo bi se ustvrditi da se, popunjenost dokazuje, unatoč nedovoljnom broju mjesta u gledalištu, mala dvorana doživljava kao prestižno mjesto za gostovanje. Naime, niza je kazališta s neskrivenim zadovoljstvom pohodilo, više njih i po nekoliko puta, uvijek se na poziv rado ovdje vraćajući, nerijetko i po nekoliko puta.

Između siječnja 2010. i prosinca 2017. godine, gostovali su: Aplauz teatar, Theatron, Teatar Exit, Teatar komedije "Jazavac", Hr-

vatsko društvo dramskih umjetnika, Umjetnička organizacija Revicon, Kazališna grupa Lectirum, Mitropa, Trag crveno – slobodni pokret, Hit teatar, Glumačka družina Histri-on, Udruga Liliput, Trag C – slobodni pokret, Gala teatar i Slobodni pokret. U dva su navrata predstave igrali: Teatr Grdelin, Kazalište Planet Art, Kazališna radionica Gustl, Kazalište Svarog, Smjehotiči i Kazalište Merlin. S obzirom da su osluškivane i želje gledatelja, s pravom razgllašene i doista privlačne, posebno odabrane reprizne naslove, tri su puta izvodili: Kazališna grupa Lectirum, Kazalište Virovitica, Teatar Gavran i vinkovačko Gradsko kazalište "Joza Ivakić".



Nerijetko, naprosto se mora dodati još nekoliko dodatnih stolica za uporne i vjerne gledatelje koji nisu uspjeli kupiti ulaznicu



**PLES I
REKREACIJA**

OD ENTUZIJAZMA PREMA PROFESIONALIZMU

Zamisao o osnivanju Plesnog centra u sklopu Sveučilišta rodila se krajem 1987. godine. Željeli smo zadovoljiti potrebe “ljubitelja pokreta” svih dobnih skupina zbog kojih su njeni stanovnici do tada morali odlaziti u “grad”. Maštali smo o centru u Dubravi u kojem će na jednom mjestu biti organizirani programi: od ritmike i modernog plesa, klasičnog baleta, plesne škole i folklora do rekreativnih formi kao što je aerobik, pa čak i joga.

No, između želja i mogućnosti, postojala je velika razlika. Nije bilo plesne dvorane, nije bilo čak ni poštenog kasetofona. Plesni pedagozi iz centra grada nisu baš bili oduševljeni idejom da odlaze raditi u Dubravu. Mnogo je njih odustalo prije nego li je Centar istinski zaživio. Unatoč poteškoćama, početkom 1988. godine san se počeo ostvarivati. Ova knjiga trajno će podsjećati i na značajni jubilej Plesnog centra – njegovu dvadesetgodišnjicu.

ŠKOLA JOGE

Te 1987., najuređeniji dio zgrade u Cerskoj 1 bilo je dvorana Galerije Dubrava. Uz izložbe, književni klub Miroslava Dolenca Dravskog i poneko događanje, bilo je dovoljno termina za još neki program. Drvene grede, bijeli zidovi s eksponatima, zeleni pod i difuzna rasvjeta, stvarali su ugođaj mira i harmonije. Bilo je to pravo mjesto za tečaj joga.

Od prve ideje do njegova početka prošlo je svega mjesec dana. Kasetofon smo donijeli od kuće, plakate napravili letrasetom i polijepili ih po Dubravi. Pronašli smo voditelja s iskustvom vođenja sličnih skupina u gradu i zamolili prijatelja za radijsku najavu novog programa Sveučilišta.

Prva je skupina okupljala deset polaznika. Donijeli su svoje deke i prostirke, opuštali se, vježbali i poslije razgovarali o “duhovnosti”, “mudrosti” i “traganjima”. A onda se za njih pročulo. Mladi, ambiciozni voditelj Nebojša Tošković svojim je znanjem, iskustvom i predanošću, za svega nekoliko mjeseci privukao pedesetak ljudi. Bilo je tu znatiželjnih studenata, intelektualaca, umornih radnika i činovnika, više žena nego muškaraca.

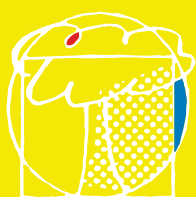
Program je sadržavao joga stavove, odnosno asane, vježbe disanja, koncentracije, opuštanja te revitalizacije uma i tijela. Rad ove skupine pratio je liječnik.

PETKOM U 21

Nastojeći pokrenuti nova događanja u Cerskoj 1 i omogućiti druženje polaznicima yoge iz različitih skupina, početkom 1988. godine osmislili smo program nazvan *Petkom u 21*. Sadržavao je predavanja, koncerte i multimedijška događanja uz obvezno služenje čaja iz, za tu svrhu posebno kupljenih, porculanskih šalica. Bila je to jedna od naših prvih programskih investicija.

Predavači su bili dr. Vladimir Gruden, Zlatko Pejić, Gordana i Rade Sibila, Jadranko Mikleć, Jasminka Peko, gost iz Los Angelesa Richard Green, Mirjana Gračan i drugi. Nizale su se teme o rubnim područjima znanosti, komunikaciji, prehrani, tehnikama relaksacije, putopisi. Gosti programa bili su: violončelist Marijan Jerbić, gitarist Hrvoje Grgić, pijanist Miloš Lalošević, sopranistica Margaret Vuko, Damir Poljančić s nezaboravnim dijapozitivima Himalaja, Plesna grupa Grom i...

Nizali su se skupine i programi sve do 1990. godine i odlaska voditelja Nebojše Toškovića u SAD-e. Nakon više godina tečaj yoge je obnovljen, ovog puta u baletnoj dvorani Kulturnog centra.





Članak iz lista *Dubrava*, *Ne samo yoga*, od 23. veljače 1988.

PLESNA ŠKOLA

U potrazi za postojećim iskoristivim prostorom u Cerskoj ulici 1, otkrili smo da se ispod stolica u velikoj dvorani krije prostrani podij s keramičkim pločicama. Domari baš nisu bili presretni što će dva puta tjedno iznositi iz dvorane i vraćati više od stotine stolica, no nismo odustajali. Kupljena su i dva kasetofona. U sljedećih mjesec dana slikar Svjetlan Junaković nacrtao nam je i darivao karikaturu plesnog para za naš prvi plakat. S letrasetom smo već bili vični, izvještali smo se i u lijepljenju plakata po obližnjim, Sveučilištu i kulturnim akcijama, uvijek naklonjenim dućanima. Sve je bilo spremno, trebao je samo voditelj. A onda se pojavio mladi jednako entuzijastični Nenad Barac. Novine *Dubrava* pisale su: *J'en, dva, tri...dva, dva, tri.*

Skupine su se nizale jedna za drugom, jedna veća od druge. Od nezgrapnih prvih koraka do malih plesnih natjecanja na kojima bi najbolji zablistali, prolazilo je svega

nekoliko mjeseci. Tijekom 1989. godine istodobno su radile dvije početne i jedna napredna skupina, pa je voditelju u pomoć morala priskočiti i njegova plesna partnerica Renata, tada Ivanović, danas Barac.

Program rada bio je usklađen sa Svjetskim plesnim programom početnog i naprednog stupnja za plesne škole (ICBD—svibanj 1988.). Uključivao je deset najpoznatijih standardnih i latino plesova, te sezonske novitete kao što je to tada bila lambada i mambo.



Novinski članak iz lista *Dubrava* i plakat s Junakovićevom karikaturom

Programska nadgradnja plesnoj školi bio je Plesni klub. Plesači su plesali formacijske koreografije. Sudjelovali su u raznim, uglavnom humanitarnim, projektima, a nije manjkalo ni zajedničkih odlazaka na revije i plesnjake.

Želeći animirati mlađe polaznike i pridonijeti njihovu plesnom opismenjavanju, tijekom 1989. godine, u velikoj dvorani Cerske 1 organiziran je niz nastupa ansambala sportskog i društvenog plesa za učenike 7. i 8. razreda osnovnih škola u Dubravi. Ostvarenje ove zamisli započelo je predstavom *In the Mood* Plesnog ansambla Jože Vlahovića, pod umjetničkim vodstvom Rajka Pavlića. Kostimi, glazba, ples i kratki komentari između plesnih brojeva, dočarali su život plesnih dvorana od “zlatnog doba holywoodskog mjuzikla” do suvremenog akrobatskog rock and rolla.

Ciklus je zaokružen gostovanjem Plesnog ansambla društvenog plesa Mađarskog kulturnog društva Ady Endre pod vodstvom Tihomira Kološića i Plesnog ansambla Kulturno-prosvjetnog društva Slovenski dom.

Jedan... dva... tri... dva... dva... tri... odjekivalo je velikom dvoranom u Cerskoj 1 sve do njene adaptacije. Negdašnje uglačane keramičke pločice prekrivene su suvremenim podnim oblogama, možda lijepim, ali neprikladnim za “plesni podij”.

Nekoliko godina kasnije, program plesne škole je obnovljen, sada u novoj, namjenski uređenoj i opremljenoj, plesnoj dvorani Cerske 1, a 2007. godine preseljen je u Kulturni centar, u predvorje male dvorane.



| U velikoj dvorani 1988. godine



| Gostovanje u Rehabilitacionom centru

MALA ŠKOLE RITMIKE I MODERNOG PLESA

Plesna je škola bila jedini plesni program koji se mogao ostvariti u postojećim uvjetima. No, tada se dogodio pravi nalet entuzijazma. Galerist Vladko Perović predložio je da ljetnu programsku pauzu iskoristimo za radnu akciju. Mogli bismo srušiti postojeće prezide i napraviti pravu plesnu dvoranu, garderobu i videoteku. Rečeno-učinjeno. Srušen je stari, teti Ani nikad neprežaljeni šank, zatvorena je “birtija cijelog placa”, postavljene su nove pregrade, napravljen je veliki ugrađeni ormar za videokasete. Sami smo

lijepili tapete, bojili zidove, lijepili tople podove. Kada su još postavljene slike iz fundusa i jedna skulptura, prostor je izgledao “svjetski”. U mašti je nastajao najveći plesni centar u Dubravi..., a možda i u gradu.

U novu se dvoranu najprije uselio program ritmike i modernog plesa, zahvaljujući stručnoj pomoći tadašnje direktorice Škole za ritmiku i ples, gospođe Vlaste Kaurić. Prvi plesni pedagog bila je Tanja Ivančić. Formirane su dvije skupine, nakon nekoliko mjeseci još dvije. *Vrapci* i *Maslačci* predškolske dobi, te *Tintilinići* i *Baloni* mlađe školske dobi, ubrzo su iznenađenim roditeljima pokazali svoje prve koreografije i plesne improvizacije.



MALA ŠKOLA KLASIČNOG BALETA

A onda je započela nova avantura: klasični balet u Dubravi. Premda je ideju prihvatila legenda hrvatskog baleta, gospođa Sonja Kastl, pristavši voditi program, strepili smo hoće li tako visoko estetizirani plesni izraz naići na odziv među djecom?

Za oglašenu audiciju slikar Antun Krešić, i sam otac jedne naše male plesačice, tiskao je na marginama jednog svog plakata, rađenog za neko poduzeće, naš letak. Ujutro je pred vratima Sveučilišta osvanuo zamotuljak s natpisom: Bog plati.

Program je podržala i Škola za klasični balet s Ilirskog trga, s tadašnjom direktoricom, gospođom Tanjom Lucić Šarić. Posudili su nam držače i štapove, neophodne rekvizite baletne dvorane, a potom i priredili pravi

mali spektakl. Cijela je baletna škola gostovala u velikoj dvorani u Cerskoj 1 s nizom plesnih brojeva učenica i učenika svih razreda i klasa. Uz to, plesači su pred prepunim gledalištem vršnjaka iz obližnjih osnovnih škola, pričali o svojoj ljubavi prema plesu, probama i predstavama u kazalištu, ambicijama i obvezama. HNK nam je za tu prigodu posudio baletni pod, pa je naša mala scena postala prava baletna pozornica.

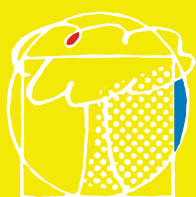
Predstavljanje Škole za klasični balet u našem prostoru bio je pun pogodak. Na audiciji smo optimistično očekivali tridesetak djece, a došlo ih je više od stotinu! Formirano je pet skupina novih poklonika baletne umjetnosti. Hitno nam je trebala još jedna voditeljica i korepetitor. Bili su to gospođa Đurđa Ludvig i gospodin Miloš Lalošević. Tijekom 1989. godine, jedna je od skupina zabilježila značajan uspjeh na Smotri dječjeg plesnog stvaralaštva.



MALA ŠKOLA AKROBATSKOG ROCK AND ROLLA

Godina 1989. donjela je Plesnom centru atraktivan program akrobatiskog rock and rolla. Dinamičan sportski ples u parovima, zanimljivi kostimi, glazba koja “pali” kako plesače, tako i njihove roditelje, ubrzo su okupili polaznike prvih skupina. Voditelji su bili Lidiya Bašnec i Jadranko Petrović iz Plesnog kluba Limbo.

Već nakon nekoliko mjeseci, mladi su se plesači počeli pripremati za natjecanja i turnire sportskog plesa. Za nepunu godinu dana, organizirani su turniri u Osnovnoj školi Mate Lovraka, u Domu sportova i u našoj dvorani u Cerskoj. Nizali su se uspjesi.



| Plakat plesnog turnira)

REKREATIVNI PROGRAMI

Proširujući repertoar plesne ponude za mlade i odrasle, u baletnoj je dvorani u Cerskoj 1, već tijekom prve godine njenog postojanja, dakle, 1988., započeo je i program nazvan plesna rekreacija iliti “gombanje uz glazbu”, kako bi rekle naše bake. Bilo je to već tada u modi. Skupinu je vodila Radmila Čurčija. Okupilo se tu dvadesetak dama, nerijetko sa skrivenom nadom da će smršaviti.

Sljedećih godina program je obnovljen u skladu s trendovima i zahtjevima polaznica, što je dovelo do udvostručenja njihova broja.



| Polaznice prve rekreativne skupine

A KAKO DALJE?

Programi su sve više bujali, pa smo uskoro u lokalnom glasilu Dubrava već imali svoju stranicu.

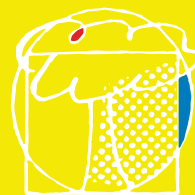


| *Medijske najave – Veljača i ožujak u Sveučilištu*

Pojavila se i potreba tiskanja zajedničkog plakata i letka na kojem bi bili objedinjeni svi programi Sveučilišta, kao i nekakvog logotipa ili zaštitnog znaka cijele ustanove. Upomoć je pritekao Krešimir Bauer⁹. Nastala je prva knjiga znakovlja. Ustanova za kulturu u Dubravi – što li bi joj moglo biti bolji znak nego “oljuđeno” drvo. I tako smo ubrzo imali znak ustanove, znakove za pojedine programe, zajednički plakat, letke.

Trebalo se još samo domisliti kamo ih lijepiti. U dućanima, koji su nam do tada išli na ruku, svakim je danom bilo sve više plakata, pa je trebalo pronaći novo rješenje, naravno entuzijastičko, jer novca i dalje nije bilo napretek. S otpada su dovezene cijevi, kupljeni su limovi i u dvorištu Cerske improvizirana je radionica. Još malo boje i pismoslikarskog umijeća i nastali su panoi koji i danas služe istoj svrsi. Općinske su službe izdale dozvolu za njihovo postavljanje i tako je započela era javnog oglašavanja svih zbivanja u Narodnom sveučilištu “Otokar Keršovani”.

A onda se dogodio presedan. Iz APZ-a su nam javili da će rušiti sve pregradne zidove na drugom katu budućeg Kulturnog centra i da smo u prilici nacrtati prijedlog rasporeda u skladu s našim budućim programskim potrebama. Crtali smo danima, vodeći računa o odvodima, zračnicima i nosivim zidovima tog prostora. Umjesto velikog administrativnog odjela, osmišljena je prava baletna dvorana, s garderobom i sanitarnim čvorom. Tadašnji ravnatelj HNK-a dao nam je dokumentaciju netom uređene baletne dvorane u zgradi Kola. Umjesto nefunkcionalnih dvorana i golemih hodnika, predložili smo maksimalnu iskorištenost prostora, pretvarajući ih u učionice, likovni i glazbene kabinete i male urede voditelja. Prijedlozi su ne samo prihvaćeni nego i ostvareni. Plesna dvorana je dobila tzv. plivajući pod, propisna kristalna ogledala, reflektore, izvode za četiri zvučnika. Sanitarni je čvor uređen s tuš kabinama, garderoba s pregradnim klupama. Čak je i namještaj napravljen prema našem prijedlogu. Bližilo se neko novo doba i nove perspektive.



| *Prvi zajednički programski letak*

PODRUČNA ODJELJENJA ŠKOLE ZA RITMIKU I PLES

Mogućnost preseljenja u novu zgradu potakla nas je na razmišljanje o formalnom plesnom obrazovanju na području Dubrave. Naši su mladi plesači do tada već nizali brojne uspjehe, no, kad bi pokušali nastaviti svoje plesno obrazovanje, pred njima bi se ispriječila kilometarska udaljenost između Dubrave i Bogovićeve. Roditelji su nam sve češće postavljali pitanja o mogućem organiziranju nastave redovite ritmičke škole u našem prostoru.

I stvarno, za ovu su ideju imala sluha i u Školi za ritmiku i ples, posebno tadašnja direktorica, gospođa Vlasta Kaurić i u tadašnjem USIZ-u odgoja i obrazovanja grada Zagreba. Škola je dala plesne pedagoge, a USIZ financijsku potporu, pa su područna odjeljenja zaživjela već u jesen 1990. godine.



Plakat za audiciju i prvi razredi u Cerskoj 1

Dotadašnja voditeljica tečajeva, “teta” Tanja Ivančić, povelala je čak pedesetak djevojčica u dobi od devet do dvanaest godina u avanturu sustavnog plesnog školovanja. Pomagale su joj korepetitorica Ksenija Burić Sarapa i profesorica solfeggia Sanja Podnar. Pojedine od tih djevojčica danas su plesni pedagogi, polaze plesne akademije širom svijeta ili plešu u plesnim ansamblima.

IZAZOVI PROFESIONALIZMA

Preseljenje u Kulturni centar, značilo je “presađivanje” programa koju su zaživjeli u Cerskoj 1 u pravu plesnu dvoranu, opremljenu i toliko lijepu da su naši polaznici s pravom bili oduševljeni. Vijest o tome tako se brzo širila, da nam je već u prvoj godini rada prostor postao premalen. Nastava za područna odjeljenja Škole za ritmiku i ples tekla je svakodnevno u dvije smjene, a nakon 17 sati redali su se tečajevi ritmike i baleta za djecu, te rekreativni programi za odrasle do kasnih večernjih sati. I dalje smo nastavili koristiti baletnu dvoranu u Cerskoj 1 za tečajeve akrobatskog rock and rolla i plesnu školu.



Plakat iz '91.

TEČAJEVI RITMIKE I KLASIČNOG BALETA

Za izvedbu programa ritmike i klasičnog baleta u novom su nam prostoru trebali i novi plesni pedagozi. Bile su to Ivana Mavrin i Tina Marinić. U tandemu s korepetitoricom Vesnom Matanom, započele su višegodišnje plesno opismenjavanje djece od 4 do 14 godina. Nastajale su brojne koreografije koje smo željeli pokazati i izvan naših dvorana. Mogućnost za to bile su razne plesne manifestacije kao što su turniri u akrobatskom rock and rollu i turniri standardnih i latinoameričkih plesova.

U njima su naši mali plesači nastupali u revijalnom dijelu programa.

Zgodna prigoda za nastupe bila je i vrijeme poklada. To nas je ponukalo da organiziramo dječji maskenbal, na kojem bi djeca Dubrave mogla pokazati svoje maske, a plesači svoja umijeća. Godine su prolazile, a *Fašnik u Dubravi* je ostao među najposjećenijim i najrasplesanijim programima Sveučilišta. Uz maskenbal, plesači su sudjelovali i u obilježavanju *Dana planeta Zemlje*, *Valentinova*, u predstavi Dječjeg kazališta Dubrava *Božićna bajka* i ostalim događanjima.



| Plakat revije Beatta



| Završni satovi i godišnje produkcije

Tada smo već imali toliko programa da smo mogli izvesti cjelovečernji plesni kolaž. Tako su nastale godišnje produkcije ili plesni koncerti svih polaznika Plesnog centra. Postale su dio rituala kojim, nakon pojedinačnih satova za roditelje i podjele diploma, završavamo svaku školsku godinu.

Značajnu promjenu u ostvarivanju ovih programa uvijek donese promjena voditelja. To se dogodilo i s dolaskim voditeljica Goranke Žuklić, kasnije s Moranom Dević, te korepetitoricom Ellom Ivanuša. Započele su kreirati osebujuć plesni rukopis, prilagođavajući zahtjevne baletne pokrete dječjim mogućnostima. Njene maštovite koreografije nadopunjavali su jednako maštoviti kostimi koje je sama domišljala i izrađivala.

Kada je diplomirala, zamijenila ju je Iskra Sila koja i danas vodi ritmiku u skupinama najmlađih plesačica od četiri i pet godina. Ivanu Mavrin naslijedila je gospođa Zoja Radmić, koja je trideset godina bila nastavnica Škole suvremenog plesa Ane Maletić. Danas njene skupine uz skladan pokret resi uvijek upečatljiva igra boja i kostima koje sama kre-

ira i izrađuje. Nižu se nastupi na maskenbalima i susretima plesnih ansambala, svetkovine, satovi za roditelje i godišnje produkcije, na kojima male plesačice (jer dječaka, nažalost, u ovim skupinama nema) dijele radost plesa sa svojim roditeljima i prijateljima.

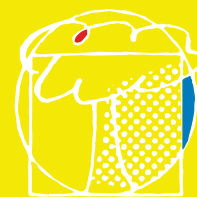
Godine su prolazile, korepetitori su se smjenjivali čim bi diplomirali i našli stalan posao. No, uvijek bi prije odlaska doveli i preporučili svog mlađeg kolegu ili kolegicu. Tako je Vesnu Matanu zamijenila Zarija Alajbeg, nju Darko Žuk, zatim je došla Irena Mlinarić, pa Ella Ivanuša, slijedili su Mirta Sedlanić, Jurica Šoša, Dinko Janković, Krešimir Batinić, sve do Matije Moslvca. U ovih dvadeset godina, radeći u Plesnom centru, diplomiralo je 16 glazbenika i 6 plesača.



| Maskenbal i plesačice

SURADNJA S ROCK AND ROLL KLUBOM FLASH

Od 1994. godine započinje suradnja s Rock and roll klubom Flash i njegovim voditeljem Sašom Srbićem. Pod njegovim vodstvom rock and roll je stekao brojne poklonike koji su donosili dah vedrine gdje god su se pojavili. Nizali su se turniri i nastupi na manifestacijama Sveučilišta, *Sesvetskim danima*, gradskim događanjima nazvanim *Kaos*.



| Rock and roll s Kaosa

Nakon uređenja zgrade u Cerskoj 1 potkraj 1995. godine, i naša je druga plesna dvorana zablistala punim sjajem. Tada su stvoreni uvjeti da se pod Sašinim vodstvom obnovi i program plesne škole.

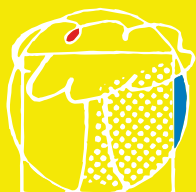
Poslije uređenja predvorja male dvorane u Kulturnom centru, program je preseljen u taj prostor. Ponovo se začuo stari, dobro znani ritam: je'n, dva, tri...dva, dva, tri i to pod vodstvom naše prve voditeljice, sada internacionalne trenerice i sutkinje Renate Barac.

PODRUČNA ODJELJENJA ŠKOLE ZA RITMIKU I PLES

U novoj zgradi Kulturnog centra i odjeljenja Škole za ritmiku i ples ostvarila je pun zamah.

Iz godine u godinu upisivani su novi razredi, pa su nastavnici Tanja Ivančić, Robert Štingla i Sanja Podnar morali dobiti pojačanje. Izmjenjivali su se mnogi plesni pedagozi, profesori klavira i solfeggia. Neki od njih su: Tamara Krupski, Renata Vraneković, Vlatka Vorkapić, Goranka Žuklić, Valentina Ivanković, Katarina Đurđević, Ksenija Burić Sarapa, Lidija Smolenicki, Maja Đurinović, Jasmina Jurković, Marija Butala, Jelena Balent... Nizali su se nastupi, ispiti i natjecanja učenika plesnih škola sa značajnim postignućima.

Zgradom su odzvanjali zvuci udaraljki, klavira i pjevanja ljestvica, sve do 1996. godine. Onda su nakon punih šest godina u Školi za ritmiku i ples nastupili kadrovski i financijski problemi koji su doveli do zatvaranja svih područnih odjeljenja u gradu Zagrebu, pa tako i u Dubravi.



| Tanja Ivančić u dvorani s učenicima

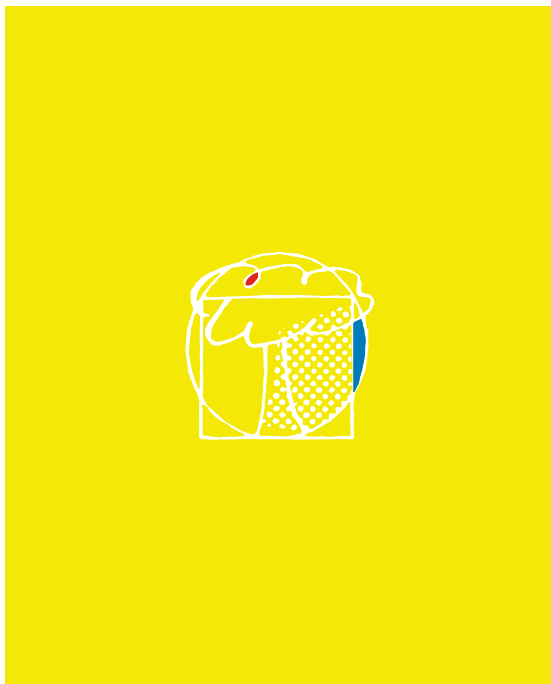
ANSAMBL PLESNA SCENA

Zatvaranjem područnih odjeljenja nastala je praznina koju smo te iste jeseni 1996. godine nastojali popuniti programom nazvanim dance. No, pod vodstvom vrsnog plesnog pedagoga Maje Đurinović, skupina se ubrzo profilirala u ansambl suvremenog plesa nazvan Plesna scena. Naglasak mu je bio na njegovanju tipično dječjeg plesnog scenskog izraza. U tekstu *Ples kao umjetnost*, Maja je pisala: "...plesom ljudsko tijelo postaje umjetničko djelo... Kako cijelim tijelom osjećamo i sreću i tugu i bol i uvredu i bijes i umor, tako te i druge osjećaje i raspoloženja najlakše iskazujemo pokretom cijelog tijela."



| Zapis Maje Đurinović *Ples kao umjetnost*

Ali kako? Odgovor na to pitanje započeo se nazirati u nizu koreografija nazvanih *Delfini pred cirkusom*. Bila je to prva plesna predstava nastala iz golemog entuzijazma i svestrane podrške dugogodišnjih suradnica, gospođa Milane Broš, Sanje Podnar, Vedrane Vrhovnik i Diane Zalar.

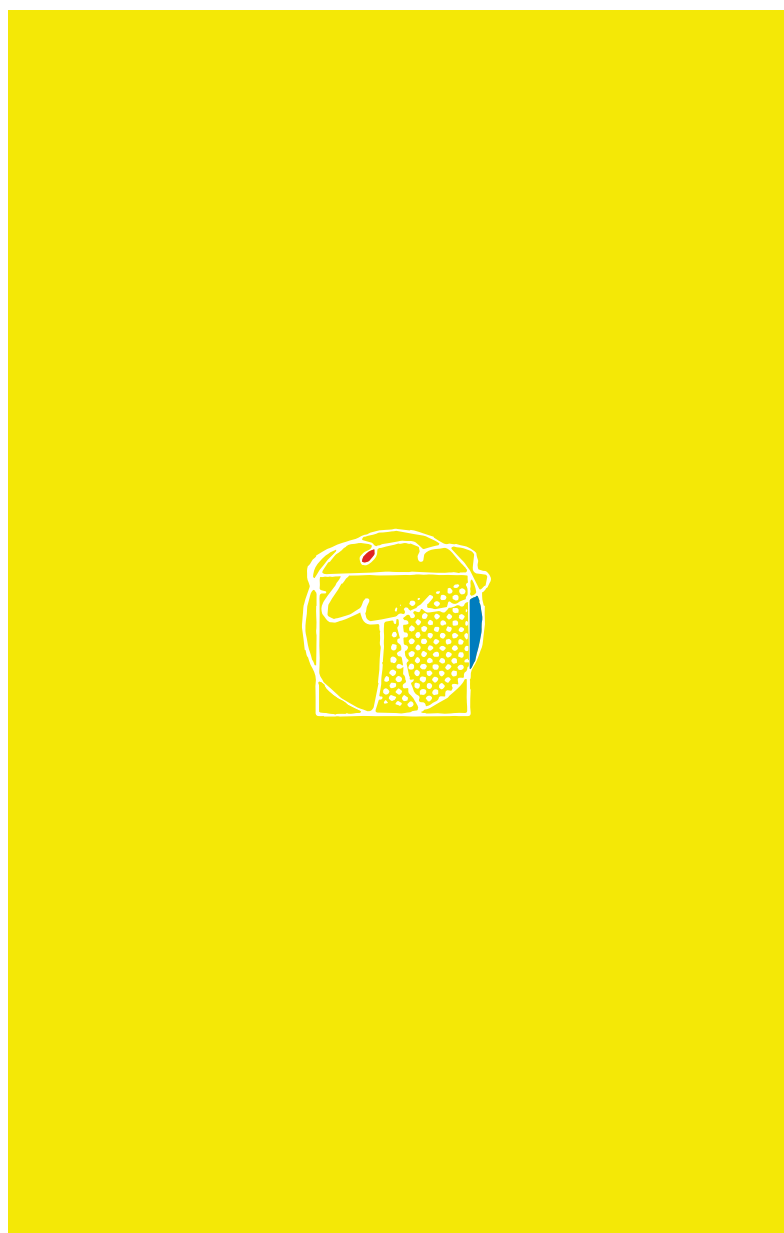


| Plesna predstava *Delfini pred cirkusom*

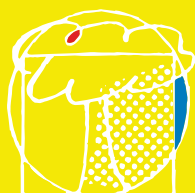
Krajem druge sezone, na pozornicu su “izazvane” stolice i lopte. Uz Majine koreografske poticaje, kroz zajedničku plesnu igru, članice ansambla iskreirale su predstavu *Stolček i loptica*. Stihove Grigora Viteza i Stjepana Jakševca čitao je Hrvoje Zalar. Bile su toliko primamljive da su se još dugo kotrljale na sceni u Cerskoj 1, u Čakovcu, Lekeniku i Kostajnici.

Na poziv poznatog baletnog majstora Rudolfa Zubčića, sljedeće, 1999. godine, nastala je predstava *Iz bajke u bajku*. Članice ansambla Plesna scena povezale su svojim plesom sve odabrane bajke, kako to samo rasplesani patuljci znaju činiti.

Potom je u prosincu 2000. godine nešto “zaštropotalo” i kroz maštu nas povelo do neobičnih gradova Stanislava Femenića. Nastala je predstava *Maštopola*. U Trčigradu, Snovogradu, Željogradu, Smjehogradu i Plačigradu kao i u Svađogradu i Discogradu, pridružili su nam se i članovi Dječjeg kazališta Dubrava: Petar Atanasoski, Hrvoje Horvat i Ivana Kuterovac, te režiser Zoran Skalicki. Uz profesionalnu tehničku potporu Kristijana Kiteriša, predstava je zablistala u punom sjaju.



| Fotografija: Plakat i prizor iz *Stolčeka i loptice*



Maštopola na plakatu i pozornici

Uz nastupe u predstavama na sceni Dječjeg kazališta Dubrava, članice ansambla i Maja Đurinović redovito su sudjelovale na *Susretima plesnih ansambala*, najprije u Čakovcu, zatim u Sisku i Karlovcu, na *Susretima kazališnih amatera grada Zagreba*, na *Festivalu dječjeg kazališta Maslačak* u Sisku, na *Festivalu jednakih mogućnosti* u našem gradu, na *Danima Silvije Hercigonje*, na *Danima centara za kulturu grada Zagreba*, otvorenju izložbe Gordane Šoštarić Palić, u bolnicama, rehabilitacijskim centrima, domovima umirovljenika, u programima vezanim za obilježavanje *Međunarodnog dana plesa* i na mnogim drugim manifestacijama. U suradnji s Obrazovnim programom Hrvatske televizije snimljena je emisija *Kako nastaje umjetničko djelo* i gostovanje ansambla u studiju.

A onda su u proljeće 2003. godine cijeli ansambl opsjeli *Kućni duhovi*. "Da li se u posljednje vrijeme često spotičete?", pitao nas je glas Hrvoja Zalar, čitajući stihove Dubravke Ugrišić. Ne, odmahivale su glavama članice ansambla upoznavajući nas s jednim po jednim zaigranim stanarom tamnih kutaka naših stanova, ormara, košara za rublje ili škriptavih podova. Scenograf i kostimograf



Nastupi i priznanja

bila je Zdenka Zalar, a o svjetlu i tonu su brinuli Kristijan Kiternaš i Dražen Čretni. Koreograf je ponovo bila Maja Đurinović.

Sljedeći plesni projekt, nazvan *Godišnja doba*, stvorio je osebujan plesni kalendar vezan za školsku godinu i školska zbivanja. Ansamblu su se te 2005. godine pridružili polaznici Škole suvremenog plesa Ane Maletić, Anja Đurinović i Sven Bahat, pod vodstvom koreografkinje Ivančice Janković. Za kostime i scenografiju se ponovo pobrinula Zdenka Zalar, a tandem Kristijan Kiternaš i Dražen Čretni, svjetlosno i zvučno uobličio je ovu bajku.



Godišnja doba, poput plesnog kalendara školskih zbivanja

U svijetu duhova i vila ostalo se i tijekom 2006. da bi se u Gradu mladih Granešina moglo plesom obilježiti prvi dan ljeta. Bio je to glazbeno-scenski program pod nazivom *San ljetne noći* u izvođenju Gudačkog kvarteta Cadenza, glumca Ozrena Grabarića i ansambla Plesna scena. Redateljica je bila Franka Perковиć, a koreografkinja Maja Đurinović.

I tako je prošlo deset godina djelovanja ansambla Plesna scena. Sazrelo je vrijeme za retrospektivnu predstavu kojom će se obilježiti i dvadeset godina Plesnog centra i deset godina rada ansambla. "Zanimljivo je da su se generacije neprimjetno mijenjale, a ansambl je kao neko samostalno i blisko biće, rastao u traganju i tjelesnom oblikovanju naših priča, osjeta i doživljaja", pisala je koreografkinja i voditeljica ansambla Maja Đurinović. Kada su se sva ta sjećanja i traganja povezala i prožela, nastala je predstava *U početku je bio pokret*.

Njome je netom spomenuti jubilej Plesnog centra utkan u obilježavanje pedesete godišnjice djelovanja Narodnog sveučilišta Dubrava.

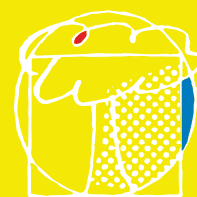


U jubilarnoj, desetoj godini Plesnog centra i pola stoljeća Sveučilišta, dogodila se svezakajuća predstava U početku je bio pokret

ŠKOLA HIP HOPA I BREAK DANCEA

Novo programsko osvježanje tijekom 2000. godine predstavljala je suradnja s Plesnim klubom Megablast. Pod vodstvom Gorana Križaja odrasle su generacije hip hoperi i break dancera. Njihov broj je rastao iz godine u godinu, zajedno s brojem osvojenih priznanja i prvih mjesta na turnirima u zemlji i Europi. Plesači sudjeluju u svim značajnim manifestacijama Sveučilišta i Grada, od Art festa, maskebala, Dana otvorenih vrata Sveučilišta i Dana Dubrave, do Dana centara za kulturu, Dana grada Zagreba i Festivala jednakih mogućnosti.

Danas su organizirani u sedam različitih skupina koje uz Gorana vodi trenerica Martina Rumbak.



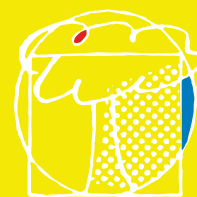
Prestižni hip hoperi i break danceri svugdje privlače pozornost

REKREATIVNI PROGRAM

U doba preseljenja u Kulturni centar, rekreativni su programi doživjeli nagli procvat. Od jedne skupine plesne rekreacije, prerasli su u četiri s gotovo stotinu polaznica. Dvije skupine pod vodstvom Ivane Mavrin zadržale su stari program s naglaskom na vježbama snage i istezanju, a dvije su ostvarile aerobički program. Iz godine u godinu mijenjali su se voditelji i programi su osvježavani trendovskim novitetima. Uveden je american aerobic za mladež, pa aerorelaks za ljude pedesetih godina i konačno pilates. Kada je osnivana prva skupina pilatesa, nije se moglo naslutiti koliko će zanimanje pobuditi. Zahtjevi su rasli, a prostor je ostao isti. Proširilo se i u Cersku 1 i u Galeriju. Moglo se još da je bila barem jedna dvorana. Nakon Ranke Grgić, Morane Perković, Kristine Knaus, Kristine i Marine Šperanda, Martine Nevistić, danas rekreativne programe vode Romana Smokrović, Iskra Sila i Dora Blažević.



Umirovljenice prigrile ono što ih stvarno ne samo tjelesno rekreira



| Sve više pobornica i po koji pobornik joge

Paralelno s narastanjem aerobičkih programa, započeli su i upiti o jogi. Mnogi stari polaznici evocirali su drage uspomene na vježbe, čajanke i "onu dobru atmosferu". I zato se opet krenulo s Ivanom Mavrin kao voditeljicom. Već sljedeće godine formirane su dvije skupine, a kad su voditeljsko kormilo preuzele Dubravka Jakovina Šantak i Alma Meštrović, otvorena je i treća u Cerskoj 1. Godinu kasnije Almu Meštrović zamijenila je Marija Ajduković, pa se tradicija vježbanja joge nastavila.

No, nisu samo mlade i zaposlene žene zainteresirane za rekreativne programe.

Kada se 1999. godine skupilo pet umirovljenica ornih za jutarnje razgibavanje, stidljivo je otvorena prva umirovljenička skupinu.

Nakon dva mjeseca one su same dovele svoje susjede i poznanice, pa se počelo vrlo ozbiljno osmišljavati program za treću životnu dob. Konzultirani su fizijatar i fizioterapeuti, odabrani su i plesove koji se plešu u jednostavnim formacijama, prikupljene su vježbe disanja i opuštanja. Od tada je prošlo osam godina, a pojedine polaznice prve generacije još dolaze u istu skupinu. Godine 2006. tiskale su svoj bilten prepun fotografija i tekstova koje su same snimile i napisale, potaknute iskustvima u skupini.

Sljedeći korak bio je program yoge za umirovljenice. Skupina se već u prvoj sezoni rada tako popunila da se postavilo pitanje i popodnevnog termina. I tako su nastale tri skupine u kojima marljivo vježbaju dva umirovljenika i nešto više od šezdeset umirovljenica.

Običavaju se već u šestom mjesecu upisati za sljedeću školsku godinu, pa godišnje u te postojeće skupine upiše se tek nekoliko novih članova.

Upravo stoga je 2006. godine osmišljen i program pilatesa za treću životnu dob. Najprije stidljivo, a onda sve brže, umirovljenice se prepoznale ovaj program pod stručnim vodstvom fizioterapeutice Sonje Biondić, pa se problem prostora i termina u raspoloživim dvoranama ponovno pojavio. I tako je u tada 12 rekreativnih skupina vježbalo više od 230 polaznica i 3 polaznika.

WALDORFSKA IGRAONICA

U igraonici, posebno opremljenoj prostoriji samo u tu svrhu, ostvaruju se od 1998. godine programi za buđenje kreativnosti i kreativnu pripremu za osnovnu školu. Skupina okuplja maksimalno 12-ero djece u dobi od 3 do 7 godina. Program uključuje crtanje i slikanje s prirodnim bojama, modeliranje, gestovne igre, obradu bajki, dramatizacije i lutkarske predstave, kola i svetkovine u koje su uključeni i roditelji polaznika. Sve se događa u bajkovitoj atmosferi u kojoj se, uz skupni, posebno njeguje individualni rad u skladu sa specifičnim psihofizičkim potrebama pojedinog djeteta.



**UČENJE
JEZIKA**

ZNANJE JEZIKA KAO NEMJERLJIVO BOGATSTVO

Pod pritiskom svima dobro znanih društvenih promjena, Sveučilište je već krajem 80-ih prošloga stoljeća počelo formulirati novu poslovnu politiku i nove oblike organiziranja i djelovanja. *Vizija razvitka*, razumijevanje zahtjeva suvremenog doba i 'potrebe uspjeha i na tržištu', ali i 'društveni interes' (strateška odluka), gdje osnovna svrha nije samo ostvarivanje profita, *proširila je opseg značenja kulture* i sve više poticala poštivanje stručnosti i autonomnosti u donošenju odluka, poticala inovativnost, kreativno djelovanje i napose poduzetništvo, tražeći nove putove spajanja kulture-cilja s kulturom-sredstvom. Usprkos ratnim događanjima, što je nesumnjivo utjecalo na motivaciju i angažiranje zaposlenika, evolucija Sveučilišta krenula je u novom pravcu, razvijajući nove programe, ali su prioriteti i dalje ostali vezani uz *zadovoljavanje potreba prije svega lokalne zajednice*, stanovnika Dubrave.

U takvom je okruženju nastajao i Centar za učenje jezika. Uvažavajući brojne upite i potrebe građana već 1989. godine, organizirane su prve tečajne skupine za učenje jezika, a preseljenjem u novi prostor Kulturnog centra 1991. godine, ostvareni su uvjeti za razvoj i proširenje programa.



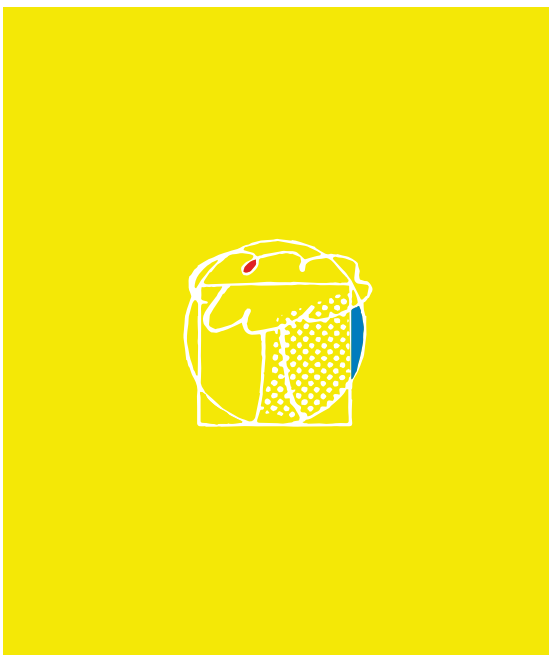
Prvih petnaestak godina učenja jezika, učionice su se doimale kao košnice pune marljivih i znanja željnih polaznika

Osnovani Centar za učenje jezika bio je logički nastavak Dječjeg vrtuljka (tečajevi, radionice i pričaonice za najmlađe – učenje engleskog i hrvatskog jezika), jer su se u novom prostoru Kulturnog centra stekli uvjeti za proširenje djelatnosti; definiranje ciljeva i zadataka, nabavu stručne literature, osposobljavanje nastavnika i voditelja, opremanje učionica i izradu vizualnog identiteta (logo-tip, propagandni materijal, diploma).

Učenje jezika organizirano je kroz različite vrste programa, *za sve dobne skupine i razine znanja*, tijekom školske i tijekom kalendarske godine, a organiziramo i *usluge prevođenja i testiranja*. U razdoblju priprema za višejezičnu europsku budućnost, kada se želi razviti jezičnu kompetenciju u najmanje dva (ili više) jezika, a *načini učenja se mijenjaju* i postoje mnogi izvori i sredstva za učenje jezika, od Centra su traženi sve *fleksibilniji programi* i brzo prilagođavanje potrebama pojedinaca, stalni proces postavljanja i postizanja ciljeva (poželjna znanja i vještine na kraju nastavnog procesa). U skladu s općim ciljem *promicanja višejezičnosti i jezične raznolikosti*, pri formuliranju ciljeva za predškolske i mlađe dječke skupine naglašeni su ciljevi kojima se promiče opća kompetencija, za stariji dječki uzrast komunikacijska jezična kompetencija, dok programi za odrasle kao ciljeve formuli-

raju specifične jezične aktivnosti ili funkcij-sku sposobnost u određenoj domeni.

Svi su programi i tečajevi ustanove prilagođeni *potrebama polaznika, njihovom potencijalu, željama, razlozima i motivima* zbog kojih dolaze učiti jezik, a *komunikacijski pristup učenju jezika* od osnutka je temeljni jezični cilj Centra koji ubrzo postaje najznačajniji obrazovni program Sveučilišta i po broju polaznika i po ostvarenom prihodu. Koristeći bogata saznanja iz dugogodišnje povijesti podučavanja jezika, najsuvremenije priručnike i didaktička pomagala, te sva osobna zapažanja i iskustvo stečeno tijekom dosadašnjeg rada, s naglaskom na osposobljavanju za samostalno učenje i samoprocjenjivanje, polaznicima su osigurani europski obrazovni i nastavni standardi učenja jezika, primjerene i učinkovite nastavne metode, uz jasno definirane programe. Uvođenjem kriterija vrednovanja znanja na temelju jezičnog ponašanja, onog što polaznik može uraditi na jeziku koji uči, planiranjem, praćenjem i procjenjivanjem vlastitog učenja i postignuća (što sada znam, što želim naučiti, što moram poduzeti da bih to ostvario), uz stalnu povratnu informaciju i upute nastavnika, polaznici su poticani preuzimati sve veću odgovornost za vlastito učenje i napredovanje.



U ugodnom i udobnom okruženju na jadranskoj obali, opuštano se i lakše svladavalo predviđeno tečajno gradivo jednog od odabranih jezika

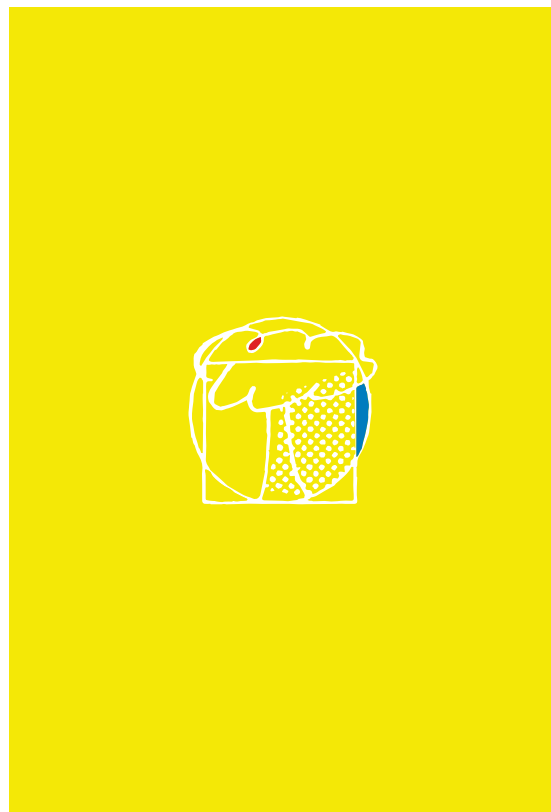
Proširenje ciljeva i zadataka primjetno je kroz Ljetnu školu učenja jezika (Tisno 1996. i 1997., Crikvenica 1998. i 1999., Prvić Luka 2001.) u turnusima po deset dana, prije svega za polaznike tečajeva, s posebnim programima koji učenje jezika povezuju s ljetovanjem, druženjem, zabavom.

Stručnom usavršavanju pridaje se posebna pozornost: kontakti s najznačajnijim nakladnicima udžbenika, priručnika, stručne literature, časopisa, novih nastavnih sredstava, posjeti sajmovima knjiga i didaktičke opreme, nabava računala (1998.), opremanje svih pet učionica računalom (2000.) s pristupom internetu i brojnim internetskim stranicama, nabava kompaktnih diskova za učenje jezika i njihova primjena u nastavi, sudjelovanje u jezičnim natjecanjima, Projekt obilježavanja Europske godine jezika 2001., internetske stranice.

Voditelji nastave učenja jezika operacionalizirali su *obrazovne ciljeve za svaku konkret-*

nu skupinu ili pojedinca, prema odabranom osnovnom udžbeniku, navodeći znanja, vještine i sposobnosti koja bi polaznici trebali postići na kraju tečajnog razdoblja ili poduke. Ostvarenje programa upisuje se u dnevnik rada, prema satnici, a tijekom provođenja programa redovito se provjerava *napredovanje polaznika*, procjenjuje učinak nastave u odnosu na postavljene ciljeve, različitim oblicima i načinima. Od 2004. godine uvedene su i tjedne konzultacije za polaznike i roditelje i tjedni kolegij zaposlenih profesora s voditeljicom, a sve u želji da se, što je moguće više, olakša proces usvajanja i učenja jezika. Budući da polaznici sami odabiru i financiraju ovakav neformalni način učenja jezika, itekako prate i ocjenjuju kvalitetu izvođenja programa i svoje napredovanje u usvajanju jezičnog znanja, a njihov ponovni upis jedan je od značajnih indikatora uspješnosti.

Cjelokupna dokumentacija o djelatnosti (dnevnici rada, planovi, programi, projekti,



Probrani i uvijek aktualni udžbenici potvrđivali su da se učenju jezika pristupa sustavno, pozorno prateći sve promjene koje vode što kvalitetnijoj izvedbi nastave i napredovanju polaznika

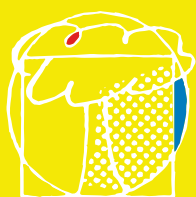
izvještaji fotografije, propaganda, audio i videozapisi, kompaktni diskovi), čuva se, no, tek nakon podizanja osobne razine informatičke pismenosti i osposobljavanja suradnika, započelo se sustavno pohranjivati arhivske i druge sadržaje u obliku različitih tipova datoteka.

Uz voditeljicu, u Centru su stalno zaposlene četiri profesorice i, prosječno, desetak honorarnih nastavnika godišnje. U posljednjih 5-6 godina, kada je zanimanje za učenje jezika splasnulo do te mjere da zaposlene profesorice mogu odraditi predviđenu satnicu, nema više potrebe za honorarnim vanjskim suradnicima, osim u pokojoj godini kad bi se uspjelo upisati dovoljno polaznika u skupinu za učenje španjolskog jezika.

Slogan “*Obogatimo se učeći jezike*”, odražava i sadašnju realnost i viziju o tome što se u dugoročnoj perspektivi nastoji ostvariti u skladu s temeljnom svrhom institucije (tijekom pola stoljeća njenog postojanja), a to je: promicanje ideje kulture i obrazovanja kao razvojne snage društva. Kroz sve te godine rada, i korištenje slogana, to postaje, sve više, željeni cilj i za korisnike naših programa. Ova “teorijska podloga” nije upitna, no, samo motivirani, dobro osposobljeni i angažirani ljudi, suradnja u svim funkcijama i akceptiranje planova i ciljeva, omogućuje učinkovito vođenje programa usmjerenog na uključivanje i sudjelovanje ljudi.

Kulturno djelovanje institucije tipa narodno sveučilište ima prvenstveno izvankulturne ciljeve (“kultura-sredstvo”) – promišljeno povezuje kulturno profesionalno, amatersko i alternativno djelovanje, *a kroz obrazovne programe potiče usvajanje znanja, tradicionalnog kulturnog kapitala, i njegovu preobrazbu u sociokulturni kapital.*

Različitim se promidžbenim porukama nastojalo doprijeti do što šireg kruga sugrađana, ponekad sa sloganima koji naprosto nisu mogli ostati nezamijećeni





GLAZBA

ZANIMANJE ZA GLAZBU NIKAD NIJE PRESTAJALO

Prelistavajući očuvanu građu o povijesnom razvitku Sveučilišta, neće nam promaknuti zanimljiva činjenica: glazbeni tečajevi i koncerti zapisani su kao oblici redovne djelatnosti već od samog utemeljenja. Tijekom proteklih desetljeća, ovisno o kulturnoj klimi, mijenjalo se katkad zanimanje za glazbu među Dubravčanima. No, nikad nije prestajalo.

Od osnutka, Glazbeni centar bavi se usporedno kulturnom i obrazovnom djelatnošću. Glazbeni tečajevi i koncerti oblici su mu redovne djelatnosti.

DUGOVJEČNI GLAZBENI TEČAJEVI

Potkraj pedesetih godina prošlog stoljeća započeli su tečajevi harmonike i glasovira (tečaj harmonike prestaje 1996. godine zbog premalog broja polaznika), gitara je već potkraj sedamdesetih privukla brojne poklonike, a prvi tečaj synthesizera u Zagrebu uopće, utemeljen je upravo u Dubravi 1990. godine, po metodi prof. Ivana Kršeka. On je taj tečaj vodio duže od desetljeća. Dvije godine kasnije krenuo je glazbeni vrtić, dok je Dječji zbor "Mala Dubrava" utemeljen u studenome 1997. godine. Do početka devedesetih godina nastava se odvijala u plesnoj dvorani u Cerskoj 1. Izgradnjom glazbene učionice, te učionice za nastavu glasovira, glazbeni tečajevi preselili su u Kulturni centar, a zbog velikog broja polaznika, njih 180 godišnje, nastava glazbenih tečajeva teče, osim u dvije navedene učionice, i u ostalim prostorima Kulturnog centra.



Osluškujući želje Dubravčana, ali i polaznika koji dolaze iz drugih dijelova grada, programi se prilagođavaju njihovim potrebama i željama, otvaranjem novih tečajeva, modificiranjem postojećih i gašenjem onih za koje više nema dovoljnog zanimanja. Promatrana u neprekinutom trajanju, obrazovna djelatnost Glazbenog centra obuhvaća organiziranje tečajeva sviranja glasovira, gitare i synthesizera, te prvo okupljanje djece u pjevačkom zboru "Mala Dubrava", 1997., uz voditelja Zlatana Sindičića. Dječji zbor bio je namijenjen predškolicima, te djeci nižih razreda osnovne škole, tečajevi sviranja djeci školske dobi, uključujući i srednju školu, dok je tečaj gitare pohađala i nekolicina studenata.

U sklopu nastave sviranja usvaja se i temeljno teorijsko glazbeno znanje, a nastava je organizirana individualno (tečaj sviranja glasovira) ili skupno (tečaj sviranja gitare i synthesizera). Uz tečajeve gitare i synthesizera djeluju rock-band gitarista i orkestar synthesizera "Big band synth Dubrava" koji, uz Dječji zbor "Mala Dubrava", nastupaju i izvan Sveučilišta, a naročito rado odzivali su se i sudjelovali u različitim dobrotvornim akcijama. Dječji zbor "Mala Dubrava", u desetak godina postojanja, snimio je tri CD-a, jedan studijski, a ostala dva u prostoru Sveučilišta, uz instrumentalnu pratnju rock-banda gitarista.

Uspjeh je bio okupiti veliki broj djece i mladih, koji pohađanjem glazbenih tečajeva korisno i kreativno provedu dio svog slobodnog vremena. Zbog smanjene satnice glazbene kulture u školama, kod polaznika je potrebno dopuniti nedovoljno znanje stečeno tijekom redovitog školskog obrazovanja. Primijećeno je da brojni početnici koji se upisuju u glazbene tečajeve, više godina ostaju odani polaznici. Osobito raduje kad sadašnji i bivši polaznici tečajeva postanu ne samo redoviti posjetitelji ostalih kulturnih događanja. Jedan od njih, dugogodišnji polaznik tečaja gitare, Grigor Bartolec, nastavio je niz

Gotovo je svugdje oko nas, čujna na različite načine, za upoznavanje glazbe zapravo i nema prepreka, znači, sve može početi i u glazbenom vrtiću



Brojni su polaznici godinama ostali privrženi glasoviru, gitari ili synthesizeru, a stečeno glazbeno znanje i izvedbene vještine ponajboljih među njima na koncertima dugim su pljeskom nagrađivali oduševljeni posjetitelji

godina uspješno voditi rock-band gitara, sastavljen od darovitih polaznika tečaja kojega je i sam pohađao.

Kao voditelji glazbenih tečajeva s Narodnom sveučilištem Dubrava u posljednjih 30-ak godina surađivali su doista brojni vanjski, vrsni, često i vrhunski suradnici: Ivan Kršek (tečaj synthesizera i harmonike), Nevenka Pavlović (tečaj synthesizera), Branko Šrenk, Tomislav Mlinarić, Nevenka Raguž, Aleksandra Mežnarić (tečaj harmonike), Branka Katulić Kruhac, Sabina Mikša, Frane Verbanec, Zdenko Kovačević, Emil Kolarić (tečaj gitare), Grigor Bartolec (rock-band gitara), Miloš Lalošević, Saša Toperić, Ella Ivanuša, Svjetlana Ninković-Relić, Helga Bublic, Igor Grgurić, Mirjana Futač, Mirta Sedlanić, Jelena Car, Aleksandra Štetić, Dinko Janković, Darija Sever, Krešo Batinić, Sanja Milojević, Matija Moslavac, Mirko Jankov (tečaj glasovira), Domenika Salamunić, Iva Šatara, Boris Klarić

(tečaj glazbenog vrtića), Zlatan Sindičić, Andrea Jurković i Petra Ježutković (Dječji zbor "Mala Dubrava").

U posljednjih deset godina šestog desetljeća postojanja Sveučilišta, tečajevi glasovira, gitare i synthesizera ne samo da su opstali, već gotovo neprekidno bilježe, najmanje, isti broj polaznika ili manje, ohrabrujuće i poticajno, povećanje.

Nedvojbeno, uz privlačnu poduku zasluge valja pripisati i novoj generaciji voditelja, među kojima su: Mirta Sedlanić, Jelena Car, Aleksandra Štetić, Dinko Janković, Darija Sever, Krešimir Batinić, Sanja Milojević, Matija Moslavac, Mirko Jankov, Dinko Krstinić, Tomislav Previšić, Helena Strinavić, Asja Rizvić, Tomislav Kopjar, Antun Ivić, Eva Sipina, Sabina Mikša, Grigor Bartolec, Frane Verbanec, Zdenko Kovačević, Emil Kolarić, Josip Pavlović, Jozo Rajič, Barbara Katavić, Hrvoje Marjanović, Ružica Gačić i Antonia Trošić.

GLAZBENA PRATNJA POZNATIMA

“Big band synth Dubrava” nerijetko održava cjelovečernje koncerte, surađujući pritom s raznim ansamblima i vokalnim solistima. Kao njihovi gosti nastupali su: Zagrebački akademski tamburaški ansambl, pjevački zbor “Drei Rosen aus Vukovar”, Stjepan Srpak, Mladen Bodalec, Hrid Matić, Ljiljana Budičin-Manestar, Boris Nikolić, Vera Svoboda, Marica Posilović, Tamburaški orkestar HRT-a, Marija Mlinar, Sandra Kulier, Kostadinka Velkowska, Zagrebački folklorni ansambl dr. I. Ivančana, Mladen Hitrec, Vlatka Glasnović, Kristina Flajpan...

Od jeseni 1991. godine, prilagodbom plesne dvorane u Kulturnom centru, u Dubravi 51 a, te kupnjom koncertnog glasovira, koncerti su dobili primjereniju i trajniju adresu.

Dvorana je iznimno pogodna za glasovirske recitale, solističke nastupe različitih instrumenata sa ili bez pratnje glasovira, vokalno-instrumentalne koncerte te koncerte raznih komornih sastava.

Nakon otvorenja Galerije Vladimir Filakovac, 2001. godine, koncerti se ponekad održavaju i u tom prostoru. Osim redovitih mjesečnih koncerata subotom, organizirani su i prigodni svečani koncerti, često u pojedinim dubravačkim crkvama. Tijekom svih ovih godina okupljena je zainteresirana publika koju redovito privuku navedena događanja, a broj posjetitelja sa svakim je koncertom pomalo rastao. Posebno raduje što dolazi publika i iz drugih dijelova grada, a ne samo iz Dubrave.

U sklopu međužupanijske suradnje, Glazbeni je centar organizirao, u suradnji s Turističkom zajednicom Dobrinja, desetak koncerata u Dobrinju na otoku Krku.

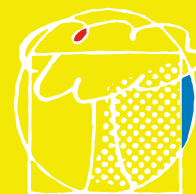


Solistički nastupi bili su prigoda posjetiteljima koncerata da upoznaju izgledom i zvukom ne baš česte glazbene instrumente na takvim događanjima

NASTUPI IZVRSNIH SOLISTA I SASTAVA

U organizaciji Glazbenog centra, odnosno posljednjih šest godina šestog desetljeća Centra za kulturu, nastupilo je niz eminentnih glazbenih solista i komornih sastava kao i mnoštvo mladih glazbenika. Zahvaljujući ugodnim prostorima, novonabavljenom i dobro održavanom glasoviru te odzivu publike, glazbenici u Dubravi uvijek rado nastupaju. Osim hrvatskih glazbenih umjetnika, koncerte su održali i pojedini gosti iz inozemstva (Italija, Portugal, Slovačka, Slovenija). Izvođeni su vokalno-instrumentalni i instrumentalni glazbeni oblici iz različitih glazbeno-stilskih razdoblja. Premda bez dodatnih stručnih osvrta prije samih koncerata, ovakav pristup u oblikovanju programskih sadržaja, ipak je imao dvostruki učinak. Naime, neprocjenjivo vrijednom doživljaju glazbe uživo, redovitijim se odzivom na oglašene koncerte, moglo i zorno, uspoređujući oslušano, doći do barem temeljnih spoznaja o odlikama pojedinog glazbenog stila.

Godinama su koncerti održavani uz stručno vodstvo mr. Antuna Celio-Cege. U posljednjih tridesetak godina koncerte su održali, bez obzira u kojem prostoru i s kakvim programom klasične glazbe, navedeni kronološkim redoslijedom: Vladimir Krpan, Fred Došek, Hrvojka Mihanović-Salopek, Želimir Puškarić, Jasna Šumak-Picek, Klasja Modrušan, Kristina Beck-Kukavčić, Jelena Car, Branko Sepčić, Sretna Meštović, Ksenija Kos, Branka Beretovac Vondraček, Ida Gamulin, Goran Končar, Zagrebački operni studio, Zagrebački puhački trio, Krešimir Marmilić, Silvana Čuljak, Petra Gilming, Zagrebački kvartet, Trio Orlando, Rahilka Burzevska, Mira Vlahović, Miroslav Salopek, Zarija Alajbeg Galuf, Silvano Kuzmin, Jakša Zlatar, Hrid Matić, Zoran Jašek, Aida Vidović Krilanović, Marcin Dujmić, Gorana Vidnjević Fabijanić, Dora



Neponovljivi i nenadmašni uvodni osvrta, što ih je o pojedinoj glazbenoj epohi i njenim stvarateljima pripremao mr. Antun Celio-Cega, zapamćeni su kad su u Dubravi uporno pridobijani i zadržavani posjetitelji nekoliko koncertnih ciklusa

Kuzmin, Milo Krilanović, Ljerka Vladović, Ranko Belić, Davor Lahnit, Stefano Bet, Katarina Krpan, Estera Pilj, Shimmering flutes, Zagrebački puhački kvintet, Vlasta Gyura, Berislav Puškarić, Mario Čopor, Ana Vidović, Silvije Vidović, Ljiljana Labazan, Mira Šimatović, Zagrebački duo kontrabasa, Ivana Novčić, Eva Kirchmayer-Bilić, Ansambl za ranu glazbu Minstrel, Dubravka Krušelj, Mario Perestegi, Gudački kvartet Sebastian, Nina Ferić, Branko Mihanović, Mario Penzar, Roberta Glavaš, Igor Grgurić, Renata Penezić, Eugen Bruči, Dani Bošnjak, Amela Priganica, Maja Bakrač, Milan Čunko, Milko Pravdić, Hinko Haas, Iva Konjevod, Vjenceslav Križ, Gudački kvartet Cadenza, Branka Sekulić Čopo, Ivan Turšić, Saša Ivaci, Barbara Bego, Božo Letunić, Ivica Trubić, Emin Armano, Ana Benić, Kristina Putarek, Saša Britvić, Trio Gundula, Gudački kvartet Rucner, Miroslav Živković, Martina Zadro, Lana Bradić, Danijel Ljubić, Neven Hrustić, Tereza Balažova, Gudački kvartet

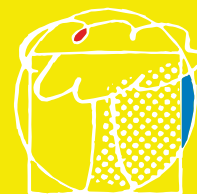
Malpera, Tomislav Ivšić, Katja Radoš-Perković, Vesna Ivanović, Višnja Mažuran, Kvartet saksofona Donna Lee, Darija Hreljanović, Marin Zokić, Arijana Gigliani Marić, Sergej Evseev, Ante Topić, Brass ansambl Ad Gloriam, Edmund Borić Andler, Kristina Cvitančić, Božidar Brajković, Stjepan Mihaljinec, Ivan Gržanić, Zoran Šonc, Ante Beno, David Horvatić, Maro Market, Darjana Blaće, Šime Vulelija, Pavao Mašić, Željko Grofelnik, Tvrtko Sarić, Davorin Mužinić, Saša Dejanović, Tamara Franetović Felbinger, Stjepan Filipić, Ana Hruškovec, Davor Ljubić, Pedro Ribeiro Rodrigues, Ansambl Responsorium, Marina Pletikosa, Žarko Perišić, Marija Kuhar, Zoran Novačić, Kvartet flauta Syrinx, Marica Kolega, Vedrana Zrnić, Bojan Pogrmilović, Nina Kobler, Sanda Majurec Zanata, Đuro Tikvica, Ivana Levak Vaupotić, Miran Vaupotić, Matija Štajcar, Lidija Orešković Dvorski, Mirta Pleteršek Blašković, Bruno Blašković, Petar Kovačić, Monika Cerovčec.

U posljednjem, šestom desetljeću, redovitim koncertima klasične glazbe dodani su i prigodni božićni. S obzirom na poduže zadržano razdoblje, u ovim će se pregledima zamijetiti i ponavljanje pojedinih imena i prezimena umjetnika ili glazbenih sastava. Između 2008. i 2017. godine nastupili su: Da-

mir Sertić, Borut Vidošević, Vedran Kuštrak, Nera Gojanović, Martina Klarić, Gordana Pavić, Aida Vidović Krilanović, Milo Krilanović, Marin Zokić, Mario Perestegi, Lidija Ljubičić, Ema Stein, mješoviti vokalni ansambl Komin, Ljerka Vladović, Đuro Tikvica, Krešimir Marmilić, Matija Štajcar, Maria Mikulić Štimac, Bruno Philipp, Ivan Pernicki, Ema Abadžićeva, Martina Mičija, Ratko Vojtek, Sabrina Zelić, Klavirski trio Bersa, Trio Osor, Klavirski trio Dubrovnik, Milko Pravdić, Maja Bakrač, Acco duo, Soli-Tutti in 6, Željka Martić, Neda Martić, Andreja Jurić, Franka Meštović, Pavel Kundrasevich, Željko Vlahović, Ante Krpan, Nina Kobler, Biserka Krčelić, Hrvoje Pintarić, Tamara Jurkić Sviben, Vlatka Peljhan, Mia Elezović, Kvartet saksofona Papandopulo, Silvio Richter, Krešimir Has, Mima Čulina, Josip Orešković, Ambrozije Puškarić, Zagrebački kvartet, Ad Gloriam Brass, Roter Igel trio, Mia Domaćina, Vjekoslav Babić, Antun Ivić, Petra Šket, Sho Akamatsu, Branimir Pustički, Petra Gilming, ansambl za ranu glazbu Minstrel, Neven Hrustić, Ninoslav Plantak, Barbara Bego, David Topić, Kvartet Sorkočević, Marija Lešaja, Iva Ljubičić Lukić, Eda Rimanić, Goran Bakrač, Val Bakrač, Mihael Ros, Tanja Ruždjak, Danijel Gašparović, Zrinka Ivančić Cikojević, Marin Limić.



Prigodni, osobito božićni koncerti, uvijek privuku značajno veći broj posjetitelja nego u ostalim razdobljima godine



Među izvođačima glazbenih djela na koncertima gostovali su i vrhunski vokalni i instrumentalni solisti ili komorni sastavi, ali i mladi glazbeni umjetnici, tek na početku građenja osobne glazbene karijere

KONCERTI DOŽIVLJENI KAO TRADICIJA

Od veljače 2007. godine, u novootvorenoj maloj dvorani Kulturnog centra, Glazbeni centar organizira koncerte, većini znane popularne glazbe: šansone, jazza, bluesa, be-bopa, etno i world-glazbe, uočivši nedostatak sličnih događanja ne samo u Dubravi, nego i šire, na području grada Zagreba. I ova vrsta glazbe pobudila je interes i odobravanje publike, a s neskrivenim zadovoljstvom primijećeno je da ovakvi koncerti, osobito jazza, okupljaju i mlađu publiku, ali i pojedine posjetitelje iz drugih, često dosta udaljenih, kvartova grada.

Zanimljivo je što suvremena društva u brojnim tipovima popularne glazbe vide nježno poklapanje, dopunu, sve do njene oprečnosti prema umjetničkoj i izvornoj folklornoj glazbi. Uz nju obično vežu nižu estetsku vrijednost, brzo prihvaćanje i još brže odustajanje od slušanja, a skladbe su skladane za najšire slojeve glazbeno nedostatno podučених slušatelja. Unatoč takvom pogledu, posjećenost koncerata popularne glazbe opovrgava njeno svojevrsno vrijednosno podcjenjivanje i ide u prilog ozbiljnom zauzimanju da ne izgubi stečeni i potvrđivani značaj.

Narodno sveučilište Dubrava ima dugu tradiciju organiziranja koncerata šansona. Još od sredine 70-ih do početnih 80-ih godina prošlog su stoljeća, u suradnji s Ivicom Perclom, organizirane su zavidno posjećene glazbene tribine. Krajem 90-ih godina obnovljena je ta suradnja, kada su (1998./1999. godine) u dvorani Sveučilišta u Cerskoj 1, na desetak koncerata nastupili najznačajniji hrvatski autori i interpreti šansone (Arsen Dedić, Gabi Novak, Hrvoje Hegedušić, Ksenija Erker, Zvonko Špišić, Lada Kos, Lela Margetić, Ibrića Jusić, Drago Mlinarec, Lidija Bajuk, Dunja Knebl, Kosadinka Velkovska).



I sam šansonjer, Ivica Percl s osobitim je zadovoljstvom pozivao i razgovarao s najboljima među njima, o njihovom stvaralaštvu, uz izvedbu uživo odabranih naslova s repertoara

Osim što se na sličan način nastavilo, vidjelo se i osobito moglo poslušati štošta novoga. Koncerti šansone mijenjali su prostore. Povremeno su izvođeni u Galeriji Vladimir Filakovac, nakon isteka dnevnog vremena za razgledavanje izložbi, ili u Cerskoj 1, od 2001. do 2003. godine. Nastupili su: Ivica Percl, Nada Vrkljan Križić, Kostadinka Velkovska, Vesna Matana, Dubravko Sidor, Gordana Gojčeta i Čedo Antolić.

S početkom korištenja male dvorane Kulturnog centra, novost su postali i koncerti jazza i etnoglazbe, prvih godinu dana svakog petka, a kasnije nekoliko koncerata godišnje. Među glazbenim izvođačima bili su: Tomislav Goluban i *Little Pigeon's ForHill Blues*, Joe Pandur&Maja Grgić, Đuro Pišpek, Bogdan Božinović, Damir Poša, Novi staromodni orkestar, puhački kvintet Simply Brass, Dixieland band Čakovec, Kostadinka Velkovska, Zvonko Presečki, Laci Varga, Marko Žerjav, Valerija Nikolovska, Viktor Lipić, Elvira Voća, Miroslav Živković, Stjepan Mihaljinec, Astrid Kuljanić, Elvis Penava, Lela&Joe Kaplowitz i Dunja Knebl.



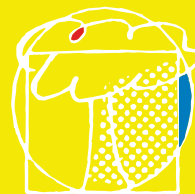
Mala dvorana u Kulturnom centru postala je omiljeno susretnište poklonika različitih tipova popularne glazbe i njenih izvođača, sposobnih za koncerata stvoriti najčešće neponovljivi doživljaj glazbe

Od 2008. godine i daljnjih desetak godina, u istom se prostoru u središtu Dubrave, nastavljaju redoviti koncerti među slušateljima već prihvaćene šansone, jazza, etno, ali i world i filmske glazbe. Poduža izvedbena lista otkriva niz novih glazbeno značajnih imena i prezimena ili skupina glazbenika: Srđan Depolo, cabaret *Noćas ću* – Adam Končić i Duško Zuber, Ibrica Jusić, Kostadinka Velkovska, Đorđe Manojlović, Toni Eterović, Mario Rucner, Rajko Dujmić, Stjepan Križan, Dunja Knebl i ansambl Vuge, puhački kvintet Simply brass, Tereza Gabrić, Tomislav Goluban & Little Pigeon's For Hill Blues, Duet Blank, Damir Poša, Bruno Crnečki trio, Hrvoje Vranko, Neven Hrustić, *KajTeBriga* trio i Hana Hegedušić, Duo Anderletto, Gruber & prijatelji, Dunja Knebl i etno sastav *Kololira*, Maja Vučkoja, Dina Puhovski, Andreja Jurić, glazbena predstava *Sve ostalo je glazba*, Ivana Galić i *Labeille*, harmonikaški orkestar HDDC Sloga, *All jazzed up*, *Wilbur's Traveling Band*, Brass kvintet Podium, Ivana Galić & *The Southland band*, *Blue & Lowdown* i Lidija Bajuk.

GLAZBA SKLADNO ZVUČI I U CRKVAMA

Sve je započelo potkraj prošloga stoljeća kad su s Koncertnom direkcijom Zagreb utanačeni koncerti klasične glazbe u sakralnim prostorima, crkvama Pohoda Blažene Djevice Marije u Čučerju i Uznesenja Blažene Djevice Marije u Remetama. Posjetiteljima su se vrsnim umjetničkim izvedbama predstavili: Hrvojkja Mihanović Salopek, Želimir Puškarić, Jasna Šumak Picek, Klasja Modrušan i Kristina Beck Kukavčić. To dragocjeno organizacijsko iskustvo, Sveučilište će nastaviti i godinama ostvarivati u sličnim zdanjima, ali na drugim gradskim područjima.

Nastavak slijedi od 1998. godine i traje već dvadesetak godina. U početku se koncerte vezivalo uz kakvu prigodu, a njih je uvijek bilo. U prvih deset godina glazbeno umijeće vrsnih umjetnika moglo se poslušati u crkvama Bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije, u Aveniji Gojka Šuška, Rođenja Blažene Djevice Marije, u Granešini, a najčešće u crkvi Pohoda Blažene Djevice Marije u Čučerju.



Nebrojeno puta na orguljama su virtuosno izvedena zahtjevnija djela iz bogate višestoljetne ostavštine znamenitih skladatelja klasične glazbe

Glazbu primjerenu takvom prostoru izvodili su: Estera Pilj, Hrvojka Mihanović Salopek, ansambl za ranu glazbu Minstrel, Dubravka Krušelj, Mario Perestegi, Edmund Borić Andler, Stjepan Filipić, Tamara Franetović Felbinger, Pavao Mašić, Šime Vulelija, Pedro Ribeiro Rodrigues, Marija Kuhar, Ivana Novačić, Zoran Novačić, Vedrana Zrnić, Bojan Pogrmilović, Lana Bradić, Lidija Orešković Dvorski, Monika Cerovčec.

Razmahom se može nazvati pojačana suradnja sa župnom crkvom Pohoda Blažene Djevice Marije u Čučerju, negdje od polovine posljednjeg, šest desetljeća dugog postojanja Sveučilišta. Pokrenut je, naime, ciklus koncerata *Orgulje čučerske crkve*, nakon temeljite obnove tamošnjih orgulja 2014. godine. Među vokalno ili instrumentalne izvođače glazbenih programa bili su uvršteni: Martina Matić, Branka Pleština, Mirko Jankov, Tvrtko Stipić, Edmund Borić Andler, Mira Vlahović, Domagoj Jugović, Vedrana Zrnić, Lana Bradić, Maja Mejovšek Haluza, Petar Haluza, Ivan Pernicki, Ana Karuza, Božimir Lovrić, Robert Jakica, Katja Markotić, Krešimir Marmilić, Elizabeta Zalović, Ivana Novačić, Zoran Novačić, Ljiljana Labazan, Ana Kralj, Marijana Komljenović, Željka Martić, Neda Martić, Mirta Kudrna, Quartet Mystique, Ante Knešaurek, Pavao Mašić, Mima Čulina, Željka Spinčić, Milan Hibšer, Aleksandra Bilanović, Florian Tavić, Quattro obligato, Katarina Javora, Dario Teskera, Mario Perestegi, Mario Penzar.

(SA)ZNATI ŠTO VIŠE O GLAZBI, ZA ISTINSKI DOŽIVLJAJ

Što se više nauči o glazbi, njen će doživljaj biti drugačiji, rječju, istinski. To je i bila možda neka općenita misao vodilja za pokretanje glazbene tribine od 2008. godine, opstale zamalo cijelo desetljeće otada. I ona se ostvarivala u maloj dvorani Kulturnog centra.

Za predavače su izabraniiskusni i stručni voditelji. Krešimir Brlobuš uveo je u stvaralaštvo Johanna Sebastiana Bacha, Petra Iljića Čajkovskog, Ludwiga van Beethovena, Frédérica Chopina, Antonína Dvořáka, Franza Liszta, Belé Bartóka i Arnolda Schönberga – Igora Stravinskog. Hrvojka Mihanović Salopek znalački je vodila *Putevima hrvatske marijanske baštine*, dok je Marijana Pintar iscrpnije ukazala na manje poznate *Hrvatsko-austrijske glazbene sponе*.

Ovoj teorijsko-praktičnoj glazbenoj poduci svakako treba pridodati i sudjelovanje Sveučilišta u projektu *Glazba u mom kvartu*, u suradnji s Hrvatskom glazbenom mladeži, od 2013. godine. S obzirom da je u nj uključeno mnoštvo djece osnovnoškolske, nešto starije dobi, ti su se susreti održavali u velikoj dvorani u Cerskoj 1. Gotovo uvijek bila je popunjena.

Što se sve poslušalo i pogledalo? *Priča o sloniću Babaru* – Danijele Petrić i Zdenka Njessnera, *Hrvatska vokalna lirika* – Helge Bubljić i Katarine Krpan, Zagrebački kvartet, ansambl za ranu glazbu Minstrel, Gudački kvartet Sebastian, *Crtić MeDo*, *Cabaret* – Božidara Peričića i Davora Ljubića, *Gusle moje električne* – Željka Vukmirice i Valenta Samardžije, opet, ali drugačiji, *Slonić Babar i djed Božićnjak*, te *Music mafija* – cabaret Lude devedesete.



Obnovljene orgulje u čučerskoj župnoj crkvi, postale su pravi instrumentalni dragulj među ostalima istovrsnim glazbalima u bližoj okolici

GOSTOVANJA OSTVARENA, NASTAVAK IZOSTAO

Ni gostovanja s koncertima kao oblikom ostvarenja međužupanijske i međunarodne suradnje nisu zanemarena.

Tri su ljeta zaredom, od 2000. godine, održavani koncerti klasične glazbe u župnoj crkvi Svetog Stjepana u Dobrinju na otoku Krku. Tada su se posjetiteljima, među kojima je bio i znatan broj turista, predstavili: Estera Pilj Varljen, Hrvojka Mihanović Salopek, Branko Mihanović, Mario Penzar, Dani Bošnjak, Dubravka Krušelj, Mario Perestegi, Ana Benić, Kristina Putarek, Ivica Trubić, Emin Armano, Nina Kobler i Sanda Majurec Zanata. Uz to, no znatno kasnije, pohodilo se i glazbenim programom pokušalo obogatiti,

makar na trenutak, Supetar na otoku Braču i Čiovo, ali se dalje od toga nije otišlo. Možda je razlog tome i uočena podkapacitiranost tih mjesta da poduzmu organizacijske korake i s osmišljenim i utvrđenim glazbenim i moguće primjerenim im pratećim sadržajima, sami pripreme i ostvare ne samo kulturna događanja ove vrste, već i neka druga, ovisno o značaju prethodno ispitanog interesa.

Koncerti su održani i u nedalekim gradovima, mađarskom Pečuhu i austrijskom Knittelfeldu. Možda se to čini premalo, jer se odnosi na desetak obuhvaćenih godina i nekoliko koncerata, no važnija je činjenica da je i za takva glazbena događanja iskazano obostrano zanimanje i neupitna naklonost posjetitelja.



Jadranska obala, osobito mjesta okrenuta turizmu kao osnovnom izvoru prihoda, naprosto vapi za koncertima ili sličnim događanjima u izvedbi vrsnih umjetnika i bez ikakvih poteškoća prihvaćaju ponuđenu suradnju, od vičnih za takva ostvarenja

KAKO VRATITI POSJETITELJE?

Iz činjenice da zanimanje za glazbu u Dubravi doista nikad nije prestajalo, ne valja olako zaključiti da ne može posustati i s pravom izazvati zabrinutost. Naime, upravo se to posljednjih 3-4 godine šestog desetljeća postojanja Sveučilišta počelo vidljivo događati s neočekivanom pojavom među posjetiteljima koncerata. Broj im se polagano smanjuje, nastavi li se, nije daleko niti vjerojatni upit financijera ove javne potrebe u gradskoj kulturi, već nekih petnaestak godina uzastopno, što se zbiva?

Odgovori bi, bez puno razmišljanja, mogli glasiti: manje koncerata s više vrhunskih

glazbenika, što se ne tako davno i događalo, koji nastupaju na prestižnim domaćim i inozemnim koncertnim dvoranama, bolji izbor glazbenih djela na koji će moći izravno, u značajnoj mjeri i na jednostavan način utjecati svake godine postojeći i mogući posjetitelji, te stalni otvoreni dijalog na više tehnološki dostupnih razina sa svima zainteresiranima za glazbene koncerte i odgovore sukladne stvarnim mogućnostima u što kraćem roku.

Otvaranje prostora za suvisle građanske poticaje tek je ishodišna točka u nastojanjima da se dogode slojevitije promjene toliko potrebne za dosezanje dubravačke glazbene živosti i neupitne životnosti.



Kada dio grada broji nekih sto tisuća stanovnika, među posjetiteljima koncerata klasične glazbe moglo bi se svaki puta očekivati barem stotinjak stvarnih i stalnih ljubitelja

**FILMSKA
DJELATNOST**

FILMOJUPCI PRERASLI U FILMAŠE

Pokretni 16 milimetarski kinoprojektori, nešto kasnije i na 35 mm, zamračeni seoski svenamjenski domovi, dvorane vatrogasnih spremišta, školske učionice ili kakve druge prikladne prostorije, a staro i mlado natiskano u njima strpljivo i pozorno gleda, bolje rečeno upija sve ono što snop svjetlosti prenosi na platno s celuloidne vrpce. Slike su to koje danas gotovo ne možemo vidjeti niti na filmu. Bile su, međutim, dubravačka stvarnost i prije utemeljenja Sveučilišta. Više od četrdeset godina film je odolijevao žestokim naletima najprije televizije, a znatno kasnije prvog “kućnog projektora” – videorekordera. Danas mu je to sve teže i neizvjesnije činiti.

Kako je Sveučilište na samom početku imalo vlastiti kinoprojektor i zakratko nabavilo njih još nekoliko, čak ni to nije zadovoljilo potrebe. Uz stalne kinopredstave u Cerskoj 1 i u kraćem razdoblju na još nekoliko lokacija, čak i s filmskim premijerama, redovitijim kinoprogramom bila su pokrivena gotovo sva sela i zaseoci Dubrave, ali i dijela Maksimira. Uz cjelovečernje igrane, na repertoaru su bili i dokumentarni te različiti edukacijski filmovi.

Tek 1975. godine kupljena su dva nova, pokretna 35 milimetarska kinoprojektora. Otada se prikazivačka djelatnost širi i izvan Dubrave. Iza nas su četiri desetljeća, doista dugo razdoblje u kojemu ova ustanova obavlja tehničko-organizacijske poslove u sklopu filmskog programa ondašnjeg Međunarodnog festivala djeteta, danas Međunarodnog dječjeg festivala u Šibeniku. U međuvremenu, to je preraslo u nešto još obuhvatnije, o čemu će se više saznati u ostalim poglavljima ove knjige.

Neusporedivo bolje tehničke mogućnosti nego nekoć, nisu vratile ljubitelje filma u višenamjensku dvoranu u Cerskoj 1, u broju koji se pretpostavljao. Odavno se prestalo s godinama uhodanim kinopredstavama s pokretnim kinoprojektorima u drugim prostorima.

Približno posljednjih desetak godina pokušavalo se u kinodvoranu pridobiti ciljanu publiku, mahom dubravačke pučkoškolce. Osim filmovanih književnih djela s popisa njihove školske lektire, tom je uzrastu uglavnom ponuđena njima bliska igrana i crtana filmska klasika. Upornost i dosljednost u izboru i ponudi takvih filmova dala je koliko-toliko zadovoljavajuće rezultate.



Godinama je Stanislav Slavek Majerić, nenadmašni vanjski suradnik i vrhunski poznavatelj filmske tehnike, činio i za mnoge znalce nemoguće da se projekcija filma održi i kad je izgledalo da za takvo što nema niti najmanje nade

ERA FILMOVA IZ KUĆNOG NASLONJAČA

Bilo bi i bolje da se u sve, uz televizijsko prikazivanje, nije umiješala sveprisutna proizvodnja filmova, isprva za video i kasnije za DVD uređaje.

I dok je još 1987. godine izvjesno vrijeme potrajalo odgonetavanje poruke s mnoštva plakata u Dubravi – “Videocikl” nije bicikl, nije ni tramvaj.... – već je započela nova era u gledanju filmova. Često neudobnu stolicu u kinu zamjenjuje kućni naslonjač. Umjesto s platna, slika dolazi s televizijskog ekrana. U početku loša, poradi gusarskog presnimavanja, ali već potkraj 1990. godine ponuda filmova na videokasetama postaje legalni, vrlo unosan posao. Priča s nedavnom pojavom filmova na drukčijem mediju, DVD-u, ipak se razlikuje: u odnosu na videokasete kvaliteta zapisa i reprodukcije je neusporedivo bolja, a nova, zahtjevnija tehnologija ipak u početku obeshrabruje sve one koji su nezakonitim kopiranjem htjeli na lak način ostvarivati značajne prihode koristeći tuđe, zaštićeno intelektualno vlasništvo.

Videoteka “Videocikl”, glasilo bi rješenje doskorašnje zagonetke, preseljenjem iz Cerske 1 u zasebni prostor Kulturnog centra početkom 1991. godine, postavlja dva načela: raditi samo s legalno izdanim naslovima, a članovima ponuditi ono najkvalitenije. U godinama Domovinskoga rata broj članova raste pomalo neočekivano. Brzo prelazi tisuću, još brže dvije.

Zasićenost odgledanim naslovima, neujednačena kvaliteta nove filmske proizvodnje, dostupnost i rasprostranjenost satelitskih televizijskih programa, nelojalna konkurencija s gusarskim umnožavanjem filmskih naslova, te sve očitija platežna nemoć članstva, počeli su činiti svoje još potkraj devedesetih godina prošloga stoljeća. Prem-

da smo ostali vjerni početnim načelima, što-
više, i izravno se uključili u zaštitu autorskih
prava na državnoj razini, omogućili posudbe
filmske klasike, koja kod drugih, tada (preko)
brojnih videoteka u Dubravi nije našla mje-
sto na policama, dijelimo dio njihove sudbi-
ne. Članstvo se postupno osipa, jer nov(ij)e
i zanimljive filmske naslove, uz prihvatljivu
cijenu mogu kupiti gotovo na svakom novin-
skom kiosku, u internetskim e-shopovima ili
ih naprosto preuzeti sa specijaliziranih in-
ternetskih portala, dok telefonski operatori
nude videoteku u vlastitom domu u bilo koje
doba, bez posudbe i vraćanja i uz istu ili čak i
nižu cijenu.



ZAOKRET U KONCEPCIJI FILMSKE DJELATNOSTI

Osnutak Centra za film i video, 1995. godi-
ne, donosi bitan zaokret u programskoj kon-
cepciji filmske djelatnosti koju će ostvarivati
na području Dubrave. Filmske projekcije u
velikoj dvorani u Cerskoj 1 i početak organi-
ziranja filmskih tribina za osnovnoškolce i
srednjoškolce dovodi u ovaj kvart i mladu
publiku željnu kvalitetnih filmskih naslova.
Eminentni filmski autori, prije svega reda-
telji, zatim glumci i ostali za film značajni
pojedinci (Mate Kukuljica, Petar Krelja, Mi-
lan Blažeković, Branko Ištvančić, Mate Relja,
Dubravko Jelačić Bužimski, Vinko Brešan...) tijekom tribina posvećenih filmu, zorno opi-
suju razvojne stupnjeve njegova nastanka.
Posebno se osvrću na scenarij, snimanje fil-
ma, probleme u montaži, ali i nastanak djeci
uvijek privlačnih filmskih efekata. Nakon ta-
kvih razgovora, mnoštva pitanja i odgovora,
filmska projekcija uvijek je poseban doživ-
ljaj. Golemo zanimanje postigli smo pred-
stavljanjem dječjih filmova domaće proi-
zvodnje (*Vlak u snijegu*, *Družba Pere Kvržice*,
Vuk samonjak, *Čudnovate zgode šegrta Hlapića*,
Čudesna šuma, *Čarobnjakov šešir*, *crtani filmovi iz produkcije Zagreb filma*, *Duh u močvari* i dru-
gi), jer za takva vrijedna filmska djela svakih
nekoliko godina dozrijeva nov naraštaj pu-
blike, i to one najzahvalnije. Osim zabavne,
takvi filmovi sadrže i pedagošku kompenen-
tu, koja je to uspješnija što je manje izravna.
Najbolje su prihvaćeni filmovi koji napeto
pričaju zanimljive audiovizualne priče s ele-
mentarnim moralnim porukama iz kojih će
djeca postupno i neopazice oblikovati vlastiti
sustav vrijednosti. U ovom programskom se-
gmentu vrlo važnu ulogu odigrale su osnov-
ne škole Dubrave, koje su u sklopu obrazov-
nog programa – *Hrvatski jezik: medijska kultu-
ra*, odazvale se pozivu i popunili dvoranu do
posljednjeg mjesta.

*Osebužno je izgledalo i niz godina privlačilo ljubopit-
ljive poglede svakoga tko bi ugledao grafičko rješe-
nje znaka videoteke u prizemlju Kulturnog centra*

IZAZOV ZVAN CRTANI FILM

Osnivanje Škole crtanog filma "Dubrava" pokazalo se vrlo važnim čimbenikom u filmskoj produkciji Dubrave, grada Zagreba, ali i Republike Hrvatske. Privremenim prestankom rada Zagrebačke škole crtanog filma, škola u Dubravi preuzima najvažnije mjesto u gradu u tom filmskom segmentu. Već s početkom rada škole postoji vrlo velika zainteresiranost osnovnoškolaca, a kasnije i srednjoškolaca, da kroz igru, učenje i praktičan rad nauče i steknu osnovna saznanja vezana uz stvaranje crtanog filma. U teorijskom dijelu škole, crtači-animatori svladavaju osnovna znanja o stvaranju crtanog filma, vizualno-likovnog sadržaja te upoznaju različite tehnike animacije. Posebna pozornost pridaje se opažanju, doživljaju i izražavanju crtom, razlikovanju crta u crtanom filmu, razvijanju osjetljivosti za volumen, izražavanju bojom, njihovom usklađivanju te razradi što kvalitetnijeg sinopsisa – knjige snimanja. Svi polaznici škole naučili su kako svoj zamišljeni i nacrtani lik prema knjizi snimanja "pokrenuti" crtanjem te obraditi crtani film s pomoću računala. Svake školske godine zaredaju posjeti ostalim školama crtanog filma (Čakovac, Karlovac, Sesvete, Hrvatski filmski savez, FKVK Zaprešić) kako bi svi polaznici upoznali i ostale tehnike stvaranja crtanog filma.

Zaključno s 2008. godinom, Školu crtanog filma "Dubrava" polazilo je više od stotinu polaznika, a zajedno su načinili pedesetak crtanih filmova. U začetku ove škole predavačica je bila Anamarija Vuković, dok od 2005. godine polaznike vodi Vjekoslav Živković, diplomirani animator iz Karlovca koji je svojim radom, marljivošću i predanošću najviše pridonio uspjesima škole.

U sklopu akcijskih programa Sveučilišta, tijekom zimskih i proljetnih školskih prazni-

ka, održavane su za sve zainteresirane osnovnoškolce radionice animiranog filma.

Zahtjevniji projekti ostvareni su s najupornijim polaznicima. Odrađene su različite tehnike animacije: animacija ispod kamere, kolaž animacija crnim papirom (po uzoru na japansko kazalište sjena), tako da se dobije efekt svjetla koje se nalazilo ispod pulta, tehnika tuša na foliji, kolaž animacija s likovima izrezanim iz različitih tiskovina, animacija obojenim pijeskom, 2D računalni animirani film i drugo. Svakako, ono presudno u tim filmovima bilo je kvalitetna ideja filma, izrada dobre knjige snimanja i kvalitetnog scenarija. O nadasve kvalitetnom radu u tim radionicama govori i niz osvojenih prvih nagrada na državnim revijama.

I više nego dovoljan broj zainteresiranih za ovakav tip radionica ukazuje na potrebu njihova daljnjeg i češćeg organiziranja. Polaznicima ovakve vrste radionica, nešto zahtjevnijih od ostalih, omogućujemo što kreativnije iskoristili slobodno vrijeme i educiramo ih o filmu uopće, vrstama animiranog filma, tehnikama i općenito uče kako napraviti vlastiti animirani film. Svaki polaznik na kraju radionice u vlasništvo je dobio video-gram svoga filma.



FILMSKA DRUŽINA ZADIVLJUJE I PROFESIONALCE

Sve veći interes mladih Dubrave, malih filmoljubaca, potakao je osnivanje Filmske družine Centra za film i video. Uloga joj je poticati filmsko stvaralaštvo najmlađih, razvijajući i njegujući kulturu filma i videa. Otpočevši s radom 2001. godine, do sada je u njoj stvaralo više od 1.000 članova, osnovnoškolaca i srednjoškolaca. Snimali su neprofesionalne filmove, sudjelovali na svim važnim filmskim revijama, kako državnim (Revija dječjeg filmskog i video stvaralaštva Hrvatske, Revija filmskog i video stvaralaštva mladeži Hrvatske), tako i revijama lokalnog značaja (npr. KRAF – Kvarnerska revija amaterskog filma), ali i na festivalima neprofesionalnog filma i videa (Revija amaterskog filma Hrvatske), zatim domaćim i međunarodnim festivalima animiranog filma (npr. VAFI&RAFI, internacionalni festival animiranog filma djece i mladih Varaždin/Rijeka i Mezinárodní festival animovaného filmu ANIMÁNIE, Plzeň, Češka Republika).

Kroz protekle godine organizirano je za članove filmske družine, ali i za pridružene osnovce iz dubravačkih škola, niz radionica u kojima su pohađali kraću školu nastanka filma, od teorije, rukovanja filmskom opre-

mom, do scenarija, snimanja i montaže. Djelovanjem ove filmske družine i rad u filmskim radionicama, nastojalo se podučiti što veći broj mladih kako će rukovati videoopremom, kako prepoznati i snimiti dobar kadar, ali i na kraju sve to montirati uz pomoć posebnog računalnog programa. Snimljeno je desetak filmova, dokumentaraca, dokumentarnih reportaža i eksperimentalnih filmova tzv. male minute. Ne umanjujući važnost ostalih filmskih radionica, filmskoj družini ipak su bile najvažnije radionice dokumentarnog filma, jer su s uradcima nastalim u njima, postigli najvažnije uspjehe na državnim filmskim natjecanjima.

Mora se spomenuti da su nesebičnim zalaganjem, predanošću i kvalitetnim radom s najmlađima, prenosili svoje nemalo znanje i vještine brojni voditelji ili suradnici družine i radionica: Vedran Šamanović, Vjekoslav Živković, Milan Bukovac, Branko Ištvančić, Jura Troje, Leon Lučev, Ivana Rupiće, Tomislav Crnogaća, Robert Krivec, Staša Čelan, Ana Marija Vidaković, Jadranko Lopatić, Edo Lukman, Petra Radin, Petra Balekić, Ingrid Neuhold, Noa Nikolić, Ivan Mihaljević, Denis Valentić, Marija Ivšić, Ana Hušman, Sandra Malenica, Hrvoje Selec, Dragan Zlatović, Ana Sever, Stanislav Slavek Majerić, Roberto Paganelli, Andrea Montignanni, Martina Voráčková, Karolina Pojarová, Jan Přihoda – Honza, František Topinka, Tomáš Červený, Ivana Přihoda Pavlů, Michaela Dušková, Lucie Sichingerová, Karolina Hodkova, Leoš Matějček...

Nikoga ne bi trebalo iznenaditi što je nesporno značajna produkcija animiranih i dokumentarnih filmova u posljednjih nekoliko godina s potpisom Narodnog sveučilišta Dubrava i njegova Centra za film i video ne samo dobro primljena, već i zapažena među publikom i stručnim ocjenjivačima na brojnim domaćim revijama filmskog stvaralaštva. Štoviše, požnjeli su 12 prestižnih nagrada, što gledatelja, što ocjenjivačkih sudova.

Dugogodišnja suradnja s plzenjskom Animánie daje obostranu korist u području poduke o filmu, u tečajevima i radionicama animacije, s brojnim festivalski zapaženim i nagrađivanim radovima

PRIBLIŽENE ISTINSKE VRIJEDNOSTI SEDME UMJETNOSTI

Film je postao općekulturno dobro, stao je uz bok književnosti i likovnoj umjetnosti, pa se može reći da onaj koji nije pogledao niti jedan Kurosawin ili Bergmanov filma, doista ima velike praznine u spoznaji filma kao umjetnosti. Petnaestak tisuća studenata u Zagrebu i tko zna koliko tisuća filmofila, ali i film u srednjim i osnovnim školama kao dio nastavnog programa, zasigurno su dovoljan motiv za pokretanje prikazivačke djelatnosti usmjerene na upoznavanje filmske klasike i suvremene svjetske produkcije. Uređenjem male dvorane Kulturnog centra, Dubrava je dobila utjecajan segment svog kulturnog života. Naime, uz raznolik tjedni program u maloj dvorani, utorak i četvrtak posebno su rezervirani za film.

I dok se utorkom prikazuju kulturni filmovi, film noir, filmovi ekranizacije kazališnih djela, dječja filmska klasika, suvremeni i hrvatski film mladih stvaralaca, dokumentarni filmovi te produkcije filmske družine i Škole crtanog filma u Sveučilištu, četvrtak je dan

rezerviran za građanstvo: filmove za djecu od 17 sati i za odrasle od 19.30 sati. Pokazalo se to punim pogotkom. Sa zatvaranjem jedine kinodvorane u Dubravi, u vlasništvu nekadašnjeg kinopoduzeća Kinematografi, zavladao je kinoprikazivačko mrtvilo. Filmske projekcije u maloj dvorani dubravačkog Kulturnog centra privukle su sve zahtjevniju filmsku publiku, naviklu ne samo prepoznati, već i otkrivati istinske vrijednosti sedme umjetnosti.

Nesumnjivu posebnost naše kulture i svojevrsni zaštitni znak Šibenika, već pedeset godina predstavlja Međunarodni dječji festival, u svijetu jedinstvena i afirmirana hrvatska kulturna manifestacija. Festival je prvi put održan 1958. godine, nastao je istodobno kada i Sveučilište, kao ostvarenje inicijative i angažmana nekolicine zaljubljenika u umjetnost za djecu, ali se ubrzo prometnuo u veliki i složeni festivalski mehanizam međunarodnog značaja. Utemeljena na tri nerazdružive komponente: djetetu, festivalskim zbivanjima i gradu, ta je multimedijalna kulturna manifestacija svojevrsna smotra onog najboljeg u stvaralaštvu za djecu i dječjeg stvaralaštva.



Mala dvorana u Kulturnom centru postala je prepoznatljiv prostor filmofilima i djeci koja će to možda postati, vrativši u suvremenijem obliku, draži nekadašnjih zagrebačkih kina

Temeljno mu je kulturološko i pedagoško opravdanje unapređivanje estetskog odgoja djece i mladeži, te razvijanje svih umjetničkih oblika dječje kreativnosti. To je ovaj festival ostvarivao, prvenstveno njegujući tri osnovna sadržaja: održavanje godišnje smotre odabranih ansambala iz Hrvatske i inozemstva, radionički program kao oblik neposrednog uključivanja djece u stvaralački izraz; te organiziranje simpozija u svezi s kreativnošću i umjetnošću i pitanjima važnim u odgoju djece. Festival je postao središnja kulturna manifestacija za djecu od nacionalnog značenja, događanje polivalentnog, multimedijalnog, ne samo prikazivačkog nego i stvaralački aktivnog tipa. Uz inozemni, dramski, lutkarski, glazbeni, plesni, baletni, folklorni, vizualni, likovni, literarni i radionički program, neizostavna mu je komponenta i filmski program.

Dosadašnji filmski repertoar prikazivan je na otvorenim ambijentalnim prostorima uz izvrsnu i brojnu recepciju dječje publike, obuhvaćao je impozantan broj igranih, animiranih i dokumentarnih djela naše i svjetske kinematografije. Usudimo se kazati kako se ni na jednom drugom mjestu kod nas ne koncentrira u jednoj godini toliko filmova, često među njima i onih premijernih, kao u festivalskom Šibeniku. Filmski program uključen je u službeni program Festivala 1977. godine. Tijekom godina poprimao je sve značajnije mjesto u festivalskoj koncepciji, uključujući i nove forme i modalitete prikazivanja, te predstavljanje opusa zaslužnih hrvatskih filmskih umjetnika za djecu i mlade. U tome je najveća zasluga urednika ovog dijela festivalskog programa koji su dali značajan doprinos ukupnom festivalskom promišljanju i sve većoj kvaliteti u cjelini. Spomenimo tako dosadašnje urednike, uvažene filmske djelatnike Matu Kukuljicu, Petra Krelju, Vinca Brešana, Tahira Mujičića, Hrvoja Hribara, Ištvana Filakovića.

Premda suradnja Narodnog sveučilišta Dubrava s Međunarodnim dječjim festivalom seže u daleku 1976. godinu, od 1995. godine ovaj segment festivalskog programa preuzeo je priprema, organizira i ostvaruje Centar za film i video. Urednikom tada postaje Željko Šturlić, voditelj Centra i na njegovu inicijativu, dotadašnja tehnička potpora prerasta u novu dimenziju: počinju raditi festivalske filmske dječje radionice. One već imaju zavidnu i nagrađivanu vlastitu filmsku produkciju u području animiranog, dokumentarnog i igranog filma i filmske reportaže. Uz prikazivanje iz godine u godinu novijih filmskih naslova primjerenih djeci, na šibenskoj Gorici, uvid u radioničku produkciju i dječje filmsko stvaralaštvo, filmski program sastoji se i od premijernih prikazivanja filmova za djecu (Letači velikog neba, Duh u močvari B. Ištvančića) te tematskih cjelina kojima se obilježavaju obljetnice stvaralaštva filmskih velikana svjetske i domaće kinematografije (D. Vukotića, M. Relje, M. Blažekovića i drugih).



Šibenski je festival posvećen djeci zorno pokazao da je na različite filmske sadržaje, prikazivačkog i stvaralačkog tipa, moguće privući i više posjetitelja i sudionika nego što je raspoloživih mjesta za gledanje i stvaranje

FILMOGRAFIJA FILMSKE DJELATNOSTI NARODNOG SVEUČILIŠTA DUBRAVA

2001./2002.

Glupi majmun

Svemirac u letu

**Rješavanje životnih problema
u morskim dubinama**

Neki debil izvodi penjanje

Zgodni frajer izvodi skok

Čudnovate zgođe lika Likića

Upoznavanje

animirani filmovi, ukupno trajanje 17' 30"

Autori: **Antun Oroz, Jura Dobrilović, Renee Dorić, Tomislav Dujmović, Andrea Fičko, Antonija Pek, Zorica Grabovčkić, Inja Habuš, Petra Hercigonja, Kristijan Knjaz, Tobias Kuleš, Dominik Najhart, Natali Opšivač, Kristina Tomičević, Ana Zagajski**

D

dokumentarni film, trajanje 7' 43"

Autori: **Matija Benci, Lidija Domazet, Marina Horvat, Matea Hrvačić, Petra Hrvačić, Ivan Ivančić, Andrea Jovanovska, Dina Marikić, Mateja Spajić, Ines Sporiš**

2003.

Dah vremena

dokumentarni film, trajanje 7' 25"

Autori: **Monika Bešlić, Anita Dević, Alan Fluka, Katarina Filaković, Iva Gegić, Barbara Kostrec, Sandra Kovač, Kristina Krvarić, Marija Lacmanovć, Lucijana Marčinković, Josip Marković, Ana Marija Mužić, Stjepan Nimac, Mateja Pear, Patricija Popović, Josipa Roso**

Diablo III.

animirani film, trajanje 2' 5"

Autor: **Antun Oroz**

Film 1

animirani film, trajanje 45"

Autorica: **Antonija Pek**

To stvarno pada

animirani film, trajanje 1' 12"

Autorica: **Barbara Jurković**

Invazija vanzemaljaca

animirani film, trajanje 1' 25"

Autor: **Dominik Najhart**

Film 01

animirani film, trajanje 40"

Autorica: **Dora Bartol**

Detektiv i lopov

animirani film, trajanje 52"

Autor: **Hrvoje Bartol**

Miki na igralištu

animirani film, trajanje 1' 46"

Autor: **Jura Dobrilović**

Pljačka

animirani film, trajanje 1'

Autor: **Leon Belić****Jedna minuta kasnije**

animirani film, trajanje 2'18"

Autor: **Mislav Mateković****Pazi oštar mačak**

animirani film, trajanje 40"

Autor: **Renee Dorić****Dooms Day**

animirani film, trajanje 1'33"

Autor: **Tomislav Španić****Dinosaur**

animirani film, trajanje 2'10"

Autor: **Vito Banovac****2004.****Put do kuće**

animirani film, trajanje 1'45"

Autor: **Leon Belić****Kanta**

animirani film, trajanje 1'26"

Autor: **Mirko Ivić****Radna soba**

animirani film, trajanje 1'38"

Autor: **Nino Stanušić****Dobro jutro u dvorištu**

animirani film, trajanje 2'12"

Autor: **Anto Stanušić****Otkriće Amerike**

animirani film, trajanje 2'9"

Autori: **Dominik Najhart, Hrvoje Bartol****Šišanje**

animirani film, trajanje 1'15"

Autorica: **Mateja Barišić****Kuća straha**

animirani film, trajanje 1'32"

Autor: **Ante Šabić****Ludi berač jabuka**

animirani film, trajanje 1'10"

Autorica: **Petra Droždan Kranjčec****Makovnjača**

animirani film, trajanje 2'23"

Autor: **Antonio Bijelčić****Jednom na planeti mira Omega 13**

animirani film, trajanje 2'14"

Autor: **Silvio Čavuzić**

Sherlock Holmes: Posljednja zagonetka
animirani film, trajanje 1' 56"

Autori: **Vito Banovac, Mislav Mateković**

Brklja
dokumentarni film, trajanje 6' 41"

Autori: **Alan Fluka, Ester Fresl, Josip Marković, Josipa Roso, Iva Gegić, Robert Španić, Tomislav Španić**

Bog Bogović
dokumentarni film, trajanje 8' 50"

Autori: **Iva Gegić, Josipa Roso, Alan Fluka, Josip Marković**

2005.

Topnik Štef
dokumentarni film, trajanje 7' 10"

Autori: **Alan Fluka, Ester Fresl, Iva Gegić, Josip Marković, Josipa Roso, Robert Španić, Tomislav Španić, Krešimir Šturlić**

Pijanac
animirani film, trajanje 1' 39"
Autor: **Martin Jakuš**

Kuhar Zmaj
animirani film, trajanje 2' 12"
Autor: **Josip Pokrajac**

The Inspektor Unknown
animirani film, trajanje 2' 27"
Autor: **Vito Banovac**

Tko pjeva zlo ne misli
animirani film, trajanje 1' 46"
Autorica: **Mateja Barišić**

In my Mind
animirani film, trajanje 3' 19"
Autorica: **Kristina Kovačić**

Big Fighter
animirani film, trajanje 2' 10"
Autor: **Krunoslav Banovac**

Sveta WC četka
animirani film, trajanje 4' 38"
Autor: **Božo Cicvarić**

Mjesečar
animirani film, trajanje 2' 25"
Autori: **Mateja Bešlaj Domankušić, Ivana Matica, Matija Jurišić, Josip Pokrajac, Zrinka Sever, Danijela Kreber, Mia Benković, Anto-**

nija Matica, Luka Kuraja, Josip Kerkez, Matija Sever, Matko Kreber, Dijana Đuranović

Zlatna ribica

animirani film, trajanje 1' 32"

Autori: **Ema Đurđek, Ema Kovačić, Ivan Kranjec, Antonija Matica, Ivana Matica, Josip Pokrajac, Katarina Stojević, Anna Šagadin, Mateja Bešlaj Domankušić**

Ludize

animirani film, trajanje 3' 6"

Autori: **Nika, Iris, Stipe, Leon, Petar, Ivo, Dome, Nino, Tina, Petra, Roko, Toni, Luca, Iva**

Kuhanje – moja ljubav

televizijska reportaža, trajanje 3' 32"

Autori: **Ana Marija Relja, Sara Belamarić, Ena Antunac, Dora Slavica, Ana Marija Orbanić, Nikolina Šimić, Petra Blačić. Josipa Radovčić, Angela Gulin, Antonia Nakić, Ena Nenadović, Marija Karađole, Toni Lokas, Niko Munjiza, Marin Smolić**

Kameni Šibenik

televizijske reportaže, trajanje 2' 18"

Autori: **Ana Marija Relja, Sara Belamarić, Ena Antunac, Dora Slavica, Ana Marija Orbanić, Nikolina Šimić, Petra Blačić. Josipa Radovčić, Angela Gulin, Antonia Nakić, Ena Nenadović, Marija Karađole, Toni Lokas, Niko Munjiza, Marin Smolić**

Kolekcionarstvo

televizijska reportaža, trajanje 2' 40"

Autori: **Dorian Mataija, Dorijan Hoppe, Filip Siladjev, Laura Roman, Ivana Baković, Bernardica Majdančić, Kim Končar, Mirna Jurković, Michaela Jović, Dolores Krmpotić, Matea Mihovilčević, Toma Karađole**

Vrtuljak i vlakić

televizijska reportaža, trajanje 2' 52"

Autori: **Dorian Mataija, Dorijan Hoppe, Filip Siladjev, Laura Roman, Ivana Baković, Bernardica Majdančić, Kim Končar, Mirna Jurković, Michaela Jović, Dolores Krmpotić, Matea Mihovilčević, Toma Karađole**

2006.**Bubamara**

animirani film, trajanje 2' 10"

Autorica: **Anna Šagadin****Bulling**

animirani film, trajanje 1' 34"

Autor: **Danijel Trandler****Priča o zecu**

animirani film, trajanje 1' 54"

Autor: **Anna Šagadin****Priča bez kraja**

animirani film, trajanje 5' 14"

Autori: **Anna Šagadin, Mateja Barišić, Krunoslav Banovac, Dominik Imrović, Martin Jakuš, Josip Pokrajac, Danijel Trandler****Jabuka**

animirani film, trajanje 1' 38"

Autor: **Mateo Šoštarić****Pohlepna boca**

animirani film, trajanje 1' 45"

Autor: **Krunoslav Banovac****Svemirski burek**

animirani film, trajanje 5' 28"

Autor: **Martin Jakuš****Aeternitas**

animirani film, trajanje 4' 29"

Autorice: **Kristina Kovačić, Marina Marjanac****Žica do vrha**

dokumentarni film, trajanje 7' 54"

Autori: **Krešimir Šturlić, Josip Marković, Iva Gegić, Josipa Roso, Lucija Gegić, Alan Fluka****Odeon**

televizijska reportaža, trajanje 3' 30"

Autori: **Mateo Andrijanić, Lovre Brajković, Tonka Brajković, Vlatka Bračić, Dora Erceg, Ozana Janković, Josip Rukavina, Luka Draganić, Kristina Bračić, Sara Pervan, Sara Zoričić****Željezni naraštaji**

dokumentarni film, trajanje 7' 25"

Autori: **Ante Čolak, Matea Mihovilčević, Toma Karađole, Nikola Šimić, Ana Antunac, Ana Marija Orbanić, Dora Slavica, Tomislav Janković, Luka Čapin, Ivan Tucanović, Ivan Tomić, Nikola Zoričić****Hm, da vrućina?!**

televizijska reportaža, trajanje 3' 26"

Autori: **Ana Miljak, Martina Čačić, Ivana Krnić, Mišela Kulušić, Helena Mikulandra, Krešimir Juras, Kristina Peran, Josipa Vrankulj, Ivanica Barić, Lucija Peran****Spas u zadnji čas**

animirani film, trajanje 3' 28"

Autori: **Šime Nimac, Lucija Rupić, Filip Friganović, Lucija Mikelin, Iva Rupić, Pavel Marčić, Andrija Rupić, Ivan Tabula, Tina Ković, Filip Madžar, Duje Bačić**

2007.**Dva brata i dvije jabuke**

animirani film, trajanje 6' 53"

Autori: **Mateja Bešlaj Domankušić, Dan Ujević, Karla Mamić, Marta Dorešić, Tena Tuškan, Antonio Tolušić, Andrej Tomić, Marita Ivana Novosel, Kristina Kovačić, Marina Marjanac**

Nestali

igrani film, trajanje 9' 5"

Autori: **Filip Sertić, Marija Šulc, Petra Ružić, Robert Španić, Antonija Antunović, Ana Jelić, Alan Fluka, Matej Sruk, Petar Jurički, Filip Martin Svibovec, Iva Gegić, Josipa Roso, Josip Marković**

Progonjena

igrani film, trajanje 1'

Autorice: **Valerija Fabijanić, Viktorija Fabijanić, Lucija Gegić, Katarina Kuntić**

Kraljica glazbala

dokumentarni film, 8' 11"

Autor: **Arijan Groznica, Petar Strancarić, Lucija Gegić, Viktorija Fabijanić, Valerija Fabijanić, Michel Kuntić, Krešimir Šturlić, Filip Šušković, Danijel Šantolić, Marinela Ištvančić, Petar Sruk**

Prazno filmsko platno

igrani film, trajanje 1'

Autorice: **Valerija Fabijanić, Viktorija Fabijanić, Lucija Gegić, Katarina Kuntić**

Snježni dan

animirani film, trajanje 3' 44"

Autori: **Ema Kovačić, Mia Benković, Luka Kuraja, Mateja Bešlaj Domankušić, Iva Bradvića, Lorena Čolić, David Dokoza, Lea Ramljak, Kristina Kovačić**

Banana

animirani film, trajanje 1' 51"

Autorica: **Mateja Barišić**

Odgodjen let

animirani film, trajanje 1' 42"

Autorica: **Anna Šagadin**

Heroji

animirani film, trajanje 1' 15"

Autor: **Ivan Đuđar**

Dobar sin

animirani film, trajanje 2' 31"

Autor: **David Dokoza**

Piratska posla

animirani film, trajanje 2'

Autor: **Krunoslav Banovac**

Otmica

animirani film, trajanje 2' 59"

Autor: **Mateo Šoštarić**

Vege pas

animirani film, trajanje 2' 56"

Autorica: **Tonka Plečković**

Veliko putovanje

animirani film, trajanje 3' 02"

Autor: **Martin Jakuš**

Stolen Season

animirani film, trajanje 3' 22"

Autorica: **Kristina Kovačić**

Utjeha kose

animirani film, trajanje 2' 5"

Autorica: **Marina Marjanac**

Betinski kalafat

televizijska reportaža, trajanje 7' 52"

Autori: **Branko Braer, Lucija Desabota, Edi Grabovac, Nevenka Grabovac, Dora Jurković, Antonija Ninković, Toni Potkonjak, Martina Ristić Stikandžija, Lucija Rupiće, Andrija Rupiće**

Tajanstvene knjige

igrani film, trajanje 5'

Autori: **Laura Kovak, Ante Ercegović, Ivan Odak, Anđela Svirčić, Marina Šoda, Toma Karađole, Matea Mihovilčević, Margita Mandić, Antonio Parać, Sven Galović, Ivana Čobanov, Tena Bujas, Ante Čolak, Fran Koščec, Kate Gašperov, Antonio Bilić**

Posljednja kino predstava

dokumentarni film, trajanje 9' 5"

Autori: **Dora Deljac, Marina Deljac, Lucija Desabota, Nevena Grabovac, Dora Jurković, Lucija Rupiće, Andrija Rupiće, Tomislav Trlaja**

Crveni karton

animirani film, trajanje 3' 28"

Autori: **Roko Lokas, Stipe Batinica, Dorotea Lasić, Bruno Škovrlj, Pavel Marčić, Lucija Mikelin, Matea Mikelin, Ivana Bačić, Luka Škugor, Tina Ković, Josipa Radovčić, Ella Reljanović, Bruna Alfier**

Making of Posljednja kino predstava

dokumentarni film, trajanje 9' 5"

Autori: **Dora Deljac, Marina Deljac, Lucija Desabota, Nevena Grabovac, Dora Jurković, Lucija Rupiće, Andrija Rupiće, Tomislav Trlaja**

Making of Dnevnik iz Šibenika

televizijska reportaža, trajanje 5' 54"

Autori: **Branko Braer, Lucija Desabota, Edi Grabovac, Nevenka Grabovac, Dora Jurković, Antonija Ninković, Toni Potkonjak, Martina Ristić Stikandžija, Lucija Rupiće, Andrija Rupiće**

2008.**Tipke od srca**

dokumentarni film, trajanje 4' 57"

Autori: **Krešimir Šturlić, Viktorija Fabijanić, Filip Šušković, Lucija Gegić, Marinela Ištvančić, Michel Kuntić, Danijel Šantolić**

Zasluženi odmor

dokumentarni film, 6' 5"

Autori: **Lucija Gegić, Iva Gegić, Marinela Ištvančić, Maja Hanić, Josip Marković**

Kad je sir sreo salamu

igrani film, trajanje 1'

Autori: **Josip Marković, Maja Hanić, Lucija Gegić, Valerija Fabijanić, Viktorija Fabijanić, Katarina Kuntić**

Dancing Queen

igrani film, trajanje 1'

Autori: **Lucija Gegić, Maja Hanić, Katarina Kuntić, Viktorija Fabijanić, Josip Marković, Barbara Marković, Iva Gegić**

4 Crew

televizijska reportaža, trajanje 5' 57"

Autori: **Dino Mitrečić, Eduard Kušt, Bruno Semper, Karlo Omazić, Maja Hanić, Iva Gegić, Josip Marković, Maja Hanić**

Izbor za Miss 2008.

animirani film, trajanje 2' 5"

Autori: **Ivana Bačić, Tonka Brajković, Lovre Brajković, Stella Bregar, Matija Bunikić, Roko Grbelja, Alisa Hasanbegović, Antonio Junaković, Iva Kalalović, Maja Kitarović, Pavel Maričić, Matea Mikelin, Lucija Mikelin, Jelena Skrović, Luka Škugor, Adriana Sudačić, Ella Reljanović**

Tajna kamenog čuvara

igrani film, trajanje 7' 1"

Autori: **Dorian Fran Košćec, Ana Marasović, Tina Gulin, Ines Grubišić, Kristijana Grbelja, Ivana Čobanov, Tena Bujas, Daria Batinića, Stipe Batinica, Kate Gašperov, Antonia Štampalija, Luka Ćelinović, Ante Lepur, Nika Grbelja, Rosanda Batinica, Lorena Deidda, Iva Nekić, Petra Baček, Sara Matov, Antonela Rudan**

Hvatači vjetra

televizijska reportaža, trajanje 4' 54"

Autori: **Branko Braer, Toni Potkonjak, Petar Dabro, Lucija Gulin, Josip Rukavina, Josip Jurić, Dora Jurković, Lucija Desabota, Tomislav Malenica, David Lakić, Lucija Pilić**

Pisme o moru, školju i ljudima

dokumentarni film, trajanje 7' 27"

Autori: **Bruno Bačić, Dora Badžim, Antoni Bilić, Franka Brnić-Boče, Ivan Crljen, Marita Crljen, Petar Crljen, Petra Dobrota, Franka Grgurev, Sara Jurić Paić, Dajana Rak**

Tri animacijske vježbe

animirani film, trajanje 1' 50"

Autori: **Luka Leov, Ian Petrović, Matija Žagar**

Više glava, više ideja

igrani film, trajanje 9' 54"

Autori: **Ivan Baković, Karlo Batistić, Maja Hanić, Lucija Gegić, Alisa Hasanbegović, Adrijana Sudarić, Karlo Plazina, Karmen Adžamić, Antonio Orsag, Danijel Kuhar, Marinko Marinkić, Matija Holjevac, Klara Marković**

2009.**Dva dobra drva**

dokumentarni film, trajanje 8' 10"

Autori: **Krešimir Šturlić, Marinela Ištvančić, Filip Šušković**

Igre rata

igrani film, trajanje 12' 10"

Autori: **Petar Macukić, Krešimir Korpar, Bruno Vojković, Luka Šulje, Michel Kuntić, Krešimir Šturlić, Leo Vitasović, Marinela Ištvančić, Magdalena Margić, Valerija Sindičić Lovrinović, Ljiljana Hercigonja, Ivan Matošević, Filip Šušković, Iva Gegić, Lucija Gegić, Maja Hanić**

Tramvaj zvan čežnja

animirani film, trajanje 2' 37"

Autori: **Petra Hrvoić, Lovro Hrvoić, Dara Toplek, Luka Vukoja, Anna Šagadin, Mateja Barišić, Lucija Gegić**

Pozor

igrani film, trajanje 10' 38"

Autori: **Marko Magdić, Josip Marković, Martin Sekušak, Jelena Burnić, Iva Bunčić, Igor Mihajlović, Ana Žuglić, Ana Momčilović, Igor Ćogo, Tomislav Lepušić, Iva Meštović, Dominik Čolak**

Tri duga

igrani film, trajanje 6' 8"

Autori: **Marko Magdić, Josip Marković, Igor Mihajlović, Filip Šarić, Fran Andrašec, Marko Sedlo, Marko Hrenović**

Ajmo snimit film

igrani film, trajanje 3' 2"

Autori: **Nika Grbelja, Josip Mrđen, Mario Perinović, Sara Matov, Franka Grgurev, Dora Badžim, Luka Lasinović, Ante Lepur, Vice Vlahov, Mario Andrijanić, Matej Nakić, Križan Šestan, Ivan Šestan, Ante Gulin, Dorjan Fran Košćec, Anđela Popović, Kristina Grbe-**

Ija, Katarina Kitarović, Ana Vudrag, Tonka Lokas, Matea Držić, Eula Baljkas, Bruno Mihaljević, Ivan Mihaljević

Božo u svemiru

animirani film, trajanje 2' 58"

Autori: **Roko Grbelja, Ante Milković, Maja Kitarović, Andrea Kereš, Lucija Mikelin, Nikola Jelić, Tomislav Malenica, Mihaela Jurić, Luka Palfi, Stipe Batinica, Antonia Kovačević, Anđela Hamzić**

Pavle Roca galerist

dokumentarni film, trajanje 9' 24"

Autori: **Kata Krnčević, Marta Crljen, Lucijana Nadoveza, Matea Mandić, Martina Fržop, Iva Paškov, Franka Bujas, Paulina Šperanda, Leonarda Čaleta, Iris Andrijanić, Ivan Crljen, Petar Crljen, Tin Ćurković, Ivan Zvonimir Kos, Šime Zorić, Krste Tabula**

Cirkus

animirani film, trajanje 3' 34"

Autori: **Elia Friganović, Tiara Friganović, Lana Bralić, Iva Maslač, Veki Radić, Stela Bašić, Kristina Štrkalj, Mario Vukšić, Barbara Zorić, Roko Roman, Luka Trlaja**

Šibenski slavuj

tele-

vizijska reportaža, trajanje 6' 42"

Autori: **Magda Tanfara, Tina Tanfara, Marta Anđela Škugor, Mirna Mihelčić, Dajana Rak, Sara Jurić Paić, Lucija Vrančić, Tina Gulin, Anamarija Gulin, Toni Potkonjak, David Laikić, Ela Reljanović**

Đir s Tomislavom

televizijska reportaža, trajanje 10' 34"

Autori: **Magda Tanfara, Tina Tanfara, Marta Anđela Škugor, Mirna Mihelčić, Dajana Rak, Sara Jurić Paić, Lucija Vrančić, Tina Gulin, Anamarija Gulin, Toni Potkonjak, David Laikić, Ela Reljanović**

Skitnica i štednjak

animirani film, trajanje 2' 9"

Autor: **Ian Petrović**

Život

animirani film, trajanje 1' 15"

Autor: **Mateo Šoštarić**

Loto groznica

animirani film, trajanje 2' 5"

Autori: **Matija Žagar, Petar Gašpar**

Misija sunce

animirani film, trajanje 2' 50"

Autor: **Martin Jakuš**

Linija

animirani film, trajanje 1' 48"

Autorica: **Andrea Kolenić**

Ovisnost

animirani film, trajanje 2' 7"

Autor: **Krunoslav Banovac**

Crtež

animirani film, trajanje 2' 28"

Autorica: **Anna Šagadin**

Novine

animirani film, trajanje 3' 17"

Autorica: **Mateja Barišić**

Plaža

animirani film, trajanje 3' 16"

Autori: **Anna Šagadin, Martin Jakuš, Mateja Barišić, Mateo Šoštarić, Lucija Gegić**

2010.**Kuća ogledala**

animirani film, trajanje 3' 40"

Autori: **Kristijan Vujčić, Jakov Piljek, Gloria Macan, Ivan Novak Vukušinović, Fran Vugler, Edin Bulić, Veronika Milinović, Martin Crnički, Astrid Pavlović**

Jesenska avantura

animirani film, trajanje 3' 20"

Autori: **Petra Subotić, Josipa Subotić, Dora Subotić, Ana Marinić, Mateja Bešlaj Domankušić, Ivana Cvitković, Mihaela Husar, Valentina Husar, Klara Tepuš, Rino Ružir**

Dolazi Mara

animirani film, trajanje 1' 31"

Autor: **Fran Čurić**

Moj savršen svijet

animirani film, trajanje 2' 25"

Autorica: **Ana Marinić**

More

animirani film, trajanje 1' 43"

Autor: **Krunoslav Banovac**

Neočekivan pad

animirani film, trajanje 2' 46"

Autor: **Luka Leov**

Prvi april

animirani film, trajanje 2' 19"

Autor: **Christopher Bukal – Calicusa**

Rock 'n' roll

animirani film, trajanje 2' 39"

Autor: **Gabrijel Jakuš**

Tvrda stolica

animirani film, trajanje 1' 41"

Autor: **David Dokoza**

Web

animirani film, trajanje 3' 25"

Autorica: **Mateja Barišić**

Dječja invazija

animirani film, trajanje 2' 28"

Autori: **Sara Krnić, Marta A. Škugor, Maja Kitarović, Tina Gulin, Pave Kalebić, Tanja Kranjčec, Anamarija Gulin, Sara Zoričić**

Utrka magaraca

animirani film, trajanje 2' 31"

Autori: **Roko Roman, Duje Gulin, Tonka Belamarić, Nina Šipek, Maja Šipek, Ana Friganović, Vinka Letica, Lana Laća, Marta Mrdalj**

Ritam moga grada

dokumentarni film, trajanje 9' 27"

Autori: **Mateo Andrijanić, Dora Badžim, Antoni Bilić, Franka Grgurev, Sara Matov, Filip Mikulandra, Matej Nakić, Filip Šušković, Krešimir Šturlić, Leo Vitasović**

(filmska priprema za radionicu filmske glazbe)

Ritam moga grada

filmska glazba (live), trajanje 14'

Autori glazbe: **Krešimir Bilišić, Iva Marija Milković, Helena Belamarić, Katja Nunić, Jelena Žaja, Lora Pavić, Jasminka Gulin, Nikolina Kapitanović, Ana Vudrag, Ivana Copić, Zvonimir Perković, Marta Stričan, Nera Vrcić, Šimun Ševerdija**

Meteorološka stanica Šibenik

televizijska reportaža, trajanje 8' 29"

Autori: **Josipa Šaša Bator, Lucija Bilić, Mia Bilić, Svjetlana Bilić, Franka Žubrić, Antonela Tanković Varga, Mario Ćelinović, Mate Parat, Ćidi Delalić, Leon Kašić****Šibenska kapa**

dokumentarni film, trajanje 10' 7"

Autori: **Andrea Pulić, Lucija Relja, Josip Mrđen, Nikola Štrkalj, Anja Grulović, Gloria Badžim, Paola Sablić, Antonela Šupe, Eva Vrsić, Ana Božić Vidoković, Ana Peran, Maja Pučić, Zoran Papak, Lana Kalebić, Kata Krnčević****Deva, prah, joda**

igrani film, trajanje 12' 2"

Autori: **Dorian Fran Koščec, Ante Lepur, Lucija Alfier, Leona Miškov, Barbara Zorić, Ivana Tabulov, Ante Vukov, Toma Šarić, Sara Matov, Petar Pavasović, Dora Badžim, Franka Gregurev, Ivan Lučev, Tonka Jurjev, Lucia Grbin, Tonka Lokas, Jan Imamović, Zoe Ibrahimović, Aldo Smirčić, Roko Grbelja, Srećka Jurjev, Nika Grbelja, Kristiana Grbelja****Kovanice**

igrani film, trajanje 1' 42"

Autori: **Leo Vitasović, Filip Cibenečki, Fran Sučić, Luka Lovrinović****Top shop**

igrani film, trajanje 3' 12"

Autori: **Leo Vitasović, Filip Cibenečki, Fran Sučić, Nikola Petrušić, Josip Periš****U čast Edward Davis Wood Junior**

igrani film, trajanje 1' 42"

Autori: **Leo Vitasović, Dominik Leko, Fran Sučić, Rafael Leko****Tajna tavana**

igrani film, trajanje 4' 38"

Autori: **Leo Vitasović, Fran Sučić, Nikola Petrušić****Mobitel**

igrani film, 4' 18"

Autori: **Leo Vitasović, Filip Cibenečki, Fran Sučić, Rafael Leko****Istina**

igrani film, trajanje 6' 32"

Autori: **Leo Vitasović, Filip Cibenečki, Fran Sučić, Dino Drokan, Ema Drokan, Lucija Gegić, Petar Macukić, Marko Magdić, Nikola Petrušić****Prag**

igrani film, trajanje 10' 50"

Autori: **Fran Bare, Petra Furdić, Ivan Pavao Kuliš, Maja Hanić, Lucija Gegić, Josip Marković****Ritam grada**

televizijska reportaža, trajanje 1'

Autori: **Krešimir Šturlić, Filip Šušković, Leo Vitasović**

2011.**Veliki i mali brat**

dokumentarni film, trajanje 14' 35"

Autori: **Denis Trefilj, Laura Šejić, Lucija Radošević, Hana Skenderović, Maja Vlahek, Paula Kolaković, Tin Biršić, Karlo Leš, Andro Vuković, Matej Vuković****Priča o dva prašćića**

animirani film, trajanje 4' 2"

Autorice: **Lea Bulaja, Dea Vrhovec****Ritam snova**

animirani film, trajanje 2' 21"

Autori: **Lea Bulaja, Fran Čurić, David Dokoza, Max Godanić, Gabrijel Jakuš, Korina Holjevac, Tea Teskera****Ključni trenutak**

animirani film, trajanje 3' 34"

Autori: **David Dokoza, Gabrijel Jakuš, Tea Teskera****Dinosauri, auti i smak svijeta**

animirani film, trajanje 2' 03"

Autor: **Fran Čurić****Kosilica i smeće**

animirani film, trajanje 1' 23"

Autorica: **Lea Bulaja****Vrlo zakakana priča**

animirani film, trajanje 3' 35"

Autori: **Danijela Grubišić, Toma Šarić, Sara Podrug, Roko Grbelja, Antonio Mrgan, Gloria Gulin, Kristijana Grbelja, Anđela Popović, Nika Grbelja****Posljednje stablo**

animirani film, trajanje 3' 5"

Autori: **Ana Friganović, Lana Laća, Marta Mrdalj, Fran Jurić, Ivan Dobra, Adriana Bosančić, Lucija Friganović, Emanuela Čipčić, Nikolina Pogošić, Andrea Perišić, Lovro Boban, Patricia Karađole, Luka Jerkin, Marko Miškić, Dorotea Vukičević, Lana Bosančić****Abecedna zbrka**

animirani film, trajanje 3' 40"

Autori: **Fran Jurić, Lucija Marčić, Dorian Fran Košćec, Katarina Kitarović, Luka Kitarović, Lovre Knežević, Matilda Fatur, Luka Đorkić, Luka Slamić, Ivica Slamić, Vanna Huljev, Barbara Matošin, Prokop Voračkov, Hinek Voračkov****Faustova otmica**

animirani film, trajanje 2' 10"

Autori: **Rina Škovrlj, Bruno Škovrlj, Noa Dučić, Aldo Šare, Ante Aras, Patricia Markoč, Mirna Lani Avdagić, Andrea Belamarić, Ana Ivanišević, Lana Vuletin, Antea Vuletin, Antea Barić, Alan Škovrlj, Danijel Ferić, Tonko Olivari, Lucian Štrkalj, Lucija Slavica****Sasvim običan dan jedne princeze**

animirani film, trajanje 3' 20"

Autori: **Carla Bobanović, Nika Skenderović, Tena Irčić, Korina Holjevac, Ivon Vuk, Jan Novak, Petra Kanić, Gloria Macan****Starci**

televizijska reportaža, trajanje 2' 44"

Autori: **Leo Vitasović, Fran Sučić, Filip Cibenečki****300 m po zakonu**

televizijska reportaža, trajanje 1' 10"

Autor: **Krešimir Šturlić**

Pjevačka minijatura

televizijska reportaža, trajanje 1'

Autori: **Leo Vitasović, Ante Bašić****Projekcija**

one take film, trajanje 4' 27"

Autori: **Ana Maloča, Tena Mačak, Marija Pri-banić, Ante Bašić, Filip Cibenečki, Marko Ivan-ković, Petar Jurić, Domagoj Križić, Karlo Musić, Bruno Sokolić, Ivan Tokić, Leo Vitasović****Ispit znanja**

one take film, trajanje 4' 40"

Autori: **Sara Matov, Lucija Zdunić, Dora Badžim, Franka Grgurev, Tonka Lokas, Gabi Pravdić, Lucija Grgurićin, Sara Šimunac, Mia Bogdanović, Tončica Smajo, Lucija Frigano-vić, Patrizia Karadjole, Karlo Kozić, Dorian Fran Koščec, Ivan Jakšić Piščetek, Luka Jer-kin, Josip Mrđen, Ante Lepur****Muškarci i žene**

televizijska reportaža, trajanje 1'

Autori: **Sara Matov, Lucija Zdunić, Dora Badžim, Franka Grgurev, Tonka Lokas, Gabi Pravdić, Lucija Grgurićin, Sara Šimunac, Mia Bogdanović, Tončica Smajo, Lucija Frigano-vić, Patrizia Karadjole, Karlo Kozić, Dorian Fran Koščec, Ivan Jakšić Piščetek, Luka Jer-kin, Josip Mrđen, Ante Lepur****Ulet**

one take film, trajanje 1'

Autor: **Krešimir Šturlić****Srce grada**

dokumentarni film, trajanje 9' 45"

Autori: **Tonka Belamarić, Denis Borna Bum-bak, Jelena Jurić, Sara Mullis, Andrea Pulić, Lucija Relja, Antonela Tanković Varga****2012.****Neki novi klinci**

dokumentarni film, trajanje 11' 56"

Autori: **Melita Solina, Lucija Iskerka, Noah Maričak, Hrvoje Miličević, Bruno Sokolić, Dorian Fran Koščec, Marko Magdić, Danijel Vuradin****Apolo 11**

animirani film, trajanje 3' 21"

Autor: **Gabrijel Jakuš****KalediosCoffe**

animirani film, trajanje 3' 40"

Autori: **David Dokoza, Tea Teskera, Juraj Ma-rinić, Gabrijel Jakuš, Ivan Matana, Matej Ma-tana, Lea Bulaja, Karlo Winter, Petra Kanić****Sreća je relativna**

animirani film, trajanje 2' 1"

Autor: **Mateja Barišić****Tajanstveni otok**

animirani film, trajanje 2' 41"

Autori: **Petra Kanić, Ivan Matana, Matej Ma-tana, Karlo Winter****Tajno prijateljstvo**

animirani film, trajanje 2' 44"

Autorica: **Tea Teskera****Čarobni TV**

animirani film, trajanje 3' 50"

Autori: **Korina Holjevac, Tamara Bućan, An-drea Ćurković, Marija Ćurković, Marta Do-lenčić, Antonela Hilašinić, Ani Kalamar, Ana Milanović, Tena Strčić, Sara Čekelja, Sara Zeman****London 2012.**

animirani film, trajanje 1' 45"

Autor: **Juraj Marinić**

Dan u vrtu

animirani film, trajanje 3' 9"

Autori: **Zvonka Škugor, Ana Buđevac, Iva Ilić, Lana Ljubić, Nina Šijat, Mia Kitarović, Barbara Zorić, Zrinka Ivas, Denis Bumbak, Luka Ramadža, Pjer Šare, David Prihoda, Patricia Markoč, Luka N., Eva Prihodova, Karlo Klarin**

24 sata

animirano-igrani film, trajanje 10' 8"

Autori: **Mia Belamarić, Bruno Belamarić, Lucija Botica, Matej Desanić, Ivan Dizdar, Ana Friganović, Lucija Friganović, Roko Grbelja, Nika Grbelja, Nives Ivčević, Matej Krnić, Sara K., Nikolina Lambaša, Katarina Milko-
vić, Carmen Palinić, Mihael Pietri, Barbara Slavica, Karla Bruna Škugor, Antonija Šolić, Jakov Tucak**

Journal TV

televizijski dnevnik, trajanje 24' 39"

Autori: **Antonija Hajder, Dora Zelić, Gabri-
jela Raščan, Katarina Kitarović, Lucija Slavi-
ca, Martina Hajder, Matea Hajder, Nikolina
Peštić, Tanja Kranjčec, Dorian Fran Koščec,
Franko Vlahov, Josip Mrđen, Karlo Batinić,
Luka Kitarović, Marin Belak, Mario Vukšić,
Roko Roman, Vito Grubišić**

Banj

dokumentarni film, trajanje 4' 23"

Autori: **Lucija Žaja, Toma Šarić, Miran Bulat,
Šime Gončin, Dario Baranović, Maro Petar
Kojundžić**

2013.**Posao za klince**

igrani film, trajanje 9' 50"

Autori: **Luna Mayer, Noa Nikolić, Dora Ma-
đarić, Tia Dukić, Tan Prugovečki, Ana Balda-
ni, Toma Barišić, Tena Vinčazović, Iva Ostoić**

Animaraton 2013. Plzen

animirani film, trajanje 4' 2"

Autori iz Škole crtanog filma Dubrava – Za-
greb: **Gabrijel Jakuš, Noah Maričak, Bruno
Sokolić, Tea Teskera, Fran Tikvić, Filip Šviglin**

Udarac

animirani film, trajanje 1' 55"

Autori: **Marija Ćurković, Noah Maričak, Filip
Stolnik, Mihael Milanović, Filip Šviglin, Su-
zana Škrabalo**

Recycle

animirani film, trajanje 2' 25"

Autor: **David Dokoza**

Duel

animirani film, trajanje 3' 18"

Autor: **Gabrijel Jakuš**

Jutarnja kava

animirani film, trajanje 2' 30'

Autorica: **Tea Teskera**

Most

animirani film, trajanje 2' 58"

Autor: **Filip Šviglin**

Padobran

animirani film, trajanje 1' 37"

Autor: **Noah Maričak**

Titanicovo drugo potonuće
animirani film, trajanje 1' 58"
Autor: **Petar Ilić**

Zlatna ribica
animirani film, trajanje 3' 5"
Autor: **David Dokoza**

Zlatni pehar
animirani film, trajanje 2' 4"
Autor: **Fran Tikvić**

Utrka
animirani film, trajanje 2' 16"
Autori: **Ana Hršak, Margita Ozimec, Tin Plavec, Leon Luković**

Čovjek i pas
animirani film, trajanje 4' 10"

Autori: **Lucija Botica, Lucija Mileta, Lucija Friganović, Katarina Milković, Marta Radovčić, Ana Skorić, Hana Huljev, Bruna Baranić, Sara Koljnrekaj, Roko Grbelja, Mihovil Šupe, Jakov Tucak, Antonio Štrkalj, Josip Zmijanović, Denis Borna Bumbak, Petar Krešimir Zmijanović**

Čaroban zid
animirani film, trajanje 5' 57"

Autori: **Leonardo Borgin, Eleonore Borgin, Sara Podrug, Dino Podrug, Mitja Košutić Macura, Viola Vukman, Zoe Vukman, Vid Urem, Lovro Urem, Katarina Zekanović, Iva Vilibić, Nikola Vukajlija, Havlíček Kuba, Hynek Voráček, Šárka Boranová, Katarina Kitarović, Filip Sichinger, Matouš Hruby**

Nevera
animirani film, trajanje 5' 43"
Autori: **Josip Čičak, Ivan Dizdar, Sara Baraka, Lora Matura, Nika Zaninović, Lea Zanino-**

vić, Marta Marković, Katarina Mileta, Marija Mileta, Nika Ivčević, Marko Mikulandra, Oskar Hušman, Matej Šango, Lucija Šango, Bartul Medić, Nora Ajdučić, Lani Avdagić. Dora Ušić, Marta Marković, Grgur Zlatoper, Janja Avdagić, Vice Salaj

Candy
igrani film, trajanje 5' 42"

Autori: **Patrizia Karadjole, Aurora Levarda, Matej Desanić, Mia Marčić, Tonka Belamarić, Maro Petar Kujundžić, Lovre Dujić, Filip Zlatović, Lorenzo Gulin, Marta Baranović, Duje Sarić, Karmen Ivanda, Ante Domagoj Juroš, Frane Jurić, Gabriela Duić, Lori Šaršanski, Matea Krnić, Paula Jušić, Luka Kitarović, Katia Dujić, Petra Maričić, Mia Marčić, Leonardo Celić, Lucija Cigić Frua, Patrizia Markoč**

Cvit s Baldekina
dokumentarni film, trajanje 11' 48"

Autori: **Mia Bobanović, Miran Bulat, Sara Čosić, Marko Dabro, Marko Grubač, Tea Horvatić, Pave Kalebić, Lucija Kapitanović, Antonio Krnić, Paško Labura, Kristijan Marčić, Zvonimir Perković, Gabrijela Pravdić, Ena Protega, Karlo Protega, Lucia Slavica, Petar Stojnić, Klara Škarica, Kristian Vukorepa, Ivana Župan, Lea Župan**

2014.**Factory**

animirani film, trajanje 2' 10"

Autor: **Bruno Sokolić****Fish sticks**

animirani film, trajanje 2' 15"

Autorica: **Tea Teskera****Insomnia**

animirani film, trajanje 2' 45"

Autorica: **Vlatka Korbar****Mobitel**

animirani film, trajanje 2' 43"

Autor: **Bruno Krehula****Nukird from outer Space**

animirani film, trajanje 2' 50"

Autor: **Noah Maričak****Šuma**

animirani film, trajanje 3' 10"

Autori: **Tea Teskera, Gabrijel Jakuš****Tamna strana mjeseca**

animirani film, trajanje 2' 20"

Autori: **Jakov Otto Duplić, Mihael Milanović****USA**

animirani film, trajanje 1' 10"

Autor: **Petar Ilić****Velika potraga**

animirani film, trajanje 1' 45"

Autorica: **Vlatka Korbar****Velika trojka**

animirani film, trajanje 2' 15"

Autorice: **Lena Raos, Neva Horvat****Laganini**

dokumentarni film, trajanje 7' 55"

Autori: **Tonka Juras, Tome Veleglavac, Patricia Markač, Marina Lani Avdagić, Mia Jakelić, Jelena Kendeš, Bruna Cvitanović, Bruna Balaban, Krešimir Belamarić, Lovre Bulat, Dominik Ćurković, Miran Bulat, Pablo Paić****U pobjedi i porazu**

televizijska reportaža, trajanje 8' 15"

Autori: **Frane Antunac, Josip Čičmir, Ivan Dizdar, Tonka Ćugum, Eva Mikulandra, Petar Stojnić, Ivan Vranjković****Apocalypse**

animirani film, trajanje 2' 55"

Autori: **Lucija Erceg, Sara Sršen, Karmen Ivanda, Vanna Furčić, Marina Erceg, Iva Bobanović, Ana Grguričin, Danijel Batinić, Filip Batinić, Petar Krešimir Zmijanović, Jakov Tucak, Špiro Pravdić, Bruno Skelin, Matouš Hrubí, Marie Kaiserova, Filip Sichinger, David Prihoda****Zbrkanac**

animirani film, trajanje 6' 10"

Autori: **Lovre Baus, Luka Bedrica, Roko Bolanča, Nora Gardijan, Mario Halužan, Ivan Krnić, Marko Klarić, Filip Matešić, Jakša Meter, Marija Mileta, Katarina Mileta, Leda Petrović, Eva Prihodova, Lovre Tonković, Noa Vlahov, Viktorie Sichingerova, Lora Slugan, Sara Slugan, Lovre Stanić, Mihovil Šupe, Šimun Šupe****Zabavna noć**

animirani film, trajanje 5' 20"

Autori: **Katarina Kitarović, Lovro Urem, Rosa Stilef, Marta Baranović, Nicholas Voth, Vid Urem, Viola Vukman, Zoe Vukman, Ante Urem, Madeleine Voth, Antonio Bosetin, Hana Grgić**

Usamljene/Šibensko jutro

igrani film, trajanje 4' 38"

Autori: **Ante Domagoj Juras, Kristian Marčić, Iva Vilibić, Lucija Deganić, Matej Deganić, Katarina Rak, Filipa Meić, Petra Miškić, Marta Prokić, Franka Juraga, Jakov Meić, Ivan Prokić, Niko Meić, Ella Bačić, Lorenzo Gulin, Marta Marijanović, Ella Magdić, Jela Antunac, Šimun Marlov**

Bešumni dani

igrani film, trajanje 2' 22"

Autori: **Ella Magdić, Marta Prokić, Iva Vilibić, Lovre Đujić, Jakov Meić, Filipa Meić, Petra Miškić, Marta Marković, Franka Juraga, Ivan Prokić**

Fancy

igrani film, trajanje 12' 23"

Autori: **Aurora Levarda, Denis Borna Bumbak, Fran Jurić, Petra Marčić, Mia Marčić, Leonardo Celić, Tonka Belamarić, Patrizia Karadjole, Katia Đujić, Antonio Krnić, Maro Petar Kujundžić**

Summers in the Air

igrani film, trajanje 2' 54"

Autori: **Aurora Levarda, Denis Borna Bumbak, Fran Jurić, Petra Marčić, Mia Marčić, Leonardo Celić, Tonka Belamarić, Patrizia Karadjole, Katia Đujić, Antonio Krnić, Maro Petar Kujundžić**

Šibenski intermezzo

radionica filmske glazbe (live), trajanje 5' 28"

Autori: **Petra Bulaja, Ana Friganović, Tijana Ivanišević, Katarina Marjančić, Sara Mullis, Lucija Relja, Matea Škugor, Tina Zoričić**

Autori glazbe (live): **Lea Jajaš, Jelen Žaja, Lana Bogdanović, Frano Zjačić, Antonija Vukšić, Mara Gojanović, Dora Hrga, Mihovil Šoštarić, Lora Pavić, Luca Šeneta, Tonka Kapitanović, Lucija Lacmanović**

2015.**Desna strana**

animirani film, trajanje 3' 20"

Autorica: **Anna Šagadin**

Sto posto vuna

animirani film, trajanje 2' 25"

Autorica: **Vlatka Korbar**

Black friday

animirani film, trajanje 2' 05"

Autori: **Mihael Milanović, Jakov Otto Duplić**

Isaac Asimov 3 zakona robotike

animirani film, trajanje 2' 01"

Autor: **Vilim Varadin**

Jedna sasvim drugačija bajka

animirani film, trajanje 4' 52"

Autori: **Filip Šviglin, Fran Tikvić**

Legija

animirani film, trajanje 3' 35"

Autori: **Tea Teskera, Gabrijel Jakuš**

The Doorman

animirani film, trajanje 1' 50"

Autor: **Noah Maričak**

War for TV

animirani film, trajanje 1' 30"

Autori: **David Prihoda, Filip Sichinger, Hynek Voraček**

Čarobnjakova torba

animirani film, trajanje 4' 24"

Autori: **Roko Antunac, Lovre Baus, Luka Bedrica, Mario Halužan, Fran Jurčić, Petar Stojnić, Lorian Škarica, Šimun Šupe**

Ovo se stvarno dogodilo

animirani film, trajanje 6' 35"

Autori: **Uršula Aleksić, Dominik Ćorić, Mavro Drmać, Tonka Frković, Nika Grgurić, Tino Rak, Pino Reljanović, Antonio Vito Šprljan, Lucija Šprljan, Lea Zaninović, Sara Grgurić, Katarina Zekanović**

Budućnost Šibenika

animirani film, trajanje 5' 05"

Autori: **Daniel Batinić, Filip Batinić, Franka Ljubić, Luca Šeneta, Luka Pichler, Luka Vukorepa, Marko Klarić, Mate Kovač, Mateo Uzelac, Nika Ninić, Nika Vlahović, Sara Uzelac, Tonka Kapitanović**

Šarena laža

animirani film, trajanje 3' 30"

Autori: **Toni Mrdeža, Ivan Hrnić, Roko Bolanča, Nika Rajić, Patricija Malešević, Paula Grgurević, Paula Šupe, Marta Baranović, Josip Zmijanović, Petar Krešimir Zmijanović, Jakov Tucak, Marin Mučalo, Justina Cernihova, Eva Prihodova**

Smrtonosni selfi

igrani film, trajanje 7' 25"

Autori: **Luka Kitarović, Leonardo Celić, Denis Borna Bumbak, Aurora Levarda, Petra Spahija, Patricija Karadjole, Katija Dujić, Iva Vilibić, Ana Marija Marlić, Miran Bulat, Antonio Krnić, Roko Barić, Petra Rajić, Lola Martinić, Lucija Spahija, Nora Gardijan, Marija Gabrilo, Bruna Grgurin, Bruna Marasović, Marta Mikšić, Marta Marković, Ema Branisavljević, Karmen Ivanda, Andrija Vrcić**

2016.**Još jedna ljubavna priča**

animirani film, trajanje 3' 40"

Autorice: **Sara Osojnik, Lucija Lubina**

Minotaur

animirani film, trajanje 4' 15"

Autori: **Vilim Varadin, Jakov Otto Duplić, Mihael Milanović, Demian Vilupek, Fran Čurić**

Sketchbook

animirani film, trajanje 3' 20"

Autori: **Noah Maričak, Vilim Varadin, Jakov Otto Duplić, Mihael Milanović, Demian Vilupek, Fran Čurić, Gabrijel Jakuš, Bruno Sokolić, Fran Tikvić, Tea Teskera, Sara Osojnik, Lucija Lubina**

Eviction

animirani film, trajanje 3' 25"

Autori: **Noah Maričak, Fran Tikvić**

950 godina ti je tek

dokumentarni film, trajanje 8' 40"

Autori: **Lucija Avdagić, Luca Bačelić Medić, Miran Bulat, Ella Grubišić, Tonina Ilić, Frida Ivas, Dora Jurković, Karla Komlen, Petra Lastavica, Petra Maretić, Vanja Marić, Gabrijel Reljanović, Andrea Šišara, Matea Šišara, Josipa Zorić, Dorian Zovko, Karla Komlen**

950

igrani film, trajanje 16' 15"

Autori: **Luka Kitarović, Fran Jurić, Lovre Dujjić, Matea Krnić, Petra Rajić, Iva Vilibić, Petra Stojnić, Toni Mrdeža, Nora Gardijan, Marta Marinović, Zoa Nikica Čala, Lola Martinović, Luka Matura, Karmen Ivanda, Bruna Grgurin, Ana Bahunek, Kaja Kovačić, Marko Šarić, Ema Branisavljević, Roko Barić, Janja Avdagić, Janja Perković, Nicholas Voth, Jordan Bočvarov, Madeleine Voth, Nina Althaller**

Od mora do grada

animirani film, trajanje 3' 42"

Autori: **Maksim Rančić, Filip Batinić, Andrea Milikić, Daniel Batinić, Luce Maričić, Nika Vlahović, Minea Tatar**

Šibenik na papiru

animirani film, trajanje 6' 02"

Autori: **Tonka Frković, Mihovil Šupe, Ivan Šupe, Filip Živković, Adrian Lokas, Lucija Kapitanović, Ena Ljubić, Petra Kljajić, Aldo Martinac, Ella Burić, Renato Rak**

Šibenik

animirani film, trajanje 5' 45"

Autori: **Dominik Čorić, Ivan Krnić, Jakov Badžim, Jakov Tucak, Josip Zmijanović, Petar Krešimir Zmijanović, Lovre Mučalo, Marín Mučalo, Nina Marača, Tia Šišak, Vlatka Koštan, Tonka Krička, Magdalena Kolesova, Maria Poslekova, Tereza Lukašova**

Skoro tisuću

animirani film, trajanje 7' 23"

Autori: **Lovre Bogdan, Bartol Medić, Ana Budanec, Marko Dabro, Nora Ajdučić, Lucija Bilić, Tonkica Pezer, Antonio Vito Šprljan, Lucija Šprljan, Eva Prihodova, Katerina Vackova, David Prihoda**

Freak show

animirani film, trajanje 2' 50"

Autori: **Antonela Vlašić, Franka Erceg, Glorija Duždević, Laura Zuro, Marija Zvrko, Mario Dolenec, Mihaela Kralj, Niko Trče, Nina Kavsavica, Petar Lonac, Petra Marić, Toni Škurla**

2017.**Njam, njam**

animirani film, trajanje 2' 01"

Autor: **Vilim Varadin**

Sunce, mjesec, more

animirani film, trajanje 4' 07"

Autori: **Vanja Vlajčić, Demijan Vilupek, Sara Osojnik, Lucija Lubina, Vlatka Krajina**

Jednom davno

animirani film, trajanje 3' 12"

Autorice: **Sara Osojnik, Lucija Lubina**

Memory

animirani film, trajanje 3' 38"

Autor: **Mihael Milanović**

Eternal memories 1

animirani film, trajanje 2' 22"

Autor: **Noah Maričak**

Eternal memories 2

animirani film, trajanje 2' 34"

Autor: **Noah Maričak**

Izložba straha

igrani film, trajanje 7' 26"

Autori: **Dorian Rudić, Iskra Božić, Filip Vuletić-Antić, David Lukić, Ivan Nehyba**

Dance off

igrani film, trajanje 12' 10"

Autori: **Marko Šarić, Mira Gostijanović, Luka Martinović, Tonka Frković, Janja Perković, Barbara Bazina, Mirta Marković, Ema Branislavljević, Nora Gardijan, Marta Živković, Tonka Krička, Mara Lešić, Zoa Nikica Čala, Marta Baranović, Iva Vilibić, Karmen Ivan-**

da, Bruna Grgurin, Elena Lokas, Maja Milovac, Petra Rajić, Lucija Mileta, Luka Kitarić, Nicholas Voth, Emilija Jurin

Ekspanzivna leća

animirani film, trajanje 7' 10"

Autori: **Adrian Bulat, Paola Erak, Ira Gojanović, Tonka Kapitanović, Vlatka Koštan, Tonina Ilić, Petra Milović, Tamara Mišić, Niko Nakić, Vito Nakić, Roko Petruša, Cvita Skorić, Luca Slamić, Dorian Zovko, Guilherme Bispo, Elif Zulal Gokalp, Viktorija Just, Alice Numes, Sara Sasin, Nilsu Turan, Miray Liva Yaman**

Erasmus +

animirani film, trajanje 2' 50"

Autori: **Beatrice, Daria, Katerina Dmitrova, Inez, Kasper, Bara, Julia Winter, Katerina**

Nije ptica sve što leti

animirani film, trajanje 1' 20"

Autori: **Ena Vidić, Toni Mrdeža, Anja Vranjić, Roko Cota, Fran Tunuković, Marta Gović, Jakov Burić, Toma Baranović**

Osvojiti ćete Šibenik

animirani film, trajanje 2' 50"

Autori: **Roko Antunac, Antonio Krnić, Mario, Filip Batinić, Danijel Batinić, Petra, Karla, Maksim Rančić, Nika Vlahović**

Povijest katedrale Sv. Jakova u Šibeniku

dokumentarni film, trajanje 7' 50"

Autori: **Filip Brinja, Kristina Strika, Gabrije-la Mijić, Bruno Koloper, Dora Pilepić, Filip Mikelin, Roko Erak, Lucia Bradaš, Lucija Krnić, Morana Dugum, Tonko Bogdan**

Povratak u budućnost

animirani film, trajanje 4' 38"

Autori: **Jakov Tucak, Jakša Meter, Eva Matić, Josip Borna Kronja, Josip Zmijanović, Kiara Šarić, Leonardo Aras, Luka Zmijanović, Lucija Jurković, Šimun Šupe, Roko Paić, Petar Krešimir Zmijanović, Petar Petričević, Nora Matić, Filip Šarlija, Matej Spahija**

Preživljavanje

animirani film, trajanje 1' 35"

Autori: **Ana Vranjić, Ena Vidić, Toni Mrdeža, Toma Baranović, Fran Tunuković, Roko Cota, Jakov Burić, Roko Bačelić Medić, Marta Gović**



INFORMATIKA

POSTUPNI ODMACI OD RAČUNALNOG OPISMENJAVANJA

Nekoliko je razloga uvjetovalo zamjetno vremensko zaostajanje s osnivanjem Informatičkog centra u odnosu na druge, također ne tako davno utemeljene. Četiri bismo, između ostalih, mogli izdvojiti kao presudne. Skupoća računalne opreme, nedostatak odgovarajućeg prostora za njen smještaj, ali i poduku polaznika, osmišljavanje programa temeljne informatičke naobrazbe te stručni suradnici koji će voditi tečajeve, pitanja su s kojima smo se susreli još potkraj 1993. godine.

Ubrzo smo na njih imali odgovore. Informatički centar je na početku, 1994. godine, u prilično tijesnoj informatičkoj učionici, mogao ponuditi tečajeve na osam, a od 1997. godine već na optimalnom broju – deset računala. Valja spomenuti i vidovite prosudbe unutar Sveučilišta kako ovom programu treba dati jaču potporu. To je i učinjeno uređenjem prostrane informatičke učionice u Kulturnom centru i njenim, tada, izuzetno zahtjevnim opremanjem.

Od samog početka računala su bila umrežena, a računalno znanje i vještine stjecali su se korištenjem legalnih softvera. Krenuli smo od operativnog sustava MS DOS, preko Windowsa 3.11, do Windowsa 95. Dalje se nije moglo, jer postojeća računalna oprema nije u mogućnosti raditi na novijim, u nas raširenim softverskim inačicama.

STVORENI VLASTITI PROGRAMI

Nije bilo lako ni sa stvaranjem različitih programa informatičke naobrazbe. Dok je u srednjim školama informatika bila jedan od nastavnih predmeta, doduše još uvijek više na teorijskoj, a tek tu i tamo na potrebama primjerenoj praktičnoj razini, u osnovnoj školi nije se izborila ni za takav položaj. Naime, oskudno informatičko predznanje stjecalo se ili u okviru predmeta tehničke kulture ili u izornoj nastavi, uz pretpostavku da je škola koliko-toliko opremljena s jednim ili više, najčešće zastarjelih računala.

U takvim okolnostima i s takvim spoznajama već u početku se pristupilo izradbi programa informatičkih tečajeva za sve dobne skupine. Oni su, ispočetka, ostvarenje naših vanjskih suradnika, ujedno stručnih voditelja tečajeva: Ivice Vukovića, Zlatka Bastalića i Mladena Klaića. U dosadašnjem su razdoblju doživjeli niz dopuna i poboljšanja, kao odraz sustavnog praćenja sve bržih promjena u području softvera i neslućenih mogućnosti njegove svakodnevne primjene.



Spomenimo da je sve počelo s tečajevima *Obrada teksta na računalu* (WordPerfect za DOS), *Osnove programiranja u BASIC-u*, te *Pascal – programski jezik za srednjoškolce*. Neke od tih tečajeva pratili su priručnici, jer tada na tržištu još nismo obilovali stručnom literaturom, a i ono dostupno, većini je bilo preskupo.

Prekretnicu najavljuje školska godina 1995./1996. Dotadašnje iskustvo bilo je dovoljno da se pod nazivom *Mala škola informatike* uobliča 64-satni tečaj za početnike, osnovnoškolce. Već sljedeće godine otvoren je za tu, ali i generacije ispred, tečaj primjeren naprednima – *Mala škola informatike 2*, ponudivši im usmjerenje *Multimedija* i *Grafika na PC-u*. Godinu dana kasnije naprednima je dodan i osmomjesečni tečaj *Interneta*.

Srednjoškolcima je s pojavom MS Officea 97 načinjen zasebni program koji mahom slijedi, ali i znatno proširuje njihovo školsko gradivo informatike, pogotovo u njegovu praktičnom dijelu.

I za odrasle dogodile su se brojne promjene. Započevši s osnovama DOS-a, nastavilo se s *Osnovama primjene računala*, tečajem u kojem DOS tek usputno spominjan, ali se daju temeljne spoznaje o Windowsu 95, Wordu i Excelu. Od 1997. godine odrasli mogu pohađati i dvadeset sati naprednih tečajeva iz *Worda* i *Excela*. I ove tečajeve, kao i *Osnove primjene računala*, prate neprekidno osvježavani priručnici Sveučilišta.

Neposredno poslije završetka školske godine 1997./1998. pokrenut je polumjesečni intenzivni tečaj *Osnova male škole informatike 1*, te tjedan dana dugi *Uvod u internet*. Od kraja školske godine 1998./1999. ostvaruje se neznatno duži intenzivni ljetni tečaj *Abece informatike*, kao i prethodni, namijenjen đacima iz svih dijelova Zagreba i njemu bližih naselja i gradova, koji tijekom godine ne mogu pohađati naše redovite programe.

Uz svaki tečaj za odrasle pripremljen je priručnik kao pouzdani vodič kad se u samostalnom radu na računalu nakon završenog tečaja katkad pojavi dvojba što učiniti

OGRANIČENJA ZA ODRŽANJE KVALITETE

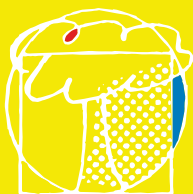
Za razliku od ostalih naših programa obrazovanja, informatičku naobrazbu prate i neka ograničenja. Na ukupni broj polaznika utječe raspoloživi broj računala, pri čemu ih je 10, praksa nam je potvrdila, gornja granica za kvalitetni rad u skupini. Drugi su čimbenik raspoloživi termini. Njih je ponekad nemoguće prilagoditi iskazanim potrebama zainteresiranih pojedinaca, pa čak i skupina, jer im se sve češće poklapaju sa školskim, radnim ili kakvim drugim obvezama.

Početak školske godine 2001./2002., Informatički centar dobiva novu računalnu opremu. Otad polaznici rade s novijim operativnim sustavom (*Windows Millennium*) i uz povećani izbor programa. Za osnovnoškolce i srednjoškolce: *Abeceda informatike*, *Osnove: multimedije, interneta, grafike, programiranja*,

naprednog programiranja, vektorske i rasterske grafike, izrade web stranica, koji traju 70 školskih sati. Odrasli polaznici mogu birati: *Osnove primijenjenog računalstva*, *Osnove interneta*, *Poslovni programski paket MS Office*, *Izradu web stranica*, *Vektorsku grafiku-CorelDraw*, *Obradu fotografija-Photoshop*. Svi programi, osim programiranja, uključeni su i u ljetne tečajeve.

Od školske godine 2002./2003. ponuđeni su programi *Osnove primijenjenog računalstva* i *Osnove interneta* za treću životnu dob, te *Osnove digitalnog tiska* za školsku djecu i odrasle polaznike. Od travnja 2003. godine, nakon zapošljavanja diplomirane informatičarke, ubrzo je prestala potreba za vanjskim suradnicima u vođenju tečajeva.

S novim operativnim sustavom (*Windows XP*) te novijom inačicom MS Officea i programa CorelDrawa (*MS Office Professional 2003*, hrvatska verzija, te *CorelDraw 12*), započela je školska godina 2004./2005.



| Zanimljiva grafička rješenja mlađih polaznika nastajala su nekoliko godina

ODOBRENO I NEPOKRENUTO FORMALNO USAVRŠAVANJE

Dvanaest godina rada ne samo u području računalnog opismenjavanja, već i u znatno složenijim i zahtjevnijim programima, razdoblje je u kojemu su stečena različita teorijska i praktična iskustva. Iskorištena su za izradu programa usavršavanja za operatera na računalu, formalnog oblika obrazovanja odraslih. Zahtjev, prethodno zadovoljivši sve tražene uvjete, upućen je Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa, a na temelju priložene dokumentacije i neposrednog uvida njihova povjerenstva, 22. prosinca 2004. godine izdano je rješenje kojime se steklo pravo započeti i s tim oblikom obrazovanja. Ta mogućnost nikad nije iskorištena.

U školskoj godini 2005./2006. uvedeni su besplatni tečajevi za učenike slabijeg imovnog stanja (*Abeceda informatike*) na novoj računalnoj opremi.

Početak školske godine 2006./2007. Informatički centar dobiva računalnu opremu i pokreće novi program za učenike: *Osnove računalstva*. U primjeni je i nova inačica programa Photoshop CS2 i Studio 8.

U petnaestoj godini postojanja Informatičkog centra i na početku školske godine 2008./2009., još jednom polaznici koriste novu računalnu opremu za rad.

Osim redovnih tečajeva neformalnog obrazovanja gotovo svih dobnih skupina, ovaj centar se uključuje i u ostale programe Sveučilišta s prigodnim računalnim radionicama



| Rješenje kojim se dopušta formalno obrazovanje kroz program usavršavanja za operatera na računalu

ili gotovim uradcima polaznika, potrebnim tijekom održavanja različitih lokalnih ili gradskih manifestacija.

U posljednjih desetak godina uloženo je u računalnu opremu možda isuviše u odnosu na neprekinuto osipanje polaznika. Ne jednom se dogodilo da u pojedinim skupinama program svladava tek nekoliko polaznika, premda se i nadalje moglo raditi na uobičajenih deset radnih stanica.

Razumljivo, većina je zainteresiranih, čak i odraslih budućih polaznika nešto načula ili se i sama uvjerila da na neslućenim internetskim prostranstvima ima mnogočega uistinu za život i rad korisnog i potrebnog, ali sve više i onoga što na različite načine može utjecati da u kratko vrijeme promijenimo naše poželjno društveno ponašanje, osobito djeca. Poraslo je zanimanje za društvene mreže, ali se u poduci za njihovo korištenje ukazuje i kako razviti analitički pristup i kritički stav gdje završava internetska dobrobit za čovječanstvo i koje to opasnosti vrebaju kad pretraživanje odluta do adresa nedobro namjernih.

Sretna je okolnost da su sve dobne skupine, ali sa sve manje polaznika, još uvijek zainteresirane za različite stvaralačke informatičke programe, bez obzira radi li se o grafičkom oblikovanju, pomoći u učenju stranog jezika, izradi internetske stranice, programiranju ili ozbiljnijem izletu u matematičke vode.

Pojava tableta i pametnih telefona na trenutak je probudila nadu o mogućim brojnim novim polaznicima. Znanja i vještine stjecali su na različite besplatne načine, smatrajući to najboljim rješenjem za vlastite potrebe.

Pokušaji da se informatici vrati nekadašnji sjaj i slava, iz sredine devedesetih kad se naprosto hrlilo postati tek informatički pismeni, za što se moralo i pričekati i do mje-

sec-dva za odrasle, a cijelu školsku godinu za djecu, ostali su bez učinka.

Zanimljivo je da je manji dio dugogodišnjih polaznika, koji su završili sve ili većinu ponuđenih im programa u prethodnim razdobljima, stekavši, prije svega, temeljito praktično znanje i vještine, izabrao informatiku kao zanimanje. Stekli su ili i nadalje stječu diplome u domaćim i inozemnim visokoškolskim ustanovama, s čime nas, s osobitim zadovoljstvom, upoznaju kada to ostvare.

Nažalost, informatika i nadalje ostaje djelatnost neizvjesne sudbine, jer nije pronađen sadržajno-izvedbeni ključ koji bi otvorio čvrsto zatvorena vrata još uvijek postojećih potreba ne samo informatičkog osposobljavanja, već sve više specijalističkog usavršavanja, poglavito ljudi iz svijeta rada.



Završni ispit i diploma o stečenom znanju i vještinama u pojedinom području primjene informatike, čekali su se nekoć s nestrpljenjem



**ODJEL OPĆIH
I TEHNIČKIH
POSLOVA**

NEPRIMIJEĆENI, A SVIMA POTREBNI

Raspon njihovih poslova doista je širok: djeluju kao službe za računovodstveno-knjigovodstvene, administrativne, kadrovske i pravne te poslove održavanja objekata, opreme i uređaja, zaštite na radu i zaštite od požara. Iza ovih uopćenih naziva onoga što rade teško je naslutiti svu razgranatost i isprepletenost njihova posla i njihova udjela u radnim obvezama što ih obavljaju ostali zaposlenici.

Čine ih ljudi koje najčešće i ne primjećujemo, a svojim radom itekako utječu na pravodobno i cjelovito ostvarivanje ukupnih programa ove ustanove, odrađujući (svako) dnevne zadatke prema manje-više utvrđenom hodogramu, ali i nalazeći trenutna rješenja u nepredvidljivim i neočekivanim okolnostima, koje su zamalo stalna pojava, na koju najčešće nitko ne može utjecati. Osta-ju gotovo neprimjetni i u ustanovi, ali i izvan nje, svima su potrebni i najčešće dostupni, jer na različite načine svakodnevno poslovno kontaktiraju te imaju i nemalu odgovornost za dojam koji ostave ne samo na sugovornika, već i na predodžbu o institucije koju je on iz nastupa njezinog zaposlenika stvorio.

INFORMACIJE I ZNANJE STRATEGIJSKE SASTAVNICE POSLOVANJA

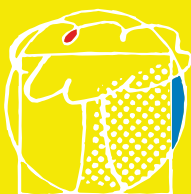
Povjereni su im poslovi različitih kompetencija. Od onih rutinskih tehničke naravi, do složenijih stručnih, organizacijskih, plansko-programskih ili inovacijskih, koji često utječu na poboljšanje radnih uvjeta, besprijekorni rad uređaja i opreme, sigurnost ljudi i imovine, uspješnije ostvarivanje kulturno-obrazovnih programa ili ukupno poslovanje ustanove, a iziskuju stručnost, znanje i strpljivost. Uvijek se od njih očekuje brzo i učinkovito odrađivanje svih takvih poslova, pa i onih koji se ne nalaze opisani u temeljnom im radnom dokumentu. Dostupni su im, ovisno o razini pojedinačne mjerodavnosti i odgovornosti, različiti važni i povjerljivi podatci financijske, radno-pravne, administrativne, tehničko-tehnološke, rječu poslovne naravi. Ukratko: odrednica opći poslovi kao stvorena je da se sve nesvodivo pod neki posebni, podvede pod ovaj zajednički nazivnik i time odredi tko će ih odraditi.

Timski pristup poslu u ovom je slučaju naprosto uvjet bez kojeg se ne može djelo-

vati. Svakodnevno prateći česte zakonodavne i ostale za cjelokupno poslovanje značajne promjene, razmjenjuju saznanja i usklađuju prema njima rutinske zadatke, prate i nadziru stanje i korištenje objekata, opreme i uređaja, pripremaju informacije, korespondenciju, planove, izvješća i niz ostalih dokumenata neophodnih za nesmetani rad.

Upravo učestale promjene u području računovodstva, radnih odnosa ili planiranja općenito, razlog su i potrebi njihovog povremenog, dodatnog osposobljavanja i usavršavanja, kako bi se ti poslovi na vrijeme i kvalitetno obavljali.

Već duže od desetljeća donekle se sustavno prate tehnološke novosti primjerene poboljšavanju ne samo uvjeta rada, već i neprekidnog unapređivanja ukupnog radnog procesa. Učinjeni su značajni iskoraci u nabavi osnovnih suvremenih komunikacijskih i računalnih uređaja i opreme, načinjena su zahtjevnija softverska rješenja prilagođena specifičnim potrebama u vođenju računovodstveno-knjigovodstvenih poslova, a smanjen je i udio fizičkog rada u poslovima održavanja objekata. Prema mogućnostima dovoljno, stvarne potrebe ukazuju na suprotno.



| *Besprijekorno održavanje golemog prostora u dvije zgrade znatno olakšava i strojno čišćenje podnih površina*



Nije moguće ići ukorak s gotovo svakodnevnim tehničko-tehnološkim novitetima, ali se pozornost usmjeravala prema što manjem zaostajanju nabavom onoga što će dugoročno biti najpotrebnije, poput višenamjenskog fotokopirnog stroja u boji

OSKUDNA SUVREMENA INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA

Oživotvorujući koncept cjeloživotnog učenja, ovisno o potrebama posla, većina tih zaposlenika stekla je temeljna znanja informatičke pismenosti, ali i ovladala vještinama i znanjem neophodnim za korištenje novih tehnologija. To je utjecalo na povećanu produktivnost i ažurnost u obavljanju poslova, unatoč činjenici što je njihov stalni godišnji porast odavno iziskivao povećanje broja zaposlenih u pojedinim službama.

Unatoč dosadašnjim nastojanjima da se ne ostane na začelju u poznavanju i primjeni i u nas odavno poznatih modernih informacijskih tehnologija kao odlika razvijenog društva, ustanova nije daleko odmakla. Okruženje, pogotovo ono dohodovnije, sve značajnije, dugim i brzim koracima grabi naprijed, neprekidno uvodeći u poslovanje inovativna rješenja, slažući poslovna carstva kao kvalitetno, čak i vrhunski posložene sustave.

S takvima se ova ustanova ne može mjeriti. Ipak, valja osvijestiti da će sve veći raskorak i zaostajanje u korištenju suvremenih informacijskih tehnologija, u određenom trenutku u prvi plan postaviti niz značajnih pitanja vezanih za ukupno poslovanje i daljnji nastavak.

Nabrojiti ćemo ih tek nekoliko ključnih. To može biti podsjetnik nastao kao osviješteni putokaz prema onome što će jednom postati nasušna potreba. Dakle, morat će se razmotriti međuodnos informacijske tehnologije i njenog utjecaja na poslovanje: što će se digitalizirati, moći pohranjivati, prenositi i obrađivati i kakve će to donijeti promjene načina rada ili nova područja rada. Nadalje, kakvom će se informacijskom sustavu kao modelu poslovnog sustava ustanova prikloniti i koja će poslovna područja pokriti, možda je i najvažnije pitanje. Naposljetku, trebat će odlučiti kojim će se podacima raspolagati i kako će se njima upravljati, što će sve biti potpora u odlučivanju i koji će se sustavi pritom koristiti, u čemu se sve vidi budućnost interneta u poslovanju i s kojim se još suvremenim tehnologijama može računati u poslovnim procesima.

Tek i ove naznake upućuju i na pravodobno ozbiljnije obrazovno usavršavanje većine zaposlenika kako bi mogli odgovoriti novim i drugačijim radnim obvezama, nije isključeno i uskoro.

KAZIVANJA SUVREMENIKA



ZRNCA IZ DUHOVNOG VRENJA I ZRENJA U STOLJEĆU NAJBRŽIH PROMJENA

Nismo odustali od nakane da o šest desetljeća događanja u kojima je itekakvog udjela imalo Narodno sveučilište Dubrava, ponešto kažu i suvremenici, pogotovo na bilo koji način kreatori i sudionici u njima. Uostalom, kad je već prigoda, ima li pozvanijih da o tome zbore?! Nažalost, većina njih i posthumno. Držali smo se drevnog običaja da je najuputnije prepustiti njima samima procjenu na što će nam skrenuti pozornost, čemu će dati prednost, hoće li nam to ispričati lepršavo, pomalo anegdotski ili će se prikloniti strožim, uglađenijim pripovjednim obrascima, na što će se i u kojemu razdoblju usredotočiti.

Vjerujemo da će ovo štivo, s različitim i desetljećima udaljenim nadnevcima nastanka, pridonijeti stvaranju još potpunije slike o razdoblju, ljudima i prostoru u kojemu se dogodilo toliko toga vrijednoga da ostane zapamćeno i zabilježeno ne samo kao odraz stvaralačkog čina ili kulturno-povijesna činjenica, već i kao sveukupno duhovno vrenje u stoljeću najbržih promjena u ljudskoj povijesti. Sve što se dogodilo ili je bilo zamišljeno, ali se nije oživotvorilo, ili je već neporeciva civilizacijska baština, ili tek daje naslutiti da bi to jednom mogla postati.

U prosudbe koliki bi mogao biti udio Dubrave i onoga što je u njoj (u)radilo njeno Sveučilište u kulturi i obrazovanju u najširem smislu, nismo se odveć upuštali. To će ponekad učiniti otvoreno, još češće oprezno, nekolicina suvremenika čija sjećanja tek što ne čitate.

Kako iza njih, mahom, stoji bogato životno i u tom miljeu plodonosno radno iskustvo, ako se s njihovima sudovima ponekad i ne složimo, zacijelo nam ih valja s dužnim poštovanjem pročitati.

Jer, izdržati i k tome stvaralački djelovati na ovim kulturno-obrazovnim vjetrometinama, niti je (bilo) zahvalno, niti je (bilo) lako.

Prof. dr. sc. Vladimir Rosić

PROŠLOST I SADAŠNJOST ZALOG SU RAZVOJA BUDUĆNOSTI

U svemu što poduzimaš moraš misliti kamo ćeš dospjeti.

U nastojanju da očuvamo i trajno obilježimo povijesni prinos Narodnog sveučilišta u zagrebačkoj Dubravi, posebice u razvoju odgoja i obrazovanja odraslih, širenju kulture i društvenog življenja u općem smislu ovog pojma, želio sam dati svoj prilog koji se temelji na sjećanju i dobrovoljnom radu u ovoj ustanovi, te sačuvanoj skromnoj osobnoj dokumentaciji.

Živio sam i radio u toj sredini od 24. rujna 1957. godine kao nastavnik u I. osnovnoj školi u Donjoj Dubravi do 31. kolovoza 1960. godine. S izgradnjom II. onovne škole prelazim raditi u Gornju Dubravu od 1. rujna 1960. do 1. listopada 1962. godine. Nakon toga otišao sam na odsluženje vojnog roka i nisam se vratio u zagrebačku Dubravu.

“U tom vremenskom periodu uz nastavnički posao, slobodno vrijeme koristio je za rad u Narodnom sveučilištu, održavanju niza predavanja i priredbi po selima i mjestu te je tako oživio rad Narodnog sveučilišta”, zapisao je 18. svibnja 1959. godine tadašnji ravnatelj I. osnovne škole u Zagrebačkoj Dubravi gospodin Josip Krleža u dokumentaciji rada nastavnika u školi.

Govoriti danas bez odgovarajuće dokumentacije o radu Sveučilišta u tom razdoblju nije primjereno, već ću iznijeti svoja zapažanja iz onog doba i suradnje s nizom čimbenika.

Narodno sveučilište “Zagrebačka Dubrava” osnovano je na inicijativu nas nekoliko

entuzijasta, među kojima su bili Aleksandar Kovačić²⁰, tadašnji rukovoditelj Saveza narodnih i radničkih sveučilišta Hrvatske, koji je stanovao u Studentskom gradu, prof. dr. sc. Mladen Zvonarević²¹, prof. dr. Mihajlo Ogrižović²², Vlado Velčić²³, Josip Busija²⁴ i drugi, a uz potporu tadašnjih društvenih organizacija. Vjerojatno o tome postoji odgovarajuća dokumentacija u njihovoj pismohrani. Sva tadašnja aktivnost vezuje se uz u Dom kulture u Cerskoj ulici 1 i različite druge prostore, poput škola Granešina, Čučerje, Studentski grad..., u njemu bližem okruženju.

Dubravačko Sveučilište ima svoju povijest, kontinuiranu djelatnost i proces razvitka, koja mu danas osigurava učinkovit i kvalitetan rad s neusporedivo drukčijim uvjetima i razvojnim mogućnostima, napose suradnje s drugima i zakonskim rješenjima u formalnim i neformalnim oblicima odgoja i obrazovanja, kulture i organizacije slobodnog vremena.

Ono se razvijalo intenzivno kao i sredina u kojoj je djelovalo, jer je Dubrava zacijelo jedno od zagrebačkih područja s očiglednom ekspanzijom u svakom pogledu, u koje su dolazili ljudi iz različitih sredina i tu započinjali nov život. Potrebe za obrazovanjem, opismenjavanjem, organizacijom raznih seminara, okupljanjem stanovništva u manjim sredinama (Granešina. Čučerje, Studentski grad, Retkovec...), filmskim projekcijama po selima uz pomoć pokretnih kinoprojektora,



Preuređena zgrada Mjesnog odbora Studentski grad šezdesetih je godina prošlog stoljeća bila prostor za učestalo prikazivanje filmova s pokretnih kinoprojektora Sveučilišta

Dom kulture, premda je već tada iziskivao temeljitu obnovu, za koju su se zalagale i tadašnje društveno-političke organizacije, bio je mjesto u kojemu se ostvarivala glavnina programa rada.

U tadašnjoj općini Zagrebačka Dubrava postojale su samo osnovne škole, pa je sva mladež iz nje odlazila u srednje škole u Zagreb, što je utjecalo i na kvalitetniji rad s mladima i na njihovo sustavno okupljanje.

Narodno sveučilište "Zagrebačka Dubrava" na svom početku nije imalo stalno ili privremeno zaposleno rukovodstvo te stručno, administrativno i tehničko osoblje, već ljude koji su programe osvarivali volonterski ili uz minimalne naknade. Neko vrijeme uz nastavnički rad bio sam i tajnik Narodnog sveučilišta, povezivao ga s drugim ustanovama, radio na razvoju suradnje s drugim sveučilištima i andragozima koji su rado dolazili kod

nas. Nastojao sam angažirati nekoliko odraslih osoba da sudjeluju u obrazovanju andragoških kadrova u ljetnim školama andragoga koje su se održavale u Poreču, Omišlju ili u Crikvenici.

Pamtim da je Narodno sveučilište u zagrebačkoj Dubravi bilo omiljeno mjesto za mnoge aktivnosti. U njemu su se ljudi redovno okupljali, iskazivali mišljenja o programu rada i iz njega se širilo pozitivno ozračje kako u području odgoja i obrazovanja, tako i kulture.

Razumljivo da povijest i djelatnost Narodnog sveučilišta "Zagrebačka Dubrava" ima svoje izvore u razvoju ove djelatnosti u gradu Zagrebu.

U siječnju 1947. godine počelo je raditi Centralno narodno sveučilište u Zagrebu i broj narodnih sveučilišta, koja su sustavno provodila prosvjetni i kulturni rad, intenzivno je rastao iz godine u godinu. Centri kulturno-prosvjetnog rada bili su domovi kulture (prosvjetni domovi) u kojima su bile smještene čitaonice i knjižnice, održavana brojna društvena, politička i znanstveno-popularna predavanja, tečajevi, sastanci i rasprave, a u mnogima su radili kinomatografi i amaterska kazališta.

U svrhu širenja i unapređivanja rada narodnih sveučilišta, osnovan je Savez narodnih sveučilišta (1954. godine), koji je tada okupljao 164 ustanove. Njegovo osnivanje potaklo je niz andragoških aktivnosti. Zapažena je i izdavačka djelatnost. Pokrenuto je izdavanje časopisa *Narodno sveučilište* koji je podigao teoriju i praksu andragoškog rada i djelovanja, što se neupitno odrazilo i u radu Narodnog sveučilišta u zagrebačkoj Dubravi. Časopis će kasnije mijenjati nazive (Obrazovanje odraslih, Andragogija, Thélème...) u skladu s promjenama koncepta obrazovanja odraslih i znatno utjecati na razvoj andragoške prakse i teorije.



Najduže zadržani naziv časopisa okrenut različitim pitanjima u obrazovanju odraslih

Kao rezultat ovih andragoških inicijativa, slijedila su brojna izdanja andragoške literature, zajedničko okupljanje članica Saveza, stručna pomoć u instruktaži, obrazovanje andragoških kadrova i druge važne aktivnosti.

Od 1953. godine djeluje i Radničko sveučilište "Moša Pijade" u Zagrebu preko centara, specijaliziranih škola, katedri seminara i tečajeva. Ova kompleksno i sustavno organizirana ustanova, ekipirana stručnjacima, ubrzo postaje ogledna za slične ustanove koje se tada osnivaju. Naglasak rada je na strukovnom obrazovanju, obrazovanju za funkcije samoupravljača, a vidljivi su i dometi Centra za kulturu. Mreža radničkih sveučilišta širi se, ponajprije u gradovima i industrijskim zonama, a ima i slučajeva da su neka narodna sveučilišta zbog društvenih trendova, probitačnosti i andragoške mode promijenila naziv i postala radnička sveučilišta.

Razvoju andragoške teorije i prakse od 1955. godine dao je značajan prinos i osnova-

ni Savezni centar za obrazovanje rukovodnih kadrova u privredi, obrazovanje instruktora koji osposobljavaju radnike na radnim mjestima (obrazovanje uz rad) i druge aktivnosti.

U razdoblju od 1950. do 1960. godine narodna sveučilišta postupno prelaze na organiziraniji, sistematski i ustaljen rad u obrazovanju odraslih, na stabilnije ustanove i oblike, na društveno perspektivnije rješavanje osnovnih andragoških problema u teoriji i praksi djelovanja. Obrazovanje odraslih u tom razdoblju, s jednakim značajem, ali ne i jednakim uspjehom (mislim na radnička sveučilišta), provode i narodna sveučilišta koja su po svom postanku starija. Ovo razdoblje u obrazovanju odraslih moglo bi se nazvati "zlatnim" u razvoju andragoške teorije i prakse, jer se ono sve manje shvaća kao socijalno-prosvjetiteljski pokret u kojem su dominirale kampanje i improvizacije.

U Hrvatskoj su 1956. godine bila 174 narodna sveučilišta u kojima je održano 5.879 javnih predavanja te niz seminara, tečajeva stranih jezika i prikazanih filmova. Centralno narodno sveučilište u Zagrebu proslavilo je 1957. godine pedesetu godišnjicu postojanja i djelovanja.

Poslije 1965. godine dolazi do oscilacija i previranja u obrazovanju odraslih i radu narodnih sveučilišta. Pozitivni pomaci su u metodici rada u praksi. Animacija postaje vrijedna pozornosti, naročito centara za kulturu. Neformalno obrazovanje intenzivno se razvija. U neformalnom obrazovanju češće su demonstracije, praktičan rad, diskusije, razgovor i drugi oblici međusobnog komuniciranja, a i primjena do tada manje poznatih metoda rada. Nasuprot tome, u sindikalnim i partijskim školama održali su se tradicionalni načini rada: masovna ex cathedra predavanja, bez uporabe suvremene nastavne tehnologije, a andragoške spoznaje nisu primjenjivane.

Povijesnom razvoju andragogije i obrazovanja bio je usmjeren i moj doktorski rad *Obrazovanje uz rad i radno iskustvo*.

Ne kanim prikazati povijesni razvitak narodnih i radničkih sveučilišta u Hrvatskoj do naših dana, već želim naglasiti da je današnje obrazovanje odraslih u svim ustanovama i institucijama u potpunosti stručno i znanstveno utemeljeno, zakonski regulirano i da pruža doista široke mogućnosti na svim razinama formalnog, neformalnog ili bilo kojeg modela obrazovanja te populacije.



Kada se danas osvrnemo na prijedeni put, bez obzira na površnost ili neujednačenost uvida, nameće se tvrdnja koja ovoj ustanovi i njenom kolektivu zacijelo pričinjava zadovoljstvo. U dijelu grada koji se intenzivno razvijao, stvorena je ustanova po uzoru na druge sredine i u takvoj situaciji ona se borila za afirmaciju, svoje mjesto i trajnu perspektivu u obrazovanju odraslih, te je danas jedna od uzoritih ustanova u toj djelatnosti.

Na pitanje što očekujem u perspektivi, odgovor je neupitan i pozitivan? Prije svega da sustavno istražujemo potrebe ljudi, njihovo zanimanje za mogućnosti boljeg, kulturnijeg i učinkovitijeg življenja i stvaranja u svim područjima rada, jer obrazovanje, znanje, sposobnosti i umijeća su temeljna investicija, preduvjet našeg razvitka i budućnosti.

Znanje se danas shvaća kao informacija “koja mijenja nešto ili nekoga – ili tako što postaje temeljem za akciju, ili tako što pojedinca (ili instituciju) čini sposobnim za drugačije ili uspješnije djelovanje”. Takva koncepcija cjeloživotnog obrazovanja odraslih i razvitka općenito, neupitno je vodilja i u radu Narodnog sveučilišta Dubrava.

Raduje me kao sveučilišnog profesora društvenih znanosti u području odgoja i autora niza knjiga i radova iz pedagogije i andragogije, što sam bio dijelac tog zajedničkog napora u nastanku nekadašnjeg Narodnog sveučilišta “Zagrebačka Dubrava”.

Autor je bio prvi tajnik-volonter Narodnog sveučilišta “Zagrebačka Dubrava” od 1958. do 1960. godine. Tekst je nastao 2008. godine.

Odrasle obrazovni programi dvojako privlače: stečenim dodatnim znanjem i vještinama odgovaraju na potrebe svog radnog mjesta ili ugodno i korisno provedu dio slobodnog umirovljeničkog vremena

Juraj Papić

VJEČNI PROBLEM – POMANJKANJE PROSTORA

Nakon požarom uništene zgrade Narodnog sveučilišta "Otokar Keršovani", 1966. godine, u maksimirskoj Fijanovoj ulici, sjedište te ustanove premješta se u Dubravu. Smješteno je u ulicu Prosinačkih žrtava 1 (današnja Dubrava 1). Brojne aktivnosti ne samo u Fijanovoj, već i u ostalim prostorima na području Maksimira naprosto zamiru. Nema više koncerata ozbiljne glazbe, folklornih večeri i različitih zabavnih programa. Prikazuju se tek filmovi u kinodvorani u Švarcovoju i društvenom domu u Markuševcu.

S povratkom u Dubravu, ubrzo započinje razdoblje ostvarivanja novih programa u Sveučilištu. U nadaleko znanoj zgradi u Cerskoj 1 osniva se Dom omladine i pionira. U njemu se u slobodno vrijeme okupljala ta populacija, igrajući stolni tenis i šah ili učeći i zabavljajući se istodobno u fotosekciji i dramskom studiju. U istom su prostoru održavani i glazbeni tečajevi.

Prostorne mogućnosti nisu dopuštale značajniji razvitak ove vrste djelatnosti, premda je za nju postojalo znatno zanimanje. Tražio se način za dobivanje toliko potrebnog novog prostora. Za požarom uništenu zgradu u Fijanovoj ulici osiguravajući zavod isplatio je Sveučilištu policom osiguranja ugovorenu štetu. Toj svoti financijsku su pomoć pridodali Zajednica omladinskih klubova Zagreba, Fond za neposrednu dječju zaštitu grada Zagreba, a izdašnije su pomogle i tadašnje dubravačke radne organizacije, između ostalih: Jugoton, Jadran film, Tvornica autobusa Zagreb i Autodubrava. Objedinjeno, bilo je dovoljno da se 1968. godine započne s prvom adaptacijom zgrade u Cerskoj 1.

Uređeni su velika dvorana, klupski i uredski prostor za stručne suradnike, ali i modernizirano grijanje u cijeloj zgradi. Osobito značajno bilo je osjetno podizanje higijenskih uvjeta u odnosu na prethodne.

Sve to imalo je itekakvog odraza na program u Domu omladine i pionira. Uz već ustaljene, pokrenuti su i novi. Osobito se izdvaja Škola za život. U njoj se, na dotad neviđeno posjećenim predavanjima za mlade, moglo štošta korisnog i životno važnog doznati. Primjerice, o lijepom ponašanju, seksualnom odgoju ili pripremi mladog čovjeka za brak i obiteljski život. Među predavačima su bili ponajbolji stručnjaci. Stvorene su i mogućnosti za početak filmske te tribine za društvena pitanja. Osnovana je i autoškola.

Još od ranije radi Škola za osnovno obrazovanje odraslih. Polaznici su joj nastavu pohađali u učionicama redovnih osnovnih škola na području Dubrave, naravno, poslije svakodnevnog rada na radnom mjestu, u večernjim satima. Nastavu su mogli pohađati i u jutarnjim terminima, oni kojima je radno vrijeme započinjalo u drugoj ili trećoj smjeni. Prilagođene prostorije za nastavu bile su na adresi Prosinačkih žrtava 1, u zgradi koju je koristilo Sveučilište.

U nedalekom susjedstvu, opetovano spominjanoj Cerskoj 1, počele su i kazališne predstave za djecu. Dječje kazalište Centar bilo nam je česti gost. Kad im je zaprijetilo iseljenje iz prostora u Vodnikovoj ulici, Sveučilište im nudi krov nad glavom. Nedugo nakon preseljenja u Dubravu, 1976. godine, dotadašnje ime zamjenjuju novim – Dječje



Zgrada u nekadašnjoj Prosinačkih žrtava 1, danas u Dubravi 1, bila je duže vrijeme itekako posjećeno mjesto za sve koji nisu uspjeli pravodobno završiti osnovnu školu

kazalište Dubrava. Ono je odmah, jer je bilo nešto doista novo, a nadohvat ruke, okupilo doista mnogo djece i omladine u svoj Dramski studio, čime je unaprijeđen kulturni život mladih u Dubravi.

Prva izložba u Galeriji mladih, nešto kasnije Galeriji Dubrava, čija su vrata otvorena 1968. godine, u skromno uređenom klupskom prostoru u prizemlju zgrade, još je jedno svjedočanstvo kako je vječni problem bio osigurati koliko-toliko primjereni prostor. Jer, ideja o mogućim, potrebnim i privlačnim programima kulture i projektima na istom tragu, uvijek bilo i previše. Uz pomoć Josipa Škunce, likovnog kritičara, otvaranje ove galerije, s izloženim radovima Nives Kavurić Kurtović, bio je pravi odgovor kako i Dubravi priskrbiti stalni uvid u širu likovnu scenu i vrijedna likovna događanja. Kasnije je uređen novi izložbeni prostor na katu istoga zdanja, ali opet nedovoljnih mogućnosti. To je potra-

jalo sve do izgradnje posebnog prostora za galeriju, u vrijeme druge, opsežnije adaptacije Cerske 1.

Iz godine u godinu djelatnost se širila, a novi programi privlačili su sve veći broj itekako zainteresiranih građana. Pomanjkanje iskoristivog prostora opet je postalo kočnica mogućeg i očekivanog razvitka djelatnosti, posebice u području kulture. Pomoći priskachu Udružena samoupravna interesna zajednica kulture grada Zagreba i dubravački SIZ kulture. Oni za potrebe Sveučilišta plaćaju zahtjevne radove obnove i dogradnje domicilne zgrade. U njoj se dograđuje prostor galerije, proširuje pozornica, potpuno uređuje velika, ali i mala dvorana za manje skupove te kazališna garderoba. Napokon je uvedeno i centralno grijanje u cijelu zgradu. Nešto prije kupljeni su pokretni 35 mm kinoprojektori te su se igrani filmovi mogli prikazivati u netom uređenoj velikoj dvorani.

Potkraj sedamdesetih godina prošloga stoljeća umjetnost riječi počeo je naveliko širiti Književni klub Dubrava. Idejni mu je tvorac, glasnogovornik i voditelj bio Miroslav Dolenec Dravski. U njemu su se okupljali, stvarali i stvoreno predstavljali mnogi ljudi vični peru. Priređivali su književne, poeziji ili prozi ili i jednoj i drugoj istodobno, posvećene večeri. Ne samo u prostorima Cerske 1, ustupljenom im na nekoliko sati, već postupno u osnovnim školama i društvenim domovima mjesnih zajednica.

Rekli bismo da su bili vjesnici i preteče jednog novog razdoblja u povijesti ove ustanove. Ono je ubrzo započelo, a zapamćeno je po drukčijem odnosu prema publici: nju se nije samo zvalo na poznate adrese okupljanja, već su joj sve češće, ne samo pjesnici i pisci, nego i ostali umjetnici, rado išli u pohode. Što bliže njihovu obitavalištu ili mjestu na kojemu rade.

Autor je bio direktor Narodnog sveučilišta "Otokar Keršovani" od 1967. do 1980. godine. Tekst je nastao 2008. godine.



Večeri poezije ili proze bile su poseban kutak pun stvaralačkog zanosa, pretočenog dijelom i u desetak godina potrajalo tiskanje knjiga kao trajnog sjećanja na to neponovljivo razdoblje

Antun Čajko Šešerko

IZ SREDIŠTA NA RUB GRADA I OBRNUTO

Posljednja selidba Dječjeg kazališta Centar zbila se 1976. godine. Dom tada nalazi u prostorima tada Narodnog sveučilišta "Otokar Keršovani". Dubravačko odredište najmlađeg gledateljstva postaje Cerska ulica na broju 1. Mnogi će primijetiti: nije li odlazak iz središta na rub Zagreba moguća naznaka (zle) sudbine – posljednjeg spuštanja zastora na pozornici?

Vrijeme je pokazalo da se, na sreću, ovakvo predviđanje nije obistinilo. Dječje kazalište Dubrava, nazvano tako 1979. godine, nastavilo je stvarati, pokazivati i dokazivati se, možda i većim žarom i marom nego nekoć.

Dok se 1955. godine uspjelo okupiti što djece, što odraslih, njih stotinjak, dvije godine poslije dolaska u Dubravu, već je između 120-ero i 150-ero djece, te tridesetak nešto starijih – a ostatak čine profesionalni glumci i stručno osoblje. Omasovljenje je posljedica otvorenosti u prijmu članstva. Vrata su svima bila otvorena. Za sobom ih zatvore oni koji spoznaju da je kazalište i rad u njemu i ozbiljan i odgovoran, stoga traži samoodricanje i stalne prilagodbe. Uči se živjeti i raditi u skupini, odgovorno izvršavati prihvaćene obveze, uspostavljati neusiljeni dijalog s gledalištem, ali i ljudima općenito. Tko u ovim zapažanjima nazire da se djeci prilazi poštujući ih kao osobe u potpunom značenju, nije se prevario.

Djeci se pomaže ne samo otkriti, već i razviti glumačku nadarenost. S njima se strpljivo vježba – od scenskog govora, snalaženja u kretanju na pozornici, plesnog umijeća, a iskušavaju se glazbena znanja i slušaju mo-

gući dosezi. Ukratko – pomno ih se upoznaje s tajnama glumačkog umijeća. Kazalište i stručni ljudi okupljeni oko njega, tu su da odgovajaju i nauče prepoznavati istinske scenske, a time i kulturne vrijednosti, ali i svoj doživljaj pretočiti nadahnuto, iskreno, proživljeno i, zašto ne, dopadljivo onkraj scene. Gledalištu koje će, ako smo svladali glumačko umijeće, smijati se, plakati, strjepiti, ostati zbunjeno, ili će u svemu uprizorenom jednostavno uživati. Nije cilj uvježbati male glumce da se pokažu, već da se iskažu na pozornici! A to je svakako najteže pred djecom. Ona nepogrešivo vrednuju i nagrađuju ili kažnjavaju događanja na sceni.



Sjećanje na scenski nastup Dječjeg kazališta Centar prije dolaska u Dubravu

Ima li ičeg goreg za glumce kad im gledalište zjapi prazno? Dječjem kazalištu Dubrava to se nije tijekom njegova postojanja događalo. Bilo je, doduše, uspona i padova, ali na sreću, ovoga potonjeg – najmanje.

Ljubav za kazalište i onaj ničim naplativi zanos, što je oko zajedničkog cilja okupljala ovu amatersku družinu s umjetničkim strmljenjima i ostvarenjima, jači su od niza problema koji su ih pratili ili još uvijek prate. Srećom, sve ih je manje, jer su brojna krupna pitanja ipak riješena. Uz siguran krov nad glavom, tehnička su opremljenost i pokretljivost izvan matične kuće bili naglašeni višegodišnji problemi i svojevrsna kočnica naše još značajnije nazočnosti u javnosti. I tu su učinjeni značajni koraci i postignuta su zadovoljavajuća rješenja.

Unatoč tim nedaćama, ovo kazalište, otako djeluje u istočnom dijelu grada, bilježi i svoje zvjezdane trenutke. Dobitnici smo, nedugo nakon početka u novoj sredini, nekoliko značajnih priznanja i nagrada. Godinama smo bili i putujuće kazalište. U jednom razdoblju, što zbog visokih putnih troškova, što zbog opasnosti u razdoblju Domovinskog rata, gostovanja su se prorijedila, čak i prestala. Ali, netko bi, možda, uskliknuo – gledaj čudo – najvjernija publika, školska djeca, iz bliže, ali i dalje okolice Zagreba, dolazi na predstave u Dubravu! To je itekako poticajno priznanje.

Svima: glumcima na sceni i svima onima, obično neznanima, bez kojih se ne bi upalila svjetla na pozornici, kako bismo se mogli zaputiti na kulisama dočarano mjesto radnje, uz poznata ili neprepoznata lica ispod maski i kostima, uz živahnu ili pak tugaljivu glazbenu pratnju. Ti vrsni stvaraoci primjerenog scenskog ugođaja, u ono doba simbolično nagrađivani za svoj trud, neće nikada izaći na kraju predstave, pokazati se i naklonom zahvaliti publici. U ovom su kazalištu poje-

dini među njima katkad zaigrali neku ulogu, jer je bilo potrebno. I tim se ljudima kazalište uvuklo pod kožu. Njemu najčešće daju više no što očekuju da bi im se moglo vratiti. I ustrajno su nastavljali posao rasvjetlivača, kostimografa, scenografa, šaptača, tko da nabroji sva i u ovako malim kazališnim pogonima neophodna zanimanja.



U gotovo svim kazališnim predstavama Dječjeg kazališta Dubrava, Antun Čajko Šešerko igrao je barem jednu ulogu, uz to što ga je i vodio

Da i mala, s neznatnim brojem stalnih, uglavnom odraslih, profesionalnih i glumaca amatera, a k tome dječja kazališta mogu stati uz bok onima u svakom pogledu bolje stojećima, neka posvjedoči samo jedna brojka. U četrdesetgodišnjem postojanju, meni ite-

kako poznatom, izvedeno je gotovo 40 premijernih naslova! Tko je ikad hodao daskama pozornice, znat će ocijeniti koliko je sati strpljivog, dobro pripremljenog i ustrajnog rada valjalo uložiti do prvog pljeska iz gledališta. I ukupni broj repriznih izvedbi daleko je odmakao od dvije tisuće!

Budući da su znali za ovakav nezavidni financijski položaj ovakvih družina, tijekom cijelog razdoblja djelovanja Dječjeg kazališta Dubrava, književnici koji su pisali za djecu, rado su se odricali tantijema ili su pristajali i na male naknade za ustupljena prava, kako bi njihovo djelo ugledalo svjetlo dana. A djeca, kojoj su to i namijenili, znala su ljubav uzvratiti ljubavlju. Dolazila su i dolaze u svoje kazalište. Da glume ili da gledaju. Kad prerastu "poželjnu" dob, a ona je od 4 do 18 godina, viđa ih se u gledalištu. Ponekad već i sa svojom djecom. Hoće li ona stopama roditelja?

Dosad je Dječje kazalište Dubrava, premda okrenuto amaterizmu, sustavno nastojalo najprije probuditi, a potom i razvijati, njegovati i produbiti zanos i ljubav prema kazalištu. Sve dotle dok ga se nije doživjelo, shvatilo i prihvatilo kao umjetnost. Na najbolji je mogući način odgovaralo kamo usmjeriti onu silnu, neiživljenu energiju djece i mladeži. Razumijevanjem i potporom unutar Narodnog sveučilišta Dubrava, u čijem okviru i danas djeluje ovo kazalište, duže se vrijeme, čak i usprkos ne tako davnog prijetjećeg ratnog okruženja, nastojalo da iz tog naboja iznikne nešto stvaralačko, poticajno, što će te naraštaje okrenuti da budu graditelji i promicatelji općega boljitka. Na načelima međusobnog uvažavanja, prijateljstva, suradnje i uzajamnog pomaganja.

Upravo onako kako su to činili dubravački kazalištarci tolike godine dosad. Poznavajući ih, kao i one u stvaralaštvu dobrodošle iskrice inata i tvrdoglavosti, njihovo vrijeme još uvijek nije prošlo.

Iz središta su došli na rub grada. Po ostvarenjima, a nije ih malo, kao da se neprekidno kreću u suprotnom smjeru!?

Autor je bio samostalni umjetnik, tajnik, organizator predstava i glumac amater Dječjeg kazališta Dubrava do umirovljenja, 2002. godine. Tekst je nastao 2008. godine.

Tomislav Gojak

MALOBROJNI, ALI VRSNI SURADNICI

Na trenutak nam se valja vratiti u davnu 1958. godinu kada je ostvarena zamisao o osnivanju današnjeg Narodnog sveučilišta Dubrava. Cijelo to razdoblje provlači se kao nit nešto što se niukom slučaju ne smije prešutjeti. Pojedine aktivnosti i djelatnosti još na samom početku razvijane su na volonter-skoj osnovi. Neprikladan prostor vojne garaže preuređen je i prilagođen novim potrebama uz minimalne financijske izdatke, ali puno dobrovoljnog rada omladine.

U dovršene prostorije useljavaju društvene i političke organizacije, a koristi ih se i za održavanje sjednica Skupštine općine i svih njenih radnih tijela. S vremenom se u različite djelatnosti u toj zgradi uključuje sve više mladih. Među najaktivnijima bili su mladi Dubravčani Vladko Perović i Dragan Orbančić. Zašto držim da je potrebno opisati te početke? Smatram to i danas, uz značajnu vremensku distancu, važnim detaljem jer su ta dvojica, tada mladića, postali oslonac i duša svih aktivnosti, oni od kojih sve kreće i s njima završava, bez obzira tko je kada bio čelni čovjek ove ustanove i kojoj je općini ona teritorijalno pripadala.

Stjecajem niza okolnosti izabrali su me za direktora Narodnog sveučilišta "Otokar Keršovani" krajem 1980. godine. Kultura je tada bila glavna djelatnost, jer je nedavno prestala raditi večernja škola za obrazovanje odraslih.

Zbog premalo izravno zaposlenih u ostvarivanju programa, njih samo dvojice, pribjeglo se uključivanju vanjskih suradnika: za Galeriju Dubrava Josipa Škunce, likovnog kri-

tičara Vjesnika, Miroslava Dolenca Dravskog, pjesnika, kao voditelja Književnog kluba, a na čelu likovne radionice nalazio se prof. Vladimir Kučina. Uz njih, Dramski studio vodio je Zvonko Novosel, tečajeve sviranja na harmonici Branko Šrenk, dok je koncerte organizirao poznati šansonjer Ivica Percl.

Posebno valja naglasiti značaj i ulogu Dječjeg kazališta Dubrava. Ostavši bez svog prostora u središtu Zagreba, doselili su k nama u Dubravu. Ispočetka podstanari, ubrzo postadoše sastavni dio naše kulturne djelatnosti. Alfa i omega ove kazališne družine bijaše Antun Čajko Šešerko, umjetnički voditelj Rudi Zubčić, scenograf Antun Crljen, a glazbene obrade i skladanje preuzeo je Stjepan Matanović. Ne zaboravljam ni one brojne glumce, pretežno djecu, ali i odrasle. Predstave su igrali svakodnevno u našim prostorima, uz mnoštvo među publikom dugo pamćenih gostovanja diljem Hrvatske.



Razdoblje kad je sviranje na harmonici bio tečaj s najviše polaznika završava u ovom desetljeću



Preuređivalo se s malo novca i s vlastitim, nemalim znanjima i vještinama zaposlenika, s puno zanosa i dalekovidnosti za potrebe koje će tek doći

Tijekom vremena djelatnosti su se razvijale i proširivale te se stvorila potreba za povećanjem broja zaposlenih. Raspisan je natječaj i primljeni su mladi stručnjaci: Vlasta Mladić Obad, Vesna Špalj i Milan Šarac. Kako je svaki natječaj pomalo lutrija, jer nikada ne možete saznati sve što je potrebno o budućem suradniku, ovaj je bio pun pogodak: svih troje u potpunosti je opravdalo pruženo im povjerenje. Vlasta Mladić Obad postigla je zapažene rezultate u akciji *Uljepšajmo Dubravu* i u organizaciji tečajeva učenja stranih jezika, Vesna Špalj u uvođenju plesnih tečajeva i baleta, a Milan Šarac u pokretanju i vođenju videoteke i posebno u pripremama za izradu kulturološke karte Dubrave.

Ne želim detaljnije opisivati profesionalan pristup i rad pojedinaca, ali jednoga ipak moram izdvojiti: Vladka Perovića, najproduktivnijeg i najsavjesnijeg tadašnjeg suradnika i zaposlenika.

Svi su ga doživljavali kao mirnog, tihog i flegmatičnog. Čovjek bi čak rekao da je potpuno ravnodušan prema onomu što ga okružuje. No, iza te i takve vanjštine skrivala se nepresušna energija i spremnost za djelovanje, a nadasve zainteresiranost za rješavanje svih gorućih problema i ozbiljnih pitanja. Uvijek bi dolazio sa dorečenim prijedlozima i odmah ponuđenim mogućim rješenjima. Njegove zamisli o uređenju prostorija u Cerskoj 1 dovele su do, najvećim dijelom, sadaš-

njeg izgleda te zgrade. On i Dragan Orbančić su uz minimalne troškove obavili pregradnje, preinake i dogradnje.

Osnivanjem samoupravnih interesnih zajednica, uključuje se u njihov rad, čime je znatno pridonio poboljšanju financiranja programa ove ustanove.

S Josipom Škuncom angažira naše najpoznatije likovne umjetnike te organizira njihove izložbe u Galeriji Dubrava. Njih dvojica pripremaju izdavanje grafičkih mapa naših najpoznatijih naivaca: Lackovića-Croate, Rabuzina, Generalića ml., a urednik im je mr. Božo Biškupić. Posebno se zauzeo u brojnim razgovorima o projektnoj dokumentaciji za izgradnju Kulturnog centra, navlastito prostora u koji će se smjestiti buduća galerija. Bez puno riječi i ispraznog umovanja sustavno je radio za svoju Dubravu i mnogo joj priskrbio. Nažalost, naš dragi Vladek nas je napustio i ovih nekoliko redaka neka budu homage njemu kao suradniku, Čovjeku i prijatelju.

Ovaj kratki osvrt na razdoblje od 1980. do 1990. godine ne bi bio potpun a da ne spomenem sve one, koje najčešće nepravедno izostavimo, a itekako su važni za ostvarivanje zacrtanih programa. Elanom, znanjem i iskustvom nenadmašnoj Boženi Gretić u vođenju administrativno-financijskih poslova značajki je pomagala je Dragica Tomašić. Kada su otišle u mirovinu, zamijenile su ih mlade snage, odlično se uklopivši u kolektiv.

Ana Grilec i Jovanka Đorđić savjesno su skrbile o čistoći prostorija i o radu kafeterije. Taj im je posao bio otežan činjenicom što su zbog pomanjkanja stolica, stalno ih prenosile iz jedne u drugu prostoriju, prema naraslim programskim potrebama. Svakako valja spomenuti našega legendarnog domara i ložača Tomislava Šustera, poznatijeg pod nadimkom Levi. Rijetko sposoban i spretni majstor kada je bio voljan raditi.

U sjećanja na desetljeće provedeno s tim malobrojn timer, ali vrsnim suradnicima, prizivam doista ugodne dane zajedničkog rada. Raspravljali smo katkad i žustro i oštro o poslu i kako ga učinkovito završiti, pazeći uvijek da niukom slučaju ne prekoračimo prag korektnih međuljudskih odnosa. Stoga nisu izostali i javno prepoznati rezultati ove male skupine zanesenjaka i zaljubljenika u vlastiti posao koji je zasluženost postao dio povijesti ove ustanove, što ćemo je ovom prigodom makar i u grubim crtama zabilježiti.

Autor je bio direktor Narodnog sveučilišta "Otokar Keršovani" od 1980. do 1989. godine. Tekst je nastao 2008. godine.

Miroslav Dolenc Dravski

GALERIJA “DUBRAVA” – DOMICIL VIZUALNIH FREKVENCIJA

(Dobronamjerna kronika prilagođenih
prostora s optimističkim predumišljajem)

Kažu da je Dubrava integralni dio Zagreba (ovo može gdjekad zazvučati i kao floskula suhoparnog tehnokratskog slanga), ali – nije mi zamjeriti – ona je po mnogočemu specifičan sediment, korpus na kojemu su još čitljivi ožiljci, posjekotine i brazgotine starog zagrebačkog predgrađa (ili periferije, što bi proslavili oni što su malo dublje i ambicioznije zavirili u Klaićev Rječnik stranih riječi). Tu se još neposredno pred Drugi svjetski rat (i nekoliko godina iza revolucije) živjelo u znaku “Črlenog lajbeka”, Janekovićeve šume, mitnice, mljekarica iz Resnika, Čulinca ili Ščitarjeva, vinarica iz Čučerja, Degidovca i Granešine, cvjećarica iz Vidovca. Živjelo se tu u znaku Splavnice, čupavih Flokija i Āina na lancu, tepkih krušaka i mlinova na potoku Trnava, u varljivoj i lažnoj idili gverca, šverca i prošternjarskih ophodnji, kruženja agenata koji su nudili povećavanje obiteljskih slika s vjenčanja, komadanja parcela u sitne kvadrature, katastarske čestice istim onakvim načinom i žarom kakvim se djeci parcelira prhki dizani kolač, rahla orehnjača i još rahlija gibanica s makom, rožičkima ili sirom.

Sada pak – u ovom trenutku – Dubrava doživljava svoju metamorfozu, preobražaj, preobličenje. S jednom nogom ona je još uvijek u štimungu poriluka, matovilca i lažne, ope-retno idile “dva u osam”, drugom pak kroči u megalomaniju oblakodera i smogodera (bez klupskih prostorija za sastanke kućnih savje-

ta, odvijanje društvenog života, čitaonice, priručne knjižnice s beletrističkim i stručnim knjižnim fondom, sale za šahiranje, prostora gdje bi se mogli okupljati mali klipantropi, starije osobe i samačka domaćinstva koja su korodirala u okršajima sa svakodnevnim životom), živi u Dubravi u znaku kirurškog zahvata u smislu kolektivnog stanovanja u betonskim košnicama, s ambicioznim tendencijama ustoličenja centara u mikroposjedničke aranžmane iznikle na bazi onoga “dobro mi došel, prijatelj”, divlje gradnje, loze povijuše, fuša i brajdaša. Neki bi, koji su u Zagreb (čitaj: Dubravu) došli prije 20-30 godina – kad bi se to samo moglo – dovukli iz tog svojega “daleko je moje selo malo”, svojeg Suvišnog Polja, Donjeg Migoljca ili Srednje Blentave cijeli ambijent *en miniature*, kosmate slane obale gdje su djetinjari ili djetinjivali i gdje su snohvatili neslućene daleke prostore, svjetlucave Atlantide. Dobremenili bi u ruksaku, žaklju, bukarama, šćuricama, buteljama i demižonima sve zalaske sunca, aranžman tepkom kruškom i stolom slupanim od hrastovih planjkica, Campijem na lancu, žveglicama, rogozom, trstikom i kukuruzovinom, ali – dakako – osim materijalnog dekora toga svojega praizvorišta (gdje su nikli, svikli, stasali i klasali) oni bi za sobom doko-trljali i svoj mentalni prtljag, običaje, čežnje, dubioze, dileme i nebuloze. Oni su presađena biljka, šaroliko i bogato gravirana galeri-

ja profila, karaktera i statura, gdje kad malo čudo suvremene zbrdazdolistike. Bilje okulirano na nove temelje, izdanci opterećeni zadanošću svojega podneblja, isključivošću trenutno-fugasnog temperamenta, varijantama kojekakvih rezistencija koje rezultiraju kao posljedica emocionalne nezaokruženosti, balavosti i nedozrelosti.

Prije kakvih petnaestak-dvadesetak godina fine su gospe rekle za ovo područje da je običan Teksas (bilo je u tome i nešto istine, jer je sasvim evidentno da se u Dubravi mogla dobiti solidna porcija batina bez ikakvoga razloga, i da je Dubrava bila manevarski prostor na kojemu su se odvijala pritajena mahitanja vlastitih ili pristiglih entiteta sumnjive moralne, političke i kulturne kalibracije).

Kultura pak, koja se ovdje stvara, ima karakter djelovanja iz fokusa (pa je po načinu djelovanja i ukorjenjivanju slična akcijama

cijepljenja kokošiju, prskanju voćaka ili skupljanju papira). Ne postoji potražnja kulturnih sortimenata, već – za sada – samo ponuda. Bilo kako bilo, kultura (i njezina pažljivije odnjevovana posestrima umjetnost) prati život u stopu, ali ga i mijenja, u psihama stvara određene fermentacije, preobličenja. Čeljad kulture i umjetnosti potrebno je njegovati u inkubatorima, pod određenom temperaturom i po specifičnom tretmanu.

Kad su u pitanju optičke kalibracije, kanalizacija vizualnih (likovnih, tj. plošnih i prostornih) senzacija na području općine Dubrava, sve što je u tom smislu formacijsko, osmišljeno i oplemenjeno (pa i kodificirano!), vežemo za Galeriju "Dubrava". Ona je fokus, ishodište, rasadnik za uzgoj likovnih mladica, uzgajalište, slikogojilište, sjatište kiparenja, rezbarenja i graviranja, oplemenjeni prostor za organiziranje izložbi, koncertiranje, recital, stvaranje fundusa, ročište zanesenjaka,



prijenos postava u prilagođeni prostor mjesnih zajednica, organizacija udruženog rada ili srodnu kubaturu istoga ili sličnoga ranga.

Nije stara. Osnovana je 1968. godine uz Dan Republike. Inicijativa je potekla od OK SSRNH općine Maksimir na prijedlog ondašnje tajnika Alojza Turka, Josipa Škunce, Jure Papića i NS "Otokar Keršovani". Ideja o formacijskom izložbenom prostoru razvila se u neobligatnom ćaskanju, uz čašicu i pečenog vola u Resniku, na pučkoj veselici priređenoj u povodu asfaltiranja glavne ulice.



Ali – jedno je ideja, intelektualna iskrica puna zanosa i poletnog naboja, a drugo – realizacija. Opredmećenje ideje, materijalizacija. Galerija tri puta mijenja prostor u kojemu se izlaže. Prvi: privatna kuća (stan domara, cca 45 m²), drugi: adaptirana kafe-terija Omladinskog kluba "Dubrava" (cca 55 m²), treći, sadašnji prostor (uređen u svibnju 1975. godine) financirao je USIZ kulture grada Zagreba. Radovi adaptacije dvorane, dogradnja prostora, kotlovnice, sanitarnog čvora i rezervoara, stajali su 2,000.000 dinara. Ovaj sadašnji izložbeni prostor ima površinu cca 65 m² i po ugođaju i dojmu koji ostavlja na posjetioca, odgovara srodnim prostorima u gradu Zagrebu. Umjetnički savjet – u kojemu su zasjedala mnoga, sve redom značajna i renomirana imena kulturnog i javnog života našega Grada i Republike – osigurava pak visoki, žirirani nivo izložaka i autora koji kroz Galeriju prolaze, pa su tako njezina vrata zatvorena pred eskalacijom bofla i problematičnih vrijednosti.

Gusta sita i rešeta, kroz koja trebaju prodefilirat künstleri kojima je do izlaganja, osiguravaju i čuvaju njezin dignitet i garantiraju joj rok trajnosti na plus-minus beskonačno.

Autor je bio dugogodišnji suradnik Narodnog sveučilišta Dubrava. Tekst je nastao početkom osamdesetih godina prošloga stoljeća.

Galerija "Dubrava" u primjereno uređenom, za duže vrijeme stalnom prostoru

Ivica Percl

SLOBODNI UMJETNIK U DUBRAVI

Početak sedamdesetih godina doselio sam u Dubravu i postao stanovnikom Studentskog grada. S obzirom da su iza mene bile moje "slavne" godine u kojima sam podizao nešto malo prašine na hrvatskoj glazbenoj sceni promovirajući pionirski protestnu pjesmu i šansonu, moj dolazak nije ostao nezapažen. No da budem jasniji kada mislim na te "slavne" dane, prvenstveno mislim na tri godine. Na 1966. kada sam skladao na vlastite stihove protestnu pjesmu "1966", na 1967. kada sam na zagrebačkom festivalu na večeri šansone otpjevao skladbu "Huligani" dr. Nikice Kalogjere i pjesnika Zvonimira Goloba, te 1968. godinu kada sam na istom festivalu otpjevao danas već legendarnu protestnu šansonu (tada sarajevskog skladatelja) Đorđa Novkovića "Stari Pjer".

Hvala dragom Bogu sve su to znali i tadašnji djelatnici Narodnog sveučilišta "Otokar Keršovani" i odmah me "uzeli" pod svoje, predloživši mi zajedničku suradnju. Naravno, takve ponude slobodni "strijelci" kao što sam ja bio tada ne ispuštaju iz ruku! Kao rezultat svega toga bilo je moje maksimalno uključanje u sve pore kulturnog života zauvijek mi drage Dubrave. No da nije sve ostalo na prošloj "slavi" iz šezdesetih godina, prionuo sam organiziranju glazbenih tribina, te tribina pod naslovom "Susret s umjetnikom". Svoje glazbeničke prste malo sam upleo i u prve "sudbonosne" dane kada su se formirali Književni klub "Dubrava" i likovne radionice. Bili su to dani stalnih obilazaka umjetnika koji su djelovali na području Dubrave i igranja "animir dame" za gore navedene projekte (joj Josipe Severe koliko si me namučio neka ti dra-

gi Bog za to oprost). Književni klub imao je od samog početka idealnog (malo osebujnog Podravca) voditelja u liku gospodina Miroslava Dolenca-Dravskog, a likovnu je radionicu nakon mnogih mojih nagovaranja počeo voditi moj prvi susjed iz ondašnje Badelove 1 (današnje Vile Velebita) gospodin Miro Vuco, akademski kipar, član tadašnje angažirane likovno-kiparske grupe "Bijafra" (e moj Vuco i ti si me k'o Kristuša na križu mučio, ali srećom tada nisi znao da pred Perclom nema odustajanja, ha, ha).



Doista je bilo umijeće predstaviti niz vrhunskih umjetnika i njihove ne samo stvaralačke opuse prekobrojnim posjetiteljima, na nenadmašnim tribinama u Cerskoj 1

Sada kad razmišljam o Dubravi moram svakako napomenuti zbog čega mi je ona još toliko važna. Naime, za vrijeme mog boravka u njoj dodijeljen mi je (kao prvom rockeru koji je proizašao iz one generacije početkom šezdesetih, a kasnije protestnom šansonjeru) status slobodnog umjetnika što mi je, moram sada priznati, iz temelja promijenilo život (hvala Bogu na bolje!), što sam ja (a što bih drugo) odmah prenio na Dubravu. Kao slobodnjak okupio sam sve preostale slobodne umjetnike (istina, samo one koji su se dali nagovoriti na zajedništvo bez ikakvog jamstva u materijalnom smislu) i uz dubravačke obrtnike (koji su isto slobodnjaci, bar po duši ak' ne po "lovi") osnovali smo prvi sindikat slobodnih profesija u Dubravi (kako to gordo zvuči!).

Ali, da bi se stvar odvijala onako kako se valjda samo i mogla u ta "slavna" vremena, mene su nagovorili da budem predsjednik tog "važnog, za grad Zagreb, sindikata". I tako ni kriv ni dužan našao sam se u "svemogućem" USIZ-u za kulturu kao delegat Dubrave. Tako je Dubrava ni kriva ni dužna dobila jednog "borca", ali "borca koji se morao transformirati u njega iz jednog 'Lupi Dobrića'" (citativno završeno!). No da stvar bude jasnija, kao član tog svemoćnog USIZ-a za kulturu, bio sam potpomognut od njegovih bivših članova koji su godinama u njemu odrađivali svoj kulturni staž i bili, kak' bi ono narod rekel, "premažani svim maščama" (mislim tu na, neka mi oprosti, gosp. V. Perovića, alfu i omegu "elitne" kulture istočnog dijela Teksasa, pardon, grada Zagreba).



I nije da nismo imali uspjeha. "Nofci" su cureli kak' iz rukava na opće zadovoljstvo svih nas. Jedino su zastali na gradnji Kulturnog centra, ali u gradnji tog "Skadra na Bojani" bili su umiješani drugi prsti. To znam jer sam bio, nećete vjerovati, i član Odbora za izgradnju (valjda se tako zvao?) niz godina. Naslušao sam se pametnih političara i još pametnijih graditelja (mislim na inženjere koji su zastupali tu gradnju). Samo su, na žalost, previdjeli da se na binu velike dvorane ne mogu unositi kulise kroz vrata veličine koju oni imaju doma u kuhinji, itd., itd. Blago Dubravi koja nas je sve ovako zbrda-zdola okupila.

Bože, kojeg li uvoda u ovaj moj "mali" zapis o mom "kulturnom" djelovanju u Dubravi (iz koje sam otišao u Sesvete, a to je prava ludnica od ludnice od kulture u kojoj sam se našao; no o tome u mojoj autobiografiji o kojoj nakon ovog "otkačenog" zapisa ozbiljno razmišljam. A zakaj ne, pa nek se ljudi smijeju! Kaj ne?).

No da se samo ne hvalimo, krenimo na "konkretne" brojke. Po mojoj evidenciji, a to znači po snimljenim audiokasetama na koje sam redovno (o svom trošku kao i uvijek) snimao, imam zapise 55 tribina. Zasigurno je brojka mnogo veća, ali dokument je dokument i njega kao takvog, jedino relevantnog, treba uzeti u obzir. I sada kad vidim koji su umjetnici dolazili na moje "ispovijedi" u Dubravu ne mogu da ne kliknem: bravo! (Kaj sam skroman, ali tak i tak je to moja "odlika" kak mi moja žena Mirjana kaže!).

Red je da barem navedem prvu dvadeseticu (a vi se današnji stanovnici Dubrave čudite i čudite, samo pazite da se ne "zahli-knete"!)

Jer, to su imena naših (mislim na dane kad smo bili "nešto" mlađi) snova. V. Ruždjak, Š. Guberina, Ć. Ivezić, J. Marušić, D. Vukotić, S. Škrinjarić, M. Budišćak, M. Lentić, M. Šerment, F. Konjhodžić, I. Serdar, K. Čosić, P. Kvrgić, J. Lisac i K. Metikoš, F. Šovagović, Ć.

Šegina, R. Dobronić-Mazzoni, M. Prohaska, Z. Balog i mnogi, mnogi drugi među kojima (ne smijem ih preskočiti) D. Mlinarec, H. Hege-dušić, Z. Špišić (valjda i A. Dedić), Ž. Krušlin, Dž. Štulić i, i kaj ti ja znam k'o još (ma znam, znam, ali neću vam to otkriti jer ne bute hteli kupiti moju autobiografiju koju, ovo sad prvi puta spominjem, spremam). Svi oni su svojim iskazima o sebi (sada sam opet ozbiljan) nama u Dubravi podarili dio sebe i dio svoje prekrasne umjetnosti. No najbolje bi bilo da završim ovaj moj "sjetni" pregled svojih djelatnosti u Dubravi člankom kojeg sam početkom osamdesetih godina objavio u listu Dubrava (u njemu sam osim osvrta pisao intervjue i recenzije ploča koje su izdavali "bivši" Jugotonci). Kao što ćete vidjeti tu ima i malih kritičkih osvrta..., no krenimo na čitanje!

GLAZBENA SLUŠAONICA – PUN POGODAK

Prošlo je pola godine otkada vodim Glazbenu slušaonicu i moram priznati da bi se održao kontinuitet u tih 19 tribina, trebalo je mnogo truda, animiranja i entuzijazma. Uvidjelo se da smo mi u Dubravi teški i zatvoreni kada treba nekome pomoći u realizaciji nekog projekta. Preko telefona je sve u redu, daju se obećanja, ali kada se slušalica spusti stvari odmah kreću drugim tokom i rezultat nije teško pogoditi. Pitat ćete se zašto se baš to prvo spominje, a ne dosad postignuti rezultati? Zamoljen da nešto kažem o Glazbenoj slušaonici, činim to iskreno i spontano.

Ideja nije došla preko noći, već je dugo razrađivana u Centru za kulturu NS "Otokar Keršovani". Kao slobodni glazbeni umjetnik pozvan sam da je svojom koncepcijom dovedem u onaj željeni oblik, koji će odgovarati specifičnostima našeg područja. Zadatak

koji je postavljen, tražio je kontinuirano održavanje slušaonice i živi kontakt posjetilaca s gostom umjetnikom. Nismo se ograničili na tzv. "elitnu" glazbu, već se željelo prikazati sve muzičke žanrove. Svi gosti su imali isti tretman, jer "zvijezde" jednostavno nismo priznavali.



| *Novinska najava programa Glazbene slušaonice*

Područje Dubrave je specifično, pa je i sastav gostiju nešto drugačiji nego što bi to možda netko htio. To je ujedno i odgovor onima koji se pitaju zašto nisu došli umjetnici kao npr. Murai, Došek, Pavica Gvozdić i drugi. Njihov je dolazak vezan uz tehničke probleme (nema koncertnog klavira), no, moramo i priznati da za njihovo muziciranje treba pretходно pripremiti publiku, a to se ne čini preko noći. I usprkos tim "svjesnim" propustima bilo

bi neskromno reći da zainteresirani građani i omladina nisu došli na "svoje". Dolaskom Hrvoja Hegedušića, Lade Kos, Zvonka Špišića, na jesen Arsena Dedića (već je dogovoreno) te Ibrice Jusića, zagrebačka škola šansona, uz moju "malenkost", bit će u potpunosti zastupljena (mislim samo na interpretatore). Sa zagrebačke rock scene nastupili su u ovom trenutku svi dosad relevantni predstavnici: Drago Mlinarec, "Parni valjak", "Aerodrom", "Prva ljubav" te "Azra" s Branimirom Štulićem. Zabavnu glazbu predstavilo je dvoje najeminentnijih izvođača: Zdenka Vučković (u povodu njenog 25-godišnjeg jubileja) te "Novi fosili" kao jedan od "najtiražnijih" zabavnjaka. Da sve ne bude u znaku hvale, prisustvovali su glazbeni kritičari Dražen Vrdoljak i Nenad Miletić, koji je održao predavanje o razvoju jaza. Za klasične glazbenike morali smo pripremiti posebnu koncepciju. Od njih smo tražili da uz obvezno muziciranje, razgovor o radu i problemima na koje nailaze kao klasični glazbenici, kažu nešto i o svom instrumentu u dvadesetminutnom predavanju. Tako se svaku njihov nastup pretvorio u sat povijesti glazbe. Pred nama su prodefilirali zvuci renesanse i stare srednjovjekovne glazbe, kroz muziciranje i predavanja lutnjista Alojzija Sedera i Igora Pomykala.

Uspostavili smo kontakt i s Muzičkom akademijom u Zagrebu, tako da su i njeni studenti, inače sudionici I. i II. revije mladih talenata Jugoslavije, bili naši gosti. Maja Bakrač (klavir), Radovan Ratković (horna) i Goran Bakrač (violina) priredili su nam izuzetno uspješnu glazbenu večer, popraćenu predavanjem o svojim instrumentima.

Uz mlade šansonjere Marijana Sekulića, Ivicu Kiša, Ivu Fabijana i Zrinka Tutića, gostovali su i pjesnici čija je poezija vezana uz glazbu, Željko Sabol i Enes Kišević.

Od tolikog broja slušaonica, moram priznati da su mi dvije bile osobito drage, uz to

što sam se za njih morao posebno pripremiti. To su večeri gdje je bila predstavljena muzička škola "Vatroslav Lisinski" i njen zabavni odjel, te večer revolucionarne i rodoljubne pjesme, održane u čast Dana mladosti. Uz prvu je vezan mali kuriozum, jer smo imali ni manje ni više nego deset gostiju (osam učenika i dva profesora). Na drugoj se nastojalo naznačiti kontinuiranost stvaranja rodoljubne pjesme od šezdesetih godina do danas i to kroz ostvarenja mladih glazbenika i pjesnika.

Netko bi rekao: "I što još?" Pa kada zbrojimo sve kontakte, sastanke, probe, telefonira-

nja, bezuspješno animiranje osnovnih škola, natezanja s pojedinim kućama u Dubravi, pješačenje zbog nestanka struje u tramvaju te čekanja i čekanja autobusa za Studentski grad, onda vidim da sve to i nije tako malo. Konačno, skoro zaboravih ono najvažnije, tri tisuće posjetilaca. A to zaista nije tako malo. Zar ne?

Autor je bio dugogodišnji suradnik Narodnog sveučilišta Dubrava. Prvi tekst nastao je 2002. godine, a drugi početkom osamdesetih godina prošloga stoljeća.



Stalnijim slijedom održavanja, Glazbena slušaonica omogućila je da posjetitelji razgovaraju s umjetnicima, predstavnicima gotovo svih glazbenih žanrova

Dr. sc. Zvezdana Antoš

RAZDOBLJE DALEKOSEŽNIH STVARALAČKIH POČETAKA

U prigodi obilježavanja velike obljetnice osnutka Narodnog sveučilišta Dubrava, valja se osvrnuti na njegovu prošlost, koja možda i nije tako daleka. No, imala je golemi utjecaj na njegovu sadašnjost, a možda će na neki način ostaviti tragove i u njegovoj budućnosti.

Razdoblje stvaranja mnogih centara, danas dobro poznatih njihovim polaznicima, počinje od godine 1991., u vrijeme najtežih trenutaka za Hrvatsku i njezine građane, ne samo ratnih, nego i velikih društvenih i socijalnih previranja. Sjetimo se samo rijeke prognanika koja je dolazila u naš grad, obitelji koje su se našle u nepoznatom okruženju, često bez svojih najbližih ili saznanja o njima, a istodobno odlaska dubravačkih mladića i očeva na ratišta diljem Hrvatske s kojih se mnogi od njih, nažalost, nisu nikada vratili. U doba Domovinskoga rata bilo je nužno osmisliti programe kojima ćemo pomoći prognaničkim obiteljima i obiteljima hrvatskih branitelja, ali i ostalim stanovnicima Dubrave.

Organizirali smo nastupe za hrvatske vojnike u Lekeniku, poznatih umjetnika s hrvatske estrade i aukcije slika poznatih hrvatskih likovnih umjetnika, čiji je prihod bio namijenjen djeci poginulih branitelja 145. i 144. brigade. Posebnu pozornost usmjerili smo i na djecu prognanika. Odigrane su za njih predstave Dječjeg kazališta Dubrava, zabavljali su ih polaznici Glazbenog centra (Big band synth, orkestar synthesizera pod vodstvom prof. Ivana Kršeka), darivani su posebnim darovima za djecu koje su izrađivali polaznici naših centara (Likovnog i Centra za čuvanje i njegovanje hrvatskih narodnih tradicija). Zbog raznovrsnosti i kvalitete programa, te njihove brojnosti, od 1991. do 1995. godine uspjeli smo privući brojne posjetitelje ne samo s područja Dubrave, nego i iz ostalih dijelova Zagreba.

U vrijeme Domovinskoga rata suočili smo se s problemom ostajanja djece tijekom ljetnih mjeseci najčešće u Zagrebu. Stoga smo od



Codinama je Big band synth, orkestar synthesizera, unosio radost i stvarao ugođaj razdraganosti među publikom gdje god je nastupao

1993. godine osmislili program *Ljeto u Dubravi* kako bismo zabavili najmlađe stanovnike Dubrave. Naše *Čarobno dvorište* u Cerskoj ulici 1 vrlo brzo postalo je omiljeno mjesto okupljanja djece, ne samo iz Dubrave, nego i iz ostalih dijelova Zagreba. Tijekom programa djeca su se mogla zabaviti gledajući predstavu Dječjeg kazališta Dubrava. Nakon predstave bi poslušali koncert omiljene estradne zvijezde i zaplesali u *Discu za klince i klinceze*. Potom bi svoje dojmove zabilježili crtanjem u likovnoj radionici, ili bi učili kako izraditi omiljeni lik iz lutkarske predstave. Napredniji su mogli naučiti i plesne korake. Čarobno dvorište u Cerskoj ulici imalo je svoju čaroliju, jer je svaki put bilo ukrašeno dječjim crtežima koje je mogla izbrisati jedino prva ljetna kiša. Vjerujemo da se mnogi stanovnici Dubrave sjećaju kestena, stare zgrade Sveučilišta i našeg čarobnog okupljališta u kojemu su ih uvijek čekali stričeki Toni i Crljen i tete Zvezdana, Emina, Kristina, Anita i Ana.

No, vratimo se u 1991. godinu. Za Domovinskoga rata smatrali smo da je nužno osmisliti programe koji će okupljati polaznike svih dobnih skupina i promicati hrvatsko tradicijsko nasljeđe. To je bio povod za osnivanje Centra za čuvanje i njegovanje hrvatskih narodnih tradicija. Osmislili smo i programe u kojima smo organizirali tečajeve, seminare, etnografske izložbe i nastupe pojedinih kulturno-umjetničkih društava. Jedna od prvih etnografskih izložbi Centra, postavljena u Galeriji Dubrava 1992. godine, nazvana je *Tkanje i vez Sunje*. Tada su prikazane i fotografije ratom porušene sunjske Posavine, upotpunjene stihovima glumačke legende Svena Laste. Osobito je vrijedna bila i izložba fotografija ratom porušениh gradova i sela, uz predavanja i predstavljanje knjige Zdravka Živkovića i Davora Salopeka o mogućnosti obnove tradicijske arhitekture.

Centar za čuvanje i njegovanje hrvatskih narodnih tradicija od samoga osnutka se

posvetio istraživanju nekadašnjih sela na području Dubrave, poput Čučerja, dijela Markuševačke Trnave i Resničkoga Gaja. Jedna od osnovnih zadaća Centra bila je plodotvorno surađivati na području Dubrave s pojedincima u terenskom istraživanju ili radu s kulturno-umjetničkim društvima. U brojnim su programima prezentirali tradicijske vještine (rukotvorstvo, ukrašavanje pisanica ili izradu kinča) ponajviše članovi HKPD-a Bosiljak iz Čučerja (Bara Kuntić, Ruža Poldi i Ana Mišak) ili Jagica Gućec iz Resničkog Gaja. Iz primjerne suradnje nastale su brojne etnografske izložbe. Bile su postavljene u Galeriji Dubrava. Posebno nam valja izdvojiti izložbu *Selo Čučerje u gradu Zagrebu*, postavljenu 1993. godine u povodu 28. međunarodne smotre folkloru u Zagrebu. S njom smo gostovali u Ulmu, a bila je postavljena i u Čučerju 1994. godine. Bile su zapažene *Zagrebačka Dubrava*, izložba postavljena u povodu 900. obljetnice osnutka grada Zagreba 1994. godine, te izložba *Ukrašavanje pisanica voskom* iz 1994. godine. Sve etnografske izložbe privukle su doista brojne posjetitelje. Uz njih smo, za pojedine blagdane pripremali stručna predavanja i prikaze božićnih običaja.



Etnografsku izložbu *Selo Čučerje u gradu Zagrebu*, vidjeli su i stanovnici njemačkog Ulma

Od 1992. do 1994. godine započeli smo sa seminarima dječjeg folklora za odgajatelje i nastavnike, čiji je program verificiralo Ministarstvo za odgoj i obrazovanje RH. Seminar je bio izuzetno dobro prihvaćen, jer je obuhvaćao i teorijske i praktične aspekte dječjeg folklora. Jedan od predavača praktičnog dijela dječjeg folklora bio je Goran Knežević, a teorijska su predavanja održavali stručnjaci etnolozi.

Od samoga osnutka Centra, počeli su tečajevi dječjeg folklora za djecu predškolske i školske dobi. Učili su o vrijednostima tradicijske kulture, ne samo kroz pjesme i plesove prilagođene njihovoj dobi, nego i poznavanje narodnih nošnji, tradicijskih dječjih igara, načina izrade božićnog nakita i uskrasnih pisanica. Članovi dječjeg folklora pod vodstvom Emine Krnjak, nastupali su prigodom pojedinih blagdana u Sveučilištu, a predstavili su se i na proslavi Jurjeva u Lukavcu pokraj Velike Gorice.

Istodobno smo željeli povećati broj programa i polaznika u već postojećim tečajevima, poput glazbenih, što je bio razlog za osnivanje Glazbenog centra koji je dobio nove programe i osvježio postojeće. Imao je ulogu promicanja glazbene kulture organizirajući tečajeve, predavanja i koncerte klasične glazbe. Njegovo osnivanje bilo je moguće jer su uređeni novi prostori u Kulturnom centru, uključujući i baletnu dvoranu koju smo odmah koristili za koncerte klasične glazbe. Istočni dio Zagreba time je dobio koncertnu dvoranu u kojoj su organizirani koncerti eminentnih imena, izvođača klasične glazbe, poput Vladimira Krpana, Gorana Končara, Ide Gamulin, Nevena Belamarića, Jakše Zlatara, Hrida Matića i Dalibora Paulika, Zagrebačkog kvarteta, Freda Doška, Rahilke Burzevske i drugih. Ubrzo je kao novost uveden razgovor s umjetnikom nakon koncerta. Rado se prisjećamo nezaboravnih predavanja mr. sc. Antuna Celio Cege o klasičnoj glazbi u toj

dvorani, prihvaćenih s oduševljenjem. Suradnja s umjetnicima bila je intenzivna, posebno kada smo u programima počeli predstavljati mlade tada neafirmirane umjetnike, danas poznate glazbenike.

Jedan od novih tečajeva Glazbenog centra bio je glazbeni vrtić pod vodstvom Domenike Salamunić, a povećao se i broj zainteresiranih polaznika u tečaju glasovira, synthesizera, gitare i harmonike. Tijekom školske godine organizirali smo nastupe polaznika uz uskrсне i božićne blagdane i u završnim koncertima na kraju školske godine. Pojedini nadareni i zainteresirani polaznici tečajeva postali su članovi orkestra synthesizera ili gitare. Nastupali su i u drugim hrvatskim gradovima, poput *Big band syntha*, koji je pod vodstvom Ivana Krška nastupio u Koprivnici, Molvama i Zalaegerszegu, u Mađarskoj.

Od 1991. godine započeli smo tečajeve Likovnog centra: slikanja i crtanja i keramike za djecu i odrasle, uz izložbe njihovih radova. Profesori su bili akademski slikari poput Ivana Stančića, Višnje Markovinović i Diane Sokolić. Na kraju školske godine bila je organizirana izložba polaznika tečajeva, te ubrzan tečaj crtanja i slikanja radi upisa na visoke škole i umjetničke akademije. Program tečajeva bio je ostvaren u suradnji s Likovnim centrom Zagreb.

Uvijek se skrbilo o potrebama stanovnika Dubrave, tako da je, s obzirom na njihove suvremene potrebe, osnovan Informatički centar za ovladavanje osnovama informatičke pismenosti. Ubrzo se pokazala potreba za organiziranjem niza specijaliziranih tečajeva u kojima bi se polaznici osposobili za rad na jednostavnijim i sofisticiranijim računalnim programima.

S obzirom da se broj polaznika i zaposlenih profesora tijekom godina povećavao, zaposleni su novi stručnjaci, koji su postali voditelji pojedinih centara. Kako je Narodno



Za nastupe više desetaka kulturno-umjetničkih društava, folklornih ansambala i folklornih skupina morao se stručno i organizacijski osmisliti i ostvariti besprijekorni višednevni program izvedbe

sveučilište Dubrava 1995. godine postalo matično za folklornu djelatnost Grada Zagreba, tu je djelatnost preuzeo Centar za čuvanje i njegovanje hrvatskih narodnih tradicija.

Preuzimajući Folklornu djelatnost Grada Zagreba, suočili smo se odjednom s velikim brojem članica, ne samo iz Dubrave, nego s područja cijelog Zagreba, koji je tada obuhvaćao i Veliku Goricu, odnosno s ukupno 75 folklornih društava. Gradsko poglavarstvo i Gradski ured za kulturu poduprli su nastojanja da se organizira stručno praćenje i pomoć kulturno-umjetničkim društvima. Članovi komisije koja je pratila koncerte i davala stručne savjete folklornim amaterima, bili su stručnjaci s područja etnologije i folkloristike iz Etnografskog muzeja, Instituta za etnologiju i folkloristiku i ansambla Lado. Organizirali smo Smotru folklornih amatera grada Zagreba u dvoranama zagrebačkih kazališta, maloj dvorani Koncertne dvorane Vatroslava

Lisinskog i narodnim sveučilištima i centrima za kulturu u Dubravi, Sesvetama, Novom Zagrebu i Velikoj Gorici.

Pišući ovakav tekst, uvijek se pokušate prisjetiti ljudi i događanja tijekom petogodišnjeg rada u Narodnom sveučilištu Dubrava (1991. – 1995.), nastojeći ih sve spomenuti. Pred očima su vam lica mnogih dragih ljudi s kojima ste surađivali, nekih od njih više nema među nama, no, svi su oni važni i svatko je od njih ostavio neki svoj mali trag u toj ustanovi. Takav da se može nastaviti uspješan rad i iskazivati kreativnost u osmišljavanju novih programa, ukorak s novim vremenom i trendovima koje ono nosi!

Autorica je bila voditeljica nekoliko centara tijekom njihova osnivanja i prvih godina rada u Narodnom sveučilištu "Otakar Keršovani", od 1991. do 1995. godine. Tekst je nastao 2008. godine.

Ivica Kiš

KAKO TEMPORALNU KREACIJU UOBLIČITI EKSTEMPORALNOM

Dragi S.,

kako početi pričati o davno prošlih desetak godina suradnje s Dječjim kazalištem Dubrava? Eto započeo sam pitanjem, a odgovor će vjerojatno uslijediti u sljedećim rečenicama.

Bio sam student arhitekture u Zagrebu (od 1966. godine). Crtač (ne samo arhitekture) otkad znam za sebe. Crtao sam sve. Doslovno sve. Moje školske teke iz osnovne škole kao i iz gimnazije, ispunjavali su crteži. Crtao sam “upoznavanje prirode i društva”, “matematiku”, “povijest”, “zemljopis”, “biologiju”, “kemiju”, “lektiru”..., sve. To je bio moj način bilježenja onog što su nastavnici pričali. Mnogi su nastavnici mislili da ne pratim nastavu jer sam crtao, no to je bio moj način praćenja nastave i bilo je dovoljno samo da pogledam te crteže i znao sam ispričati sve što su pričali nastavnici dok sam to crtao. Ta moja vještina da crtežom zaustavim nešto za sva vremena (na papiru, a i u mojoj glavi) dovela me i u (Studentsko amatersko) kazalište (“Malik Tintilinić”) već na samom početku studija. Moja suradnja u pripremanju svake predstave počinjala je na čitaćim probama. Crtao sam zamišljene likove, scene, geste, grimase, kostime, rekvizitu..., dok se gradila predstava. U Dječje kazalište Dubrava došao sam koncem 1973. godine, nakon već realiziranih predstava Studentskog amaterskog kazališta “Malik Tintilinić” koje su vodili Tahir Mujičić, Nino Škrabe i Boris Senker (1969., *Plavi miševi*, *plave mačke* i *ostale ačke*, Duška Radovića i, 1971., *Svebor* ili *Bajka o kneževiću*

Sveboru i *svarožici Sunčici*, Nine Škrabe, Tahira Mujičića i Borisa Senkera), ali i sudjelovanja u kazališnim predstavama (1972.) *Macbeth* Williama Shakespeara u režiji Georgija Para u Dramskom kazalištu Gavella i (1973.) *Kristofor Kolumbo* Miroslava Krleže u režiji Georgija Para na Dubrovačkim ljetnim igrama. Rudi Zubčić koji je tada vodio Dječje kazalište Dubrava prihvatio je moje prisustvo u svim fazama pripremanja predstave, pa sam tako u prvoj suradnji za predstavu *Heidi* Johanne Spyri u režiji Rudolfa Zubčića, pored likovne opreme (plakata i cast liste) radio kostimografiju i scenografiju, a scenografiju su (po mojim nacrtima) izveli učenici Škole primijenjene umjetnosti u Zagrebu (u kojoj sam kasnije, kao nastavnik struke, radio od 1988. do 2013. godine).



| Plakat za kazališnu predstavu *Heidi*

Likovna umjetnost je potekla iz rituala. Najstarije sačuvane slike, otisci u glini i gravure u kamenu, tragovi su pradavnih rituala. Te su činjenice bile moja vodilja i u suradnji na građenju kazališnih predstava koje sam shvaćao kao ritual. Rituali su temporalni, imaju trajanje, početak, uvod, razvoj, rast, kulminaciju i kraj. Svaka kazališna predstava je jedinstvena. Jedinstven neponovljiv ritual. Bez obzira na broj izvedbi. Svaka je izvedba neponovljiva. Živa dok traje. Ono što ostaje kao trag svake kazališne predstave je plakati (i cast lista). Ujedno plakati i cast lista su kako najava, tako i uvod u kazališnu predstavu. Ta moja razmišljanja podržavao je i Rudi Zubčić. Oduševljavao me njegov način gradnje predstave i poticanja glumaca da naprave baš to što je postalo i moja inspiracija u suradnji na stvaranju predstave. Rudi Zubčić je kao baletni umjetnik poticao kod glumaca na sceni igru tijela, uz sva ostala izražajna sredstva glume i u tome je bio među prvim ustanoviteljima te vrste teatra na početku sedamdesetih godina kod nas. Nezaboravni su trenuci kada je osobnim primjerom na sceni znao glumcima predočiti pokret koji neki lik treba izvesti u određenoj sceni, a da to ne bude nakaradno glumatiranje. Ti su mi "nastupi" Rudi Zubčića bili neponovljiva inspiracija.

Sitotisak je uobičajena grafička tehnika za izvedbu plakata, no cijena izvedbe plakata (koja ovisi i o nakladi) u toj je grafičkoj tehnici, za jedno malo kazalište bila visoka. Kao student arhitekture, za izvedbu (male naklade) plakata predložio sam tehniku koja nije bila uobičajena u kazalištima, ali bila je arhitektonski standard (u umnožavanju arhitektonskih nacrti). To je bila tehnika ozalid kopiranja. Tada je cijena jednog plakata formata B2 (50x70 cm) kopiranog na ozalidu bila podjednaka cijeni tramvajske karte, a moglo ih se napraviti (po potrebi) desetak za manje od pola sata. Ozalidne kopije nisu trajne (kao sitotisak) i nakon dužeg vremena izblijede, ali su potpuno zadovoljavajućeg trajanja za jednu kazališnu predstavu. Matrice, originalni crteži na paus ili skizen papiru, od kojih su se izrađivale ozalidne kopije, znatno su trajniji, no danas se više ne rabi tehnika ozalidnih kopija, potisnuta novim tehnologijama.

Na poticaj Rudija Zubčića napravio sam tada i znak (žig) Dječjeg kazališta Dubrava, a i ulaznicu za njihove kazališne predstave. Sve su to bila likovna rješenja primjerena tadašnjim skromnim materijalnim mogućnostima, ali korištenjem tada dostupnih tehnologija bila su izvorna.



Plakat oglašava događaj, kazališnu predstavu. On je namijenjen javnosti i javni prostor je prostor za plakat. Ulica, trg, izlog, prozor. Prolaznici ga gledaju u prolazu, pješice ili iz javnog prijevoza. Prilaze plakatu da izbliza vide potankosti. Neki možda požele i u svojoj sobi plakat koji su vidjeli u prolazu. Iz bezbroj raznih gledišta iz kojih prolaznik gleda plakat može se odrediti tri osnovna plana gledanja plakata. Prvi plan (naslovni) je onaj kada se uoči plakat u javnom prostoru, na trgu ili preko ulice (među desetcima drugih plakata). Taj plan čine naslov, ime ili znak predstave. To može biti neki drugačiji tip slova (font), ili boja (drugačija od boja ostalih plakata), ili čak izostanak boje. Postav formata (vertikalni ili horizontalni). Djelovanjem u prvom planu, plakat privlači gledatelja bliže (u drugi plan, sadržajni) iz kojeg su gledatelju dostupni podaci sadržaja (imena autora, izvođača, sudionika, lokaciji i vremenu). U drugom planu plakata (za gledišta udaljena 3 – 5 metra) gledatelju postaju vidljive i potankosti koje nije uočio zamijetivši plakat gledan iz prvog plana. Te potankosti privlače gledatelja još bliže plakatu, pa s udaljenosti od samo 1 metar (ili još manje) dolazi u treći (detaljni) plan plakata iz kojeg može saznati još više podataka (broj telefona i radno vrijeme blagajne kazališta, internetsku stranicu na kojoj su sve pojedinosti o predstavi, i sasvim nalim slovima ispisano uz donji desni rub plakata tko je dizajner plakata i koja ga je tiskara i kada tiskala). Ta moja razmišljanja o plakatu (koji ostaje kao jedini ekstemporalni trag jednog rituala, kazališne predstave kao temporalnog djela) podržavao je i Rudolf Zubčić, ali i Antun Čajko Šešerko, Stjepan Matanović, Antun Crljen, Felicio CeciĆ, kao i velik broj glumaca i ostalih sudionika u radu, a od svih sam crpio inspiraciju za suradnju na stvaranju kazališnih predstava i znanja koja sam u mom pedgoškom radu pokušavao prenijeti mojim učenicima i studentima.

Eto toliko o plakatima, cast listama i sve-mu što sam radio za Dječja kazalište Dubrava, što je takvo kakvo je, i takvo, nepromjenjivo ostaje dokle god će trajati, kao trag jednog vremena, druženja, rada i života koji je minuo, a nadam se da će radovati i prenijeti dio sreće tih stvaranja i novim narašajima.

Pretpostavljam da sa u ovom pismu, ovim mojim prisjećanjima bez puno pretjerivanja uspio odgovoriti na Tvoja pitanja, jer (kako pjeva Đorđe Balašević) "sećanje je čudna lupa koja krive stvari uveličava".

Stoj zdravo i uživaj.

Autor je bio dugogodišnji suradnik Narodnog sveučilišta Dubrava. Tekst je nastao 2018. godine.

**USTROJSTVO,
UPRAVLJANJE
USTANOVOM,
ZAPOSLENICI**



PROPITATI POTREBE, PROMIJENITI USTROJSTVO

Već 1963. godine nailazimo na prvo unutarnje ustrojstvo tadašnjeg Sveučilišta. Bila je to prijeka potreba jer se iz početnog programskog svaštarenja počinju stvarati nespojive programske cjeline, koje su se sadržajno, izvedbeno, a najčešće i u financijskom praćenju međusobno razlikovale.

Uz Centar za ideološko-političko i ekonomsko obrazovanje, Centar za opće i stručno obrazovanje, Centar za kulturno-estetsko obrazovanje, zatim Centar za društveno obrazovanje omladine, značajni udio u ukupnim poslovima ima i Odjel za film, tehnička i nastavna pomagala i propagandu. Od 1965. godine Sveučilište postaje nositelj posebnog programa znanog kao Priprema stanovnika za općenarodnu obranu.

Tri godine kasnije, na kraju prvoga desetljeća od osnutka, uslijedile su nove promjene. Ostaje Centar za ideološko-političko i ekonomsko obrazovanje, kao zasebna organizacijska cjelina počinje raditi Dom omladine i pionira, dok je samostalna, ali kao tek pripojeni dio Sveučilišta, Škola za obrazovanje odraslih te Centar za kulturu i film.

Takvo će se ustrojstvo ustanove, uz nekoliko izmjena, zadržati gotovo četvrt stoljeća.

Jedna od tih je i nastanak Centra za rad s djecom i omladinom 1975. uz istodobni prestanak postojanja Doma omladine i pionira te pojave Centra za kulturu 1979. godine. Dvije godine kasnije, o djelokrugu rada ustanove pisat će da su osnovne djelatnosti područje obrazovanja i osposobljavanja, najviše usmjereni prema učinkovitoj pripremi i sudjelovanju “omladine, radnika, radnih ljudi i građana” u različitim oblicima i ulogama tada dominantnog modela društvenog samoupravljanja ili općenarodne obrane i društvene samozaštite, dok se na začelju spominje estetski odgoj i obrazovanje djece, omladine i odraslih, kroz suradnju s ustanovama istog statusa ili s vlastitim verificiranim programima. U području kulture polazna je točka opet obrazovanje i osposobljavanje netom navedene tri ciljane kategorije populacije, na isprobani način: tribine, predavanja, ciklusi, seminari, klubovi, prikazivanje filmova... Zanimljivo, nigdje ni spomena djece u ovako širokom programskom zahvatu! Takav će se obrazac javnog djelovanja ustanove formalno primjenjivati zamalo petnaestak godina.



Tribine su bile i ostale sadržajima i izvedbom promjenljivi, ali posjetiteljima uvijek privlačni oblici saznanja manje-više svima potrebnih u radno-životnom okruženju

Sredinom 1985. godine donijet je znatnije promijenjeni Statut Narodnog sveučilišta “Otokar Keršovani”. Dvije su osnovne djelatnosti u njemu zabilježene: područje obrazovanja i osposobljavanja i područje kulture. Uglavnom, u obje je naglasak na odgoju, obrazovanju, osposobljavanju i usavršavanju stanovništva razvrstanog u različite dobne ili društveno-politički određene skupine. Doda-ne su i sporedne djelatnosti, u što ubrajamo različite tehničko-organizacijske usluge zainteresiranim korisnicima.

Unutarnja organizacija svedena je na četiri, tada zvane radne jedinice. Na prvom je mjestu Centar za obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje za samoupravljanje. Važnu ulogu još uvijek je imao i Centar za obrazovanje i osposobljavanje za općenarodnu obranu i dušvenu samozaštitu. Posljednji je naveden, ali u javnosti sve primjetniji, Centar za kulturu. Administrativno-knjigovodstveno-financijska služba pokrila je sve poslove te vrste.

Traganja za probitačnijim oblicima djelovanja i krupnije organizacijske promjene započeli su 1989. godine, s naznakama dovršetka gradnje zdanja dubravačkog Kulturnog centra i nastavljeni su nekoliko godina poslije, dok sve zacrtano nije i provedeno. Prijelomni trenutak bila je osnivačeva zakonska obveza provedbe Zakona o ustanovama i osnivanja Upravnog odbora, tijela koje će ubrzo promijeniti naziv u Upravno vijeće. Prvi Statut Narodnog sveučilišta “Dubrava” iz tog razdoblja donio je Upravni odbor 11. studenoga 1994. godine. Iz njega izdvajamo ustrojstvo ustanove, koje će se uskoro još jednom izmijeniti, dajući dovoljno kreativnog prostora za stvaranje održivih sadržajno-izvedbenih oblika ostvarivanja javne uloge u djelatnosti kulture i obrazovanja, od mjesne do međunarodne razine.

Tri su ustrojstvene jedinice: u području kulture, obrazovanja i općih poslova.

U području kulture djeluje Centar za kulturu, ali sa zasebnim dijelovima: Odjelom za folklor i njegovanje hrvatskih narodnih tradicija, Odjelom za koncertnu, glazbenu i plesnu djelatnost, Odjelom za dramsku, scensku i literarnu djelatnost, Odjelom za ekologiju, zaštitu zdravlja i čovjekova okoliša, Odjelom za film, video i foto djelatnost, Odjelom za dizajn i primijenjenu umjetnost te Odjelom za kulturno-amatersku djelatnost. Zasebno djeluju i Galerija Dubrava, Dječje amatersko kazalište Dubrava i Videoteka.

Obrazovanje su organizirali i ostvarivali ili su to trebali: Centar za učenje jezika, Plesni centar, Glazbeni centar, Likovni centar, Informatički centar, Centar za poduku djece predškolske dobi i Centar za srednjoškolsko obrazovanje odraslih.

Za sve ostalo, predvidljivo, mjerodavan je bio Odjel općih poslova, odnosno njegove službe za računovodstveno-knjigovodstvene, administrativne, kadrovske i pravne i poslove održavanja objekata, opreme i uređaja, zaštite na radu i zaštite od požara, promičbenu

djelatnost, izdavaštvo, prodaju umjetničkih djela i video materijala, te pružanje ugostiteljskih usluga polaznicima i ostalim posjetiocima.

I prije ove formalne potvrde sustavno posloženih cjelina za djelovanje ustanove, sukladno tadašnjim potrebama, u široj su javnosti već različito vrijeme bila (pre)poznati nazivi, nerijetko po vrsnosti programa, pojedinih ustrojstvenih jedinica poput Centra za učenje jezika, Plesnog ili Informatičkog centra. Na prijelazu dvaju tisućljeća javlja se zamisao o novom, Centru za programe akcija i manifestacija, koji uskoro biva i formalno proglašen postojećim. Posljednji je počeo raditi, 2006. godine, Centar za produkcijske programe.

Sadašnje ustrojstvo ustanove datira od 11. listopada 2011. godine. Tada je Upravno vijeće donijelo Statut u kojemu je načinjeno niz izmjena. Umjesto tri, različiti poslovi će se ostvarivati u šest ustrojstvenih jedinica: Centru za kulturu (provedba programa kulture i poslovi vezani uz izdavačku djelatnost), Centru za obrazovanje (ostvarivanje svih programa obrazovanja odnosno poduke), Dječjem kazalištu Dubrava (priprema, organizacija i javna izvedba scenskih djela za djecu i mladež, poduka djece i mladeži u glumi, scenском pokretu i govoru te ostalim scenskim znanjima i vještinama, osmišljavanje i razvoj različitih manifestacija i projekata vezanih za kazališnu djelatnost i sudjelovanje u njima), Galeriji Vladimir Filakovac (provedba programa pripreme i ostvarivanja izložbi likovnih djela, likovnih kolonija, likovnih intervencija u urbanim prostorima, izdavanje grafičkih mapa i skrb o fundusu). Svima njima valja pridodati i praćenje i istraživanje potreba stanovništva u pojedinoj od tih djelatnosti, obavljane marketinško-promidžbenih te ostalih nespecificiranih stručnih poslova. Preostala dva organizacijska dijela ustanove zaokružuju ukupne predvidljive i nepred-



Različita i sve češća, uz to gotovo stalna događanja, za manji broj gledatelja ili ona što ih privuku na stotine, pomalo su pojačavala zanimanje za kulturu u svim njenim oblicima

vidljive, svima manje-više potrebne prateće poslove kako bi bez poteškoća ostvarivali sve što predstavlja određena javna očekivanja u djelatnostima kulture i obrazovanja. Stoga Odjel zajedničkih poslova obavlja poslove strateškog planiranja i razvoja, objedinjuje godišnje programe rada i razvoja, stvara zajedničke poslove marketinga i promidžbe te odnosa s javnošću, zatim prati mogućnosti korištenja sredstava iz fondova Europske unije, sponzora i donatora, izvršava poslove suradnje s lokalnom samoupravom, kulturnim, obrazovnim i sportskim institucijama te gospodarskim subjektima. Odjel općih i tehničkih poslova uključen je u organizaciju rada, financijsko-računovodstvene i knjigovodstvene, pravne, administrativne i poslove vezane uz ljudske resurse, arhiviranje i vođenje potrebne dokumentacije, ali i poslove održavanja objekata, opreme i uređaja, ka-

zališne tehnike, zaštite na radu i zaštite od požara i ostalo, kada uređaje.

Ovakav ustroj ukazuje na organizacijsku složenost i potrebu što temeljitije raspodjele poslova, što ne isključuje međusobnu suradnju i zajednički nastup u stalnim nastojanjima da se stvaraju uvjeti produktivnog i održivog razvitka Sveučilišta.

UPRAVNO VIJEĆE

Već je spomenuto da ključnu ulogu u upravljanju ustanovom, u skladu sa zakonskim odredbama iz 1993. godine, dobiva isprva Upravni odbor, a potkraj rujna 1995. godine, zakonskim promjenama postaje Upravno vijeće. Činit će ga tri člana, s time da dva ime-



nuje, u ime osnivača ustanove, Gradska skupština Grada Zagreba, dok je treći izabran iz redova stručnih zaposlenika ustanove.

Imenovanjem ili izborom preuzete obveze njegovih članova doista su zahtjevne. Naime, u četverogodišnjem razdoblju predstoji im donošenje programa rada i razvoja ustanove i neprekidni nadzor njihova izvršavanja, što u konačnici potvrđuju ili uskraćuju prihvatanjem izvještaja o radu na polovini i kraju svake poslovne godine. Odlučuju i o financijskom planu i polugodišnjem i godišnjem izvještaju, jesu li prema planiranom i ostvareni. Uz to, mjerodavni su davati osnivaču i ravnatelju ustanove kojom upravljaju prijedloge i mišljenja o pojedinim pitanjima te donositi različite odluke, ali i obavljati niz poslova određenih zakonom i aktima osnivača.

BROJNE SJEDNICE

U nepunih četvrt stoljeća upravljanja ustanovom, članovi Upravnog vijeća održali su u šest mandata zamalo 190 sjednica. Na dnevnom su se redu nalazile raznorodne teme, od onih koje su se gotovo rutinski razmotrile i zaključile vrlo često i bez ikakve rasprave, do takvih da su zahtijevale i više sjednica te često zatražene višestranu analizu vrsnih stručnjaka s prijedlozima mogućeg ili mogućih rješenja i naznakom pozitivnih i negativnih strana, njihovim konačnim odlukama određenih, nekomu itekako važnih ishoda. Naravno, u svemu tome ključno mjesto imali su financijski planovi, programi rada i investicija i izvješća o njihovu izvršenju, ali i ostala povremena razvoju ili onome što ga sprječava usmjerena pitanja.

Listanjem zapisnika sa sjednica tog tijela, nije teško proniknuti što je u pojedinom od tih četverogodišnjih razdoblja privlačilo ne-

što više od uobičajene pozornosti revnih članova. Protekom godina zamjetan je, katkad skokovito brz, ali uglavnom postupan rast ljudskih, prostornih, tehničko-tehnoloških i programskih čimbenika kao snažnih i nezmjenjivih poluga razvoja ustanove.



Fotografija: Zapisnici sa sjednica Upravnog vijeća prvih su desetak godina pisani na pisaćem stroju, a kasnije na računalu

RAZDOBLJE NASTANKA KLJUČNIH DOKUMENATA

Između 1996. i 1998., koliko je potrajao mandat prvog imenovanog Upravnog vijeća Naodnog sveučilišta Dubrava, glavnina posla odnosila se na donošenje statutarnih promjena, pravilnika kojim se određuju način i sudionici izvršavanja različitih, zakonima utvrđenih obveza, ali i planski dokumenti razvoja i izvještaji o njihovu izvršenju. U tom su Upravnom vijeću bili: Marijan Galeković, predsjednik, Mijo Stipić i Željko Šturlić, članovi.

Iza sredine siječnja 1998. godine, drugi je saziv Upravnog vijeća, u odnosu na članstvo, pretrpio neznatnu izmjenu. Predsjednik je opet postao Marijan Galeković, dok su Roman Božić i Željko Šturlić bili članovi.

Osim razmatranja i donošenja znatnim dijelom uobičajenih, ali različitih dokumenata vezanih uz poslovanje ustanove, spomenuto je u obliku obavijesti, krajem studenoga 1998. godine, skromno obilježavanje 40. obljetnice Narodnog sveučilišta Dubrava i 30-godišnjice djelovanja njegove Galerije Dubrava, predviđeno 11. prosinca iste godine. Proveden je i natječaj za ravnatelja ustanove u prvoj polovini 1998. godine. Uz to, 1999. godine na dnevnom redu našao se i prijedlog o osnivanju i imenovanju članova Povjerenstva za izgradnju spomenika hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata, vezanim tim ča-

snim statusom uz Dubravu. Spomenik je bio predviđen na dostojnom mjestu, južnoj strani zgrade Kulturnog centra.

Zanimljivost je da se u krajem kolovoza 1999. godine pojavljuje prijedlog o poslovnoj suradnji ove ustanove s dugoselskim Radio Martinom, sa značajnim informativno-promidžbenim učincima o lokalnoj kulturno-obrazovnoj, ali i umjetničkoj ponudi za širu javnost. O tome se i raspravlja, a predloženoj zamisli Upravno vijeće dalo je potporu. Ona će, nešto kasnije, postati i dobro prihvaćena slušateljska navika kroz nekoliko godina. Uobičajeni su postali i ravnateljevi kraći osvrti na već ostvarena posebna kulturno-obrazovna događanja, redovite programe u istim područjima ili najave odabranih, osobito vrijednih mjesečnih zbivanja, uglavnom kulturnog predznaka.



Spomenik braniteljima iz Domovinskog rata povezanim s Dubravom postavljen je s južne strane zgrade Kulturnog centra

POTICAJNE USTROJSTVENE PROMJENE

Treći sastav Upravnog vijeća, premda utemeljen sredinom prosinca 2001. godine, svoju ulogu počinje ostvarivati sredinom siječnja sljedeće godine. Činili su ga Ivan Pavičić, predsjednik, Damir Malić i Željko Šturlić, članovi. To, iz objektivnih razloga, neće potrajati niti godinu dana. Umjesto Ivana Pavičića, na mjesto predsjednika izabran je Damir Malić, dok je Gradska skupština Grada Zagreba novim članom imenovala Franju Trupeljaka.

Uvidom u cijelo razdoblje, uočava se značajan porast broja sjednica, što je posljedica osjetnijeg porasta programa u obje djelatnosti i njihovih razgranatijih sadržajno-izvedbenih oblika. To je značilo i postupni porast broja posjetitelja i polaznika, ali i vanjskih suradnika, donekle i zaposlenika, koji će ih ostvarivati, ali i valjano obavljene prateće poslove, posebno administrativne, financijske i tehničke naravi, neophodne da se sve uspješno odradi.

Već u prvoj radnoj godini razmatralo se i prihvatilo niz, vrijeme će pokazati, poticajnih ustrojstvenih promjena, koje su s zapošljavanjem po nekoliko novih zaposlenika, tijekom četverogodišnjeg razdoblja, donijele možda i neočekivanu živost, ali i pokretljivije i stvaralaštvom zaokupljeno radno okruženje. Ponovno je raspisan natječaj za izbor i imenovanje ravnatelja i nekako istodobno izvršene su djelomične izmjene Statuta ustanove. Galerija Dubrava odlukom Upravnog vijeća, uz prethodno uvjerljivo stručno obrazloženje za takav čin, preimenovana je 11. prosinca 2003. godine u Galeriju Vladimir Filakovac.

Izdvojeno spominjemo posebno značajan razvojni dokument, za koji su, napisano je u zapisniku sa sjednice Upravnog vijeća od 14. srpnja 2005. godine, "...voditelj projekta i mentor u izradi ovog dokumenta dali visoke

ocjene njegove sadržajno-metodološke utemeljenosti i praktične primjenljivosti u pisanom obliku, razlog su da je Upravno vijeće bez rasprave i jednoglasno odlučilo..." da ga, s određenim vremenskim odmakom, donosi. To se odnosilo na Strategiju razvoja Narodnog sveučilišta Dubrava u razdoblju od 2005. do 2008. godine.



Osim promjene naziva, Galerija Vladimir Filakovac dobila je i prepoznatljiv grafički znak

NEOČEKIVANI PROGRAMSKO-FINANCIJSKI NESKLAD

Od 12. siječnja 2006. godine, ustanova je imala Upravno vijeće u četvrtom sazivu. Činile su ga Nada Jakovina, predsjednica, Anđela Kekelj i Domenika Salamunić, članice. Uz uobičajene rasprave donošenje različitih odluka vezanih uz uredno redovno poslovanje, na sjednicama su se sve češće čule napomene, ali i različita objašnjenja neočekivanog nesklada u programsko-finanjskim rezultatima. O tome se u više navrata u dopisima obavještavalo Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport, tražeći da u ime osnivača i vlasnika poduzmu mjere koje će pomoći financijskom uravnoteženju poslovanja i u uklanjanju više uzroka takvog stanja.

Jedno od tumačenja iskazanih negativnih predznaka na rashodovnoj strani u pojedinim programima, posljedica su ostvarivanja programa u većem postotku ili čak i u potpunosti u odnosu na postotak mjesečnog priljeva odobrenih financijskih sredstava ili ostvarenja pojedinih programa iznad predviđenih i financiranih količina.

Od 2008. godine već se upozorava da sveukupni prihod ustanove bilježi pad u odnosu na prethodnu godinu. Uzroci se prepoznaju

u prevelikom broju zaposlenika, gotovo polovina njih, čije se plaće i ostala materijalna primanja financiraju i vlastitih prihoda ustanove, očito nedostatnih za sve potrebe. Tome treba dodati i značajnu, skoro svakomjesečnu uplatu poreza na dodanu vrijednost, obveze koja se plaća na tržišno usmjerene obrazovne programe. Uz to, uočeno je da su značajan dio prihoda odnijeli odobreni popusti polaznicima različitih obrazovnih programa ustanove.

S obzirom da je tek pretkraj mandata ovog Upravnog vijeća izašla na vidjelo ovakva, dotad tinjajuća prijetnja poslovanju, smjernice koje je dalo za uklanjanje prepoznatih uzroka, nisu mogle imati osobitog učinka.

U razdoblju od četiri godine, proveden je još jedan natječaj za ravnatelja, ali i za devet novih zaposlenika, uz izmjenu dva ključna pravilnika, o radu i o unutarnjem ustrojstvu. Zanimljivim se čine i najavljene i poduprte pripreme za obilježavanje 50. obljetnice narodnog sveučilišta Dubrava i 40-godišnjice Galerije Vladimir Filakovac. U povodu toga namjeravalo se izdati monografiju, tiskati prigodnu grafičku mapu i snimiti dokumentarni film, uz uobičajenu ogradu, ako za to bude novca. Očito ga nije bilo, jer ništa od nabrojenog nije ostvareno.



Unatoč iskazivanoj financijskoj neravnoteži u poslovanju, brojčano i sadržajno su još uvijek rasli programi u djelatnosti kulture, doseggavši uskoro u svemu svoj vrhunac

STANJE NEPODNOŠLJIVO, PROMJENE IZOSTALE

Zanimljivo da se 22. siječnja 2010. godine, već na prvoj, konstituirajućoj sjednici petog po redu Upravnog vijeća, kojega su činili Domenika Salamunić, predsjednica, Milivoj Beader i Marijan Makarić, članovi, čulo jasno upozorenje i zamolba ravnatelja tom tročlanom upravljačkom tijelu za potporom u nastojanjima da se izmijeni nepodnošljivo stanje. Upoznao ih je s više godina upućivanim i dotad neprihvaćenim zahtjevima Sveučilišta u Gradskom uredu za obrazovanje, kulturu i šport za zapošljavanjem novih zaposlenika i financiranje njihovih, ali i dijela plaća već zaposlenih, iz gradskog proračuna. Oni su potrebni ili sudjeluju u ostvarivanju programa kulture i poslova održavanja objekata, uređaja i opreme, a financirani su iz vlastitih prihoda Sveučilišta, što više nije moguće.

I nije ostalo samo na tome. Saznalo se i za podužu praksu financiranja programa kulture iz vlastitih prihoda ustanove, jer proračunska financijska sredstva nisu bila dovoljna za ostvarivanje predloženog broja termina za, primjerice, likovne izložbe, koncerte ili pojedine radionice.

Već tada se za obrazovne programe kao jedna od mogućnosti razrješenja problema spominjalo ukidanje te djelatnosti.

Nedugo iza toga, iz mjerodavnog je gradskog ureda stiglo više odgovora za brzi izlazak iz uznapredovale krize. S obzirom da uopće nema mogućnosti proračunskog financiranja plaća za te zaposlenike, treba prestati ostvarivati programe koji se financijski ne pokrivaju, a s tehnološkim viškom zaposlenika, ako se to analitički pokaže, treba raskinuti ugovore o radu. U tom je kontekstu iskazana spremnost da se prema raspoloživim mogućnostima, pomogne u zbrinjavanju zaposlenika s kojima se bude morao raskinuti ugo-

vor o radu. Ukazano je da se sadašnje stanje mora temeljito sagledati i procijeniti što se sve može samofinancirati. Naglasilo se da se s promjenama koje su se dogodile u školama, sa sve ranijim uvođenjem u formalno obrazovanje većine onoga što je donedavno bilo dostupno samo u neformalnom obliku, može uspješno nositi poticanjem zaposlenika na osmišljavanje i ostvarivanje inovativnih programa, dohodovnih u svakom pogledu.

Potkraj srpnja 2010. godine iznijeto je na sjednici Upravnog vijeća dramatično ravnateljevo upozorenje o otpuštanju zaposlenika ako u pojedinim segmentima obrazovne djelatnosti ne dođe do znatnijeg porasta broja polaznika, kao preduvjeta njihova opstanka, ali i potrebe štednje na svim razinama, kako se ne bi ugrozio i opstanak same ustanove. To je bila točka dnevnog reda s temom: Informacija o mjerama za poboljšanje ukupnog i uravnoteženja financijskog poslovanja Narodnog sveučilišta Dubrava.



Dugo se činilo pomalo nestvarnim, neko vrijeme i skokoviti pad zanimanja polaznika za poduku jezika i informatike

Sredinom svibnja 2011. godine, zbog nemogućnosti prisustvovanja sjednicama Upravnog vijeća, razriješen je Milivoj Beader, a novoimenovani član postao je Miroslav Čulk. Dva mjeseca kasnije, nakon nekoliko dopuna i izmjena prethodnog, donijet je novi Statut Narodnog sveučilišta Dubrava, ali, nešto kasnije i pravilnici o radu i ustroju ustanove.

Na sjednicama se počelo temeljitije razmatrati niz pitanja u kojima se moglo tek naslutiti da bi mogli utjecati na otklanjanje uzroka dosadašnje tvrdokorne krize. Dotad se nije čulo razmišljanje da na manjak prihoda nad rashodima značajno utječe nefunkcioniranje izvršavanja preuzetih obveza unutar sustava proračuna, dok se za ostalo može tražiti uzroke u lošem poslovanju.

Videoteka Videocikl postala je povijesna činjenica nakon odluke Upravnog vijeća da od 1. prosinca 2012. godine zauvijek zatvori svoja vrata.

Rashodovna strana počela se iskazivati u stotinama tisuća kuna, predviđeni zahvati za suzbijanje uzroka koji su do toga doveli ostali su zapis na papiru, nestajali su jedan za drugim razlozi bilo kakvog optimizma.

PREPOZNATI UZROCI, POČETAK PREVLAĐAVANJA

Šesti saziv Upravnog vijeća, konstituiran je 24. listopada 2013. godine, u kojemu je Mira Božić bila predsjednica, a Snježana Božić i Domenika Salamunić članice, dočekalo je više, barem dotad, nerješivih problema. Mogućnosti ozbiljnih potresa u poslovanju prerasli su u zabrinjavajuću stvarnost. Istodobno se moralo brzo, što dublje proniknuti i nepogrešivo spoznati stvarne uzroke gubitka, ali i odlučno nastupiti njihovu obuzdavanju, još bolje uklanjanju, za što je trebalo više vremena i suradnji sklonih zaposlenika u ustanovi, sposobnih da se uhvate u koštac sa svima što im čini upitnom radnu budućnost.

Među značajnije uzroke smanjivanja interesa za neformalne oblike obrazovanja, svakako treba ubrojiti osjetni i kontinuirani pad prihoda domaćinstava i preraspodjelu u strukturi potrošnje u kontekstu raspoloživih financijskih sredstava i ocjene prioriternih potreba. Zatim, važan čimbenik je i besplatno sustavno učenje jezika i informatička poduka koje su omogućene već od prvog razreda osnovne škole. Nadalje, značajan dio potencijalnih polaznika izabire mogućnost stupnjevanog učenja jezika i informatike na daljinu prijavljivanjem na internetske obrazovne portale po prihvatljivim cijenama i uče kad to pože, u što je najčešće uključeno i dobivanje certifikata nakon polaganja završnog ispita. Konačno, certificirana jezična i informatička znanja i vještine sve češći su uvjeti u raspisanim natjecajima za zapošljavanje kod znatnog broja poslodavaca.

Dva mjeseca je potrajalo dok je Stručno vijeće Narodnog sveučilišta Dubrava moglo izabrati novu članicu, Maju Marohnić, umjesto Domenike Salamunić, kojoj je krajem 2013. godine istekao dotadašnji mandat.



Videoteka Videocikl, jedna od doskorašnjih rashodovnih perjanica, izgubila je svrhu postojanja i njenim zatvorenjem prestao je postojati jedan od uzroka povećavanja rashoda nad prihodima



Tek se dvoje najstručnijih zaposlenika uključilo i ostvarivalo pojedine programe u području plesa i rekreacije te likovnosti

S osobitim je zadovoljstvom primljena obavijest da su za tri zaposlenika ustanove plaće i ostala materijalna primanja uvrštena u gradsko proračunsko financiranje u posljednja dva mjeseca 2013. godine. To j predstavljalo značajno olakšanje u financijskom pogledu.

Pomaka u djelatnosti obrazovanja, unatoč pokušajima da se određenim promjenama u ponudi ostvare novi prihodi, nije bilo. Ne treba naglašavati, ali za to se moralo naći trajno rješenje.

Zapaženo je da brojni vanjski suradnici ostvaruju programe, koji bi većinom trebali stvarati prihod na tržištu, u čemu bi i zaposleni morali sudjelovati, što bi se, srazmjerno njihovu kreativnom udjelu u stvorenom kulturnom proizvodu, trebalo stimulirati i dodatno nagraditi.

Porazno saznanje o višku rashoda nad prihodima, iščitalo se iz financijskih izvješća Narodnog sveučilišta Dubrava za 2013. godinu, sredinom veljače 2014. godine. Iskazano je golemim sedmerostrukim iznosom!

Upravno vijeće jednoglasno je zaključilo da takvo, ozbiljno financijsko stanje ustanove, zahtijeva brzo poduzimanje različitih mjera za njegovo prevladavanje. Naglasili su da je to obveza ravnatelja, pri čemu treba koristiti sve raspoložive ljudske i materijalne resurse Sveučilišta za stvaranje uvjeta za pozitivne promjene u poslovanju. Polazište je utvrđivanje uzroka koji su doveli do sadašnjeg zabrinjavajućeg statusa ustanove. Kako nisu ostvarena očekivanja o promjeni stanja i povećanju prihoda u pojedinim programima obrazovanja, posebice učenju jezika i informatici, izlaz je u gašenju svega što stvara gubitke.

Dva tjedna kasnije, umjesto početka razrješavanja krize, raspravlja se o zahtjevu o razrješnju ravnatelja zbog odlaska u mirovinu i prijedlogu za imenovanje vršitelja dužnosti ravnatelja Narodnog sveučilišta Dubrava, što je i prihvaćeno.

MUKOTR PAN PUT IZLASKA IZ KRIZE

Potkraj ožujka 2014. godine zapravo počije vjerojatno dugo izvlačenje iz krize koja je dosegla vrhunac. Okosnica svih prijedloga sažeto glasi: poduzeti sve raspoložive mjere za naplatu nenaplaćenih potraživanja i ostvariti uštede u poslovanju gdje god je to moguće, ali da to ne utječe na kvalitetu i kvantitetu polaznicima i posjetiteljima ponuđenih programa.

Nakon provedenog natječaja za imenovanje ravnatelja, Gradska skupština Grada Zagreba, jednoglasno je imenovala Željka Šturlića za ravnatelja i razriješila Ivicu Rubića, njegovog prehodnika, te dužnosti.

Sredinom prosinca 2014. godine usvojen je Prijedlog mjera za prevladavanje manjka prihoda nad rashodima u poslovanju Narodnog sveučilišta Dubrava. Nastao je kao proizvod timskog rada i precizno je naznačio hodogram za što brži izlazak iz sadašnje krize, koja je, ukupno gledano, posljedica dugoročno neodrživog financijskog poslovanja ustanove. U zaključnim napomenama, prije upućivanja osnivaču da donese odluku o provedbi predloženih mjera, Upravno vijeće ocijenilo je taj dokument vrlo kvalitetnom i argumentiranom osnovom za raspravu i kvalitetno odlučivanje.

Očekivano, problemi nastaju u neplaćanju obveza, gdje je najveći iznos iskazan za intelektualne usluge. Mnogi vanjski suradnici ne prihvaćaju nastavak suradnje zbog ugovorno prekoračenih rokova. Nemali broj je onih koji su ostali surađivati, prihvativši objašnjenje razloga, strpljivo čekajući doznaku naknade na svoj žiroračun.

Zaredale su odluke o upozorenju zaposlenicima na obveze iz radnog odnosa, s naznakom mogućeg otkaza ugovora o radu, upravo u prekretničkim, 2014-oj i 2015-oj godini. Dio njih naprosto nije mogao prihvatiti brojne učinkovite mjere za poboljšanje ukupnog stanja i nastavili su se ponašati ipak s izvjesnim osjećajem mjere u onome što su radeći činili, do konačne odluke o sporazumnim otkazima ugovora o radu, na što se odlučilo troje zaposlenika. Jednoj je zaposlenici otkazan ugovor o radu, jer je bila tehnološki višak.

Listajući godišnje izvještaje financijske naravi, već se na kraju 2016. godine rashodovna u odnosu na prihodovnu stranu osjetno smanjila. Postalo je sve izglednije da je takav nastavak moguć, štoviše, da bi mrska riječ kriza mogla biti sa sigurnošću prevladana, možda već sljedeće godine.

Možda je dodatni optimistični znak bila i odluka Upravnog vijeća o nabavi rabljenog



Nabava kombi vozila bila je prvi vjesnik izlaska iz krize u poslovanju i stvaranju uvjeta da se ponovno smjelije krene s tržišnim programima i izvan gradskih granica

kombi vozila. S nabavom kombi vozila riješeno je značajno pitanje vlastite tehničke potpore, prvenstveno u ostvarivanju programa kulture, uz osjetne uštede na godišnjoj razini za tu vrstu usluga. Dio programa koji ostvaruju nemale prihode, s vlastitim prijevozom postali su konkurentniji i dostupniji na gradskoj, ali i široj, međuzupanijskoj te međunarodnoj razini. To se posebno odnosi na gostovanja Dječjeg kazališta Dubrava s predstavama na repertoaru i u sredinama gdje su takva događanja rijetka.

Bilo je učinaka spomenutih i nespomenutih, nakon poduzetih mjera Upravnog vijeća, možda ne djeluju spektakularno, što im i nije bio cilj, ali sve poduzeto i obavljeno u nepune četiri godine, ostalo je kao postojani temelj na kojemu se može nastaviti poduzetnije graditi.



POUZDANI POKAZATELJI SLUTE BOLJITAK

S tek tri održane sjednice, završit će ovaj uvid u djelovanje Upravnog vijeća u punih šest mandata i kraći početak sedmog, 28. prosinca 2017. godine.

Sastav se djelomično promijenio. Mira Božić ponovno je predsjednica, dok su članice Davorka Moslavac Forjan i Maja Marohnić.

Njihov se početak rada dogodio u znatno opuštenijem okruženju, jer mnogi pokazatelji ukazuju da se strpljivo i djelotvorno korača prema sve bližem boljitku. Za to dobrodošao nastavljeni kontinuitet, što će se, zbog stvarnog poznavanja stanja, moći pretočiti u davanje plodonosnih smjernica za napredak ustanove.

Na tom tragu napretka su i tri zapažanja sa zgusnuto održanih sjednica.

Prvo, kratko je i ohrabruje: ukupni rashodi nisu premašili planirane, tvrdi se i prihvaća u izmjenam i dopunama Financijskog plana Narodnog sveučilišta Dubrava za 2017. godinu. Napokon se i to dogodilo.

Premda donijeta u posljednji trenutak, jer se objektivno to nije moglo ranije, Odluka o odabiru najpovoljnije ponude u postupku jednostavne nabave rabljenog kombi vozila na motorni pogon, omogućila je njegovu kupnju u istoj godini i pripremu za skoriju siječanjku registraciju 2018. godine.

Na kraju, osobito raduje primjena racionalnijeg sustava naplate i stalnog podsjećanja na dospjela plaćanja, jer je osjetno smanjila značajna dugovanja.

Usklađeni zajednički napor zaposlenika u rješavanju ključnih pitanja poslovanja naprosto mora dati već prije početka iskazane poželjne učinke kao u primjeni Odluke o proceduri podsjećanja za plaćanje dospjelih nenaplaćenih tečajnina i članarina

ČELNICI SVEUČILIŠTA

Brojni su pojedinci, entuzijasti nekoć sudjelovali u utemeljenju Narodnog sveučilišta "Zagrebačka Dubrava". Zapamćeni su tek neki, među njima ljudi koji su mu stajali na čelu u prvom desetljeću.

Prvi tajnik, dakako volonter, bio je Vladimir Rosić. Pet godina nakon početka rada Sveučilišta uvidjelo se da to, tada čelno mjesto, treba profesionalizirati. Za prvog tajnika profesionalca imenovan je Luka Rogić, kojega se spominjalo i kao prvog volontera upravitelja novoutemeljene ustanove, dok je dužnost predsjednika volontera obnašao Dalibor Kovačević, tadašnji tajnik Narodnog odbora općine Dubrava.

Kratko razdoblje prije spajanja dubravačkog i maksimirskog Sveučilišta, 1963. godine, upraviteljem je bio imenovan Momir Ljubotina. Između 1963. i 1967. godine, direktorom Narodnog sveučilišta "Otokar Keršovani" postao je Božidar Ahel. Kako je 1964. godine u Cerskoj 1 bio uređen prostor za okupljanje mladeži, nazvan Domom omladine i pionira, mjesto njegova upravitelja zauzeo je Simo Šarkanović.

Kada je Božidar Ahel 1967. godine bio razriješen na mjestu direktora, tu je dužnost preuzeo Juraj Papić, a obnašao ju je do kraja 1979. godine.

Novim je direktorom 1980. godine imenovan Tomislav Gojak i ostao je na toj čelnoj funkciji gotovo do odlaska u mirovinu, 1989. godine. U tom je razdoblju bio i prvi vršitelj dužnosti direktora u povijesti ustanove, zakonom predviđenih šest mjeseci, do izbora njegova nasljednika, nakon prethodno poništenog prvog objavljenog javnog natječaja.

Dosad najduži mandat, isprva direktora Narodnog sveučilišta "Otokar Keršovani", a nekoliko godina kasnije i ravnatelja Narod-

nog sveučilišta Dubrava, imao je Ivica Rubić. Započeo mu je 1989. godine i trajao do 2014. godine, kada je, neznatno prije isteka mandata, podnio zahtjev za umirovljenje.

Odlukom Skupštine Grada Zagreba za vršitelja dužnosti ravnatelja imenovan je Željko Šturlić. Na javni natječaj javio se kao jedini kandidat i Skupština Grada Zagreba jednoglasno mu je povjerila četverogodišnji mandat ravnatelja Narodnog sveučilišta Dubrava početkom srpnja 2014. godine.

ZAPOSLENICI OD 1958. DO 2018.

Štošta se doznalo prelistavanjem podeblje knjige Matične evidencije radnika u posljednjih pedeset godina. Uspjela je, za divno čudo, preživjeti sve ono što je ostale važne dokumente učinilo nam zauvijek nedostupnim. Iz obilja podataka koji su u nju revno upisivani iz rubrike u rubriku, da bi nakon nekog vremena dio toga bio naprosto preskočen ili popunjen ponešto drukčije iz katkad i nepoznatih razloga, mogla bi nastati zanimljiva studija ne samo o kadrovskoj politici u proteklih pola stoljeća, već i prevladavajućoj djelatnosti u razvitku ustanove u pojedinom razdoblju, prema broju i zvanju zaposlenih. To će, možda, nekad netko i učiniti, istražujući obuhvatnije i detaljnije povijest razvitka, značaja i rada narodnih sveučilišta na ovim prostorima.

Posljednjih 7-8 godina i tu je došlo do promjena. Knjigu i kemijsku olovku zamjenjuju tablični obrasci i računalni unosi podataka, S obzirom na povremene sadržajne izmjene, opet je, u konačnici, u trenutku kad novi obrazac zamijeni prethodni, najbolje uvezati sve podatke iz tog razdoblja u knjigu i tako ih trajno sačuvati u dva oblika.

Jedno je sigurno: ako su radili tek nekoliko mjeseci ili gotovo cijeli radni vijek i bili raspoređeni na neko od predviđenih radnih mjesta, dali su u ukupnom razvitku Narodnog sveučilišta Dubrava makar i neznatni, ali neponovljivi osobni pečat i zaslužili da ih se ovom prigodom spomene. To se i čini s ovim popisom zaposlenih abecednim redom, izdvojivši pritom samo godine početka i završetka rada, ako više nisu naši zaposlenici. Tu i tamo, uočiti će se upitnik u stupcu gdje se bilježi odlazak pojedinog zaposlenika ove ustanove. Razlog je samo jedan: nije se mogao utvrditi vjerodostojan podatak i stvarna godina odlaska.



Božidar Ahel	1963. – 1967.
Zvezdana Antoš	1992. – 1995.
Antun Badovinac	1964. – 1967.
Sandra Banić Naumovski	2017.
Mara Barić	1973. – 1979.
Marijan Batinić	1962. – 1963.
Ivka Bejuk	1961. – 1966.
Branko Beltram	1960. – 1962.
Dragica Benko	1965. – 1965.
Katica Blažek	2003. – 2004.
Edita Braje	1998. – 2000.
Dino Čosić	2007.
Jasenska Čumpek	1991. – 1991.
Marija Ćenan	1988.
Maja Dasović	2007. – 2008.
Cila Dautanac	1973. – 1978.
Kornelija Drokan	1995.
Jovanka Đorđić	1972. – 1998.
Savka Đorđić	1972. – 1973.
Ivan Filipović	1964. – 1965.
Rikard Frgačić	2006. – 2017.
Darko Galović	1988. – 1992.
Milica Gašpar	2003.
Margareta Gliha	1970. – 1973.
Tomislav Gojak	1980. – 1989.
Ljiljana Grabar	2003.
Biserka Gradečki	1990. – 1991.
Božena Gretić	1960. – 1985.
Anka Grilec	1973. – 1990.
Mario Horina	2016.

Slavica Horjak	1970. – 1975.	Ljubica Lihtar	1958. – 1973.
Damir Horvat	2003. – 2010.	Katica Lisak	1974. – 1978.
Branko Hrgetić	1961. – 1965.	Ljubomir Lovrić	1980. – 1981.
Goranka Hrženjak	1971. – 1971.	Danka Ljubešić Žarko	2001.
Stjepan Hunjed	1995. – 2010.	Momir Ljubotina	1963. – 1965.
Tonka Huzek	1962. – 1972.	Ivanka Majdak	1965. – 1965.
Slavica Irha	1962. – 1966.	Snježana Mandić	2003.
Franjo Jug	1960. – 1961.	Tomislav Marčeta	1964. – 1964.
Mila Juroš	1991. – 2010.	Spomenka M. Vuković	1995. – 2002.
Radica Kandić	1969. – 1970.	Maja Marohnić	2006.
Kristijan Kiternaš	2004. – 2007.	Nevenka Martinović	1975. – ?
Vesna Klaić	2004.	Ankica Medved	2001. – 2012.
Aleksandar Koharević	1961. – 1963.	Ivana Meštrov	2007. – 2008.
Ivka Končić	1994. – 2010.	Mira Michieli	1968. – 1978.
Darija Končić	2010. – 2015.	Blaženka Miličević	1996. – 1997.
Gordana Kosanović	1997.	Mirela Milković	1973. – 1978.
Kata Kostrec	1973. – 1974.	Sreten Milošević	1962. – 1963.
Maja Kovač	2012. – 2013.	Ana Mišak	1990. – 1998.
Boris Kovačević	1996. – 1999.	Mario Mišak	2011. – 2011.
Zdravko Kovačević	2006.	Vlasta Miškić	1990. – 1995.
Zlata Kovačević	1962. – 1973.	Vlasta Mladić Obad	1985. – 2017.
Mara Kuić	1995. – 1996.	Zlatko Mustač	1963. – 1975.
Neda Kušan	1962. – 1963.	Božica Nekić Barišić	2010.
Marica Kuzmić	1991.	Zvonimir Nemčić	1958. – 1960.
Krešimir Kvočić	1991.	Lucija Novak Franić	1995.
Zlatan Kvočić	2011.	Sonja Novak	1962. – 1966.
Iva Lehunšek Panić	2004.	Zlatko Novaković	1973. – 1976.
Mara Leko	2003.	Zlatko Oković	1960. – 1961.
Dominik Lenac Sanković	2006.	Dragan Orbanić	1964. – 2001.
Mira Leskovar	1971. – 1972.	Vlatko Panić	2004. – 2015.

Juraj Papić	1964. – 2001.	Branko Šrenk	1961. – 1974.
Vladimir Pavlek	2016.	Željko Šturlić	1992.
Franka Perković Gamulin	2004. – 2006.	Tomislav Šuster	1967. – 1990.
Vladko Perović	1963. – 2006.	Kata Tober	1981. – 1982.
Zvezdana Perović	1985. – 1991.	Dragica Tomašić	1965. – 1983.
Mirjana Podvorac	1996.	Marko Toth	1995.
Željka Popović	2017.	Vera Urbas	1963. – 1967.
Branko Posavec	1962. – 1963.	Mirjana Valent	1995. – 1997.
Milica Posavec	1966. – 1966.	Svebor Vidmar	2006.
Suzana Posavec	1998. – 1999.	Marina Vojvoda	2007. – 2015.
Mladen Prežec	2016.	Štefica Vozab	1983. – 1992.
Vinko Pukšec	1991. – 1994.	Alma Vragović	2017.
Božena Puževski	1961. – 1966.	Radojka Vranić	1967. – 1977.
Živko Ranogajec	1961. – 1963.	Ankica Vuglač	1962. – 1965.
Luka Rogić	1963. – 1964.	Dragutin Vuglač	1958. – 1962.
Ivica Rubić	1989. – 2014.	Leo Vukelić	2006. – 2016.
Ana Sabljčić	2017.	Dunja Vuković	1999. – 2016.
Željko Sabol	1962. – 1974.	Marko Zeba	2006.
Domenika Salamunić	1995.	Vid Zelembaba	1963. – 1963.
Svetislav Smičiklas	1973. – 1978.	Vlasta Živičnjak Štebih	1978. – 1978.
Zdenka Sruk	1968. – 1978.		
Šime Storić	1973. – 1978.		
Janja Strmac	1961. – 1963.		
Milan Šarac	1987. – 1991.		
Franjo Šarić	1965. – 1965.		
Simo Šarkanović	1965. – 1977.		
Dane Šikić	1977. – 1978.		
Renata Šimunaci	1960. – 1962.		
Ljubica Škrinjar	1969. – ?		
Vesna Špalj Senta	1987.		

VANJSKI SURADNICI

Bez njih je naprosto nemoguće ostvariti iz godine u godinu rastući broj tematski, sadržajno i dobno usmjerenih programa i projekata, više u području kulture, manje u domeni obrazovanja. Vanjski suradnici različitih, formalno ili neformalno stečenih znanja, vještina te radnog i životnog iskustva, više ili manje neposredno sudjeluju u osmišljavanju, pripremi i pojedinačnoj ili skupnoj provedbi pojedinog programa kao cjeline ili njegova zasebna dijela.

Od njih se očekuje potpuna predanost poslu i ostvarenja što bliže razini izvrsnosti. U šest desetljeća, neće se pretjerati, broj im se iskazuje u tisućama. Iz godine u godinu, s porastom publike i polaznika, njihov broj postupno raste i kreće se između 200 i 350, katkad i nešto više tijekom pojedine godine. Nije ih zanemariv broj koji su se odavno priključili, ali i nakon desetljeća izloženosti oštrom i nepotkupljivom sudu i publike i polaznika, još uvijek su im zanimljivi. Naravno, s brojnim poticajnim zamislima, vrsno prilagođenim sadržajima, prepoznatljivom interpretacijom ili znalačkim transferom znanja, ukratko, onim što svakoga tko želi ugodno ili korisno provesti vlastito slobodno vrijeme zacijelo privlači, ali i to zna itekako cijeliti.

Nalazimo ih u redovima studenata završne godine, nastavnika i znanstvenika različitih struka, pučkih kazivača, obrtnika rijetkih zvanja, glazbenih, scenskih i umjetnika pisane i izgovorene riječi, naprosto svih koji mogu, znaju i hoće svoje znanje, umijeće i nadarenost podijeliti na primjeren i primjeren način s onima koje to na bilo koji način privlači, treba im ili im osobno puno znači.

Svjesni da je nemoguće sve ih i spomenuti, pa oni koji su našli svoje mjesto na stranicama ove knjige, zacijelo su svojim

djelovanjem ostavili nešto dubljeg traga i urezali se u sjećanje ili zauzeli na popisima suradnika takvo mjesto da ih je bilo naprosto nemoguće izostaviti. Promakne li nam koga spomenuti, prije će to biti nehotična greška, nedostatak pouzdanih podataka i sve drugo što nas u tome opravdava. To ne znači da su ovom prigodom nespomenuti, po bilo čemu manje značajni ili pak vrijedni.

**STRATEGIJA
RAZVOJA
USTANOVE
OD 2005. DO
2008. GODINE**



PLAN BUDUĆNOSTI PRERASTA(O) U STVARNOST

Na poticaj tadašnjeg Gradskog ureda za kulturu, sredinom veljače 2004. godine počeo se ostvarivati obrazovni ciklus seminara naslovljen kao *Organizacijski razvoj i strateško planiranje u kulturnim ustanovama i organizacijama grada Zagreba*. Cilj tog jedinstvenog projekta i u europskim razmjerima, bio je osposobiti i usavršiti sudionike ovog specifičnog oblika obrazovanja da uz stručnu pomoć predavača i voditelja radionica izrade dugoročnu, četverogodišnju strategiju razvoja ustanove u kojoj su zaposleni.

Strategija razvoja Narodnog sveučilišta Dubrava, kao prvi javni dokument takve vrste ikad rađen za vlastite projekcije razvitka, odnosi se na razdoblje od 2005. do 2008. godine. Svi mjerodavni čimbenici dali su punu potporu ovom projektu kao prijeko potrebnom dokumentu dugoročnog i sustavnog planiranja razvoja ustanove.

Uz dvojicu polaznika obrazovnog seminara, Ivicu Rubića, ravnatelja i Krešimira Kvočića, tajnika, u timskoj izradi Strategije razvoja Narodnog sveučilišta Dubrava sudjelovali su voditelji pojedinih centara kao ustrojbenih dijelova ustanove: Franka Perković Gamulin (Dječje kazalište Dubrava), Vladko Perović (Galerija Vladimir Filakovac), Domenika Salamunić (Glazbeni centar), Lucija Franić Novak (Centar za hrvatsku tradicijsku kulturu), Željko Šturlić (Centar za film i video), Dunja Vuković (Centar za programe akcija i manifestacija), Vlasta Mladić Obad (Centar za učenje jezika), Vesna Špalj Senta (Plesni centar) i Ljiljana Grabar (Informatički centar).

Prijedlog strategije razvoja Narodnog sveučilišta Dubrava u razdoblju od 2005. do 2008. godine razmotrilo je i prihvatilo Upravno vijeće Narodnog sveučilišta Dubrava 14. srpnja 2005. godine, čime je dobio odrednicu obvezujućeg dokumenta.

Sustavno, po naravi dugoročno planiranje, preduvjet je uspješnog djelovanja na tržištu i poslovne ekonomičnosti i efektivnosti i u području kulture i obrazovanja, dvije temeljne djelatnosti Narodnog sveučilišta Dubrava. Menadžment i marketing u kulturi zahtjev su doba u kojemu djelujemo, ali i oblici svrhovitog djelovanja u rezultate u koje ne ubrajamo samo financijski mjerljive učinke, već i razvitak kulturne produkcije i stvaranje kulturnih navika kod publike. Profesionalni pristup menadžmentu u kulturi podrazumijeva razvijanje svih oblika marketinga, ali i posredovanje, animiranje i educiranje u području kulture.

Prvi strategijski plan razvoja Narodnog sveučilišta Dubrava javni je i provedbeni dokument ove ustanove. U njemu smo temeljitom analizom sadašnje pozicije ustanove u okruženju u kojemu radi, dali odgovore kako ćemo organizirati našu kulturnu i obrazovnu produkciju i difuziju na utvrđenim razinama

budućeg djelovanja. U budućoj poslovnoj politici jasno smo se odredili i prema ciljanoj publici: već sklonoj našim programima i onoj koju tek trebamo pridobiti.

Pozornim iščitavanjem ove strategije, dobit će se jasni odgovori o novoj programskoj orijentaciji, kvantiteti programa, organizacijskim oblicima kulturno-obrazovne produkcije i odnosima koje ćemo uspostavljati prema tržištu kulture.

Tijekom izrade Strategije razvoja Narodnog sveučilišta Dubrava u razdoblju od 2005. do 2008. godine, istodobno s osposobljavanjem i usavršavanjem u seminaru, na razinu ustanove prenijeto je tamo stečeno znanje. U pisanom obliku i u raspravama sa svim voditeljima centara, date su temeljne smjernice za dijagnozu i izradu zasebnih analitičkih dokumenata pojedinog centra.

Istim postupkom i metodama analizirani su položaj i međudnosi ustanove u okruženju njenoga djelovanja. Tako su s manjim vremenskim odmakom nastali: formula razvijenosti prema Adigesu, kronološka mapa, organigram, matrica procesa odlučivanja, SWOT analiza, mapa institucionalnog pozicioniranja i mapa područja djelovanja. Svi ti dokumenti rađeni su za razinu pojedinog centra i ustanove u cjelini.

U etapnom tokovniku izrade strateškog plana, znatno su pomogle netom nabrojene analize dobivene primijenjenim metodama autoevaluacije i organizacijske dijagnostike postojećeg stanja s elementima projekcije budućeg stanja.

Na tim temeljima pristupilo se izboru i određivanju ključnih strategija razvoja. Prvotno širi izbor, argumentacijom se suzio na tri razvojne strategije ustanove. Na isti način usuglašeno je opredjeljenje za okvirne filozofije razvoja.

Time su stvorene pretpostavke da se definiira ukupni strateški koncept razvoja. Njega čine vizija, misija i ciljevi kao naše identifikacijske kartice, uz već spomenute izabrane strategije i okvirne filozofije razvoja, koje nepogrešivo kazuju o našim ambicijama i zajedničkom pohodu u budućnost za koju smo se tek trebali izboriti!

Ovim osnovnim polazištima naznačili smo tek dio najvažnijih zadataka koje smo ostvarivali stvarajući nacrt, a potom i završni dokument – dugoročnu strategiju razvoja Narodnog sveučilišta Dubrava.

STRATEŠKI RAZVOJNI KONCEPT USTANOVE

Smještajući Narodno sveučilište Dubrava u doglednu budućnost, naznačili smo temeljnu težnju prema inovativnosti i brznoj prilagodljivosti u planiranju i provedbi programa kulture i obrazovanja, dosadašnje i buduće osnovne djelatnosti ove ustanove.

Dostignuti stupanj razvoja i raspoloživi i planirani resursi, jamstvo su da je zacrtano postignuće ostvarivo. Kako to kanimo postići, definiramo konkretnim odgovorima na nekoliko pitanja nezaobilaznih u dugoročnom planiranju.

Vizija

Središnji centar za kulturu u gradu Zagrebu.

Gradsko koordinacijsko središte za programe akcija i manifestacija, tradicijsku kulturu, dječji kazališni i glazbeni amaterizam te kreativno korištenje slobodnog vremena mladih.

Žarište kulturnog života u Dubravi, posebice u edukacijskim programima i prijenosu znanja, produkcijskim programima i difuziji kulture, poticanju kulturno-umjetničkog stvaralaštva te animaciji stanovništva svih društvenih i dobnih skupina za sudjelovanje u kreiranju i ostvarivanju programa ustanove.

Misija

Javna ustanova kulture i obrazovanja koja planira, organizira, producira i distribuira programe kulturno-umjetničkog stvaralaštva i obavlja edukaciju lokalnog stanovništva Dubrave svih dobnih i socijalnih skupina s ciljem podizanja opće razine obrazovanja, poboljšanja uvjeta života i promicanja kulture tolerancije.

Ciljevi

Omogućiti stanovništvu Dubrave sudjelovanje u procesu cjeloživotnog učenja i ostvarivanje različitih temeljnih i posebnih kulturnih potreba u svrhu podizanja opće kvalitete života.

Mogućnost postizanja naznačenih ciljeva vidimo u:

- zadržavanju pojedinih programa koje ostvarujemo, a prepoznati su na razini izvrsnosti;
- povećanju broja i raznovrsnosti oblika novih programa kulture i obrazovanja;
- komercijalizaciji i širenju programa kulture na šire lokalno i postupno na regionalna tržišta;
- prijenosu stečenoga znanja različitim metodama u druge sredine na lokalnoj i postupno regionalnoj razini;
- povezivanju sa srodnim ili sličnim organizacijama i ustanovama te istaknutim poje-

dincima radi ostvarivanja zajedničkih projekata u području kulture i obrazovanja;

- postupnom postizanju statusa vodećeg centra za kulturu u gradu Zagrebu.

OKVIRNA FILOZOFIJA RAZVOJA

Budući da Narodno sveučilište Dubrava kao ustanovu kulture i obrazovanja nije moguće u potpunosti podvesti ni pod jedan od predstavljenih tipova filozofije djelovanja i razvoja, pronalazimo se u sljedećima:

1. Organizacija koja uči – učilište

Osnivač nam je i statutarnim odredbama odredio pravni okvir i namijenio ulogu učilišta. To opredjeljenje pokazalo se prihvatljivim na razini Dubrave, ali i šire, i u dogledno vrijeme poželjno je širiti i podizati na višu razinu ulogu ustanove kao učilišta.

2. Organizacija koja djeluje (socijalni aktivizam) – idejno susretnište

U povijesti ustanove bili smo promotori određenih društvenih vrijednosti, a da to naglašenije nastavimo imamo mogućnosti, sposobnosti i želju, pogotovo kad su u pitanju marginalizirane društvene skupine.

3. Organizacija koja zarađuje (piramida publike) – burza marketinških ideja

Programi kulture i obrazovanja koji okupljaju masovnu publiku ili značajniji broj polaznika (dječje kazalište, folklor, koncerti, akcije i manifestacije, tečajevi) između kojih pojedini zarađuju, iziskuju da im se marketinški djelotvornije pristupi i više tržišno orijentira.

OSNOVNE STRATEGIJE

Organizacijsko ustrojstvo ustanove i s njim povezano planiranje i ostvarivanje programa kulture i obrazovanja, ponukalo nas je da pokazatelje u strateškim tablicama iskazujemo po pojedinim centrima, sastavnim dijelovima Narodnog sveučilišta Dubrava kao ustanove. Pritom smo objedinili planiranje i provedbu izrađenih planova i u području kulture i u području obrazovanja, ako ih centar ostvaruje istodobno ili zasebno svako od tih područja, ovisno o utvrđenoj ulozi javnog djelovanja pojedinog centra.

U programsko-organizacijskom razvoju opredijelili smo se za sljedeće osnovne strategije koje definiraju bitne sastavnice, načela i ciljeve u etapnom planiranju i djelovanju ustanove kao cjeline unutar zahvaćenog dugoročnog razdoblja:

1. Pozicioniranje u javnosti i razvoj prepoznatljivosti – javna vidljivost

Prepoznatljivost na lokalnoj razini, u Dubravi, dosegla je zadovoljavajući stupanj, ali nam je cilj postati još prepoznatljiviji u gradu Zagrebu i Republici Hrvatskoj po kadrovskoj ekipiranosti i stručnosti, razvijenim programima, modelu organizacijskog ustrojstva ustanove te udjelu u ukupnoj kulturnoj produkciji i difuziji kulturnih programa.

2. Podrška razvoju kvalitete – postizanje izvrsnosti

Programima učenja jezika, dječjim kazališnim predstavama, tradicijskim i suvremenim kreativnim radionicama, galerijsko-izložbenim djelatnostima, plesnim studijem, školom crtanog i dokumentarnog filma, koncertima klasične glazbe i nadalje ćemo davati potporu i nastojati ih zadržati na razini izvr-

snosti, pokušavajući isto postići i u pojedinim novim programima, za koje konzumenti ili sudionici pokazuju izuzetno zanimanje.

3. Edukacija i prijenos znanja

Stečeno operativno znanje valja u većem obujmu učiniti javno dostupnim kroz različite oblike edukacije i njegova transfera, radeći na oživotvorenju koncepta cjeloživotnog učenja ne samo sredine u kojoj stalno djelujemo.

NEIZVJESTAN POVRATAK STRATEŠKOM PLANIRANJU

I dok je ova knjiga odmicala sve dalje od početnih obrisa, u posljednjoj, 2017. godini šestog desetljeća Narodnog sveučilišta Dubrava, opet se, uz predugu zadržku, počelo strateški sagledavati budućnost. Između 34 zaposlenika nitko, u samom početku, nije bio izuzetak. Za to je više razloga.

Polazna je pretpostavka da zajednički, svatko na svom radnom mjestu, gradi, sukladno stečenim znanjima i ovladanim vještinama, kulturni ili obrazovni proizvod, na najbolji mogući način, za poznatog, odnosno posjetitelja ili polaznika kojeg tek treba pridobiti. Da bi se u toj nakani uspjelo, valja nam analitičko-sintetičkim pristupom i raspoloživim alatima (raz)graditi naše radno-životno okruženje, jer je počesto objedinjeno, da bismo s visokom razinom sigurnosti razlučili što će nam tom stvaralačkom putu moći i kako sve pomoći, a što će nam i na koje načine odmoći. Taj konzenzus o najvažnijim pravcima i načinima djelovanja na razini ustanove, točka je okupljanja oko koje za sve zaposlenike mora biti i ima mjesta pa i za njihov najčešće neočekivani doprinos zajedničkom projektu.

Stoga su svi, nakon uvodnih usmenih naputaka, dobili i dodatna pisana objašnjenja i pojedine obrasce za lakše i brže snalaženje u davanju odgovora na određene zadatke. Potvrdilo se, bilo je zanimljivih razmišljanja i korisnih podataka, gdje se to u takvom obliku i nije očekivalo.

Sljedeći korak, izrada strateškog razvojnog koncepta ustanove, kad se znatno smanjio broj zaposlenika koji su tome sudjelovali, bio je svojevrsna nepremostiva razdjelnica. Premda je otvoreni dijaloški okvir ostavljao dovoljno prostora za plodnu argumentaciju uz iznijeta razmišljanja, dio tih najstručnijih zaposlenika naprosto se nije mogao odmaknuti od davno baštinjenih, drugdje odskora prevladanih obrazaca radnog ponašanja, sposobnog proizvoditi samo trajne probleme u poslovanju i svakodnevnu neizvjesnost opstanka.

Odluka da se na izvjesno vrijeme zastane s izradom nove četverogodišnje strategije razvoja ustanove prema već poznatom i nešto ranije spomenutom zagrebačkom projektnom modelu planiranja budućnosti, djelomično je prihvaćena.

Tek dvoje zaposlenika upustilo se u obradu i vrednovanje dobivenih materijala kroz obavljene autoanalize, organizacijsku dijagnostiku i funkcionalnu stratešku analizu ustanove i okruženja u kojem ona djeluje. Došli su do nedovršenog nacrtu koji može biti poticajan predložak za konačno određivanje ukupnog strateškog razvojnog koncepta ustanove.

Vizija

Žarište sustavnih poticaja i produktivnih traganja za inovacijama u sektoru neformalnog obrazovanja i participativne kulture, s trendovskim i održivim ishodima u području umjetnosti, kulture i obrazovanja na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Misija

Javna ustanova kulture i obrazovanja koja planira, organizira, producira i distribuira programe kulturno-umjetničkog stvaralaštva i obavlja edukaciju lokalnog stanovništva svih dobnih i socijalnih skupina s ciljem podizanja razine ključnih kompetencija razvijelog društvenog okruženja.

Ciljevi

1. Programski razvoj

1.1 Brendiranje programa – jačanje privlačnosti i brendiranje postojećih programa koji su prepoznati na razini izvrsnosti.

1.2 Programsko fokusiranje i repozicioniranje – preoblikovanje i širenje programa, komercijalizacija odabranih programa.

1.3. Razvoj novih programa – povećanje broja i raznovrsnosti oblika dostupnosti novih programa kulture i obrazovanja, samostalno i kroz intersektorsku suradnju.

2. Proširenje funkcionalnih prostornih resursa

2.1. Sustavno praćenje potreba i tehničko-tehnološko opremanje koje omogućuje programski rast.

2.2. Projektno planiranje i pripremanje zahvata koji će poboljšati prostorne, materijalne i tehničko-tehnološke resurse.

2.3. Zagovaranje i sinkroniziranje djelovanja mjerodavnih tijela i službi na postavljanju znakova obavještanja na javnim površinama o pravcima kretanja do lokacija na kojima djeluje ustanova te stalnih javnih mjesta za programska oglašavanja ustanove.

3. Svrhoviti razvoj ljudskih potencijala

3.1. Plansko stručno osposobljavanje i usavršavanje te stjecanje specijalističkih stručnih kompetencija i vještina s naglaskom na proces cjeloživotnog samoobrazovanja i obrazovanja na radnom mjestu, zaposlenika i vanjskih suradnika za sinergijsko djelovanje u ostvarivanju programa i projekata ustanove.

3. 2. Fleksibilno uključivanje, isključivanje i sudjelovanje zaposlenika u provedbi složenijih programa i projekata na razini ustanove i partnerstava.

Okvirna filozofija

Organizacija koja uči – učilište

Osnovne strategije

- **Diversifikacija resursa financiranja**
- **Intersektorsko povezivanje**
- **Pozicioniranje u javnosti i razvoj prepoznatljivosti – javna vidljivost**

Očigledno, predstoji ozbiljniji i brži pomak da dosad neizvjestan povratak strateškom planiranju postane stvar prošlosti. I ne samo to, već i najznačajniji zalog vremenu koje dolazi, pogotovo kad ustanova bilježi znakovite promjene i iskazuje vjerodostojne pokazatelje što svjedoče da je na najboljem putu izlaska iz najteže krize u poslovanju otako postoji.

SURADNJA – SUDIONICI I OBLICI



OD KUĆNOG PRAGA DO EUROPSKIH METROPOLA

Imate li u opisu svrhe osnivanja naznaku “javna ustanova kulture i obrazovanja”, suradnja se naprosto nameće kao imperativ sveukupnog djelovanja. Od osnutka do danas, krug suradnika i oblika suradnje neprekidno raste, širi se, mijenja i dopunjuje.

Ako je išta trajno, to su nastojanja da se na mjesnoj razini uspostave stalni kanali komunikacije sa svima koji po naravi svog posla ili izabranoj ulozi obavljaju nešto značajno i za opću korist. Pojavljujući se u Dubravi u ulozi onih koji potiču, osmišljavaju, pripremaju, ostvaruju i predvode u okupljanju niza značajnih čimbenika javnog, društvenog ili, pak, kulturnog života, s osobitom pozornošću prati se što se sve događa odmah iza kućnog nam praga, a može utjecati na boljitak sredine u kojoj i za koju ustanova radi.

Najbolji primjer za ilustraciju takve slojevite suradnje su Dani Dubrave, višednevna manifestacija u kojoj je lakše nabrojiti tko se u nju s područja Dubrave nije uključio, nego njene stalne sudionike.



Iz godine u godinu potvrđuje se da Dubrava živi i stvara, štošta sadržajno i oblikovno novoga, što je najvidljivije tijekom Danâ Dubrave

S gradskim četvrtima Donja i Gornja Dubrava i njenim vijećima, sustavno se planira i provodi ne samo ovu, već i niz drugih akcija. Zajedničkim snagama potaknuti su i stvoreni preduvjeti i za međunarodnu suradnju, što je zasad ostvareno s gradovima u Austriji i Poljskoj.

Među pouzdane suradnike ubrajamo i većinu dubravačkih osnovnih škola, dječjih vrtića, pojedine udruge, sportske i rekreativne klubovi, kulturno-umjetnička društva i skupine, dio dobrovoljnih vatrogasnih društava, da se spomenu tek oni s kojima su stečena provjereno dobra iskustva.

I političke stranke koje djeluju na području Dubrave, još od uspostave višestranačja u Republici Hrvatskoj, svoje predizborne ili neke članstvom i gostima brojnije i zahtjevnije skupove održavaju u dvorani Cerske 1, za što su im osigurani potrebni tehnički uvjeti.

Na lokalnoj razini u provedbi pojedinih javnosti atraktivnih manifestacijskih programa javljale su se banke, tvrtke različitih djelatnosti i obrtnici koji posluju u Dubravi i nalaze svoj interes za sponzoriranje ili donacije u korist takvih događanja. To u nešto

manjem obujmu vrijedi i za gospodarske ili kakve druge subjekte čije sjedište nije u Dubravi, ali prepoznaju i daju potporu onome što u kulturnoj pa i obrazovnoj produkciji Narodnog sveučilišta Dubrava doista svugdje vrijedi.

Gradski centri za kulturu i sesvetska ustanova istog tipa, niukom slučaju nisu doživljeni kao konkurencija. Što svi zajednički, što prema iskazanom interesu za pojedine sadržaje i oblike višečlanog nastupa u javnosti, odradili smo nekoliko zapamćenih gradskih manifestacija, pri čemu su dubravačkom Sveučilištu, uglavnom, pripadale uloge njihove koordinacije ili ukupne organizacije. Ovisno o potrebama, međusobno se komunicira i razmjenjuju iskustva, pogotovo ako se nađu djelotvorna rješenja za pojedina zajednička pitanja, značajna za ukupno poslovanje.

S matičnim Gradskim uredom kulturu razvijena je, održava se i proširuje suradnju u području planiranja, vrednovanja i ostvarivanja prihvaćenih programa javnih potreba u kulturi Grada Zagreba, dugoročnog i kratkoročnog financijskog planiranja poslovanja te o pravnim pitanjima u području rada i statusa



Na različite načine pridonose promjeni kulturnog krajolika, svatko na svoj, moglo bi se reći neponovljiv način, bili oni djeca ili odrasli



Široka je lepeza mogućnosti premalo (is)korištena da se osvijesti i nastavi upoznavati s kakvim zapravo Dubrava tvarno-duhovnim bogatstvom raspolaže, počevši od ugrožene graditeljske baštine ili nasušno potrebne proizvodnje hrane koja neće odmagati zdravlju

same ustanove. Uz manje-više uhodane oblike, prema potrebama, ustanova sudjeluje kao organizator, koordinator ili izvoditelj pojedinih projekata i programa gradskog značaja, poput manifestacija Advent u srcu Zagreba ili Dani centara za kulturu grada Zagreba.

Godinama se surađivalo i s Gradskim uredom za zdravstvo, rad, socijalnu zaštitu i branitelje i Gradskim uredom za poljoprivredu i šumarstvo. S prvim, jer se izvjesno vrijeme uključivalo u provedbu dugoročnijih projekata svojevrzne terapijske pomoći djeci u specifičnim situacijama (boravak u bolnici), a s drugim u zajedničkim nastojanjima za popularizacijom ekološke proizvodnje hrane i pokušajima revitalizacije autohtonih graditeljskih zdanja i njihovim uključivanjem u moguću dubravačku turističku ponudu. U posljednjem desetljeću uvjeti suradnje su se u oba slučaja promijenili i ona je praktički prestala.

Zajednički interesi pronađeni su odavno s Međunarodnim dječjim festivalom u Šibeniku, a znatno kasnije i s Turističkom zajednicom općine Dobrinj. Iza nas su desetljeća otkako se u Šibeniku krenulo s kinoprojekcijama, nedugo im je pridodana selekcija filmskog programa, a sve je zaključeno s dječjom radioničkom crtanom i dokumentarnom filmskom produkcijom, u čemu ova ustanova itekako prednjači. Dobrinjski trg, crkva i nedaleke morske plaže, jednom u tjednu u jeku turističke sezone, postale su koncertni podij, kazališna scena ili radionica za djecu i odrasle sklone kreativnom stvaranju, ponudama koje s neskrivenim oduševljenjem prihvaćaju turisti, dok ih sveučilište bilježi kao nastavak međugupanijske suradnje.

Od samog osnutka ustanova je članica sadašnje Hrvatske zajednice pučkih i otvorenih učilišta. Kako je ona okrenuta obrazovanju, s naglaskom na odrasle, sudjelovali smo u radu niza skupova posvećenih toj tematici

koje su dosad organizirali, predlažući da se i o neformalnom obrazovanju, itekako značajnom segmentu poslovanja ustanove, češće raspravlja i da ga se i zakonodavno i društveno pozicionira kao jednako vrijedno.

I Ministarstvo kulture, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva te Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, često su nas i financijski podupirali u provedbi pojedinih projekata.

Sva značajna kulturna događanja u Sveučilištu ili drugdje, a ustanova ih priprema i ostvaruje, stalno se objavljuju na www.culturnet.hr, internetskom servisu Ministarstva kulture. I kazališna gostovanja Dječjeg kazališta Dubrava na inozemnim festivalima dobivaju njihovu potporu.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, prateći skrb Sveučilišta za očuvanje hrvatske tradicijske kulture, podupiralo je i financijski, jer cijeni da u urbanim prostorima to može pomoći da se otrgnu zaboravu drevni običaji.

Likovno stvaralaštvo Hrvata izvan domovine, zasad iz Francuske i Austrije, moglo se bolje upoznati na prigodnim izložbama u nekoliko zagrebačkih prostora, naravno, i u Galeriji Vladimir Filakovac. Projekt je plod suradnje s Ministarstvom vanjskih poslova i europskih integracija i trebalo bi iskoristiti stvarene pretpostavke za nastavak ostvarivanja.

Novo poglavlje suradnje otvoreno je negdje 2006./2007. godine. Pilot projekt stranih umjetnika završio je propitivanjem mjesne



Godinama su potrajala, mijenjajući nakon nekog vremena odredišta, gostovanja u ljetnim mjesecima u nekoliko jadranskih mjesta, donoseći im nakratko nesvakidašnja kulturna događanja, osobito poželjna turistima

svakidašnjice i Izložbom kakvu zaslužujemo, naravno, u Dubravi. Sljedeći korak bio je naš: sveo se na posjete, međusobno upoznavanje i razgovore o spremnosti, potrebama i oblicima međunarodne kulturno-obrazovne suradnje. Poslije pohoda europskim metropolama, Parizu, Bruxellesu i Beču, ustanovljene su zanimljive podudarnosti s tamošnjim centrima za kulturu. Razlog više da se već krenulo u razmjenu stručnjaka s obje strane, koji prenose stečena iskustva i dobre prakse iz svojih sredina i utiru puteve svestranije i plodonosnije suradnje.

S izlaskom Noći kazališta i izvan Hrvatske, pokretanjem Europske noći kazališta, već od 2010. godine zaredalo je nekoliko stručno-promidžbenih gostovanja u nekoliko zemalja sudionica i njihove institucije. Cilj je bio prenijeti početna hrvatska iskustva u nastajanju, oblikovanju, te organizacijsko-izvedbenim rješenjima, primjenljivim i u drugim sredinama.

Posebna su i slojevita, nadasve uspješna priča različiti oblici sudjelovanja i suradnje u nizu projekata što su ostvarivani od 2010. do 2016. godine, a financirani su sredstvima Europske unije. Tijekom niza mobilnosti, sudionici su prenosili u nekoliko europskih zemalja brojna hrvatska iskustva, znanja i vještine stečene u više osebnijih oblika umjetničkog i inih vrsta stvaralaštva, pažljivo motreći, bilježeći na sve moguće načine i ovladavajući u mogućoj mjeri s u našem okruženju nepoznatim ili nedovoljno poznatim. Kasnije su u zgotovljenim programima ustanove vrsni znalci vjerojatno mogli prepoznati ponešto od toga baštinjenog obično podalje od nas, ali sastavnice europskog kulturnog kruga.



Rijetke su prigode da se nešto više zorno sazna o likovnom stvaralaštvu Hrvata izvan domovine, poput izložbi stvaralaca iz Francuske i Austrije



Nakit izrađen od perlica u nekoliko europskih zemalja, međusobno uspoređen kazuje zasebnu motivsko-estetsku priču, unatoč i pojedinim sličnostima

DOKUMENTI INSTITUCIJSKOG PAMĆENJA



TRAJNA SVJEDOČANSTVA POSTOJANJA

Nazvani dokumentima institucijskog pamćenja, jedini su trajni i neupitni svjedoci o nečijem postojanju. Iz njih se pouzdano iščitavaju mijene što prate nastajanje, razvitak, ali i nestanak pojedine tvrtke, ustanove, tijela zakonodavne, izvršne i sudske vlasti, lokalne samouprave, udruge ili bilo čega društveno priznatog radi zadovoljavanja općih i(li) osobnih potreba.

Doista je teško i domisliti se što bi sve ovaj naziv mogao obuhvatiti. Naime, sve ono što na bilo koji izravan i neizravan način upućuje i potkrepljuje saznanja o nekom javnom subjektu, dokaz je vrijedan svake pozornosti. I u nastanku ove knjige, vjerodostojnih podataka nalazilo se i tamo gdje se to ne bi u prvih mah ni očekivalo.

Zacijelo će se prvo pomisliti na poslovnu korespondenciju i knjige koje se o njoj vode. No, obilje činjenica sadrže različiti zapisnici, potvrde, ugovori, računi, priznanice, svjedodžbe, popunjeni obrasci, pogotovo o prijavama i odjavama zaposlenika, zatim odluke, rješenja, pravilnici, statuti, programi, izvješća, građevinske dozvole, projektna i tehnička dokumentacija, ali i inspekcijski nalazi, vještačenja i tko sve da nabroji dokumente sa zakonskom pozadinom njihova nastanka, a na bilo koji način se vezuju uz poslovanje ove ustanove. Toliko ih je da ih s posebice i ne navodi u popisu izvora podataka na koje se oslanja ova knjiga.

U pozivanju na vjerodostojne izvore o povijesnom razvitku Sveučilišta bili su dostupni plakati, katalozi, letci, pozivnice, diplome, zahvalnice, ilustracije, programske knjižice, pregledi programa, anketni listići, ali i knjige, priručnici, naslovnice videokaseta, CD-a i DVD-a, bilteni i interni časopisi čiji je ustanova nakladnik, preslike iz knjige dojmova o izložbama, ispisi vlastite naslovnice i internetskih nebrojenih stranica i portala kojima smo po nečemu bili zanimljivi, adresari e-pošte i ispisi poruka njome primljeni, pa ugovori o pohađanju tečajeva, rasporedi sati, audiovizualni zapisi o događanjima, isječci novinskih i tekstova u stručnim publikacijama.

Već na prvi pogled može se prepoznati katkad spori, katkad skokoviti sadržajni, vizualni ili tehnološki hod i napredak.

Dio tih očuvanih dokumenata načinile su marljive ruke darovitih, nepoznatih pojedinaca, a slijede ih znatno brojniji otisci nastali kao plod osobne sklonosti prema crtanju, slikanju i grafičkom oblikovanju, uz ono što su pružala tehnička pomagala poput pisaćeg stroja, šapirografa ili lettraset slova.

Sve ovo potkraj 20. stoljeća pomalo gubi bitku s naraslom ponudom grafičke industrije, cjenovno sve prihvatljivijom, tehnološki nemjerljivo naprednijom. Nekako istodobno, strojevi za fotokopiranje, s mogućnošću povećavanja i smanjivanja slikovno-tekstualnih predložaka, omogućuju i vlastitu brzu i jeftinu proizvodnju ne odveć zahtjevnih promidžbenih materijala, isprva crno-bijelih, ali i preslikanih na papir u boji, što je obilato korišteno.



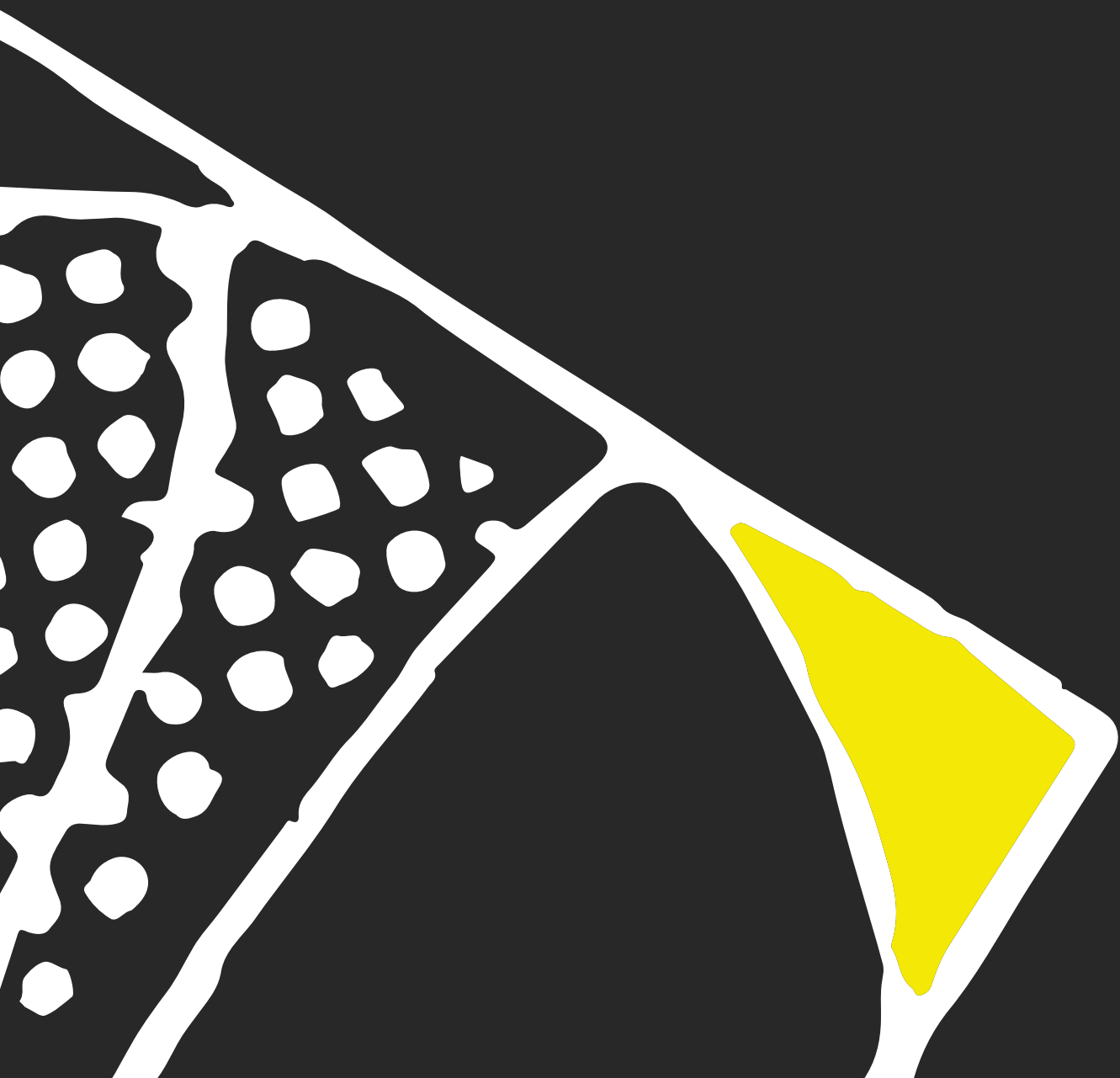
S pojavom osobnih računala i iz godine u godinu sve kvalitetnijih perifernih im uređaja (pisač, skener, modem, digitalni fotoaparati...) te većini korisnika tada dostupnih audiovizualnih uređaja (videorekorder, videokamera...), ušlo se u eru donedavno nezamislivih mogućnosti brze i nezahtjevne pripreme i tiskanja ili trenutnog odašiljanja digitaliziranih dokumenata. I industrija softvera naprosto se natječe u udovoljavanju potreba da put od ideje do kreacije i gotovog proizvoda, ne samo u području marketinga, bude što kraći, jednostavniji, jeftiniji i najvažnije – primjenjiv za količinski manje potrebe.

Neprekidno prateći tehnološke promjene, nabavljalo se manje-više sve ono što je na tržištu bilo ponuđeno, a procjena je bila da može utjecati na smanjenje troškova poslovanja, bolje korištenje kreativnih potencijala zaposlenika, njihovo kontinuirano osposobljavanje i usavršavanje i zadržavanje podjednakog koraka ustanove u odnosu na istovrsne u okruženju.

Kako zahtjevi za kadrovskom popunom donedavno nisu imali očekivanog odjeka kod mjerodavnih, nije bilo moguće samostalno i profesionalno odrađivati grafičko oblikovanje niza tiskanih i digitalnih publikacija i dokumenata, kojima neprekidno raste i troškovni i postotni udio u ukupnoj djelatnosti ustanove. Stoga su takvi poslovi prepušteni vrsnim vanjskim suradnicima. Nekoliko samoobrazovanih, stručnijih zaposlenika sustavno digitalizira postojeću arhivsku građu, i do pet desetljeća unatrag, i čini je javnosti dostupnom na internetskoj adresi www.ns-dubrava.hr, stranici stvorenoj još 2001. godine.

Od svega što je do trenutka odabira za ovu prigodu bilo prikupljeno, načinjen je izbor onog reprezentativnijeg, nastojeći držati se kronološkog i tehnološkog slijeda, ako je i koliko je god to uopće bilo moguće.

PRIZNANJA I NAGRADE



PREPOZNATE VRIJEDNOSTI, VREDNOVANI USPJESI

Katkad je poželjno prepustiti da cjelovitu priču ispričaju oni o kojima bi trebalo nešto uvodno kazati. Ako je riječ o priznanjima i nagradama, pojedinačnim ili skupnim, takvih je u povijesti ustanove bilo, koliko je poznato, poprilično. Nisu, naravno, istog značaja, ali zrcale nedvojbene zasluge za određena postignuća naišla na javno odobravanje, prihvaćanje, vrednovanje i sud o duhovnom ili tvarnom uplivu na boljitak užeg nam ili šireg okruženja.

Jednako vesele i stručna i priznanja sugrađana ili ljudi okupljenih negdje dalje oko nečega što ih ujedinjuje i povezuje, a odavdje su na bilo koji način potaknuti ili čime iskoristivim potpomognuti da ono što kane stvoriti i objelodaniti, učine sa zadovoljstvom, htijenjem i uspješno.

Priznanja naslovljenih na Sveučilište u raznim razdobljima je najviše. Nije neobično da se za plodonosan učinak u kakvom projektu, manifestaciji ili akciji, zahvale upute i pojedinom centru, ne dvojeći pritom o njegovoj ustrojstvenoj pripadnosti. Zavrijedilo se, kaže se u tek nekoliko riječi pojašnjenja, priznanja kulturno-umjetničkih i dobrovoljnih vatrogasnih društava, sportskih klubova i organizacija, različitih udruga... za različite oblike suradnje ili potpore manifestacijama, događanjima ili kakvim drugim oblicima sudioništva.

Među njima izdvaja se Povelja Republike Hrvatske koju je Narodnom sveučilištu Dubrava u povodu Dana neovisnosti Republike Hrvatske, dodijelio predsjednik Ivo Josipović, 9. srpnja 2013. godine.

Zanimljivost je otkud je pristigao prijedlog za dodjelu tog priznanja. Vrednujući dosadašnja postignuća, Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Kraljevini Belgiji, predložilo je Narodno sveučilište Dubrava za dobitnika priznanja Predsjednika Republike Hrvatske 2013. godine, u 55. godini postojanja i djelovanja ustanove.



Povelja je dodijeljena za "iznimno i svestrano promicanje odabranih tvarnih i duhovnih vrednota hrvatske tradicijske i suvremene kulture i njeno približavanje široj europskoj javnosti, a u prigodi 55. obljetnice osnutka i uspješnog edukacijskog, kulturnog i umjetničkog djelovanja ustanove"

S nagradama je drukčije. I njihov broj raste, ali ni približno toliko koliki je broj priznanja. Ima ih i na lokalnoj i na državnoj razini. Kao i kod priznanja, i za nagrade vrijedi da su iskaz prepoznatih stvorenih vrijednosti i vrednovanih uspjeha među pozvanima da ih ocjenjuju.

Galerija Dubrava dobila je za zapaženu izlagačku djelatnost ne samo u svom, već i u prostorima pojedinih mjesnih zajednica i nekoliko radnih organizacija dosad jedinu:

Nagradu općine Dubrava, Zagreb, 1979.

Dječje kazalište Dubrava desetljećima niže osobito vrijedne skupne i pojedinačne nagrade i priznanja:

Zlatnu značku Republičke konferencije društava "Naša djeca", Zagreb, 1975.

Nagradu općine Dubrava za njegovanje i razvijanje ljubavi za kazališnu umjetnost među djecom i mladeži, zagreb, 1983.

Diplomu PIF-a i Međunarodnog festivala djeteta u Šibeniku za predstavu Rudolfa Zubčića Pošla koka na pazar, Zagreb, 1984.

Nagradu za dramaturgiju na Naj, naj, naj festivalu u Gradskom kazalištu Žar ptica za predstavu Mladena Širole Čarobna frulica, u režiji i dramaturgiji Franke Perković, Zagreb, 2001.

Nagradu za najbolju predstavu na Naj, naj, naj festivalu u Gradskom kazalištu Žar ptica za predstavu D. Torjanca i V. Kosec Torjanac Norci, u režiji Stjepana Matanovića, Zagreb, 2002.

Nagradu za najbolju epizodnu ulogu Sanji Sumrak na Naj, naj, naj festivalu u Gradskom kazalištu Žar ptica u predstavi D. Torjanca i V.

Kosec Torjanac Norci, u režiji Stjepana Matanovića, Zagreb, 2002.

Nagradu za najbolju epizodnu ulogu Ivi Lehunšek na SKAZ-u u predstavi D. Torjanca i V. Kosec Torjanac Norci, u režiji Stjepana Matanovića, Zagreb, 2002.

Nagradu za najbolju žensku ulogu Maji Kovač (uloga Deve) na 6. susretu Hrvatskog centra ASSITEJ-a, u predstavi Rudyarda Kiplinga i Dore Ruždjak Podolski Kako je deva dobila grbu, Zagreb, 2003.

Nagradu hrvatskog glumišta za najbolju žensku ulogu u dječjoj predstavi Antoniji Stanišić (uloge: Vrag i Bog) u predstavi Augusta Šenoa Postolar i vrag, Zagreb, 2004.

Nagradu za najbolju žensku ulogu Maji Kovač na 9. susretu profesionalnih kazališta Hrvatskog centra ASSITEJ-a u predstavi Igra, u režiji Marija Kovača, Zagreb, 2006.

Nagradu za najbolju režiju Oliveru Frliću i **nagradu za najbolju ulogu** Jeleni Vukmirici (uloga Luise Palfy) na 10. susretu profesionalnih kazališta za djecu i mlade u predstavi Blizanke, Zagreb, 2007.

Nagradu hrvatskog glumišta u kategoriji najbolje muške uloge u dječjoj predstavi Deanu Krivačiću (uloga Ludvig Palfi) u predstavi Blizanke, u režiji Olivera Frlića, Zagreb, 2007.

Nagradu za najbolju režiju Oliveru Frliću na Naj, naj, naj festivalu Gradskog kazališta Žar ptica, za predstavu Blizanke, Zagreb, 2008.

Nagradu za najbolju mušku ulogu Deanu Krivačiću na Naj, naj, naj festivalu Gradskog kazališta Žar ptica, u predstavi Blizanke, Zagreb, 2008.

Nagradu za najbolju režiju Oliveru Frliću na Regionalnom festivalu dječjih kazališta Zvezdarište, Pozorište Zvezdarište, za predstavu Blizanke, Beograd, 2008.

Prvu nagradu publike za najbolju predstavu na Regionalnom festivalu dječjih kazališta Zvezdarište, Pozorište Zvezdarište, za predstavu Blizanke, Beograd, 2008.

I Dramski studio bilježi zvjezdane trenutke već nakon godinu dana svoga postojanja. U kratkom razmaku primili su:

Zlatnu masku na 23. festivalu dramskih amatera Jugoslavije, Trebinje, 1979.

Nagradu općine Dubrava za značajne uspjehe u dramskom amaterizmu, Zagreb, 1980.

Toliko novih neprofesionalnih filmskih naslova u kratkom razdoblju Centra za film i video, odnedavno filmske djelatnosti u Centru za kulturu, naprosto nije moglo proći nezamijećeno. Nagrađeni su za čak 35 filmova:

3. nagrada za dokumentarni film D, Filmska družina Narodnog sveučilišta Dubrava, 41. revija hrvatskog filmskog i videostvaralaštva djece i mladeži, 2003.

3. nagrada za dokumentarni film Dah vremena, Filmska družina Narodnog sveučilišta Dubrava, 42. revija hrvatskog filmskog i videostvaralaštva djece i mladeži, 2004.

1. nagrada za najbolji animirani film In my mind, Škola crtanog filma Dubrava, autorica Kristina Kovačić, 38. revija hrvatskog filmskog i videostvaralaštva, 2006.

Posebna nagrada za radionički animirani film Ludize, Škola crtanog filma Dubrava i MDF Šibenik, 44. revija hrvatskog filmskog i videostvaralaštva djece, 2006.

1. nagrada za najbolji dokumentarni film Kraljica glazbala, Filmska družina Centra za film i video NS Dubrava, 45. revija hrvatskog filmskog i videostvaralaštva djece, 2007.

1. nagrada za najbolji animirani film Sveta WC četka, Škola crtanog filma Dubrava, autor Božo Cicvarić, 45. revija hrvatskog filmskog i videostvaralaštva djece, 2007.

1. nagrada za najbolji animirani film Snježni dan, Škola crtanog filma Dubrava, 45. revija hrvatskog filmskog i videostvaralaštva djece, 2007.

1. nagrada publike za dokumentarni film Kraljica glazbala, Filmska družina Centra za film i video NS Dubrava, 45. revija hrvatskog filmskog i videostvaralaštva djece, 2007.

1. nagrada za najbolji dokumentarni film Žica do vrha, 12. revija hrvatskog filmskog i videostvaralaštva mladeži, 2007.

1. nagrada za najbolji animirani film Aeternitas, Škola crtanog filma Dubrava, autorica Kristina Kovačić, 12. revija hrvatskog filmskog i videostvaralaštva mladeži, 2007.

1. nagrada za najbolji animirani film Dva brata i dvije jabuke, Škola crtanog filma Dubrava, 46. revija hrvatskog filmskog i videostvaralaštva djece, 2008.

1. nagrada za najbolji dokumentarni film Tipke od srca, Filmska družina Centra za film i video, 46. revija hrvatskog filmskog i videostvaralaštva djece, 2008.

Posebno priznanje za cjelokupnu godišnju produkciju hrvatskog filmskog stvaralaštva djece i mladeži, Vjekoslav Živković, Željko Šturlić, Narodno sveučilište Dubrava, Dan hrvatskog animiranog filma – Svjetski dan animacije, 2008.

1. nagrada za najbolji animirani film Utjeha kose Škole crtanog filma Dubrava, autorica Marina Marjanac, 13. revija hrvatskog filmskog i videostvaralaštva mladeži i 1. Four river film festival, 2008.

1. nagrada za najbolji animirani film Novine, Škola crtanog filma Dubrava, 14. revija hrvatskog filmskog i videostvaralaštva mladeži, 2009.

1. nagrada za najbolji animirani film Plaža, Škola crtanog filma Dubrava, 47. revija filmskog i videostvaralaštva djece, 2009.

1. nagrada publike za animirani film Linija, Škola crtanog filma Dubrava, 48. revija hrvatskog filmskog i videostvaralaštva djece, 2010.

2. nagrada u kategoriji MAXI za animirani film Stole season, Škola crtanog filma Dubrava, autorica Kristina Kovačić, 1. međunarodni festival animiranog filma Varaždin (VAFI), 2010.

2. nagrada u kategoriji MAXI za animirani film Utjeha kose, Škola crtanog filma Dubrava, autorica Marina Marjanac, 1. međunarodni festival animiranog filma Varaždin (VAFI), 2010.

2. nagrada u kategoriji MIDI za animirani film Jesenska avantura, Škola crtanog filma Dubrava, 2. međunarodni festival animiranog filma Varaždin (VAFI), 2011.

2. nagrada u kategoriji MINI za animirani film Štednjak skitnica, Škola crtanog filma Dubrava, 2. međunarodni festival animiranog filma Varaždin (VAFI), 2011.

2. nagrada u kategoriji MINI za animirani film Dječja invazija, Škola crtanog filma Dubrava, 2. međunarodni festival animiranog filma Varaždin (VAFI), 2011.

1. nagrada za najbolji animirani film Kuća ogledala, Škola crtanog filma Dubrava, 49. revija hrvatskog filmskog i videostvaralaštva djece, 2011.

Posebna nagrada za najbolji radionički animirani film Utrka magaraca, Škola crtanog filma Dubrava i MDF Šibenik, 49. revija hrvatskog filmskog i videostvaralaštva djece, 2011.

1. nagrada za najbolji film u kategoriji djece i mladeži, animirani film Kuća ogledala, Škola crtanog filma Dubrava, III. Festival hrvatskog animiranog filma, 2012.

2. nagrada u kategoriji MINI za animirani film Kuća ogledala, Škola crtanog filma Dubrava, 3. međunarodni festival animiranog filma Varaždin (VAFI), 2012.

1. nagrada za najbolji radionički film Posljednje stablo, Škola crtanog filma Dubrava, 50. revija hrvatskog filmskog i videostvaralaštva djece, 2012.

2. nagrada u kategoriji MIDI za animirani film KaleidosCaffe, Škola crtanog filma Dubrava, 4. međunarodni festival animiranog filma Varaždin (VAFI), 2013.

2. nagrada za animirani film Jutarnja kava, Škola crtanog filma Dubrava, autorica Tea Teskera, 52. revija hrvatskog filmskog stvaralaštva djece, 2014.

Nagrada za najbolji radionički film Cvit s Baldekina, NS Dubrava i MDF Šibenik, 52. revija hrvatskog filmskog stvaralaštva djece, 2014.

2. nagrada u kategoriji MAXI za animirani film Recycle, Škola crtanog filma Dubrava, 5. međunarodni festival animiranog filma Varaždin (VAFI), 2014.

2. nagrada u kategoriji MAXI za animirani film Recycle, Škola crtanog filma Dubrava, 5. međunarodni festival animiranog filma Varaždin (VAFI), 2015. i nagrada Ureda pravobraniteljice za djecu Republike Hrvatske i UNICEF-a Hrvatska, 2015.

2. nagrada za animirani film Legija, Škola crtanog filma Dubrava, autora Tee Teskere i Gabrijela Jakuša, 54. Revija hrvatskog filmskog stvaralaštva djece, 2016.

2. nagrada publike za animirani film Jedna sasvim drugačija bajka, Škola crtanog filma Dubrava, autora Filipa Šviglina i Frana Tikvića, 54. Revija hrvatskog filmskog stvaralaštva djece, 2016.

3. nagrada publike za animirani film Legija, Škola crtanog filma Dubrava, autora Tee Teskere i Gabrijela Jakuša, 54. Revija hrvatskog filmskog stvaralaštva djece, 2016.

VIĐENI
OČIMA
DRUGIH



IZVRSNOST PRIVLAČNA U JAVNOSTI

Stranice koje slijede prepuštene su drugima, da oni prozbore kako vide ili doživljavaju ovu ustanovu. Za to su poslužili izabrani presnimci i preslike razno-raznih tiskovnih tekstualnih i slikovnih prikaza, isječci iz audiovizualnih zapisa, ispisi s internetskih stranica, pisama... o događanjima koja smo osmislili, pripremili i ostvarili, a pobudila su posebno zanimanje javnosti.

Ako je suditi što je utjecalo da pojedini događaj povezan s kulturom i obrazovanjem, našim osnovnim djelatnostima, ima šireg odjeka, dosegnuta izvrsnost u onome čime se predstavljamo, u svemu prednjači. O njoj će nedvosmisleno ili u kontekstu govoriti ne samo na nama blizim prostorima, već i izvan naših granica. Sve više i sve češće.

*Kronološki poredati izabrane priloge i napisati
kratka objašnjenja*

Sažetak

Dubrava je gradska četvrt u istočnom dijelu grada Zagreba. Na njenom su ozemlju pronađeni tragovi života već u prapovijesnom dobu. U razdoblju rimske vladavine njome su prolazile važne ceste, a međe samostalnog grada Andautonije u nedalekom Ščitarjevu, zahvatile su i ovo područje. S doseljavanjem Slavena, već u 10. stoljeću nastaju prva stalna naselja na dubravačkom području. Njihovi nazivi vuku podrijetlo od slavenskih bratovština koje su ih nastavale i zadržani su sve do danas. Sa smrću posljednjeg hrvatskoga kralja iz dinastije Trpimirovića, na prijestolju je ustoličen ugarski kralj Ladislav. Da bi učvrstio vlast, 1094. godine osniva zagrebački Kaptol te crkvi i pojedinim njenim velikodostojnicima, daruje zemlju, a oni darovnicama s kraljevim pečatom stječu na to zemljište u 13. i 14. stoljeću, nekada u vlasništvu rimskih castruma, trajno pravo. Slobodni seljaci u bratovštinama postaju kmetovi različitih gospodara: zagrebačkog biskupa, kaptola i moćnijih kanonika. Obrađujući njihove posjede, morali su im davati određeni dio uroda, a što je preostalo, ostavljali su sebi za život. Uz to, obveza im je bila držati puteve prohodnima i popravljati ograde župnih dvorova. Sve to potrajat će do 19. stoljeća.

Dubravački teritorij razdijeljen je u tri općine, ujedno i sjedišta župa: Čučerje, Granešina i Resnik. One pripadaju kotaru Zagreb. Tek u četrdesetim godinama istoga stoljeća, dotad guste šume hrasta ili *duba*, otkud je i izvedeno ime Dubrava, dijelom su iskrčene uz današnju prometnu žilu kucavicu – ulicu Dubravu i tu započinje naseljavanje. U popisu naselja iz 1842. godine uvrštena je Dubrava sa 9 stanovnika u 3 kuće! U Donjoj Dubravi u to doba nema niti jedne kuće. Pouzdano se zna da je 1862. godine čak i više od četvrtine šumom prekrivenog područja posječeno i pretvoreno u obrađivo ili zemljište za napašanje stoke. Tim krčenjem proširen je koridor sjevernije i južnije od današnjeg središnjeg dijela Dubrave, ali i uz potok Štefanovec na zapadu i potok Trnavu na istoku. Uz zagrebački Kaptol, vlasnici zemlje manjih površina postaju i imućniji seljaci iz okolnih sela. Postupno i crkva prepušta u vlasništvo dio svojih posjeda seljacima. Od sredine ovoga stoljeća u središnjem dijelu Dubrave povećava se, istina pomalo, broj stanovnika: već ih je između 15 i 25. Nešto kasnije, 1869. godine, u svim podsljemenskim selima i zaseocima živi 3.600 stanovnika!

Krajem 19. i u prva dva desetljeća 20. stoljeća završava višestoljetno gospodarenje zemljištem najvećeg vlasnika – crkve. Postaje privatno vlasništvo seljaka koji na njoj i privređuju, otkupljeno novcem, raskidanjem feudalno-kmetских odnosa ili stečeno provedenom agrarnom reformom 1919. godine. To je utjecalo i na širenje postojećih naselja i začetak novih na neizgrađenim površinama.

Parcelacijom zemljišta u vlasništvu zagrebačkog Kaptola 1935., koja će potrajati sve do 1942. godine, stvoreni su uvjeti za gradnju prvoga urbano uređenog naselja na 400, a kasnije na znatno više građevinskih čestica, sjevernije i južnije od tada glavne ceste Zagreb-Sesvete. Zagrebački dnevni list Večer nastajanje tog naselja u Gornjoj Dubravi, s

ushitom najavljuje: "Predstoje svi uvjeti da Dubravnik kraj Zagreba postane najljepše, najpravičnije i najzdravije naselje naše periferije, odnosno novoga grada, čija budućnost leži na istoku. To se nije moglo reći i za istodobno započetu parcelaciju kaptolskog zemljišta u Donjoj Dubravi. Obrisi današnje ulice Dubrava mogli su se naslutiti još 1937. godine kada ona postaje gradilište obiteljskih kuća s ponekim poslovnim prostorom i glavna prometnica prema središtu Zagreba i prema istoku tadašnje države.

Gradnja prvoga stambenoga naselja višekatnica započela je u Studentskom gradu 1949. godine. Ne miruju ni graditelji obiteljskih kuća: sve ih je više. Znatno kasnije nastaje po tipu gradnje slično naselje Grana-Klaka. Sjeverna podsljemenska naselja, nekako u isto doba bivaju povezana pionirskom željeznicom od današnje ulice Dubrava, središta istoimenog područja grada u nastajanju, do Slanovca, zacijelo tadašnjom zagrebačkom atrakcijom.

Niz je administrativnih promjena ili zadržavanja sadašnjih granica Dubrave provedeno od 1945. do 1990. godine. U početku djeluju mjesni narodni odbori u sastavu kotara Zagreb, a između 1951. i 1952. godine izvršna vlast pripada rajonima. Od 1952. godine postoje dvije općine u Gornjoj Dubravi: periferina općina Dubrava, koja obuhvaća i cijelu Donju Dubravu kao dio Grada Zagreba i Granešina, općina smještena u kotarske međe Zagreba. Već 1955. godine nastaje općina Zagrebačka Dubrava, u koju su ušle prethodne dvije općine. Značajnijih promjena nema do 1967. godine kada Grad Zagreb preuzima ovlasti svih dotadašnjih općina. Nekako u to doba počinje i razvitak zagrebačke mjesne samouprave osnivanjem mjesnih zajednica.

Grad kao jedinstvena općina potrajat će do 1974. godine kada se osniva Općina Dubrava. Ona je obuhvatila prostor koliki i op-

ćinske međe Zagrebačke Dubrave iz 1955. godine, ali bez naselja Resnik.

Posljednja promjena dogodila se 1990. godine. Prestaju postojati sve zagrebačke općine, dok u lokalnim okvirima djeluju mjesne zajednice do kraja siječnja 1994. godine: njih 17 u Gornjoj i 9 u Donjoj Dubravi. Sve do potkraj godine 2000. u Zagrebu nema nikakvog oblika mjesne samouprave. Tada su, istodobno s preostalih 15 u Gradu Zagrebu, osnovane gradske četvrti Gornja i Donja Dubrava.

Poratna industrijalizacija u drugoj Jugoslaviji i snažni migracijski val koji je doslovno zapljusnuo sve velike gradove, a pogotovo Zagreb, ostavio je itekakvog traga na promjenu demografske i socijalne strukture u njima i najčešće stihijsko korištenje prostora. Donio je i značajne probleme akulturacije pridošlica, nikakvu ili nedovoljnu prometnu povezanost i komunalnu te opremljenost osnovnim društvenim i urbanim sadržajima rubno izniklih naselja. U Dubravi je to ostavilo tolikoga traga da se posljedice osjećaju i do danas.

Bespravna gradnja trajala je desetljećima, izraženije u Donjoj, a nije zaobišla ni Gornju Dubravu. Pribjegavali su joj doseljenici s obiteljima, s nešto ili ništa uštede i slabo plaćenim radničkim zanimanjima, kojima je najvažnije bilo osigurati kakav-takav krov nad glavom na gradskoj periferiji. Planskoj gradnji primjerenih zdanja škola, vrtića, liječničkih ordinacija, zatim trgovina namirnicama i ostalim potrepštinama, pošta, banaka i inih gradskih sadržaja, nije bilo ne samo dovoljno, već su bile i neravnomjerno raspoređene. Vodovod, kanalizacija, telefon, plin, asfalt na ulicama, odvoz kućnog smeća, bit će godinama teme rasprave s lokalnim ili gradskim vlastima ili samoinicijativnih, često privremenih i skupih rješenja. Riječ samodoprinos vjerojatno se tada najviše izgovarala, jer su pridonijeli novci građana znali otvarati i vrata onih s najmanje sluha za njihove potrebe.

Izrastaju i industrijski pogoni na doskorašnjim livadama, množe se trgovačka i uslužna poduzeća, obrtnici postaju značajna gospodarska snaga. Dubrava i gospodarski jača, postaje i mjesto za ulaganje i privređivanje, a ne samo mahom radničko-službenička spavaonica.

Već od početka osamdesetih godina prošloga stoljeća mijenjaju se dubravačke vizure. Planska gradnja počinje oblikovati urbanu jezgru uz glavnu prometnicu na potezu istok-zapad. Slobodne površine zauzima zahuktala stanogradnja, a i prateći sadržaji bivaju sve češće zgotovljeni do useljenja.

Jedan od njih, Dubravi itekako značajan i potreban, zdanje je Kulturnog centra. Kamen temeljac položen mu je na kraju sedamdesetih godina i za kratko je vrijeme trebao biti dovršen. Dobro odabranom lokacijom, smjestio se doista u središte Dubrave. Površinom prostora u početku gradnje, više je nego zadovoljavao prvenstveno kulturne potrebe u dužem razdoblju.

Rasprostrta na nešto manje od 52 km², Dubrava je postala domom, trajnim ili privremenim, za 98.200 stanovnika, što je iskazano u Popisu stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine. Zanimljivo, prosječna dob stanovništva doseže približno 39 godina, što je u zagrebačkim okvirima značajan, premda opadajući pokazatelj vitalnosti. Dio je grada Zagreba, teritorijalno podijeljen na dvije gradske četvrti lokalne samouprave – Gornju i Donju Dubravu.

U njih su građani izravno birali predstavnike, da sudjeluju u odlučivanju o poslovima koji utječu na njihov svakodnevni život i rad u užim lokalnim zajednicama. Vijeća gradskih četvrti aktivno sudjeluju u upravljanju Zagrebom od 2001. godine. Osobito su pridonijela zadovoljavanju komunalnih i drugih zajedničkih potreba građana širom grada, nadasve uspješnijim planiranjem i provedbom

malih komunalnih akcija. Od 2009. godine u tim aktivnostima značajan doprinos daju i vijeća mjesnih odbora. U Gradskoj četvrti Gornja Dubrava djeluje 16 mjesnih odbora, dok je u Gradskoj četvrti Donja Dubrava, prostorno manjoj, tek 8 mjesnih odbora.

Kada nisu mjerodavni za njihovo rješavanje, obrazložene prijedloge ili pitanja upućuju lokalnim institucijama, resornim gradskim uredima, gradonačelniku ili Skupštini grada Zagreba, tražeći od njih da se uključe u rješavanje pojedinih problema.

Mrežom predškolskih ustanova uspijeva se zadovoljiti narasle potrebe za siguran i kvalitetan smještaj djece. Uz 11 osnovnih, učenici pohađaju i pet srednjih škola. I zdravstvena skrb dobro je organizirana i ordinacijama opće prakse ravnomjerno pokrivena. Blizu je i Klinička bolnica Dubrava. Sportu i rekreaciji pridaje se velika pozornost, što potvrđuje i postojanje niza dubravačkih klubova u različitim sportovima i rangovima natjecanja, dok su rekreativcima ponuđeni stalni programi i u zatvorenim i na otvorenim prostorima, primjereni svakoj dobnoj skupini. Niz je nositelja prestižnih sportskih odličja na međunarodnim natjecanjima poniklo ili je na različite načine vezano uz Dubravu. Prometni položaj Dubrave je takav da osim lokalnog, iz godine u godinu prihvaća i sve teže podnosi rastući tranzitni, prije svega automobilski promet.

Došlo je i do značajnije promjene u gospodarskoj strukturi. Osjetno se smanjuje njen industrijski udio jer su preostali prostori predviđeni za druge namjene. Stalni je rast u području trgovine, a ni uslužni i proizvodni obrti ne gube tržišnu bitku.

I značajnim doseljavanjem novog stanovništva u posljednjih petnaestak godina, ali i školovanjem onih koji tu već žive, nabolje se promijenila i slika o obrazovanjem stečenim stručnim kompetencijama.

Dostignuti urbani standard ostvaren je kapitalnim gradskim ulaganjima, a naslijeđe ne tako daleke prošlosti – neplanske gradnje, planski se rješava lokalnim tzv. malim komunalnim akcijama. I rast cijena nekretnina i promet njima, još je jedan pokazatelj da se mijenja na predrasudama i stereotipima stvoreno doživljavanje Dubrave kao periferije koju je najbolje zaobilaziti.

Dubrava je po mnogočemu, dakako, i po dostupnim kulturnim događanjima i ponuđenim obrazovnim sadržajima, postala za život i rad itekako privlačno i poželjno mjesto.

Kad su ove osnovne potrebe makar i dijelom bile zadovoljene, s pravom se očekivalo i tražilo barem dio onoga što je značajnom broju Zagrepčana, nastanjenom tek kilometar-dva, a ne 6-7 ili 10-ak kilometara od središta grada, bilo normalno i očekivano. Kino, kazalište, plesnjak, knjižnica i čitaonica, dječje igralište i ostale blagodati gradskoga života, ubrzo su se nametnuli kao potrebe, nakon što su riješena ili su bila izgledna, ona brojna egzistencijalna pitanja. U ovom segmentu dubravačke svakidašnjice, mogli su štošta korisnoga učiniti svi koji su se bavili kulturnim djelatnostima, pogotovo profesionalno. Takva javna ustanova, nastala u razdoblju početnih masovnijih doseljavanja u Dubravu, bila je samo jedna.

Osnutak Narodnog sveučilišta "Zagrebačka Dubrava" 1958. godine, čin je ondašnje političke odluke. Njoj se može zahvaliti da je dalekosežno utjecala na dostupnost i zadovoljavanje većine potreba lokalnog stanovništva u obrazovnim sadržajima koje im ne nude institucije formalnog obrazovanja, ali i u sustavnom približavanju, poticanju, stvaranju i širenju kulturnih dobara i nepre-

kidnom pridobijanju ne samo publike, već sve više i sudionika u različitim kulturnim događanjima.

Narodno sveučilište Dubrava utemeljeno je prije šezdeset godina kao "ustanova sa zadatkom da radi na općem, kulturnom i političkom obrazovanju omladine i odraslih". Od samoga početka, pa sve do danas, osnovne su joj djelatnosti kultura i obrazovanje. U prvom je desetljeću postojanja pokrenut niz neformalnih i formalnih obrazovnih, ali i tom području nedostajućih različitih programa kulture. To je bilo i razdoblje postupnog osamostaljivanja ove ustanove.

U sljedećem desetljeću, kada je profesionalizacija stručnih poslova u odnosu na mogućnosti uglavnom završena, dolazi do značajnog programskog pomaka u korist kulture. Godine 1968. vrata je otvorila Galerija Dubrava, jedini stalni izložbeni prostor na ovom području. Od 1976. godine iz središta grada dolazi renomirani kazališni beskućnik, stariji od svoga udomitelja, koji tri godine kasnije, promijenivši ime u Dječje kazalište Dubrava, razvija i ovdje osebujni pedagoški scenski rad s djecom i priprema i izvodi toj populaciji primjerene predstave. U ovom razdoblju završavaju formalni oblici obrazovanja odraslih, a umjetnosti, bilo kao profesiji, bilo amaterskom činu, široko su otvorena vrata.

Od početka do kraja osamdesetih godina, amaterskoj i ostalim temeljnim oblicima kulture te njihovom širenju što bliže mjestu rada ili obitavanja, pridaje se maksimalna pozornost. U vlastitoj nakladi tada su tiskani prozni i poetski zbornici Književnog kluba Dubrava. S animacijskim akcijama na općinskoj razini nastojalo se potaknuti sudjelovanje u kulturnim aktivnostima, stvaralaštvo, komunikacija i toliko potrebno zajedništvo. Ponovno oživljavaju neformalni oblici obrazovanja u području glazbe, plesne kulture i učenja jezika.

Korjenite društvene promjene početkom devedesetih i ratno okruženje u sljedećih pet godina, dočekani su s pripremljenim odgovorima. Useljenjem u dio Kulturnog centra, riješeno je goruće pitanje potrebnog namjenskog prostora. Pridodamo li tome i značajne promjene ustrojstva, ostvarene su pretpostavke za podjednaki razvitak postojećih i stvaranje novih programa kulture i obrazovanja, dotad nepoznatih i u široj okolini, poput prvog tečaja synthesizera dotad pokrenutog u gradu Zagrebu. Postupno su zaživjeli centri koji samostalno osmišljavaju vlastite, ali i sudjeluju i u stvaranju zajedničkih programa. Unatoč zadugo prijetećoj ratnoj opasnosti, skokovito raste broj polaznika u obrazovnim i publike u programima kulture. Do kraja tisućljeća nastojalo se sve što je pokrenuto vrednovati prihvaćanjem među onima kojima smo sve to namijenili, ali i uzdignuti do razine izvrsnosti i javne prepoznatljivosti. Od sredine tog razdoblja ustanova ima današnji naziv.

Dostignuta sadržajna i razina kvalitete svih programa što se ostvaruju, nastavlja se proširivati i podizati u posljednjih petnaestak godina. Svoje djelovanje sustavno se proširuje s lokalne, na gradsku, regionalnu, a već i duže od desetljeća i na međunarodnu scenu. Razvijeni su i nastavljaju se razvijati i stvarati kulturni i obrazovni proizvodi koji odskaku od prosječnosti, donose inovacije i potiču natjecateljski duh i kod drugih, sličnih ovoj ustanovi. Tako petnestak godina internetska stranica www.ns-dubrava.hr, s javno dostupnim osnovnim odrednicama većine programa, postaje informacijski punkt za preuzimanje određenih zamisli, prihvaćanje pojedinih ideja ili referentni izvor na koji se poziva u predlaganju, predočavanju ili obrani vlastitih projekata.

U Strateškom planu razvitka ustanove od 2005. do 2008. godine, vizijom, bilo je određeno postati: središnji centar za kulturu u gradu Zagrebu, zatim gradsko koordinacij-

sko središte za programe akcija i manifestacija, tradicijsku kulturu, dječji kazališni i glazbeni amaterizam te kreativno korištenje slobodnog vremena mladih te žarište kulturnog života u Dubravi, posebice u edukacijskim programima i prijenosu znanja, produkcijskim programima i difuziji kulture, poticanju kulturno-umjetničkog stvaralaštva te animaciji stanovništva svih društvenih i dobnih skupina za sudjelovanje u kreiranju i ostvarivanju programa ustanove. Misija je bila ostati javna ustanova kulture i obrazovanja koja planira, organizira, producira i distribuira programe kulturno-umjetničkog stvaralaštva i obavlja poduku lokalnog stanovništva Dubrave svih dobnih i socijalnih skupina, s ciljem podizanja opće razine obrazovanja, poboljšanja uvjeta života i promicanja kulture tolerancije.

Svemu tome primjereni su bili i ciljevi. Općenito određeni govore kako omogućiti stanovništvu Dubrave sudjelovanje u procesu cjeloživotnog učenja i ostvarivanje različitih temeljnih i posebnih kulturnih potreba u svrhu podizanja opće kvalitete života.

Mogućnost postizanja naznačenih ciljeva vidjelo se u zadržavanju pojedinih programa ostvarivanih, a prepoznatih na razini izvrsnosti; povećanju broja i raznovrsnosti oblika novih programa kulture i obrazovanja; komercijalizaciji i širenju programa kulture na šire lokalno i postupno na regionalna tržišta; prijenosu stečenoga znanja različitim metodama u druge sredine na lokalnoj i postupno regionalnoj razini; povezivanju sa srodnim ili sličnim organizacijama i ustanovama te istaknutim pojedincima radi ostvarivanja zajedničkih projekata u području kulture i obrazovanja te postupnom postizanju statusa vodećeg centra za kulturu u gradu Zagrebu. U rezultatima evaluacije, objavljenim 2008. godine u zborniku radova Organizacijski razvoj i strateško planiranje u kulturi: Grad Zagreb, zapisano je: "Strateški plan Narodnog sveučilišta Dubrava je vrlo sistematičan i

sveobuhvatan, s ponešto suvišnog ponavljanja..." Nadalje: "Iako sadržava instruktivan i kvalitetan uvodni narativni tekst koji zajedno sa zbirnom tablicom čini i sažetak cjelokupnog strateškog plana, nedostaje razina ekstenzivnijeg teksta (razmjernog tabličnom prikazu), koji bi na organskoj razini pokazao sveze i dinamike između kvalitetno definirane misije i vizije, dobro odabranih ciljeva i razvojnih strategija." Zaključne ocjene: "Plan je zamišljen tako da ima visoku operativnu vrijednost za ustanovu budući su četverogodišnji operativni plan i vremensko-troškovna tablica izrađene vrlo detaljno za svaku djelatnost i program ustanove." "Ambiciozna vizija i misija su primjereno definirane sukladno resursima i kapacitetima ustanove." Uz prethodno, primjedbe se su odnosile na "izostanak kvantificiranih pokazatelja za mjerenje očekivanih rezultata, osobito publike i korisnika...", zatim nedovoljno artikuliranje prvog, najistaknutijeg aspekta vizije "...središnji centar za kulturu u Zagrebu", a nije iskazana "...dinamika programskog rasta i inovacije, kao niti jedinstvena, nova i snažna PR strategija koji bi omogućili postupno ostvarenje najambicioznijeg aspekta vizije."

Ako i nisu postignuti, većina tih ciljeva ima izgleda da se, makar u doglednoj budućnosti, ipak dosegne.

Stručni voditelji i njihovi suradnici, zaposlenici Narodnog sveučilišta Dubrava, ali i brojni vanjski suradnici, timski su osmišljavali, sadržajno, vremenski, dobnog, troškovno i izvedbeno određivali, pratili ostvarivanje i vrednovali učinke programa na temelju pojedinih objektivnih mjerila njihove uspješnosti. To činili u: Dječjem kazalištu Dubrava, Galeriji Vladimir Filakovac, Likovnom centru, Glazbenom centru, Centru za hrvatsku tradicijsku kulturu, Centru za film i video, Centru za programe akcija i manifestacija, Centru za produkcijske programe, Centru za učenje jezika, Plesnom centru i Informatičkom centru.

Iz njihovih naziva nije teško zaključiti što su sve obuhvatili i radili u svakidašnjem ostvarivanju programa za koje su bili odgovorni i zaduženi ih provoditi.

Posljednja organizacijska promjena, načinjena u studenome 2011. godine, svela je broj ustrojstvenih jedinica na njih šest: Centar za kulturu, Centar za obrazovanje, Dječje kazalište Dubrava, Galerija Vladimir Filakovac, Odjel zajedničkih poslova i Odjel općih i tehničkih poslova. Vrijeme je dokazalo svrsishodnost učinjenog.

Primjerenije stvarnim potrebama, stvoren je prilagodljiviji okvir za učinkovito, stvaralačko djelovanje u kulturi i obrazovanju, unutar svake ustrojstvene jedinice, ali i sinergijski, na razini ustanove. To se i dokazalo u kriznim situacijama, kojih je bio nemali broj, upravo nakon što se novi organizacijski model počeo primjenjivati, ali i u nedavnom povratku ostvarivanju različitih projekata financiranih sredstvima iz fondova Europske unije. Treba li u tom kontekstu što izdvojiti, zacijelo je sve poželjnija primjena intrasektorske i intersektorske suradnje, što postupno sazrijeva i biva prihvaćeno, prije svega među zaposlenicima, kao preduvjeta okretanju inovativnosti u stvaranju i uobličavanju kulturno-obrazovnih sadržaja koji će imati odjeka među svima kojima su namijenjeni. No, prethodno treba prepoznati, stvoriti i naučiti zadržati, što nije nimalo lako i jednostavno, moguće ili postojeće posjetitelje, poslaznike, sudionike.

Niz je neprepoznatih niša, sukladno tome i mogućnosti, za stvaranje privlačnih programa, težeći prema izvrsnosti, javnoj vidljivosti i prepoznatljivosti, počevši od lokalnog okruženja u kojemu se stalno djeluje, probirući među stvorenim ono najvrednije za diseminaciju, bez obzira na koju se razinu odnosilo, promatrajući sve kroz prizmu općekulturne koristi i vrijednosti međusobnog davanja i primanja.

Najvredniji i najsloženiji iskorak u tom je kontekstu jest pokretanje projekta Noć kazališta 2008. godine kao pokusnog događanja. Narodno sveučilište Dubrava i njegovo Dječje kazalište Dubrava preuzeli su, uz potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske od samog početka, obvezu uobličiti ga u manifestaciju u kojoj će svoje stvaralačko-izvođačko mjesto naći ne samo kazališta, već i svi koji omoguće da različita scenska uprizorenja i dodatni programi dođu što bliže publici ma gdje god ona bila.

Sljedeći je korak bilo upoznavanje nekoliko europskih zemalja s koncepcijom izvedbe na mjesnoj i nacionalnoj razini i stečenim iskustvima i drugdje primjenjivima. Već 2010. godine zaživjela je i Europska noć kazališta. Priključilo joj se nekoliko zemalja, većina je ustrajala i dodala svojim manifestacijama niz njima primjerenih sadržaja.

Još jedan dokaz zrelosti ustanove su projekti financirani sredstvima iz različitih fondova Europske unije. Potrajali su nekoliko godina, provedba je utjecala na promjenu niza dotadašnjih navika nekolicine sudionika iz ustanove i lokalne, katkad i šire zajednice. Stečena su nova znanja i vještine, razmijenjena su slična i posve različita iskustva i kulturno-obrazovne institucijske prakse, prepoznati su i donekle i ostvareni različiti modeli međusobne suradnje i otvoren je prostor za dijalog, a njegova bi posljedica mogle biti neke nove suradnje.

Takav pristup zacijelo će utjecati na suženje prostora za neplodotvorna lutanja i dvojbe kao posljedice zamora materijala, svojstvenog i ljudima, posebice kad se zanemari stalno potrebna gradnja životno i radno, osobito stvaralaštvu usmjerenih i neophodnih kompetencija. O toj se temi u ovoj ustanovi ne samo razmišlja, već postupno i sustavno djeluje da među svim zaposlenicima bude osviještena kao *conditio sine qua non* koliko samog opstanka, toliko i svakog napretka.

Unatoč tome, uspon prema stvarno dostižnom stvaralačkom vrhuncu ustanove, potkraj šestog desetljeća postojanja, uz neprimjerenu opuštenost u gospodarenju s raspoloživim nemalim resursima, doveo je gotovo preko noći do katarzičnog otrežnjenja. Potrošilo se više nego što se uspjelo privrijediti i put u neizvjesnost bio je otvoren. Započeti korjeniti rezovi dali su prve ohrabrujuće rezultate. Izlazak iz krize, osviješteno je među zaposlenicima, neće biti ni lak ni brz. Najvažnije, svatko na tom putu stvaranja uvjeta za opstanak može i mora sudjelovati, preuzimajući odgovornost ne samo za vlastitu sudbinu.

Na tom i takvom tragu tek je počela nastajati nova, druga po redu strategija razvoja, baštineći pritom od prethodne provjereni izvedbeni koncept, analitičko-dijagnostičke metode i njihovim rezultatima primjerene strategije programsko-organizacijskog razvoja, viziju, misiju i ciljeve koje se želi postići, tipove filozofije djelovanja i opredjeljenje za osnovne strategije, da bi se sve, u konačnici, tablično, brojčano i opisno iskazalo, poprativši podatke opširnijim tekstualnim objašnjenjima. Iz toga bi se moglo iščitati kamo se, kada i na koji način smjera i što se na razini ustanove predviđa dostići, naravno, više nego dotad.

IZVORI I LITERATURA

1. Arhivska građa Narodnog sveučilišta Dubrava
2. 45 godina Narodnog sveučilišta Dubrava, Zagreb, 2003.
3. Digitalizirani dokumenti centara Narodnog sveučilišta Dubrava
4. Dubrava, list radnih ljudi i građana općine Dubrava, Zagreb, 1979. – 1990.
5. Fotodokumentacija Dubrave, lista radnih ljudi i građana općine Dubrava, 1979. – 1990.
6. Fotodokumentacija Narodnog sveučilišta Dubrava
7. Internetska stranica www.ns-dubrava.hr
8. Internetska stranica www.zagreb.hr
9. Matična knjiga radnika Narodnog sveučilišta Dubrava
10. Sanjin Dragojević, Tihomir Žiljak, Organizacijski razvoj i strateško planiranje u kulturi: Grad Zagreb, Pučko otvoreno učilište Zagreb, 2008.
11. Službeni glasnik grada Zagreba, 1958. i 1959.
12. Službeni glasnik Narodnog odbora grada Zagreba, 1957.
13. Službeni glasnik Narodnog odbora kotara Zagreb, 1957.
14. Strategija razvoja Narodnog sveučilišta Dubrava u razdoblju od 2005. do 2008. godine
15. Statuti Narodnog sveučilišta "Otokar Keršovani", 1963. i 1986.
16. Statuti Narodnog sveučilišta Dubrava, 1994. i 2011.
17. Zapisnici sjednica Narodnog odbora općine Zagrebačka Dubrava, 1955. – 1961., Državni arhiv u Zagrebu
18. Zapisnici sjednica Upravnog vijeća Narodnog sveučilišta Dubrava, 1994. – 2017.

Endnotes

- 1 Mjesni narodni odbor ustavno je određena temeljna teritorijalna jedinica vlasti u bivšoj Jugoslaviji. Postojao je od 1946. do 1963. godine.
- 2 Rajon je najmanja gradska upravna jedinica u jednom dijelu grada. Takva je podjela trajala od 1945. do 1952. godine. U tom su razdoblju zagrebački rajoni bili: Centar, Medveščak, Maksimir, Trnje, Trešnjevka, Črnomerec i Kustošija. Godine 1947. ukinut je rajon Kustošija, a 1951. godine osnovan je rajon Dubrava.
- 3 Narodni odbor općine obavljao je ulogu vlasti i na sjednicama je donosio zaključke, rješenja, odluke, uputstva i druge akte, značajne za privredni, komunalni, socijalni i kulturni razvitak općine, osobito komunalno uređenje općine, upravljanje stambenim i poslovnim fondom u vlasništvu općine, uređenje ulica i parkova, unapređenje privrednih subjekata, zatim socijalnu i zdravstvenu zaštitu djece i odraslih, te održavanje zdravstvenih, prosvjetnih i kulturnih institucija na području općine (škola, knjižnica, kina, domova zdravlja i dr.). Uz to, obvezan je bio provoditi sva uputstva, odluke i naredbe nadređenog mu gradskog odbora.
- 4 Božidar Adžija (1890. – Zagreb), političar, revolucionar, publicist, studirao i doktorirao pravo i apsolvirao na trgovačkoj akademiji u Pragu. Strijeljan je u srpnju 1941. godine na zagrebačkoj Dotrščini. Proglašen je narodnim herojem 1945. godine. Ovo posljednje bilo je tada uobičajeni razlog za imenovanje ustanove njegovim imenom i prezimenom.
- 5 Kinoprojektor je optički aparat za projiciranje filmova na određenom formatu filmske vrpce. Sastoji se od mehaničkog, električnog, optičkog i tonskoga dijela. Filmski formati razlikuju se po dimenzijama, obliku i broju perforacija, nizu standardiziranih otvora uz rubove filmske trake. Filmska vrpca prolazi kroz projektor standardiziranom brzinom od 24 sličice u sekundi. Odnos stranica kod 16 mm filmske vrpce je 1,36:1, a veličina slike 10,26x7,49 mm.
- 6 Otokar Keršovani (1902. – 1941.), novinar, publicist i političar. Započeo je studij na Šumarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Studirao je i filozofiju u Beogradu. Strijeljan je u srpnju 1941. godine u zagrebačkoj Dotrščini. Novinarska nagrada za životno djelo nosi njegovo ime i prezime. Njegovo cjelokupno javno djelovanje između dva svjetska rata, svrstalo ga je među zaslužne osobe po kojima su imenovane različite institucije u dužem razdoblju nakon 2. svjetskog rata.
- 7 Mendo i Slavica, dva su vrlo popularna lika iz televizijskog programa za djecu, premda su ga gledale sve generacije, što ga je od 1958. do potkraj 1960-ih godina prikazivala tadašnja Televizija Zagreb, preteča današnje Hrvatske radiotelevizije. Lútká Mendu Mendovića animirao je i posuđivao mu glas glumac Krsto Krnic (1927. – 2007.) dok je ulogu Slavice igrala glumica Slavica Kaurić Fila (1930. – 2014.).

8 Filmska vrpca 35 mm s perforacijom, nizom standardiziranih otvora uz rubove filmske trake, u ovom slučaju s obje strane, prvi je format u povijesti kinematografije, još od 1889. godine. Prvotni odnos stranica kod 35 mm filmske vrpce je 1:1,33, dok je veličina sličice bila 18x24 mm. To se promijenilo s pojavom zvuka: odnos stranica se mijenja na 1,37:1, a sličice se smanjuju na 16,02x22,04 mm. Uz neznatne promjene, taj se format filmske vrpce najduže upotrebljava.

9 SIJZ je kratica za samoupravnu interesnu zajednicu koju osnivaju radnici neposredno ili to prepuštaju svojim samoupravnim organizacijama i zajednicama, radi zadovoljavanja osobnih i zajedničkih potreba i interesa te usklađivanja rada u djelatnostima za koje osnivaju interesnu zajednicu (odgoj, obrazovanje, kultura, mirovinsko i invalidsko osiguranje...) s iskazanim potrebama i interesima, što se financira iz uplata dijela dohodka radnika i poslodavaca. SIJZ-ovi su djelovali od 1975. do 1990. godine.

10 Mjesna zajednica osnovna je samoupravna zajednica građana u naselju, dijelu naselja ili više povezanih naselja radi sudjelovanja i suradnje u rješavanju određenih zajedničkih interesa i potreba te neposrednog odlučivanja o svom razvoju i svakodnevno važnim životnim pitanjima. Postojale su od 1963. do 31. 1. 1994. godine.

11 Marijan Košiček (1923. – 2003.) neuropsihijatar i seksolog. Diplomirao je na Medicinskom fakultetu u Zagrebu. Osim što je organizirao, značajan doprinos dao je u edukaciji iz mentalne higijene na seminarima za liječnike, učenike, nastavnike i roditelje, razvijajući mrežu savjetovaništva. Nakon položenog specijalističkog ispita iz neuropsihijatrije, postao je voditeljem Centralnoga dispanzera za psihohigijenu, koji je kasnije postao Služba za sprečavanje i suzbijanje živčanih i duševnih bolesti u tadašnjem Zavodu za zaštitu zdravlja grada Zagreba. Tu je radeći s roditeljima i djecom, osnovao i prvo bračno savjetovaništvo u Hrvatskoj. Održao je mnogobrojna predavanja i objavio nekoliko knjiga i mnogo znanstveno-popularnih članaka u novinama i časopisima, a tematski je zahvatio ljubav, brak, seksualne odnose, spolnu jednakost, homoseksualnost, odgoj djece, neuspjeh u školi, probleme roditeljstva...

12 USIJZ je kratica za udruženu samoupravnu interesnu zajednicu, u koju se mogu udružiti samoupravne interesne zajednice koje obuhvaćaju srodne i bliže povezane, šire zajedničke interese, da bi ih brže i jednostavnije ostvarile.

13 Miroslav Dolenec Dravski (1937. – 1995.), književnik i novinar. Ostavio je više od 2.000 poetskih i proznih djela različitih vrsta. Pisao je radijske i televizijske drame te filmske scenarije. Godinama je marljivo skupljao, objavljivao i za budućnost pohranjivao narodno blago nastalo u hrvatskom kajkavskom arealu.

14 Ivica Percl (1945. – 2007.), skladatelj, gitarist, pjevač, šansonijer, pjesnik, karikaturist, slikar, voditelj glazbenih tribina. Ostat će posebno zapamćen po izvedbi šansone Stari Pjer, autora Đorđa Novkovića, 1968. godine.

15 Andautonija, antičko naselje, nalazilo se uz današnje selo Šćitarjevo, nedaleko Zagreba.

- 16 Permakultura skup je znanja o oblikovanju održivih ljudskih zajednica, predstavlja spoj starih tradicijskih tehnika obogaćenih s novim znanjima i tehnologijom iz brojnih znanosti i ljudskih djelatnosti, od arhitekture, graditeljstva, poljoprivrede i šumarstva, kemije, biologije, sociologije, urbanizma, ekologije, ekonomije, energetike, gospodarstva...
- 17 OOUR je kratica za Osnovnu organizaciju udruženog rada, kako je nazvan hijerarhijski najniži poslovni pravni subjekt, financijski i komercijalno nezavisan u bivšoj samoupravnoj socijalističkoj Jugoslaviji. Osnivanje im je počelo nakon donošenja Ustava iz 1974., a obvezno je postalo potkraj 1976. godine, kad se počeo primjenjivati Zakon o udruženom radu.
- 18 SOUR, kratica za Složenu organizaciju udruženog rada, koju čine više osnovnih organizacija udruženog rada (OOUR-a).
- 19 Krešimir Bauer (1951. – 2018.), diplomirao je povijest umjetnosti i sociologiju na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Bio je multimedijalni i konceptualni umjetnik, teoretičar dizajna, grafički dizajner i slikar.
- 20 Aleksandar Kovačić (1917. – 1977.), andragog, osim Učiteljske, završio je i Višu pedagošku školu te diplomirao pedagogiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Poslije 2. svjetskog rata među prvima se sustavno posvetio izobrazbi odraslih u Hrvatskoj. Osobito se zauzimao za osnivanja i povezivanja narodnih i radničkih sveučilišta. Ukazivao je na značaj andragoške teorije i prakse te poticao suradnju s inozemnim stručnjacima u tom području. Od 1973. do 1977. godine bio je ravnatelj Andragoškoga centra u Zagrebu.
- 21 Mladen Zvonarević (1922. – 1995.), psiholog, diplomirao i doktorirao psihologiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, gdje je kao sveučilišni profesor predavao od 1949., a od 1960. do umirovljenja bio predstojnik Katedre za socijalnu psihologiju. Pokrenuo je istraživački i nastavni rad u području socijalne psihologije i socijalne patologije u Hrvatskoj
- 22 Mihajlo Ogrizović (1916. – 2005.), pedagog, srednjoškolski nastavnik, diplomirao pedagogiju i doktorirao na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, gdje je kao sveučilišni profesor predavao povijest pedagogije i andragogije od 1950. do 1982. godine. Jedan je od autora Enciklopedijskog rječnika pedagogije Pedagoške enciklopedije.
- 23 Vlado Velčić (1926. – 1981.), andragog.
- 24 Josip Busija (1905. – 1998.), pedagog, srednjoškolski nastavnik, a od 1952. godine do umirovljenja profesor i direktor Više pedagoške škole u Zagrebu.

